

Journal of Modern Learning Development

ISSN 2673-074X (Print)

ISSN 2697-455X (Online)

Journal of Modern Learning Development

ISSN 2673-074X (Print)

ISSN 2697-455X (Online)

ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2567

วัตถุประสงค์

Journal of Modern Learning Development เป็นวารสารวิชาการราย 1 เดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้านศาสนา ปรัชญา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิทยาการอื่นๆ

บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) 3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ Journal of Modern Learning Development ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development ไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดการเผยแพร่ 12 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
- ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
- ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
- ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
- ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
- ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
- ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
- ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
- ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
- ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
- ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
- ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ ก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

ทรรศนะและความคิดเห็นของผู้เขียนบทความ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือทรรศนะความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

เจ้าของ

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>

E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

บรรณาธิการ

ดร.ธีรรัตน์ กัปโก

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผศ.ดร.สมชาย ปโยโค

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.หอมหวล บัวระภา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.สมพงษ์ เกษานุช

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

รศ.ดร.รัตน์ ปัญญาภา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รศ.ดร.พรชัย เจดามาน

นักวิชาการอิสระ

ผศ.ดร.กุลจิรา รักชนคร

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนวา

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผศ.ดร.ภูมิภควัธน์ ภูมิพงศ์ชศร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ผศ.ธีระวัฒน์ หินแก้ว

วิทยาลัยพิษณุพนธ์

พระมหาพิสิฐ วิสิษฐปัญญ,ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.รัชดา ภักดิ์ยิ่ง

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ดร.ลักขณา อินทร์บึง

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ว่าที่ร้อยตรี ดร. สุริยะ หาญพิชัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ดร.สาคร มหาหิงค์

นักวิชาการอิสระ

ดร.อดิสร หนันคำจร

นักวิชาการอิสระ

ดร.กิตติพงษ์ พิพิธกุล

นักวิชาการอิสระ

ดร.ภาณุวัฒน์ กิตติกรวรรณ รัตน์พิมลพลแสน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ดร.ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์

นักวิชาการอิสระ

ผู้จัดการวารสาร

นางสาวนัยนา กัปโก

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

สารบัญ

บทความวิจัย

- ➔ ความคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ 1
ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
จิรกร เจียมสกุล และ ภาสกร ดอกจันทร์
- ➔ อิทธิพลแรงจูงใจภายในที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็น 13
ผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร
ฐิติมา ศรีพร
- ➔ ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การ 31
บริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
จิรัฏฐภัทร ทราฤทธิ์ และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์
- ➔ การศึกษาการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 44
(รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก
วราภรณ์ ผ่องอ่วย และ โชติ บศรีรัฐ
- ➔ การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ 57
ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
กฤษณะ ประณิมมะ และ เอี่ยมพร หลินเจริญ
- ➔ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้น 73
มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม
เยาวลักษณ์ นะพันธ์ และ อัมพร วัจนะ
- ➔ “ที่ว่างของฉัน” การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย 87
กัมปนาท เกตุเหมือน, สธน โรจนตระกูล และ ภูริวัฒน์ บุรณเกียรติกุล
- ➔ ความผูกพันต่อองค์การกับพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรม ในการปฏิบัติงานในองค์การภาครัฐ 103
ปราชญ์วลี อธิติสวัสดิ์ และ รวิภา ธรรมโชติ
- ➔ Study on the music interpretation in piano playing for teaching high school 119
students of art school, Taiyuan, Shanxi, China
Niu Yi, Wasawat Phayakkakul and Kueakool Jaisom
- ➔ Teaching Chinese students playing Thai music on erhu in Liyin art school, 127
Hunan province, China
Peng Weifen, Panya Roongruang and Krissada Suksumnieng

- ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39 136
จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย
ณภัทร พันภัย และ ภาสกร ดอกจันทร์
- **Mediation Effects of the Teaching Management and Teacher Job Satisfaction on the Relationship Between Transformational Leadership and Teaching Quality of Public Universities in Guangdong Province** 148
Huang Liuying, Sukhum Moonmuang and Prapatpong Senarith
- งานสร้างสรรค์ทางดนตรี: บทเพลงพระราชนิพนธ์ “ในดวงใจนิรันดร์” สำหรับการบรรเลง 159
ด้วยวงบราสควินเท็ต
วสวัตดี พยัคฆกุล, ทรงพล สุขุมวาท และ ณรงค์ศักดิ์ ศรีบรรณาคักด้วชราภรณ์
- แนวทางการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการความปลอดภัยทางถนนพื้นที่ 171
ตำบลบึงยี่โถ อำเภอดงเจริญ จังหวัดปทุมธานี
วรรณวิภา ไตลังคะ, นิรันดร์ ภิรมย์ลาภา, อรพินธุ์ คุณธรรมนิต, ปริญญา จรุงญโรจน์ และ
ณัฐพันธ์ คูซึ้ง
- การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา สำหรับ 183
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดตะกล้า
จุฑามณี วิเศษสังข์ และ อภิชา แดงจำรูญ
- การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ โดยการจัดการ 193
เรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
สุภาวดี กุลเลิศ, อภิชาติ พยัคฆิน และ ศุภวรรณ เล็กวิไล
- **Zhuang's Dynamics Designing Based Authentic Handicrafts Marketing Management** 209
Huang Peijun and Manus Kaewbucha
- การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของ 225
สัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ณัฐพงศ์ บุญคง และ อภิชา แดงจำรูญ
- ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา 239
อนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนา อำเภอบางระกำ
จังหวัดพิษณุโลก
อารีรัตน์ แก่นลิ้ม และ ภาสกร ดอกจันทร์
- ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบล 256
เกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
อัญชลีภรณ์ กิจเวช, วิศรุตฯ ทองแกมแก้ว และ ไซยา เกษารัตน์

- ➔ บทบาทสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตาม 269
 วรรณคดีของสมาชิกสหกรณ์
วีรวัฒน์ วรวิวัฒน์นนท์ และ ภาสกร ดอกจันทร์
- ➔ กลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าในจังหวัดขอนแก่น 286
ชวรินทร์ ออบสุกลิ่น และ รัชดา ภักดิ์ยิ่ง
- ➔ **The Tolerance of Learning English for Chinese Persons in the Classroom: 303**
The Views of Chinese Postgraduates in Thailand
Meng Longzhen and Eric A. Ambele
- ➔ แนวทางการส่งเสริมประเพณีบูชาเสาอินทขิลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่ 319
พระปลัดไกลนาค อริยวิโส (ศรีแสง), สจัด เขียนจันทิก และ พระมหาวิเศษ ปญฺณาวชิโร
- ➔ การพัฒนากระบวนการกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ 336
 สู่การปฏิบัติของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2
กิตติพัชญ์ สุขสวัสดิ์ และ พจนา พิชิตปัจจา
- ➔ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น 352
รจนา บุตตะโคตร, กนกอร บุญมี, พงษ์เมธี ไชยศรีหา และ รัชดา ภักดิ์ยิ่ง
- ➔ ประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการ 366
 ธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
ชิดชนก ชัยวัฒน์ตระกูล, ธนัสสา โรจนตระกูล และ โชติ บดีรัฐ
- ➔ การพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาด้วยกระบวนการนิเทศ แบบ PIDRE 379
 ร่วมกับเทคนิคการสังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการชี้แนะสะท้อน
 คิดผู้นิเทศ
*อลงกรณ์ สุขวัน, ไชยวัฒน์ ชุ่มนาเลียว, ศรีสมพร โคตะคำ, จารุกิตติ์ สายสิงห์, อธิศ ไชย
 ศิริรินทร์, ยุทธศาสตร์ กงเพชร และ ชาติชาย เกตุพรม*
- ➔ **Factors Affecting the Professional Leadership of Environmental Design 395**
Teachers in Public Universities in Guangdong Province
Ji Xing, Sukhum Moonmuang and Prapatpong Senarith
- ➔ รูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู ผ่าน 408
 กระบวนการ Lesson Study สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
อรอุมา บวรศักดิ์

บทความวิชาการ

- ➔ การส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเขตชุมชนอุตสาหกรรม : 432
บริบทคณะสงฆ์วัดโป่งไผ่ ตำบลท่าตูม อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี

ณัฐพัชร สายเสนา, เรืองวิทย์ นิลโคตร, อภิชาติ หาจัตร์รัส, สิรินพร หาจัตร์รัส และ วิลาวัลย์
จารุอริยานนท์

- ➔ **The Reviews of Vocal Music Teaching Method Literatures in China** 449
Tan Meng, Kla Somtrakool and Chinnapat Taipanich

- ➔ **Music Teaching in the Costume Performance Class, China** 458
Wu Yingna, Jakarayuth Nopparalai and Warisara Rojanabut

- ➔ **Northern folk song teaching in the high school in China** 465
Cao Shuang, Panravee Pongvatnanusorn and Pariphon Dinlansagoon

- ➔ **Comparison of cello teaching methods in China's first-tier cities, second-tier cities and third-tier cities** 475
Jiang Weijie, Jakarayuth Nopparalai and Warisara Rojanabut

ภาคผนวก

483

ความคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของ
เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
**Expectations of the people towards the performance of investigative police,
Khao Kho Police Station, Phetchabun Province**

จิรกร เจียมสกุล และ ภาสกร ดอกจันทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Jirakorn Jeamsakul and Phatsakorn Dokjan
Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : Jirakorn.j@psru.ac.th

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชน จำนวน 400 คน ที่ได้จากสูตรของยามาเน เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.804 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test (Two-Independent Sample Test) และ F-test (One-Way ANOVA) ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูล ดังนี้ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานโดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน พบว่า ประชาชนที่มี สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกันทุกด้านและ 3) ข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า พนักงานสอบสวนควรให้ความสำคัญกับลำดับการให้บริการ ก่อน – หลัง โดยต้องไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง พนักงานสอบสวนควรให้ความสำคัญการติดต่อสื่อสารกับประชาชน เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับประชาชน และพนักงานสอบสวนควรให้ความสำคัญรวบรวมพยานหลักฐานโดยต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนทันต่อเหตุการณ์

* วันที่รับบทความ : 14 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 30 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 1 กรกฎาคม 2566

คำสำคัญ : ความคาดหวังของประชาชน; การปฏิบัติงาน; การสืบสวนสอบสวน

Abstracts

This independent study aims to: Phetchabun Province 2) to study and compare the expectations of the people in investigative work of Khao Kho District Police Station officers. Phetchabun Province Classified by personal factors and 3) to study the recommendations for investigative performance of police officers. Khao Kho Police Station Phetchabun Province Conducted according to the quantitative research methodology. which is a survey research The sample group consisted of 400 households from Yamane's formula. The tool was a questionnaire with a confidence value of 0.804. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, and standard deviation. and t-test (Two-Independent Sample Test) and F-test (One-Way ANOVA). Their opinions were at high level. There were different opinions towards the expectation of people in investigative work at the statistical significance level of 0.01. Therefore, the hypothesis was accepted. Other aspects were not different in all aspects and 3) suggestions for investigative work of police officers. Khao Kho Police Station Phetchabun Province, it was found that investigators should pay attention to the order of receiving services before-after without being selfish and self-interested. Inquiry officers should place importance on communicating with the public. to facilitate communication with the public And investigators should pay attention to collecting evidence and must take urgent action in time.

Keywords: people's expectations; performance; investigation

บทนำ

ตำรวจเป็นอาชีพที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี มียศตำแหน่ง และเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงต่ออนาคต พนักงานสอบสวน เป็นอีกงานหนึ่งของตำรวจ มีหน้าที่ทำการสอบสวนในตำแหน่งพนักงานสอบสวน การเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(6) ได้ให้ความหมายของพนักงานสอบสวนว่าเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจและหน้าที่ในการสอบสวน ซึ่งเป็นการสำคัญในการแสวงหาข้อเท็จจริงในคดีเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหาและการติดตามหาตัวผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย ถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญในการอำนวยความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม พนักงานสอบสวนจึงถือเป็นหน้าที่ที่ต้องบริการแก่ประชาชนในการบำบัดทุกข์ และสร้างความความพึงพอใจแก่ประชาชน (นนทิตา ไชยศิริ, 2563)

ในสังคมปัจจุบันตำรวจมีหน้าที่และภารกิจมากมายซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกอย่างในสังคมไม่ว่าจะเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมหรือไม่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมก็ตาม มีลักษณะของงานที่จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกคนขึ้นตลอดเวลา รวมไปถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนด้วย ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของสังคมและส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบกิจธุระของประชาชนอย่างมาก สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้พยายามทุ่มเทและระดมกำลังพลทั้งหมดในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยกำหนดนโยบายและแนวทางทางการดำเนินการในด้านต่างๆ

เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ในการให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชน ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันอันเป็นความปรารถนาสูงสุดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่จะมอบให้แก่ประชาชน (วรวิญญู ณ น่าน, 2559)

ตำรวจมีหน้าที่ต้องรักษาไว้เพื่อความศักดิ์สิทธิ์แห่งกฎหมาย ถ้ามีการละเมิดกฎหมายตำรวจจะต้องติดตามจับกุมผู้ละเมิดกฎหมายทุกคน อีกทั้งต้องส่งฟ้องผู้ต้องหาต่ออัยการและพนักงานอัยการจะต้องส่งฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล โดยมีทนายความที่จะแก้ต่างช่วยเหลือผู้ต้องหาหรือลูกความของตนมิให้กระทำผิดต่อข้อกล่าวหา แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความสามารถที่จะจับกุมผู้กระทำผิดได้ทั้งหมด เพราะมีข้อจำกัดในการปฏิบัติงานหลายอย่างทั้งทางตัวบุคคลงบประมาณ ความชำนาญ เทคโนโลยีและค่านิยมในการที่จะกระตุ้นการตัดสินใจของตำรวจอีกทั้งมีข้อจำกัดของกฎหมายและมีการละเมิดกฎหมายอย่างมากมายในสังคม เกินความสามารถของตำรวจ สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หน่วยสืบสวนซึ่งเป็นหน่วยงานที่สำคัญยิ่งเพราะเป็นหน่วยจุดเริ่มต้นของการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน และเพื่อทราบรายละเอียดแห่งความผิดเป็นการนำไปสู่การรวบรวมพยานหลักฐานและนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษทางกฎหมายหลากหลายการสืบสวนมีประสิทธิภาพย่อมจะส่งผลในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้ผลสำเร็จ (นันทิศา ไชยศิริ, 2563)

สถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามปัญหาอาชญากรรมรวมทั้งสืบสวนสอบสวน การกระทำผิดที่มีโทษทางอาญา จำเป็นต้องใช้เจ้าหน้าที่ที่มีความกล้าหาญ ชัยันอดทน อดกลั้น ซื่อสัตย์ มีทัศนคติในการทำงานที่ดี มีวินัยและทักษะในการทำงานที่ดี เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ซึ่งงานด้านสืบสวนของตำรวจมีเจตนารมณ์ของกฎหมายอันมีทั้งการสืบสวนเชิงรุกก่อนที่จะเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุ เพื่อให้การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้รับผลสำเร็จ และสามารถยับยั้งพัฒนาการของอาชญากรรมได้ โดยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่ได้ผล สามารถจับกุมนำตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษโดยเร็ว ทันทต่อเหตุการณ์และเกิดความยุติธรรมและเป็นธรรม ซึ่งเบื้องหลังของความสำเร็จในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจภูธรในสังกัดตำรวจภูธร จังหวัดปทุมธานีก็คือเจ้าหน้าที่สำนักงานสืบสวนที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ แต่ในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนต้องประสบอุปสรรคต่างๆ มากมาย เช่น การขาดแคลนบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญงานด้านการสืบสวน ขาดวิทยาการที่ดีขาดยานพาหนะในการทำงาน ขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานลดลง ขาดเทคโนโลยีในการสืบสวนใหม่ๆ มีปัญหาการบริหารงานในหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ยังผลให้ประสิทธิภาพในการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ยังไม่เกิดประสิทธิผลที่ดีเท่าที่ควรจึงควรสนับสนุนการปฏิบัติงานและจัดระบบการทำงาน ให้เกิดความสมดุลระหว่างประสิทธิผลและความพึงพอใจในการทำงาน รวมถึงการส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถและเปิดโอกาสให้ทุกระดับชั้นแสดงความคิดเห็น เพื่อให้

ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ทันทีทันที ที่สามารถป้องกันและปราบปรามปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นได้ ควบคู่ไปกับการสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้แก่ประชาชน

จากข้อมูลและสาเหตุข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ความคาดหวังของประชาชน กับการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ จากการแจกแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 40,996 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 397 คน จากการแทนค่าในสูตรของยามาเน (Yamane) เพื่อความสะดวกในการประเมินผล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบ

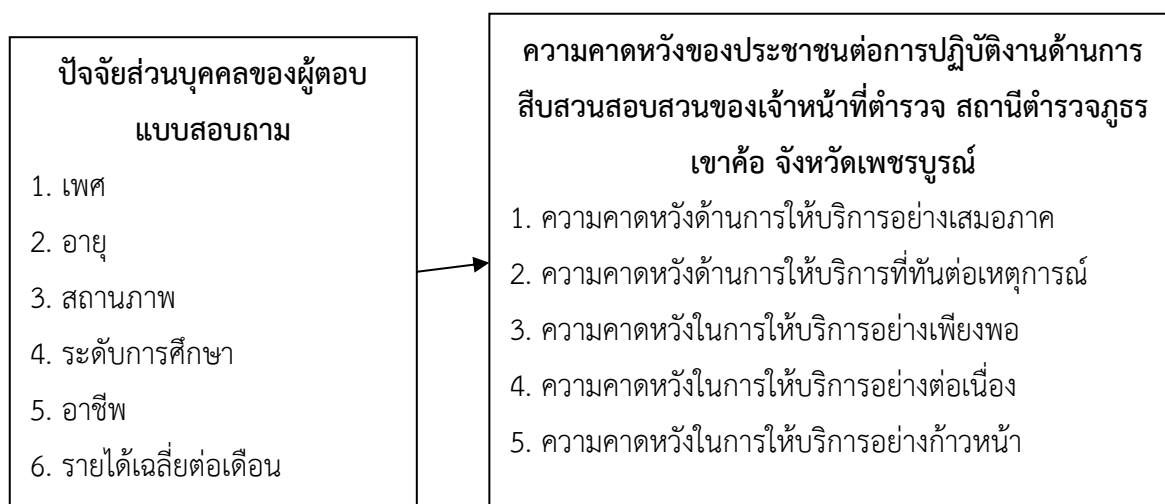
สอบถามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยสร้างมาจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และดำเนินการสร้างและปรับแบบสอบถาม โดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน โดยมีค่าความสอดคล้องในแต่ละข้อตั้งแต่ 0.5 - 1.0 และนำไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) จำนวน 30 คน ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.804

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ขอนหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อนำไปขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม จำนวน 397 ชุด แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และวิเคราะห์โดยรูปแบบข้อมูลเชิงพรรณนาความจำแนกข้อมูลตามวัตถุประสงค์ต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่า t-test โดยการทดสอบแบบ Two-Independent Sample Test และสถิติทดสอบค่า F-test โดยการทดสอบแบบ One-Way ANOVA และจากการทดสอบรายคู่แบบ Least Significant Difference : LSD. และวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กรอบแนวคิด ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3

สรุปผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 71.3 อายุ 35-55 ปี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 สถานภาพสมรส จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 การศึกษาปริญญาตรีจำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 68.5 ประกอบอาชีพ

พนักงานบริษัท จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,000 – 35,000 บาท จำนวน 140คน คิดเป็นร้อยละ 35.0

2. ความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานโดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.97$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า พนักงานสอบสวนให้บริการแก่ผู้รับบริการทุกเพศ ทุกอาชีพและทุกฐานะโดยเท่าเทียมกัน มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมา คือ พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย ซึ่งทำให้ท่านรู้สึกว่าคุณเองได้รับ ความเป็นธรรม ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ ($\bar{X} = 4.01$) และต่ำที่สุดคือในข้อ พนักงานสอบสวนให้บริการตามลำดับการมารับบริการก่อน-หลัง ($\bar{X} = 3.85$) และในข้อพนักงานสอบสวนให้บริการโดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน และพวกพ้อง ($\bar{X} = 3.85$)

2.2 ด้านการให้บริการที่ทันต่อเหตุการณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าในข้อ การให้บริการงานสอบสวนเสร็จสิ้นเพียงจุดเดียว มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมาคือในข้อ พนักงานสอบสวนไปตรวจที่เกิดเหตุด้วยความรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.03$) และต่ำที่สุดคือในข้อ พนักงานสอบสวนมีความรวดเร็วในการระงับเหตุ ($\bar{X} = 3.95$) และ ในข้อ พนักงานสอบสวนมีความตรงต่อเวลา ในการสอบสวนผู้เสียหาย หรือพยานตามที่ได้นัดหมายไว้ ($\bar{X} = 3.95$)

2.3 ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าในข้อ งานสอบสวนมีโต๊ะ เก้าอี้ และที่พักผ่อนสำหรับผู้มารับบริการได้อย่างเพียงพอ มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมา คือ ในข้อ งานสอบสวนมีเจ้าหน้าที่เพียงพอกับปริมาณงาน ($\bar{X} = 4.05$) และต่ำที่สุดคือในข้อ งานสอบสวนมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารเช่น โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ตฟรีอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.87$)

2.4 ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.97$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าในข้อ พนักงานสอบสวนแจ้งผลความคืบหน้า หรือผลดำเนินการในเรื่องที่รับไว้ดำเนินการ มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือในข้อ พนักงานสอบสวนไปเยี่ยมเพื่อสอบถาม หรือให้ความช่วยเหลือ ผู้เสียหาย พยาน หรือเหยื่ออาชญากรรมอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.97$) และ ในข้อ พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนด้วยความต่อเนื่องไม่เว้นช่วงระยะเวลานานเกินไป ($\bar{X} = 3.97$) และต่ำที่สุดคือในข้อ พนักงานสอบสวนแจ้งความคืบหน้าของสำนวนการสอบสวน หรือผลการดำเนินการ ในการสอบสวนให้ท่านทราบตามกำหนด ($\bar{X} = 3.96$)และ ในข้อ หากท่านมีข้อสงสัยเกี่ยวกับคดี ท่านสามารถ นัดหมาย และขอพบพนักงานสอบสวนที่เคย ติดต่อไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.96$)

2.5 ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าในข้อ พนักงานสอบสวนจัดให้มีทีมงานได้แก่ ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่สืบสวน เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายวิทยาการร่วมตรวจที่เกิดเหตุ มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมาคือในข้อ พนักงานสอบสวนมีอุปกรณ์ เครื่องมือที่ทันสมัยและได้นำเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการสอบสวน ($\bar{X} = 3.95$) และ ในข้อมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีไว้ให้บริการ ($\bar{X} = 3.91$) และต่ำที่สุดคือในข้อ รวบรวมพยานหลักฐาน เช่น การตรวจพิสูจน์ลายนิ้วมือแฝง, คราบเลือด เป็นต้น ($\bar{X} = 3.89$)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มี อายุ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกันทุกด้าน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า 1) พนักงานสอบสวนควรให้ความสำคัญกับลำดับการมารับบริการก่อน – หลัง โดยต้องไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง 2) พนักงานสอบสวนควรให้ความสำคัญการติดต่อสื่อสารกับประชาชน เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับประชาชน และ 3) พนักงานสอบสวนควรให้ความสำคัญรวบรวมพยานหลักฐานโดยต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนทันต่อเหตุการณ์

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานโดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พนักงานสอบสวนให้บริการแก่ผู้รับบริการทุกเพศ ทุกอาชีพและทุกฐานะโดยเท่าเทียมกัน มีระดับความคิดเห็นสูงสุด การให้บริการงานสอบสวนเสร็จสิ้นเพียงจุดเดียว มีระดับความคิดเห็นสูงสุด แจ้งผลความคืบหน้า หรือผลดำเนินการในเรื่องที่รับไว้ดำเนินการ มีระดับความคิดเห็นสูงสุด จัดให้มีทีมงานได้แก่ ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่สืบสวน

เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายวิทยาการร่วมตรวจที่เกิดเหตุ มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐยานัน วีระกาญจน์กุล (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทการให้บริการประชาชนของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรประตูน้ำจุฬาลงกรณ์ อำเภอธัญบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ข้าราชการตำรวจฯ แสดงบทบาทการให้บริการประชาชนภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชัย ฝึกหัด (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในเขตสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก โดยผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทิศา ไชยศิริ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนผู้เข้ารับบริการกับพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางชัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของประชาชนผู้เข้ารับบริการกับพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลบางชันพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอายุ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกันทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐยานัน วีระกาญจน์กุล (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทการให้บริการประชาชนของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรประตูน้ำจุฬาลงกรณ์ อำเภอธัญบุรี พบว่า ด้านการจราจร ด้านการบริหารงานและการบริการทั่วไป และด้านการป้องกันและปราบปรามกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความเห็นว่าข้าราชการตำรวจฯแสดงบทบาทการให้บริการประชาชน ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ระดับ .05 ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรัญญ์ ณ น่าน (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลศาลาแดง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกที่ร่วมอาศัย อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะที่พักอาศัย และลักษณะบริเวณที่พักอาศัย พบว่ามีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลศาลาแดง และสอดคล้องกับงานวิจัยของวันชัย ฝึกหัด (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในเขตสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ในเขตสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า 1) พนักงานสอบสวนควรให้ความสำคัญกับลำดับการมารับบริการก่อน – หลัง โดยต้องไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง 2) พนักงานสอบสวนควรให้ความสำคัญการติดต่อสื่อสารกับประชาชน เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับประชาชน และ 3) พนักงานสอบสวนควรให้ความสำคัญรวบรวมพยานหลักฐานโดยต้องดำเนินอย่างเร่งด่วนทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทิศ สังขรัตน์ (2559 : 27-67) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทศนคติและความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ งานวิจัยเรื่อง ทศนคติและความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีทั้งทศนคติทั้งด้านลบและด้านบวก ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดทศนคติด้านลบ ดังนี้ 1) การเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมักจะใช้อำนาจกับประชาชน 2) เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เข้าใจวัฒนธรรมของคนท้องถิ่น 3) การใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้องและ 4) เจ้าหน้าที่ตำรวจมีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งผิดกฎหมาย ส่วนปัจจัยที่ทำให้เกิดทศนคติในด้านบวกได้แก่ 1) เป็นที่พึ่งของประชาชน 2) บริการประชาชนด้วยความเป็นมิตร 3) มีความรู้สึกปลอดภัย และ 4) เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความเสียสละ ความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีดังนี้ 1) ความคาดหวังด้านงานป้องกันและปราบปรามประชาชนคาดหวังว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องมีการป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจัง 2) ความคาดหวังด้านรักษาความสงบเรียบร้อย ประชาชนมีความคาดหวังว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องทำงานหนักกว่านี้ โดยร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ร่วมกันรักษาความสงบให้เกิดขึ้นในพื้นที่ให้ได้และใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม 3) ความคาดหวังด้านงานบริการบนสถานีตำรวจ ประชาชนมีความคาดหวังว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องปรับปรุงการให้บริการในหลายๆ ด้าน ให้มีมาตรฐาน 4) ความคาดหวังด้านงานบริการโดยทั่วไป ประชาชนมีความคาดหวังในส่วนนี้ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจน้อย เพราะคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และ 5) ความคาดหวังด้านงานอำนวยความสะดวกในที่สาธารณะ ประชาชนมีความคาดหวังว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะไม่เกี่ยวข้องกับสินบนและจัดระเบียบการจราจรให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ส่วนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มี 3 ส่วน คือ 1) คุณลักษณะส่วนตัว 2) คุณลักษณะในการปฏิบัติหน้าที่ 3) คุณลักษณะเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ประชาชนต้องการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิศา ไชยศิริ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนผู้เข้ารับบริการกับพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางซ้น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน การให้บริการที่รวดเร็วทันต่อเวลาการให้บริการอย่างเพียงพอ การให้บริการอย่างต่อเนื่อง และการให้บริการที่มีความก้าวหน้า มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนผู้เข้ารับบริการกับพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลบางซ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่น่าสนใจในประเด็นดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. พนักงานสอบสวนควรให้ความสำคัญกับลำดับการมารับบริการก่อน – หลัง โดยต้องไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง
2. พนักงานสอบสวนควรให้ความสำคัญการติดต่อสื่อสารกับประชาชน เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับประชาชน
3. พนักงานสอบสวนควรให้ความสำคัญรวบรวมพยานหลักฐานโดยต้องดำเนินอย่างเร่งด่วนทันต่อเหตุการณ์

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ และเขตพื้นที่อื่น
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ และเขตพื้นที่อื่น
3. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์และเขตพื้นที่อื่น

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐยานันท์ วีระกาญจน์กุล. (2555). บทบาทการให้บริการประชาชนของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรประจวบคีรีขันธ์ อำเภออ่าวลึก จังหวัดปทุมธานี. *การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- นันทิศา ไชยศิริ. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนผู้เข้ารับบริการกับพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ. *งานวิจัยโครงการทวิปริญญาโท หลักสูตรทวิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรัญญู ณ น่าน. (2559). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลศาลาแดง. *การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.

- วันชัย ผีกหัด. (2560). ความคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในเขตสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก. *การศึกษานิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- อุทิศ สังขรัตน์. (2559). ทักษะและความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 22 (3), 27-67.

อิทธิพลแรงจูงใจภายในที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็น
ผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

**The Influence of Intrinsic Motivation Affects the Intention to Increase
Entrepreneurial Ability of Maejo-Chumphon University Students**

ฐิติมา ศรีพร, ฉันทวรรณ เอ็งฉ้วน,
ชรินทร์ ศรีวิฑูรย์ และ ฉัตรนลิน แก้วสม
มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

**Thitima Sriphon, Chantawan Engchuan,
Charintorn Srewitoon and Chatnalin Kaewsom**
Maejo-Chumphon University, Thailand
Corresponding Author, E-Mail: sriphon@yahoo.com

บทคัดย่อ

การประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวเป็นที่นิยมมากในปัจจุบัน แต่ผู้ประกอบการรายใหม่จำนวนมากมักไม่ประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจ เนื่องจากการขาดความรู้และความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ดังนั้น การเรียนรู้เพื่อเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการจึงมีความจำเป็น โดยที่ความตั้งใจและมุ่งมั่นในการเรียนรู้จะส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยแรงจูงใจภายใน ได้แก่ เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ และ การรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ ที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร และ (2) ศึกษาปัจจัยแรงจูงใจภายใน เช่น การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่ส่งผลต่อความต้องการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร จำนวน 160 คน สุ่มโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติ (Non-probability sampling) เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามแบบปลายปิดแบบเลือกตอบ (Multiple choice) ใช้มาตราวัดของลิเคิร์ตแบบ 5 ลำดับ (Likert- scale) เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน - 31 ธันวาคม 2566 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุ เพื่อทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย

* วันที่รับบทความ : 1 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่แก้ไขบทความ 19 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 21 กุมภาพันธ์ 2567

Received: February 1, 2024; Revised: July 19, 2023; Accepted: February 21, 2024

ผลการวิจัยพบว่า 1) เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ และการรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ ส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 2) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน โดยปัจจัยการรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ มีอิทธิพลสูงสุดรองลงมา คือ เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ตามด้วยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง 3) อิทธิพลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศหญิงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: แรงจูงใจภายใน; เจตคติ; การรับรู้ความพร้อม; การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง; ความตั้งใจ

Abstracts

Nowadays, self-employed businesses are a prevalent occupation. However, many new entrepreneurs are unsuccessful in their businesses due to a lack of knowledge and ability to be an entrepreneur. Hence, learning to increase entrepreneurial ability is necessary. Providing intention and determination in learning will result in students succeeding in increasing their entrepreneurial abilities. Therefore, this research aimed 1) to study intrinsic motivation, such as entrepreneurial attitude and perceived readiness to be an entrepreneur, affecting the intention to increase the entrepreneurial ability of Maejo-Chumphon University students, and 2) to study subjective norms, affecting the intention to increase the entrepreneurial ability of Maejo-Chumphon University students. This research was quantitative. A sample group in this research was 160 students studying at Maejo-Chumphon University. Purposive sampling, which is non-probability sampling, was used to select samples. A closed-ended multiple choice questionnaire with a 5-point Likert-Scale was used as a tool of this research to collect data from November 1- December 31, 2566. Descriptive statistics were employed to describe the general characteristics of the respondents. Pearson correlation analysis was used to test the relationship between independent variables. Multiple regression analysis was applied to test the hypotheses of this research.

The outcomes were as follows: 1) Entrepreneurial attitude and perceived readiness to be an entrepreneur significantly affect the intention to increase the entrepreneurial ability of students of Maejo-Chumphon University. 2) Subjective norms also significantly influence the intention to increase entrepreneurial ability. Additionally, perceived readiness to be an entrepreneur is most influential, followed by entrepreneurial attitude and subjective norms. 3) The interaction effect between females and subjective norms strongly and significantly influences the intention to increase entrepreneurial ability compared with males.

Keywords: Intrinsic Motivation; Attitude; Perceived Readiness; Subjective Norms; Intention

บทนำ

อาชีพการเป็นผู้ประกอบการถือว่าสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศและสังคม เมื่อมีผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น ก็จะทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของการจ้างงาน การเติบโตทางเศรษฐกิจและนวัตกรรม และในปัจจุบันพบว่าเพื่อสร้างสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน คนทำงานประจำซึ่งโดยปกติจะทำงานในช่วงเวลา 9.00-17.00 นาฬิกา มีแนวโน้มที่จะละทิ้งงานประจำที่ทำ และสร้างเส้นทางของอาชีพที่เป็นของตนเอง จากสถิติของสหรัฐอเมริกา พบว่า 16% ของคนทำงานในอเมริกาเป็นผู้ประกอบการ และเติบโตขึ้น 29% ระหว่างช่วงโควิด และเป็นผู้หญิงถึง 40% ซึ่งมีแรงขับเคลื่อนเบื้องหลังของการเป็นผู้ประกอบการคือความต้องการเป็นนายของตนเอง (Stahl, 2023 : Online)

สำหรับประเทศไทยการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวเป็นที่นิยมมาก เนื่องจากเป็นอาชีพที่มีความเป็นอิสระ สามารถออกแบบธุรกิจได้ด้วยตนเอง ถ้ามีทุนและทรัพยากรที่เพียงพอก็สามารถดำเนินธุรกิจได้ไม่ยากนัก และปัจจุบันประเทศไทยได้มีการส่งเสริมผู้ประกอบการมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามมีผู้ประกอบการรายใหม่จำนวนมากมักพบความล้มเหลวในการประกอบธุรกิจเนื่องจากขาดความรู้ความสามารถในการประกอบธุรกิจ ซึ่งในการเป็นผู้ประกอบการทักษะและความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการมีความสำคัญต่อการที่จะทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว เนื่องจากทักษะและความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ทำให้สามารถเล็งเห็นโอกาสและนำไปสู่การสร้างโอกาสทางธุรกิจให้กับธุรกิจของตนเอง ทำให้การตัดสินใจมีความแม่นยำและมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถเปลี่ยนสิ่งที่คิดออกมาเป็นสิ่งที่สามารถทำจริงได้ และสามารถทำให้เป้าหมายที่วางไว้บรรลุผลสำเร็จได้ (Sharma, 2023 : Online) ดังนั้นการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ เช่น ทักษะการบริหารธุรกิจ ทักษะการสื่อสารและการฟัง ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางด้านกลยุทธ์และการวางแผน ทักษะทางด้านการตลาดและการสร้างเครือข่าย จึงมีความจำเป็น (Jirawat Wongchun, 2023 : Online) อย่างไรก็ตาม ความตั้งใจและความมุ่งมั่นในการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญให้การเรียนรู้นั้นประสบความสำเร็จ จากการศึกษาของ สุรวุฒิ อัสสพันธุ์ (2556 : 174-175 และ 180-183) ความตั้งใจและความมุ่งมั่นในการเรียนส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในเรื่องต่างๆในชั้นเรียน เช่น การมีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นต่างๆที่น่าสนใจในชั้นเรียน การซักถามในเรื่องต่างๆที่ผู้เรียนไม่เข้าใจหรือสนใจ และต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม และความตั้งใจในการเรียนรู้ส่งผลให้ผู้เรียนมีความเอาใจใส่ในการเรียนและทุ่มเทให้กับเรียนอย่างเต็มที่ เช่น การรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียนอย่างเต็มความสามารถและศึกษาหาวิธีที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ Raza et al. (2018 : 233-235) พบว่าแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก (extrinsic and intrinsic motivation) ส่งผลต่อความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์ โดยที่แรงจูงใจภายในเกิดจากความพึงพอใจตามธรรมชาติต่อกิจกรรมที่ทำ เช่น ความท้าทาย ความสนุกสนาน เพลิดเพลินของภาระกิจ หรือว่าจะเป็นความพึงพอใจที่ได้ทำภารกิจสำเร็จ โดยที่แรงจูงใจภายในมี 4 ประเภท คือ ความท้าทาย ความอยากรู้อยากเห็น มีความสามารถทางการควบคุม และปัจจัยทางด้านบริบท

(ความสำคัญของการเรียนรู้ตามบริบท) ในขณะที่แรงจูงใจภายนอกคือ แรงจูงใจที่เกิดขึ้นจากความต้องการได้รับรางวัล แรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการอำนาจ และ เกิดจากความกลัวหรือการโดนลงโทษ (Ryan & Deci^a, 2000 : 65) จะเห็นว่าแรงจูงใจภายในเกิดจากความสนุกและมีความสุขที่ได้ทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งทำให้พฤติกรรมนั้นมีความยั่งยืนกว่าแรงจูงใจภายนอก ทำให้นักวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะปัจจัยแรงจูงใจภายในที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพรจัดเป็นหนึ่งองค์กรหนึ่งที่มีการวางแผนและส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะทางวิชาชีพในสาขาที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่และมีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการหลังจากจบการศึกษา ซึ่งจากการศึกษาทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1991 : 187-204) ทำให้เห็นว่า ปัจจัยภายในบางตัวเช่น เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ส่งผลต่อความตั้งใจในการจะแสดงพฤติกรรมนั้นๆออกมา จากเหตุผลข้างต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักศึกษา การส่งเสริมความตั้งใจและความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ของนักศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษา อิทธิพลของแรงจูงใจภายในที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความรู้ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อนำมาเป็นเครื่องมือ ในการสร้างแนวทางสำหรับการสร้างแรงจูงใจเพื่อกระตุ้นความตั้งใจในการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยแรงจูงใจภายใน ได้แก่ เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ และการรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ ที่ส่งผลต่อความต้องการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยแรงจูงใจภายใน ทางด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ที่ส่งผลต่อความต้องการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร จำนวน 325 คน (ข้อมูลจากสำนักบริหารและพัฒนาการวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ณ วันที่ 17 ธันวาคม 2566 : Online)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability

sampling) โดยมีเงื่อนไขว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องเป็นนักศึกษาที่มีความสนใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ หลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับงานวิจัย จำนวน 160 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษารั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close ended question) เป็นแบบคำตอบแบบเลือกตอบ (Multiple choice) ใช้มาตราวัดของลิเคิร์ตแบบ 5 ลำดับ (Likert- scale) โดยเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ จำนวน 5 ข้อ ประยุกต์มาจากข้อคำถามของ Kabir et al. (2017: 14-15)

ส่วนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง จำนวน 3 ข้อ ประยุกต์มาจากข้อคำถามของ Kabir et al. (2017 : 14-15)

ส่วนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ จำนวน 5 ข้อประยุกต์มาจากข้อคำถามของ Kabir et al. (2017 : 14-15) และ Ehecopar et al. (2011 : 22)

ส่วนที่ 5 ข้อคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ จำนวน 6 ข้อ ประยุกต์มาจากข้อคำถามของ Kabir et al. (2017 : 14-15) และ Fouad Altameemi and Abdel Fatah Al-Slehat (2021 : 35).

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามเป็นเวลา 2 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน - 31 ธันวาคม 2566 จากกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร จำนวน 160 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยเรื่องนี้ ได้มีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อคำนวณค่าทางสถิติ โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของแบบสอบถามในรายหัวข้อ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability test) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เพื่อหาความสอดคล้องภายในของแบบสอบถามเป็นรายด้าน โดย (1) ข้อคำถามเกี่ยวกับเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.834 (2) ข้อคำถามเกี่ยวกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.70 (3) ข้อคำถามเกี่ยวกับความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.803 (4) ข้อคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

เท่ากับ 0.899 ใช้ผู้ตอบแบบสอบถาม 30 คน ก่อนจะนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 160 คน

4.2 ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ หรือ EFA (Exploratory factor analysis) เพื่อจัดองค์ประกอบของตัวแปรอิสระ จำนวน 3 ปัจจัยโดยใช้ข้อคำถามทั้งหมด 14 ข้อ และนอกจากนั้นเพื่อลดปัญหาการมีสหสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) เวลานำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุ (Multiple regression analysis) ในงานวิจัยนี้ต้องการตัวแปรอิสระ 3 ปัจจัย คือ (1) ปัจจัยด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (2) ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (3) ปัจจัยด้านการรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ

4.3 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลเชิงคุณภาพ ในงานวิจัยนี้คือการสรุปข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 ข้อ คือ เพศ และ พื้นฐานครอบครัว โดยการใช้ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) นอกจากนั้นงานวิจัยนี้ยังใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลเชิงปริมาณ ในงานวิจัยนี้ คือ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ ค่าSD) ของ (1) ปัจจัยด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (2) ปัจจัยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (3) ปัจจัยด้านการรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ และ (4) ความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ

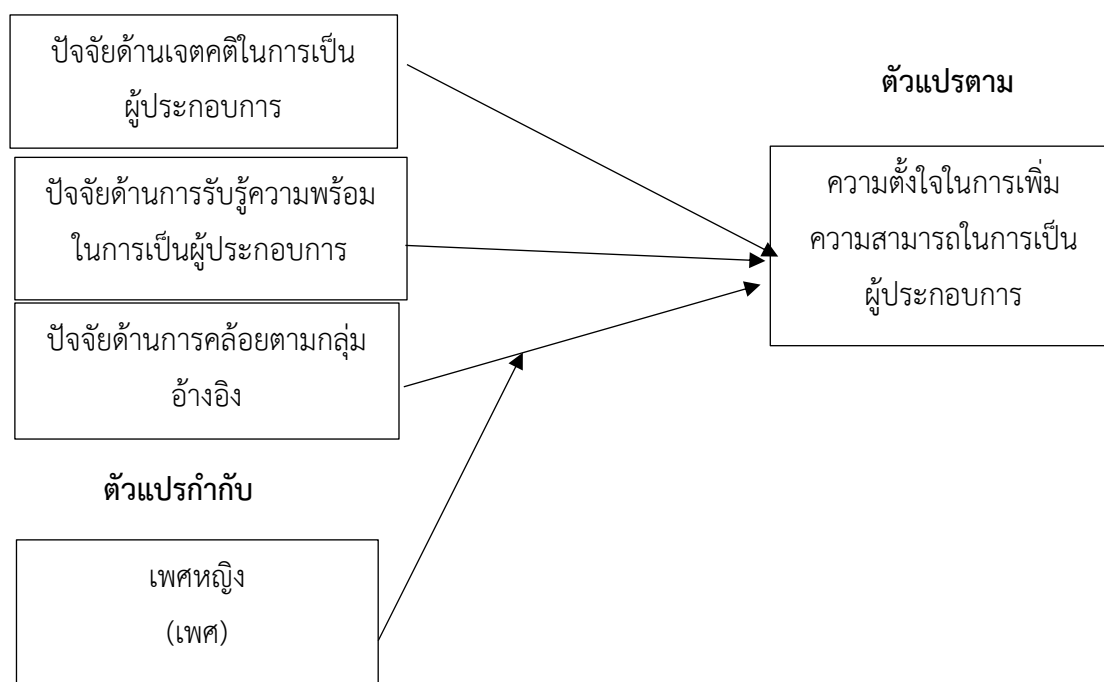
4.4 ใช้สถิติอนุมาน (Influential statistics) เพื่อใช้ในการประมาณค่า (Estimation) และ ทดสอบสมมุติฐาน (Hypothesis testing) ในงานวิจัยนี้ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงปริมาณ และใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุ (Multiple regression analysis) เพื่อตรวจสอบสมมุติฐานของงานวิจัย โดยจะทำการทดสอบสมการถดถอยพหุ จำนวน 2 โมเดล โดยโมเดลที่ 1 จะใช้สูตร $Y = b_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + e$ ซึ่งเป็นโมเดลของสมการถดถอยปกติ และ โมเดลที่ 2 เป็นโมเดลที่มีตัวแปรกำกับอยู่ในโมเดล ซึ่งในงานวิจัยนี้จะใช้ตัวแปรเพศหญิงเป็นตัวแปรกำกับ โดยจะใช้สูตร $Y = b_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_1X_2 + e$ เพื่อที่จะสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้ละเอียดมากขึ้น ซึ่งถูกเรียกว่าโมเดลปฏิสัมพันธ์ (Interactive model)

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

ในการสร้างกรอบแนวคิดของวิจัยเรื่อง เรื่องอิทธิพลแรงจูงใจภายในที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร ผู้วิจัยได้มีการทำการทบทวนวรรณกรรม เพื่อให้เข้าใจนิยามและคำจำกัดความของตัวแปรที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา กำหนดตัวแปรที่จะทำการศึกษา และหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ต้องการศึกษาก่อนที่จะมีการสร้างกรอบแนวคิดงานวิจัย โดยในงานวิจัยเรื่องนี้ สิ่งที่ต้องการศึกษา คือ (1) อิทธิพลของแรงจูงใจภายในและ (2) ความตั้งใจในการเพิ่ม

ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร ในการกำหนดกรอบแนวคิดในงานวิจัยนี้ ผู้ศึกษาได้มีการทบทวนวรรณกรรมเพื่อหาทฤษฎีและตัวแปรที่เหมาะสมสำหรับงานวิจัย โดยตัวแปรในงานวิจัยนี้ได้มีการประยุกต์มาจากแนวคิดของ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Ajzen,1991 : 182) ดังนั้นกรอบแนวคิดงานวิจัยจะประกอบด้วย ตัวแปรอิสระที่ใช้ในงานวิจัย (ตัวแปรแรงจูงใจภายใน) จำนวน 3 ปัจจัย คือ (1) ปัจจัยด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (2) ปัจจัยด้านการรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ (3) ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ตัวแปรกำกับ คือ เพศ โดยที่จะใช้ตัวแปรเพศหญิงเป็นหลัก และตัวแปรตาม คือ ความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ

ตัวแปรอิสระ (ตัวแปรแรงจูงใจภายใน)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแปลผลวิจัยตามสมมุติฐาน ดังต่อไปนี้

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 160 คน เป็นเพศหญิง 87 คน (54.4%) เป็นเพศชาย 73 คน (45.6%) และ พื้นฐานทางครอบครัวส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่ได้เป็นผู้ประกอบการ 111 คน (69.4%)

2. จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) พบว่าจากข้อคำถาม 14 ข้อ สามารถแยกองค์ประกอบตัวแปรอิสระได้ 3 องค์ประกอบ คือ (1) ปัจจัยด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (2) ปัจจัยด้านการรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ (3) ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง โดยมีค่าความร่วมกัน (Communalities) อยู่ระหว่าง 0.546-0.802 และทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลที่ได้เก็บมาจากแบบสอบถามจำนวน 14 ข้อ ได้ 74.66% ค่า KMO เท่ากับ 0.9 ($p < 0.05$)

ตารางที่ 1 ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และค่าสหสัมพันธ์ (Correlation)

ตัวแปร	Mean	S.D.	F1 การรับรู้ ความพร้อมใน การเป็น ผู้ประกอบการ	F2 เจตคติใน การเป็น ผู้ประกอบการ	F3 การ คล้อยตาม กลุ่มอ้างอิง	ความตั้งใจใน การเพิ่ม ความสามารถ ในการเป็น ผู้ประกอบการ
F1 การรับรู้ ความพร้อมใน การเป็น ผู้ประกอบการ	4.3542	0.52696	1			
F2 เจตคติใน การเป็น ผู้ประกอบการ	4.3462	0.49892	0.749**	1		
F3 การคล้อย ตามกลุ่มอ้างอิง	4.1375	0.63926	0.400**	0.477**	1	
ความตั้งใจใน การเพิ่ม ความสามารถใน การเป็น ผู้ประกอบการ	4.3600	0.45353	0.808**	0.773**	0.533**	1

N= 160; *** $p < 0.001$, ** $p < 0.01$, * $p < 0.05$

3. จากตารางที่1 พบว่าตัวแปรแต่ละคู่มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางถึงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และมีการกระจายตัวของข้อมูลค่อนข้างน้อย จากตารางที่1 สามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีความเป็นไปได้ที่จะมีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร เพื่อสนับสนุนผลของตารางค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยนี้จำนวน 3 สมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุ เพื่อศึกษาว่าตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ซึ่งในการศึกษานี้ ตัวแปรตามคือ ความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุ โมเดลที่1 (ทดสอบสมมติฐานที่1)

	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	sig	Collinearity Tolerance	VIF
	B	Std. Error	Beta				
Constant	4.360	0.018		237.833	0.000		
F1การรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ	0.236	0.029	0.504	8.210	0.000	0.437	2.290
F2เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ	0.146	0.030	0.308	4.815	0.000	0.402	2.489
F3การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	0.090	0.023	0.184	3.984	0.000	0.769	1.307
$R^2 = 0.744$ Adjusted $R^2 = 0.739$ $F = 150.736$ Sig = 0.000 Durbin-Watson = 2.029							

4. จากตารางที่2 พบว่า (1) การรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B=0.236$; $p < 0.05$) (2) เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B=0.146$; $p < 0.05$) (3) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B=0.090$; $p < 0.05$) ดังนั้น จากผลลัพธ์ที่ได้ทำให้ยอมรับสมมติฐานที่1 ปัจจัยทั้งสาม อันประกอบด้วย การรับรู้ความพร้อม เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ

จากตารางที่2 พบว่าค่าTolerance ของตัวแปรอิสระในแต่ละปัจจัย ไม่ใกล้ 0 และค่า VIF ของตัวแปรอิสระในแต่ละปัจจัยค่อนข้างต่ำ (เข้าใกล้1) จึงสรุปว่าไม่เกิดปัญหา Collinearity นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาโมเดลที่1 ปัจจัยการรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ เจคติ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพรได้ถึง 73.9 % ($B = 0.739$; $p < 0.05$)

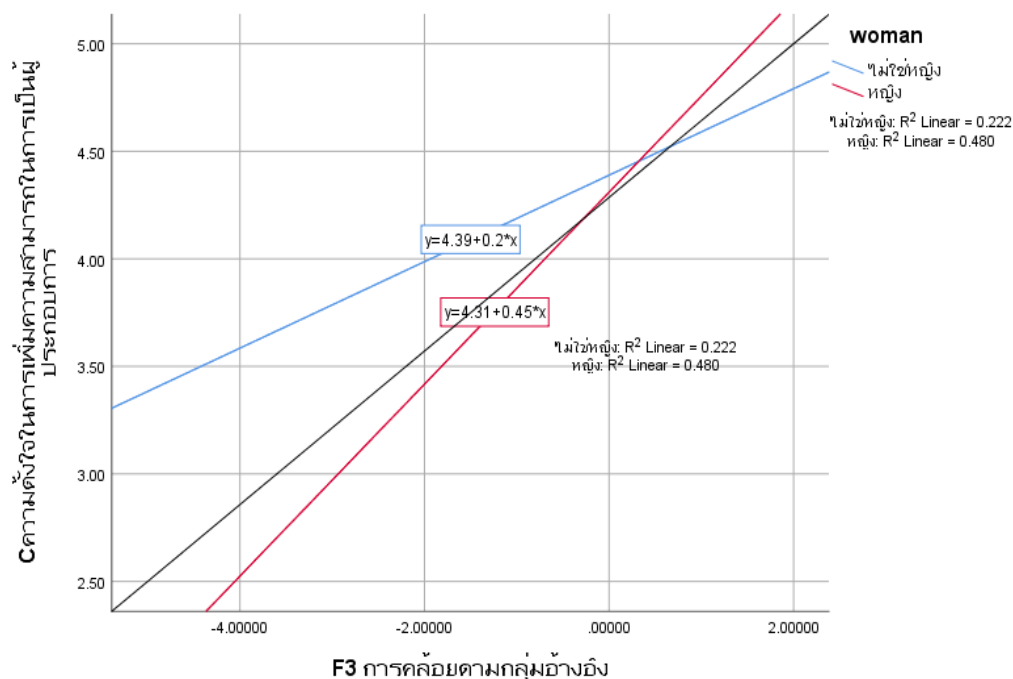
ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุ โมเดลที่2 (ทดสอบสมมุติฐานที่2 และ 3)

	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	sig	Collinearity Tolerance	VIF
	B	Std. Error	Beta				
Constant	4.370	0.027		164.243	0.000		
F1การรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ	0.232	0.028	0.429	8.303	0.000	0.436	2.296
F2เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ	0.138	0.030	0.290	4.641	0.000	0.399	2.509
F3 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	0.060	0.024	0.124	2.474	0.014	0.629	1.598
เพศหญิง (ตัวแปรกำกับ)	-0.033	0.036	-0.036	-0.902	0.369	0.976	1.024
เพศหญิง*F3	0.142	0.045	0.148	3.159	0.002	0.714	1.401

$R = 0.872$ $R^2 = 0.760$ Adjusted $R^2 = 0.752$ $F = 97.446$ Sig = 0.000 Durbin-Watson = 2.110

5. จากตารางที่3 ผู้วิจัยพบว่า (1) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B = 0.060$; $p < 0.05$) (2) เพศหญิงไม่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร ($B = -0.033$; $p > 0.05$) แต่อย่างไรก็ตาม (3) อิทธิพลร่วมที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศหญิงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B = 0.142$; $p < 0.05$) ดังนั้น เมื่อผลข้อ (1) และข้อ(3) ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำให้ยอมรับสมมุติฐานที่2 อิทธิพลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศหญิงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ

เมื่อสร้างกราฟเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร โดยมีเพศเป็นตัวแปรกำกับจะพบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร ถ้าดูจากความชันของเส้นกราฟจะสามารถอธิบายได้ดังนี้ ทั้งเพศหญิงและเพศชายต่างมีการปฏิสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงซึ่งส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ โดยเส้นสีแดงแสดงข้อมูลที่มีตัวแปรเพศหญิงเป็นตัวแปรกำกับจะมีความชันของเส้นมากกว่าเส้นสีฟ้าที่แสดงข้อมูลของตัวแปรเพศชาย แสดงให้เห็นว่าการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศหญิงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการมากกว่าเพศชาย เมื่อวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสถิติพบว่า R^2 ของเพศหญิงมีค่าเท่ากับ 0.480 หรือ อิทธิพลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศหญิงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการได้ 48% ในขณะที่ R^2 ของเพศชายมีค่าเท่ากับ 0.222 หรือ อิทธิพลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศชายและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการได้ 22.2% ยิ่งกว่านั้น เมื่อวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์จะพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการในเพศหญิงมีค่าค่อนข้างสูง ($R = 0.693$) และในเพศชายมีค่าปานกลาง($R = 0.471$)

แผนภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (สมมุติฐานที่2)

นอกจากนั้น สามารถอธิบายผลจากตารางที่3 เพิ่มเติมต่อไปนี้ (1) ปัจจัยการรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ และ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (2) เมื่อเพิ่มตัวแปรเพศหญิงซึ่งเป็นตัวแปรกำกับเข้าไปในโมเดลที่1 พบว่า อิทธิพลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศหญิงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ดังนั้น จากผลลัพธ์ที่ได้ทำให้ยอมรับสมมุติฐานที่3 อิทธิพลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศหญิงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

จากตารางที่3 พบว่าค่าTolerance ของตัวแปรอิสระในแต่ละปัจจัย ไม่ใกล้ 0 และค่า VIF ของตัวแปรอิสระในแต่ละปัจจัยค่อนข้างต่ำ (เข้าใกล้1) จึงสรุปว่าไม่เกิดปัญหา Collinearity นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาโมเดลที่2 พบว่าปัจจัยการรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เพศหญิง และอิทธิพลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศหญิงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพรได้ถึง 75.2 % ($B = 0.752$; $p < 0.05$) อย่างไรก็ตามใน โมเดลที่2 ตัวแปรเพศหญิงไม่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาแม่โจ้-ชุมพร แต่อิทธิพลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศหญิงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกลับส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2 Change)ระหว่างโมเดลที่1 และ2 แตกต่างกันเพียงเล็กน้อย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยทำให้ยอมรับสมมุติฐานที่1, 2, และ3 สามารถอภิปรายผลวิจัยได้ว่า สมมุติฐานที่1 การรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งเป็นแรงจูงใจภายในของงานวิจัยนี้ ส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร จากทฤษฎีความตั้งใจเชิงพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1991 : 182) ได้สนับสนุนผลที่ได้จากสมมุติฐานที่1 ซึ่งทฤษฎีความตั้งใจเชิงพฤติกรรมตามแผน เป็นทฤษฎีที่กระต้นทางด้านกระบวนการคิดและความเข้าใจ รวมทั้งการตัดสินใจ โดยมีงานวิจัยหลายงานวิจัยที่ประยุกต์มาจากทฤษฎีความตั้งใจเชิงพฤติกรรมตามแผน ต่างได้ผลลัพธ์ที่ช่วยสนับสนุนผลที่ได้จากสมมุติฐานที่1 เช่น งานวิจัยของ Venketsamy and Lew (2022 : 12-14) ระบุว่า แรงจูงใจภายในที่เป็นเชิงบวกส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานที่มุ่งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และอิทธิพลของการปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการสนับสนุนขององค์กรและแรงจูงใจภายในส่งผลต่อการสร้างพฤติกรรมการทำงานที่มุ่งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ Ahmed et al. (2023 : 11-13) ได้ระบุเพิ่มเติมว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวก ระหว่างแรงจูงใจที่เกี่ยวกับครอบครัวร่วมกับ

แรงจูงใจภายใน ความผูกพันด้านจิตใจ และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กร ยิ่งกว่านั้นผู้วิจัยพบว่า แรงจูงใจภายในมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันด้านจิตใจและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กร นอกจากนี้แรงจูงใจภายในยังเป็นตัวกลางเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์เชิงบวกของแรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวกับความผูกพันด้านจิตใจ และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร และจากผลการศึกษาของ Al-Mamary et al. (2023 : 21-25) สนับสนุนว่า เจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward behavior) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norms) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived behavioral control) มีความสัมพันธ์อย่างมากกับความตั้งใจและการเข้าใช้ระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านเครือข่ายของนักศึกษาในประเทศซาอุดีอาระเบีย (LMS) อาจกล่าวได้ว่า ความยากง่ายของงานส่งผลต่อความพยายามที่จะเรียนรู้ เช่น การรับรู้ว่างานนั้นไม่ยากตนเองสามารถควบคุมได้และสามารถทำงานนั้นได้สำเร็จจะทำให้ผู้ปฏิบัติมีความรู้สึกเป็นอิสระและกระตือรือร้นที่จะทำสิ่งนั้น ส่งผลให้เกิดความตั้งใจในการทำงานนั้น นอกจากนี้การถูกกระตุ้นจากบุคคลที่มีอิทธิพลต่อตนเอง เช่น เพื่อนสนิท บุคคลที่มีความสำคัญกับตนเอง และบุคคลที่ตนเองชื่นชอบ จะส่งผลต่อการความตั้งใจในการทำพฤติกรรมนั้นๆ ด้วย เช่น ครอบครัวสามารถกระตุ้นพฤติกรรมของบุคคลได้ นอกจากนี้ ทศนคติที่ดีต่อการใช้ LMS เช่น ความรู้สึว่าการใช้ LMS มีประโยชน์ รู้สึกชอบมากที่จะได้ใช้ระบบนี้ และอยากแนะนำผู้อื่นให้ใช้ระบบนี้ตามตนเอง เป็นต้น จะเกิดส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความตั้งใจที่จะเข้าใช้ระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านเครือข่าย จากการศึกษาของ Wang et al. (2016 : 403-406) เรื่องการส่งเสริมความตั้งใจของนักพัฒนาระบบสารสนเทศ (IS: Information Systems) ในการเรียนรู้ทักษะทางด้านการบริหารธุรกิจ โดยการใช้โมเดล MARS โดยที่ M ย่อมาจาก แรงจูงใจในการเรียน A ย่อมาจาก การเรียนรู้การรับรู้ความสามารถของตนเอง R ย่อมาจาก การรับรู้บทบาทของตัวแปรที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง S ย่อมาจาก การสนับสนุนตามสถานการณ์ ผลของการศึกษาพบว่าความตั้งใจของนักพัฒนาระบบสารสนเทศในการเรียนรู้ทักษะทางด้านการบริหารธุรกิจถูกกระตุ้นเชิงบวกด้วยแรงจูงใจในการเรียนรู้ภายในและการรับรู้ถึงความสามารถของตนเองในการเรียนรู้ นอกจากนี้ในการเปรียบเทียบบทบาทตัวแปรที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง พบว่าบทบาทการสนับสนุนนำไปสู่ระดับที่เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของความตั้งใจในการเรียนรู้ และการสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับงานและการสนับสนุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานทั้งคู่กระตุ้นเชิงบวกต่อแรงจูงใจการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก โดยที่การสนับสนุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานส่งผลกระทบบวกมากกว่าในการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนรู้ ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า แรงจูงใจภายในอันได้แก่ การรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการอย่างยั่งยืน

จากผลการทดสอบสมมุติฐานที่ 2 และ 3 พบว่า อิทธิพลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ โดยอิทธิพลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศหญิงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความแข็งแกร่งและส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการมากกว่าเพศชาย และเมื่อเพิ่มอิทธิพลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศหญิงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในโมเดลที่ 1 จนกลายเป็นโมเดลที่ 2 ก็ยังคงมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ค่อนข้างสูงคือในโมเดลที่ 2 ตัวแปรอิสระทั้งหมดจำนวน 5 ตัว สามารถพยากรณ์ความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการได้ถึง 75.2% Polas et al. (2021 : 435-437) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้หญิงในชนบทและความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการอย่างยั่งยืน ซึ่งพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการรับรู้ความสามารถและการรับรู้ทางสังคมกับความตั้งใจที่จะกลายเป็นผู้ประกอบการอย่างยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากศึกษาพบว่าไม่มีความเชื่อมโยงอย่างเป็นแบบแผนระหว่างความสามารถส่วนตัวของผู้หญิงกับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ แต่อย่างไรก็ตามจากข้อมูลการศึกษายืนยันว่าการรับรู้ถึงโอกาสเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถและความสามารถส่วนบุคคลกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ โดยที่การรับรู้ความสามารถของตนเองทำให้เกิดการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมสำหรับการเป็นผู้ประกอบการ Ward et al. (2019 : 10) ระบุว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง สามารถกระตุ้นเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาเพศหญิง ในขณะที่นักศึกษาชาย มีความสามารถในการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการมากกว่าเพศหญิง ในขณะที่เพศหญิงมีความแข็งแกร่งกว่าในการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง อย่างไรก็ตามการให้การศึกษาสามารถช่วยลดอุปสรรคและข้อด้อยที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวกับเพศของนักศึกษา นอกจากนั้นยังช่วยในการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของทั้งนักศึกษาหญิงและชาย (Ward et al., 2019 : 11) จากการศึกษาของ Yoopetch (2020 : 68) สนับสนุนว่า (1) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของเพศหญิงมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ (2) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของเพศหญิงมีอิทธิพลเชิงบวกต่อเจตคติทางด้านการยอมรับความเสี่ยง เนื่องจากความคิดเห็นของบุคคลรอบตัวส่งผลต่อการสร้างเจตคติในการยอมรับความเสี่ยงของเพศหญิงและส่งผลให้เพศหญิงสร้างบุคลิกภาพในการเป็นคนที่ยอมรับความเสี่ยงมากขึ้น ซึ่งเป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งในการเป็นผู้ประกอบการ เพราะการทำธุรกิจมีความเสี่ยง (3) เจตคติทางด้านการยอมรับความเสี่ยงของเพศหญิงมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากการยอมรับความเสี่ยงส่งผลต่อการสร้างโอกาสในการทำกำไรและประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจ รวมถึงการสร้างธุรกิจใหม่ และ (4) ความเชื่อว่าตนมีความสามารถมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ อาทิเช่น ถ้าบุคคลสามารถควบคุมปัญหาได้จะนำไปสู่ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการหรือการเริ่มธุรกิจใหม่ เนื่องจากมีความมั่นใจมากขึ้น

จากการอภิปรายผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า

1. ปัจจัยแรงจูงใจภายในมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ เมื่อแรงจูงใจภายในเกิดจาก ความสนใจ ความชอบ ความพึงพอใจ หรือแม้แต่ความเชื่อ ทำให้เกิดการแสดงพฤติกรรมที่ต่อเนื่องและยั่งยืน ดังนั้นปัจจัยแรงจูงใจภายในจึงมีความแข็งแกร่งในการส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการทำพฤติกรรมต่างๆ
2. ปัจจัยการรับรู้ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากเมื่อนักศึกษาเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการควบคุมสถานการณ์หรือปัญหาได้ จะทำให้มีความตั้งใจในการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความสามารถในด้านที่ตนเองไม่ถนัด
3. ปัจจัยเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ในกรณีเจตคติของนักศึกษาเป็นเจตคติเชิงบวก เช่น นักศึกษามีความรู้สึกว่าการเป็นผู้ประกอบการมีข้อดีมากกว่าข้อเสีย หรือเป็นอาชีพที่มีความน่าสนใจและท้าทายความสามารถ เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลเชิงบวกต่อการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา
4. ปัจจัยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เป็นความเชื่อที่มีต่อบุคคลที่มีความสำคัญสำหรับตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อความตั้งใจในการเรียนรู้ที่จะเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา โดยเฉพาะในนักศึกษาเพศหญิง ปัจจัยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจะแข็งแกร่งกว่านักศึกษาเพศชาย ดังนั้นการใช้ปัจจัยกลุ่มอ้างอิง เช่น เพื่อนสนิท บุคคลที่นักศึกษาเพศหญิงชื่นชอบ และผู้ปกครองของนักศึกษาเพศหญิง สามารถกระตุ้นความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการได้ ในขณะที่นักศึกษาเพศชายอาจจะต้องใช้ปัจจัยตัวอื่นๆในการกระตุ้นร่วมกับปัจจัยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1.1 จากการศึกษาทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1991 : 187-204) พบว่า เมื่อทัศนคติหรือเจตคติ การรับรู้ความสามารถของตนเองที่สามารถควบคุมสิ่งที่จะทำได้ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (กลุ่มหรือบุคคลที่มนุษย์มีความชื่นชอบ ชื่นชมและยกย่อง) เพิ่มขึ้นจะทำให้ความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมที่คาดหวังเพิ่มขึ้น ในงานวิจัยนี้ คือ ความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร ดังนั้นการ การสร้างเจตคติหรือทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการ การสร้างความมั่นใจให้นักศึกษารู้สึกว่าตนเองมีความพร้อมหรือเหมาะสมที่จะเป็นผู้ประกอบการ การใช้กลุ่มอ้างอิงที่เป็นกลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่นักศึกษาชื่นชอบมาเป็นแบบอย่างเพื่อให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจภายใน

การทำพฤติกรรมตามบุคคลเหล่านั้น จะทำให้นักศึกษาเกิดความตั้งใจและมุ่งมั่นในการแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้เพื่อที่จะเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

1.2 จัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการให้นักศึกษาเพื่อเกิดความคุ้นเคยและรู้สึกท้าทายกับการประกอบอาชีพการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อส่งเสริมทัศนคติหรือเจตคติเชิงบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการ จากการศึกษาของ Schreuder et al. (2016: 8-15) พบว่า สภาพแวดล้อมส่งผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของมนุษย์เนื่องจากเมื่อกระตุ้นประสาทสัมผัสในหลายทาง (Multisensory) โดยการใช้สิ่งเร้าที่เข้ากันได้ผ่านทางสิ่งแวดล้อมจะส่งผลต่ออารมณ์และความรู้สึก

1.3 การได้รับการสนับสนุนจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่นักศึกษายกย่องและชื่นชม จะส่งผลต่อความตั้งใจในการเรียนรู้และเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา เมื่อนักศึกษามีความต้องการได้รับความรักและยกย่องจากบุคคลที่ตนชอบ หรือชื่นชม ทำให้มีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการทำภารกิจที่ได้อย่างเต็มความสามารถ (Willingham, 2023 : Online)

2. ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร ซึ่งอาจจะได้รับผลที่แตกต่างเมื่อศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ดังนั้น การทำวิจัยซ้ำๆ กับกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย จะส่งผลให้โมเดลงานวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

2.2 ความแตกต่างทางด้านเพศอาจจะส่งผลต่อผลลัพธ์ที่ได้ ดังนั้นในงานวิจัยครั้งต่อไปควรมุ่งศึกษาเฉพาะกลุ่ม โดยการเก็บข้อมูลเฉพาะเพศหญิงหรือเพศชาย เพื่อให้สามารถสรุปผลได้ละเอียดและชัดเจนขึ้น แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเพียงต้องการศึกษาเพียงอิทธิพลแรงจูงใจภายในที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถของนักศึกษาเท่านั้น ไม่ได้เจาะจงในการศึกษาประเด็นเรื่องเพศ ดังนั้นจึงเก็บข้อมูลโดยไม่ได้สนใจในเพศ เมื่อนำมาทดสอบสมมุติฐานปรากฏว่าทั้งเพศหญิงและเพศชายไม่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเพิ่มความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ แต่ในทางตรงกันข้ามอิทธิพลร่วมของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ (interaction effect) โดยอิทธิพลของเพศหญิงแข็งแกร่งกว่าเพศชาย อย่างไรก็ตามจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมีจำนวนมากกว่าเพศชาย 14 คน ซึ่งอาจส่งผลต่อตัวแปรตาม

เอกสารอ้างอิง

- สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (2566). สถิติจำนวนนักศึกษาตามปี ภาค (แยกคณะ) ภาคการศึกษาที่ 2 ปี 2566. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: <http://www.education.mju.ac.th/statistic/student/studentByAcadSemFacSum.aspx>
- สุรวิทย์ อัสสพันธุ์ (2556). ผลของโครงสร้างเป้าหมาย ความเชื่อเกี่ยวกับความฉลาด และความมั่นใจในความฉลาดของตนเองที่มีต่อเป้าหมายเชิงสัมฤทธิ์และความมุ่งมั่นในการเรียนรู้เชิงพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์. ปริญญาโทวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Jirawat Wongchun (2023). เพิ่มพลังความสำเร็จด้วย 5 ทักษะการเป็นผู้ประกอบการที่ดี. taxcount. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: <https://www.taxcount.co/5-skills-of-being-a-good-entrepreneur/>
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational behavior and human decision processes*, 50 (2), 179-211.
- Al-Mamary, Y. H., Siddiqui, M. A., Abdalraheem, S. G., Jazim, F., Abdulrab, M., Rashed, R. Q., Alquhaif, A. S., & Aliyu Alhaji, A. (2023). Factors impacting Saudi students' intention to adopt learning management systems using the TPB and Utaut Integrated Model. *Journal of Science and Technology Policy Management*, 1-32.
- Echecopar, G., Bustamante, C., & Bejares, C. (2011) Entrepreneurial Intentions - Guesss Survey. Online. Retrieved January 19, 2024. From: https://www.guesssurvey.org/resources/nat_2011/Chile_GUESSS_Report_2011.pdf
- Fouad Altameemi, A., & Abdel Fatah Al-Slehat, Z. (2021). Exploring the students' behavior intentions to adopt E-Learning Technology: A survey study based on covid-19 crisis. *International Journal of Business and Management*, 16 (6), 31-41.
- Kabir, S., Haque, A., & Sarwar (2017). Factors Affecting the Intention to Become an Entrepreneur: A Study from Bangladeshi Business Graduates' Perspective. *International Journal of Engineering and Information Systems*, 6 (1), 10-19.
- Polas, M. R., Raju, V., Muhibbullah, M., & Tabash, M. I. (2021). Rural women characteristics and sustainable entrepreneurial intention: A road to economic growth in Bangladesh. *Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy*, 16 (3), 421-449.
- Raza, S. A., Qazi, W., & Shah, N. (2018). Factors affecting the motivation and intention to become an entrepreneur among business university students. *International Journal of Knowledge and Learning*, 12 (3), 221-241.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L.^a. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25 (1), 54-67.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L.^b. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55 (1), 68-78.
- Schreuder, E., van Erp, J., Toet, A., & Kallen, V. L. (2016). Emotional responses to multisensory environmental stimuli. *SAGE Open*, 6 (1), 215824401663059.

- Sharma, R. (2023). Top 10 entrepreneurship skills every entrepreneur should have. Emeritus Online Courses. *Online*. Retrieved January 19, 2024. From: <https://emeritus.org/blog/entrepreneurship-to-entrepreneurship-skills/>
- Stahl, A. (2023). 5 emerging entrepreneurship trends. Forbes. *Online*. Retrieved January 19, 2024. From: <https://www.forbes.com/sites/ashleystahl/2023/04/07/5-emerging-entrepreneurship-trends/?sh=69424db32260>
- Venketsamy, A., & Lew, C. (2022). Intrinsic and extrinsic reward synergies for innovative work behavior among South African Knowledge Workers. *Personnel Review*, 53 (1), 1–17.
- Wang, Y.-Y., Lin, T.-C., & Tsay, C. H.-H. (2016). Encouraging is developers to learn business skills: An examination of the Mars model. *Information Technology & People*, 29 (2), 381–418.
- Willingham, A. (2023). What is Maslow's hierarchy of needs? A psychology theory, explained. CNN. *Online*. Retrieved January 19, 2024. From: <https://edition.cnn.com/world/maslows-hierarchy-of-needs-explained-wellness-cec/index.html>
- Yoopetch, C. (2020). Women empowerment, attitude toward risk-taking and entrepreneurial intention in the hospitality industry. *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 15 (1), 59–76.

ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
**Guidelines for Public Service Management of KaengSopha Sub-district
Administrative Organization, Wang Thong District,
Phitsanulok Province**

จิรัชฎาภทร ทราฤทธิ์ และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Chirattaphat Thararit and Kampanart Wongwatthanaphong
Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : chirattaphat.t@psru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก 2) เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชน จำนวน 386 คน ที่ได้จากสูตรของยามานะ เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.878 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า

1) ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า ความคาดหวังของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชน ไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะและแนวทางการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า การดำเนินการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ เพื่อตัดปัญหาเขตพื้นที่ทับซ้อน ให้ความสำคัญกับหลักวิศวกรรม ต้องมีการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบและไม่ให้กระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเกณฑ์มาตรฐาน ความต้องการของประชาชนในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ : ความคาดหวังของประชาชน; การบริการสาธารณะ; โครงสร้างพื้นฐาน

* วันที่รับบทความ : 14 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 30 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 1 กรกฎาคม 2566

Received: May 14, 2023; Revised: June 30, 2023; Accepted: July 1, 2023

Abstracts

The objectives of this research were: 1) to study people's expectations on public infrastructure services of Kaeng Sopha Subdistrict Administrative Organization, Wang Thong District, Phitsanulok Province; 2) to compare people's expectations on public infrastructure services. Classified by personal factors and 3) to study suggestions and guidelines for public service in infrastructure. Conducted according to the quantitative research methodology. Use exploratory research studies. The sample group was 386 people obtained from Yamane's formula. The tool was a questionnaire with a confidence value of 0.878. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. Test The results showed that 1) People's expectations on public infrastructure services found that the overall expectations of the people were at a high level. 2) Comparing people's expectations on public infrastructure services, it was found that people with gender Age, education, occupation, income and length of stay in the area There are different opinions on the expectations of the public. 3) Suggestions and guidelines on the public expectations of public services in infrastructure, it was found that the development of infrastructure must take into account the suitability of joint infrastructure development between the host agencies. in order to eliminate the problem of overlapping territories focus on engineering principles Performance monitoring is required. to inspect and not affect natural resources and the environment and benchmark needs of the people in different fields appropriately.

Keywords: people's expectations; public service; infrastructure

บทนำ

การจัดระดับการปกครองในประเทศไทยในปัจจุบัน ได้แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ซึ่งราชการส่วนกลางประกอบด้วย กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาคประกอบด้วย จังหวัดและอำเภอ และราชการส่วนท้องถิ่นจะประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ซึ่งในการแบ่งระดับการปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว เป็นการกระจายอำนาจ เพื่อให้เหมาะกับการปฏิบัติงานของราชการให้มีสมรรถภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดี (ฐิติรัตน์ อินตะพินค์, 2555)

การจัดทำบริการสาธารณะเป็นหน้าที่โดยตรงของรัฐที่จะต้องจัดทำให้กับประชาชนที่อยู่อาศัยภายในประเทศให้ได้รับความปลอดภัยและความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตตามปกติการจัดทำบริการสาธารณะในประเทศไทยมีวิวัฒนาการอันยาวนานมาตั้งแต่สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ โดยในครั้งนั้นบริการสาธารณะทุกประเภท จะมีรัฐเป็นผู้ดำเนินการต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 ก็ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ขึ้นมาเป็นจำนวนมาก เพื่อจัดทำบริการสาธารณะทำให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบริการสาธารณะเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือ มีทั้งกฎหมายที่จะตั้งองค์กร ขึ้นเพื่อจัดทำบริการสาธารณะ และกฎหมายที่กำหนดกติกาในการจัดทำบริการสาธารณะ (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2555) และเพื่อให้การจัดบริการสาธารณะสามารถสนองต่อความต้องการของประชาชนได้มากยิ่งขึ้น จึงควรมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดบริการสาธารณะ เป็นต้นว่า การลดความเป็นทางการให้เหลือน้อยลง มีการ

ให้บริการที่ตรงไปตรงมาไม่มีขั้นตอนมาก มีระบบการให้บริการที่มีความพร้อมด้านฐานข้อมูล ให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงการบริการได้ง่ายและหลายช่องทาง (Asher, 2001: 30-37)

ที่ผ่านองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภาได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา แต่ก็ยังพบปัญหาในการดำเนินงาน คือ 1) ในด้านการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติงานตามตำแหน่ง ขาดอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น 2) ด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ประชาชนมีความต้องการที่จะอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สืบทอดไป การศึกษาสื่อการเรียนการสอนยังไม่พอเพียง เด็กนักเรียนไม่ได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าชั้นพื้นฐาน และขาดงบประมาณในการศึกษา ครอบครัวยากจน ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีถูกสังคมสมัยใหม่ค่อยๆเปลี่ยนแปลงไปและไม่ค่อยมีผู้สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) ด้านการพัฒนาอาชีพและเพิ่มรายได้ คือ ประชาชนไม่สามารถรวมกลุ่มกันเพื่อดำเนินการด้านเศรษฐกิจของชุมชนในรูปของกลุ่มอาชีพอย่างเข้มแข็งและขาดแหล่งเงินลงทุนในการทำกิจการและประกอบอาชีพ ผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ เนื่องจากต้องผ่านพ่อค้าแม่ค้าคนกลาง 4) ด้านการท่องเที่ยวและบริการคือ ยังขาดการจัดระเบียบให้เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยว สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ 5) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกมิติการพัฒนา คือ เยาวชนและวัยรุ่นติดเกมส์ บุหรี่ เหล้า ยาเสพติด และท้องก่อนวัยอันสมควรประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการออกกำลังกายและการดูแลสุขภาพของตนเองการจราจรบนถนนมีเพิ่มมากขึ้นอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้เกิดสาธารณภัยขึ้นบ่อยครั้งทำให้ทรัพย์สินของประชาชนได้รับความเสียหาย 6) ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ปัญหาเรื่องการบริหารจัดการขยะในชุมชน ประชาชนขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำในการเกษตรไม่พอเพียงในช่วงฤดูแล้งและน้ำประปาสำหรับอุปโภคบริโภค และยังไม่ได้มาตรฐาน 7) ด้านคมนาคมขนส่งและผังเมือง คือ ประชาชนต้องการเส้นทางในการสัญจรไปมาเพิ่มมากขึ้นรางระบายน้ำยังไม่เพียงพอ เกิดการอุดตันทำให้มีน้ำขังเป็นบางจุด และ 8) ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ไฟฟ้าส่องสว่างทางและที่สาธารณะยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด (องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา, 2565)

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษา ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ว่ามีความคาดหวังอย่างไรต่อการดำเนินงาน ควรมีข้อเสนอแนะและแนวทางการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานอย่างไร เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระยะต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ระเบียบวิธีวิจัย

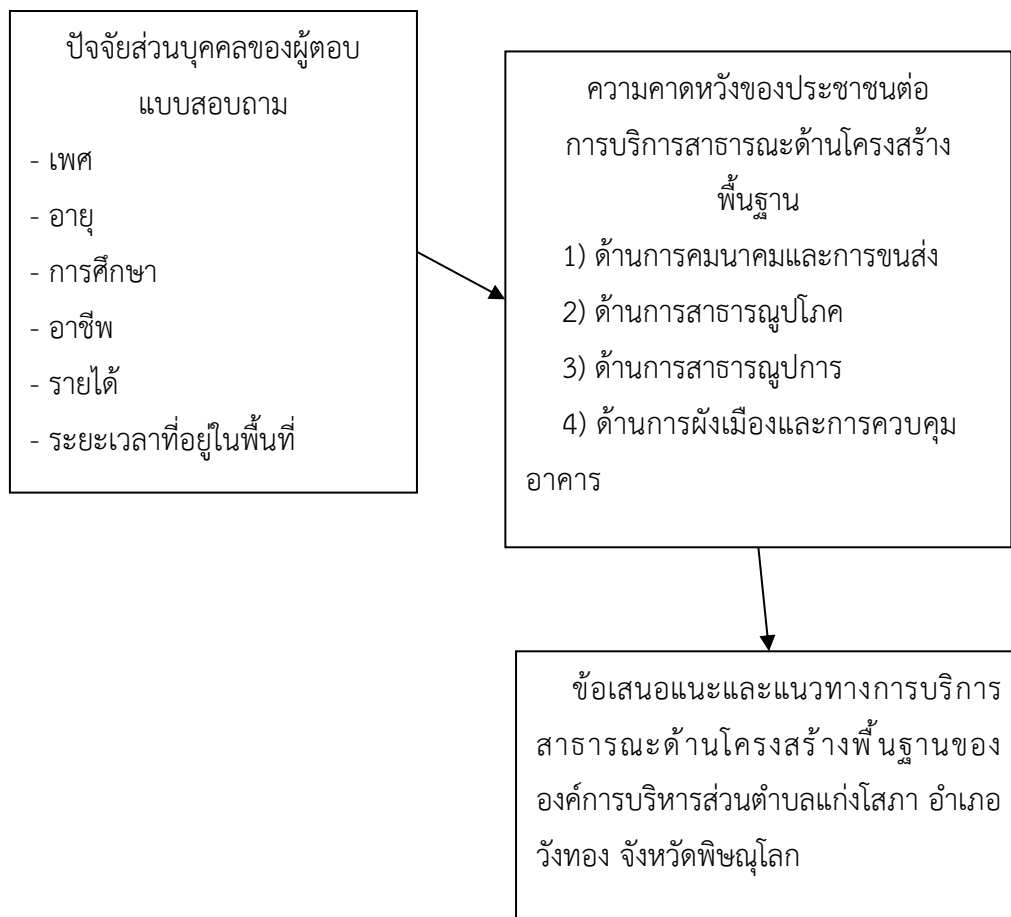
การดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ จากการแจกแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา จำนวน 10,867 คน กลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา จำนวน 386 คน ที่ได้จากสูตรของยามาเน (Yamane)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา โดยสร้างมาจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และดำเนินการสร้างและปรับแบบสอบถาม โดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน โดยมีค่าความสอดคล้องในแต่ละข้อตั้งแต่ 0.5 - 1.0 และนำไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) จำนวน 30 คน ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.878
3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ขอนหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อนำไปขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม จำนวน 386 ชุด แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และวิเคราะห์โดยรูปแบบข้อมูลเชิงพรรณนาความจำแนกข้อมูลตามวัตถุประสงค์ต่อไป
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่า t-test โดยการทดสอบแบบ Two-Independent Sample Test และสถิติทดสอบค่า

F-test โดยการทดสอบแบบ One-Way ANOVA และจากการทดสอบรายคู่แบบ Least Significant Difference : LSD. และวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดมาจากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แนวคิดของอำนาจ บุญรัตน์ไมตรี และนิพนธ์ ไตรสรณะกุล (2558 : 93-108.) และงานวิจัยของเฉลิมศักดิ์ สนิทผล, ศาตนันท์ ทรัพย์รวงทอง และศิริชัย เพชรรักษ์ (2561 : 27-36) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 53.63 มีอายุอยู่ระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 28.76 มีระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 36.53 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 31.35 มีรายได้ ระหว่าง 10,000 - 15,000 บาท จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 71.50 มีระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ 11 - 15 ปี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 41.97

2. ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

1) ด้านการคมนาคมและการขนส่ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินงานด้านการคมนาคมและการขนส่งต้องตอบสนองต่อความต้องการประชาชนให้ได้รับบริการด้านการคมนาคมที่ทั่วถึง สะดวก และปลอดภัย ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมา คือ การก่อสร้างหรือบำรุงรักษานถนนต้องมีการวางแผนและศึกษาความเหมาะสมในการก่อสร้าง บำรุงรักษา เพื่อให้การก่อสร้างถนนเกิดประโยชน์และคุ้มค่าสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 4.27$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การก่อสร้างถนนต้องคำนึงถึงความเหมาะสมทางด้านวิศวกรรมด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ การลงทุน และต้องไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.18$)

2) ด้านการสาธารณสุข โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ควรมีการกำกับ ดูแล การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมา คือ ควรมีการจัดบริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะโดยเน้นที่ความทั่วถึงและคุณภาพของการบริการ ($\bar{X} = 4.30$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การดำเนินการด้านการบำรุงรักษาแหล่งน้ำให้มีมาตรฐานและสนองความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 4.09$)

3) ด้านการสาธารณสุข โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ควรมีการดำเนินโครงการหรือการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมด้านการสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีสุขภาพที่ดี ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมา คือ ควรมีการดำเนินโครงการหรือการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญา

ท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.36$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ควรมีการจัดการรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ($\bar{X} = 4.18$)

4) ด้านการผังเมืองและการควบคุมอาคาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ควรมีการควบคุม จัดระเบียบงานผังเมืองตามโซนสีที่กำหนดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย พร้อมทั้งออกใบอนุญาตตรวจสอบ การดำเนินการต่าง ๆ ให้ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา คือ ควรมีการควบคุม ดูแล จัดระเบียบงานผังเมือง ด้วยการควบคุมการเขียนแบบรายการก่อสร้าง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร ทั้งของประชาชนและหน่วยงานในพื้นที่ ($\bar{X} = 4.21$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ควรมีการซ่อมแซมบำรุงรักษา และติดตามผล วิจัยงานทางสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมของประชาชนในพื้นที่ ($\bar{X} = 4.13$)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า

1) ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = 0.662) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

2) ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = 0.654) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

3) ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = 0.845) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

4) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด การศึกษาตำบลลำประดา อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($\text{Sig} = 0.192$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

5) ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($\text{Sig} = 0.510$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่มีรายได้อันเดียวกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

6) ประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($\text{Sig} = 0.887$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะและแนวทางการความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า 1) การดำเนินการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ เพื่อตัดปัญหาเขตพื้นที่ทับซ้อน 2) การดำเนินการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต้องให้ความสำคัญกับหลักวิศวกรรม ต้องมีการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบและไม่ให้กระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 3) การดำเนินการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต้องให้ความสำคัญกับเกณฑ์มาตรฐาน ความต้องการของประชาชนในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการคมนาคมและการขนส่ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินงานด้านการคมนาคมและการขนส่งต้องตอบสนองต่อความต้องการประชาชนให้ได้รับบริการด้านการคมนาคมที่ทั่วถึง สะดวก และปลอดภัย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การก่อสร้างหรือบำรุงรักษาถนนต้องมีการวางแผนและศึกษาความเหมาะสมในการก่อสร้าง บำรุงรักษา เพื่อให้การก่อสร้างถนนเกิดประโยชน์และคุ้มค่าสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ ตีมัน (2560) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คือ การให้บริการอย่างสมภาค การให้บริการอย่างต่อเนื่อง และการให้บริการอย่างก้าวหน้า

1.2 ด้านการสาธารณูปโภค โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ควรมีการกำกับ ดูแล การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ควรมีการจัดบริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะโดยเน้นที่ความทั่วถึงและคุณภาพของการบริการ ให้มีมาตรฐานและสนองความต้องการของประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิกร คงสืบชาติ และรัฐ กันภัย (2561 : 1120 - 1135) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า การให้บริการที่มีประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มี ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการสาธารณูปการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ควรมีการดำเนินโครงการหรือการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมด้านการสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีสุขภาพที่ดี ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ควรมีการดำเนินโครงการหรือการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น มีการจัดการรักษาความสงบเรียบร้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมศักดิ์ สนิทผล, ศาตนันท์ ทรัพย์รวงทอง และศิริชัย เพชรรัช (2561 : 27-36) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของประชาชนด้านโครงสร้างพื้นฐานในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลโคกเตื่อ อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของประชาชนด้านโครงสร้างพื้นฐานในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเตื่อ ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการผังเมืองและการควบคุมอาคาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ควรมีการควบคุม จัดระเบียบงานผังเมืองตามโซนสีที่กำหนด ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย พร้อมทั้งออกใบอนุญาตตรวจสอบ การดำเนินการต่าง ๆ ให้ถูกต้อง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ควรมีการควบคุม ดูแล จัดระเบียบงานผังเมือง ด้วยการควบคุมการเขียนแบบรายการก่อสร้าง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร ทั้งของประชาชนและหน่วยงานในพื้นที่ มีการซ่อมแซมบำรุงรักษา และติดตามผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติ์วี เลเชกุล และคณะ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านถนนในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการก่อสร้างถนนทั้ง 7 ด้าน โดยภาพรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อด้านความต้องการในการดำเนินงาน ด้านความคาดหวังในการดำเนินงาน ด้านความสะดวกเมื่อมีการพัฒนา อยู่ในระดับมากตามลำดับ

2. การทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิมศักดิ์ สนิทผล, ศาตนันท์ ทรัพย์รวงทอง และศิริชัย เพชรรักษ์ (2561 : 27-36) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของประชาชนด้านโครงสร้างพื้นฐานในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเตื่อ อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนด้านโครงสร้างพื้นฐานในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเตื่อ อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกด้านสถานะภาพส่วนบุคคล มีความคาดหวังด้านโครงสร้างพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า 1) การดำเนินการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ เพื่อตัดปัญหาเขตพื้นที่ทับซ้อน 2) การดำเนินการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต้องให้ความสำคัญกับหลักวิศวกรรม ต้องมีการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบและไม่ให้กระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 3) การดำเนินการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต้องให้ความสำคัญกับเกณฑ์มาตรฐานความต้องการของประชาชนในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับงานวิจัยของชยิสรา จันทะโร (2559) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การจัดบริการสาธารณะกับความต้องการของประชาชนของเทศบาลตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชน พบว่าควรเร่งดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) การสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมี

ส่วนร่วมการทำประชาคมทุกครั้ง 2) การสนับสนุนให้เกิดการสร้างจิตสำนึกต่อการเป็นตำบลส่วนรวมอย่างแท้จริง 3) ยกระดับการจัดการพื้นที่เชิงบูรณาการโดยการทำแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการพื้นที่ที่ชัดเจนเพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเชิงบูรณาการที่ครอบคลุมยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้าน 1) สนับสนุนการลำดับความสำคัญโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลท่าศาลา ตามประเด็นปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง 5) ส่งเสริมการจัดบริการสาธารณะโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ให้มีความสำคัญต่อประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชน ทุกระดับอย่างเท่าเทียมกันคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนยึดหลักความโปร่งใสทุกขั้นตอน 6 สนับสนุนให้เกิดการบริหารจัดการงบประมาณอย่างเป็นธรรม โดยฝ่ายสภานิติบัญญัติ ซึ่งมีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการผ่านแผนและข้อบัญญัติของเทศบาลต้องตระหนักในเรื่องการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดบริการสาธารณะที่เป็นธรรมทั่วถึง และสอดคล้องกับงานวิจัยของภักดี กัลยาณมิตร, เอก ศรีเชลียง, ดร.ณัฏฐ์ ตติยะลาภะ และไททัศน์มาลา (2561 : 147-157) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริการสาธารณะเพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานการบริการที่ดีแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีผลการศึกษาพบว่า แนวทางการบริการสาธารณะเพื่อยกระดับคุณภาพ มาตรฐานการบริการที่ดีแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรให้ความสำคัญกับ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรของในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน และควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการขอรับบริการแก่ประชาชนได้รับทราบ และสุดท้ายคือ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการให้บริการโดยดำเนินการจัดตั้งศูนย์รับบริการ ณ จุดเดียว

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภาควรกำหนดแนวทางในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ เพื่อตัดปัญหาเขตพื้นที่ทับซ้อน
2. องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภาควรให้ความสำคัญกับหลักวิศวกรรม ต้องมีการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบและไม่ให้กระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภาควรให้ความสำคัญกับเกณฑ์มาตรฐาน ความต้องการของประชาชนในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตพื้นที่ตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตพื้นที่ตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
3. ควรศึกษากระบวนการสร้างความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตพื้นที่ตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

เอกสารอ้างอิง

- กิตติ์วี เลเชกุล และคณะ. (2564). การประเมินผลงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านถนนในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่. *การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่* วันที่ 25 มิถุนายน 2564.
- เฉลิมศักดิ์ สนธิผล, ศาตนันท์ ทรัพย์รวงทอง และศิริชัย เพชรรัชย์. (2561). ความคาดหวังของประชาชนด้านโครงสร้างพื้นฐานในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเค็ด อำเภอไพศาล จังหวัดนครสวรรค์. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 1 (1), 27-36.
- ชยิสรา จันทะโร. (2559). การจัดบริการสาธารณะกับความต้องการของประชาชนของเทศบาลตำบลท่าศาลา อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่. *การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน)*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ฐิติรัตน์ อินตะพิงค์. (2555). การรับรู้ต่ออำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่. *การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์)*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2552). *กฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ*. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน
- ภัสกร กัลยาณมิตร, เอก ศรีเชลียง, ดร.ณัฏฐ์ ตติยะลาภะ และไททัศน์มาลา. (2561). แนวทางการบริการสาธารณะเพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานการบริการที่ดีแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 8 (1), 147-157.
- สิทธิกร คงสืบชาติ และรัฐ กันภัย. (2561). แนวทางการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบุรี. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 11 (1), 1120 - 1135.

- เสาวลักษณ์ ตีมัน. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์)*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา. (2565). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2560-2565)*. พิษณุโลก: องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา.
- อำนวย บุญรัตน์โมตรี และนิพนธ์ ไตรสรณะกุล. (2558). การบริหารงานบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีการบริหารเทศบาลตามมาตรฐานการจัดทำบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน. *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์*. 17 (2), 93-108.
- Asher, M.G. (2001, January). Pension reform, capital markets and corporate governance in Malaysia. *Journal of Financial Regulation and Compliance*. 9 (1), 30-37.

การศึกษาการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ
ตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก

**A study preparation of the mission Sub-district Health Promotion Hospital
to local government organizations in case study of Phitsanulok
Provincial Administrative Organization**

วราภรณ์ ผ่องอ่วย และ โชติ บดีรัฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Warapron Phongoui and Chot Bodeerat

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : Warapron.P@psru.ac.th

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการต่อการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการเตรียมความพร้อมในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจกับข้าราชการทั้งหมด จำนวน 240 คน เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.984 และการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยรูปแบบข้อมูลเชิงพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบ พบว่าข้าราชการที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภท/ตำแหน่ง และระยะเวลาการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และ 3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่างบประมาณที่จะได้รับการโยกย้ายตามเกณฑ์ได้รับไม่เพียงพอ บุคลากรมีไม่เพียงพอเนื่องจากจากบุคลากรบางส่วนไม่ได้โอนย้ายตามมา ทั้งนี้ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ตั้งงบประมาณรอการโอนย้ายจึงทำให้ไม่

* วันที่รับบทความ : 14 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 30 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 1 กรกฎาคม 2566

Received: May 14, 2023; Revised: June 30, 2023; Accepted: July 1, 2023

ประสบปัญหา และยังได้ขอความอนุเคราะห์ให้หน่วยงานที่เคยกำกับดูแลส่งเจ้าหน้าที่มาช่วยในการปฏิบัติงานก่อน เพื่อให้ทาง อบจ. ได้ประกาศรับสมัคร และรับการโอนย้ายบุคลากรในส่วนของกองสาธารณสุขให้เพียงพอ

คำสำคัญ : การเตรียมความพร้อม; การถ่ายโอนภารกิจ; โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Abstracts

The purposes of this research were 1) to study the preparedness level for the mission transfer of Sub-district Health Promotion Hospital to local government organizations, 2) to compare the opinions of government officials on Sub-district Health Promotion Hospital to local governments, classified by personal factors, and 3) to study problems, obstacles and suggestions for the preparedness towards the mission transfer of the Sub-district Health Promotion Hospital of Phitsanulok Provincial Administrative Organization. The study applied mixed method research: quantitative research comprising 240 government officials with a questionnaire of 0.984 reliability and qualitative research through in-depth interviews with 5 key informants and analyzed into descriptive mode.

The findings were as follows: 1. The preparedness towards the Mission Transfer of Sub-district Health Promotion Hospital to Local Government Organizations overall, was at a high level. 2. Comparison the found that officials with different gender, ages, education levels, types/positions, and duration had no different opinions towards the preparedness of the mission transfer of Sub-district Health Promotion Hospital to local organizations. Therefore, the hypothesis was rejected. 3. Problems, obstacles, and suggestions for the preparedness towards the mission transfer of the Sub-district Health Promotion Hospital of Phitsanulok Provincial Administrative Organization found that the budget received from the transfer was insufficient. The organization would like to ask for assistance from the authorities who have previously supervised the dispatch of officers to assist in the operation; the transfer of sufficient personnel to the public health department first.

Keywords: preparation; mission transfer; Tambon Health Promoting Hospital

บทนำ

การกระจายอำนาจด้านสาธารณสุขเป็นกลไกสำคัญในการปฏิรูปด้านสาธารณสุขตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการจัดการระบบสาธารณสุข ซึ่งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีหน้าที่ให้บริการทางสาธารณสุข ทั้งการรักษาพยาบาล งานควบคุมป้องกันโรค งานส่งเสริมสุขภาพ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในเขตรับผิดชอบ ตั้งแต่เกิดจนตาย เดิมเรียกว่าสุขศาลาเปลี่ยนมาเป็นสถานีนานามัยก่อนที่จะยกระดับเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 ตามนโยบายปฏิรูประบบสาธารณสุขของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นต้นมา ทำให้ภารกิจของสถานีนานามัยเปลี่ยนแปลงไปโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการรักษาเป็นการส่งเสริมสุขภาพประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

สะดวกรวดเร็ว เข้าถึงระบบสุขภาพอย่างถ้วนหน้า เนื่องจากเดิมโรงพยาบาลส่วนใหญ่อยู่ในตัวเมือง ระบบบริการจึงไม่สามารถตอบสนองประชาชนได้อย่างทั่วถึง (จักรกฤษณ์ วังราษฎร์, 2554 : 530-538)

การถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไปให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงเป็นทางเลือกที่สามารถแก้ปัญหาองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลที่ขาดศักยภาพทางการเงินและการจัดการ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีภาระน้อยกว่าและมีสถานะการเงินที่ดีกว่า อาจประสานงานกับส่วนกลางได้ง่ายกว่า บุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสามารถโยกย้ายกันได้ภายในจังหวัด อย่างไรก็ตามอาจเกิดปัญหาในด้าน การบริหารที่อยู่ระดับสูงกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล เช่น การใกล้ชิดประชาชนในพื้นที่จะน้อยลง การกำกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอาจทำได้ไม่ครอบคลุม บุคลากรที่มีไม่เพียงพอที่จะติดตามกำกับ และการบริการที่ไม่เชื่อมต่อระหว่างจังหวัด เกิดการกีดกัน การส่งต่อข้ามจังหวัด เป็นต้น ดังนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงควรมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการด้านสาธารณสุขอย่างจริงจัง ซึ่งได้แก่ ความพร้อมด้านโครงสร้างองค์กร ด้านบุคลากรด้านการเงินและการจัดสรรทรัพยากรด้านแผนพัฒนาสาธารณสุขและคุณภาพชีวิต และดำเนินการผลักดัน สนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอย่างต่อเนื่องให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้น (สำนักงานปลัด สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2564)

ปัจจุบันการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขยังไม่ประสบความสำเร็จตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) ด้านการถ่ายโอนภารกิจ โดยพบว่า สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการถ่ายโอนสถานีนามัย (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและสถานีนามัย เฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี) จำนวน 27 แห่งในปี พ.ศ. 2551 จำนวน 19 แห่งในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 4 แห่งในปี พ.ศ. 2557 จำนวน 1 แห่งในปี พ.ศ. 2559 จำนวน 6 แห่งในปี พ.ศ. 2562 และจำนวน 8 แห่งในปี พ.ศ. 2563 รวมทั้งสิ้น 65 แห่ง จากจำนวนสถานีนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินีและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 9,787 แห่งทั่วประเทศ (สำนักงานปลัด สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2564)

ดังนั้นเพื่อขับเคลื่อนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเพื่อสนับสนุนการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง บรรลุเป้าหมายที่กำหนด องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความประสงค์ขอรับการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งต้องดำเนินการตามขั้นตอนวิธีการที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดตามความจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพการณ์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และดำเนินการเร่งรัดจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพระดับพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายว่า

ด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน การควบคุมโรคติดต่อ การพัฒนาระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิ การส่งเสริมและสนับสนุนการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนไทยประยุกต์ การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ การบริหารจัดการและพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินและระบบการส่งต่อผู้ป่วย ดังนั้น ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกในการดำเนินการข้างต้น จึงมีความสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในภารกิจหน้าที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่รับการถ่ายโอน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก, 2565)

จะเห็นได้ว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง รวมถึงการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงมีความสนใจที่จะศึกษา “การศึกษาการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก” ว่าในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกมีความพร้อมในระดับใด ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือให้ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านสาธารณสุขให้มีความเข้มแข็ง ทั้งการบริการรักษา ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค อันเป็นหน้าที่พื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการต่อการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการเตรียมความพร้อมในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมวิธี จากการวิจัยเชิงปริมาณ จากการแจกแบบสอบถาม และจากการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากร และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 1) ประชากร ได้แก่ บุคลากรผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีหน้าที่โดยตรงขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโดยมีจำนวนบุคลากรผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด 204 คน โดยเก็บจากประชากรทั้งหมดประกอบด้วย ผู้บริหาร สำนักปลัด กองสาธารณสุข กองคลัง กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ กองการเจ้าหน้าที่ และกองพัสดุและทรัพย์สิน 2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน

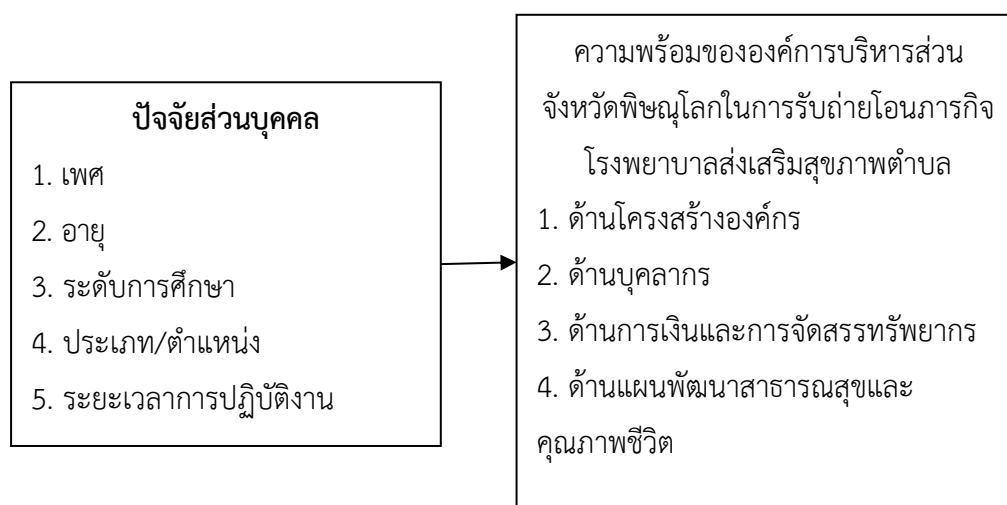
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 2.1 แบบสอบถาม คือ ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ตอนที่ 2 ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก 2.2 แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ และความพร้อมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยสร้างมาจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และดำเนินการสร้างและปรับแบบสอบถาม โดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน โดยมีค่าความสอดคล้องในแต่ละข้อตั้งแต่ 0.5 - 1.0 และนำไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) จำนวน 30 คน ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.984

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ขอนหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อนำไปขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม จำนวน 204 ชุด และจากการสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และวิเคราะห์โดยรูปแบบข้อมูลเชิงพรรณนาความจำแนกข้อมูลตามวัตถุประสงค์ต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่า t-test แบบ Two-Independent Sample Test และสถิติทดสอบค่า F-test โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) จากการทดสอบรายคู่ (Least Significant Difference : LSD.) และการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์รูปแบบข้อมูลเชิงพรรณนาความ นำผลมาแปลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยเรื่อง การศึกษาการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดมาจากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2564) ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ระดับการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวม

ลำดับ	การเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.)	ระดับการปฏิบัติ		
		μ	σ	แปลผล
1.	ด้านโครงสร้างองค์กร	4.15	0.65	มาก
2.	ด้านบุคลากร	4.13	0.73	มาก
3.	ด้านการเงินและการจัดสรรทรัพยากร	4.09	0.67	มาก
4.	ด้านแผนพัฒนาสาธารณสุขและคุณภาพชีวิต	4.11	0.69	มาก
ภาพรวม		4.12	0.62	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมสุขภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15$) ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13$) ด้านการเงินและการจัดสรรทรัพยากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09$) และด้านแผนพัฒนาสาธารณสุขและคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมา ($\mu = 4.11$)

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการต่อการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก

ตาราง 2 ผลสรุปการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการต่อการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	การเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจ	0.333	-	0.739	-	✓
อายุ	การเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจ	-	0.375	0.771	-	✓

ระดับการศึกษา	การเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจ	-	0.313	0.732	-	✓
ประเภท/ตำแหน่ง	การเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจ	-	1.291	0.278	-	✓
ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	การเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจ	-	0.821	0.483	-	✓

จากตาราง 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้าราชการที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภท/ตำแหน่ง และระยะเวลาการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการเตรียมความพร้อมในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก พบว่า 1) งบประมาณที่จะได้รับจากการโอนย้ายตามเกณฑ์ได้รับไม่เพียงพอ แต่ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ตั้งงบประมาณไม่รอการโอนย้ายจึงทำให้ไม่ประสบปัญหา 2) บุคลากรมีไม่เพียงพอเนื่องจากจากบุคลากรบางส่วนไม่ได้โอนย้ายตามมา แต่ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ขอความอนุเคราะห์ให้หน่วยงานที่เคยกำกับดูแลส่งเจ้าหน้าที่มาช่วยในการปฏิบัติงานก่อน เพื่อให้ทาง อบจ. ได้ประกาศรับสมัคร และรับการโอนย้ายบุคลากรในส่วนของการสาธารณสุขให้เพียงพอ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก” ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยที่มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ระดับการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

1) ด้านการส่งเสริมสุขภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการวางแผนและมอบหมายงานด้านการพัฒนาคุณภาพ โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบ โดยเฉพาะ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบของหน่วยงานภายในอย่างชัดเจน เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล การกำหนดแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติงานของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ถ่ายโอนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาวะวิกฤตฉุกเฉิน สอดคล้องกับงานวิจัยของตุลยวดี หล่อตระกูล (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลในอำเภอยะนิงครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและระดับความพร้อมในการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ มีความพร้อมในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (รพ.สต.) มากกว่าขนาดเล็ก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลมีงานที่รับผิดชอบโดยเฉพาะด้านการรักษาพยาบาล ต้องมีประสบการณ์และทักษะในการทำงานด้านการรักษาพยาบาลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่พร้อมในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล เนื่องจากผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจะยังมีความรู้และประสบการณ์ในด้านนี้ยังไม่มากพอ อีกทั้งบุคลากรในการปฏิบัติงานยังขาดความรู้ความชำนาญในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล

2) ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดเตรียมแผนการจัดกรอบอัตรากำลังของบุคลากรด้านสาธารณสุข ทั้งนี้เป็นเพราะว่า มีการจัดเตรียมแผนการจัดสรรหาตำแหน่งโดยกำหนดว่าจะมีการใช้ตำแหน่งใด จำนวนเท่าใด และมีการจัดเตรียมแผนในการพัฒนาข้าราชการ หรือพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความพร้อมในการเตรียมโครงสร้าง/บุคลากร สำหรับโครงสร้างอัตรากำลังของส่วนราชการภายในที่เพิ่มขึ้น และมีการแก้ไขแนวทางการจ้างบุคลากรทุกประเภทของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ถ่ายโอนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา ยีรงค์ (2563 : 27-57) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง

การถ่ายโอนภารกิจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ความก้าวหน้าและปัญหา อุปสรรคในการถ่ายโอน ผลการศึกษาพบว่า ความก้าวหน้าในการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการถ่ายโอนแล้วหลายภารกิจ แต่ก็ยังไม่ครบถ้วน ภารกิจด้านที่มีการถ่ายโอนมากที่สุดคือ ด้านศิลปวัฒนธรรม จารัตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และภารกิจด้านที่มีการถ่ายโอนน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

3) ด้านการเงินและการจัดสรรทรัพยากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการเตรียมความพร้อมด้านการจัดทำข้อมูลบัญชีในระบบ e-LAAS และ GFMS ในงานด้านสาธารณสุข ทั้งนี้เป็นเพราะว่า มีการจัดเตรียมโครงการด้านสาธารณสุขและการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อของบประมาณ มีการจัดเตรียมความพร้อมด้านการบันทึกและบริหารทรัพย์สินที่ได้รับการถ่ายโอน สอดคล้องกับงานวิจัยของนะชาวีร์ สมหวังพรเจริญ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะและการตัดสินใจถ่ายโอนภารกิจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของบุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมส่วนใหญ่อยู่ระดับปานกลาง ปัจจัยด้านความรู้และทักษะด้านโครงสร้างการบริหารงานสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร การได้รับการสนับสนุน นโยบายการถ่ายโอนภารกิจ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจถ่ายโอนภารกิจ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจถ่ายโอนภารกิจ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4) ด้านแผนพัฒนาสาธารณสุขและคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีแผนงาน หรือโครงการด้านสาธารณสุขและคุณภาพชีวิตในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด 5 ปี ในด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ทั้งนี้เป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีแผนงาน หรือโครงการด้านสาธารณสุขและคุณภาพชีวิตในแผนพัฒนา 5 ปี ในด้านงานควบคุมและป้องกันโรค มีแผนงาน หรือโครงการด้านสาธารณสุขและคุณภาพชีวิตในแผนพัฒนา 5 ปี ในด้านงานรักษาพยาบาล และ ในด้านงานฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภัสภรณ์ เชิงสะอาด, สิทธิพร สุนทร และเสาวลักษณ์ นิกรพิทยา (2565 : 112-126) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการถ่ายโอนภารกิจ และระดับความสำเร็จในการถ่ายโอนภารกิจ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัจจัยนโยบาย ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยการบริหารงานบุคคล และปัจจัยงบประมาณ ส่วนรูปแบบความสำเร็จในการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ ปัจจัยนโยบาย ปัจจัยการบริหารงานบุคคล ปัจจัยงบประมาณ ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยโครงสร้างการบริหารงาน ปัจจัยความสัมพันธ์ ปัจจัยความเชื่อมั่น ปัจจัยขนาดขององค์กร ปัจจัยสิทธิประโยชน์ และปัจจัยค่านิยมร่วม

2. การทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการต่อการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ข้าราชการที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภท/ตำแหน่ง และระยะเวลาการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภัสรณ์ เชิงสะอาด, สิทธิพร สุนทร และเสาวลักษณ์ นิกรพิทยา (2565 : 112-126) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยนโยบาย ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยการบริหารงานบุคคล และปัจจัยงบประมาณ ส่วนรูปแบบความสำเร็จในการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ ปัจจัยนโยบาย ปัจจัยการบริหารงานบุคคล ปัจจัยงบประมาณ ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยโครงสร้างการบริหารงาน ปัจจัยความสัมพันธ์ ปัจจัยความเชื่อมั่น ปัจจัยขนาดขององค์กร ปัจจัยสิทธิประโยชน์ และปัจจัยค่านิยมร่วม

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก พบว่า งบประมาณที่จะได้รับการโอนย้ายตามเกณฑ์ได้รับไม่เพียงพอ บุคลากรมีไม่เพียงพอเนื่องจากจากบุคลากรบางส่วนไม่ได้โอนย้ายตามมา ทั้งนี้ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ตั้งงบประมาณรอการโอนย้ายจึงทำให้ไม่ประสบปัญหา และยังได้ขอความอนุเคราะห์ให้หน่วยงานที่เคยกำกับดูแลส่งเจ้าหน้าที่มาช่วยในการปฏิบัติงานก่อน เพื่อให้ทาง อบจ. ได้ประชุมรับสมัคร และรับการโอนย้ายบุคลากรในส่วนของการสาธารณสุขให้เพียงพอ ก่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติเดช ยะภักดี (2565 : 268-278.) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การถ่ายโอนภารกิจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ความก้าวหน้าและปัญหาในการถ่ายโอนภารกิจ การถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า รัฐบาลไม่ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจมากเท่าที่ควร ขาดความต่อเนื่องในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจและการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ข้อจำกัดด้านกฎหมาย กระบวนการถ่ายโอนมีลักษณะบนลงล่าง ไม่ทำการถ่ายโอนภารกิจตามระยะเวลาที่กำหนด องค์กรขับเคลื่อนนโยบายกระจายอำนาจขาดประสิทธิภาพ ปัญหาด้านการถ่วงโอนบุคลากร ปัญหาความชัดเจนในการแบ่งหน้าที่ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรให้การสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งด้านการจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. รัฐบาลควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้เพิ่มอัตราค่าจ้างที่สมควรตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจมา เพื่อให้ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ประการรับสมัคร และรับการโอนย้ายบุคลากรในส่วน ของกองสาธารณสุขให้เพียงพอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ควรมีการวิจัยการบูรณาการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมปัจจัยและเงื่อนไขต่อความสำเร็จในการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษณ์ วัชรานนท์. (2554). การกระจายอำนาจด้านสาธารณสุข : ความเป็นมา สถานการณ์และแนวโน้มในอนาคต. *วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข*. 5 (4), 530-538
- ชุตินันท์ ยะภักดี. (2565). การถ่ายโอนภารกิจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ความก้าวหน้าและปัญหาในการถ่ายโอนภารกิจ. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*. 2 (3), 268-278.
- ตุลยวดี หล่อตระกูล. (2564). ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นภัสสรณ์ เจริญสะอาด, สิทธิพร สุนทร และเสาวลักษณ์ นิกรพิทยา. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารการเมืองการปกครอง*. 12 (3), 112-126.
- นะชาวีร์ สมหวังพรเจริญ. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะและการตัดสินใจถ่ายโอนภารกิจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของบุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดกาญจนบุรี. *วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- วาสนา ยี่รงค์. (2563). การถ่ายโอนภารกิจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ความก้าวหน้าและปัญหา อุปสรรคในการถ่ายโอน. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์*. 18 (2), 27-57.
- สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี. (2564). แนวทางการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจสถานีนอนมัย เฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินีและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก. (2565). *แผนพัฒนาท้องถิ่น* (พ.ศ.2561-2565). พิษณุโลก: องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก.

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

**The Development of Science Learning Activities Using Problem-Based
Learning to Promote Learning Achievement on the Quantity
of Electricity for Mathayomsuksa 3 Students**

กฤษฎณะ ประฉิมมะ และ เอื้อมพร หลินเจริญ

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Kitsana Prachimma and Aumporn Lincharearn

Naresuan University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: kitsana.0h35@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้ได้ตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา 3 ขั้นตอน ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพ E1/E2 และสถิติการทดสอบที่แบบสองกลุ่มไม่เป็นอิสระ

ผลการวิจัย พบว่า

1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้ง 5 ชุด มีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก และมีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 75.70/76.56 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้

2) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงวกาก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ : 5 พฤษภาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 14 กันยายน 2566; วันตอบรับบทความ : 15 กันยายน 2566

Received: May 5, 2023; Revised: September 14, 2023; Accepted: September 15, 2023

3) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้; การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน; ปริมาณทางไฟฟ้า

Abstracts

This study aimed to 1) to create and find the efficiency of the science learning activity package using problem-based learning to promote learning achievement on the quantity of electricity for Mathayomsuksa 3 students to meet the 75/75 criterion, 2) to compare achievements between pre-and post-learning by using science learning activity package using problem-based learning to promote learning achievement on the quantity of electricity for Mathayomsuksa 3 students, and 3) to study the satisfaction of students towards science learning activity package using problem-based learning to promote academic achievement for Mathayomsuksa 3 students based on the three processes of research and development. The statistics for data analysis included mean, standard deviation, the efficiency by the formula $E1/E2$, and t-test dependent for the two groups.

The findings were as follows:

1. Science learning activity package using problem-based learning on the quantity of electricity for Mathayomsuksa 3 students were appropriate based on the experts' opinions at a high level. The $E1/E2$ efficiency was 75.70/76.56, meeting the 75/75 criterion.

2. Students experiencing science learning activity package using problem-based learning to promote learning achievement on the quantity of electricity for Mathayomsuksa 3 students had post-learning achievement higher than pre-learning with a statistical significance of .05.

3. Students experiencing science learning activity package using problem-based learning to promote learning achievement on the quantity of electricity for Mathayomsuksa 3 students had overall satisfaction at a high level.

Keywords: Learning activity packages; Problem-based; Quantity of electricity

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม จากการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากสภาพแวดล้อม สังคม เพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคนในชาติให้มีความรู้ ความสามารถและมีคุณลักษณะตรงตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติ และการศึกษาเป็นบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า “การศึกษาในยุค Thailand 4.0” มีความหมายมากกว่าการเตรียมพร้อมของคนหรือให้ความรู้กับคนเท่านั้น แต่เป็นการเตรียมมนุษย์ให้ เป็นมนุษย์ กล่าวคือ นอกจากให้ความรู้ แล้ว ต้องทำให้เขาเป็นคนที่รักจะเรียน มีคุณธรรม

และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วย นั่นก็คือ การสร้างคนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นทักษะในการคิดวิเคราะห์เป็นหลัก ดังนั้น การศึกษาจึงต้องเรื่องดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ให้กับเด็กไทยได้เข้าสู่ Thailand 4.0 อย่างเป็นรูปธรรม

จากรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดของปัญหานี้ สาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนต่ำนั้น อาจเนื่องมาจากตัวนักเรียนขาดพื้นฐานที่ดีจากการเรียนในชั้นต้น ขาดความสนใจ ความรับผิดชอบ และการสอนจึงไม่ได้เน้นพัฒนาทักษะหรือการแก้ปัญหาหรือครุขาดเทคนิคการสอน ทำให้นักเรียนไม่สามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ไม่ว่าจะเป็นการต่อวงจรไฟฟ้าเมื่อไฟขาดหรือชำรุด การแก้ปัญหาการเลือกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ใช้ในบ้านได้

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหาที่เกิดขึ้นโดยสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม ตัวปัญหาจะเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้ และเป็นตัวกระตุ้นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผล และการสืบค้นหาข้อมูล เพื่อเข้าใจกลไกของตัวปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหา (อนุชา โสมาบุตร, 2556) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้วิธีหนึ่ง เป็นจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และ สอดคล้อง กับแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เกิดขึ้นจากแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างความรู้ด้วยตนเอง (constructivism) และเป็นการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนี้เริ่มขึ้นที่คณะแพทยศาสตร์ McMaster University ประเทศแคนาดา โดย Barrows และ Tamblyn เมื่อ ค.ศ.1980 ซึ่งผู้สอนได้ให้นักศึกษาแพทย์ ทำงานด้วยกันเป็นกลุ่มเพื่อสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นจริงหรืออาจเกิดขึ้นจริง ปัญหาจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียน ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งคำตอบที่ถูกต้องอาจมิได้หลายคำตอบ รูปแบบของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนี้ ผู้เรียนต้องกำหนดเป้าหมายในการสร้างความรู้ และทักษะด้วยตนเอง ปัญหาแต่ละปัญหาเป็นจุดเริ่มต้น ในการสำรวจค้นคว้าเพื่อหาคำอธิบาย เป็นการเติมเต็มช่องว่างระหว่างความรู้และทักษะของผู้เรียน ผู้เรียน จะต้องคว้าหาความรู้เพิ่มในกรณีที่มีความรู้ที่ตนเองมียังไม่เพียงพอ การนำการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมาใช้ ก็เพื่อเชื่อมช่องว่างระหว่างการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและการปฏิบัติด้วยวิธีการคิดแบบองค์รวม

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนบ้านวังทับไทร อำเภอสาขเหล็ก จังหวัดพิจิตร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะความสามารถในการแก้ปัญหา ทำให้นักเรียนไม่สามารถแก้ไขปัญหาในชีวิตที่พบเจอได้ จึงควรใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนในชั้นเรียนเกิดความสงสัยที่จะค้นปัญหาและนำไปสู่การแสวงหาคำตอบ ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยผ่านการทำงานเป็นทีมที่มีการสื่อสารและการร่วมมือกันเป็นตัว

ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน จึงได้พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และนำไปประยุกต์ใช้ใน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้ได้ตามเกณฑ์ 75/75

1. แหล่งข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านวังไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 15 คน ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเดียวกับการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เก็บข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 ติดต่อนัดหมายผู้เชี่ยวชาญในการประเมินชุดกิจกรรม

3.1.2 ส่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และแบบประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบ ต่าง ๆ ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้ผู้เชี่ยวชาญ

3.1.3 รับชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และแบบประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบ ต่าง ๆ ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คืนมาจากผู้เชี่ยวชาญ

3.2 เก็บข้อมูลเกี่ยวกับการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.2.1 ประสิทธิภาพจากการทำแบบทดสอบย่อยหลังเรียนแต่ละชุดกิจกรรม (E_1)

3.2.2 การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

4.1 ประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละด้าน แล้วแปลผลการประเมิน เป็นค่าระดับความเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

4.2 ตรวจสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 75/75 ผู้วิจัยได้ วิเคราะห์จากค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อยหลังชุดกิจกรรมแต่ละชุด (E_1) และค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (E_2)

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. แหล่งข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านวังไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 15 คน ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเดียวกันกับการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. แบบแผนการวิจัย

ในการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest – Posttest Design)

ตาราง 4 แสดงแบบแผนการวิจัยโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ทดสอบก่อนเรียน	การทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
T_1	X	T_2

เมื่อ T_1 แทน การทดสอบก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

T_2 แทน การทดสอบหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

X แทน การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดตัวแปร คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านวังทับไทร อำเภอสะท้าน จังหวัดพิจิตร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 15 คน มีการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยทำการทดสอบนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า จำนวน 30 ข้อ เพื่อเป็นคะแนนก่อนเรียนของนักเรียน

4.2 จัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 ชั่วโมง

4.3 ทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า จำนวน 30 ข้อ ฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

5. วิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยสถิติทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระ (t- test Dependent)

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. แหล่งข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านวังไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 15 คน ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเดียวกันกับการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ด้านปัจจัยนำเข้า

ตอนที่ 2 ด้านกระบวนการ

ตอนที่ 3 ด้านผลผลิต

โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจ ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียด เนื้อหาและวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนตามกรอบการสร้างของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 66 - 74)

2. กำหนดประเด็นเนื้อหาที่ต่อการสอบถามความพึงพอใจ

3. จัดทำร่างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามประเด็นที่กำหนด โดยใช้แบบประเมินของลิเคิร์ท

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในด้านการใช้ภาษาและข้อคำถาม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. ปรับปรุงแบบสอบถามความพึงพอใจ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยต้องมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ถึงจะเหมาะสม

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 หลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาตรวจนับคะแนนเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

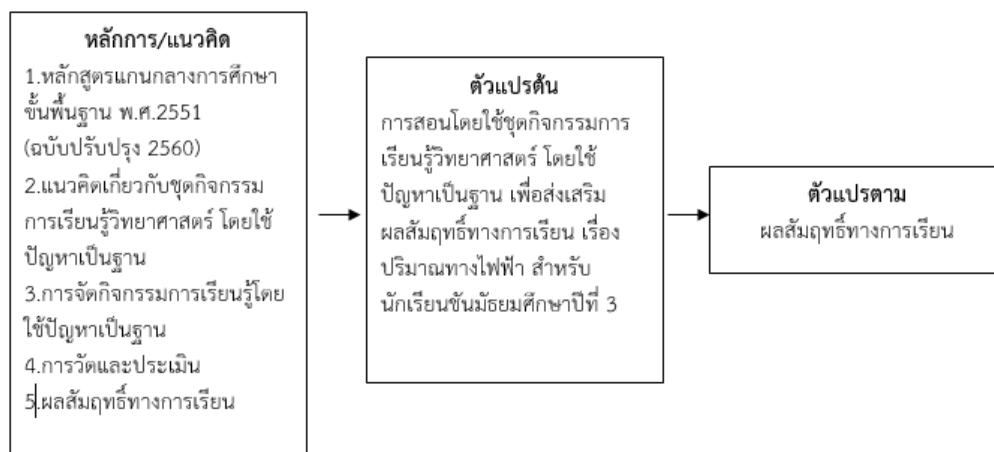
ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละด้าน แล้วแปลผลของค่าระดับความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมายดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	4.51 – 5.00
พึงพอใจมาก	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	3.51 – 4.50
พึงพอใจปานกลาง	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	2.51 – 3.50
พึงพอใจน้อย	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.51 – 2.50
พึงพอใจน้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.00 – 1.50

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 75/75

การทดสอบ	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า					ค่าร้อยละ	ค่าร้อยละ
	ชุดที่					เฉลี่ย	เฉลี่ย
						(E ₁)	(E ₂)
ระหว่างเรียน	1	2	3	4	5		
(E ₁)	75.00	75.33	75.33	75.67	77.33	75.70	76.56
$E1/E2 = 75.70/76.56$							

จากตาราง พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 75.70/76.56 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า

การทดสอบ	n	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D.	t	sig
ก่อนเรียน	15	22.73	1.434	1.400	.507	10.69*	.000
หลังเรียน	15	24.13	1.60				

จากตาราง พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 22.73 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.44 และค่าเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 24.13 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.60 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายการประเมิน	n=15		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{x}$	S.D.	
1.ด้านปัจจัยนำเข้า			
1.1 คำชี้แจงของชุดกิจกรรมชัดเจนอ่านแล้วเข้าใจง่าย	4.40	.63	มาก
1.2 ชุดกิจกรรมมีขนาดตัวอักษรที่เหมาะสม	4.47	.83	มาก
1.3 ชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ	4.60	.63	มากที่สุด
1.4 เนื้อหาที่กำหนดในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับนักเรียน	4.60	.63	มากที่สุด
1.5 ใบกิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสม	4.40	.82	มาก
1.6 เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพียงพอต่อการเรียนในเนื้อหาแต่ละชุด	4.40	.63	มาก
เฉลี่ยด้านปัจจัยนำเข้า	4.48	.70	มาก
2.ด้านกระบวนการ			
2.1 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายน่าสนใจ	4.47	.74	มาก

2.2 ขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้	4.67	.62	มากที่สุด
2.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนให้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และทำงานเป็นทีมได้	4.40	.83	มาก
2.4 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย และรับผิดชอบในการทำงาน	4.40	.83	มาก
2.5 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ประเมินตนเองและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	4.47	.74	มาก
เฉลี่ยด้านกระบวนการ	4.48	0.75	มาก
3.ด้านผลผลิต			
3.1 นักเรียนได้เรียนรู้ และสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นได้	4.67	.72	มากที่สุด
3.2 นักเรียนสามารถอธิบาย สื่อสาร ให้ผู้อื่นเข้าใจได้	4.47	.74	มาก
3.3 นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แล้วสรุปใจความสำคัญได้	3.87	.35	ปานกลาง
3.4 นักเรียนสามารถนำความรู้จากชุดกิจกรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.53	.64	มากที่สุด
3.5 ชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ได้	4.13	.52	มาก
เฉลี่ยด้านผลผลิต	4.33	0.59	มาก
เฉลี่ยรวม 3 ด้าน	4.43	0.68	มาก

จากตาราง พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจใน ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.70) ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.75) และด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.59)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการสร้างชุดกิจกรรม โดยเริ่มจากการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศึกษาแนวทางการวัดและประเมินผล การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ศึกษาขั้นตอนการใช้ปัญหาเป็นฐาน อีกทั้งยังศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ แก้ไข ให้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2534 : 10-12) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ 1) ชื่อกิจกรรม 2) คำชี้แจง 3) จุดมุ่งหมาย 4) สื่อ 5) เวลาที่ใช้ 6) ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม 7) ภาคผนวก และนำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมาทดลองใช้กับนักเรียน กลุ่มเดียว 3 คน แบ่งเป็น เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คน เพื่อหาประสิทธิภาพ มีค่าเท่ากับ 76.67/80.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และเมื่อนำมาหาประสิทธิภาพ กับกลุ่มเล็ก จำนวน 9 คน พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 76.44/75.57 นำมาหาประสิทธิภาพ กับกลุ่มภาคสนาม จำนวน 30 คน พบว่าชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพ 76.44/75.57 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้ออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ และฝึกคิด สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเกิดจากกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีคู่มือการใช้ที่ละเอียดครบถ้วน ถูกต้อง และชัดเจน นักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีสื่อการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ได้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ตามตัวชี้วัด มีการวัดและประเมินผลที่ตรง ครอบคลุมตัวชี้วัด

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการคิด การใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ การบูรณาการความรู้ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนรู้จักปรับตัว รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อช่วยให้เรียนรู้และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี และดำเนินการตามขั้นตอน ซึ่งสรุปไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้น

กำหนดปัญหา 2) ขั้นทำความเข้าใจ 3) ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า 4) ขั้นสังเคราะห์ความรู้ 5) ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ 6) ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน เพื่อให้ผู้เรียน ได้เกิดการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริง จากสถานการณ์และปัญหากิจกรรมในชุดกิจกรรมจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่หาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ที่กล่าวว่า ปัญหาจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่หาความรู้ การกำหนดประเด็นปัญหาเพื่อนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้จึงเริ่มต้นที่ความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก หากเป็นเรื่องใกล้ตัว น่าสนใจ มีคุณค่าและความหมายแล้ว ก็จะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนที่ยกระดับคุณภาพผู้เรียน ทั้งความรู้ ทักษะกระบวนการ การคิดขั้นสูง และการทำงานร่วมกันเป็นทีมได้ ซึ่งทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับ อำพร ชวดสูงเนิน ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจ ในด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.70) ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.75) และด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.59) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ และชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย น่าสนใจ ใบความรู้มีเนื้อหาที่ชัดเจน ใบกิจกรรมมีความง่ายเหมาะสม นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ มีการปฏิบัติกิจกรรม ส่งเสริมให้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และทำงานเป็นทีมโดยมีครูคอยชี้แนะ ให้คำปรึกษา นักเรียนสามารถค้นพบองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้นสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

สรุปได้ว่า นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพราะ มีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติจริง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นั้น เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ฝึกกระตุ้นให้นักเรียนในชั้นเรียนเกิดความสงสัยที่จะค้นปัญหาและนำไปสู่การแสวงหาคำตอบโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ครูควรมีการชี้แจงและอธิบายเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า ให้นักเรียนเข้าใจวิธี และขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมอย่างละเอียด ชัดเจน ก่อนเรียน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในระหว่างการเรียนรู้การสอน

2. ในการปฏิบัติกิจกรรมตามคำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรม ครูต้องควบคุมเวลาให้ชัดเจนเพื่อให้นักเรียนมีการวางแผนการปฏิบัติกิจกรรม

3. ครูควรสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนทุกขั้นตอน เพื่อให้เป็นข้อมูลในการอภิปรายเกี่ยวกับการประเมินตนเองของนักเรียนและประเมินผลงานของกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้คะแนนเป็นไปตามสภาพจริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนยังไม่สามารถต่อวงจรไฟฟ้าได้อย่างสมบูรณ์ ครูควร จัดทำสื่อที่ส่งเสริมให้นักเรียนที่เน้นการปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนสามารถต่อวงจรไฟฟ้าได้

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการเรียนสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ระหว่างการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอื่น ๆ เช่น ห้องเรียนกลับด้าน การคิดเชิงสร้างสรรค์ ความสามารถในการสืบค้นข้อมูล การคิดแบบ มีวิจารณญาณ การเรียนรู้แบบผสมผสาน การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ การเรียนรู้แบบโครงงาน

3. ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นนอกเหนือจากกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ทิตินา แคมมณี. (2534). *ชุดกิจกรรมการสอนและการฝึกทักษะกระบวนการกลุ่ม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนุชา โสมาบุตร. (2556). *แนวคิดการจัดการเรียนรู้สำหรับครูในศตวรรษที่ 21*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2565. แหล่งที่มา: <https://teacherweekly.wordpress.com>.
- อำพร ชวดสูงเนิน. (2559). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม
**The development of learning achievement using the experiment package
on separation of substances among Matthayomsuksa 2
students of Matthayom Watsuttharam School**

เยาวลักษณ์ นะพูน และ อัมพร วัจนะ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Yaowaluk Naphun and Umporn Watchana

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, Email: pongpang.yaowaluk@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร 3) เพื่อศึกษาทักษะการทดลองหลังเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 63 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร 2) แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง การแยกสาร 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร 4) แบบประเมินทักษะการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลหาประสิทธิภาพชุดทดลองตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยใช้ค่าเฉลี่ยและร้อยละ วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนและทักษะการทดลองหลังเรียนด้วยชุดทดลองโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบ dependent sample t-test เปรียบเทียบทักษะการทดลองหลังเรียนด้วยชุดทดลองกับค่าคงที่ 7.20 โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบ one sample t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.13/80.67 สอดคล้องตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีทักษะการทดลองหลังเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยของทักษะการทดลอง ($\bar{x}=7.85$) มากกว่าค่าคงที่ 7.20 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ : 15 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 10 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 11 มิถุนายน 2566

คำสำคัญ: ชุดทดลอง; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; ทักษะการทดลอง

Abstracts

The objectives of this research were: 1) to create and assess the efficiency of an experiment package on the separation of substances, 2) to compare pretest and posttest scores of learning achievement using the experiment package on the separation of substances, and 3) to study experimental skills after learning with the experiment package on the separation of substances. The sample comprised 63 Matthayom 2 students from Matthayom Watsuttharam School in the second semester of the academic year 2022, selected through simple random sampling. The research instruments included 1) the experiment package on the separation of substances, 2) inquiry-based learning management plans on the separation of substances, 3) a learning achievement test for Science-4 subjects on the separation of substances, and 4) an experimental skills assessment form. Data analysis was conducted to determine the efficiency of the experiment package based on the criterion standard of 80/80, using mean and percentage. Pretest and posttest learning achievement and posttest experimental skills were analyzed using mean, percentage and standard deviation. Pretest and posttest learning achievement scores were compared using a dependent-sample t-test. Posttest experimental skills based on the experiment package were compared to the constant value of 7.20 using a one-sample t-test. The research results showed that: 1) the experiment package on the separation of substances achieved an efficiency rating of 80.13/80.67, meeting the criterion standard of 80/80, 2) posttest learning achievement using the experiment package on the separation of substances was higher than pretest learning achievement, with statistical significance at the 0.05 level, and 3) students had a good level of experimental skills after learning by using the experiment package on the separation of substances. The mean of experimental skills ($X=7.85$) was higher than the constant value of 7.20, with statistical significance at the 0.05 level.

Keywords: Experiment package; learning achievement; experimental skills.

บทนำ

ในปัจจุบันวิทยาศาสตร์เป็นศาสตร์ความรู้แขนงหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากวิทยาศาสตร์มีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์ทุกคน โดยเฉพาะด้านเครื่องมือเครื่องใช้ ด้านเทคโนโลยี และด้านผลผลิตต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการดำเนินชีวิตและการทำงานประกอบอาชีพ การเรียนรู้วิทยาศาสตร์จึงมุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนวิทยาศาสตร์โดยประยุกต์เชื่อมโยงความรู้ควบคู่กับวิธีการแสวงหาข้อมูล ความรู้ ข้อเท็จจริงต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการสืบเสาะหาความรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนทุกขั้นตอนและสนับสนุนให้นักเรียนกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 94) การเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์มีทั้งเนื้อหาภาคทฤษฎีที่เรียนควบคู่กันไปกับภาคปฏิบัติหรือการทดลอง เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาที่กำลังเรียนมากยิ่งขึ้น (ทิศนา แหมมณี, 2552 : 333-336)

อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ ยังเน้นการสอนแบบดั้งเดิมโดยการสอนแบบบรรยายในเนื้อหาวิทยาศาสตร์ตามหลักสูตรที่กำหนดให้เป็นหลัก อีกทั้งวัสดุอุปกรณ์และสารเคมีมีจำนวนจำกัดต่อการเรียนรู้ จึงทำให้ครูเน้นสอนเนื้อหามากกว่าที่จะให้นักเรียนได้สืบเสาะค้นคว้าหาความรู้และปฏิบัติการทดลองด้วยตนเอง ขาดการส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะทักษะการทดลองทำให้นักเรียนขาดโอกาสมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติการทดลอง เช่น การระบุปัญหา การตั้งสมมติฐาน การวางแผนวิธีการทดลอง การสรุปและอภิปรายผลการทดลอง เป็นต้น การเรียนการสอนจึงเป็นไปในลักษณะให้นักเรียนทำตามคำแนะนำของครูเป็นส่วนใหญ่ ทำให้นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้กับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่เกิดขึ้นได้ และไม่สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ (วรรณทิพา รอดแรงคำ และพิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์, 2542 : 1)

การจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-based Learning) เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติจริง และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูจะทำหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดคำถาม เกิดความคิด และลงมือสืบเสาะแสวงหาความรู้ โดยครูช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ให้นักเรียนสามารถแสดงบทบาทของตนเองได้อย่างเต็มที่ (ทิตนา แชนนี, 2548 : 141) ซึ่งการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้ 1) สร้างความสนใจ (engagement) โดยครูสร้างความกระตือรือร้นให้กับนักเรียน เกิดความสงสัยใคร่รู้ มีการตั้งคำถาม สนับสนุนและกระตุ้นให้นักเรียนคิดหาคำตอบได้เอง 2) สำรวจและค้นหา (exploration) ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกัน ดำเนินการศึกษาค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสำรวจ การทดลอง และการจำลองสถานการณ์ เป็นต้น มีการโต้ตอบกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียนเอง เปิดโอกาสในการซักถาม และครูทำหน้าที่ให้คำปรึกษา 3) อธิบายและลงข้อสรุป (explanation) ส่งเสริมให้นักเรียนอธิบายแนวคิดด้วยคำพูดของตนเอง แสดงหลักฐานให้เหตุผล โดยใช้ประสบการณ์เดิมของนักเรียนเป็นพื้นฐานในการอธิบาย 4) ขยายความรู้ (elaboration) ให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้หรือขยายความรู้และทักษะในสถานการณ์ใหม่ และ 5) ประเมินผล (evaluation) โดยครูสังเกตนักเรียน มีการประเมินด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ หาคำหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนเปลี่ยนแปลงความคิดหรือพฤติกรรม และการให้นักเรียนประเมินตัวเองด้วย (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2546 : 219-220) การจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับชุดทดลองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และสร้างประสบการณ์ในการเรียนให้แก่ให้นักเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งองค์ประกอบภายในชุดทดลอง มีขั้นตอนหลากหลาย เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติการทดลองด้วยตนเอง

ได้แก่ การตั้งสมมติฐาน กำหนดวัตถุประสงค์และสารเคมีที่ใช้ในการทดลอง วางแผนวิธีทดลอง บันทึกผล การทดลอง สรุปและอภิปรายผลการทดลอง และตรวจสอบความเข้าใจโดยการตอบคำถามท้ายการทดลอง โดยการสอนด้วยชุดทดลองเป็นกระบวนการที่ครูเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำแก่นักเรียนในระหว่างการทดลอง ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง ได้ผ่านกระบวนการพิสูจน์ ทดสอบ และเห็นผลประจักษ์ด้วยตนเอง จึงเกิดการเรียนรู้ได้ดี นอกจากนี้นักเรียนยังได้มีโอกาสพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการคิด และทักษะกระบวนการกลุ่ม (ทศนา แคมณี, 2552 : 333-336) ส่งผลให้การเรียนในห้องเรียนน่าสนใจ กระตุ้นนักเรียนให้อยากเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมองเห็นว่าเนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องใกล้ตัว และไม่ได้เป็นนามธรรม (ศิวกกร กตัญญูสรณ์, 2563 : 3) จะเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง เป็นความรู้ที่เกิดจากความเข้าใจของนักเรียนโดยตรง จะช่วยพัฒนาการเรียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควบคู่กับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนได้ สอดคล้องกับ อาร์ชีซะ ดินอะ (2561 : 102-104) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างชุดทดลองการไทเทรตอย่างง่ายแบบย่อส่วนและต้นทุนต่ำ เพื่อส่งเสริมการเรียน ทักษะการทดลอง และความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง กรด-เบส ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการไทเทรตกรด-เบส หลังเรียน ($\bar{x}=20.64$, S.D.=4.95) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}=9.91$, S.D.=2.47) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการวิเคราะห์คะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และจากการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากมีคะแนนเฉลี่ย 4.27 ($\bar{x}=4.27$, S.D.=0.53) แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการสืบเสาะหาความรู้ประกอบกับชุดการทดลองการไทเทรตอย่างง่ายแบบย่อส่วนและต้นทุนต่ำสามารถพัฒนาความเข้าใจและทำให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง การไทเทรตกรดเบส ได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการจัดการเรียนสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับชุดทดลองมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้กับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านการปฏิบัติการทดลอง สามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแนวทางส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนให้สูงขึ้น และนำผลของการวิจัยมาประยุกต์ใช้พัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร
- 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร
- 3) เพื่อศึกษาทักษะการทดลองหลังเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ดำเนินการตามแบบแผนการการวิจัย One Group Pretest-Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538 : 249) ดังนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

ทดสอบก่อนทดลอง		การทดลอง		ทดสอบหลังทดลอง	
T ₁		X			T ₂
สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย					
T1	แทน	การทดสอบก่อนเรียน (Pretest)			
X	แทน	การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดทดลอง		เรื่อง	การแยกสาร
T2	แทน	การทดสอบหลังเรียน (Posttest)			

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดสุทธอาราม สำนักงานเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้จัดการเรียนการสอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 75 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดสุทธอาราม สำนักงานเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 63 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง การแยกสาร

1.1 วิเคราะห์เนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด วิชาวิทยาศาสตร์4 เรื่อง การแยกสาร (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2662 : 75-109) เพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาสาระให้มีความเหมาะสมกับเวลา

1.2 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การแยกสาร จำนวน 5 แผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- แผนที่ 1 การแยกสารโดยการระเหยแห้ง
- แผนที่ 2 การแยกสารโดยการตกผลึก
- แผนที่ 3 การแยกสารโดยการกลั่นอย่างง่าย
- แผนที่ 4 การแยกสารโดยโครมาโทกราฟีแบบกระดาษ
- แผนที่ 5 การแยกสารโดยการสกัดด้วยตัวทำละลาย

1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพ โดยพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยแบบประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร

2.1 ศึกษาหลักการ วิธีการสร้างชุดทดลอง วิเคราะห์เนื้อหาและออกแบบโครงสร้างของเนื้อหาเพื่อสร้างชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร โดยมีเนื้อหา ดังนี้ 1) การระเหยแห้ง 2) การตกผลึก 3) การกลั่นอย่างง่าย 4) โครมาโทกราฟีแบบกระดาษ และ 5) การสกัดด้วยตัวทำละลาย

2.2 ดำเนินการสร้างชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร จำนวน 5 ชุดทดลอง ดังนี้

- ชุดทดลองที่ 1 การแยกสารโดยการระเหยแห้ง ศึกษาการแยกสารของสารละลายกรดแอสติก สารละลายคอปเปอร์(II)ซัลเฟต และสารละลายโพแทสเซียมเปอร์แมงกาเนต
- ชุดทดลองที่ 2 การแยกสารโดยการตกผลึก ศึกษาการแยกสารของสารละลายจุนสีหรือสารละลายคอปเปอร์(II)ซัลเฟต
- ชุดทดลองที่ 3 การแยกสารโดยการกลั่นอย่างง่าย ศึกษาการแยกสารของสารละลายโซเดียมคลอไรด์
- ชุดทดลองที่ 4 การแยกสารโดยโครมาโทกราฟีแบบกระดาษ ศึกษาการแยกสารที่มีสี (ปากกาเมจิกสีต่าง ๆ)
- ชุดทดลองที่ 5 การแยกสารโดยการสกัดด้วยตัวทำละลาย ศึกษาการแยกสารจากขมิ้น

2.3 นำชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพ โดยพิจารณาความเหมาะสมของชุดทดลอง ด้วยแบบประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 หาประสิทธิภาพของชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร โดยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำคะแนนมาหาประสิทธิภาพ (E1/E2) โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 42 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้ผลดังนี้ แบบรายบุคคล (3 คน) E1/E2 เท่ากับ

80.67/80.00 แบบกลุ่มย่อย (9 คน) E1/E2 เท่ากับ 80.22/80.37 และแบบภาคสนาม (30 คน) E1/E2 เท่ากับ 80.13/80.67 พบว่า สอดคล้องตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์4 เรื่อง การแยกสาร

3.1 สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบตามเนื้อหาสาระที่กำหนดและระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ตามแนวคิดของ Bloom

3.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด แบบเลือกตอบ (multiple choice question) จำนวน 60 ข้อ

3.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) พบว่า แบบทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จำนวน 49 ข้อ

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาทดลอง (Try out) กับนักเรียนที่เคยได้รับการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การแยกสาร จำนวน 42 คน

3.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) พิจารณาคัดเลือกแบบทดสอบโดยมีความค่าความง่ายระหว่าง 0.55-0.79 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.24-0.62 ซึ่งผ่านเกณฑ์จำนวน 47 ข้อ และคัดเลือกไว้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งหมด

3.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ ตามวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Method : KR-20) พบว่าแบบทดสอบมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง

4. แบบประเมินทักษะการทดลอง

4.1 สร้างแบบประเมินทักษะการทดลองโดยใช้รูปแบบการประเมิน 3 ด้าน คือ ด้านการออกแบบการทดลอง ด้านการปฏิบัติการทดลอง และด้านการบันทึกผลการทดลอง

4.2 นำแบบประเมินทักษะการทดลองเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพโดยพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของแบบประเมินทักษะการทดลอง พบว่า มีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกด้าน และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแยกสาร จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 50 นาที

3.2 ดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร ตามแผนการจัดการเรียนรู้ และบันทึกคะแนนทักษะการทดลองจากแบบประเมินทักษะการทดลองที่สร้างขึ้น จำนวน 5 ชุดทดลอง ระยะเวลา 8 ชั่วโมง

3.3 เมื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอนครบตามกำหนดแล้ว ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทดสอบ หลังเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแยกสาร (ชุดเดิม) จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 50 นาที

3.4 นำคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคะแนนทักษะการทดลองที่ได้จากการประเมินการทำการทดลองด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

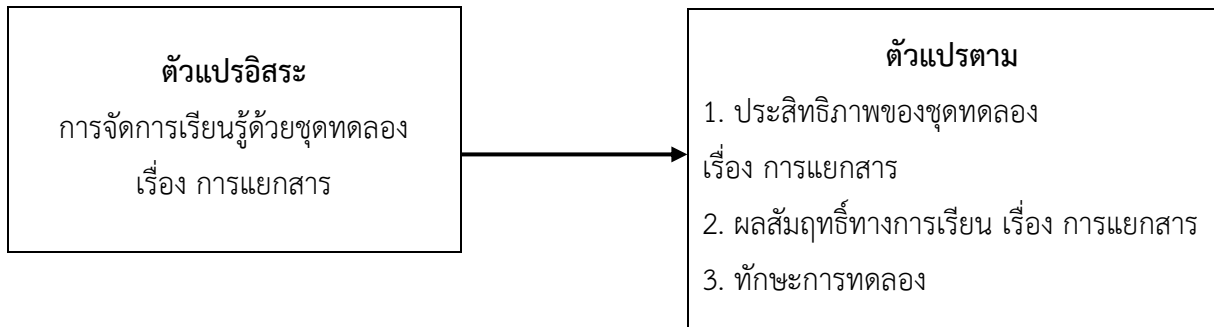
4.1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร โดยหาค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) โดยมีการเก็บคะแนนระหว่างเรียนจากการทำกิจกรรมด้วยชุดทดลอง (E1) และคะแนนทดสอบ หลังเรียน (E2) ตามกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร โดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบ dependent sample t-test

4.3 วิเคราะห์ทักษะการทดลองหลังเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลผลคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และเปรียบเทียบทักษะการทดลอง หลังเรียนด้วยชุดทดลองกับค่าคงที่ 7.20 โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบ one sample t-test

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับชุดทดลอง โดยเป็นการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ซึ่งจัดเป็นทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม (Cognitive Psychology) มีรากฐานมาจากแนวคิดของออสซูเบล (Ausubel) และเพียเจต์ (Piaget) เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ครูเป็นเพียงผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2544 : 56) มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การหาประสิทธิภาพชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร

การหา ประสิทธิภาพ	จำนวน นักเรียน (คน)	ประสิทธิภาพของ กระบวนการ		ประสิทธิภาพของผลลัพธ์		E ₁ /E ₂
		$\bar{x}$	ร้อยละ (E1)	$\bar{x}$	ร้อยละ (E2)	
รายบุคคล	3	40.33	80.67	24.00	80.00	80.67/80.00
กลุ่มย่อย	9	40.11	80.22	24.11	80.37	80.22/80.37
ภาคสนาม	30	40.07	80.13	24.20	80.67	80.13/80.67

จากตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร พบว่า มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 80.13/80.67 โดยชุดทดลองมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร

ผลการเรียน	จำนวน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	Sig.
ก่อนเรียน	63	30	11.29	2.99	42.353	<.001*
หลังเรียน	63	30	24.97	1.87		

*p ≤ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน พบว่า คะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.29 ($\bar{x}=11.29$, S.D.=2.99) และคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.97 ($\bar{x}=24.97$, S.D.=1.87) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ทักษะการทดลองด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร

ตารางที่ 4 ผลค่าเฉลี่ยของทักษะการทดลองด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร

ทักษะการทดลอง	ชุดทดลอง					$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	ชุดที่ 5			
1. การออกแบบการทดลอง	2.25	2.46	2.65	2.76	2.90	2.61	0.26	ดี
2. การปฏิบัติการทดลอง	2.27	2.51	2.65	2.79	2.91	2.63	0.25	ดี
3. การบันทึกผลการทดลอง	2.29	2.48	2.64	2.76	2.90	2.62	0.24	ดี
เฉลี่ยรวม	6.80	7.46	7.95	8.31	8.72	7.85	0.24	ดี

จากตารางที่ 4 ผลค่าเฉลี่ยของทักษะการทดลองด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร พบว่า นักเรียนมีทักษะการทดลองค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.85 ($\bar{x}=7.85$, S.D.=0.24) โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติการทดลอง ($\bar{x}=2.63$, S.D.=0.25) ด้านการบันทึกผลการทดลอง ($\bar{x}=2.62$, S.D.=0.24) ด้านการออกแบบการทดลอง ($\bar{x}=2.61$, S.D.=0.26) มีทักษะการทดลองอยู่ในระดับดีทุกด้านตามลำดับ และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละชุดทดลอง พบว่า ชุดทดลองที่ 1 ($\bar{x}=6.80$) ชุดทดลองที่ 2 ($\bar{x}=7.46$) ชุดทดลองที่ 3 ($\bar{x}=7.95$) ชุดทดลองที่ 4 ($\bar{x}=8.31$) และชุดทดลองที่ 5 ($\bar{x}=8.72$) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีทักษะการทดลองด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร สูงขึ้นตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบทักษะการทดลองด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร

ผลการเรียน	จำนวน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	Sig.
ทักษะการทดลอง	63	9	7.85	0.24	21.880	<.001*

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบทักษะการทดลองด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร พบว่า นักเรียนมีทักษะการทดลองค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.85 ($\bar{x}=7.85$, S.D.=0.24) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ ทักษะการทดลองกับค่าคงที่ 7.20 ขึ้นไป พบว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะการทดลองมากกว่าค่าคงที่ 7.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีทักษะการทดลองอยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 80.13/80.67 โดยชุดทดลองมีประสิทธิภาพสอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการ หาประสิทธิภาพของชุดทดลองมีขั้นตอนที่เป็นระบบ ได้ผ่านการประเมินตรวจสอบคุณภาพ พิจารณา ความเหมาะสมของชุดทดลอง มีการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งมีการนำชุดทดลอง ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในระดับรายบุคคล กลุ่มย่อยและภาคสนาม เพื่อให้ได้ชุดทดลอง ที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี โดยชุดทดลองที่สร้างขึ้น มุ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงผ่านการทดลอง นักเรียนจึงเกิดการเรียนรู้ ทั้งองค์ความรู้และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้พุทธิปัญญานิยม (Constructivism Theory) กล่าวว่า ในการเรียนรู้ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำ (active) และเป็นผู้สร้าง ความรู้ (Knowledge) ขึ้นในใจเอง ครูเป็นเพียงผู้ช่วยให้โอกาสนักเรียนได้มีโอกาสค้นพบด้วยตนเอง และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภัสสร ชันแข็ง (2561 : 138) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์ด้วยชุดกิจกรรมการทดลอง เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดไทร (ถาวรพรหมานุกูล) ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.94/83.33 สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการสอน ด้วยชุดทดลอง เน้นให้นักเรียนได้ศึกษาทำการทดลอง ตรวจสอบสมมติฐาน สรุปและอภิปรายผล ตอบคำถาม ทำรายการทดลองได้ด้วยตนเอง โดยครูจะช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในขณะ

ที่ทำการทดลอง จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ เข้าใจในเนื้อหาสาระตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้นักเรียนเกิดการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง และเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดทดลองสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสอนของ บรุนเนอร์ (Bruner) กล่าวว่า หลักการสอนโดยวิธีการค้นพบด้วยตนเอง นักเรียนจะต้องลงมือปฏิบัติ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จะทำให้นักเรียนเกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ได้ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พาฝัน วรกา (2560 : 74-75) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ชุดทดลองที่ประดิษฐ์จากกระดาษอย่างง่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง โพรตีนบนพื้นฐานกิจกรรมการลงมือปฏิบัติจริง ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{x}=31.93$, S.D.=1.56) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}=13.14$, S.D.=4.55) หลังจากการเรียนรู้โดยใช้ชุดทดลองที่ประดิษฐ์จากกระดาษอย่างง่ายบนพื้นฐานกิจกรรมการลงมือปฏิบัติจริง นักเรียนส่วนมากมีความเข้าใจเรื่องโปรตีนถูกต้องเพิ่มขึ้น และโดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.20$, S.D.=0.14) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

3. การศึกษาทักษะการทดลองหลังเรียนด้วยชุดทดลอง เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะการทดลองค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.85 ($\bar{x}=7.85$, S.D.=0.24) เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของทักษะการทดลองกับค่าคงที่ 7.20 ขึ้นไป พบว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะการทดลองมากกว่าค่าคงที่ 7.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีทักษะการทดลองอยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนด้วยชุดทดลองที่สร้างขึ้นมีขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมการทดลองที่หลากหลาย เน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ส่งผลให้พัฒนาทักษะการทดลองของนักเรียนทั้ง 3 ขั้นตอน คือ การออกแบบการทดลอง การปฏิบัติการทดลองและการบันทึกผลการทดลอง ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง เกิดทักษะการทดลอง ผ่านวิธีการลงมือทำในขั้นตอนการทดลองต่าง ๆ ได้พิสูจน์ ทดสอบ เห็นผลการทดลองด้วยตนเอง ตามแนวคิดของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) กล่าวว่า ประสบการณ์ของเด็กจะเกิดขึ้นได้ต้องใช้ความคิดและการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ การทดลองและการค้นพบด้วยตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาร์ชีชีะ ดินอะ (2561 : 102-104) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างชุดทดลองการไทเทรตอย่างง่ายแบบย่อส่วนและต้นทุนต่ำเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการทดลอง และความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง กรด-เบส ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการไทเทรตกรด-เบส หลังเรียน ($\bar{x}=20.64$, S.D.=4.95) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}=9.91$, S.D.=2.47) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการวิเคราะห์คะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และจากการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากมีคะแนนเฉลี่ย 4.27 ($\bar{x}=4.27$, S.D.=0.53) แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการสืบเสาะหาความรู้ประกอบกับชุดการทดลองการไทเทรตอย่างง่าย

แบบย่อส่วนและต้นทุนต่ำสามารถพัฒนาความเข้าใจและทำให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง การไทเทรตกรดเบส ได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดการเรียนการสอนด้วยชุดทดลอง ครูควรเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ สารเคมีที่ใช้ไว้วางหน้าให้พร้อมเพื่อความสะดวก รวดเร็วในการใช้ปฏิบัติกิจกรรม
2. การจัดการเรียนการสอนด้วยชุดทดลองมีวิธีการทดลองหลากหลายขั้นตอน บางครั้งอาจใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมนานกว่าเวลาที่กำหนด ครูต้องการวางแผนและยืดหยุ่นเวลาให้เหมาะสม เพื่อนักเรียนจะสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่
3. ครูควรแนะนำวัสดุอุปกรณ์และสารเคมี วิธีการใช้ ทำให้นักเรียนเข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม เพื่อความปลอดภัยและป้องกันความผิดพลาดและอันตรายที่อาจเกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดทดลองร่วมกับรูปแบบการสอนอื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซิปปา เป็นต้น เพื่อเป็นทางเลือกที่หลากหลายและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาลักษณะการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดทดลองในเนื้อหาสาระอื่น ๆ เช่น สารละลาย แรงในชีวิตประจำวัน และควรมีการศึกษาพัฒนาทักษะในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ทักษะคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาคความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดทดลอง เพื่อนำข้อเสนอแนะที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสมตรงกับความต้องการของนักเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ทิตินา แคมมณี. (2548). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2552). *รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ประภัสสร ชันแข็ง. (2561). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ด้วยชุดกิจกรรมการทดลอง เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดไทร (ถาวรพรหมานุกุล). เอกสารการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 56. 30 มกราคม 2561. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พาฝัน วรกา. (2560). การใช้ชุดทดลองที่ประดิษฐ์จากกระดาษอย่างง่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่องโปรตีนบนพื้นฐานกิจกรรมการลงมือปฏิบัติจริง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดและเทคนิคการสอน 1. กรุงเทพมหานคร: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณทิพา รอดแรงคำ และ พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2542). การพัฒนาการคิดของครูด้วยกิจกรรมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- ศิวกร กตัญญูสุรณ. (2563). การพัฒนาชุดทดลองฟิสิกส์ เรื่อง แรงเสียดทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.). (2546). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มวิทยาศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำของคุรุสภา.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.). (2562). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 2. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาร์ชีซะ ดินอะ. (2561). การสร้างชุดทดลองการไทเทรตอย่างง่ายแบบย่อส่วนและต้นทุนต่ำเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ทักษะการทดลอง และความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง กรด-เบส. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

“ที่ว่างของฉัน” การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย

In Spirit: Creation of Contemporary Instrumental Music

กัมปนาท เกตุเหมื่อน,
สธน โรจนตระกูล และ ภูริวัฒน์ บุรณเกียรติกุล
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Kampanat Gatemuan,
Assoc.Prof.Satana Rojanatakul and Puriwat Booranakeithsakula
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, Email: kampanat.gat@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ “ที่ว่างของฉัน การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย” ได้แรงบันดาลใจจากบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” ของจำนง แซ่ตั้ง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างสรรค์บทเพลง “ที่ว่างของฉัน” ในลักษณะดนตรีร่วมสมัย 2) นำไปบรรเลงด้วยวงสตริงคอมโบ ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัย เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบสัมภาษณ์ด้านการสื่อความภาษา การประพันธ์เพลงไทย การประพันธ์เพลงสากล วิเคราะห์ข้อมูลกำหนดประเด็นการสร้างสรรค์ เรียบเรียงเสียงประสานตามหลักดุริยางคศาสตร์สากลและอธิบายรายละเอียดการสร้างสรรค์

ผลการวิจัย (1) งานสร้างสรรค์มีโครงสร้างหลัก 5 ตอน ABCAB ใช้อัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ อัตราความเร็ว 77 Bpm ทำนองผสมผสานสำเนียงแบบสากลและไทยเดิม ใช้คอร์ดทาบ 7 9 11 13, มีช่วงนำก่อนเข้าทำนองหลัก ช่วงนำ อยู่บนบันไดเสียง E ไมเนอร์ แสดงถึงความโดดเดี่ยว ตอน A อยู่บนบันไดเสียง G เมเจอร์ แสดงถึงความอ่อนไหว ตอน B อยู่บนบันไดเสียง F ไมเนอร์ แสดงถึงความแข็งแกร่ง ตอน C บรรเลงโดยใช้คิตปฏิภาณ ใช้คอร์ดของตอน A เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ของผู้บรรเลง ย้อนความด้วยตอน A และจบด้วยตอน B (2) งานสร้างสรรค์ “ที่ว่างของฉัน การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย” ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดรูปแบบของวงที่บรรเลงคือ วงสตริงคอมโบ ซึ่งประกอบด้วย กลองชุด กีตาร์เบสไฟฟ้า กีตาร์ไฟฟ้า เปียโน ทรัมเบ็ต ทรอมโบน และเทนเนอร์แซกโซโฟน ดำเนินทำนองโดยกีตาร์ไฟฟ้า นอกจากนี้สามารถปรับเครื่องดนตรีและเนื้อหาดนตรีตามความเหมาะสมได้

คำสำคัญ: ที่ว่างของฉัน; บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย; วงสตริงคอมโบ

Abstracts

This research is creative work. The creator was inspired by memo “It was my desire to have my very own space” by Tang Chang. The purpose is to study 1) Create “In Spirit” as contemporary music. 2) Perform with the string combo. Study concepts and theories from literature and research. Collect data through expert interviews by interviews form on language interpretation, Thai music creation and international music creation.

The results showed that (1) The creative work has a total of 5 Section ABCAB, Time signature, Key signature E minor $\frac{4}{4}$, G major, and F minor, Tempo 77 Bpm. The functioning of the melody is a melody that combines the stress of international and Thai original melodies. Using 7 chords and 9 11 13 extension chord. Introduction is on E natural minor scale, represents loneliness. Section A is on the G major scale, represents sensitive. Section B is on the F minor scale, represents power. Section C, the creator wishes to improvise By using the chords of Section A to convey the emotions of the performer. At the end of section C, repeat with section A and end with section B. (2) Creative work In Spirit: Creation of Contemporary Instrumental Music. The creator defined the style of the band that performs with string combo. Which includes drum set, electric bass guitar, electric guitar, piano, trumpet, trombone and tenor saxophone. The main melody is performed by electric guitar. In addition, instruments and music content can be adjusted accordingly.

Keywords: In spirit; Contemporary Instrumental Music; String combo

บทนำ

ในแต่ละภูมิภาคบนโลกใบนี้ดนตรีมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวแตกต่างกันไปตามภูมิประเทศ สภาพอากาศ สังคม และความเชื่อ สร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้ฟัง ในแต่ละบทเพลงให้อารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ร่าเริง สนุกสนาน โศกเศร้า บางบทเพลงมิได้ฟังเพื่อความเพลิดเพลินแต่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมความเชื่อต่าง ๆ

ดนตรีเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเสียงโดยตรง เป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนารสนิยม ค่านิยม และบุคลิกภาพ ดนตรีเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ไม่สามารถแยกออกจากชีวิตคนเราได้ ดนตรีเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถจับต้องหรือมองเห็น ต้องอาศัยความรู้สึกสัมผัส การที่มนุษย์จะได้ยินหรือสุนทรีย์ของเสียงดนตรีนั้น จำเป็นจะต้องมีความรู้และประสบการณ์ด้านดนตรีพอสมควร จึงจะเกิดความซาบซึ้งในการรับฟังดนตรีได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ดนตรียังเป็นสิ่งที่ช่วยสะท้อนให้เห็นถึงอารมณ์และจินตนาการของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี ดนตรีสามารถชักนำให้ผู้ฟังได้รู้สึกถึงความสุข ความเศร้า ความสนุกสนาน และอารมณ์ต่าง ๆ ที่แฝงไว้ในบทเพลง นอกจากนี้เพลงยังได้ถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งได้อย่างมีชีวิตชีวา กล่าวได้ว่า ดนตรีเป็นวัฒนธรรมในอีกรูปแบบหนึ่ง (กัณห์รัตน์ เหลือมเจริญ, 2550 : 1)

นอกจากนั้นแล้ว ดนตรียังมีบทบาทหน้าที่เป็น “สื่อ” ที่สะท้อนเรื่องราวต่าง ๆ ของมนุษย์และโลกมนุษย์เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ในโลก เรียนรู้ชีวิต เรื่องราวของผู้คน และสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ต่าง ๆ จากการถ่ายทอดผ่านบทเพลง ซึ่งสามารถใช้ถ่ายทอดเรื่องราวเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งการสื่อสารในที่นี้ หมายถึง กระบวนการที่ศิลปินได้แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการของตนออกมาอย่างเป็นรูปธรรม เพลงจึงเป็นผลผลิตของแรงผลักดันอันเกิดจากแรงบันดาลใจ (Impulse) ที่หล่อหลอมขึ้นจากประสบการณ์ชีวิตและความเป็นมนุษย์นั่นเอง ที่สำคัญเพลงยังเป็นเวทีแห่งการสื่อสารที่เชื่อมต่อวัฒนธรรมแต่ละยุคสมัย เป็นพื้นที่สาธารณะที่เชื่อมต่อวัฒนธรรมให้คนแต่ละรุ่นเข้าใจซึ่งกันและกันได้ (อมรรัตน์ ทิพย์เลิศ, 2544 : 408)

ความงามความไพเราะในดนตรีที่ให้สุนทริยรสแก่ผู้ฟังโดยทั่ว ๆ ไปขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 2 ประการ คือ ประการแรก ความงามความ ไพเราะขึ้นอยู่กับเอกภาพในดนตรีกล่าวคือ เอกภาพที่เกิดจากความสัมพันธ์ที่นักร้องหรือนักดนตรีสามารถขับร้องบรรเลงได้ตรงตามเจตนารมณ์ของคีตกวีหรือนักประพันธ์เพลง และเอกภาพในดนตรีนั้น ๆ มีส่วนประกอบของจินตนาการ (Imagination) เกี่ยวกับเสียงที่ถูกนำมาจัดสรร เรียบเรียงปรุงแต่งตามมูลฐาน และหลัก การทางดนตรี มีความเป็นสัดส่วน (Proportion) ของเสียงต่าง ๆ และความสมดุล (Balance) ในความเข้ม ค่าน้ำหนัก และสีสันทันของเสียง (Tone color) ที่จะปรากฏในการบรรเลงหรือขับร้อง เอกภาพในดนตรีหรือเพลงยังต้องเกิดจากการเรียบเรียงเสียง (Tone) ทำนอง (Melody) จังหวะ (Rhythm) และการประสานเสียง (Harmony) จนได้สภาพของพื้นผิวดนตรี (Texture) แบบต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ประการที่สอง ระดับความงามหรือสุนทริยรสในดนตรีหมายถึง คุณค่าทางอารมณ์ ความรู้สึกที่แสดงออกในลักษณะของความเปลितเปลิบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอารมณ์เพลงที่คีตกวี นักประพันธ์ดนตรี นักดนตรี และนักร้อง ถ่ายทอดหรือสื่อมาสู่ผู้ฟัง และยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทางดนตรีของผู้ฟังที่เขาได้สั่งสมเป็น ความรู้ ความเข้าใจ จินตภาพ และปัญญาด้วย ซึ่งมีผลออกมาเป็นรสนิยมในสุนทริยรสแห่งดนตรี (มโน พิสุทธิรัตนานนท์, 2546 : 38)

ในบรรดาศิลปินนอกสายตา (outsider) จ่าง แซ่ตั้ง (Tang Chang, also known as Chang Sae-tang) เป็นศิลปินที่เป็นที่รู้จักคนหนึ่งท่ามกลางศิลปินคนอื่น ๆ เช่น ประเทือง เอมเจริญ, สมชัย หัตถกิจโกศล, สุชาติ วัจนดิกล หรือสมเกียรติ ปานะศิริศิลป์ ซึ่งศิลปินนอกสายตาดังกล่าวเป็นศิลปินที่ศึกษาศิลปะด้วยตนเอง และไม่เคยมิได้เข้ารับการศึกษาศิลปะในสถาบันใดๆ จ่างเกิดในย่านตลาดสดเต็จ ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งธนบุรี ในปี พ.ศ. 2477 โดยบิดาอพยพมาจากประเทศจีน ส่วนมารดาเป็นชาวจีนที่อยู่ในประเทศไทย เมื่อจ่างอายุครบเกณฑ์ได้เข้าศึกษาชั้นมูลโรงเรียนวัดพิชัยญาติการาม แต่ไม่นานหลังจากนั้นก็เกิดสงครามโลกครั้งที่สอง จ่างจึงต้องออกจากโรงเรียนและไม่เคยมิได้รับการศึกษาในระบบการศึกษาอีกเลย จ่างสมรสกับนางเซี่ยะ แซ่ตั้ง (เสี่ยชีวิต) มีบุตรชาย 4 คน บุตรสาว 3 คน จ่างสร้างผลงานศิลปะควบคู่ไปกับการค้าขายเพื่อเลี้ยงครอบครัว โดยมิได้ขายผลงานศิลปะแม้แต่ชิ้นเดียวในขณะที่มีชีวิตอยู่ (นวกู แซ่ตั้ง, 2562 : 114)

“ฉันเคยรับจ้าง เขียนรูปเหมือนให้กับพ่อแม่ชาวบ้าน

ฉันเคย เขียนภาพทิวทัศน์ แต่ไม่รับจ้าง

ฉันเคย สร้างภาพจิตรกรรม แต่ไม่รับจ้าง

ฉันเคย เขียนบทกวี แต่ไม่รับจ้าง

เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน

ฉันไม่อยากเป็นแต่ข้าคนอื่น ฉันอยากมีตัวฉันเอง”

(ตอนหนึ่ง จากข้อเขียนของจาง แซ่ตั้ง ในหนังสือสารคดี)

จากข้อเขียนดังกล่าว “ที่ว่าง” ของ จาง แซ่ตั้ง อาจหมายถึงพื้นที่ทางนามธรรมบางอย่าง ที่เป็นเสมือนพื้นที่สำหรับเจตจำนงในการสร้างสรรค์ของจาง ในขณะที่ชีวิตจริง จางก็ยังต้องหาเลี้ยงลูกเมียโดยการขายแก๊งฮวย แต่จางก็ยังต้องการ “ที่ว่าง” ของชีวิต ในการที่จะสร้างสรรค์งานศิลปะที่จะหล่อเลี้ยงจิตวิญญาณของเขา (ภูเขา บนสายธาร, 2555)

จากบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” การผสมผสานแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมดนตรีมีหลากหลายรูปแบบ โดยอาจจะนำเครื่องดนตรีตะวันออกผสมกับเครื่องดนตรีตะวันตก นำบทเพลงของแต่ละวัฒนธรรมเรียบเรียงผสมผสานกันบรรเลงออกมาในรูปแบบดนตรีร่วมสมัย (Contemporary) ถ้าจะกล่าวถึงวัฒนธรรมดนตรีไทยกับดนตรีตะวันตกนั้น มีการแลกเปลี่ยนผสมผสานทางวัฒนธรรมด้านดนตรีมากขึ้นและเป็นไปอย่างแพร่หลาย โดยการผสมผสานกันนี้เรียกว่า “ดนตรีร่วมสมัยไทย” หมายถึง ดนตรีที่ใช้ทำนอง ลีลาสำเนียง สีสัน และความรู้สึกแบบไทยในแบบใดแบบหนึ่งหรือแบบผสมผสาน ไม่จำกัดประเภทของเครื่องดนตรีที่ใช้ คีตลักษณ์ ทฤษฎี หลักการ และวิธีการประพันธ์ (รณชัย รัตนเศรษฐ, 2546 : 12)

วงสตริงคอมโบ (String combo) เป็นวงที่ได้มีการผสมของรูปแบบของวงดนตรี 2 วง คือ วงชาโดว์ (Shadow band) ซึ่งประกอบด้วยเครื่องดนตรี กีตาร์, กีตาร์เบส, กลองชุด และวงคอมโบ (Combo band) ประกอบด้วยเครื่องดนตรี กีตาร์, กีตาร์เบส, เปียโน, กลองชุด, แซกโซโฟน, ทรัมเป็ต และทรอมโบน ซึ่งการผสมวงอาจมีเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงไม่แน่นอน สอดคล้องกับ ดุษฎี มีป้อม, นิลวรรณ ถมึงรักษัสัตว์ ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า วงสตริงคอมโบ (String combo) วงดนตรีประเภทนี้ดัดแปลงมาจากวงคอมโบและวงชาโดว์ คือ นำเอาเครื่องดนตรีในวงชาโดว์ผสมกับวงคอมโบแต่ยังคงให้เครื่องดนตรีประเภท กีตาร์เป็นเครื่องดนตรีที่มีความสำคัญกว่าเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ (ดุษฎี มีป้อม, นิลวรรณ ถมึงรักษัสัตว์, ไม่แสดงปี : 12)

งานสร้างสรรค์ “ที่ว่างของฉัน การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย” ได้แรงบันดาลใจจากบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” โดยจาง แซ่ตั้ง ศิลปินอิสระ ผู้สร้างสรรค์ต้องการสื่อถึงอารมณ์ความต้องการพื้นที่ของชีวิต โดยมีโครงสร้าง ABCAB ซึ่งมี ช่วงนำเสนอถึงความโดดเด่นยว ตอน A แสดงถึงความอ่อนไหว ตอน B แสดงถึงความแข็งแกร่ง ตอน C ในตอนนี้ผู้สร้างสรรค์มีความประสงค์ให้กีตาร์บรรเลงโดยใช้คิตปฏิภาณ ย้อนความด้วยตอน A และจบด้วยตอน B

วัตถุประสงค์การวิจัย

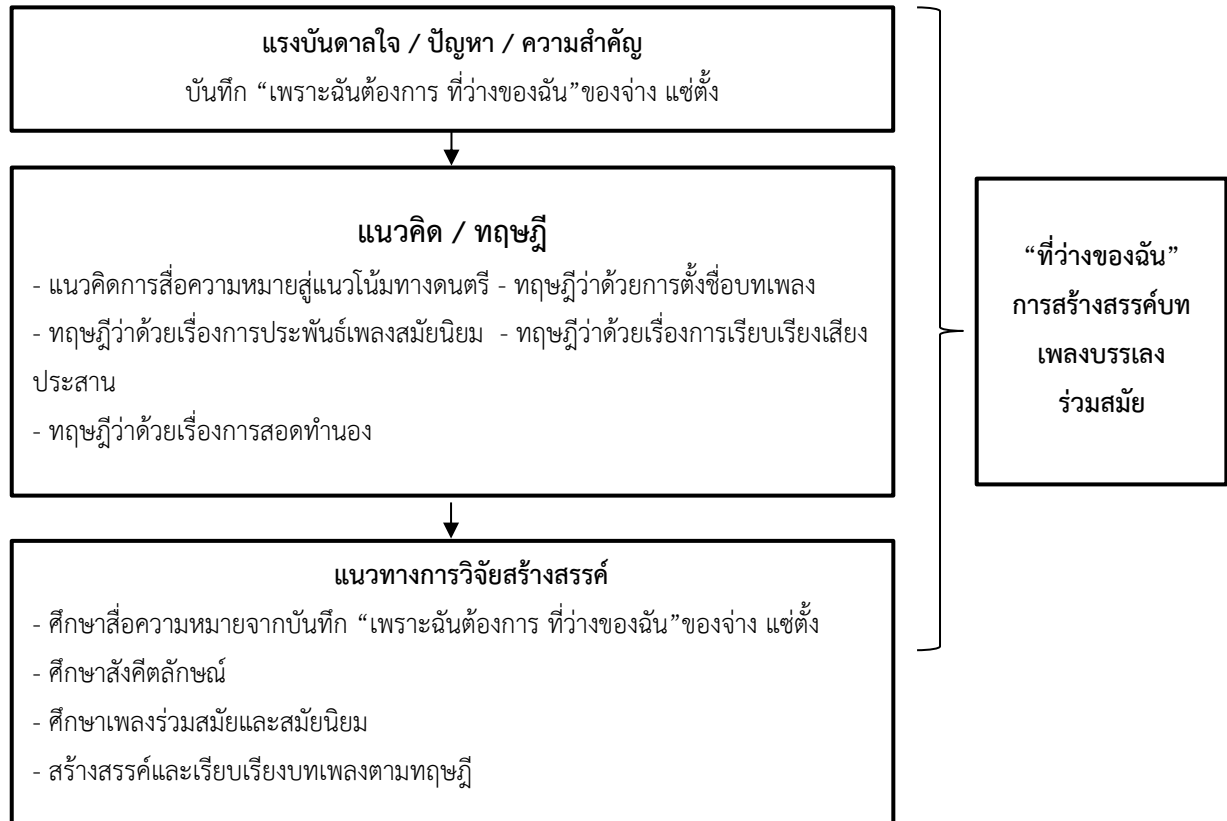
1. เพื่อสร้างสรรค์บทเพลง “ที่ว่างของฉัน” ในลักษณะดนตรีร่วมสมัย
2. เพื่อนำไปบรรเลงด้วยวงสตริงคอมโบ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ (Creative research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาจากบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” ของจำเริญ แซ่ตั้ง
2. ศึกษาทฤษฎีทางดุริยางคศิลป์ ว่าด้วยเรื่องการเรียบเรียงเสียงประสาน การสอดทำนอง การประพันธ์เพลงสมัยนิยม
3. สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informations) จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1. นักวิชาการด้านดนตรีร่วมสมัย 2. ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรม 3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อความหมาย สัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับความหมายของบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” (การสื่อความหมาย), ความหมายของบันทึกในความหมายของผู้ให้ข้อมูลแต่ละด้าน ได้แก่ ความหมายเชิงรูปธรรม (Music Interpreter), ความหมายเชิงนามธรรม (Abstract Understanding), ความหมายถึงแนวโน้มสู่ดนตรี (Theme of Trend Music) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. กำหนดสังคีตลักษณะของงานสร้างสรรค์ให้มีความเหมาะสม โดยพิจารณาจากแนวความคิดการประพันธ์เพลงสมัยนิยม
5. สร้างสรรค์ผลงาน จากแรงบันดาลใจ แนวคิด และทฤษฎี นำบทเพลงให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จัดทำการบันทึกโน้ตเพลงสร้างสรรค์ และบันทึกเสียง
6. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์โดยการเลือกประเด็น ได้แก่ การดำเนินทำนอง คอร์ด เสียงประสาน
7. จัดทำรูปเล่มงานวิจัยสร้างสรรค์
8. เผยแพร่ผลงานการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การประพันธ์เพลง

ผู้วิจัยได้ศึกษาการประพันธ์เพลงสากลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนสาขาดนตรีในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและกระบวนการในการประพันธ์เพลงตามแบบสากล และศึกษาวิเคราะห์แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ การประพันธ์เพลงร่วมสมัยโดยการสื่อความหมายจากบันทึกต้องเข้าใจความต้องการสื่อความหมายเรื่องราวของผู้บันทึกในแง่มุมต่าง ๆ วิเคราะห์แบ่งตอนการสื่ออารมณ์เลือกใช้บันไดเสียง (Scale), ทำนอง (Melody), อัตราความเร็ว (Tempo) และพื้นผิว (Texture) ให้สอดคล้องกับอารมณ์ ซึ่งเป็นแนวทางที่ทำให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ (สุชาติ แสงทอง, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2565) ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาของบันทึกและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรม พบว่า การสื่อความหมายของบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” เป็นการสื่อความหมายที่ตรงไปตรงมาในช่วงชีวิตหนึ่งของผู้บันทึก บ่งบอกอารมณ์ความรู้สึกแต่ละช่วงชีวิตของผู้บันทึกและสามารถนำไปสู่แนวโน้มทางดนตรีได้อย่างชัดเจน (ศักดิ์สิริ มีสมสืบ, สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2565) และพบว่าจากบันทึกสามารถสื่อความหมายสู่

แนวโน้มนทางดนตรีได้โดยวางช่วงอารมณ์ความรู้สึกได้ตามแบบเรื่องราวของบันทึก หากจะกำหนดแนวเพลงใดแนวเพลงหนึ่ง เช่น เพลงเพื่อชีวิต เพลงร็อค จะสื่อความหมายของบันทึกไปสู่บทเพลงได้ดีและชัดเจน และเลือกใช้บันไดเสียงไมเนอร์ (Minor scale) จะถ่ายทอดอารมณ์ของผู้เขียนบันทึกได้เป็นอย่างดี (มนัส แก้วบุชา, 8 ธันวาคม 2565) โดยทั้งนี้ต้องใช้หลักการประพันธ์เพลงและสร้างสรรค์ทำนองให้สอดคล้องกับการสื่อความหมายของบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน”

ผู้วิจัยได้ศึกษาการประพันธ์เพลง พบเอกสาร งานวิจัย บทความต่าง ๆ ที่สอดคล้องกัน (เขตต์อริญ เลิศพิพัฒน์. 2545 : 29-31, ณรงค์ฤทธิ ธรรมบุตร. 2552 : 161, ไพรัช มากกาญจนกุล. 2531 : 108-109,) โดยสรุปหลักการประพันธ์เพลง ได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1. แต่งทำนองที่สอดคล้องกับอารมณ์เพลงที่กำหนดตามหลักการประพันธ์เพลง 2. กำหนดโครงสร้างของเพลงโดยมีท่อนทำนองหลัก และท่อนต่าง ตามแนวคิดของผู้สร้างสรรค์ 3. กำหนดกลุ่มเครื่องดนตรีที่ทำหน้าที่กำหนดจังหวะ บรรเลงแนวทำนองหลัก และแนวประสานเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและหนักแน่นของการบรรเลง 4. ตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง 5. นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ซึ่งขั้นตอนทั้งหมดนี้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ครั้งนี้

ผลการวิจัย

งานสร้างสรรค์ “ที่ว่างของฉัน” การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย มีโครงสร้าง ABCAB อยู่ในอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ บนบันไดเสียงหลัก E ไมเนอร์, G เมเจอร์ และ F ไมเนอร์ ความเร็วของเพลงมีความเร็วของโน้ตตัวดำที่ 77 Bpm โดยช่วงนำ มีห้องเพลงจำนวน 8 ห้องเพลง บรรเลงโดย กลองชุด กีตาร์เบสไฟฟ้า กีตาร์ไฟฟ้า เปียโน ทรัมเป็ต ทรอมโบน และเทเนอร์แซกโซโฟน ดำเนินทำนองโดยกีตาร์ไฟฟ้า อยู่บนบันไดเสียง E ไมเนอร์ มีการดำเนินคอร์ด Em9 / Bm11 / Em9 / Bm11 / Em9 / Bm11 / Em9 / Bm11 เป็นการใช้คอร์ดซ้ำ ในช่วงนำนี้ไม่มีการดำเนินทำนองในช่วงห้องเพลงที่ 1 - 4 จะดำเนินทำนองในช่วงห้องเพลงที่ 5 - 8 โดยใช้ทำนองแบบเสียงยาว และมีการสอดแทรกทำนองของกลุ่มเครื่องทองเหลืองและเครื่องลมไม้เน้นการประสานเสียงบนโน้ตของคอร์ดเป็นส่วนใหญ่ ทำนองของตอนนี้แสดงถึงความโดดเดี่ยว

MEASURES 1-4

TROMBONE: $E_m^{(add9)}$ Bm^{11} $E_m^{(add9)}$ Bm^{11}

GUITAR: $E_m^{(add9)}$ Bm^{11} $E_m^{(add9)}$ Bm^{11}

KEYBOARD: $E_m^{(add9)}$ Bm^{11} $E_m^{(add9)}$ Bm^{11}

ELECTRIC BASS: $E_m^{(add9)}$ Bm^{11} $E_m^{(add9)}$ Bm^{11}

DRUM SET: $E_m^{(add9)}$ Bm^{11} $E_m^{(add9)}$ Bm^{11}

ภาพที่ 2 ช่วงนำในห้วงเพลงที่ 1 - 4

MEASURES 5-8

TPT.: $E_m^{(add9)}$ Bm^{11} $E_m^{(add9)}$ Bm^{11}

TEN. SAX.: $E_m^{(add9)}$ Bm^{11} $E_m^{(add9)}$ Bm^{11}

TEN.: $E_m^{(add9)}$ Bm^{11} $E_m^{(add9)}$ Bm^{11}

GTR.: $E_m^{(add9)}$ Bm^{11} $E_m^{(add9)}$ Bm^{11}

KEYS: $E_m^{(add9)}$ Bm^{11} $E_m^{(add9)}$ Bm^{11}

ภาพที่ 3 การดำเนินทำนองในช่วงห้วงเพลงที่ 5 - 8

ตอน A มีห้วงเพลงจำนวน 16 ห้วงเพลง บรรเลงโดย กลองชุด กีตาร์เบสไฟฟ้า กีตาร์ไฟฟ้า เปียโน ดำเนินทำนองโดยกีตาร์ไฟฟ้า เป็นทำนองที่ผสมผสานสำเนียงดนตรีสากลและดนตรีไทยเน้นโน้ตของคอร์ดเป็นหลัก อยู่บนบันไดเสียง G เมเจอร์ มีการสอดแทรกทำนองของกลุ่มเครื่องทองเหลืองและเครื่องลมไม้เน้นการประสานเสียงบนโน้ตของคอร์ดเป็นส่วนใหญ่ มีการดำเนินคอร์ด $Am7 / D9 / Bm7 / Cm9 / Am7 / D9 / G / F13 G / Am7 / D9 / Bm7 / E7(sus4) E7 / Am7 / D9 / G / Bb13 C7$ ทำนองของตอนนี้แสดงถึงความอ่อนไหว

MEASURES 1-4

TEN.: $Am7$ $D9$ $Bm7$ $Cm9$ $Am7$

GTR.: $Am7$ $D9$ $Bm7$ $Cm9$ $Am7$

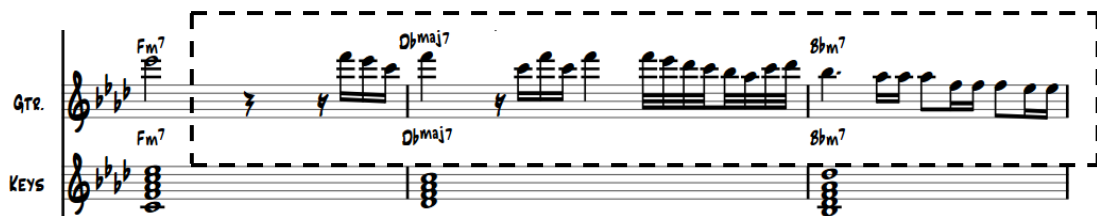
KEYS: $Am7$ $D9$ $Bm7$ $Cm9$ $Am7$

ภาพที่ 4 การดำเนินทำนองของตอน A

ภาพที่ 5 การสอดแทรกทำนองของกลุ่มเครื่องทองเหลืองและเครื่องลมไม้

ตอน B มีห้องเพลงจำนวน 17 ห้องเพลง ใช้กีตาร์ไฟฟ้าดำเนินทำนอง มีการเปลี่ยนบันไดเสียงเป็น F ไมเนอร์ การดำเนินทำนองมีทำนองกระชั้นเป็นส่วนใหญ่ มีการสอดแทรกทำนองของกลุ่มเครื่องทองเหลืองและเครื่องลมไม้ การดำเนินคอร์ด Fm7 / Dbmaj7 / Bbm7 / Cm7 Dm7(b5) C7 / Fm7 / Dbmaj7 / Bbm7 / Cm11 C7 / Fm7 / Dbmaj7 / Gbmaj7 / Gbm7 B7(sus4) / Em7 / Cmaj9 / D9 / D(b9) โดยห้องเพลงที่ 17 ของตอนเครื่องดนตรีทุกชิ้นหยุดบรรเลงยกเว้นกลองชุดบรรเลงบนจังหวะสุดท้าย เพื่อนำเข้าสู่ตอน C ทำนองของตอนนี้แสดงถึงความแข็งแกร่ง

ภาพที่ 6 การดำเนินทำนองของตอน B

ภาพที่ 6 กลองชุดบรรเลงบนจังหวะสุดท้ายของ ตอน B

ผลงานสร้างสรรค์ “ที่ว่างของฉัน” บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย สามารถถ่ายทอดและสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกได้ตามกรอบที่วางไว้ จากการนำไฟล์เสียงให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านได้รับฟังและทำการวิจารณ์ พบว่าองค์ประกอบของงานสร้างสรรค์ สามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกตามกรอบที่วางไว้ได้จริง

ที่ว่างของฉัน
IN SPIRIT

This musical score is for the song "The Sound of Silence" by Simon & Garfunkel. It is a 9-measure piece in G major, 4/4 time. The score includes parts for Tenor Saxophone (TEN. SAX.), Tenor (TEN.), Guitar (GTR.), Keys, Bass, and Drums (DR.). The guitar part features a melodic line with chords: Bm11, Am7, D9, Bm7, Cmaj9, Am7, and D9. The drums play a steady pattern of eighth notes. The vocal parts (TPT. and TEN. SAX.) are marked with a '9' and a box containing the letter 'A', indicating a specific vocal line or harmony.

16

TPT.

TEN. SAX.

TBN.

QTR.

KEYS.

BASS.

DR.

4

22

TPT.

TEN. SAX.

TBN.

QTR.

KEYS.

BASS.

DR.

27

TPT.

TEN. SAX.

TBN.

GTR.

KEYS.

SASS.

DR.

Chords: Dbmaj7 , Bbm7 , Cm7 , Dm7(b9) , C7 , Fm7 , Dbmaj7

32

TPT.

TEN. SAX.

TBN.

GTR.

KEYS.

SASS.

DR.

Chords: Bbm7 , Cm11 , C7 , Fm7 , Dbmaj7 , Abmaj7

37 To CODA [C] 7

TPT. TEN. SAX. TBN. GTR. KEYS. BASS. DR.

Chords: Gbm7, B7(sus4), B7, Em7, Cmaj9, D9, D9b9, Am7

Drum notation: To CODA, C

44

TPT. TEN. SAX. TBN. GTR. KEYS. BASS. DR.

Chords: D9, Bm7, Cmaj9, Am7, D9, G, F13, G, Am7

Drum notation: C

52

TPT. TEN. SAX. TBN. GTR. KEYS. BASS. DR.

Chords: D9, Bm7, E7(sus4), E7, Am7, D9, G

Drum notation: C

10

The musical score is for a band and is divided into two main sections: 'D.S. AL CODA' and 'CODA'. The instruments listed are TPT. (Trumpet), TEN. SAX. (Tenor Saxophone), TRN. (Trumpet), GTR. (Guitar), KEYS. (Keyboard), BASS, and DR. (Drum). The GTR. part includes chords such as F13, G, Em7, and Cmaj9. The DR. part has a 'CODA' section marked with a double bar line and a repeat sign.

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสร้างสรรค์บทเพลง “ที่ว่างของฉัน” ในลักษณะดนตรีร่วมสมัย

จากการสื่อความจากบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” ของจำจ แซ่ตั้ง ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดอารมณ์เพลงของแต่ละตอนถ่ายทอดออกมาเป็นทำนองที่ผสมผสานสำเนียงทำนองแบบสากลและไทยเดิมสะท้อนถึงที่ว่างของ จำจ แซ่ตั้ง คอร์ดรองรับทำนองเป็นคอร์ดทาบ 7 และคอร์ดขยายที่ส่งเสริมทำนองให้แสดงอารมณ์ที่เด่นชัดถึงอารมณ์โดดเดี่ยว อ่อนไหว แข็งแกร่ง และผู้บรรเลงยังได้ถ่ายทอดอารมณ์ ณ เวลานั้น โดยการใช้คีตปฏิบัติด้วย

2. เพื่อนำไปบรรเลงด้วยวงสตริงคอมโบ

งานสร้างสรรค์ “ที่ว่างของฉัน การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย” สามารถถ่ายทอดและสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกได้ตามกรอบที่วางไว้ จากการนำไฟล์เสียงให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านได้รับฟังและทำการวิจารณ์พบว่าองค์ประกอบของงานสร้างสรรค์ สามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกตามกรอบที่วางไว้ได้จริง ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดรูปแบบของวงที่บรรเลงคือ วงสตริงคอมโบ ซึ่งประกอบด้วย กลองชุด กีตาร์เบสไฟฟ้า กีตาร์ไฟฟ้า เปียโน ทรัมเป็ต ทรอมโบน และเทนเนอร์แซกโซโฟน ดำเนินทำนองหลักโดยกีตาร์ไฟฟ้า ซึ่งเป็นรูปแบบวงดนตรีที่เป็นที่นิยมในปัจจุบันสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ฟังได้ง่าย นอกจากนี้ยังสามารถปรับเครื่องดนตรีตามความเหมาะสมได้

จากผลการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรระ กัณธิยาภรณ์ จากวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประพันธ์เพลง: “ศรีนครพิงค์” สำหรับวงแจ๊สออร์เคสตรา และวงเครื่องดนตรีล้านนา ซึ่งนำเสนอผ่าน การผสมผสานวัฒนธรรมทางดนตรีระหว่างดนตรีพื้นบ้านล้านนาและดนตรีตะวันตก แบ่งออกเป็น 4 กระบวน

ตามคำขวัญจังหวัดเชียงใหม่ มีความยาวในการบรรเลงทั้งหมดประมาณ 30 นาที มีผู้บรรเลงทั้งสิ้น 30 คน ประกอบด้วย วงแจ๊สออร์เคสตราขนาดใหญ่ นำเสนอเอกลักษณ์ทางด้านดนตรีตะวันตก โดยบรรเลงร่วมกับวงเครื่องดนตรีพื้นบ้านล้านนาซึ่งบรรเลงทำนองหลักของบทประพันธ์

การสร้างสรรคบทเพลงที่ว่างของฉันทมีแรงบันดาลใจจากบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” ของจ่าง แซ่ตั้ง เป็นผลงานดนตรีร่วมสมัยที่อยู่ในรูปแบบวงดนตรีสตริงคอมโบ ซึ่งผู้สร้างสรรค์ใช้พื้นฐานทางดุริยางคศิลป์สร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มผู้ฟังในยุคสมัยและเป็นแนวทางในการศึกษาทำให้ผู้ศึกษาหรือผู้สนใจสามารถเรียนรู้และปฏิบัติได้ ผู้วิจัยตั้งข้อกำหนดในการศึกษาบทเพลงที่ว่างของฉันทไว้ 2 ประการคือ ประการที่หนึ่งการบรรเลงที่สื่ออารมณ์ตามที่ผู้สร้างสรรค์กำหนด และการบรรเลงโดยใช้คีตปฏิภาณ ประการที่สองเพื่อให้งานสร้างสรรค์เข้ากับยุคสมัยเข้าถึงง่าย และยังเป็นการทำนุบำรุงวงการดนตรีไทยได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1. จากการศึกษาการสื่อความหมายบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการศึกษาการสื่อความหมาย บันทึก บทความ เรียงความ ถึงแนวโน้มสุนทรียแก่ผู้สนใจ
2. การวางโครงสร้างของงานสร้างสรรค์ ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกโครงสร้างของรอนโดเป็นโครงสร้างหลักในการสร้างสรรค์ เนื่องจากมีการย้อนความทำให้ผู้ฟังสามารถจดจำทำนองได้ง่าย แต่อาจจะเกิดความเบื่อหน่ายในการซ้ำของทำนอง ควรมีท่อนต่างแทนการย้อนความ
3. การเลือกประเภทของวงดนตรี ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกรูปแบบของวง คือ วงสตริงคอมโบ เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย ซึ่งสามารถเพิ่มหรือลดจำนวนของเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ผู้สร้างสรรค์ได้แรงบันดาลใจและสื่อความเฉพาะบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” ของจ่าง แซ่ตั้ง การสร้างสรรค์ครั้งต่อไปควรหยิบยกผลงานอื่น ๆ เพื่อความหลากหลายและประโยชน์ทางการศึกษามากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษางานสร้างสรรค์ในรูปแบบดนตรีร่วมสมัยเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาดนตรีร่วมสมัยให้หลากหลายขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กัณห์รัตน์ เหลือมเจริญ. (2550). *กระบวนการสร้างสรรค์และนำดนตรีของ ดนุ ฮันตระกูล มาใช้ในงาน สื่อสารมวลชน*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เขตต์อรัญ เลิศพิพัฒน์. (2545). *คิดคำทำเพลง : ศิลปะการแต่งเนื้อเพลงไทย*. กรุงเทพมหานคร: ชมรมคีตกวี.
- ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. (2552). *การประพันธ์เพลงร่วมสมัย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุขฎิ มีป้อม และ นิลวรรณ ถมย์รักษ์สัตว์. (ไม่แสดงปี). *ดนตรี-นาฏศิลป์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช.
- นวกู แซ่ตั้ง. (2562). จ้าง แซ่ตั้ง กับ โลกศิลปะก่อนและหลัง 14 ตุลาฯ 16. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 15 (2), 114.
- ไพรัช มากกาญจนกุล. (2531). *หลักการแต่งเพลง (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพมหานคร: หรรษา ผู้จัดจำหน่าย.
- ภูเขา บนสายธาร. (2555). 22 ปี มรณกาล จ้าง แซ่ตั้ง "เพราะฉันต้องการที่ว่างของฉัน". ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2565. แหล่งที่มา: <https://prachatai.com/journal/2012/09/42464>
- มโน พิสุทธิรัตนานนท์. (2546). *สุนทรีศาสตร์เบื้องต้น*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รณชัย รัตนเศรษฐ. (2546). *วิเคราะห์การเรียบเรียงเสียงประสาน เพลงเสียงเทียน สำหรับวงดุริยางค์ ซิมโฟนีของครูประสิทธิ์ ศิลปะบรรเลง*. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อมรรัตน์ ทิพลี. (2545). *มิวสิกวิดีโอ : เต็มใจจะเจ็บ ไม่เคยเจ็บในรัก*. สื่อบันเทิง : อำนาจแห่งความไร้สาระ, ออล อเบอร์ท พรินท์.

ความผูกพันต่อองค์การกับพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรม
ในการปฏิบัติงานในองค์การภาครัฐ
**Organizational Commitment and Innovative Working Behavior
in Public Organizations**

ปราชญ์วลี อธิธวัสถ์ และ รวิภา ธรรมโชติ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Prachwalee Iddhisvastian and Ravipa Thummachote

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, ketsgolfer@gmail.com

บทคัดย่อ

ความผูกพันต่อองค์การมีความสำคัญต่อพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน ซึ่งหลายองค์การพยายามส่งเสริมให้บุคลากรเกิดความผูกพันต่อองค์การ โดยให้การสนับสนุนให้กำลังใจในการทำงาน การสร้างประสบการณ์ในการทำงานที่ทำให้บุคลากรมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่ง และเป็นกำลังสำคัญในการกำหนดทิศทางขององค์การ เพื่อเป็นแรงผลักดันและกระตุ้นให้บุคลากรเกิดพฤติกรรมสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน และยังพยายามค้นหาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการสร้างความผูกพันของบุคลากรที่มีต่อองค์การ

การวิจัยครั้งนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความผูกพันต่อองค์การกับพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานในองค์การภาครัฐ 2) ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างคุณลักษณะงาน โครงสร้างองค์การ และประสบการณ์ในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การ และการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างการวิจัยจำนวน 300 คน ได้แก่ ข้าราชการระดับปฏิบัติการขึ้นไปในสำนักงานปลัดกระทรวงด้านเศรษฐกิจ 5 กระทรวง ประกอบด้วย 1) สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม จำนวน 31 คน 2) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง จำนวน 19 คน 3) สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ จำนวน 114 คน 4) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 99 คน และ 5) สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน จำนวน 37 คน ซึ่งใช้การสุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอนแบบชั้นภูมิและการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเป็นลักษณะคำถามปลายปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยโปรแกรม SPSS

* วันที่รับบทความ : 17 พฤษภาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 29 พฤษภาคม 2566; วันตอบรับบทความ : 1 มิถุนายน 2566

Received: May 17, 2023; Revised: May 29, 2023; Accepted: June 1, 2023

ผลการวิจัย พบว่า

1) ระดับความผูกพันต่อองค์การและพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การภาครัฐในภาพรวมทั้ง 5 กระทรวง อยู่ในระดับมาก

2) ผลของการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า คุณลักษณะงาน โครงสร้างองค์การ ประสบการณ์ในการทำงานส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์การ และความผูกพันต่อองค์การส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ: ความผูกพันต่อองค์การ; ความคิดสร้างสรรค์; พฤติกรรม; การสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน

Abstracts

Organizational commitment is important for innovative work behavior. Many organizations have tried to promote personnel's organizational commitment by providing support, encouragement in working, creating work experiences that make personnel feel part thereof and a major force in determining the direction of the organizations so as to push for and encourage personnel's innovative work behavior, including attempts to find causal factors affecting organizational commitment for use to improve and develop guidelines on building personnel's organizational commitment.

Therefore, the objectives of this research were to study 1) the level of organizational commitment and innovative work behavior in public organizations 2) the causal relationship between job characteristics, organizational structure and work experience with organizational commitment. This research was quantitative research. The representative sample of 300 persons included civil servants at operational level and above in the Office of the Permanent Secretary for economic affairs in 5 ministries, consisting of 1) the Office of the Permanent Secretary, Ministry of Transport, 31 persons 2) Office of the Permanent Secretary, Ministry of Finance, 19 persons 3) Office of the Permanent Secretary, Ministry of Commerce, 114 persons 4) Office of the Permanent Secretary, Ministry of Agriculture and Cooperatives, 99 persons and 5) Office of the Permanent Secretary, Ministry of Energy, 37 persons by stratified multi-stage sampling and simple random sampling. The tool of this research was a closed-ended questionnaire. Data were analyzed with SPSS program by simple regression analysis, multiple regression analysis.

The research findings were as follows.

1) The level of organizational commitment and innovative work behavior of personnel in government organizations of all 5 ministries as a whole was at high level.

2) The results of the relationship test showed that job characteristics, organizational structure, work experience had a positive effect on organizational commitment. Also, organizational commitment had a positive effect on innovative work behavior.

Keywords: Organizational Commitment; Creativity; Innovative Working Behaviors

บทนำ

ในอดีตความอยู่รอดขององค์กรจะให้ความสำคัญกับการจัดการต้นทุน ซึ่งต่างจากปัจจุบันที่หันมาให้ความสำคัญกับนวัตกรรมด้วยการนำเข้ามาช่วยสนับสนุนกระบวนการทำงาน เพื่อให้องค์กรอยู่รอดและเติบโต โดยอาศัยนวัตกรรมในการทำให้เกิดความแตกต่างจากสิ่งเดิมที่มีอยู่ อาจเป็นนวัตกรรมที่เกิดจากการคิดค้นเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ หรือนวัตกรรมที่เกิดจากการคิดปรับปรุงกระบวนการทำงานรูปแบบใหม่ ๆ ที่มีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อันจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Albury, 2005: 51-56) หลายองค์การจึงพยายามนำวิธีการและกระบวนการทำงานในรูปแบบใหม่มาใช้ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถ โดยถือเอาบุคลากรเป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้เกิดการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน และอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรในองค์กรทุกคนในการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถที่จะนำมาซึ่งความคิดใหม่ ๆ และสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานให้กับองค์กร แม้แต่องค์กรภาครัฐของไทยที่กำลังเผชิญกับความท้าทายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานแบบใหม่ ในการขับเคลื่อนนวัตกรรมไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูงภายในปี ค.ศ. 2036 ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีการปรับตัวและพลิกโฉมจากประเทศที่ขับเคลื่อนด้วยประสิทธิภาพ เป็นการขับเคลื่อนบนฐานนวัตกรรม มุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันและสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคการผลิต การค้าและการบริการ บุคลากรของภาครัฐจึงถือได้ว่ามีความสำคัญต่อการการขับเคลื่อนดังกล่าว ดังนั้น พฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐ จะช่วยให้เกิดการริเริ่มนำเสนอความคิดใหม่ ทำสิ่งใหม่ ๆ โดยนำความคิดใหม่ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดผลจริงต่องาน กลุ่มงาน และองค์กรได้ (Siregar, Ahman and Senen, 2019: 324-326)

พฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานนั้นส่วนหนึ่งอาจเกิดจากความผูกพันของบุคลากรที่มีต่อองค์กร ที่เป็นเสมือนแรงผลักดันภายในของบุคคลที่จะดึงศักยภาพสูงสุดของตนออกมาและแสดงออกให้เห็นทางพฤติกรรม กล่าวคือ ผู้ที่มีความผูกพันต่อองค์กรจะมีลักษณะดังนี้ 1) ให้ความสนใจต่อเป้าหมายขององค์กร 2) ให้ความสนใจกับผลงานของตน 3) มีความคิดริเริ่มและค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการพัฒนาการปฏิบัติงาน 4) ปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดและกระบวนการปฏิบัติให้มีความหลากหลาย 5) ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถทั้งทางกายและใจ 6) มีการใช้กระบวนการคิดในการพัฒนาและเรียนรู้การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยแนวคิดใหม่หรือกระบวนการในการปฏิบัติงานใหม่ รวมถึงมีการสร้างผลงานที่มีความแปลกใหม่ (Slatten & Mehmetoglu, 2011: 88-89)

อย่างไรก็ตาม ปัญหาของความผูกพันต่อองค์กรเกิดจากการไม่ได้รับการสนับสนุน ทั้งจากเพื่อนร่วมงานและองค์กร ขาดการสร้างประสบการณ์ที่ดีในการทำงาน ทำให้บุคลากรมีความรู้สึกว่าตนไม่มีความสำคัญ หรือไม่ได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ปัญหาเหล่านี้มีผลต่อการสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ความจงรักภักดีและความเสียสละเพื่อองค์กร ขาดแรงจูงใจที่จะคิดหรือทำสิ่งใหม่ ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานของตนได้ (Alaaldin, 2020: 361-365) และหากบุคลากรเกิด

ความรู้สึกไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับองค์กร มีความรู้สึกที่ไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กร หรือไม่มี ความจงรักภักดีต่อองค์กรแล้ว บุคลากรจะขาดความเต็มใจที่จะทุ่มเทในการทำงานและขาดความมุ่งมั่นเพื่อ สร้างประโยชน์ให้องค์กร ยิ่งไปกว่านั้นอาจจะไม่ต้องการอยู่เป็นสมาชิกขององค์กรอีกต่อไป

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กรกับพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการ ปฏิบัติงานในองค์กรภาครัฐ และค้นหาความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรภาครัฐสามารถปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการสร้างความผูกพันของบุคลากรที่มีต่อ องค์กร อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนงานบริหารทรัพยากรด้านบุคคล รวมถึงเป็นการเพิ่มขีด ความสามารถและพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อระบุระดับความผูกพันต่อองค์กรกับพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานในองค์กร ภาครัฐ
2. เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างคุณลักษณะงาน โครงสร้างองค์กร และประสบการณ์ใน การทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) จากการสำรวจตัวอย่างในลักษณะการศึกษาแบบตัดขวาง (cross-sectional study) โดย อาศัยแบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งแบบสอบถามเป็นลักษณะคำถามปลายปิด (close-ended question) ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (Rating Scale) เป็นเครื่องมือสำหรับ การวิจัย เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ข้าราชการระดับปฏิบัติการขึ้นไป ในสำนักงานปลัดกระทรวงหลักด้านเศรษฐกิจ 5 กระทรวง ประกอบด้วย 1) สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม 2) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง 3) สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ 4) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ 5) สำนักงาน ปลัดกระทรวงพลังงาน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนที่ดี โดยประยุกต์ใช้กฎ 15 เท่า ของตัวแปรสังเกตได้ (Costollo & Osbome, 2005 : 2-7; Hair et al, 2006 : 12-18) ได้ตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 300 คน จำแนกเป็นสำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม จำนวน 31 คน สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง จำนวน 19 คน สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ จำนวน 114 คน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 99 คน และ สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน จำนวน 37 คน

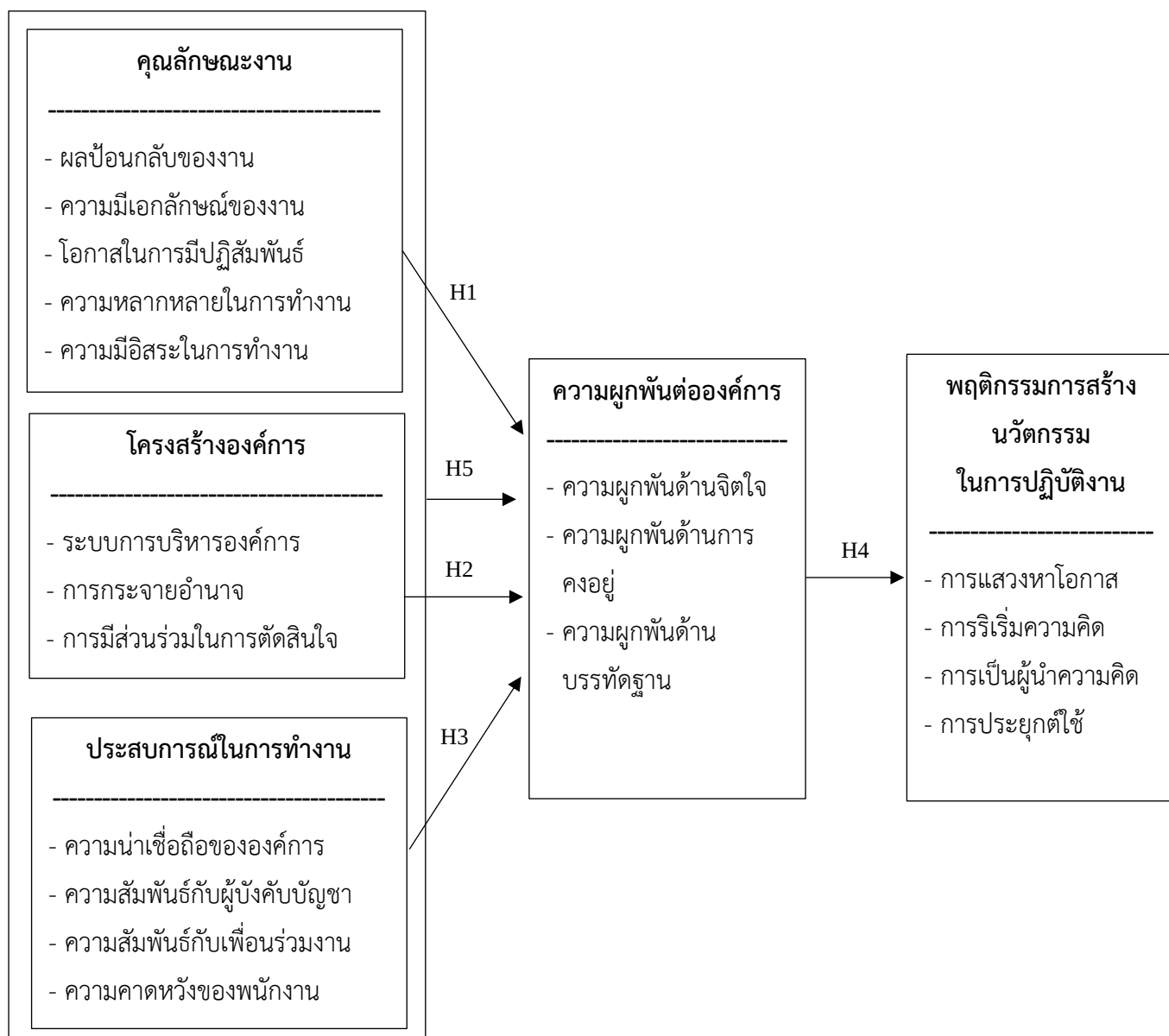
2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามขึ้น และใช้การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากการให้คะแนนโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ผลจากการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) พบว่า แบบสอบถามมีค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยมีค่า IOC อยู่ที่ 0.98 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ รวมทั้งนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) จำนวน 30 คน จากนั้นทำการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ของมาตรวัดตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.8089-0.9656 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้สำหรับการวิจัย เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน คือ 1) การวิเคราะห์ผลสถิติเชิงพรรณนาของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 2) การวิเคราะห์ผลสถิติเชิงพรรณนาของระดับค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ความโด่งของแต่ละตัวแปร 3) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) 4) การวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (simple regression analysis) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple linear regression) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้นของข้อมูล

คุณลักษณะงานซึ่งเป็นตัวแปรแฝงที่ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร ได้แก่ ผลป้อนกลับของงาน (FEED) ความมีเอกลักษณ์ของงาน (IDEN) โอกาสในการมีปฏิสัมพันธ์ (OPPOR) ความมีอิสระในการทำงาน (IW) และความหลากหลายในการทำงาน (VARY) ส่วนโครงสร้างองค์การซึ่งเป็นตัวแปรแฝงที่ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ ระบบการบริหารองค์การ (MANAGE) การกระจายอำนาจ (DECEN) และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (PDM) ขณะที่ประสบการณ์ในการทำงานซึ่งเป็นตัวแปรแฝงที่ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ ความน่าเชื่อถือขององค์การ (ORR) ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา (RS) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (RC) และความคาดหวังของพนักงาน (EXPECT) รวมถึงความผูกพันต่อองค์การซึ่งเป็นตัวแปรแฝงที่ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ ความผูกพันด้านจิตใจ (AC) ความผูกพันด้านการคงอยู่ (CC) และความผูกพันด้านบรรทัดฐาน (NC) โดยแสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ดังข้อมูลในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้นของข้อมูล

ตัวแปรแฝง/ตัวแปรสังเกตได้	Mean	SD	Skewness	Kurtosis
คุณลักษณะงาน (JD)				
ผลป้อนกลับของงาน (FEED)	3.96	0.91	-0.86	-0.11
ความมีเอกลักษณ์ของงาน (IDEN)	3.87	0.85	-0.83	0.00
โอกาสในการมีปฏิสัมพันธ์ (OPPOR)	3.90	0.83	-0.78	-0.13
ความมีอิสระในการทำงาน (IW)	3.86	0.85	-0.70	-0.24
ความหลากหลายในการทำงาน (VARY)	3.83	0.81	-0.87	0.28
โครงสร้างองค์การ (OS)				
ระบบการบริหารองค์การ (MANAGE)	3.86	0.80	-0.87	0.11
การกระจายอำนาจ (DECEN)	3.83	0.82	-0.70	-0.25
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (PDM)	3.82	0.81	-0.66	-0.20
ประสบการณ์ในการทำงาน (WE)				
ความน่าเชื่อถือขององค์การ (ORR)	3.87	0.84	-0.84	0.05
ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา (RS)	3.88	0.82	-0.87	0.20
ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (RC)	3.93	0.82	-0.98	0.56
ความคาดหวังของพนักงาน (EXPECT)	3.94	0.83	-0.83	0.15

ความผูกพันต่อองค์กร (OC)

ความผูกพันด้านจิตใจ (AC)	3.90	0.82	-0.92	0.43
ความผูกพันด้านการคงอยู่ (CC)	3.91	0.82	-0.88	0.21
ความผูกพันด้านบรรทัดฐาน (NC)	3.89	0.81	-0.77	-0.16
พฤติกรรมกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน (IWB)				
การแสวงหาโอกาส (OE)	3.93	0.79	-0.81	-0.02
การริเริ่มความคิด (IG)	3.90	0.86	-0.86	0.01
การเป็นผู้นำความคิด (CHAMP)	3.89	0.86	-0.71	-0.30
การประยุกต์ใช้ (APP)	3.96	0.89	-0.96	0.52

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามสมมติฐานงานวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะงานส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์กร

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์คุณลักษณะของงานกับความผูกพันต่อองค์กร

ตัวแปร	b	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.417	0.093		4.503	0.000*
คุณลักษณะงาน	0.896	0.023	0.912	38.355	0.000*

Adj. R Square = 0.831, F= 1471.122, Sig. = 0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์คุณลักษณะงานของตัวแปรสังเกตได้กับความผูกพันต่อองค์กร

ตัวแปร	b	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.407	0.092		4.420	0.000*
ผลป้อนกลับของงาน	0.240	0.044	0.282	5.487	0.000*
ความมีเอกลักษณ์ของงาน	0.091	0.042	0.101	2.195	0.029*
โอกาสในการมีปฏิสัมพันธ์	0.227	0.048	0.245	4.777	0.000*
ความมีอิสระในการทำงาน	0.098	0.047	0.108	2.073	0.039*
ความหลากหลายในการทำงาน	0.241	0.046	0.253	5.254	0.000*

Adj. R Square = 0.840, F= 308.949, Sig. = 0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์พบว่า คุณลักษณะงานส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์การ โดยที่ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 5 ตัวแปร ได้แก่ ผลป้อนกลับของงาน ความมีเอกลักษณ์ของงาน โอกาสในการมีปฏิสัมพันธ์ ความมีอิสระในการทำงาน ความหลากหลายในการทำงาน ส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์การอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 โครงสร้างองค์การส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์การ

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์โครงสร้างองค์การกับความผูกพันต่อองค์การ

ตัวแปร	b	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.386	0.098		3.944	0.000*
โครงสร้างองค์การ	0.919	0.025	0.904	36.580	0.000*
Adj. R Square = 0.817, F= 1338.103, Sig. = 0.000					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์โครงสร้างองค์การของตัวแปรสังเกตได้กับความผูกพันต่อองค์การ

ตัวแปร	b	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.392	0.103		3.793	0.000*
ระบบการบริหารองค์การ	0.371	0.046	0.385	8.002	0.000*
การกระจายอำนาจ	0.305	0.048	0.323	6.383	0.000*
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	0.237	0.048	0.249	4.987	0.000*
Adj. R Square = 0.800, F= 398.729, Sig. = 0.000					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์พบว่า โครงสร้างองค์การส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์การ โดยที่ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ ระบบการบริหารองค์การ การกระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์การอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ประสิทธิภาพในการทำงานส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์กร
ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร

ตัวแปร	b	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.329	0.093		3.545	0.000*
ประสิทธิภาพในการทำงาน	0.914	0.023	0.915	39.194	0.000*

Adj. R Square = 0.837, F= 1536.179, Sig. = 0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการทำงานของตัวแปรสังเกตได้กับความผูกพันต่อองค์กร

ตัวแปร	b	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.338	0.093		3.631	0.000*
ความน่าเชื่อถือขององค์กร	0.300	0.044	0.326	6.851	0.000*
ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา	0.224	0.049	0.239	4.562	0.000*
ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	0.198	0.046	0.210	4.354	0.000*
ความคาดหวังของพนักงาน	0.191	0.044	0.206	4.342	0.000*

Adj. R Square = 0.837, F= 384.938, Sig. = 0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์พบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์กร โดยที่ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ ความน่าเชื่อถือขององค์กร ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และความคาดหวังของพนักงาน ส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 ความผูกพันต่อองค์กรส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ความผูกพันต่อองค์กรกับพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ

ตัวแปร	b	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.200	0.092		2.175	0.030*
ความผูกพันต่อองค์กร	0.954	0.023	0.922	41.174	0.000*

Adj. R Square = 0.850, F= 1695.303, Sig. = 0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ความผูกพันต่อองค์การของตัวแปรสังเกตได้กับพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ

ตัวแปร	b	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.200	0.092		2.171	0.031*
ความผูกพันด้านจิตใจ	0.297	0.045	0.303	6.569	0.000*
ความผูกพันด้านการคงอยู่	0.308	0.047	0.315	6.613	0.000*
ความผูกพันด้านบรรทัดฐาน	0.349	0.048	0.355	7.340	0.000*
Adj. R Square = 0.849, F= 562.369, Sig. = 0.000					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์พบว่า ความผูกพันต่อองค์การส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ โดยที่ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ ความผูกพันด้านจิตใจ ความผูกพันด้านการคงอยู่ และความผูกพันด้านบรรทัดฐาน ส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 5 คุณลักษณะงาน โครงสร้างองค์การ และประสบการณ์ในการทำงาน ส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์การ

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์คุณลักษณะงาน โครงสร้างองค์การและประสบการณ์ในการทำงาน กับความผูกพันต่อองค์การ

ตัวแปร	b	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.199	0.086		2.325	0.021*
คุณลักษณะงาน	0.330	0.068	0.336	4.864	0.000*
โครงสร้างองค์การ	0.186	0.064	0.182	2.926	0.004*
ประสบการณ์ในการทำงาน	0.436	0.060	0.437	7.223	0.000*
Adj. R Square = 0.868, F= 654.801, Sig. = 0.000					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า คุณลักษณะงาน โครงสร้างองค์การ และประสบการณ์ในการทำงาน ส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์การ โดยที่ตัวแปรแฝงทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ คุณลักษณะงาน โครงสร้างองค์การ และประสบการณ์ในการทำงาน ส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์การอย่างมีนัยสำคัญ

อภิปรายผลการวิจัย

ความผูกพันต่อองค์กรและพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ โดยศึกษาจากบุคลากรในองค์การภาครัฐของทั้ง 5 กระทรวง คือ กระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพลังงาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเป็นจริงปานกลาง เป็นระดับที่ทำให้บุคลากรมีความรู้สึกร่วมมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมงานในองค์การ บุคลากรมีความเต็มใจให้ความร่วมมือกับผู้บังคับบัญชาและได้รับความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ จากผู้บังคับบัญชา ทำให้เกิดความสุขในการทำงานก่อให้เกิดความผูกพันที่มีต่อองค์กร และยังมีผลต่อพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในองค์การ ซึ่งงานวิจัยของ (Sundaray, 2011 : 53-59) ที่ได้อธิบายไว้ว่าความผูกพันต่อองค์กรและพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานมีความเชื่อมโยงถึงกัน กล่าวคือ มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก เนื่องจากบุคคลที่มีความผูกพันต่อองค์กรจะพยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงาน และปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดให้มีความหลากหลาย มีความต้องการพัฒนาตนเองและพัฒนาขีดความสามารถขององค์การให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เช่นเดียวกับ Siregar, Ahman and Senen (2019 : 324-326) ที่พบว่าความผูกพันต่อองค์กรเป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน กล่าวคือ ผลการศึกษาพบว่าความผูกพันเชิงบรรทัดฐานมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานที่เป็นนวัตกรรมใหม่ และความผูกพันต่อองค์กรด้านจิตใจ ทำให้บุคลากรมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของตนไปในทางสร้างสรรค์มากขึ้น การศึกษาของ Adalgisa (2019 : 375-379) พบว่า ผู้ที่มีความผูกพันต่อองค์กรและการเรียนรู้งานที่มีความท้าทาย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน โดยบ่งชี้ว่าบุคลากรที่มีความกระตือรือร้นในการทำงานสูง และเต็มใจในการทำงานของตน อาทิเช่น ความกระฉับกระเฉง การอุทิศตน เป็นสัญญาณของความผูกพันต่อองค์กรด้านจิตใจ บุคลากรที่มีความผูกพันต่อองค์กรจะมีความคิดสร้างสรรค์ พยายามเรียนรู้ ค้นหาลิขิตใหม่ และมีพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน เพื่อให้พัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพจนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จ (De Jong and Den Hartog, 2010 : 23-36)

ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์กรทั้ง 3 ปัจจัย ได้แก่ คุณลักษณะงาน โครงสร้างองค์การ และประสบการณ์ในการทำงานนั้น สามารถอธิบายได้ว่า 1) คุณลักษณะงานส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์กร โดยเมื่อศึกษาความสัมพันธ์โดยนำตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร ได้แก่ ผลป้อนกลับของงาน ความมีเอกลักษณ์ของงาน โอกาสในการมีปฏิสัมพันธ์ ความมีอิสระในการทำงาน ความหลากหลายในการทำงาน แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยคุณลักษณะงานก่อให้เกิดความผูกพันต่อองค์กรทั้งในด้านผลป้อนกลับของงาน ความมีเอกลักษณ์ของงาน โอกาสในการมีปฏิสัมพันธ์ ความมีอิสระในการทำงาน และความหลากหลายในการทำงาน กล่าวคือ ปัจจัยดังกล่าวทำให้บุคลากรได้ใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และมีโอกาสเรียนรู้กระบวนการทำงานใหม่ ๆ ที่มีความท้าทาย ซึ่งบุคลากรแต่ละคนจะรับรู้ขั้นตอนของการทำงานตั้งแต่

เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จสิ้นกระบวนการส่งเสริมให้มีการคิด วิเคราะห์ผลลัพธ์ของงานล่วงหน้า เป็นการกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความคิดริเริ่มที่นำเอาองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมรอบด้านมาวิเคราะห์ให้เห็นถึงผลลัพธ์ล่วงหน้าว่าจะออกมาเป็นอย่างไร คุณลักษณะงานที่มีความแตกต่างหลาย ๆ ด้านในหน่วยงาน ทำให้บุคลากรต้องนำความรู้ความสามารถและความชำนาญเฉพาะด้านของตนมาใช้ในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะงาน ได้แก่ ความเป็นอิสระ คือ การที่บุคลากรมีอิสระในการใช้ข้อมูลและทรัพยากร อิสระในการคิด การตัดสินใจ และการวางแผนวิธีการปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนอย่างเต็มที่ ข้อเสนอแนะ ความหลากหลายของทักษะ เอกลักษณะของงาน และความสำคัญของงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร นอกจากนี้ การมีโอกาสนปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสร้างสัมพันธ์ภาพในหน่วยงาน มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน มีส่วนร่วมในการเสนอแนะและดำเนินการในโครงการที่สำคัญหรือกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร ร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน มองเห็นความสำคัญต่อเป้าหมายของการทำงานร่วมกัน และปัจจัยลักษณะงานจึงมีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร (Sundaray, 2011 : 53-59; Janssen, 2000 : 288-295 ; Janssen, 2004 : 201 – 215) 2) โครงสร้างองค์การส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์กร โดยเมื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ ระบบการบริหารองค์การ การกระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะเห็นว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อความผูกพันต่อองค์กร กล่าวคือ การมีโครงสร้างองค์การที่มีกฎระเบียบในการปฏิบัติงานชัดเจน มีการมอบหมายงาน กำหนดหน้าที่และขอบเขตความรับผิดชอบของบุคลากรภายในหน่วยงาน ทำให้บุคลากรทราบถึงบทบาทของตนในการปฏิบัติงาน การกำหนดอัตราค่าจ้างและผลประโยชน์ตอบแทนอย่างชัดเจน รวมถึงการได้รับความยุติธรรมในการประเมินผลงาน โอกาสก้าวหน้าในงาน นอกจากนี้ การที่บุคลากรได้รับการส่งเสริมให้มีการรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน (Abuzaid, 2016 : 5-10) ผู้ปฏิบัติงานสามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางในการปฏิบัติงานได้ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน รวมถึงร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลซึ่งกันและกันของเพื่อนร่วมงาน อันเป็นความสัมพันธ์และบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน (Bahrami and Sarihi Asfestani, 2015 : 1-5) จึงส่งเสริมให้เกิดความผูกพันต่อองค์กรสูง นอกจากนี้ การมอบหมายงานที่มีความสำคัญและการเปิดโอกาสให้บุคลากรปฏิบัติงานเต็มที่ ให้โอกาสในการคิดสร้างสรรค์ทั้งด้านโครงการและกระบวนการปฏิบัติได้อย่างเสรี ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจ ซึ่งบุคลากรในลำดับชั้นที่ได้รับมอบหมายอำนาจ มีอิสระในการร่วมแสดงความคิดเห็น และให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ช่วยส่งเสริมให้มีความกระตือรือร้นที่จะขวนขวายหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ การมอบหมายงานสำคัญ ๆ ให้ผู้ปฏิบัติงานก่อให้เกิดความคล่องตัวและความรวดเร็ว (Kleysen and Street, 2001 : 287-294) ซึ่งส่งผลต่อการควบคุมผลลัพธ์ภายในองค์กรได้ง่าย บุคลากรจะรู้สึกถึงความสำคัญของตนที่มีต่อองค์กรและรู้สึกว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร จึงเกิดความผูกพันต่อองค์กรมากขึ้น นอกจากนี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กร ได้แก่ การสนับสนุนหรือให้โอกาส ในการเจริญเติบโตและการพัฒนาตนเอง รวมถึงการมอบ

อำนาจ โดยให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนรวมในงานและมีอำนาจในการตัดสินใจ และสอดคล้องกับ Evangelia et al. (2011 : 221–233) ที่พบว่า การปรับโครงสร้างองค์การให้มีความยืดหยุ่น มีการกระจายอำนาจให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และการแสดงให้บุคลากรรับรู้ว่าคุณค่าต่อความสำเร็จขององค์การส่งผลให้เกิดความผูกพันต่อองค์การ Butts et al. (2009 : 122-136) พบว่า การที่บุคลากรหรือพนักงานได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมกับองค์การในระดับที่สูงขึ้น โดยการให้พนักงานได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือรู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในองค์การ รวมถึงรู้สึกว่าคุณค่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์การจะทำให้พนักงานมีความผูกพันกับองค์การเพิ่มมากขึ้น 3) ประสิทธิภาพในการทำงานส่งผลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์การ โดยเมื่อศึกษาความสัมพันธ์โดยนำตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ ความน่าเชื่อถือขององค์การ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และความคาดหวังของพนักงาน จะเห็นว่าความน่าเชื่อถือขององค์การเป็นสิ่งที่ทำให้บุคลากรมีความมั่นใจว่าสามารถพึ่งพาองค์การได้ และมั่นใจว่าจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงรู้สึกผูกพันต่อองค์การมากขึ้น โดยความน่าเชื่อถือขององค์การจะทำให้บุคลากรมีรู้สึกเชื่อมั่นในองค์การ และรู้สึกถึงความมั่นคงในอาชีพ จึงพร้อมจะทำงานอย่างเต็มกำลัง มีความพยายามอย่างเต็มที่ในการทำงาน โดยใช้ความสามารถและความพยายามของตนเองอย่างเต็มที่เพื่อให้งานขององค์การประสบความสำเร็จและเพื่อประโยชน์ขององค์การ เมื่อบุคลากรมีความเชื่อถือต่อองค์การ จะมีความปรารถนาที่จะปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น มีความเต็มใจที่จะทุ่มเทอย่างสุดความสามารถ และพร้อมที่จะปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ขององค์การเพื่อช่วยให้องค์การบรรลุเป้าหมาย เช่นเดียวกับความไว้วางใจที่มีต่อองค์การและแรงจูงใจที่ดี ตลอดจนพร้อมให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนร่วมงาน ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญต่อการกระทำหรือพฤติกรรมของมนุษย์ในการปฏิบัติงาน ถ้าบุคลากรมีแรงจูงใจสูงจะส่งผลให้เกิดความขยันขันแข็ง กระตือรือร้น มีความมานะบากบั่น ค้นหาแสวงหาความรู้ วิธีการ เรียนรู้วิธีการปรับปรุงพัฒนาให้งานดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความสามารถและประสิทธิภาพของตน และนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่องานให้มากที่สุด บุคลากรที่มีแรงจูงใจในการทำงาน จะสร้างสภาพการทำงานให้มีแรงจูงใจ ก่อเกิดความพึงพอใจและมีความผูกพันต่อองค์การ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. การสร้างความผูกพันต่อองค์การนั้น องค์การภาครัฐควรกำหนดแนวทางในเชิงนโยบาย โดยคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การ ทั้งคุณลักษณะงาน โครงสร้างองค์การ และการสร้างประสิทธิภาพในการทำงานที่ดีให้กับบุคลากรร่วมด้วย ควรพิจารณาปรับปรุงระบบการบริหารองค์การ โดยสร้างความชัดเจนของนโยบายและกฎระเบียบ สร้างความยุติธรรมในการประเมินผลงาน มีการกระจายอำนาจ และกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ชัดเจน สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันของผู้ปฏิบัติงาน

อาทิเช่น การกระจายอำนาจการตัดสินใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานที่อยู่ระดับล่างที่สัมผัสกับปัญหาต่าง ๆ โดยตรง จะช่วยให้เกิดความรวดเร็วในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงปัจจัยด้าน

2. การส่งเสริมให้บุคลากรเกิดพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน และเกิดความผูกพันต่อองค์กรนั้น ควรจัดทำคู่มือแนวทางการส่งเสริมความผูกพันของบุคลากรต่อองค์กร โดยการมุ่งเน้นไปที่การกำหนดจุดมุ่งหมายขององค์กรในการบริหารงานด้านทรัพยากรบุคคลไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้มีแนวทางปฏิบัติที่แน่นอน และการดำเนินการเป็นไปด้วยความยุติธรรม ทั้งในด้านของผลตอบแทน การจัดสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลของบุคลากรภาครัฐให้เหมาะสม ใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ สร้างความพึงพอใจให้บุคลากรเกิดความผูกพันต่อองค์กร การจัดสวัสดิการที่มีประโยชน์ที่แท้จริงต่อบุคลากร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปสามารถนำกรอบในการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางการพัฒนารอบแนวคิดในการศึกษาต่อไปได้ และควรทำการวิจัยโดยนำสถิติการวิเคราะห์สมการโครงสร้างตัวแบบเส้นทางกำลังสองน้อยที่สุด (Partial Least Squares-Structural Equation Modeling –PLS-SEM) มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม Smart PLS เนื่องจากเป็นตัวแบบที่สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรหลายระดับ ที่อธิบายสาเหตุหรือความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปรสาเหตุ (exogenous variable) และตัวแปรผลลัพธ์ (endogenous variable) ทั้งกรณีที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลโดยรวมของตัวแปรที่สันนิษฐานว่าเป็นสาเหตุต่อตัวแปรที่เป็นผลลัพธ์ มีแบบแผนของตัวแบบเส้นทาง (path model)

เอกสารอ้างอิง

- Abuzaid, A. (2016). Testing the impact of strategic leadership on organizational ambidexterity: A field study on the Jordanian chemical manufacturing companies. *International Journal of Business and Management*. 11 (5), 5-10.
- Adalgisa Battistelli. (2019). Information sharing and innovative work behavior: The role of work-based learning, challenging tasks, and organizational commitment. *Human Resource Development Quarterly*. 30 (3), 361-381
- Alaaldin Alrowwad. (2020). *The Role of Organizational Commitment in Enhancing Organizational Effectiveness*. Education Excellence and Innovation Management through Vision 2020.
- Albury, D. (2005). *Fostering innovation in public services*. Public Management and Money. 25 (1), 51-56
- Bahrami, A., & Sarihi Asfestani, R. (2015). The Relationship between Organizational Trust, Organizational Commitment and Perceived Organizational Support at the Ministry of Economic Affairs and Finance. *Management Studies in Development and Evolution*. 24 (87), 1-16.

- Butts, M.M.; Vandenberg, R.J.; Dejoy, D.M.; Schaffer, B.S. & Wilson, M.G. (2009). Individual reactions to high involvement work processes: investigating the role of empowerment and perceived organizational support. *Journal of Occupational Health Psychology*. 14 (2), 122-136,
- Costello, A. B. & Osborne, J. (2005), "Best practices in exploratory factor analysis: four recommendations for getting the most from your analysis", *Practical Assessment, Research, and Evaluation*. 10 (7), 1-9
- De Jong, J. & Den Hartog, D. (2010). Measuring innovative work behavior. *Creativity and Innovation Management*. 19, 23–36.
- Evangelia Katsikea; Marios Theodosiou; Nick Perdakis; John Kehagias (2011). The effects of organizational structure and job characteristics on export sales managers' job satisfaction and organizational commitment. 46 (2), 221–233.
- Hair, Jr. J. F.; Black, B. B.; Anderson, R. and Tatham, R. L. (2006). *Multivariate Data Analysis*. (6th ed.). New Jersey: Pearson Education.
- Janssen, O. (2000). Job demands, perceptions of effort-reward fairness and innovative behaviour. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*. 73, 287-302.
- Janssen, O. (2004). How fairness perceptions make innovative behavior more or less stressful. *Journal of Organizational Behavior*. 25 (2), 201 – 215.
- Kleysen, R. F., & Street, C. T. (2001) "Toward a multi-dimensional measure of individual innovative behavior". *Journal of Intellectual Capital*. 2 (3), 284-296.
- Siregar, Z. M. E.; Ahman S. E. and Senen, S. H. (2019). Factors Influencing Innovative Work Behavior: An Individual Factors Perspective. *International Journal of Scientific & Technology Research*. 8 (09), 324-326.
- Slatten, T. & Mehmetoglu, M. (2011). Antecedents and effects of engaged frontline employees: A study from the hospitality industry. *Managing Service Quality: An International Journal*. 21 (1), 88-107.
- Sundaray, B. K. (2011). Employee Engagement: A Driver of Organizational Effectiveness. *Euro-pean Journal of Business and Management*. 3 (8), 53-59.

Study on the music interpretation in piano playing for teaching high school students of art school, Taiyuan, Shanxi, China

Niu Yi,

Wasawat Phayakkakul and Kueakool Jaisom

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

This research aims to study the music interpretation in piano playing for teaching high school students at Taiyuan art school, Shanxi, China. This study uses qualitative research. The researcher collected data by interviewing five piano teaching experts at Taiyuan Art School in China.

Research findings found that through these teaching strategies in teaching musical interpretation in piano, we can effectively improve the emotional expression ability of high school students so that they can understand and experience the emotional connotation in music works more deeply and express their emotions more authentically in piano performance, thus showing a higher level of emotional expression in music performance. This will help cultivate students' more comprehensive music literacy and enhance their overall ability in music learning and music composition.

Keywords: music interpretation; piano; high school; art school

Introduction

At present, China's education reform is developing in the direction of depth. The status of quality education is becoming more and more prominent. Art education has been raised to an increasingly important position. As people's living standard with the improvement of people's living standard, many parents also pay more and more attention to their children's artistic qualities. Art education has become an important way and means to achieve quality education. Piano education is very important in art education (Li, 2012). Piano education occupies a very important position in art education.

In today's piano teaching, there is a widespread misconception that piano teaching is not properly understood in terms of the discursive relationship between technique and music. Many students are obsessed with catching up, paying attention to difficulty and quantity, but neglecting the connotation of each piece, not paying attention to musical expression, resulting in imperfect diagnosis and interpretation of musical works, diluting the expressive function of music. It has yet to be known that musical expression is the soul of piano performance. The performer can interpret to the listener what the composer has written on the score and the real meaning hidden behind the score through rich imagination and deep inner feeling. In piano performance, if the musical expression is lacking, it is impossible to express the essence of the music, and such a performance cannot move oneself, let alone others (Liu, 2009).

* Received: May 13, 2023; Revised: June 1, 2023; Accepted: June 2, 2023

The true meaning of music is to express a piece of music deeply through the flow of emotions, a kind of beauty. Of course, technology is not to be ignored, but technology is not at the highest level; even the highest technology is for the music; expressing the beauty of the music is the ultimate goal (Qiu, 2017).

Piano teaching is a basic course in China's higher music education curriculum; piano teaching must be addressed. It cannot be ignored, but the misunderstanding in piano teaching today has seriously hindered the development of piano teaching. The current teaching needs to deal better with the dialectical relationship between technique and expressiveness. In order to complete the teaching content, the depth of the connotation of the work needs to be addressed. The lack of attention to musical expression makes the musical work. The understanding of the work needs to be more cohesive. The performance of the work could be better. Without a deep inner feeling, without a deep grasp and understanding of the work, It is not easy to perform the work on the piano performance in the best way without a deep inner feeling and a deep grasp and understanding of the work. We must use musical expression to convey the composer's intentions truly. It is not easy to make the work move the audience and express the essence of the music. Therefore, in piano teaching, We should strengthen the study of musical expression and guide students to be diligent and good at research (Li, 2012).

Piano as a musical instrument is only a medium for learning music, understanding music, comprehending music, and letting the music work in our life, to let the music work in our life; this is the fundamental purpose. As one of the effective means to improve people's quality of life, a successful piano education should make learners love the piano and enjoy the "unity of piano and people" (Zhou, 2017).

In teaching piano at the Taiyuan Art School, we found many problems in the classroom. First of all, the teaching students were not interested in piano lessons, classroom interaction could have been better, and the piano homework assigned by the teacher needed to be completed better. Secondly, it took a lot of work for students to understand the musical interpretation of the works when they played, and they could not feel the charm and infectiousness of the music. Finally, many teachers focus only on the movements of the keys and neglect the students' emotional expression and self-innovation. This leads to a need for more soul and individuality in students' performances.

Musical interpretation refers to musicians conveying the mood, emotions, and thoughts expressed in work to the listener through the music work's analysis, understanding, and interpretation. In piano teaching at Taiyuan Art School, teachers need to help students better understand and perform the work by explaining and demonstrating musical interpretation to improve the artistic level of performance. However, teachers face certain challenges in imparting musical interpretation because of the possible differences in interpretation among musicians.

Taiyuan City Art School is a professional music school. Its high school students majoring in piano need to explore the connotations and expressions of music in depth while learning piano performance skills. Therefore, a study of musical interpretation in piano teaching for high school students at Taiyuan City Art School will help to explore how to better convey the mood and emotion of musical works in the teaching process and to improve students' musical literacy and performance level.

Research Objective

To study the music interpretation in piano playing for teaching high school students, Taiyuan art school, Shanxi, China.

Research Methodology

This study uses qualitative research. Collected data by interview 5 piano teaching experts.

Research Scope

Time: Interview data collection from April 2023 to June 2023

Location: Taiyuan Art School, China

Person: High school piano student

Content: Completion of a study on musical interpretation in piano instruction for high school students in Taiyuan, Shaanxi, China

Conceptual Framework

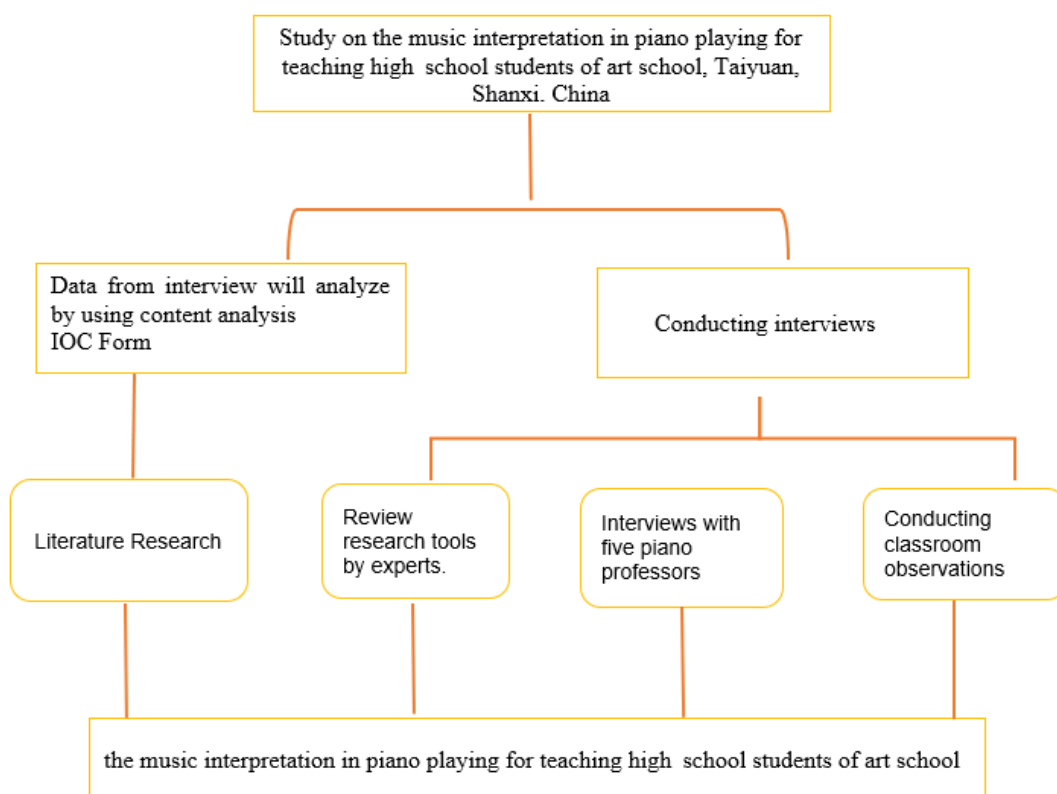

Figure 1 Conceptual Framework

Research Findings

The music interpretation in piano playing for teaching high school students, Taiyuan art school, Shanxi, China.

1) Musical interpretation

Musical interpretation is the sentiment, mood, or emotional state conveyed by a musical composition. Musical emotions include joy, sadness, anger, fear, warmth, excitement, quietness, and relaxation. It is the emotion expressed by the composer or performer through music and the emotional experience generated through the listener's interpretation and feeling of the musical work. Musical interpretation is the feelings and emotions conveyed by musical works, which can profoundly affect people's emotional experience and emotional state, and is one of the unique artistic expressions of music.

2) Importance of musical interpretation in piano performance

Musical interpretation is very important in piano performance. The versatile piano can express rich emotions through notes, musical elements, playing techniques, and tones. The expression of emotion in piano performance is closely related to the musical work, which can give the music a deeper emotional connotation and convey the work's emotion to the listener.

3) The common problems of musical interpretation

Broadly summarized, there are four areas of problems: Difficulty understanding musical notation and terminology. A lack of emotional expression in music requires students to gradually deepen their understanding by listening more, playing more, feeling more music, and understanding the background and context behind the creation of music. Difficulty in grasping the structure and form of the music. Performance skills and expressiveness could be more satisfactory.

4) The degree of performance technique used affects Music Interpretation. The degree of piano playing technique affects the expression of emotion on the piano. Piano playing skills include finger techniques, musical expression, music theory knowledge, tempo mastery, music perception, and many other factors that directly affect the way and the degree to which the player can express the emotions of the music. Therefore, three teachers believe that the degree of good or bad piano playing technique directly impacts the expression of piano emotion. A high level of virtuosity can help the player express the music's emotions better and thus touch the listener's emotions more deeply. Two teachers thought they had an influence, but not a decisive one.

5) The role of musical interpretation

Musical interpretation refers to the artistic expression made by a performer, conductor, or singer when interpreting music, and its function is to make the music more vivid and deeper to convey the emotions and ideas that the music is intended to express. Musical interpretation is a very important part of music performance, which can make the music works more fully played and expressed. It can express the emotion and meaning of music, shape its style and characteristics, and enhance its expressiveness and infectiousness. In short, musical interpretation is integral to musical performance, allowing music to be better played and expressed.

6) The specific ways to develop and improve musical interpretation

Emotional expressiveness in piano playing is a key musical skill that allows the performance to be more personal and emotional and to resonate with the listener. In sum, there are seven ways to develop and improve emotional expression in piano playing: musical

understanding, technical mastery, and emotional experience. Musical Expression, Creative Performance, Presentation of Emotion in Performance, Reflection, and Feedback

7) The importance of creativity in musical interpretation

Creativity is very important in piano performance. Creativity gives a musical work personality, emotion, and unique artistry, making the performance more attractive and deeper. Researchers have summarized several points about the importance of creativity in piano performance: unique expression, free flow of emotions, artistic exploration, flexible improvisation, and innovative musical expression. Therefore, creativity is very important in piano performance, which makes the performance more personal, emotional, and artistic and gives new life and charm to the musical work.

8) Exercises to enhance and develop students' musical interpretation

The exercises that are very helpful in improving and developing the student's musical interpretation in piano playing are musical analysis, emotional interpretation, improvisation, individual interpretation, tactile and physical perception, and visual and emotional connection.

9) Advice for piano students

Find a teacher who is a good fit for you and helps develop a learning plan. Develop persistence and patience, and maintain a certain amount of practice time each day. Learn the basics of music, including music theory, tune patterns, harmony, etc. Practice good performance and emotional expression to make the music more beautiful and moving. Participate in various practical activities to challenge yourself constantly and exercise your abilities in competitions. Try diverse musical experiences that can be enriched by participating in orchestras, ensembles, etc. This helps to improve your child's musicianship and develop their interest and love for music. Music is an auditory art; developing good musical listening is crucial to learning the piano. It is recommended that children listen to various music genres while learning the piano to train their ears to perceive and understand music. Finally, learn to self-assess and reflect regularly to find out their shortcomings, make a reasonable learning plan, and keep improving and improving in their learning.

10) Suggestions for piano teachers

(1) Ensure a solid foundation: Piano is a highly skilled musical art, so piano teachers are advised to focus on developing students' basic skills, including correct finger placement, flexible wrist movements, and accurate note playing. Students better cope with the complex repertoire and techniques in subsequent studies when a solid foundation is established.

(2) Focus on music theory: Music theory is an important part of piano learning, including notes, rhythms, chords, etc. Piano teachers should focus on teaching students' music theory to help them understand the score and grasp the structure and expression of the music so that they can better interpret the repertoire.

(3) Personalized teaching: Each student has his or her learning characteristics and interests, so the piano teacher should use a personalized teaching method that is adjusted to the different needs and levels of the students. For example, for beginners, simple, easy-to-understand pieces can be used, and students can be encouraged to practice them several times over; for advanced students, more challenging pieces can be chosen to develop their playing skills and artistic expression.

(4) Encourage artistic expression: Piano playing is a demonstration of technique and art. Piano teachers should encourage students to express their personalities and emotions in their performances, guide them to understand the emotional connotations of musical works and cultivate their artistic expression so that they can express their emotions and ideas through

music.

(5) Stimulate interest and fun: Learning piano requires a lot of effort and time, so piano teachers should stimulate students' interest and fun so that they can develop a love and devotion for piano. This can be done by choosing students' favorite repertoire, interacting with them, and holding mini-concerts so that students can have fun and maintain a positive attitude toward learning.

(6) Provide feedback and guidance: Piano teachers should provide timely feedback and guidance to help students find and correct mistakes and improve their performance.

Conclusion

Through performance technique training, tone training, focusing on the detailed expression of music, and mastering the methods of playing speed, intensity, and rhythm, students can improve their skills in expressing emotions in piano performance. For example, by repeatedly practicing the technical requirements of a musical work, students can master various hand patterns, fingering, arpeggios, vibrato, and other techniques to express their emotions more comfortably when playing. At the same time, students can gain a deeper understanding of the emotional connotation of musical works. Through the analysis and interpretation of the works, they can better grasp the composer's intention and emotional direction to express their emotions more accurately in their performances.

Students can also pay attention to the detailed expression of music, for example, by controlling the sustain of notes, the change of volume, and the transformation of timbre, to enhance the emotional expression of the work. At the same time, students should be flexible in the speed, intensity, and rhythm of their playing and adjust it to the emotional needs of the piece to make it more emotional and coherent. By doing this, students will not only master the techniques but also be able to express the emotions in the music more deeply, making the performance more touching, authentic, and deep.

To sum up, through these teaching strategies in teaching musical interpretation in piano, we can effectively improve the emotional expression ability of high school students so that they can understand and experience the emotional connotation in music works more deeply and express their emotions more authentically in piano performance, thus showing a higher level of emotional expression in music performance. This will help cultivate students' more comprehensive music literacy and enhance their overall ability in music learning and music composition.

Recommendation

Theoretical Recommendation

Properly understand the characteristics of music education, and always implement the educational concept of aesthetics as the core in the whole practice of music aesthetic education. The teaching contents of music knowledge and skills are organically infiltrated into the aesthetic experience of music art so that students can fully feel, discover, create, express, and enjoy the beauty of music. While learning music knowledge and skills, students will develop the ability to feel, appreciate and create beauty.

To develop individuality, we respect the differences, uniqueness, autonomy, and creativity of individual students and guide them according to their interests, talents, qualifications, hobbies, and specialties to overcome bad personalities and promote good

personalities, to promote their strengths and avoid their weaknesses, and to promote their harmonious and perfect development.

Teachers should focus on guiding students' participation and interaction in teaching to improve students' independent learning abilities. This can be done by interacting with students to understand their learning situation and difficulties and by giving timely help and guidance. At the same time, they should also carry out appropriate activities such as discussion and inquiry in the classroom to improve students' understanding and application of knowledge points.

There needs to be a suitable textbook and scientific arrangement of course content for high school students majoring in piano. First of all, in terms of teaching materials, only piano textbooks are used by professional students, and teachers customize their piano learning content according to their personal experience and students' level. Each teacher has different standards and focuses on different directions of practice. It is recommended to develop a unified syllabus for piano lessons for high school students in Taiyuan City Art School, where teachers follow scientific content and develop a unified textbook with not only technically difficult piano exercises but also some famous musical works to be supplemented for appreciation and study.

In order to play the piano works well, it is necessary to enjoy a large number of musicians of different styles and periods in the classroom to expand the students' music appreciation and perception ability, and finally, to improve their ability to play piano emotionally.

Practical Recommendations

The use of advanced technological means to assist in the improvement of the emotional expression of piano performance, such as the use of high-tech products such as electronic pianos and digital pianos, can achieve more detailed and rich musical expression using tone simulation and effect processing to improve the performance effect and performance skills. In addition, intelligent music analysis and processing technology can be used to analyze better and understand the structure and emotional expression of music and to improve the artistry and infectiousness of performance.

In the Internet age, using online platforms to improve the emotional expression of piano playing is also effective. High school students can learn piano playing techniques and theoretical knowledge online and share their performance works, and expression experiences online to get more feedback and guidance. In addition, they can also participate in various piano-playing competitions and activities to expand their musical circle and experience.

In music education, we can start by reforming the curriculum and teaching methods and adopting a diversified and practical teaching model to improve students' overall quality and musical expression. In addition, we should strengthen the construction of teachers, introduce excellent music education resources from home and abroad, and provide better quality music education services, while focusing on cultivating students' musical emotions and creative spirit and encouraging students to explore and experiment in music performance and composition actively.

In conclusion, improving the emotional expression of high school students' piano performance in Taiyuan needs a comprehensive use of technology, network, reform, and other means to continuously improve the music education system and training mode to achieve better results.

References

- Li, J. (2012). *Research on musical expression in piano teaching*. [Master's thesis]. Hebei Normal University.
- Liu, C. (2009). *Research on musical expression in piano teaching*. [Master's thesis]. Hebei University.
- Qiu, H. (2017). *Practical research on teaching emotion in children's piano teaching*. [Master's thesis]. Jilin College of Arts.
- Zhou, L. (2017). *The application and pedagogical interpretation of folk piano adaptations in music teaching in higher vocational institutions*. [Master's thesis]. Hebei Normal University.

Teaching Chinese students playing Thai music on erhu in Liyin art school, Hunan province, China

Peng Weifen,

Panya Roongruang and Krissada Suksumnieng

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 6360110036.mu@bkkthon.ac.th

Abstracts

This paper presents the finding of a study that intended to seek the teaching result validity evidence of an instrument to measure the abilities of Chinese erhu students playing Thai music in Liyin art school. There are eight volunteers participating in 10 sessions divided into four stages, each stage containing a formative test. And there will be an additional review and performance exam for summative evaluation. This research used qualitative and quantitative research mixed methods. Research designed based Requirements for the Erhu Exam of the Social Art Level of the Chinese Musicians Association; academic research was used to study Thai sawduang music with item-objective congruence (IOC) reliability scale. In IOC, the constructed guidebook and lesson plan of “*Teaching Chinese Students Playing Thai Music on Erhu*” was verified its effectiveness by 4 key informants including two Thai music masters and 2 Chinese erhu experts to criticize and bring the results to revision for one round in total. The results of this study are: Eight students had stable increase in four formative tests and one summative test. By using reliability measurement for the guidebook and lesson plan. The minimum score passing the benchmark achieve 0.75 totally, evidenced the reliability of this study.

Keywords: Thai music; Sawduang; Chinese erhu; guidebook; Liyin Art School

Introduction

China and Thailand have had a very good relationship since ancient times. Ancient Chinese classics recorded the close exchanges between China and Thailand, and described the friendly relations between the two countries. In September 2017, Professor Wang Liguang, Dean of the China Conservatory of Music, launched the *Global Music Education League* (GMEL). Researchers have found that Chinese students have little understanding of Southeast Asian countries and do not have suitable textbooks and courses to popularize to middle schools. In 2011, the Ministry of Education of China issued the new curriculum standard for art courses, which advocates cultural diversity and the appeal of the “*the Belt and Road*” (B&R). In order to improve this phenomenon, a course will be developed to teach Chinese students to play Thai music with erhu, and the erhu will be used as a bridge to open a window for the exchange and development of Chinese and Thai music and culture. This study adopts a combination of quantitative and stereotypical research methods, combined with on-site investigations and expert interviews, to summarize the teaching similarities and differences of Chinese and Thai stringed instruments. Using IOC to obtain an index of 4 experts on guidebooks and lesson

* Received: May 15, 2023; Revised: June 10, 2023; Accepted: June 11, 2023

plans, analyze the results of formative and summative tests on 8 erhu students from Li Yin Art School to determine the effectiveness of the course.

Research Objective

1. To study Thai tunes on *saw-duang* style of playing.
2. Studying Chinese *erhu* playing method of playing.
3. Constructing the “Guidebook of playing Thai tunes on Chinese *erhu*”.
4. To experiment teaching Chinese students to play Thai tunes on *erhu*.
5. To know the result of teaching.

Research Methodology

This research is using the quantitative and qualitative experimental mixed methods. Qualitative research is using methods of literature, interview, field investigation to compile guidebook and lesson plan. Quantitative research is to know the experimental teaching result-based guidebook and lesson plan by formative and summative tests. To test the reliability of the course, an IOC was designed with four experts participating in the filling out of the form. “1” represents agreement, “0” represents uncertainty, and “-1” represents disagreement. The average score obtained from the project is less than 0.5, indicating that the project has not been passed. If it is greater than 0.5, indicating that the project has received the consent of the experts, it can be used, as shown in the table 1.

The student grades are scored by the teacher, and the data is collected from the scores of four formative tests and one summative test. The total score, mean, standard deviation, and variance of the tests are statistically analyzed.

The IOC and testing evaluation projects are both derived from the social level grading requirements of the Chinese Musicians Association. Researchers classified and summarized 12 project evaluation dimensions based on the six levels of the cognitive domain in Bloom's Taxonomy, as shown in the table 2 and 3. This process is in line with the development logic of practical education, but the shortage is that the sample size is limited by region and major, and only targeted at specific erhu students.

Research Scope

This article focuses on conducting twelve weekly Thai music experimental teaching sessions for 8 erhu students at Liyin Art School in Hunan Province to improve the phenomenon of cultural alienation in Thai music. It attempts to establish a knowledge framework for students through analogical research on music history, instrument band structure, tuning system, and musical notes. The research scope involves:

1. Principle of Thai music, Thai notation and Thai tunes specifically “*Khaek Borathet and Khmen Saiyok*”
2. Studying *sawduang* and *erhu* playing technique
3. Writing the “Guidebook of playing Thai tunes on Chinese *erhu*”.
4. Experiment teaching playing Thai tunes on *erhu* by using the “Guidebook of playing Thai tunes on Chinese *erhu*”.
5. Find out the result of teaching

Research Findings

Panya (1980) introduces Thai music from two aspects: classical music and regional and popular music. Thai music is divided into 8 parts by literature, interview and field research. This is the main component of teaching Chinese students to learn Thai music guidebook. In order to construct a knowledge framework in the cognitive field, researchers have correspondingly written the history, structure, performance skills, tuning system, notation, erhu tuning, translation, and application of erhu.

Table 1 presents 12 projects based on Bloom's taxonomy of educational objectives in cognitive domain, each corresponding to the teaching objectives of teaching Thai music to Chinese erhu students. Comply with the writing logic of the guidance book and teaching plan. Bloom (1956) refined the cognitive domain into six aspects: knowledge, comprehension, application, analysis, synthesis, and evaluation. They are divided like following:

1. Music Genre (MG): Students know Thai traditional music, folk music and classical music.
2. Thai Ensemble (TE): Students distinguish between Piphat ensemble, Mahori ensemble and Khruang sai ensemble.
3. Thai Instrument (TI): Students learn about various Thai musical instruments, such as membranophones, idiophones, chordophones and aerophones.
4. Thai Tuning (TT): Students learn about the Thai tuning system responsively, including the tuning system used by different instruments and ensembles in various settings.
5. Thai Notation (TN): Students recognize and read Thai music scores, including solfège notation (alphabet) and cipher notation (number).
6. Sawduang Structure (SS): Students know the components, materials, assembly and usage of sawduang.
7. Transcribe (T): Students translate Thai music notation, Chinese notation and five-line notation.
8. Sawduang Practice (ST): Students learn and play Khmen Saiyok, Khaekborthat Thao.
9. Erhu Structure (ES): Students understand the components, materials, assembly and use of erhu.
10. Erhu Tuning (ET): Students self-tune to a range suitable for performance.
11. Erhu Skills (ESs): Students master common erhu playing skills and can connect melodies proficiently and smoothly.
12. Erhu Performance (EP): Students not only express musical emotion but also understand the meaning of music.

The Rubric assessment was applied to collect the scores. There are 5 levels:

5 4 3 2 1

5= Excellent

4= Good

3= Satisfactory

2= pass

1= Fial

The evaluation level should be awarded based on the reference of the Chinese Social Art Level Examination Standards and the Musician Association Standards (MAS). Starting from the 2022 academic year, the overall performance of erhu students in learning and performing Thai music courses will be graded as follows:

Table 1 Level Description of Items For Chinese Erhu Students Learning Thai Music	
Item	Level Description
Music Types (MG)	5 means tudents can fully explain the difference between Thai traditional music, folk music and classical music.
	4 means students can fully explain the difference between Thai traditional music, folk music and classical music.
	3 means the student can roughly explain the difference between Thai traditional music, folk music and classical music.
	2 means students can roughly explain the difference between Thai traditional music, folk music and classical music.
	1 means the student is completely unable to explain the difference between Thai traditional music, folk music and classical music.
Thai Ensemble (TE)	5 means the students are very familiar with the types, arrangements and performance occasions of Thai bands.
	4 means students have a better understanding of the type, organization and performance occasions of Thai bands.
	3 means students generally understand the types, arrangements and performance occasions of Thai bands.
	2 means the students are relatively unaware of the types, arrangements and performance occasions of Thai bands.
	1 means the student does not understand the type, organization and performance occasions of Thai bands at all.

Thai Instrument (TI)	5 means students are very familiar with various musical instruments in Thailand.
	4 means students have a better understanding of various musical instruments in Thailand.
	3 means students generally understand all kinds of musical instruments in Thailand.
	2 means students do not know much about Thai musical instruments.
	1 means students do not know much about Thai musical instruments.
Thai Tuning (TT)	5 means the student understands the Thai tuning system very well.
	4 means students have a better understanding of the Thai tuning system.
	3 means students generally understand the Thai tuning system.
	2 means the students do not know much about the Thai tuning system.
	1 means students do not understand the Thai tuning system very well.
Thai Notation (TN)	5 means the student understands Thai music notation very well.
	4 means students have a better understanding of Thai music notation.
	3 means students have a general understanding of Thai music notation.
	2 means students do not know much about Thai music notation.
	1 means students do not understand Thai music notation very well.
Sawduang Stucture (SS)	5 means students can master all the structures, materials and usage of sawduang.
	4 means students can master most of the structure, material and usage of sawduang.

	3 means students can roughly grasp the structure, material and usage of sawduang.
	2 means students can master the structure, material and usage of a small part of sawduang.
	1 means students cannot master the structure, material and usage of sawduang.
Transcribe (T)	5 means students are fully capable of translating Thai sheet music.
	4 means students can translate most Thai musical notation.
	3 means students are able to translate a small portion of Thai sheet music.
	2 means students are able to translate individual Thai sheet music.
	1 means students are completely incapable of translating Thai sheet music.
Erhu Structure (ES)	5 means students can fully understand the structure of Erhu.
	4 means students can understand most of the structures of Erhu.
	3 means students can understand a small part of the structure of erhu.
	2 means students can understand the structure of individual erhu.
	1 means students do not understand the structure of the erhu at all.
Erhu Tuning (ET)	5 means students can autonomously tune according to all the music.
	4 means students can autonomously tune most of the music.
	3 means students are able to independently tune individual pieces.
	2 means students make non autonomous tuning based on individual pieces of music.

	1 means students are completely unable to tune.
Erhu Skills (ESs)	5 means students can master all the playing techniques of erhu.
	4 means students can master the vast majority of erhu playing techniques.
	3 means students can master some erhu playing techniques.
	2 means students can master individual erhu playing techniques.
	1 means students are completely unable to master the techniques of erhu playing.

Interviews with four experts found that the teaching models of Thai sawduang and modern Chinese erhu are similar. The teaching method of oral and heart-to-heart instruction embodies an attitude of protecting tradition, also known as "classics", as much as possible. Experts have given high scores to researchers on their performance in learning sawduang and erhu, demonstrating their teaching ability. The results of the IOC index participating in the guidance book and teaching plan are highly consistent. As table 2 and 3, the reliability results regarding the guidance book and teaching plan. Four experts filled out tables for twelve projects, with the lowest Index of IOC value of 0.75 and the highest value of 1. According to Crocker and Aligns (1986) was handled to calculate the Indices of IOC, there is a high degree of consistency between the project and its objectives.

Based on the four stages of teaching content, four formative tests were organized for 12 projects as table 4. The total score of the eight students' four grades gradually increased, with an additional summative assessment.

Discussion

According to the five purposes of the study, the following conclusions are summarized.

By studying Thai sawduang, I gained an understanding of the history of Thai music and the performance of Thai instruments.

By studying Chinese erhu, I established a connection between Chinese and Thai music.

3.Drawing on the professional practice book of Chinese erhu and the teaching method of Sawduang, a guide book for teaching Chinese students to play Thai music has been compiled. And relevant teaching plans and evaluation methods have been developed.

Experimental teaching was conducted on 8 erhu students from Liyin Art School. After four formative tests and one summative test, the students' grades showed an increasing trend.

The research results show that experts are satisfied with the researchers' learning of Tai Le. The scores of students in the five exams show an increasing trend. Experts show a high degree of consistency in the IOC index results of textbooks and teaching plans.

In the process of learning musical instruments and compiling the guidebook, it is worth considering whether to respect the local culture of Thai music or follow the Chinese erhu teaching model. The obstacles in audition is a created gap in cross regional music performances. Researchers have discovered through learning that these problems may all be solved, and it is worth considering whether such courses are truly beneficial to students' self-improvement and development.

Recommendation

Theoretical Recommendation

Following the steps of China's "the Belt and Road" strategic development by focusing on the small button of Chinese music and Southeast Asian music. Researchers have the following simple suggestions for research purposes:

Encourage students to explore the Thai tuning system and theoretical knowledge of Thai music, stimulate their internal learning motivation. From the cross national and cross-cultural unipolar music education interconnection between Sawduang and erhu to multipolar cooperation

Practical Recommendations

Writing relevant guidebooks and teaching plans, reasonable content should be set around teaching objectives to provide effective guarantees for course development. In the process of educational practice, both teachers and scholars themselves should uphold their love for music, be good at identifying problems, and provide students with solutions through guidance books and teaching plans to ensure the effectiveness of teaching.

For any research, in the face of music education issues, both researchers and teachers need objective and comprehensive educational evaluation strategies to help students' growth and development.

References

- Bai, X. (2020). *Erhu de Yanzou Jinneng yu Jiaoxue Chanshi. The Performance Skills and Teaching Explanation of Erhu*. Changchun. Jilin Publishing Group Co., Ltd.
- China Musicians' Association Music Grading Committee & China Musicians' Association Erhu Society (Eds.). (2020). *Quanguo Erhu Yanshou Kaoji Zuopin Ji (Di Wutao). [National Erhu Performance Grading Syllabus (Fifth Set)]*. Beijing. People's Music Publishing House.
- David, M. (1976). *The Traditional Music of Thailand*. University of California Press.
- Earl, L. (2003). *Assessment as Learning: Using Classroom Assessment to Maximise Student Learning*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Ellis, A. J. (1880). History of Musical Pitch. *Journal of the Society of Arts*, 21 (545), 293-337.
- Miao, T. (1998). *Encyclopedia of music*. Beijing. People's Music Publishing House.
- Moskal, B. M., & Jonsson, A. (2019). Scoring rubric development: Validity and reliability. *Practical Assessment, Research, and Evaluation*, 7 (1).
- O'Bannon, B. (2008). *What is a Lesson Plan? Innovative Technology Center*. The University of Tennessee. Archived from the original on July 29, 2011.
- Rodriguez, M. C. (1998). Item-objective congruence as a useful index of item discrimination. *Journal of Educational Measurement*, 35 (3), 309-320.

- Roonguang, P. (1980). Thailand. In S. Sadie (Ed.), *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. (18, 354-357). Macmillan Publishers Limited.
- Roonguang, P. (2001). *Thai classical music and its movement from oral to written transmission, 1930-1942*. historical context, method, and legacy of the Thai Music Manuscript Project, (9), 26-40.
- Roonguang, P. (2010). *Principle of Thai Music*. Bangkokthonburi University.
- Terry E. M. (1992). The Theory and Practice of Thai Musical Notations. *Ethnomusicology*, 36 (2). 197-221.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑล
ทหารบกที่ 39 จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย

**Factors affecting the decision to study military subjects of the students of
the 39 th Military Circle Phitsanulok and Sukhothai Provinces**

ณภัทร พันภัย และ ภาสกร ดอกจันทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Naphat Phonpai and Phatsakorn Dokjan

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : Naphat.p@psru.ac.th

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39 ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มอย่าง คือ นักศึกษาวิชาทหาร จำนวน 373 คน ที่ได้จากสูตรของยามานะ เครื่องมือ คือแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น 0.983 สถิติ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาทหารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39 โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหาร พบว่า นักศึกษาวิชาทหารที่มี เพศ อายุ ระดับชั้นปี จังหวัด และ อาชีพบิดา มารดา ผู้ปกครอง ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้และมีเพียงสังกัดสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และ 3) ข้อเสนอแนะ พบว่ามีจัดหลักสูตรการเรียนวิชาทหารนอกเวลาเรียนปกติมีระเบียบงบประมาณในการสนับสนุนงบประมาณในการดูแล มีการปรับปรุงหลักสูตรวิชาทหาร ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผล; การตัดสินใจ; นักศึกษาวิชาทหาร; มณฑลทหารบกที่ 39

* วันที่รับบทความ : 14 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 30 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 1 กรกฎาคม 2566

Received: May 14, 2023; Revised: June 30, 2023; Accepted: July 1, 2023

Abstracts

This independent study has the objectives of research: 1) to study factors affecting the decision to study military subjects; of military subject students in the 39th Army Circle 2) to compare personal factors with factors affecting decision to study in military subjects of military students Military Circle 39 3) to study the recommendations of factors affecting the decision to study military subjects. of military students Military District 39, this research study Conducted according to the quantitative research methodology. It was a survey research with a group of 373 military students obtained from Yamane's formula. The tool was a questionnaire with a confidence value of 0.983. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, and standard deviation. and t-test and F-test (One-Way ANOVA). The results showed that 1) The level of opinion among military school students is related to factors that affect their learning decisions the overall level of 39 is very high, arranged in the order of social factors. 2) Factors that affect the learning decisions of military students. The 39th military community found that military school students of different genders, ages, provinces, and parental occupations have different opinions. There is no difference, so they deny the hypothesis. Only different schools have different perspectives, so they accept the hypothesis. And 3) Suggest discovering that there are military courses outside of normal class hours and there are central budget regulations to support the budget. Improve military courses, promote accurate and clear information, and continuously develop.

Keywords: Affecting factors; Decision; military students; 39 th Military District

บทนำ

ประเทศไทยซึ่งมีพลังอำนาจทางเศรษฐกิจจำกัด แหล่งอุตสาหกรรมและทรัพยากรภายในประเทศมีไม่เพียงพอที่จะสร้างกำลังของกองทัพประจำการขนาดใหญ่ได้ตั้งแต่ยามปกติ แต่ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการสร้างกำลังขนาดใหญ่ไว้เพื่อป้องกันการคุกคามจากศัตรูภายนอกการจัดระบบกำลังสำรองให้มีความรัดกุมและการใช้กำลังสำรองอย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นหนทางปฏิบัติที่ดีที่สุดที่สามารถเสริมในส่วนนี้ได้ ดังนั้น การป้องกันประเทศจึงควรมีกำลังทหาร ซึ่งประกอบไปด้วยกำลังประจำการและกำลังสำรองอย่างมีประสิทธิภาพ จะเป็นหนทางที่ดีที่สุดที่สามารถเสริมในส่วนนี้ได้ ดังนั้น การป้องกันประเทศจึงควรมีกำลังทหาร ซึ่งประกอบไปด้วยกำลังประจำการและกำลังสำรองร่วมกันเป็นพลังอำนาจทางการทหาร ในการปกป้องคุ้มครองเอกราชและอธิปไตยของชาติ โดยกองทัพบกมีบทบาทและภาระหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหมว่า "กองทัพบกมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบกและป้องกันราชอาณาจักรโดยมีผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชา" มีหน้าที่หลัก คือ การเตรียมกำลังกองทัพบกในยามปกติ และป้องกันราชอาณาจักรเมื่อมีสถานการณ์ไม่ปกติ พร้อมทั้งพัฒนากำลังพลให้มีคุณภาพทางค่าน้ำกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ อุทิศการณ์และ จิตยืนประชาธิปไตย ได้มีนโยบายที่จะ พัฒนาระบบกำลังสำรองให้มีประสิทธิภาพ สามารถหวังผลในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง โดยในภาพรวมจะลดกำลังพลประจำการ และเพิ่มกำลังพลสำรองในสัดส่วนที่เหมาะสมทั้งนี้ กองทัพบกจะดำรงหน่วยประจำการที่สมบูรณ์จำนวนหนึ่งตามเกณฑ์

ความต้องการกำลังในระดับที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงภัยต่ำสุด และหน่วยประจำการที่เหลือมีความสมบูรณ์ ลดหลั่นลงตามระดับความพร้อมรบที่กำหนด ซึ่งยามสงครามจะระดมกำลังพลสำรองและ กำลังพลประจำการ เสริมเพื่อให้หน่วยมีความพร้อมด้านกำลังพลได้ภายใน 72 ชั่วโมง อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ของโลกและ ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศรวมทั้งนโยบายการปรับปรุงและ พัฒนากองทัพให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการปรับกำลังกองทัพบกประจำการ ให้มีขนาดกะทัดรัด มีความพร้อมรบทันสมัยและชดเชยอำนาจกำลังด้วย ระบบกำลังสำรอง ปัจจุบันกองทัพไทยกำหนดการเตรียมกำลังสำรองที่มีประสิทธิภาพไว้ คือระบบการผลิต กำลังสำรอง ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง ระบบการเรียกพลหรือระดมพล ระบบการฝึกศึกษากำลังพล สำรอง และระบบการบรรจุและ การใช้กำลังสำรอง (หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง, 2560)

หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง (นสร.) เป็นหน่วยงานหนึ่งของกองทัพบกมีภารกิจในการวางแผน อำนาจการประสานงาน กำกับการ และดำเนินการเกี่ยวกับกิจการกำลังสำรองทั้งปวงรวมทั้งกิจการสวัสดิและ ปกครองบังคับบัญชาหน่วยทหารที่กระ ทรวงกลาโหมกำหนดกิจการกำลังสำรองที่อยู่ในขอบเขตความ รับผิดชอบของ นสร. มี 5 ส่วน ได้แก่ 1. งานผลิตกำลังพลสำรอง 2.งานควบคุมกำลังพลสำรอง 3. งานการ บรรจุและ การใช้กำลังพลสำรอง 4. งานการเรียกพลหรือระดมพล และ 5. งานการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง นอกจากนี้หน่วยบัญชาการกำลังสำรองยังมีหน้าที่ดำเนินการฝึกศึกษา ควบคุม แนะนำวิชาทหาร และกิจการ รักษาดินแดนให้กับนักศึกษาวิชาทหาร (หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง, 2560)

ในการสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารเป็นการกระทำด้วยความสมัครใจของนักเรียน ซึ่งแต่ละคนอาจมี มูลเหตุแรงจูงใจที่แตกต่างกัน สำหรับนักศึกษาวิชาทหารชาตินั้น ตาม พ.ร.บ.รับราชการทหาร บัญญัติว่าชายที่ มีสัญชาติไทยตามกฎหมายมีหน้าที่รับราชการทหารด้วยตนเองทุกคน จึงอาจเป็นมูลเหตุหนึ่งที่นักศึกษาวิชา ทหารชายเลือกช่องทางในการปฏิบัติหน้าที่ของตนตามกฎหมาย ด้วยการสมัครเรียนวิชาทหาร แต่ในส่วนของ นักศึกษาวิชาทหารหญิงนั้น ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่นักศึกษาวิชาทหารหญิง จะสามารถใช้สิทธิอันพึงได้ จากการเรียนวิชาทหารเหมือนกับนักศึกษาวิชาทหารชาย แต่มีสิทธิการสมัครเรียนในแต่ละชั้นปีอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะการสมัครเรียนต่อในชั้นปีที่ 4 มีสัดส่วนที่สูงกว่านักศึกษาวิชาทหารชายมาก ในอีกประเด็นหนึ่ง นักศึกษาวิชาทหารชาย กองทัพมีเป้าหมายเพื่อผลิตเป็นกำลังพลสำรองประเภทผู้บังคับบัญชา ซึ่งภายหลังจาก ที่ได้สำเร็จการฝึกวิชาทหารแล้ว จะต้องอยู่ในระบบกำลังสำรองและเข้ารับการเรียกพลตามแผนของกองทัพ ดังนั้น การพัฒนาประสิทธิภาพการฝึกของนักศึกษาวิชาทหารชาย จึงสามารถพัฒนาได้อย่างสอดคล้องตาม เป้าหมายของระบบกำลังสำรอง แต่ในส่วนของนักศึกษาวิชาทหารหญิง เมื่อสำเร็จการฝึกวิชาทหารแล้วไม่ต้อง อยู่ในระบบที่เกี่ยวข้องกับกองทัพอีก ดังนั้น การรับรู้ถึงเป้าประสงค์หรือความต้องการที่แท้จริงของการสมัคร เรียนวิชาทหาร ซึ่งเหตุผลหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหารตามมุมมองของตัวนักศึกษาวิชา ทหาร อาจมองเห็นคุณค่าในมิติที่แตกต่างกันออกไปซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการ พัฒนาประสิทธิภาพในการฝึกวิชาทหาร เพื่อให้นักศึกษาวิชาทหารสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้

ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้อย่างแท้จริง รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยที่รับผิดชอบในการฝึกวิชาทหาร ในการวางแผน กำหนดนโยบาย สร้างมาตรการจูงใจปรับปรุงระเบียบ และกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้ นักศึกษาวิชาทหาร สามารถมีส่วนร่วมกับการกองทัพในการสร้างคุณประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ได้ตามที่คาดหวังและตั้งใจ ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศชาติมีความมั่นคง และเจริญก้าวหน้าต่อไป (กรมการสรรพกำลังกลาโหม, 2556)

ความสำคัญของกำลังพลสำรองและความจำเป็นของกระทรวงกลาโหมกำลังพลสำรองเป็นกำลังทางยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญในการรักษาความมั่นคงและอธิปไตยของชาติ ในยามปกติกำลังพลสำรองเป็นกำลังสำคัญในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติสาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ เมื่อประเทศเข้าสู่ภาวะสงคราม กำลังพลสำรองจะเข้ารับราชการทหาร ในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับกำลังทหารประจำการในการป้องกันประเทศกำลังพลสำรองจึงเป็นเครื่องชี้วัดอย่างหนึ่ง ว่าประเทศมีความมั่นคงมากน้อยเพียงใด หากกำลังพลสำรองมีความเข้มแข็งทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ พร้อมทั้งจะเสียสละ เพื่อความมั่นคงของประเทศ ประชาชนทุกคนในชาติจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความปกติสุข ยังคงรักษาเอกราชของชาติไทยไว้ได้ตลอดไปในปัจจุบัน โอกาสที่จะเกิดภัยสงครามขนาดใหญ่จะเกิดขึ้นได้ไม่บ่อยนัก แต่ไม่ใช่จะไม่มีโอกาสเกิดขึ้น แต่ภัยอีกประเภท คือ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่งจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นมีผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก กระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายภารกิจในการพิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร พัฒนาประเทศ ป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และช่วยเหลือประชาชนจากภารกิจดังกล่าว กระทรวงกลาโหมจึงจำเป็นต้องจัดกำลังพลให้พร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ แต่การดำรงสภาพกำลังทหารประจำการไว้เป็นจำนวนมากในภาวะปกติเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณของประเทศ จึงต้องจัดให้มีกำลังพลสำรองที่เข้มแข็งโดยกำลังเหล่านี้เคยได้รับการฝึกจากกองทัพมาแล้ว มีการหมุนเวียนเข้ามารับราชการทหารเสริมกำลังทหารประจำการให้เป็นส่วนหนึ่งของกำลังกองทัพ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้จะมุ่งไปสู่ระบบอาสาสมัครใช้การจูงใจให้สมัครมารับใช้ชาติให้มากที่สุด (กรมการสรรพกำลังกลาโหม, 2556)

นักศึกษาวิชาทหารเป็นกำลังพลสำรองที่สำคัญของกองทัพบกที่ไม่ใช่ทหารประจำการซึ่งอดีตเรียกว่า ยุวชนทหารที่มีหน้าที่มีหน้าที่เป็นกำลังสำรองเพื่อทดแทนการสูญเสียกำลังพลทหารที่ประจำการจากการสู้รบในสงครามและเป็นกองกำลังที่สร้างประโยชน์ให้กับสังคมจะเห็นได้จากอดีตช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มียุวชนทหารสู้รบเพื่อต่อต้านการยกพลขึ้นบกของกองทัพญี่ปุ่น ณ ปัจจุบันกลุ่มเยาวชนทหารได้เปลี่ยนชื่อนักศึกษาวิชาทหารและเป็นส่วนหนึ่งในการบำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคม เช่น การจัดตั้งโครงการจิตอาสา เป็นกำลังที่ใช้ประโยชน์ในด้านการข่าว การพัฒนาประเทศ และช่วยเหลือประชาชน ด้านบรรเทาสาธารณภัย ในการฝึกวิชาทหารให้นักเรียน นิสิต และนักศึกษานั้น เพื่อให้มีความรู้ในวิชาทหารเบื้องต้นตลอดจนแบบธรรมเนียมของทหาร ปลูกฝังให้มีความเชื่อมั่นในกองทัพ มีความรู้ความสามารถที่จะเข้ารับใช้ประเทศชาติในฐานะกำลังสำรอง มีขีดความสามารถ มีความพร้อมในการป้องกันประเทศ (กรมการสรรพกำลังกลาโหม, 2556)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา และค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร ว่ามีปัจจัยที่ทำให้ นักศึกษาวิชาทหารตัดสินใจเข้ามาศึกษาวิชาทหาร และปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้ามาศึกษาคือปัจจัยใด และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ ในเรื่องของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39 จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดสุโขทัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39 จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39 จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสานวิธี จากการวิจัยเชิงปริมาณ จากการแจกแบบสอบถาม และจากการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

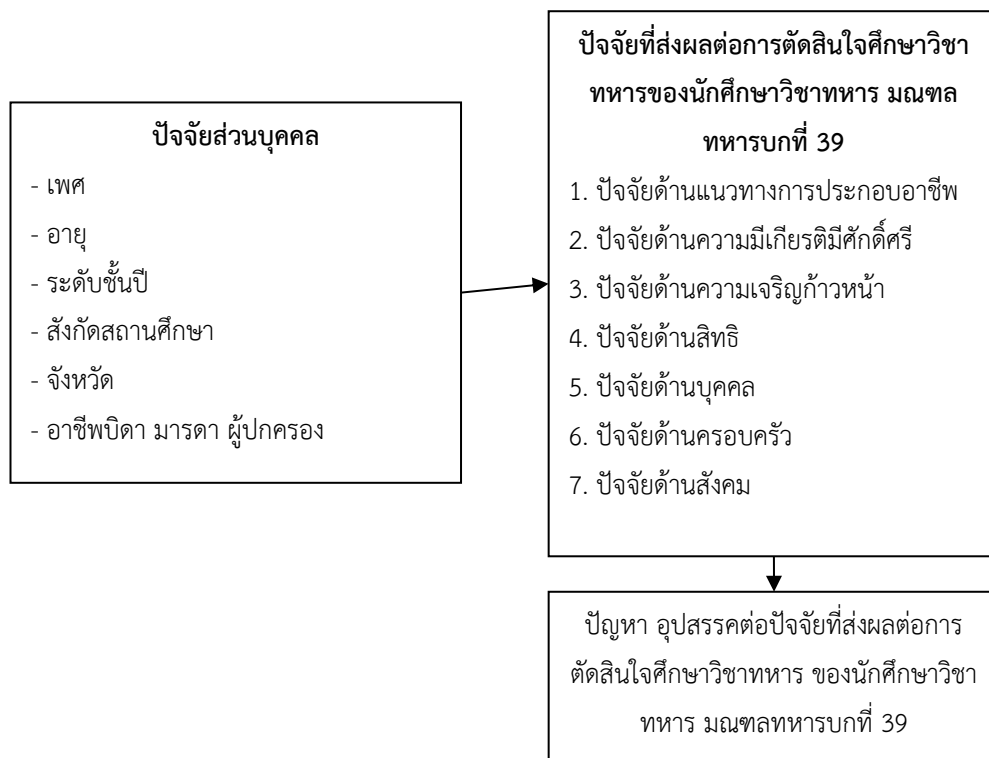
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 1.1) ประชากร คือ นักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 มีจำนวนประชากรทั้งหมด 5,552 คน และ 1.2) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาวิชาทหารที่ศึกษาอยู่ในมณฑลทหารบกที่ 39 จำนวน 373 คน ที่ได้จากสูตรของยามานะ (Yamane)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39 และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39 โดยสร้างมาจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และดำเนินการสร้างและปรับแบบสอบถาม โดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน โดยมีค่าความสอดคล้องในแต่ละข้อตั้งแต่ 0.5 - 1.0 และนำไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) จำนวน 30 คน ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.983

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ขอนหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อนำไปขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม จำนวน 373 ชุด แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และวิเคราะห์โดยรูปแบบข้อมูลเชิงพรรณนาความจำแนกข้อมูลตามวัตถุประสงค์ต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่า t-test (Two-Independent Sample Test) และสถิติทดสอบค่า F-test (One-Way ANOVA) และจากการทดสอบรายคู่ (Least Significant Difference : LSD.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39 จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย” ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กรอบแนวคิด ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39

1. ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 84.5 มีอายุ 16 ปี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 อยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 สังกัดสถานศึกษา น.ผ.นศ.มทบ. 39 จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 67.6 และ บิดา มารดา ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1

2. ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39 จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อจำแนกเป็นปัจจัยรายด้าน พบว่า

2.1 ปัจจัยด้านแนวทางการประกอบอาชีพ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความมั่นคงในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมาคือ วิชาทหารเสริมสร้างการพัฒนาด้านทักษะ ความมีวินัยและ ความอดทน สามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 3.90$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ วิชาทหารมีความน่าสนใจ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการรับราชการได้ ($\bar{X} = 3.57$)

2.2 ปัจจัยด้านความมีเกียรติมีศักดิ์ศรีพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือนักศึกษาวิชาทหารเป็นที่ได้รับการยอมรับและมีเกียรติ ($\bar{X} = 3.84$) รองลงมาคือ เกิดความภาคภูมิใจในภาพลักษณ์ของการสวมเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหาร ($\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปฏิบัติตนโดยยึดถือความถูกต้องเป็นธรรม ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ เสียสละ และมีจริยธรรม ($\bar{X} = 3.60$)

2.3 ปัจจัยด้านความเจริญความก้าวหน้าพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเจริญก้าวหน้าในการทำงานสูงกว่าเดิม ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาคือ

ความก้าวหน้าในการพัฒนาตนเอง ($\bar{X}=4.03$)ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เรียนวิชาทหารสามารถต่อยอดไปเป็นทหารในอนาคต ($\bar{X} = 3.78$)

2.4 ปัจจัยด้านสิทธิพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือหลังจบหลักสูตรครบ 3 ปี ได้รับช้อยกเว้นการเกณฑ์ทหารตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารพ.ศ. 2497($\bar{X} = 4.19$)รองลงมาคือ ได้รับคะแนนเพิ่มเติมในการสอบเข้าโรงเรียนทหาร, ตำรวจ ($\bar{X} = 4.01$)ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ลดหย่อนวันรับราชการทหารเมืองเป็นทหารกองประจำการ($\bar{X} = 3.85$)

2.5 ปัจจัยด้านบุคคลพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือมีความเสียสละ อดทน สามัคคี ผูกพันมีหลักธรรมมาภิบาลต่อองค์กร ($\bar{X}=3.91$) รองลงมาคือ ได้รับการฝึกหลักสูตรทางวิชาทหาร ($\bar{X} = 3.87$)ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เพิ่มวิสัยทัศน์จากการเรียนหลักสูตรวิชาทหาร ด้านวิชาการ และภาคสนาม ($\bar{X} = 3.76$)

2.6 ปัจจัยด้านครอบครัวพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือความต้องการให้บิดามารดาภาคภูมิใจ ($\bar{X} = 4.11$) รองลงมาคือ มีภาวะความเป็นผู้นำด้านครอบครัว ($\bar{X} = 4.05$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครอบครัวสนับสนุนทุกด้านของการศึกษาวิชาทหาร ($\bar{X} = 3.76$)

2.7 ปัจจัยด้านสังคมพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือสังคมยกย่องในความรู้ความสามารถ และได้รับการยอมรับจากสังคม ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมาคือ มีอุดมการณ์ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ประเทศชาติ และประชาชน ($\bar{X} = 4.12$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของประชาชนที่สำคัญ ($\bar{X}=4.01$)

3. ผลการทดสอบการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล กับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 พบว่า

3.1 นักศึกษาวิชาทหารที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = 0.804) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาวิชาทหารที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

3.2 นักศึกษาวิชาทหารที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = 0.544) จึงปฏิเสธ

สมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาวิชาทหารที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

3.3 นักศึกษาวิชาทหารที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($Sig = 0.544$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาวิชาทหารที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

3.4 นักศึกษาวิชาทหารที่มีสังกัดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($Sig = 0.033$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาวิชาทหารที่มีสังกัดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 แตกต่างกันในทุกด้าน

3.5 นักศึกษาวิชาทหารที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดต่างกันมีความคิดเห็นกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($Sig = 0.994$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาวิชาทหารที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดต่างกันมีความคิดเห็นกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

3.6 นักศึกษาวิชาทหารที่มีอาชีพบิดา มารดา ผู้ปกครองต่างกันมีความคิดเห็นกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($Sig = 0.587$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาวิชาทหารที่มีอาชีพบิดา มารดา ผู้ปกครองต่างกันมีความคิดเห็นกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

4. ข้อเสนอแนะปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 พบว่า ควรจัดหลักสูตรการเรียนวิชาทหารนอกเวลาเรียนปกติ เนื่องจากในบางครั้งการเรียนวิชาทหาร ครอบคลุมเวลาเรียนของวิชาหลักสามัญทั่วไปของแต่ละสถานศึกษา มีระเบียบงบประมาณของหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ในการสนับสนุนงบประมาณในการดูแล ให้กับนักศึกษาวิชาทหาร และ และมีอาจารย์ผู้กำกับของทางสถานศึกษาดูแลรับผิดชอบในเรื่องของทุน ให้สำหรับนักศึกษาที่ขาดแคลนในเรื่องของทุนทรัพย์ เช่น จัดทุนให้สำหรับค่าชุด ค่าอุปกรณ์ และรวมไปถึงค่าเดินทางในการมาเรียน โดยอาจารย์ผู้กำกับจะเป็นคนตรวจสอบและเสนอชื่อมายังที่หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร และการเดินทางมาเรียน ตามปกติแล้วทางหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหารจะมีการออกหน่วยฝึกศูนย์ย่อย ที่ใกล้กับสถานศึกษาของตัวนักเรียน ส่วนเรื่องของการ

ฝึกภาคสนาม ทางสถานศึกษา จะเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกในการมารับ มาส่งให้กับนักศึกษาวิชาทหาร มีการปรับปรุงหลักสูตรวิชาทหาร และพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้ นักศึกษา มีความสนใจมากยิ่งขึ้น และปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ ให้กับคนรุ่นใหม่ การศึกษาวิชาทหารไม่เพียงแค่ว่าเป็นการฝึก แต่ยังสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตจริง เพื่อประโยชน์ต่อสังคม และตนเองในอนาคตได้ เช่น การทำ CPR (Cardiopulmonary Resuscitation) คือ การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน การดำรงชีวิตในป่าและรวมไปถึงการเป็น รด. จิตอาสา และประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนให้กับนักศึกษา และ ผู้ปกครอง หรือ ผู้ที่มีความสนใจเข้ารับการ ศึกษา ให้ข้อมูลของหลักสูตรวิชาทหาร อย่างละเอียด เช่น วิธีการเรียนการสอน การฝึกภาคสนาม และรวมไปถึง ประโยชน์ หรือ สิทธิต่าง ๆ ที่นักศึกษาควรจะได้รับหลังจากจบหลักสูตรไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39” ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยที่มีประเด็นน่าสนใจ ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีข้อเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านสังคมรองลงมา คือ ปัจจัยด้านสิทธิ รองลงมาคือ ปัจจัยด้านครอบครัว รองลงมาคือ ปัจจัยด้านความเจริญก้าวหน้า รองลงมาคือปัจจัยด้านบุคคล รองลงมาคือปัจจัยด้านแนวทางประกอบอาชีพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ปัจจัยด้านความมีเกียรติมีศักดิ์ศรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาวิชาทหารเป็นที่ได้รับการยอมรับและมีเกียรติ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปฏิบัติตนโดยยึดถือความถูกต้องเป็นธรรม ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ เสียสละ และมีจริยธรรม มีความมั่นคงในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของธาวิน เมืองพุทธ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ หน่วยมณฑลทหารบกที่ 24 ค่ายประจักษ์ศิลปาคม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ หน่วยมณฑลทหารบกที่ 24 ค่ายประจักษ์ศิลปาคม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า เป็นปัจจัยด้านแนวทางการตัดสินใจเลือกอาชีพ อาชีพทหารเป็นอาชีพที่คนในสังคมให้ความเลื่อมใสศรัทธา เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของสังคม มีเกียรติมีศักดิ์ศรี แต่ก็เป็นอาชีพที่เสี่ยงอันตรายจากการทำงานควรเพิ่มอุปกรณ์เพื่อป้องกันความเสี่ยงอันตรายให้ดีขึ้นหรือมีอุปกรณ์ที่ป้องกันอันตรายได้ดีพอ ก็จะส่งผลทำให้ทหารกองเกินมีความต้องการที่จะตัดสินใจเป็นทางเลือกในการที่จะยึดเป็นอาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรินทร์ มุทะสินธุ์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงของศูนย์การกำลังสำรอง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงของศูนย์การกำลังสำรอง คือ ปัจจัยสิทธิของนักศึกษาวิชาทหารหญิง ด้านสิทธิได้รับการประดับยศ ส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหาร หญิง ปัจจัยดังกล่าวส่งผลในทิศทางเดียวกับแรงจูงใจใน

การตัดสินใจสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิง ทั้งนี้ นักศึกษาวิชาทหารที่สำเร็จการฝึกวิชาทหาร ชั้นปีที่ 5 แล้ว จะได้รับการประดับยศเป็นว่าที่ร้อยตรี สามารถใช้ยศนำหน้าชื่อ และแต่งเครื่องแบบทหารกองหนุนร่วมพิธี ในโอกาสต่าง ๆ ได้ รวมถึงหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ได้ประกอบพิธีประดับยศร้อยตรี ให้กับผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ 5 ทั่วประเทศ เป็นประจำทุกปี กล่าวโดยสรุป ผู้ที่สำเร็จการฝึกวิชาทหาร และได้รับการประดับยศ จะรู้สึกภาคภูมิใจ มีเกียรติและศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับ และชื่นชมจากสังคม

2. ผลการทดสอบการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล กับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39 พบว่า การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล กับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39 พบว่า นักศึกษาวิชาทหารที่มี เพศ อายุ ระดับชั้นปี จังหวัด และ อาชีพบิดา มารดา ผู้ปกครอง ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ส่วนนักศึกษาวิชาทหารที่สังกัดสถานศึกษา แตกต่างกันมีความคิดเห็นกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 39 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้สอดคล้องกับวิจัยของธนชัย เขียวจันทิก (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนักเรียนนายสิบทหารบก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนนายสิบทหารบกที่มีอายุต่างกัน ทำให้การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีต่างกัน นอกจากนี้ปัจจัยหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนักเรียนนายสิบทหารบก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรจัดหลักสูตรการเรียนวิชาทหารนอกเวลาเรียนปกติ เนื่องจากในบางครั้งการเรียนวิชาทหาร ครอบคลุมเวลาเรียนของวิชาหลักสามัญทั่วไปของแต่ละสถานศึกษา
2. มีระเบียบงบประมาณของหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ในการสนับสนุนงบประมาณในการดูแลให้กับนักศึกษาวิชาทหาร และ และมีอาจารย์ผู้กำกับของทางสถานศึกษาดูแลรับผิดชอบในเรื่องของทุน ให้สำหรับนักศึกษาที่ขาดแคลนในเรื่องของทุนทรัพย์ เช่น จัดทุนให้สำหรับค่าชุด ค่าอุปกรณ์ และรวมไปถึงค่าเดินทางในการมาเรียน โดยอาจารย์ผู้กำกับจะเป็นคนตรวจสอบและเสนอชื่อมายังที่หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร และการเดินทางมาเรียน ตามปกติแล้วทางหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหารจะมีการออกหน่วยฝึกศูนย์ย่อยที่ใกล้กับสถานศึกษาของตัวนักเรียน ส่วนเรื่องของการฝึกภาคสนาม ทางสถานศึกษา จะเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกในการมารับ มาส่งให้กับนักศึกษาวิชาทหาร

3. มีการปรับปรุงหลักสูตรวิชาทหาร และพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้ให้นักศึกษามีความสนใจมากยิ่งขึ้น และปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ ให้กับคนรุ่นใหม่ การศึกษาวิชาทหารไม่เพียงแต่เป็นการฝึก แต่ยังสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตจริง เพื่อประโยชน์ต่อสังคม และตนเองในอนาคตได้ เช่น การทำ Cardiopulmonary Resuscitation คือ การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน การดำรงชีวิตในป่าและรวมไปถึงการเป็น รด.จิตอาสา

4. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนให้กับนักศึกษา และ ผู้ปกครอง หรือ ผู้ที่มีความสนใจเข้ารับการศึกษา ให้ข้อมูลของหลักสูตรวิชาทหาร อย่างละเอียด เช่น วิธีการเรียนการสอน การฝึกภาคสนาม และรวมไปถึง ประโยชน์ หรือ สิทธิต่างๆที่นักศึกษาควรจะได้รับหลังจากจบหลักสูตรไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 39 เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาทหาร และปัจจัยหลักที่ตัดสินใจศึกษา ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากปัจจัยที่กำหนด ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาในหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ปัจจุบันมีการปฏิบัติการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร สู่การเป็น กำลังสำรองคุณภาพ ซึ่งจะเห็นได้ว่ากองทัพบกให้ความสำคัญกับการฝึกนักศึกษาวิชาทหารเพื่อเป็นกำลังสำรองที่มีคุณภาพของกองทัพไทย จึงต้องมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ดังนั้นจึงควรมีการ ประเมิน ปรับปรุง และนำมาพัฒนาการฝึกนักศึกษาวิชาทหารต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมการสรรพกำลังกลาโหม. (2556). *กำลังพลสำรองกองทัพบก*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงกลาโหม.
- ธนะชัย เขียวจันทิก. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาระดับปริญญาตรีของนักเรียนนายสิบทหารบก. *การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธาวิน เมืองพุท. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการหน่วย มณฑลทหารบกที่ 24 ค่ายประจักษ์ศิลปาคม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. *วารสารรัชต์ภาคย์*. 12 (27), 222 – 233.
- วัชรินทร์ มุทะสินธุ์. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจสมัครเป็นนักศึกษา วิชาทหารหญิงของ ศูนย์การกำลังสำรอง. *วารสารการตลาด และการสื่อสาร*. 1 (2), 214-228.
- หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง. (2560). *ข้อมูลหน่วยบัญชาการกำลังสำรอง กองทัพบก*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงกลาโหม

Mediation Effects of the Teaching Management and Teacher Job Satisfaction on the Relationship Between Transformational Leadership and Teaching Quality of Public Universities in Guangdong Province

Huang Liuying,
Sukhum Moonmuang and Prapatpong Senarith
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : 477067869@qq.com

Abstracts

The objectives of this research were: (1) to develop the relationship model of teacher transformational leadership and teaching quality of public university in Guangdong Province; (2) to study mediating variables between transformational leadership and teaching quality effects of teaching management; (3) to study mediating variables between transformational leadership and teaching quality effects of teacher job satisfaction; (4) to test the model fit with empirical data.

The research was a quantitative research methodology. The research subjects are teachers from 14 public universities with high teaching quality evaluation in Guangdong Province in 2021. A total of 36,693 people, the sample size was determined by G*Power, and the sample sampling was conducted by stratified sampling method. In total, 480 questionnaires were collected line questionnaire collection. Statistics used for data analysis were Confirmatory Factor Analysis and Structural Equation Model.

The research findings revealed that; (1) the relationship model between transformational leadership and teaching quality was valid; (2) teaching management plays a mediating role between transformational leadership and teaching quality; (3) teacher job satisfaction has a direct mediating effect on transformational leadership and teaching quality; (4) the model fits well with the empirical data ($\chi^2 / df = 3.028$, CFI = 0.989, TLI = 0.985, RMSEA = 0.065).

Keywords: Teaching Management; Teacher Job Satisfaction; Transformational Leadership; Teaching Quality

Introduction

Chinese economy "has shifted from high growth stage to high quality development stage" under the background of rapid economic development in Guangdong province, become a strong province, now also need and may become strong education province, but in the tide of market economy development, also produce many adverse impacts on education, this was the construction of education province cannot be ignored. (Wen, 2020). To meet the needs of social and economic development, the party central committee adhere to the priority development of education, adhere to the talent power strategy, promote power from human resources to talent power transformation, 19 big report to do a good job in people's satisfaction education, further emphasize education, adhere to the education career in priority development strategic height.

The research on education and teaching management reform had become a hot sue in education management and teaching theory at home and abroad. The current situation of teaching management itself had problems such as sovereignty and centralization conflict, "matter text" and "people-oriented" conflict, administrative management and academic management imbalance, and the lack of flexibility of teaching management system in colleges and universities. How to understand the value of education and teaching, so that teaching management can effectively achieve and strive to achieve the ultimate purpose of education and teaching. Improving the quality of talent training was the main theme of higher education reform in the new century, and the lifeline of the survival and development of schools. To ensure and continuously improve the teaching quality, the key lies in management. According to the dictionary of education evaluation, the quality of school education was "composed of the quality of school education work and the quality of education work results, that was, the quality of the trained students." (Wang, 2005: 83-84.), (Tao, 1998).

Grasping the teaching quality of undergraduate education was the key and key to improve the quality of higher education, and the teaching quality of undergraduate education had a huge driving and radiating effect on the quality of education at all levels (Wang, 2003: 168-170).

Universities leadership behavior was one of the important factors affecting teacher job satisfaction. Leaders, especially transformative leaders, can change the value and beliefs of teachers and improve their needs level, so that teachers can realize the value of work objectives. Transformational leadership was sued in western leadership theory since the 1980s, which was regarded as a popular method of studying leadership theory today. Through the encouragement of the common vision of the organization, teachers were encouraged to strive for the realization of the organizational goals, so that subordinates were willing to surpass their original efforts and improve the overall effectiveness of the organization (Kenzie, 1997: 133-151).

However, empirical studies on transformational leadership were rare in China. Under the special cultural background of China, what was the relationship between transformational leadership in the organization and teaching management, teacher job satisfaction and teaching quality in universities. Based on the knowledge-based group, this paper empirical studies the relationship between transformational leadership and teaching quality in public universities in Guangdong Province.

Research Objectives

The objectives of this research are:

- 1.To develop the relationship model of transformational leadership and teaching quality.
- 2.To study Mediating variables between transformational leadership and teaching quality effects of teaching management.
- 3.To study Mediating variables between transformational leadership and teaching quality effects of teacher job satisfaction.
- 4.To test the model fit.

Research Methodology

1. Sample of research methods

This study mainly studies the influence factors of transformational leadership on the teaching quality in public universities in Guangdong Province. Based on this point, this study focuses on quantitative, using questionnaire survey, statistical analysis and other specific methods to present the research content and related views.

Questionnaire survey method: select the scale with high reliability and validity, use standardized and structured questionnaire to ask university teachers, administrators, and leaders, conduct statistical analysis of the survey results through questionnaire recovery and review, and write a report.

2. Research design

The implementation path of this study, which is divided into three parts: ask the questions, analyze the problem and solve the problem (see Figure 1).

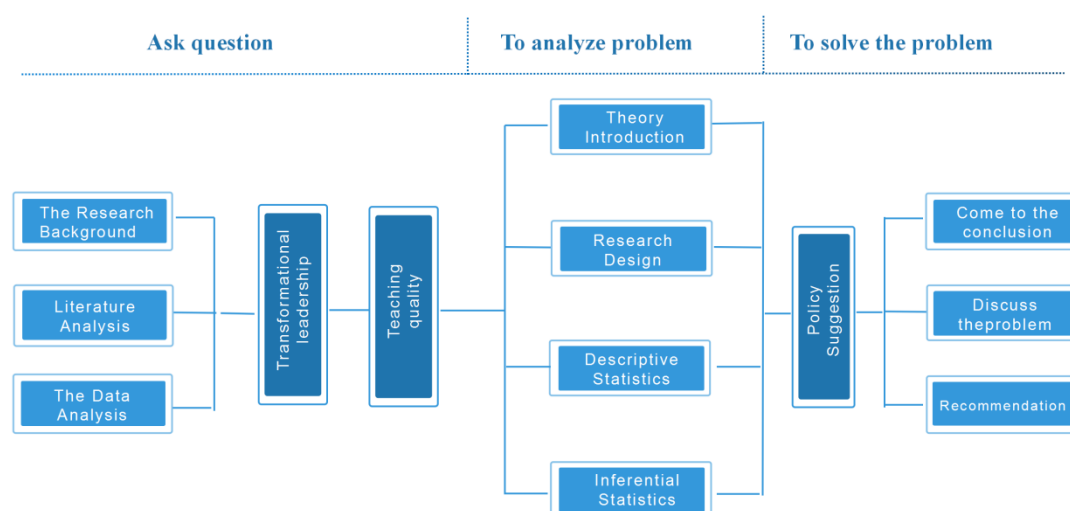

Figure 1. Design Roadmap for Research Implementation

Research Scope

1. Scope of Population

Population in the research were teachers who were teaching in 36 public universities in Guangdong province. And samples were selected from 14 universities by using the proportional multistage random sampling technique with the university were used as cluster. The sample size were not less than 330 teachers by calculated using the G*power software. In fact, 480 valid questionnaires have been collected this time through the questionnaire collection last time.

2.Scope of Content to Study

The research mainly studied the influence of transformational leadership on university teaching quality. Among them, transformational leadership was the independent variable of this research, which mainly included virtue model, vision motivation and personalized care. Teaching quality was the dependent variable of this research, mainly including teacher quality, evaluation system and school quality. Teaching management and teacher job satisfaction were the intermediary variables of this research, among which teaching management mainly included talent training system, management service and teacher team construction, while teacher job satisfaction included job nature, evaluation system and school quality.

Research Findings

Based on the review of the research, a simple model of the conceptual framework of the research (see Figure 2) was established. The model suggests that teaching quality improvement was influenced by transformational leadership.

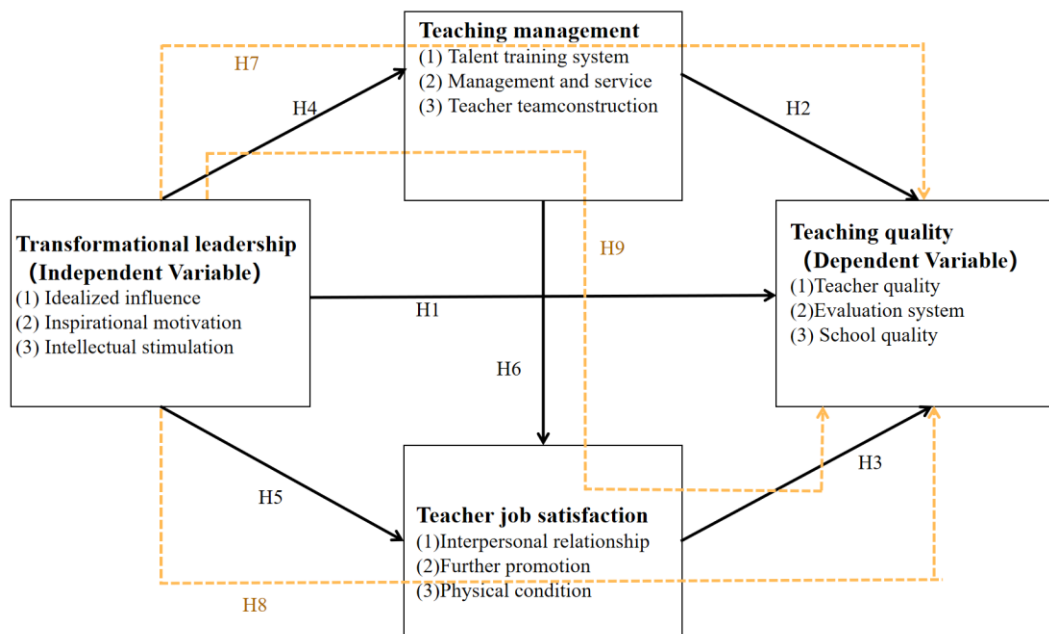

Figure 2 Research conceptual framework

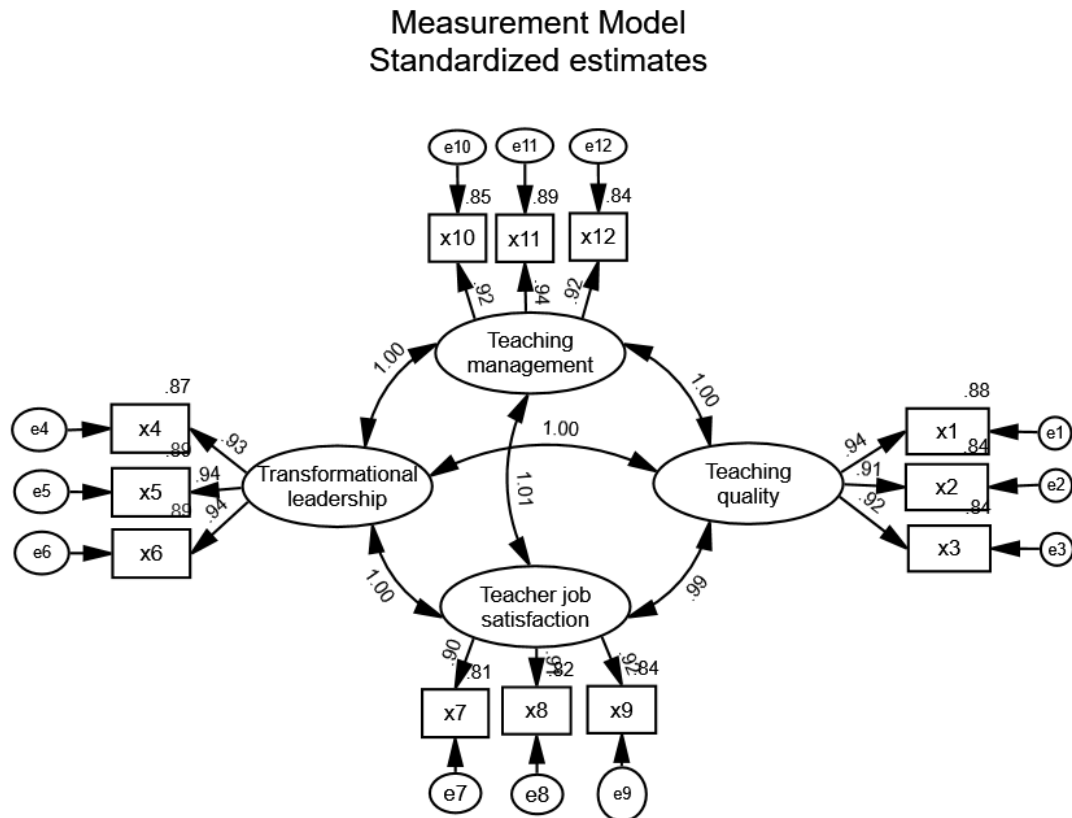
The hypothesis framework of this study contains four variables and nine hypotheses (H1-H9). Teaching quality was the dependent variable, transformational leadership was the independent variable, and teacher job satisfaction and teaching management were the intermediary variables.

1. Teaching quality (F1) composed of 3 parts, there were teacher quality (x1), evaluation system(x2) and school quality(x3).

2. Transformational leadership (F2) composed of 3 parts, there were moral norm(x4), vision motivation(x5), individualized consideration(x6).

3. Teacher job satisfaction (F3) composed of 3 parts, there were interpersonal relationship(x7), further promotion(x8) and physical condition(x9).

4. Teaching management (F4) composed of 3 parts, there were talent training system(x10), management service(x11) and teacher team construction(x12).

Chi-square=49.519 df=48 p=.412 Relative Chi-square=1.032
CFI=1.000 TLI=1.000 RMSEA=.008

Figure 3 CFA Model (Standardized estimates)

Table 1 Hypothesis testing of Structural Equation Model

Hypotheses	Indirect Path	Unstandardized Estimate	Standardized Estimate	P-Value
Direct effect				
H1	F2=> F1	0.495	0.468	***
H2	F4=> F1	0.348	0.355	***
H3	F3=> F1	0.181	0.184	*
H4	F2=> F4	1.047	0.970	***
H5	F2=> F3	0.445	0.413	***
H6	F4=> F3	0.561	0.561	***
Indirect effect				
H7	F2 => F4 => F1	0.364	0.344	**
H8	F2=> F3=> F1	0.08	0.076	0.158
H9	F2=> F4=> F3=> F1	0.097	0.546	0.164

Significance of Estimates: * $p < 0.050$, ** $p < 0.010$, *** $p < 0.001$

Hypothesis 1 (F2=>F1): There were some positive relationships between transformational leadership and teaching quality, the estimated path coefficient was 0.495 which was statistically significant ($p < 0.001$). This hypothesis was accepted.

Hypothesis 2 (F4=> F1): There were some positive relationships between teaching management and teaching quality, the estimated path coefficient was 0.348 which was statistically significant ($p < 0.001$). This hypothesis was accepted.

Hypothesis 3 (F3=> F1): There were some positive relationships between teacher job satisfaction and teaching quality, the estimated path coefficient was 0.181 which was statistically significant ($p < 0.050$). This hypothesis was accepted.

Hypothesis 4 (F2=> F4): There were some positive relationships between transformational leadership and teaching management, the estimated path coefficient was 0.181 which was statistically significant ($p < 0.001$). This hypothesis was accepted.

Hypothesis 5 (F2=> F3): There were some positive relationships between transformational leadership and teacher job satisfaction, the estimated path coefficient was 0.445 which was statistically significant ($p < 0.001$). This hypothesis was accepted.

Hypothesis 6 (F4=> F3): There were some positive relationships between teaching management and teacher job satisfaction, the estimated path coefficient was 0.561 which was statistically significant ($p < 0.001$). This hypothesis was accepted.

Hypothesis 7 (F2 => F4 => F1): There were some positive relationships between transformational leadership, teaching management and teaching quality, the estimated path coefficient was 0.561 which was statistically significant ($p < 0.050$). This hypothesis was accepted.

Hypothesis 8 (F2=> F3=> F1): There were some positive relationships between transformational leadership, teacher job satisfaction and teaching quality, the estimated path coefficient was 0.08 which wasn't statistically significant ($p > 0.050$). This hypothesis wasn't accepted.

Hypothesis 9 (F2=> F4=> F3=> F1): There were some positive relationships between transformational leadership, teaching management, teacher job satisfaction and teaching quality, the estimated path coefficient was 0.106 which wasn't statistically significant ($p > 0.050$). This hypothesis wasn't accepted.

After analyzing the hypothesis of direct and indirect effects in this research, the results showed that among the nine hypotheses in this research, the hypothesis of H1-H7 was accepted, but the hypothesis of H8 and H9 does not valid.

Table 2 Inter correlation coefficient between factors.

	Teaching quality	Transformational leadership	Teacher job satisfaction	Teaching management
Teaching quality (F1)	1.000			
Transformational leadership (F2)	0.948	1.000		
Teacher job satisfaction (F3)	0.934	0.941	1.000	
Teaching management (F4)	0.942	0.951	0.944	1.000

Table 3 Decomposition effects of factors affecting on teaching quality.

Latent variables	Effect			Corr	Spurious
	Direct	Indirect	Total		
Transformational leadership	0.495	0.47	0.965	0.948	-0.017
Teacher job satisfaction	0.181	0.186	0.367	0.934	0.567
Teaching management	0.348	0.472	0.82	0.942	0.122

Discussion

Through the above research, the following discussion was proposed (See table 2 and table 3):

1. Transformational leadership and teaching quality had a positive correlation relationship.

(F2=>F1): There were some positive relationships between transformational leadership and teaching quality, the estimated path coefficient was 0.495 which was statistically significant ($p < 0.001$). This hypothesis was accepted.

2. Teaching management affect teaching quality improvement.

(F4=> F1): There were some positive relationships between teaching management and teaching quality, the estimated path coefficient was 0.348 which was statistically significant ($p < 0.001$). This hypothesis was accepted.

3. Teacher job satisfaction affect teaching quality improvement.

(F3=> F1): There were some positive relationships between teacher job satisfaction and teaching quality, the estimated path coefficient was 0.181 which was statistically significant ($p < 0.050$). This hypothesis was accepted.

4. Transformational leadership affecting teaching management.

(F2=> F4): There were some positive relationships between transformational leadership and teaching management, the estimated path coefficient was 0.181 which was statistically significant ($p < 0.001$). This hypothesis was accepted.

5. Transformational leadership affecting teacher job satisfaction.

(F2=> F3): There were some positive relationships between transformational leadership and teacher job satisfaction, the estimated path coefficient was 0.445 which was statistically significant ($p < 0.001$). This hypothesis was accepted.

6. Teaching management affecting teacher job satisfaction.

(F4=> F3): There were some positive relationships between teaching management and teacher job satisfaction, the estimated path coefficient was 0.561 which was statistically significant ($p < 0.001$). This hypothesis was accepted.

7. Transformational leadership affect teaching quality through teaching management.

(F2 => F4 => F1): There were some positive relationships between transformational leadership, teaching management and teaching quality, the estimated path coefficient was 0.561 which was statistically significant ($p < 0.050$). This hypothesis was accepted.

8. There is no obvious correlation between transformational leadership in influencing teaching quality through teacher job satisfaction.

(F2=> F3=> F1): There were some positive relationships between transformational leadership, teacher job satisfaction and teaching quality, the estimated path coefficient was 0.08 which was statistically significant ($p > 0.050$). This hypothesis wasn't accepted.

9. There were no association between transformational leadership influence the quality of teaching through teaching management and teacher job satisfaction.

(F2=> F4=> F3=> F1): There were some positive relationships between transformational leadership, teaching management, teacher job satisfaction and teaching

quality, the estimated path coefficient was 0.106 which was statistically significant ($p > 0.050$). This hypothesis wasn't accepted.

The research findings revealed that; (1) the relationship model between transformational leadership and teaching quality was valid; (2) teaching management plays a mediating role between transformational leadership and teaching quality; (3) teacher job satisfaction has a direct mediating effect on transformational leadership and teaching quality; (4) the model fits well with the empirical data ($\chi^2 / df = 3.028$, CFI = 0.989, TLI = 0.985, RMSEA = 0.065).

Recommendations

1. Theoretical Recommendation

The researchers also came to different conclusions from different angles. Especially at the beginning of this century, with the deepening of higher education reform and the continuous opening of ideas, the reform of higher education management has presented a new situation with a hundred flowers. However, the vague concept of teaching management is still a major problem plaguing the teaching management of colleges and universities in China, such as: one-sided pursuit of the economic promotion function of college education, neglect of the overall function, blind pursuit of the social value of education, ignorance of students' life mechanism, etc. There is no doubt that different educational concepts will lead to different teaching management behaviors, and corresponding management practices must be carried out under the guidance of correct educational concepts. What kind of educational management concepts and concepts are used to guide the practice and talent training of the school is the most spiritual thing in the quality of the university. The reform of education management and the improvement of teaching quality will inevitably promote the corresponding changes in the quality of university education. The reform of higher education concepts discussed in this paper is mainly based on leading higher education concepts that have an overall impact on the entire university education, especially the new education management concepts that have a great influence on modern university education management.

Transformational leadership in improving teacher job satisfaction, create personalized care project: (1) To establish and improve the system of teachers' sympathy, in view of the teachers' personal situation (illness, wedding, accident, family funeral, etc.) take layered sympathy method, by the union group, department leader and women's joint committee for layered sympathy.(2) Heart-to-heart talk system, timely intervention in the contradictions and disputes between teachers, administrators or teachers and students, resolve contradictions and enhance harmony.(3) Send warmth system, birthday or national traditional festival greetings, enhance the sense of belonging of teachers.

2. Policy Recommendations

The direction of university education in China is the connotative development path with improving the quality as the core, paying more attention to comprehensively improving the quality of university education, and making an overall management system for the education evaluation and education supervision reform in the new era. To improve the quality of economic growth, Guangdong Provincial government has put forward the strategy of industrial and labor transfer, strengthened the implementation of

innovation-driven development strategy, strengthened innovation, innovation depends on talents. Higher education is an important way to cultivate high-quality talents. Therefore, the development of higher education is the key to the development of high-quality economic development.

3. Practical Recommendations

This research topic has strong practical and specific theoretical significance, but in the process of practical research, on the one hand, due to the author's time limit and lack of ability, the research subjects are only some public universities in Guangdong Province, and the factors of private universities have not been considered, so the psychological factors of the population will be very different. On the other hand, conceptually, the teaching quality of dependent variable and the teaching management of intermediary variable are easy to be confused or conceptually related. The dimension of teaching management has no clear operational definition, so it is difficult to measure. In the existing literature, the perspective of teaching management and teaching quality on the problem have produced many different views. The author can only design the dimension and questionnaire from the existing theoretical basis and the practical experience of teaching management. This inevitably leads to the objective inherent flaws of the constructed model and research hypotheses.

(1) Transformative leaders and traditional leaders are not distinct opposites, but complementary, and are reflected in different leaders to different degrees. In the context of educational change, transformational leadership are increasingly receiving more attention. The various behavior characteristics of school transformational leadership must be closely related to teaching management and teacher satisfaction. The implementation of transformational leadership will undoubtedly have a great impact on the teaching quality.

(2) The main goal of teaching management is to improve the teaching quality, and the premise of improving the teaching quality is that the school should have a team of teachers with both teaching ability and coordinated efforts. Teaching is completed by teachers, teachers' quality, ability, character, teaching methods, teaching experience, psychological and physiological conditions are different, to organize the work, we must understand the mutual differences between teachers, reasonable deployment, to make up for the shortage.

(3) Teaching management is a core content of higher school education management. Reform and innovation of teaching management is urgent and imperative, and should the teaching management thought, teaching management system, teaching management mode and teaching management means; to handle the three relationships between rigid management and flexible management, academic management and administrative management, and management and management. The efficiency of teaching management in colleges and universities directly affects the quality of running schools. In view of the problems existing in teaching management, colleges and universities should update the teaching management concept, improve the teaching management system, build a professional teaching management team, and enrich the teaching management mode, so as to improve the talent training system, improve the management and service of the school, including academic management and teaching

operation management, in the construction of teachers, step by step, to provide a better platform for teachers.

(4) With the expansion of the scale of all levels and the increasingly rich teaching content, teaching management activities become more important and complex. Teaching management from a relatively simple general teaching practice activities gradually to the teaching ideas, teaching system, teaching quality, teaching resources and other aspects of the comprehensive and systematic management. The research shows that the good and bad teaching conditions, the high and low teaching level, directly affect the quality of talent training and the realization of training objectives; teaching, learning and management is also an important factor restricting the improvement of teaching quality. The construction of the teaching quality of universities should be improved from five dimensions, that is, it is necessary to implement the reform of education and teaching concepts, improve the teachers' professional ability, promote the improvement of students' style of study construction, establish a scientific system incentive and evaluation mechanism, and give full play to the role of students' teaching evaluation and teaching inspection scientifically.

The authors will continue to focus on all the issues listed above in a subsequent follow-up work.

References

- Kenzie, S. P. (1997, 10). The impact of organizational citizenship behavior on organizational performance: A review and suggestions for future research. *Human Performance*, pp. 133-151.
- Tao, x. (1998). *Beijing Normal University Press*.
- Wang, P. (2005). Promoting teaching Management Reform with Innovative Spirit [J]. *China Higher Education Research*, pp. 83-84.
- Wang, R. (2003). Strengthening teaching management to improve the quality of undergraduate teaching. *Journal of Shaanxi Normal University (Philosophy and Social Sciences)(S1)*, pp. 168-170.
- Wen, H. (2020). Correlation degree and Coordination degree analysis of higher education level and economic growth quality in Guangdong Province. *Jiangxi University of Finance and Economics*.

งานสร้างสรรค์ทางดนตรี: บทเพลงพระราชนิพนธ์ “ในดวงใจนิรันดร์”

สำหรับการบรรเลงด้วยวงบราสควินเทต

**A Creative Work: The Music Composition of H.M. King Bhumibol
Adulyadej “Still on My Mind” for Brass Quintet**

วสวัตต์ พัยคฆกุล,

ทรงพล สุขุมวาท และ ณรงค์ศักดิ์ ศรีบรรณาศักดิ์วัชรารักษ์

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Wasawat Phayakkakul,

Songphon Sukhumvat and Narongsak Sribandasakwatcharakorn

Bangkok Thonburi University, Thailand

Corresponding Author Email: wasawat.pha@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความเป็นมาของบทเพลงพระราชนิพนธ์ “ในดวงใจนิรันดร์” 2) เพื่อศึกษาเรียบเรียงเสียงประสานในบทเพลงพระราชนิพนธ์ ในดวงใจนิรันดร์ งานสร้างสรรค์ทางดนตรี: บทเพลงพระราชนิพนธ์ “ในดวงใจนิรันดร์” สำหรับการบรรเลงด้วยวงบราสควินเทต

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้เชี่ยวชาญทางด้านการประพันธ์เพลงและการปฏิบัติเครื่องลมทองเหลืองทั้งหมด 3 ท่านเพื่อให้ได้แนวทางในการเรียบเรียงเสียงประสานที่ผ่านการบรรเลงด้วยวงบราสควินเทตรวมถึงแนวทางการฝึกซ้อมของเครื่องลมทองเหลือง

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเพลง ในดวงใจนิรันดร์ เป็นบทเพลงพระราชนิพนธ์ลำดับที่ 37 ในพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นในปีพ.ศ. 2508 เป็นบทเพลงแรกที่ทรงพระราชนิพนธ์คำร้องเป็นภาษาอังกฤษด้วยพระองค์เองโดยมีชื่อเพลงเป็นภาษาอังกฤษว่า “Still on My Mind” 2) การเรียบเรียงเสียงประสานของบทเพลงในครั้งนี้มีความยาวประมาณ 30 นาที โดยผู้วิจัยใช้ชื่อบทเพลงว่า งานสร้างสรรค์ทางดนตรี: บทเพลงพระราชนิพนธ์ “ในดวงใจนิรันดร์” สำหรับการบรรเลงด้วยวงบราสควินเทตแบ่งอัตราความเร็วออกเป็น 3 ช่วง คือ อัตราความเร็วแบบ อันดันเต (Andante) โมเดราโต (Moderato) และอัลเลโกร (Allegro) การเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงพระราชนิพนธ์นี้อยู่ในบันไดเสียง อีแฟลตเมเจอร์ อัตราจังหวะ 4/4 จึงทำให้การเรียบเรียงเสียงประสานในครั้งนี้มีถ่วงทำนองที่หวานซึ้ง โศกเศร้า ไปจนถึงท่วงทำนองที่มีความสนุกสนาน ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะถ่ายทอดการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลง “ในดวงใจนิรันดร์” ผ่านการบรรเลงด้วยวงบราสควินเทต ซึ่งเป็นรูปแบบวงที่เหมาะสมที่สุดในแนวทางการเรียบเรียงเสียงประสานของผู้วิจัยในบทเพลงนี้

* วันที่รับบทความ : 16 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 8 สิงหาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 9 สิงหาคม 2566

คำสำคัญ: งานสร้างสรรค์ทางดนตรี; บทเพลงพระราชนิพนธ์; ในดวงใจนิรันดร์; บราสควินเทต

Abstracts

The purposes of this research were 1) to study the history of the music composition of H.M. King Bhumibol Adulyadej “Still on my mind” 2) to study the harmony the music composition of H.M. King Bhumibol Adulyadej “Still on My Mind” for Brass Quintet

This methodology was a qualitative research method. The main informants are 3 experts in composition and brass music instrument practice to provide guidelines for harmonizing the brass quintet ensemble, including practice guidelines of brass music instruments.

The research findings were 1) “Still on My Mind” was no.37th song composed by H.M. King Bhumibol Adulyadej. His Majesty composed it in the year B.E. 1965. It is the first song that His Majesty composes the lyric in english language by himself, with the title of the song “Still on My Mind”. 2) The composition of the song was approximately 30 minutes. The researcher used the music composition of H.M. King Bhumibol Adulyadej “Still on my mind” for playing with a brass quintet and divided into 3 type tempos: Andante, Moderato and Allegro. The composition “Still on my mind” in the E-flat major scale and time signature 4/4, thus given this composition a balance of sweet, melancholic melodies to fun melodies. Therefore, chose to convey the composition of the song “Still on My Mind” through the brass quintet which is the most suitable band form in the researcher's approach to harmonizing the music in this song.

Keywords: Music Creative work; The music composition of H.M. King Bhumibol Adulyadej; Still on my mind; Brass quintet

บทนำ

บทเพลง ในดวงใจนิรันดร์ เป็นบทเพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์ผู้ทรงพระปรีชาสามารถในด้านการทรงดนตรี และการพระราชนิพนธ์บทเพลง พระอัจฉริยภาพทางดนตรีเริ่มต้นขึ้นเมื่อพระองค์มีความสนพระทัยด้านดนตรีตั้งแต่องค์พระเยาว์ เมื่อมีพระชนมายุได้ 13 พรรษา ทรงเริ่มเรียนดนตรีกับ นายเวย์เบรชท์ (Weybrecht) ครูดนตรีชาวอัลซาส (Alsace) ขณะประทับที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ทรงเรียนการดนตรีในแขนงต่าง ๆ ทั้งทรงเรียนการเป่าแซกโซโฟน และการอ่าน-เขียนโน้ตเพลงในแนวทางของดนตรีคลาสสิก ต่อมาพระองค์เริ่มสนพระทัยในดนตรีแจ๊สจึงเริ่มหัดดนตรีในแนวทางนี้ โดยทรงสนพระทัยในแนวดิกซีแลนด์แจ๊ส (Dixieland Jazz) ซึ่งเป็นดนตรีแจ๊สที่มีพื้นเพมาจากเมืองนิวออร์ลีนส์ มีจังหวะที่สนุกสนาน ตื่นเต้น เร้าใจ

การประพันธ์บทเพลงในครั้งนี้มีความยาวประมาณ 30 นาที โดยใช้ชื่อบทเพลงว่า งานสร้างสรรค์ทางดนตรี: บทเพลงพระราชนิพนธ์ “ในดวงใจนิรันดร์” สำหรับการบรรเลงด้วยวงบราสควินเทต การเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงพระราชนิพนธ์นี้อยู่ในบันไดเสียง อีแฟลตเมเจอร์ อัตราจังหวะ 4/4 แบ่งอัตราความเร็วออกเป็น 3 ช่วง คือ อัตราความเร็วแบบ อันดันเต (Andante) โมเดอราโต (Moderato) และอัลเลโกร (Allegro)

ช่วงที่ 1 อันดันเต

ช่วงที่ 2 โมเดอร่าโต

ช่วงที่ 3 อัลเลโกร

บราสควินเท็ตประกอบไปด้วย 2 ทรัมเป็ต (2 Trumpets) เฟรนช์ฮอร์น (French Horn) ทรอมโบน (Trombone) และทูบา (Tuba)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของบทเพลงพระราชนิพนธ์ “ในดวงใจนิรันดร์”
2. เพื่อศึกษาเรียบเรียงเสียงประสานในบทเพลงพระราชนิพนธ์ “ในดวงใจนิรันดร์”

ระเบียบวิธีวิจัย

การทำวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ซึ่งมีวิธีการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประพันธ์และเรียบเรียงบทเพลงพระราชนิพนธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาบทเพลงพระราชนิพนธ์ ในดวงใจนิรันดร์ ด้านคำร้อง ทำนอง และการใช้คอร์ด รวมไปถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการประพันธ์และการปฏิบัติเครื่องลมทองเหลือง เพื่อนำข้อมูลมาสร้างสรรค์การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับการบรรเลงด้วยวงบราสควินเท็ต โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี การประพันธ์บทเพลง งานสร้างสรรค์ทางดนตรี: บทเพลงพระราชนิพนธ์ “ในดวงใจนิรันดร์” สำหรับการบรรเลงด้วยวงบราสควินเท็ต เรียบเรียงเสียงประสานโดย นายวสุวัตต์ พยัคฆกุล และแนวทางการบรรเลง
2. สร้างแบบคำถามเกี่ยวกับเสียงควบเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิด
3. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการประพันธ์บทเพลง และผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติเครื่องลมทองเหลือง
4. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นำแง่มุมที่ได้มาตีความและเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับการบรรเลงด้วยวงบราสควินเท็ต
5. สร้างสรรค์ทางดนตรี: บทเพลงพระราชนิพนธ์ “ในดวงใจนิรันดร์” สำหรับการบรรเลงด้วยวงบราสควินเท็ต สังคีตลักษณ์ในรูปแบบอิสระ
6. นำบทประพันธ์ “ในดวงใจนิรันดร์” ปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ
7. รวบรวมข้อมูลและสรุปผล

ผลการวิจัย

ความเป็นมาของบทประพันธ์

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและการศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัย ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และสรุปผลออกมาได้ดังต่อไปนี้

บทเพลง *ในดวงใจนิรันดร์* เป็นบทเพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์ผู้ทรงพระปรีชาสามารถในด้านการทรงดนตรี และการพระราชนิพนธ์บทเพลง พระอัจฉริยภาพทางดนตรีเริ่มต้นขึ้นเมื่อพระองค์มีความสนพระทัยด้านดนตรีตั้งแต่องค์พระเยาว์ เมื่อมีพระชนมายุได้ 13 พรรษา ทรงเริ่มเรียนดนตรีกับ นายเวย์เบรชท์ (Weybrecht) ครูดนตรีชาวอัลซาส (Alsace) ขณะประทับที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ทรงเรียนการดนตรีในแขนงต่าง ๆ ทั้งทรงเรียนการเป่าแซกโซโฟน และการอ่าน-เขียนโน้ตเพลงในแนวทางของดนตรีคลาสสิก ต่อมาพระองค์เริ่มสนพระทัยในดนตรีแจ๊สจึงเริ่มหัดดนตรีในแนวทางนี้ โดยทรงสนพระทัยในแนวดิกซีแลนด์แจ๊ส (Dixieland Jazz) ซึ่งเป็นดนตรีแจ๊สที่มีพื้นเพมาจากเมืองนิวออร์ลีนส์ มีจังหวะที่สนุกสนาน ดิ้นเต้น เร้าใจ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระอัจฉริยภาพทางดนตรีเป็นอย่างมาก พระองค์เคยทรงดนตรีร่วมกับนักดนตรีแจ๊สระดับโลกมากมายในรูปแบบของการด้นสด (Improvisation) อีกทั้งยังทรงพระราชนิพนธ์ทำนองเพลงกว่า 48 เพลง และยังทรงพระราชนิพนธ์คำร้องเป็นภาษาอังกฤษด้วยพระองค์เองถึง 5 บทเพลง พระองค์ทรงรักในการดนตรีเป็นอย่างมากดังเช่นพระราชดำรัสที่ทรงพระราชทานให้สัมภาษณ์แก่วิทยุเสียงอเมริกาเมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อปีพ.ศ. 2503 ว่า “ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของข้าพเจ้า จะเป็นแจ๊สหรือไม่ใช่แจ๊สก็ตาม ดนตรีล้วนอยู่ในตัวทุกคน เป็นส่วนที่ยิ่งใหญ่ในชีวิตคนเรา สำหรับข้าพเจ้า ดนตรีคือสิ่งประณีตงดงาม และทุกคนควรนิยมในคุณค่าของดนตรีทุกประเภท เพราะว่าดนตรีแต่ละประเภทต่างก็มีความเหมาะสมตามแต่โอกาสและอารมณ์ที่ต่าง ๆ กันไป ” (พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. สัมภาษณ์, 2503)

บทเพลง *ในดวงใจนิรันดร์* เป็นบทเพลงที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราชนิพนธ์คำร้องและทำนองด้วยพระองค์เอง โดยบทเพลงพระราชนิพนธ์นี้เดิมทีทรงตั้งชื่อว่า “I can’t get you off my mind” แต่ภายหลังทรงเปลี่ยนเป็น Still on my mind ซึ่งทั้งสองชื่อนี้เป็นคำร้องตอนเริ่มต้นและตอนจบของบทเพลง

อรรถาธิบายการเรียบเรียงเสียงประสานใหม่บทเพลงพระราชนิพนธ์ ในดวงใจนิรันดร์

การเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงพระราชนิพนธ์นี้อยู่ในบันไดเสียง อีแฟลตเมเจอร์ อัตราจังหวะ 4/4 แบ่งอัตราความเร็วออกเป็น 3 ช่วง คือ อัตราความเร็วแบบ อันดันเต (Andante) โมเดราโต (Moderato) และอัลเลโกร (Allegro)

ตารางที่ 1 สังกีตลักษณ์ของบทประพันธ์

ห้องเพลง	สังคีตลักษณ์	รูปแบบจังหวะ
1-4	ช่วงนำ (Introduction)	สวิง (Swing)
5-12	A	
13-20	B	
21-28	A	
29-39	B'	
40-45	<u>ช่วงเชื่อม (Transition)</u> บรรเลงเดี่ยวฮอร์น	บอสซาโนวา (Bossa Nova)
46-50	บรรเลงเดี่ยวทรมเป็ต	
51-58	A	
59-66	B	
67-74	A	
75-82	B'	ละติน (Latin)
83-89	โคดา (Coda)	

ผู้วิจัยเลือกเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงบราสควินเท็ต ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดวงดนตรีที่สามารถบรรเลงบทเพลงได้หลากหลายรูปแบบ สามารถบรรเลงถ่ายทอดบทเพลงในจังหวะช้าและเร็วได้อย่างดีเยี่ยม เหมาะแก่การใช้เพื่อบรรเลงในการเรียบเรียงเสียงประสานใหม่สำหรับบทเพลงพระราชนิพนธ์นี้

คำร้องของบทเพลงพระราชนิพนธ์ ในดวงใจนิรันดร์ กล่าวถึงเรื่องราวความรักซึ่งผ่านพ้นไปแล้ว หากแต่ยังไม่สามารถลืมไปได้ เมื่อพิจารณาจากเนื้อหาของคำร้องแล้ว ผู้วิจัยจึงเริ่มต้นการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงนี้ในจังหวะที่ช้าเพื่อคงความดั้งเดิมของดนตรีเอาไว้ โดยผู้วิจัยได้ประพันธ์ช่วงนำ (Intro) ขึ้นใหม่โดยนำแนวคิดมาจาก “สายลม” ที่เมื่อพัดไปแล้วไม่ย้อนกลับมาฉุดใด ความรักก็เช่นเดียวกันที่เมื่อจากไปแล้วก็ไม่หวนกลับมาฉุดนั้น โดยหากดูความเข้มข้นของการเรียบเรียงเสียงประสานในช่วงนำจะเริ่มจากความเข้มข้น น้อย ไปหา มาก และกลับมา น้อย อีกครั้งก่อนจะเข้าสู่ท่อน A ของบทเพลง เหมือนสายลมเมื่อพัดจาก

ที่ไกล ๆ จะได้ยินเสียงลมค่อย ๆ ดังขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อพัดมาถึงตรงหน้าจะได้ยินเสียงลมอย่างชัดเจน และเมื่อสายลมพัดผ่านไปเสียงก็จะค่อย ๆ เบาลง ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ประพันธ์ในส่วนช่วงนำของบทเพลงนี้

ตัวอย่างที่ 1 ช่วงนำ ห้องที่ 1-4

Andante

หลังจากนั้นเข้าสู่ท่อน A ซึ่งเป็นท่อนร้องของบทเพลง ในรูปแบบจังหวะสวิง (Swing) จุดประสงค์ของท่อนนี้ผู้วิจัยตั้งใจถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลงให้เป็นไปตามคำร้อง กล่าวคือให้มีอารมณ์โศกเศร้าถึงความรักที่ผ่านพ้นไปแล้ว ในท่อนนี้จึงมีอัตราความเร็วที่ช้า ถ่ายทอดทำนองเพลงผ่านเครื่องดนตรี ฟลูเกิลฮอร์น (Flugel Horn) ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีในตระกูลทรัมเป็ตที่มีลักษณะที่ใหญ่ ให้เสียงที่นุ่มนวล ลุ่มลึก กว่าทรัมเป็ตแบบทั่วไป เหมาะสำหรันำมาถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลงในท่อนนี้

ทำนองเพลงในท่อน A หรือท่อนร้อง 1 (Verse 1) ถ่ายทอดผ่านฟลูเกิลฮอร์น บรรเลงสอดประสานไปกับแนวของทูบาที่เป็นทั้งแนวเบสและเครื่องดนตรีที่ให้จังหวะ เพียงสองแนว หลังจากนั้นจึงมีการสอดทำนองประสานจากเครื่องดนตรีอื่น ๆ เล็กน้อยเพื่อนำเข้าสู่ท่อน B

ท่อน B หรือท่อนฮุคของบทเพลง ผู้วิจัยได้นำแนวความคิด “สายลม” กลับมาใช้อีกหนึ่งหน แต่ท่อนนี้สายลมที่ว่อนนั้นจะพัดแรงกว่ารอบแรก พัดด้วยความกรรโชกอย่างรวดเร็วเพียงชั่วครู่แล้วหายไปด้วยความรวดเร็ว ทั้งไว้เพียงลมพัดเอื่อย ๆ การสอดทำนองประสานเป็นการสอดทำนองแบบเลียนเสียงทำนองหลักในแนวทรัมเป็ต 2 และเฟรนช์ฮอร์น

ตัวอย่างที่ 2 ท่อน B ห้องที่ 13-20

เมื่อสายลมสงบลงหรือจบท่อน B เป็นการกลับมาของท่อน A อีกครั้งหนึ่ง แต่รอบนี้มีการเพิ่มทำนองสอดประสานเข้าไปมากกว่ารอบแรก มีการเพิ่มแนวทอมโบนที่เล่นเสียงประสานลากยาวเหมือนสีพื้นหลังของห้องฟ้าเข้าไป การเพิ่มแนวทำนองสอดประสานเข้าไปมากกว่ารอบแรกเพื่อเป็นการบอกเป็นนัย ๆ ว่าสายลมที่กรรโชกอย่างรุนแรงและเหมือนจะพัดผ่านไปแล้วในท่อน B นั้นยังไม่หายไปไหน ยังคงมีมวลลมหนา ๆ คอยดูที่ว่าจะกลับมาอีกหรือไม่ และก็เป็นดังนั้น ทำนอง B' กลับมาอีกครั้งหนึ่ง ราวกับลมกรรโชกอย่างรุนแรงแต่อยู่เพียงชั่วครู่แล้วพัดผ่านไปเช่นเดิม แต่คราวนี้ดูเหมือนจะผ่านไปแล้วผ่านไปเลย เนื่องจากมีการย้ำทำนองช่วงท้ายถึงสองรอบราวกับเป็นการบอกกล่าวของสายลม

หลังจากการนำเสนอบทเพลงไปหนึ่งรอบ ซึ่งหมายถึงการนำเสนอทำนองทุกทำนองที่ใช้ในบทเพลงนี้ไปแล้ว หลังจากนั้นจะเป็นการนำทำนองเหล่านั้นมาฉายซ้ำในรูปแบบต่าง ๆ โดยการเปลี่ยนรูปแบบจังหวะ อัตราความเร็ว และทำนองสอดประสานใหม่ทั้งหมด คงไว้เพียงทำนองหลักของบทเพลงเท่านั้น

เมื่อท่อน B' จบลงราวกับว่าสายลมที่รุนแรงได้พัดผ่านไปแล้ว เข้าสู่ช่วงเชื่อม (Transition) ที่ผู้วิจัยตั้งใจวางไว้ตรงนี้เพื่อปรับอารมณ์ของบทเพลงให้มีความสดใสขึ้นหลังจากผ่านช่วงที่ฟังดูโศกเศร้า และหมองหม่น หากเปรียบเป็นภาพวาดก็คงเป็นภาพที่ใช้กลุ่มสีเทาหรือสีดำเป็นหลัก รูปแบบจังหวะในท่อนนี้เปลี่ยนจากจังหวะสวิงมาเป็นจังหวะบอสซาโนวา (Bossa Nova) รวมไปถึงการเปลี่ยนอัตราความเร็วจาก อันดันเต มาเป็น โมเดราโต ที่มีอัตราความเร็วที่เร็วขึ้นกว่าช่วงแรก

การเรียบเรียงเสียงประสานในช่วงแรกที่เลือกถ่ายทอดในจังหวะช้าเป็นเพราะการตีความจากคำร้องของบทเพลงที่มีความหายไปทางโศกเศร้า แต่การเปลี่ยนจังหวะให้เร็วขึ้นและสดใสมากขึ้น มาจากการตีความคำร้องของบทเพลงใหม่ เป็นการตีความเหตุการณ์หลังจากผ่านพ้นเรื่องราวความโศกเศร้าไปแล้ว ถึงแม้

จะมีความรักที่ไม่สมหวัง แต่การยอมรับในความผิดหวังและก้าวข้ามผ่านเรื่องราวดังกล่าวได้นั้นถือเป็นประสบการณ์ที่ดีมากประสบการณ์หนึ่งของชีวิต ดังคำกล่าวที่ว่า “ฟ้าหลังฝนย่อมดีเสมอ”

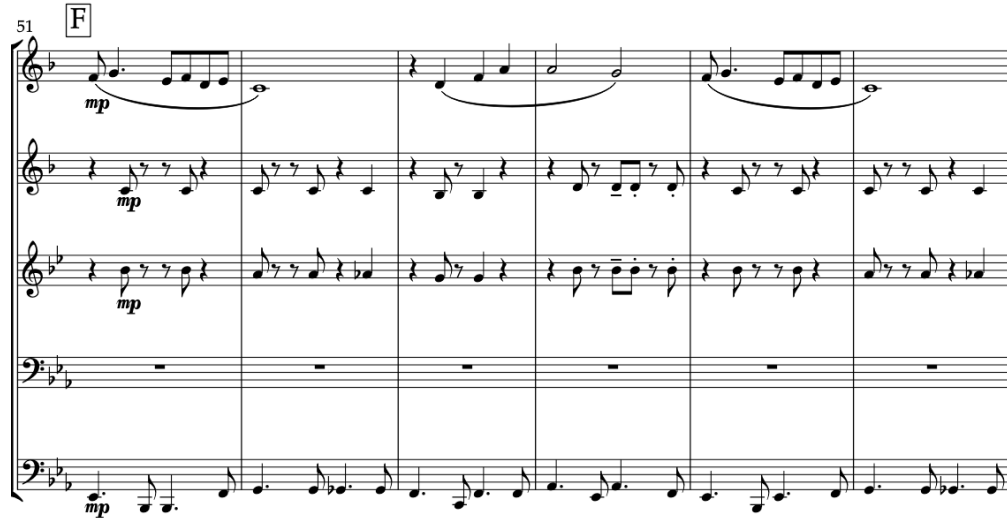
การเรียบเรียงเสียงประสานในช่วงเชื่อมสามารถสังเกตเห็นการเปลี่ยนรูปแบบของจังหวะได้อย่างชัดเจนจากการเดินทำนองของแนวทูบา และการหยุดการเล่นซวิงเพื่อกลับมาเล่นจังหวะตรงปกติ (Straight) เพื่อให้จังหวะมีความกระชับมากยิ่งขึ้น มีการเดินทำนองสอดประสานของทรัมเป็ต 2 และทรอมโบน ในขณะที่เฟรนช์ฮอร์นทำหน้าที่บรรเลงทำนอง หลังจากนั้นผู้วิจัยเลือกวางท่อนบรรเลงเดี่ยวทรัมเป็ตไว้หลังจากการนำเสนอทำนองของเฟรนช์ฮอร์น เพื่อให้ให้นักดนตรีสามารถนำเสนอทำนองที่ผ่านการตีความรูปแบบความรักที่ผ่านพ้นไปแล้วของตนเองได้

ตัวอย่างที่ 3 ช่วงเชื่อม ห้องที่ 40-45

The musical score is for a piano introduction in D major, 4/4 time, marked Moderato. It consists of measures 40-45. The score includes staves for piano, bass, and drums. The piano part features a solo improvisation section starting at measure 42, marked with a 'D' in a box. The key signature changes from D major to Bb major (F major) for the improvisation. The score includes dynamic markings like mp (mezzo-piano) and mf (mezzo-forte). The bass part provides a steady accompaniment, and the drums play a simple pattern. The improvisation section is marked with 'Solo improvisation' and 'F' (F major) above the staff.

ทำนอง A กลับมาอีกครั้งหนึ่งหลังช่วงเชื่อม เรียบเรียงเพื่อนำเสนอใหม่ในรูปแบบจังหวะบอสซาโนวา ด้วยการตีความคำร้องใหม่ ให้มีความสดใสมากขึ้นกว่าเดิม ดนตรีบอสซาโนวาเป็นดนตรีที่มีการเดินทำนองของแนวเบสโดยใช้โมทีฟเดียวกันโดยตลอดซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของรูปแบบจังหวะนี้ โดยทำนองนี้จะอยู่ในแนวทูบาสำหรับบทเพลงนี้ และมีการเล่นโน้ตในจังหวะขัดกับการเดินทำนองของแนวเบสซึ่งอยู่ในแนวทรัมเป็ต 2 และเฟรนช์ฮอร์น ในลักษณะเป็นรูปแบบจังหวะคล้ายเดิมโดยตลอด อาจเพิ่มเติมโน้ตได้บ้างตามสมควร แต่โครงสร้างของรูปแบบจังหวะจะต้องยังคงเดิม

ตัวอย่างที่ 4 การเดินทำนองของท่อน A ในจังหวะบอสซาโนวา ห้องที่ 51-56

หลังจากนั้นผู้วิจัยต้องการเร่งความเร็วของบทเพลงและเพิ่มความสุขสนุกสนานเข้าไปในบทเพลงอีก จึงเปลี่ยนรูปแบบจังหวะจากจังหวะบอสซาโนวาเป็นจังหวะละตินในท่อน B โดยรูปแบบจังหวะดังกล่าวเป็นการเพิ่มความเร็วเป็น 2 เท่าจากจังหวะเดิม (Double-time) จากโน้ตตัวดำ จึงเป็นโน้ตตัวเข้บ็ต 1 ชั้น จากโน้ตตัวเข้บ็ต 1 ชั้น จึงเป็นโน้ตตัวเข้บ็ต 2 ชั้น รวมไปถึงโน้ตที่เล่นในจังหวะที่ขัดกับแนวเบสก็ใช้โน้ตที่เล็กย่อยลงไปกว่าเดิม เพื่อให้บทเพลงดูเร็วมากขึ้น นอกจากนั้นผู้วิจัยเลือกให้ทอมโบนเล่นโน้ตที่ต่างจากเครื่องดนตรีอื่น กล่าวคือ ในขณะที่เครื่องดนตรีอื่นเล่นโน้ตที่เล็กย่อยลงไป ทอมโบนจะเล่นโน้ตที่ยาวขึ้น และในขณะที่เครื่องดนตรีอื่นเล่นโน้ตเข้บ็ต 1 ชั้นและ 2 ชั้น ทอมโบนจะเล่นโน้ต 3 พยางค์ตัวดำ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจในจังหวะของบทเพลงมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 5 การเดินทำนองของท่อน B ในจังหวะละติน ห้องที่ 67-70

หลังจากนั้นเมื่อท่อน B' กลับมาอีกครั้ง ในครั้งแรกเปลี่ยนรูปแบบจังหวะกลับมาเป็นบอสซาโนวา เพื่อเป็นการพักอารมณ์ ก่อนจะพุ่งเข้าสู่จังหวะละตินอีกครั้งหนึ่งในครั้งหลัง

ในส่วนของโคดาซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของบทเพลงนี้ ยังคงอยู่ในจังหวะละตินเนื่องจากบทเพลงขึ้นถึงขีดสุดที่จังหวะนี้แล้ว มีการเพิ่มโน้ตในจังหวะ 3 พยางค์เข้าไปทั้งในแบบ 3 พยางค์ตัวเข้บิต 1 ชั้น และ 3 พยางค์ตัวกลม เพื่อเพิ่มความหลากหลายทางจังหวะ (Polyrhythm) นอกจากนั้นยังมีการใช้เทคนิคครูดเสียง (Glissando) คือการใช้ลูกเล่นที่สไลด์ของทอมโบนเล่นจากเสียงหนึ่งไปยังอีกเสียงหนึ่งด้วยความต่อเนื่องและรวดเร็ว ปิดท้ายด้วยการเล่นโน้ต 3 พยางค์ตัวเข้บิต 1 ชั้นพร้อมกันของเฟรนช์ฮอร์นและทอมโบนในขณะที่เครื่องดนตรีอื่นลากโน้ตยาวค้างไว้เพื่อส่งเข้าตอนจบของบทเพลง โดยการเล่นโน้ตพร้อมกันทั้งวงและจบบทเพลงด้วยการเล่นโน้ตตัวอ๊อฟเฟลตซึ่งเป็นโน้ตโทนิคของบทเพลงพร้อมกันทั้งวง

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความเป็นมาของบทเพลงพระราชนิพนธ์ “ในดวงใจนิรันดร์” 2) เพื่อศึกษาเรียบเรียงเสียงประสานในบทเพลงพระราชนิพนธ์ ในดวงใจนิรันดร์ งานสร้างสรรค์ทางดนตรี: บทเพลงพระราชนิพนธ์ “ในดวงใจนิรันดร์” สำหรับการบรรเลงด้วยวงบราสควินเทต งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้เชี่ยวชาญทางด้านการประพันธ์เพลงและการปฏิบัติเครื่องลมทองเหลืองทั้งหมด 3 ท่านเพื่อให้ได้แนวทางในการเรียบเรียงเสียงประสานที่ผ่านการบรรเลงด้วยวงบราสควินเทตรวมไปถึงแนวทางการฝึกซ้อมของเครื่องลมทองเหลือง

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเพลง ในดวงใจนิรันดร์ เป็นบทเพลงพระราชนิพนธ์ลำดับที่ 37 ในพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นในปีพ.ศ. 2508 เป็นบทเพลงแรกที่ทรงพระราชนิพนธ์คำร้องเป็นภาษาอังกฤษด้วยพระองค์เองโดยมีชื่อเพลงเป็นภาษาอังกฤษว่า “Still on My Mind” 2) การเรียบเรียงเสียงประสานของบทเพลงในครั้งนี้นี้มีความยาวประมาณ 30 นาที โดยผู้วิจัยใช้ชื่อบทเพลงว่า งานสร้างสรรค์ทางดนตรี: บทเพลงพระราชนิพนธ์ “ในดวงใจนิรันดร์” สำหรับการบรรเลงด้วยวงบราสควินเท็ตแบ่งอัตราความเร็วออกเป็น 3 ช่วง คือ อัตราความเร็วแบบ อันดันเต (Andante) โมเดราโต (Moderato) และอัลเลโกร (Allegro)

ผลการวิจัยงานสร้างสรรค์ทางดนตรี: บทเพลงพระราชนิพนธ์ “ในดวงใจนิรันดร์” สำหรับการบรรเลงด้วยวงบราสควินเท็ต จากการเรียบเรียงเสียงประสานของเครื่องดนตรีที่มีความแตกต่างกันในเรื่องของช่วงเสียงทำให้การสร้างสรรค์บทเพลงในครั้งนี้นี้สามารถเรียบเรียงลำดับของช่วงเสียงเพื่อให้ผู้ฟังได้รับครบทุกอารมณ์ของช่วงเสียงออกได้อย่างครบถ้วนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.ฐิตินันท์ เจริญสูง งานสร้างสรรค์ทางดนตรี: ดนตรีพรรณนา “จักรวาล” สำหรับบรรเลงด้วยวงทอมโบนควอร์เท็ตและวงสตริงคอมโบ ซึ่งเป็นการใช้แนวคิดการผสมของช่วงเสียงเครื่องลมทองเหลืองที่มีความแตกต่างกันของเครื่องลมทองเหลืองทอมโบนและวงสตริงคอมโบ (ฐิตินันท์ เจริญสูง, 2564 : 33-43) อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ดร.นิธิ จันทรชมเชย การประพันธ์เพลง: เมนทัล ดิสทอร์ชัน สำหรับวงวินด์ซิมโฟนี ซึ่งมีการใช้ช่วงเสียงของเครื่องลมทองเหลืองในการมอรรถรสที่แตกต่างให้แก่ผู้ฟัง (นิธิ จันทรชมเชย, 2562 : 1629-1646)

ข้อเสนอแนะ

ข้อคิดเห็นจากผู้วิจัย

งานสร้างสรรค์ทางดนตรี: บทเพลงพระราชนิพนธ์ “ในดวงใจนิรันดร์” สำหรับการบรรเลงด้วยวงบราสควินเท็ต ถือว่าเป็นบทเพลงสำหรับวงเครื่องลมทองเหลืองขนาดเล็กบทเพลงลำดับที่สองของผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยยังขาดความเชี่ยวชาญในการประพันธ์และการเรียบเรียงบทเพลงสำหรับวงเครื่องลมทองเหลืองขนาดเล็กที่ค่อนข้างมีความซับซ้อนในเรื่องของการใช้สีสนเสียงของเครื่องดนตรีเพื่อสร้างความแปลกใหม่ของสีสนเสียงและอารมณ์ของผู้ฟัง จึงทำให้ใช้เวลาในการเขียนและเรียบเรียงบทเพลงนี้เป็นระยะเวลานาน

เอกสารอ้างอิง

- ฐิตินันท์ เจริญสูง. (2564). ดนตรีพรรณนา “จักรวาล” สำหรับบรรเลงด้วยวงทอมโบนคอร์เท็ตและวงสตริงคอมโบ. *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 9*. (5), 33-43.
- นิธิ จันทร์ชมเชย. (2562). การประพันธ์เพลง: เมนทัล ดิสทอร์ชัน สำหรับวงวินด์ซิมโฟนี. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal*. 12, 1629-1646

แนวทางการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการความปลอดภัยทางถนน
พื้นที่ตำบลบึงยี่โถ อำเภอบึงบอระเพ็ด จังหวัดปทุมธานี

**Guidelines for Collaborative Network Management for Road Safety
Management: Bueng Yitho Subdistrict Area, Thanyaburi District,
Pathum Thani Province**

วรรณวิภา ไตลังคะ, นรินทร์ ภิรมย์ลาภา,
อรพินธุ์ คุณธรรมนธิ, ปริญญญา จรุงโรจน์ และ ณัฐพันธ์ ดู่ซึ่ง

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

**Wanwipha Tailangka, Nirun Piromlapa,
Orapin Kunathamnithi, Parinya Charunrochana and Natthaphan Dukhueng**

North Bangkok University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: wanwipha@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

ความปลอดภัยทางถนนเป็นสถานการณ์ที่สำคัญของประเทศ สร้างความท้าทายด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างมากจากการสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ และเกิดความไม่เสมอภาคทางสังคมหลายประการ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วนเพื่อบรรเทาปัญหา การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการความปลอดภัยทางถนน และนำเสนอแนวทางการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการความปลอดภัยทางถนน พื้นที่ตำบลบึงยี่โถ อำเภอบึงบอระเพ็ด จังหวัดปทุมธานี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและการนำไปปฏิบัติ รวมถึงผู้ที่มีประสบการณ์และนักวิชาการ จำนวนรวม 19 คน โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และทำการวิเคราะห์แบบอุปนัย ผลการวิจัยพบว่า

ลักษณะทางกายภาพของถนนในพื้นที่บางส่วนไม่สมบูรณ์ มีการก่อสร้างถนนหลายจุด อาจเป็นส่วนความไม่ปลอดภัยทางถนนได้ และปัญหาสำคัญที่พบคือประตื้อน คนไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร ฝ่าฝืนสัญญาณหรือป้ายห้าม พฤติกรรมเหล่านี้เป็นต้นเหตุสำคัญของปัญหาการจัดการความปลอดภัยทางถนน สำหรับแนวทางการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการความปลอดภัยทางถนน ประกอบด้วย 1) ด้านการริเริ่มความร่วมมือคือ สร้างความตระหนักให้ชุมชนท้องถิ่นเป็นตัวแปรสำคัญของความสำเร็จในการจัดการความปลอดภัยทางถนน 2) ด้านตัวแสดงคือ การขับเคลื่อนแบบไม่เป็นทางการร่วมกันจนเกิดเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ต้องอาศัยคำสั่งของภาครัฐเครือข่าย 3) ด้านการแสดงบทบาทคือ การมีคณะทำงานที่มาจากโครงสร้างทีมตามคำสั่งจังหวัดและนำเข้าสู่การประชุมอย่างเป็นระบบ 4) ด้านโครงสร้างการทำงานคือ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็น

* วันที่รับบทความ : 3 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่แก้ไขบทความ 5 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 6 กุมภาพันธ์ 2567

Received: February 3, 2024; Revised: February 5, 2024; Accepted: February 6, 2024

ประธานศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนจังหวัดและมีการตั้งคณะอนุกรรมการภาคีเครือข่ายในการทำงาน 5) ด้านการตัดสินใจคือ การสร้างความตระหนักให้ชุมชนเพื่อนำสู่ฉันทามติวัฒนธรรมความปลอดภัย และ 6) ด้านเป้าหมายของการทำงานร่วมกันคือ การเพิ่มจำนวนภาคีเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการทำงานแบบพหุภาคี

คำสำคัญ: การจัดการเครือข่ายความร่วมมือ; การจัดการความปลอดภัย; ความปลอดภัยทางถนน

Abstracts

Road safety which was an important problem in many countries was the challenging situation for enormous economic and social. This was due to the loss of human resources and a variety of societal inequities. However, it was essential to support collaboration from departments in order to reduce the problems. This research aimed to study the condition and problems of road safety management and presented the guidelines for collaborative network management for road safety management: Bueng Yitho subdistrict Area, Thanyaburi district, Pathum Thani province. Data was collected from the key informants who had the crucial role to play in terms of policy formulation and policy implementation. The expert and academic person were in total of 19 people by using in-depth interviews and analytic induction.

Physical properties of some incomplete roads had road construction in a variety of places, it may be a part of road insecurity. And the main problem found is the issue people not following traffic rules violating a signal or prohibition sign. These behaviors are the main cause of road safety management problems. Guidelines of the managing collaborative networks for road safety management were as the following.

1) Initiating cooperation aspect raising awareness among local communities is an important determinant of success in road safety management.

2) Actor aspect that informal mobilization together leads to a relationship that does not require orders from network partners.

3) Playing roles would use the performance is having a working group created from team building according to provincial orders and bringing them into systematic meetings.

4) Work construction should have the provincial governor is chairman of the provincial road safety administration center and has established a sub-committee of network partners to work.

5) Decision making would use a raising community awareness to lead to consensus on a safety culture.

6) The goal of collaborative work must be together is increasing the number of network partners to drive multilateral work.

Keywords: Collaborative network management; Safety management; Road safety

บทนำ

จากรายงานขององค์การอนามัยโลกพบว่า สถานการณ์ปัญหาอุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทย ยังมีสถิติการเกิดอุบัติเหตุที่มีความรุนแรงเพิ่มสูงขึ้น โดยอัตราการเสียชีวิตอยู่ที่ 38.1, 36.2, และ 32.7 คนต่อประชากรแสนคน ในปี 2013, 2015 และ 2018 ตามลำดับ โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ ที่มีอัตราการเสียชีวิตจากการใช้รถจักรยานยนต์ 72.8 ต่อแสนประชากร สูงเป็นอันดับ 2 ของโลก และเป็นอันดับ 1 ของเอเชีย จากข้อมูลความสูญเสียนี้ทำให้ความปลอดภัยทางถนนเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ ซึ่งภาครัฐมีเป้าหมายลดอัตราการตายจากอุบัติเหตุทางถนนของคนไทยในปี พ.ศ. 2573 กำหนดให้มีการลดการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนให้เหลือ 12 คน ต่อประชากรแสนคน ภายในปี พ.ศ. 2570 (วิวัฒน์ ศีตมโนชญ์, 2564 : 80-92) เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุและปัจจัยของความไม่ปลอดภัยบนท้องถนนดังกล่าว สาเหตุสำคัญของการเกิดอุบัติเหตุและความไม่ปลอดภัยบนท้องถนนมี 3 ประการ คือ คน ยานพาหนะ ถนน และสภาพแวดล้อม ซึ่งการสูญเสียไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 เกิดจากการใช้รถจักรยานยนต์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานของ ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ (2563) ที่ได้กล่าวว่า มาตรการด้านความปลอดภัยทางถนนในประเทศไทยที่ผ่านมา ส่วนใหญ่เป็นการแก้ปัญหาในส่วนที่ไม่ปลอดภัย ยังไม่นิยมการป้องกันปัญหาเชิงรุก เพื่อให้เกิดระบบความปลอดภัย อันจะเป็นการพัฒนากระบวนการความปลอดภัยอย่างยั่งยืน ให้ระบบการจราจรมีความสมดุล สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ยังมีประเด็นเรื่องการขาดข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เนื่องจากการดำเนินมาตรการเป็นแบบระบบ Top-down ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และขาดข้อมูลป้อนกลับในการปรับปรุงการดำเนินงานตามมาตรการต่างๆ

สำหรับพื้นที่ตำบลบึงอีโก อำเภอดงเจริญ จังหวัดปทุมธานี เป็นพื้นที่ชุมชนหนาแน่น โดยเฉพาะพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีจำนวนมากถึง 36 แห่ง มีพนักงานในโรงงาน ไม่น้อยกว่า 10,000 คน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาทางสถิติพบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2565 บริเวณโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชนใกล้เคียง เกิดอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่ตำบลบึงอีโก จำนวนอุบัติเหตุ 31 ครั้ง มีผู้บาดเจ็บ (admit) จำนวน 25 ราย มีผู้เสียชีวิต จำนวน 5 ราย และเป็นอำเภอที่มีผู้เสียชีวิตสูงสุดในจำนวน 7 อำเภอของจังหวัดปทุมธานี และยานพาหนะที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุสูงสุด ได้แก่ รถจักรยานยนต์ ประเภทถนนที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด ได้แก่ ถนนใน ถนนกรมทางหลวง และถนนในเทศบาลหรือหมู่บ้าน ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด ได้แก่ เวลา 12.01 -16.00 น. สาเหตุการเกิดสูงสุด ได้แก่ ขับรถเร็วเกินกำหนด และช่วงอายุที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด ได้แก่ อายุ 20 - 24 ปี ซึ่งข้อมูลสถิติในแทบทุกด้านสูงกว่าปี พ.ศ. 2563 – 2564 (สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดปทุมธานี, 2566)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าการขับเคลื่อนเครือข่ายความร่วมมือในการดูแลพื้นที่ตำบลบึงอีโก จะสามารถใช้เป็นแนวทางการจัดการปัญหาอุบัติเหตุทางถนนในระดับพื้นที่ ซึ่งเป็นการใช้พื้นที่เป็นฐาน ให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้การมีส่วนร่วมจากเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม รวมถึงอาสาสมัครต่างๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านสุขภาพจากการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนน และนำปัญหา

นั้นมาสร้างมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทั้งในด้านการจัดการด้านกายภาพ สิ่งแวดล้อมที่เป็นความเสี่ยง ยานพาหนะเสี่ยง รวมถึงพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ โดยการนำสู่ข้อตกลงร่วมของชุมชน หน่วยงาน ในการขับเคลื่อนงานความปลอดภัยบนท้องถนน ทั้งในด้านการส่งเสริมข้อมูลสถานการณ์และการจัดทำแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการบูรณาการเป้าหมายหรือทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ร่วมกัน ภายใต้ความเป็นเจ้าของและภาวะการร่วมนำร่วมกัน เพื่อเชื่อมโยงภาคีสนับสนุนทั้งในและนอกพื้นที่ อันนำมาซึ่งการลดอัตราการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับภาคีเครือข่ายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้เพื่อ

1. ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการความปลอดภัยทางถนน พื้นที่ตำบลบึงยี่โถ อำเภอดงหลวง จังหวัดพิจิตร
2. นำเสนอแนวทางการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการความปลอดภัยทางถนนพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ อำเภอดงหลวง จังหวัดพิจิตร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีผู้ศึกษาบริบทของการจัดการความปลอดภัยทางถนน และค้นหาแนวทางการยกระดับศักยภาพ โดยมีขอบเขตครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

1. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการความปลอดภัยทางถนน และนักวิชาการจากสถาบันการศึกษา โดยการเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีลักษณะที่เป็นแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ จะไม่มีข้อกำหนดตายตัว ดังที่ ธาณินทร์ ศิลป์จารุ (2553) ได้กล่าวว่า จำนวนของผู้เชี่ยวชาญว่า ถ้ามีผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 17 คนขึ้นไปนั้น ไม่ใช่เกณฑ์มาตรฐานแต่อย่างไรก็พอที่จะนำมาใช้อ้างอิงได้ การวิจัยครั้งนี้จึงใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน จาก 6 กลุ่ม ประกอบด้วย

- 1.1 กลุ่มผู้บริหารระดับจังหวัดพิจิตร จำนวน 2 คน
- 1.2 กลุ่มนักวิชาการ จากมหาวิทยาลัยในพื้นที่ โดยคณาจารย์ที่มีผลงานทางวิชาการด้านการจัดการความปลอดภัย จำนวน 4 คน
- 1.3 กลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจ ประจำสถานีตำรวจพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ อำเภอดงหลวง จังหวัดพิจิตร และดูแลด้านงานจราจร จำนวน 6 คน

1.4. กลุ่มผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ อำเภอดงเจริญ จังหวัดปทุมธานี
จำนวน 2 คน

1.5 กลุ่มเจ้าหน้าที่ อพปร. สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ อำเภอดงเจริญ
จังหวัดปทุมธานี จำนวน 3 คน

1.6 กลุ่มเจ้าหน้าที่แขวงทางหลวงปทุมธานี หมวดทางหลวงรังสิต จำนวน 2 คน

2. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงร่างการวิจัย เป็นการวิเคราะห์บริบทข้อมูลแบบรอบด้านเพื่อ
ดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยการขอคำแนะนำความเห็นในการจัดทำโครงร่างจากผู้เชี่ยวชาญ และนำมา
ปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบและพัฒนาเครื่องมือ เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยทำการศึกษาวิเคราะห์
กำหนดขอบข่ายเพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือ นำไปทดลองใช้ ปรับปรุงคุณภาพ สร้างเป็นข้อคำถามการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์องค์ประกอบของแนวทาง โดยเป็นขั้นตอนของการสกัดและสังเคราะห์
ข้อมูล เพื่อผู้วิจัยจะทำการแปลผลเพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนาต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาแนวทางการจัดการความปลอดภัย เป็นขั้นตอนของการสัมมนาอิง
ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยมีผู้เชี่ยวชาญในชุดเดิมจากขั้นตอนที่ 1 หรือผู้แทน ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูล
การจัดการความปลอดภัย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy
Standards) ความเหมาะสม (Propriety Standards) ความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) และความ
เป็นประโยชน์ (Utility Standards) จากนั้นจึงทำการรวบรวมข้อมูลและสรุปผล ในประเด็นความถูกต้อง
ครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทาง รวมถึงข้อคิดเห็นอื่น ๆ และ
สรุปผลประกอบรายงานการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการศึกษาเฉพาะกรณี เพื่อทำ
ความเข้าใจในเชิงลึกและมุ่งหาคำอธิบาย (Explanatory) โดยกำหนดโครงสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-
depth interview) ที่มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (open-ended questions) โดยใช้ประเด็นคำถามใน
การสัมภาษณ์ในเชิงลึก เพื่อยืนยันผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและผลการวิจัย (Dierkes & Antal, 1986)
ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 8 ข้อ ที่มีความเกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน สถานการณ์ปัญหา และประเด็น
การจัดการความร่วมมือเพื่อความปลอดภัยทางพื้นที่ตำบลบึงยี่โถที่กำลังปฏิบัติของหน่วยงานหรือบุคคลที่
เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติที่ดีในอนาคต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแนวคิด การประสานความร่วมมือสาธารณะ (Collaborative Governance) ของ นัฏฐติพิญ์ ชัยฉกรรจ (2560 : 4-13) มาเป็นแนวทางในการวิจัย โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ ประกอบด้วย 1) การเริ่มความร่วมมือ ที่หน่วยงานองค์กรภาครัฐเป็นผู้ริเริ่มการทำงานกับภาคส่วนอื่น 2) ตัวแสดง คือตัวแสดงภาครัฐและตัวแสดงที่ไม่ใช่ภาครัฐที่มีฐานะเป็นภาคี ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารงาน ภารกิจ 3) การแสดงบทบาท คือการแสดงการตัดสินใจร่วมกันกับตัวแสดงของภาครัฐได้โดยตรง ไม่ใช่เพียงการให้ข้อคิดเห็น 4) โครงสร้างการทำงาน คือโครงสร้างอย่างเป็นทางการที่ทำให้ทุกฝ่ายเข้ามาแสดงบทบาท ร่วมกันภายใต้โครงสร้างความสัมพันธ์ที่เป็นทางการนั้น และ 5) การตัดสินใจ ที่ต้องมีจุดมุ่งหมายให้ทุกฝ่ายเข้า มาตัดสินใจร่วมกันบนฐานของการหาทางออกที่สะท้อนฉันทามติของทุกฝ่าย และ 6) เป้าหมายของการทำงาน ร่วมกัน ต้องเป็นการร่วมมือทำงานที่มุ่งขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะหรือการบริหารภารกิจของภาครัฐเป็น สำคัญ

ผลการวิจัย

จากการสังเคราะห์ข้อมูลผลการสัมภาษณ์ที่มีความซ้ำของผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกกลุ่ม สามารถนำเสนอ ผลการวิจัยดังนี้

1. สถานการณ์ความปลอดภัยบนท้องถนนในปัจจุบันพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ทำการ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทุกชนิด เพื่อให้ประชาชนรับทราบเกี่ยวกับสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลวันหยุดติดต่อกัน ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลผู้ที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ ผู้บาดเจ็บ รวมถึงสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงวัฒนธรรมความปลอดภัย เพื่อลด ปัจจัยเสี่ยงและป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น โดยมีวิธีปฏิบัติที่หลากหลาย เช่น การร่วมกันตั้งจุดบริการ ประชาชน จุดตรวจร่วม ในช่วงเทศกาลวันหยุดต่อเนื่อง ตามจำนวนจุดเสี่ยงของพื้นที่ การให้และการ สนับสนุนการจัดกิจกรรมรณรงค์ความปลอดภัยบนท้องถนน การสนับสนุนอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้าน ความปลอดภัยบนท้องถนน เช่น กรวยยางจราจร เสื้อสะท้อนแสง ป้ายไฟสามเหลี่ยม จากภาคเอกชน สสส. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามก็ยังมีข้อจำกัดบางประการกรณีถนนบางเส้นทางในพื้นที่ที่มีความไม่ สมบูรณ์ เนื่องจากกำลังมีการก่อสร้างหรือปรับปรุง ซึ่งประเด็นนี้เป็นส่วนหนึ่งของความปลอดภัยทางถนน เช่นกัน

2. ปัญหาที่พบในการจัดการเพื่อความปลอดภัยบนท้องถนนในพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ

อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นสาเหตุส่วนใหญ่มาจากคนไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร ฝ่าฝืนสัญญาณหรือป้ายห้าม และกฎกติกาที่ได้กำหนดไว้ มีความประมาทเลินเล่อ ขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้บริหารในพื้นที่ได้ทำงานเชิง

รูกเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามเมื่อมีคนเสียชีวิต จะมีการเรียกประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อหาสาเหตุและมาตรการแก้ไขอย่างรวดเร็ว โดยอาศัยแนวคิดกระบวนการแก้ไขจุดเสี่ยง ว่าด้วยการบังคับจุดหรือบริเวณอันตรายและการตรวจสอบสถานที่ เพื่อหาปัจจัยเสริม ป้องกันแก้ไข และลดการเกิดอุบัติเหตุในอนาคต

3. การริเริ่มความร่วมมือจากหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ชุมชนท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนงานการจัดการความปลอดภัยทางถนน เพราะชุมชนคือผู้ได้รับประโยชน์และได้รับความเสียหายโดยตรงเมื่อเกิดความปลอดภัย ศักยภาพชุมชนท้องถิ่นในการจัดการอุบัติเหตุจราจรสามารถทำได้ด้วยตัวเองในหลากหลายรูปแบบ ทั้งการจัดการโครงสร้างและระบบของท้องถิ่น เช่น หมู่บ้านต้นแบบความปลอดภัยทางถนน เป็นต้น เพราะการจัดการคนในชุมชนท้องถิ่นให้ตระหนัก มีวินัย และมีส่วนร่วม ในการสร้างความปลอดภัยทางถนน มีวินัยจราจรนั้น ต้องเริ่มต้นจากการปรับพฤติกรรมการขับขึ้นเอง รวมถึงการจัดการถนนและสิ่งแวดล้อมให้มีความปลอดภัยต่อการขับขี่ การจัดการจุดเสี่ยงและปรับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ให้เอื้อต่อความปลอดภัย การจัดการยานพาหนะให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และเกิดความปลอดภัยขณะขับขี่ รวมถึงการทำประกันภัยเพื่อประโยชน์ในการชดเชยเยียวยาหากประสบเหตุ ประเด็นเหล่านี้คือจุดเริ่มต้นของแนวทางการจัดการความปลอดภัยทางถนนทั้งสิ้น

4. หน่วยงานเจ้าภาพในการจัดการความปลอดภัยบนท้องถนนพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ

ในพื้นที่ตำบลบึงยี่โถมีการจัดตั้งคณะทำงานในระดับท้องถิ่นเพื่อร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนอย่างเป็นระบบ โดยการคณะทำงานจะมีการประชุมพูดคุย แบบไม่เป็นทางการร่วมกันจนเกิดความสัมพันธ์ที่ไม่ต้องอาศัยคำสั่ง และขับเคลื่อนงานร่วมกับเครือข่ายอื่นๆ ที่มีในพื้นที่ เชื่อมโยงสู่อำเภอและท้องถิ่น มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกำกับติดตามกลับไปกลับมาระหว่างกัน ซึ่งในเบื้องต้นจะเกิดการขับเคลื่อนงานระดับอำเภอและเชื่อมโยงสู่การดำเนินงานในระดับท้องถิ่น เพื่อให้คนที่ประสบปัญหาโดยตรงตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาอุบัติเหตุ และลุกขึ้นมาจัดการตนเองร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งการทำแบบนี้มีความจำเป็นการสร้างคนทำงานที่มีความสุข มีใจแบบเดียวกันในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน จะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายที่มีพลัง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยเฉพาะ ภาคสื่อมวลชน สื่อออนไลน์ กู้ชีพ กู้ภัย มูลนิธิภาคเอกชน เครือข่ายงดเหล้า เครือข่ายเมาไม่ขับ จิตอาสาในพื้นที่ แกนนำชุมชน อสม. เป็นต้น กลุ่มเหล่านี้มีส่วนสำคัญอย่างมากในการจัดการความปลอดภัยทางถนน

5. การตัดสินใจในกิจกรรมหรือโครงการจัดการความปลอดภัยบนท้องถนนพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ

ในภาคปฏิบัติเพื่อการจัดการความปลอดภัยทางถนนนั้น มีคณะทำงานที่มาจากการสร้างทีม ตามคำสั่งจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มอบนโยบาย และมีทีมหลักดำเนินนโยบายตามแผนงานประจำปี และมีเป้าหมายชัดเจน ผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญ ดังนั้นการตัดสินใจจัดทำภารกิจใดหรือสามารถตรวจสอบได้ทั้งข้อมูลผู้เสียชีวิต และการบาดเจ็บร่วมกับการสอบสวนเหตุการณ์อุบัติเหตุ เพื่อเสนอเข้าสู่การ

ประชุม สปอ.จังหวัดปทุมธานี ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อนำไปสู่แนวทางการจัดการความปลอดภัย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฉพาะเรื่อง จะนำข้อมูลเข้าสู่การประชุม สปอ.อำเภอ และ สปอ. ท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ มีการประชุมติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงานที่ระบุไว้

6. โครงสร้างการทำงานอย่างเป็นทางการของการจัดการความปลอดภัยบนท้องถนนในพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ

โดยภาพรวมแล้วผู้ว่าราชการจังหวัดจะเป็นประธานศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน จังหวัด และมีการตั้งคณะกรรมการภาคีเครือข่ายในการทำงาน มีนายอำเภอ ปลัดอำเภอเป็นผู้นำคนสำคัญในการขับเคลื่อน สำหรับระดับท้องถิ่นมีนายกและปลัด อบต. เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงาน ร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในระดับตำบล นอกจากนี้ในระดับอำเภอจะมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นแกนนำในการดำเนินงาน ผ่านคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอของกระทรวงสาธารณสุข และในระดับท้องถิ่นมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมระหว่าง อบต. และแกนนำชุมชน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลปรากฏการณ์การเกิดเหตุในพื้นที่ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนมาตรการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ตามลำดับความเสี่ยงต่อไป

7. การตัดสินใจหรือฉันทามติในการทำโครงการจัดการความปลอดภัยบนท้องถนนในพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ

หัวใจสำคัญของฉันทามติในพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ เพื่อบรรลุเป้าหมายการขับเคลื่อนงานความปลอดภัยทางถนนนั้น คือการที่จะต้องทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความตระหนักถึงปัจจัยการเกิดอุบัติเหตุ มีความรู้ มีวินัยจราจร ปรับพฤติกรรมจราจรขึ้นให้มีความปลอดภัย จนเกิดเป็นจิตสำนึกของชุมชนท้องถิ่นเอง ถือเป็นการพัฒนาศักยภาพชุมชนท้องถิ่นให้สามารถจัดการอุบัติเหตุทางถนนด้วยตัวเอง เกิดเป็นกลไกการจัดการอุบัติเหตุของชุมชนที่เข้มแข็งร่วมกันและเกิดเป็นความยั่งยืน ผ่านหน่วยงานภาคีเครือข่ายแต่ละภาคส่วนในพื้นที่ เช่น มาตรการโรงเรียนความปลอดภัยทางถนน เป็นมาตรการการจัดการความปลอดภัยร่วมกับเครือข่ายสถานศึกษาในพื้นที่ และในทางอ้อมเป็นการสอนเยาวชนด้านกฎหมายจราจร การขับขี่ที่ปลอดภัย การมีจิตอาสาจราจรอีกด้วย หรือเมื่อชุมชนมองเห็นว่ามีการเกิดอุบัติเหตุรถชนท้ายรถบรรทุกจอดตามไหล่ทางบ่อยครั้ง จึงมีแนวคิดให้ท้องถิ่นจัดสรรพื้นที่จุดจอดปลอดภัยขึ้นในพื้นที่ กล่าวโดยสรุปคือการตัดสินใจหรือฉันทามติต่างๆ ของการจัดการความปลอดภัยทางถนน มาจากความตระหนักในผลของความปลอดภัยของชุมชนในพื้นที่ตำบลบึงยี่โถเป็นหลัก

8. การบรรลุเป้าหมายหรือตัวบ่งชี้ของความปลอดภัยบนท้องถนนในพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ

เป้าหมายหรือตัวบ่งชี้ความปลอดภัยคืออัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนเป็นศูนย์ เพราะหนึ่งชีวิตก็ไม่ควรเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามประเด็นนี้กลับสวนทางกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในพื้นที่ ความหนาแน่นบนท้องถนน รวมถึงการเป็นทางผ่านของคนนอกพื้นที่มากยิ่งขึ้น ดังนั้นตัวบ่งชี้จึงอาจแสดงได้ด้วยการมีภาคีเครือข่ายการทำงานที่มีความชัดเจนมากขึ้น เพราะภาคีเครือข่ายคือปัจจัยสำคัญมาก ที่ทำให้การ

ขับเคลื่อนงานความปลอดภัยทางถนนประสบความสำเร็จ เนื่องจากงานอุบัติเหตุจราจรเกี่ยวข้องกับหน่วยงานจำนวนมาก โดยแต่ละหน่วยงานมีความเชี่ยวชาญเฉพาะศาสตร์ที่สามารถนำความรู้มาร่วมด้วยช่วยกันขับเคลื่อนงาน อันจะนำไปสู่แนวทางการจัดการความปลอดภัยทางถนนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

การขับเคลื่อนการทำงานของผู้ปฏิบัติการทั้งในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่นต้องเน้นสร้างจุดจัดการที่ลดระยะเวลาในการขับเคลื่อนงาน โดยตัดหรือลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น หรือทำให้เกิดความล่าช้าออกไปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองการทำงาน ตามสถานการณ์และนโยบายได้อย่างทันท่วงที ซึ่งการขับเคลื่อนการทำงานต้องมุ่งเน้นไปถึงระดับชุมชนท้องถิ่น ดึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนให้ลุกขึ้นมาตระหนักและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของปัญหา ที่ก่อให้เกิดการดูแลและเฝ้าระวังร่วมกันของคนในชุมชน เพื่อลดภาระงานของหน่วยงานที่จะสามารถนำกำลังคนและทรัพยากร ไปจัดการปัญหาที่ใหญ่ขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สโรชพันธุ์ สุภาวรรณ (2562 : 71-83) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในกลไกการจัดการความปลอดภัยทางถนนของคณะทำงานระดับอำเภอในพื้นที่ 4 จังหวัดน่าน และพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงานด้านอุบัติเหตุแตกต่างกัน จะมีความแตกต่างในการมีส่วนร่วมด้านการขับเคลื่อนกลไกการจัดการความปลอดภัยทางถนน ดังนั้นการสร้างภาคีเครือข่ายเพิ่มขึ้น อย่างหลากหลายไม่ยึดติดอยู่กับข้อจำกัดหรือปัญหาของการทำงาน จะเป็นการเปิดโอกาสให้มีเครือข่ายที่มีจิตใต้สำนึกเพิ่มมากขึ้นและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ นิจวัฒนา (2565) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน: แบบบูรณาการเชิงพื้นที่ กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต และพบว่าระบบการป้องกันอุบัติเหตุจากการมีส่วนร่วมของชุมชน จังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย 1) การสร้างกลไกคนทำงานหลัก 2) การพัฒนาระบบข้อมูลชุมชน 3) การกำหนดเป้าหมายและวางแผนปฏิบัติการ 4) การปฏิบัติตามแผน และ 5) การประเมินผล ผลจากการนาระบบที่พัฒนาไปใช้พบว่า ท้องถิ่นมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานในด้านการปรับปรุงวิศวกรรมจราจร และส่งเสริมการสวมหมวกนิรภัยในชุมชน และมีอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ระบบการป้องกันอุบัติเหตุจากการมีส่วนร่วมของชุมชนที่พัฒนาขึ้น สามารถผลักดันให้ท้องถิ่นมีการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุและลดอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลงได้ ดังนั้นการก้าวข้ามข้อจำกัด ในการทำงานร่วมกัน ดังจุดเด่นของการทำงานในแต่ละหน่วยยกระดับ และเสริมกลไกการทำงาน โดยต้องมีการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วม ตลอดจนต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์และประเด็น การขับเคลื่อนงานให้ชัด ทั้งในระดับกลไกจังหวัดและระดับผู้ปฏิบัติงานของส่วนท้องถิ่น นอกจากนั้นการให้ความสำคัญกับการบูรณาการข้อมูลร่วมกัน ที่มาจากต่างหน่วยงานต้องมีการนำข้อมูลมาจัดระบบและวิเคราะห์ร่วมกัน อันนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมและกำหนดแนวทางการแก้ไขร่วมกันได้อย่างเหมาะสมต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

การจัดการความปลอดภัยทางถนนพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ มีจุดการทำงานร่วมกันเชิงพื้นที่ โดยสามารถแสดงเป็นภาพประกอบได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แนวทางการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการความปลอดภัยทางถนนพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ

จากภาพอธิบายได้ว่าจุดการทำงานร่วมกันเชิงพื้นที่ ในการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการความปลอดภัยทางถนนพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ ต้องเริ่มต้นจากการค้นหาและเพิ่มเครือข่ายที่มีพลังศรัทธา มาเป็นทีมเลขานุการในขณะทำงาน ซึ่งมาจากทั้งในภาคส่วนของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการ จากนั้นเมื่อมีเหตุทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องต้องลงพื้นที่ สอบสวนเหตุและกำหนดเป้าหมายการจัดการหน่วยของตน จากนั้นนำผลที่ได้ในแต่ละช่วงเวลามาจัดเวที ประชาคมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม และทำการกำหนดกติกาการอยู่ร่วมกันในชุมชน เพื่อสร้างความตระหนักถึง ถึงพฤติกรรมความปลอดภัย และให้ชุมชนดูแลกันเอง ขณะที่แต่ละหน่วยก็แก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ตามบริบทของเหตุการณ์และพื้นที่ เช่น การกำหนดพื้นที่เสี่ยง การตั้งด่านชุมชน การสร้างกระแสความปลอดภัยการใช้รถใช้ถนนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงต้องให้ความสำคัญและใกล้ชิดกับกลุ่มสื่อ ทั้งสื่อมวลชนและสื่อออนไลน์ เพื่อเป็นช่องทางในการรับรู้ข่าวสารอย่างรวดเร็วและระงับเหตุได้ทันเวลา ที่สำคัญกลุ่มผู้มีใจศรัทธา คือ ภาคีเครือข่ายคนสำคัญในการจัดการความปลอดภัยทางถนนพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ คือ กลุ่มกู้ชีพ กู้ภัย มูลนิธิ

เอกชน เครือข่ายดเหล้า เครือข่ายเมาไม่ขับ จิตอาสาสาธารณะ แกนนำชุมชน อสม. เป็นต้น กลุ่มเหล่านี้จะเป็นเครือข่ายที่สำคัญอย่างมากในการจัดการความปลอดภัยทางถนนพื้นที่ตำบลบึงยี่โถให้บรรลุความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ เป็นเจ้าภาพสำคัญในการแสวงหาเครือข่ายความร่วมมือเข้ามาร่วมเป็นภาคีขับเคลื่อนให้มีจำนวนมากขึ้น
2. ศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนจังหวัด จัดอบรมขยายความรู้งานอุบัติเหตุจราจรให้เครือข่ายกลุ่มต่างๆ ในชุมชนได้รับรู้และมีความเข้าใจที่ตรงกันอย่างต่อเนื่อง
3. ผู้นำชุมชนท้องถิ่นสร้างธรรมเนียมชุมชนร่วมกัน จัดสรรนางบประมาณนอกงบโครงการมาใช้ในการหนุนเสริมการทำงาน เช่น กองทุนหมู่บ้าน ประชาคมหมู่บ้าน หรือผ้าป่าชุมชน เป็นต้น
4. ในการประชุมทุกระดับในพื้นที่ควรมีการติดตามประเมินผล โดยมีการนำข้อมูลสถานการณ์อุบัติเหตุจราจร มาวิเคราะห์ให้ชุมชนรับรู้อย่างสม่ำเสมอ
5. จัดเวทีให้กลุ่มผู้มีใจศรัทธา เช่น กลุ่มกู้ชีพ กู้ภัย มูลนิธิเอกชน เครือข่ายดเหล้า เครือข่ายเมาไม่ขับ จิตอาสาสาธารณะ แกนนำชุมชน หรือ กลุ่ม อสม. ซึ่งเป็นผู้มีความสำคัญอย่างมากในการจัดการความปลอดภัยทางถนนพื้นที่ตำบลบึงยี่โถ ได้มีโอกาสพบปะพูดคุยแบบไม่เป็นทางการเพิ่มมากขึ้น อาจใช้วิธีดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ได้

เอกสารอ้างอิง

- ชูชาติ นิวัฒน์. (2565). การพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน: แบบบูรณาการเชิงพื้นที่ กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต. รายงานการวิจัย โดยทุนสนับสนุนสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
- ฉัตรทิพย์ ชัยฉกรรจ์. (2560). การจัดการปกครองแบบประสานความร่วมมือ (collaborative governance) : แนวคิด วรรณกรรมคัดสรร และคำสำคัญ,” Veridian E-Journal, Silpakorn University. 10 (3), 4-13..
- ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. 2563) การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs): กรณีศึกษาการใช้แนวคิดประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มเยาวชนคนไทยเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยทางถนน. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2553). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนสามัญปิซิเซนส์เทรดดิ้ง.

- วิวัฒน์ ศีตมโนชญ์. (2564). การพัฒนารูปแบบการแก้ปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรอย่างมีส่วนร่วม โดยอาศัยทรัพยากรและศักยภาพในพื้นที่ จังหวัดภูเก็ต. วารสารวิชาการสาธารณสุข. 23 (4), 80-92.
- สโรชพันธุ์ สุภาวรรณ. (2562). การมีส่วนร่วมในกลไกการจัดการความปลอดภัยทางถนนของคณะทำงานระดับอำเภอในพื้นที่ 4 จังหวัดน่าน. วารสารวิชาการสาธารณสุขชุมชน. 6 (1), 71-83.
- สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดปทุมธานี. (2566). ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2565. แหล่งที่มา: <https://pathumpao.go.th/public/list/data/index/menu/1618>

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดตะกล้า

**Development of E-books for Science Subject about Materials around us for
Grade 1 Students at Wattaklam School**

จุฑามณี วิเศษสังข์ และ อภิชา แดงจำรูญ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Jutamanee Wisessang and Apicha Dangchamroon

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Jutamaneewss@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) กับนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับฉลาก ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 74 คน โดยให้ 1 ห้องเรียน จำนวน 37 คน เป็นกลุ่มทดลอง และ 1 ห้องเรียน จำนวน 37 คน เป็นกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) 2) แผนการจัดการเรียนรู้ และ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.828 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นและค่าสถิติที่ t-test (Independent samples)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.20/82.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80
- 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: หนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book); ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; วัสดุรอบตัวเรา

* วันที่รับบทความ : 28 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 20 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 23 มิถุนายน 2566

Received: May 28, 2023; Revised: June 20, 2023; Accepted: June 23, 2023

Abstracts

This quasi-experimental research aimed to 1) determine the effectiveness of e-books. 2) Compare the achievement of science subjects on Materials Around Us for Grade 1 students learning with IMTEAC Model and E-book with students learning with IMTEAC Model. The sample used in the research was obtained through simple random sampling, with a sample size of 2 classrooms and 74 students, 1 classroom with 37 students as an experimental group and 1 classroom with 37 students as a control group. Tools used for data collection included: 1) E-books, 2) Learning management plans, and 3) Performance measurement tests with a reliability coefficient of 0.828. Statistical analysis used to analyze the data include: mean, standard deviation, difficulty index, discrimination index, reliability coefficient, and t-test (independent samples)

The research findings indicated that:

1) The effectiveness of E-books for teaching the topic "Materials around us" in the Science Subject for Grade 1 students was 82.20/82.50, which met the standard criteria of 80/80.

2) The academic performance in the the Science subject on "Materials around us" for grade 1 students studied with IMTEAC Model in conjunction with E-books was significantly higher than those who learning with IMTEAC Model methods, with statistical significance at the .05 level.

Keywords: E-books; academic performance; materials around us

บทนำ

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ในสังคมปัจจุบันโดยมนุษย์ได้นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพัฒนาความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตอันจะก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ที่เอื้ออำนวยต่อความเจริญและการสร้างชาติให้เข้มแข็ง ในบรรดาประเทศที่พัฒนาหลายๆ ประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้เล็งเห็นประโยชน์ของความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสังคมสมัยใหม่ที่จะช่วยยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนให้สูงขึ้นตลอดจนการเสริมสร้างและพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้า ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

ปัจจุบันประเทศไทยนับว่ามีปัญหาเกี่ยวกับระบบการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหลายๆวิชา มีแนวโน้มต่ำลง ระบบการศึกษายังไม่ได้ยังไม่ได้มีการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะเพียงพอกับโลกยุคใหม่ รวมถึงกระแสสังคมออนไลน์ (Social Network) ในยุคปัจจุบันที่ทำให้บทบาทของการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนค่อนข้างลดลง ประกอบกับการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดตะกล้า เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งต้องผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 นักเรียนขาดกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในเรื่องการสังเกต

ทักษะกระบวนการคิด การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ที่ผ่านมาครูยังคงให้ความสำคัญกับเนื้อหาจากหนังสือเรียนมากกว่ากระบวนการให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ ผูกการคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็นและขาดการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยโดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยี ส่งผลให้นักเรียนไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียน ไม่ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ไม่เน้นกระบวนการคิด จึงไม่สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันได้

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) นั้นถือได้ว่าเป็นสื่อประเภทหนึ่งหนังสือที่สร้างขึ้นด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นเอกสารในรูปแบบดิจิทัลที่นำเสนอข้อมูลในลักษณะข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงต่าง ๆ ที่จัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่สัมพันธ์ของเนื้อหาถึงกันได้ผ่านจอคอมพิวเตอร์ สามารถอ่านเอกสารผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์และโต้ตอบกับผู้อ่านได้ เป็นสื่อที่นักเรียนสามารถศึกษาหรือทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเอง อีกทั้งสามารถปรับปรุง เนื้อหา และข้อมูลให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จัดได้ว่าเป็นสื่อที่เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่จะช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะลดเวลาในการเตรียมการล่วงหน้า เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมมากขึ้น สามารถถ่ายทอดประสบการณ์และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ได้ดี และในปัจจุบันมีการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) มาใช้ในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ดังเช่น งานวิจัยของ กนกวรรณ สมะดี และอภิชา แดงจำรูญ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) เรื่อง กฎหมายใกล้ตัว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.20/80.11 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ยังสามารถช่วยแก้ปัญหาในกรณีที่อาจขาดแคลนครูได้อีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 14)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดตะกล่ำ เพื่อใช้เป็นสื่อการสอนที่ช่วยเพิ่มความน่าสนใจให้กับบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนและมีแรงบันดาลใจในการเรียน ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายขึ้น อีกทั้งเป็นแนวทางให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) กับนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง(Quasi-Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการสุ่มและวัดหลังการทดลอง (The Randomized Posttest-Only Control Group Design)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดตะกล้า สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 5 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 203 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดตะกล้า สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 74 คน โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 37 คน เป็นกลุ่มทดลอง ที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 37 คน เป็นกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model

2. เครื่องมือการวิจัย

2.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 เล่ม ที่มีการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ซึ่งมีความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ทั้ง 3 ขั้นตอน ได้ผลดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 แบบรายบุคคล จำนวน 3 คน ผลที่ได้เท่ากับ 79.33/80.00 ขั้นตอนที่ 2 แบบกลุ่มย่อย จำนวน 9 คน ผลที่ได้เท่ากับ 80.67/81.6 และขั้นตอนที่ 3 แบบภาคสนาม จำนวน 30 คน ผลที่ได้เท่ากับ 82.20/82.50

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา ที่มีการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย 2 รูปแบบ คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) จำนวน 10 ชั่วโมง ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมเท่ากับ 4.63 อยู่ในระดับมากที่สุด และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติโดยใช้ IMTEAC Model จำนวน 10 ชั่วโมง ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมเท่ากับ 4.43 อยู่ในระดับมาก

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด 3 ตัวเลือก ที่ได้ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธี KR-20 ของคูเลอร์-ริชาร์ดสัน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.828 และมีค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) ตั้งแต่ 0.60-1.00 ค่าความยาก (p) มีค่าตั้งแต่ 0.20-0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนวัดตะกล้า สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 37 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา และกลุ่มควบคุม จำนวน 37 คน ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ IMTEAC Model เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 ชั่วโมง ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) และแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ IMTEAC Model

3.2 สังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3.3 เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบตามแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา จำนวน 20 ข้อ ตรวจและเก็บคะแนนเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

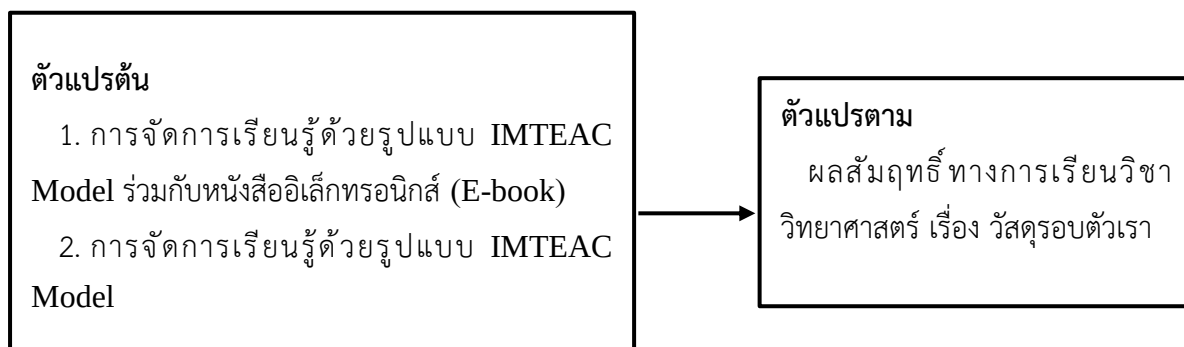
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา โดยใช้สูตร E_1/E_2

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่า t-test independent

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.20/82.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา ตามเกณฑ์ 80/80

การทดลอง	จำนวนนักเรียน	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนทดสอบหลังเรียน		ประสิทธิภาพ E_1/E_2
		คะแนน	ร้อยละ (E_1)	คะแนน	ร้อยละ (E_2)	
รายบุคคล	3	119	79.33	48	80.00	79.33/80.00
กลุ่มย่อย	9	363	80.67	147	81.67	80.67/81.67
ภาคสนาม	30	1233	82.20	495	82.50	82.20/82.50

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา ตามลำดับขั้นทั้ง 3 ขั้นตอน มีประสิทธิภาพดังนี้ ขั้นที่ 1(แบบรายบุคคล) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.33/80.00 ขั้นที่ 2 (แบบกลุ่มย่อย) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.67/81.67และขั้นที่ 3 (แบบภาคสนาม) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.20/82.50 แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัฏศรอบตัวเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	sig
กลุ่มทดลอง	37	20	17.22	1.77	6.089	.000*
กลุ่มควบคุม	37	20	14.78	1.67		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า คะแนนของหลังเรียนกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.22 คะแนนหลังเรียนของกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.78 และเมื่อเปรียบเทียบแล้วจากการทดสอบค่าที่ ($t = 6.089$, $sig = .000$) พบว่า คะแนนหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัฏศรอบตัวเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามลำดับขั้นทั้ง 3 ขั้นตอน มีประสิทธิภาพดังนี้ ขั้นที่ 1(แบบรายบุคคล) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.33/80.00 ขั้นที่ 2(แบบกลุ่มย่อย) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.67/81.67 และขั้นที่ 3 (แบบภาคสนาม) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.20/82.50 แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัฏศรอบตัวเรา ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ มีการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจประเมินความเหมาะสม ผ่านการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองใช้และวิเคราะห์หาคุณภาพ รวมถึงผู้วิจัยได้ทำการออกแบบและวางเค้าโครงเรื่อง สร้างเรื่องราวที่น่าสนใจ มีภาพประกอบ สีสันสดใส ลักษณะ ขนาด สี ของตัวอักษร ชัดเจน ใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับผู้เรียน อีกทั้งภายในเล่มมีกิจกรรมฝึกทักษะระหว่างเรียนให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกชุดอยู่ในเกณฑ์ที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้ อีกทั้งการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) ไปทดลองใช้เบื้องต้น แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามลำดับ จนได้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขามาศ

แก้วมรกต และ อภิชา แดงจำรูญ (2564 : 303-317) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การออกแบบภาพกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ออกแบบภาพกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/82.27 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 สอดคล้องกับ สโรชา ภาระจำ และอรนุช ลิมตศิริ (2564 : 289-302) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง หลักเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์สาระเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.11/82.78 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2. จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา สำหรับ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) กับการสอนปกติ ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) เรื่อง วัสดุรอบตัวเรา เป็นสื่อการสอนที่มีภาพประกอบ เรื่องราวและมีเนื้อหาที่น่าสนใจ มีขนาดตัวอักษรที่ชัดเจน อ่านง่าย มีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ และนำเสนอเนื้อหาให้เข้าใจง่าย สนุกสนาน ผ่านตัวละครที่เป็นการ์ตูน เช่น แม่มด ไดโนเสาร์ นก คน เป็นต้น มีเรื่องราวเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องวัสดุรอบตัวเรา เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน อยากอ่าน ส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น นักเรียนเพลิดเพลินไปกับเรื่องราวที่ได้อ่าน สามารถกลับไปทบทวนและเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาตามที่นักเรียนต้องการ อีกทั้งการจัดการเรียนรู้ร่วมกับ IMTEAC Model 6 ขั้นตอน (อภิชา แดงจำรูญ, 2563 : 32-33) สรุปได้ว่า IMTEAC Model เป็นรูปแบบ การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรที่ส่งเสริมการ เรียนรู้ อีกทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สะท้อนความคิด ความรู้สึกหรือประสบการณ์อย่างอิสระ เกิดการเรียนรู้ที่ กว้างขวางและลึกซึ้ง กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากที่จะพัฒนา จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ ณัฐสุดา สุวรรณมา และอภิชา แดงจำรูญ (2565 : 270-280) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน ศรียาภัย ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ สโรชา ภาระจำ และอรนุช ลิมตศิริ (2564 : 289-302) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง หลัก เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสาระเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่า การเรียนปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ แว่ววิไล จำปาศักดิ์ (2560 : 289-302) ทำการ

วิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลักษณะนาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลักษณะนาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจ ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูผู้สอนควรเตรียมความพร้อมและสร้างความสนใจของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนอยากที่จะเรียนรู้ ตื่นตัว ตื่นเต้น พร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถย้อนกลับมาทบทวนเพิ่มเติม ได้ทุกที่ทุกเวลาตามที่นักเรียน

1.2 การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) ควรออกแบบการสอนให้น่าสนใจ ประกอบกับเรื่องราวให้น่าสนใจ สีสันทัน ภาพประกอบ และใช้ภาษาให้เหมาะสมตามระดับวัยของผู้เรียน เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

1.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) ที่มีความน่าสนใจ มีภาพประกอบ เรื่องราวและกิจกรรมที่น่าสนใจ จะช่วยดึงดูดและส่งเสริมความสามารถในการอ่านของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book) ร่วมกับสื่อ เทคนิคและวิธีการสอนในรูปแบบต่างๆ เช่น การสอนโดยใช้เกม การระดมสมอง หรือใช้รูปแบบ IMTEAC Model เพราะช่วยส่งเสริมทักษะชีวิตและสมรรถนะหลักทั้ง 6 ด้าน อีกทั้งเป็นการสอนชีวิตผ่านวิชา

2.2 ควรพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยแปลงบทเรียนให้น่าสนใจ ถ่ายทอดความรู้ผ่านเรื่องราวกับสื่อรูปแบบต่างๆ เช่น การ์ตูนแอนิเมชัน ภาพเคลื่อนไหว เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ สมะดี และอภิชา แดงจำรูญ. (2562). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง กฎหมายใกล้ตัว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- ณัฐสุตา สุวรรณมา และอภิชา แดงจำรูญ. (2565). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิทยาภัย. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- แวววิไล จำปาศักดิ์. (2560). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลักษณะนาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- สโรชา ภาระจำ และอรนุช ลิ้มตศิริ. (2564). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง หลักเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเศรษฐบุทรบำเพ็ญ. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- สุทามาศ แก้วมรกต และอภิชา แดงจำรูญ. (2564). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การออกแบบภาพกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเศรษฐบุทรบำเพ็ญ. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). *แนวการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศรุสภา.*
- อภิชา แดงจำรูญ. (2563). *ทักษะชีวิต : หนังสือชุดครูผู้สร้างแรงบันดาลใจ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ โดยการ
จัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
**The Development of Science Learning Achievement and Creative Thinking
Through Steam Education Learning Managment for Primary 1 Students**

สุภาวดี กุลาเลิศ,
อภิชาติ พยัคฆิน และ ศุภวรรณ เล็กวิไล
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
**Supawadee Kulaloet,
Apichat Payakhin and Supawan Lekvilai**
Phranakhon Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: kittypink50@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา ประชากรได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียน เลิศหล้า ถนนเกษตร นวมินทร์ จำนวน 128 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนจำนวน 32 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 แผน ใช้เวลา 12 คาบ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง วัสดุรอบตัวเรา เป็นแบบปรนัยชนิดตัวเลือก ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .89 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t – test แบบ dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 2) ความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์, ความคิดสร้างสรรค์

* วันที่รับบทความ : 7 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 27 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 28 มิถุนายน 2566

Received: May 7, 2023; Revised: June 27, 2023; Accepted: June 28, 2023

Abstracts

The purposes of this research were 1) to compare the students' Science Learning Achievement and 2) to compare their creative thinking before and after they had experienced learning through STEAM education learning management. The population in the study was 128 students in Primary 1 at Lertlah School, Kaset-Nawamin Road. A group of 32 participants was selected using a cluster sampling. The instruments consisted of 1) the experiment tools: 4 STEAM-based lesson plans for Primary 1 (12 hours) and 2) the data collection tools: the multiple-choice learning achievement test on "Things Around Us" and the creative thinking assessment test. The reliability of the learning achievement test was .89 while that of the creative thinking assessment test was .87. The statistics used in analyzing the data included the mean, the standard deviation, and the dependent t-test.

The findings were as follows:

1. After having experienced STEAM-based lessons, the Science Learning Achievement of Primary 1 students improved at the significance level of .05.
2. After having experienced STEAM-based lessons, the creative thinking skills of Primary 1 students improved at the significance level of .05.

Keywords: STEAM education learning management; Science Learning Achievement; creative thinking

บทนำ

ประเทศไทยในปัจจุบันก้าวเข้าสู่ยุค “ประเทศไทย 4.0” ตามนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม เป็นการใช้วิทยาการในด้านการพัฒนานวัตกรรมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2559 : 2) วิทยาศาสตร์จึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต เพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับทุกคนทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงานในอาชีพต่าง ๆ รวมทั้งเทคโนโลยี เครื่องมือ เครื่องใช้และผลผลิตต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน ล้วนแล้วมาจากความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และศาสตร์อื่น ๆ วิทยาศาสตร์ช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนาวิธีคิด ทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ ใช้ความรู้ และทักษะเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนางานด้วยกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งสามารถค้นหาข้อมูลหรือสารสนเทศ ประเมินสารสนเทศ ประยุกต์ใช้ทักษะการคิดเชิงคำนวณและความรู้ด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ สื่อดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตจริงอย่างสร้างสรรค์ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายและสามารถตรวจสอบได้ วิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์ เพื่อจะได้มีความรู้ ความเข้าใจในธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้อย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ และมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 30)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2560ได้กำหนดเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ไว้โดยมีการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดและจินตนาการ มีทักษะการสื่อสาร มีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา มีความสนใจกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ในเรื่องที่ศึกษา มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและมีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จึงมีจุดมุ่งหมายให้มีการพัฒนาการศึกษาวิทยาศาสตร์ให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นและมีความคิดสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 6)

จากแนวโน้มของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ที่ต่ำลงจะเห็นได้จากผลการประเมิน Programme for International Student Assessment หรือ PISA เห็นได้ว่าคะแนน PISA ในปี 2015 ลดลงมาจากปี 2012 มากถึง 7 ลำดับ และเมื่อเทียบคะแนนสอบในปี 2015 และปี 2018 ผลการประเมินพบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยวิทยาศาสตร์ 426 คะแนน (ค่าเฉลี่ย OECD 489) ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยชี้ให้เห็นว่านักเรียนไทยยังมีความรู้และทักษะที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง (ศูนย์ดำเนินงาน PISA แห่งประเทศไทย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564 : 56) ซึ่งจะเห็นได้ว่าจากผลการประเมินการศึกษาในระดับนานาชาติ PISA ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กไทย ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ สะท้อนให้เห็นถึง ปัญหาของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ การจัดการศึกษาจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาพลเมืองให้ฉลาด มีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น คิดวิเคราะห์ เป็น สังเคราะห์เป็น และมีการประยุกต์ใช้เป็น มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานและแข่งการขันทางเศรษฐกิจได้มากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 : 1-2)

จากการที่ผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่1 โรงเรียนเลิศหล้า ถนน เกษตร นวมินทร์ ได้พบว่าผู้เรียนมีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ที่ต่ำลง ในปีการศึกษา 2561 คะแนนสอบวิชาวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย 66.32 และในปีการศึกษา 2562 คะแนนสอบวิชาวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย 64.03 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนเลิศหล้า ถนนเกษตร นวมินทร์ได้กำหนดไว้ ดังนั้นจึงส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ยังไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังพบว่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่1 ผู้เรียนขาดในด้านของความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเกิดจากหลายปัจจัยในส่วนของผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบเดิมๆ สอนแบบท่องจำ เน้นการบรรยายเป็นหลัก ไม่กระตุ้นความคิดให้แก่ผู้เรียน ยังไม่มีวิธีการจัดการเรียนรู้และมีสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ และในส่วนของผู้เรียนปัญหาที่ผู้วิจัยพบคือ ผู้เรียนยังขาดความมั่นใจในตัวเองในการตอบคำถาม ไม่มีความหลากหลายในคำตอบ ไม่สามารถตอบคำถามได้อย่างชัดเจน หากเป็นกิจกรรมที่ต้องทำเป็นชิ้นงาน ผู้เรียนจะมีชิ้นงานที่ซ้ำๆกันกับเพื่อน และไม่กล้าที่จะคิดนอกกรอบ ไม่กล้าที่จะคิดแตกต่าง ขาดความสนใจในการเรียนรู้ ไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ บรรยากาศภายในชั้นเรียนไม่น่าเรียน (ฝ่ายวิชาการโรงเรียน

เลิศหล้า ถนนเกษตร นวมินทร์, 2563 : 4) ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงปัญหาของผู้เรียนที่ยังขาดความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์

สะเต็มศึกษาเป็นแนวทางการศึกษาที่เหมาะสม กับยุคปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นรูปแบบการสอนที่ระดับนานาชาติให้ความสนใจและนำไปใช้ใน หลายประเทศ แต่เนื่องจากการจัดการศึกษาในประเทศไทยตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้นไม่ได้มีเพียง 3 กลุ่มสาระเท่านั้น ยังมีกลุ่ม สาระอื่น ๆ ที่ควรนำมาจัดการเรียนรู้แบบสะเต็ม เช่น ศิลปะ ภาษาไทย (สิริวรรณ จรัสวิวัฒน์, 2560: 25) นอกจากนี้ ยศวีร์ สายฟ้า (2555: 1) ได้กล่าวว่าสะเต็มศึกษาเป็นการเน้นความเป็นวิชาการและตรรกะการ คำนวณ ซึ่งมุ่งเน้นการใช้สมองซีกซ้ายมากแต่ในความเป็นจริงย่อมจะต้องใช้สมองซีกขวาในการคิดสร้างสรรค์ หรือประดิษฐ์ผลงานออกมา รวมไปถึงในเรื่องของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ซึ่งในสะเต็มศึกษาไม่ได้เน้น จึงทำให้ มีการพัฒนาโมเดลสะเต็มศึกษาซึ่งเป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากแยกเมน (Yakman, 2008 : 1) มีการพัฒนามา จากสะเต็มศึกษาสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ สะเต็มศึกษาเป็นการบูรณาการวิชา วิทยาศาสตร์ (Science (S)) วิชาเทคโนโลยี (Technology (T)) วิชาวิศวกรรมศาสตร์ (Engineering (E)) วิชาคณิตศาสตร์ (Mathematics (M)) และวิชาศิลปะ (Art (A)) สะเต็มศึกษามีการปรับปรุงโครงสร้างของ การบูรณาการโดยเพิ่ม ศิลปะศาสตร์ (Art (A)) เข้าไปเพื่อให้ นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ง่ายขึ้นและ เข้าใจเนื้อหาในระดับลึกได้อย่างครอบคลุมที่และที่สำคัญมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ถ่ายทอดจินตนาการของตนเอง ออกมาอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ คิดค้นประดิษฐ์สิ่งใหม่และสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้จริง

จากแนวคิดทางการศึกษา จึงทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อยกระดับให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางเรียนที่สูงขึ้นและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา ตาม จินตนาการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถคิดสิ่งที่แปลกใหม่และยังสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวันได้จริง ทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนมากยิ่งขึ้น และบรรลุตามจุดมุ่งหมายได้ในที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ตาม แนวสะเต็มศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนว สะเต็มศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังทดลอง (one group pre-test post-test design)

1. ประชากร วิจัยครั้งนี้เป็น นักเรียนโรงเรียน เลิศหล้า ถนนเกษตร นวมินทร์ ประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 128 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 แผน แผนการจัดการเรียนรู้ละ 3 คาบ รวมทั้งหมด 12 คาบ สัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 แสดงว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด

ระดับคะแนนเฉลี่ย	เกณฑ์การประเมิน
คะแนน 4.51-5.00	เหมาะสมมากที่สุด
คะแนน 3.51-4.50	เหมาะสมมาก
คะแนน 2.51-3.50	เหมาะสมปานกลาง
คะแนน 1.51-2.50	เหมาะสมน้อย
คะแนน 1.00-1.50	เหมาะสมน้อยที่สุด

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง วัสดุรอบตัวเรา เป็นแบบปรนัยชนิดตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ ค่าดัชนีความสอดคล้อง และได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 นำผลของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ มีข้อสอบรายข้อที่มีคุณภาพหรือใช้ได้จำนวน 27 ข้อ ซึ่งมีค่าความยาก(p) รายข้อตั้งแต่ 0.40-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้อตั้งแต่ 0.20-0.60 ขึ้นไป และนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่คัดเลือกไว้ 20 ข้อมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตรของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (KR - 20) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.89

3. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ เป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้เรียนตอบคำถามจากสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนด โดยมีการกำหนดเวลาชุดละ 10 นาที แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์แบ่งเป็น 3 ชุดนำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมความคิดสร้างสรรค์และเกณฑ์การให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ นำคะแนนผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่

ละท่านมาหาค่าเฉลี่ยแต่ละรายการ แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์มีคุณภาพผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการและมีค่าเฉลี่ยคุณภาพรวมเท่ากับ 4.84 ถือว่าแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์มีคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด

ระดับคะแนนเฉลี่ย	เกณฑ์การประเมิน
คะแนน 4.51-5.00	เหมาะสมมากที่สุด
คะแนน 3.51-4.50	เหมาะสมมาก
คะแนน 2.51-3.50	เหมาะสมปานกลาง
คะแนน 1.51-2.50	เหมาะสมน้อย
คะแนน 1.00-1.50	เหมาะสมน้อยที่สุด

และนำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตรของค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.87

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนเลิศหล้า ถนนเกษร นวมินทร์ เพื่อทำการวิจัยและเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการทดลองในครั้งนี้ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทราบ
3. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ จำนวน 20 ข้อ และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 3 ชุดไปทดสอบก่อนเรียน
4. ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา จำนวน 4 แผน 12 คาบ
5. เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกำหนดเวลาของการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ฉบับเดิมไปทดสอบหลังเรียน
6. นำผลคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 2 ครั้งมาเปรียบเทียบการพัฒนาของผู้เรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา จะทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าต่างๆดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา

2. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

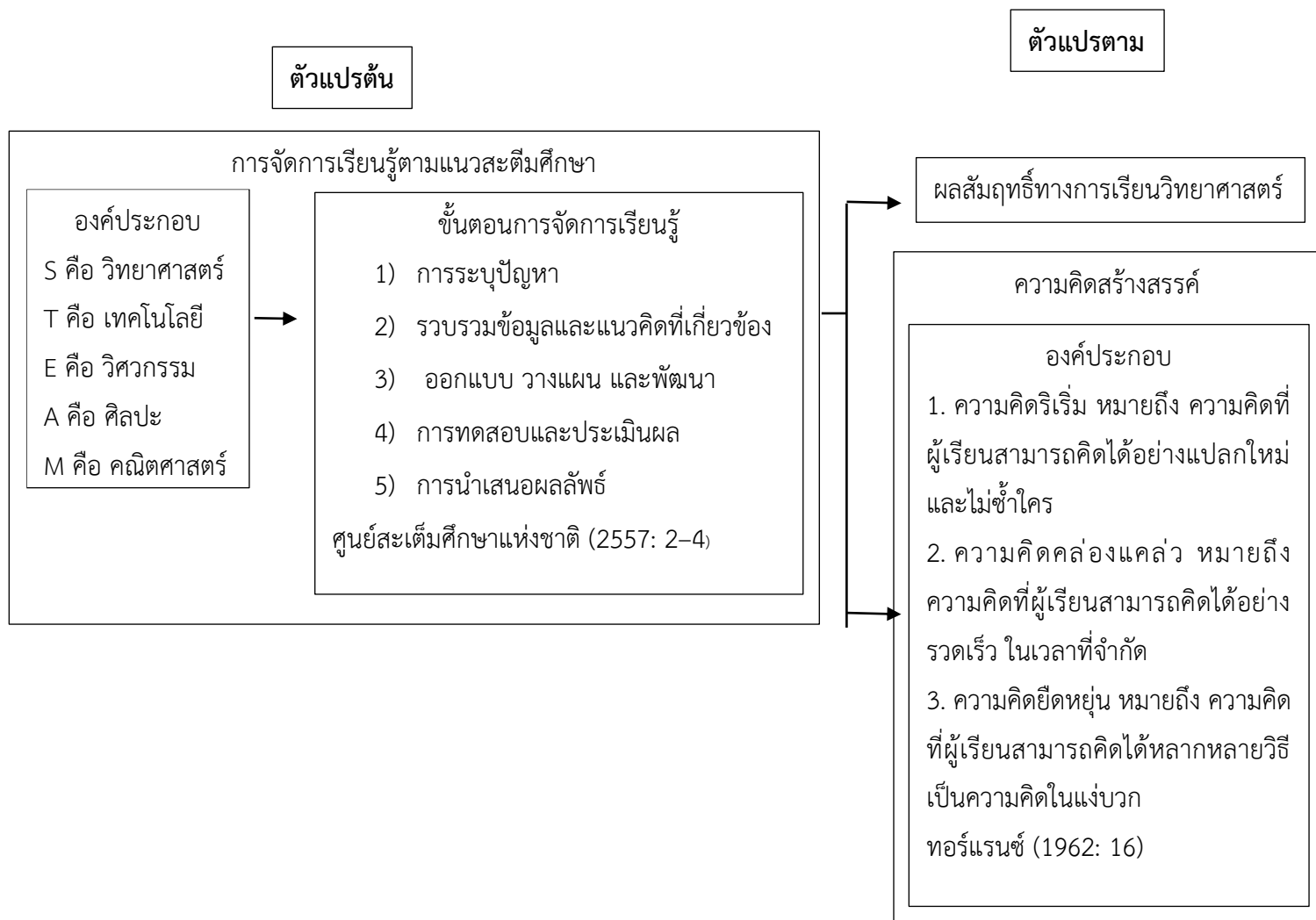
2. การทดสอบสมมติฐาน

2.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา โดยใช้ t – test แบบ dependent

2.2 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ หลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา โดยใช้ t – test แบบ dependent

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ เรื่องวัสดุรอบตัวเรา โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ปรากฏผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา

คะแนน	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p-Value
ก่อนเรียน	32	12.78	1.862	16.679*	.000
หลังเรียน	32	17.00	1.414		

*มีระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($t = 16.679$, $p\text{-value} = .000$)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา

คะแนน	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p-Value
ก่อนเรียน	32	42.91	8.749	7.741*	.000
หลังเรียน	32	55.13	3.714		

*มีระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($t = 7.741$, $p\text{-value} = .000$)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา ซึ่งจำแนกตามองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	n	ก่อน		หลัง		t	p-Value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ความคิดริเริ่ม	32	21.84	5.748	26.47	3.628	4.182	.000
ความคิดคล่องแคล่ว	32	15.25	3.619	20.00	.000	7.425	.000
ความคิดยืดหยุ่น	32	5.81	1.822	8.66	1.096	8.947	.000

*มีระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา ซึ่งจำแนกตามองค์ประกอบ พบว่า

1. ความคิดริเริ่ม คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 4.182, p = .000$)
2. ความคิดคล่องแคล่ว คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 7.425, p = .000$)
3. ความคิดยืดหยุ่น คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 8.947, p = .000$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา เป็นการบูรณาการวิชา วิชาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ คณิตศาสตร์ และศิลปะศาสตร์ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมคือ ระบุปัญหา รวบรวมข้อมูล และแนวคิดที่เกี่ยวข้อง วางแผน ออกแบบ และพัฒนา การทดสอบและประเมินผล และการนำเสนอผลลัพธ์

โดยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ซึ่งมีครูคอยแนะนำ กระตุ้นความสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุข การจัดการเรียนรู้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สอดคล้องกับ สุภักดิ์ โอพาพิริยกุล (2562 : 3) ที่กล่าวว่า สะเต็มศึกษา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจในการแก้ไขปัญหา สนใจหาคำตอบด้วยตนเองโดยการลงมือทำ โดยการจัดการเรียนรู้ เริ่มจากการกำหนดปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบอย่างมีเหตุผลในแก้ปัญหาและปฏิบัติ กิจกรรมได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในการแก้ไขปัญหา โดยปัญหานั้นมีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถ ทักษะและเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตในปัจจุบันและอนาคตต่อไป การจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนา และพร้อมในการเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 เพราะการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาใช้ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐานในการแก้ไขปัญหา เชิงวิศวกรรมศาสตร์ และมีการนำศิลปะ มาช่วยในการออกแบบและสร้างผลงานให้มีคุณค่าและคุณภาพมากขึ้น และใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเติมเต็มในการ สร้างสรรค์และจัดการองค์ความรู้จนได้เป็นผลงานหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ที่นำมาใช้ในการ แก้ไขปัญหาได้จริง โดยผู้เรียนสามารถเชื่อมโยง ความรู้ประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น การจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาควรจึงเป็นหัวใจสำคัญที่ต้องให้ความสำคัญกับการตั้ง ประเด็นปัญหา การตั้งคำถาม กระบวนการศึกษา ค้นคว้าข้อมูล การตรวจสอบและแก้ไขปัญหาของ ผู้เรียนเพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ ทักษะ และ สมรรถนะต่างๆ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2560 : 41) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการเรียนเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน จนทำให้เกิดการเรียนรู้แบบกลุ่มได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภิญโญ วงษ์ทอง (2561 : 94) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ สะเต็มศึกษา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนร้อยละ 38.05 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนร้อยละ 74.92 มี สรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการสะเต็ม ศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการสะเต็มศึกษาทำให้นักเรียนมีความรู้ตามสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แล้วนักเรียนยังสามารถเชื่อมโยงความรู้จากวิชาอื่น ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดให้ได้เป็นการฝึกให้นักเรียน ได้คิดแก้ปัญหา สามารถค้นหาคำตอบ และมีการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำด้วยตนเอง ทั้งนี้จากการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา ผู้วิจัยทำการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตอบคำถามในระหว่างเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันกับเพื่อนภายในกลุ่ม มีการให้รางวัลเมื่อกลุ่มใดทำงานเสร็จอย่างรวดเร็ว ถูกต้องและมีความสมบูรณ์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความท้าทาย ความสนุกสนาน มีความสนใจในการทำกิจกรรม กระตือรือร้น มีความตื่นตัว ตื่นตาตื่นใจในกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ขั้นตอนที่1 การระบุปัญหา เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนกำหนดปัญหาเพื่อชักจูงให้ผู้เรียนเกิดความสงสัย ก่อให้ผู้เรียน

อยากรู้ อยากแก้ไขปัญหา โดยมีสื่อการจัดการเรียนรู้ที่สามารถจับต้องได้จริง ผู้เรียนสามารถจับต้องและสัมผัส สื่อการจัดการเรียนรู้ได้ ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ทุกคน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ใน ขั้นตอนที่ 3 วางแผน ออกแบบ และพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนทำการวางแผนเพื่อสร้างชิ้นงาน ผู้เรียน ออกแบบชิ้นงานหรือผู้เรียนทำการสร้างชิ้นงาน ระหว่างสร้างสรรค์ชิ้นงาน ผู้สอนได้เปิดเพลงเบาๆเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดความผ่อนคลาย สบายใจ ทำให้ผู้เรียนออกความคิดเห็นและลงมือปฏิบัติทำชิ้นงานได้อย่างเต็มที่ ส่งผลทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้จากแผนจัดการเรียนรู้แผนแรก ไปจนแผนการจัดการเรียนรู้แผน สุดท้าย เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับ Michaud (2014 : 1-2) ได้กล่าวไว้ว่า การนำศิลปะศาสตร์มา ผสมผสานในการจัดการเรียนรู้ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงความคิดข้ามกลุ่มสาระวิชาได้ ส่งผลให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ได้ดี เช่น การวาดภาพช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจรูปทรงเรขาคณิตในวิชาคณิตศาสตร์ การวาดภาพ สามารถชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ซับซ้อนทางวิทยาศาสตร์ได้ นอกจากนี้ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพแล้ว ผู้เรียนยังเกิดความภาคภูมิใจในการสร้างสร้งงานด้วยตนเองอีกด้วย นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัสยา บัวผัน (2563 : 203) ได้ทำการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดสะเต็ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ และเจตคติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็ม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 85.75 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจาก ผลการวิจัยดังกล่าวทำให้การจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวศึกษาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ตื่นเต้น ตั้งใจ ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน เกิดความภาคภูมิใจในการทำชิ้นงาน จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงขึ้นด้วย

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดสร้างสรรค์ที่3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว และความคิดยืดหยุ่น ตามแนวสะเต็มศึกษา ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยมีการกระตุ้นความสนใจ โดยใช้คำถาม ให้ผู้เรียนเกิดความสงสัย อยากรู้ อยากไขข้อสงสัย โดยการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการ อย่างอิสระ ผู้เรียนสามารถพูดคุย แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยสิ่งที่ผู้เรียนแสดงออกมานั้น ผู้สอนไม่ ตัดสินว่าถูกหรือผิด เพื่อให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออก มั่นใจมาก และเกิดจินตนาการมากขึ้น ผ่านกิจกรรม การวาดภาพ ทำชิ้นงาน และสร้างผลงานที่แปลกใหม่ ไม่เหมือนใครได้ด้วยตัวเอง ดังนั้นจะช่วยกระตุ้นให้ ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ๆ คิดสิ่งแปลกไม่ได้โดยไม่ถูกจำกัด นอกจากนี้ยังมีการเปิดเพลงเพื่อสร้างบรรยากาศใน ชั้นเรียนให้ผ่อนคลาย เพลิดเพลิน สนุกสนานและมีการให้รางวัลเป็นแรงจูงใจ ช่วยทำให้ผู้เรียนมีความสนใจใน

กิจกรรมได้เป็นอย่างดี ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ นวลจิตต์ เชาวศิริพิงศ์ (2559 : 6) ที่กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความคิดเชิงบวกที่มีความเกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาเป็นการคิดหลายแง่มุม คิดนอกกรอบอย่างไม่เคยคิดมาก่อนโดยมีการเชื่อมโยงความคิดหรือความสัมพันธ์ระหว่างความคิดตั้งแต่สองสิ่งเข้าด้วยกันเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาหรือสร้างสิ่งใหม่ที่อาจเป็นสิ่งประดิษฐ์ ทฤษฎี หลักการ อันเป็นสิ่งที่มีความนำไปใช้ประโยชน์ได้ และสอดคล้องกับ ชลธิชา ชีวปริษา (2554 : 27) ที่กล่าวว่า เมื่อผู้เรียนได้เลือกอุปกรณ์ในการเรียนได้อย่างอิสระ ในการทำชิ้นงาน สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการและมีความคิดสร้างสรรค์ที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเจนจิรา สันติไพบูลย์ (2561 : 69) ได้ทำการศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดสะเต็มร่วมกับการสอนเชิงผลิตภาพ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการ และความสามารถในการสร้างสรรค์ ผลงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาความสามารถ ในการสร้างสรรค์ผลงาน ภาพรวมมีเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับดีมาก สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงควรมีการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาไปใช้ในรายวิชาอื่นๆด้วย เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาส่งผลให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์และส่งผลให้ผู้สอนมีพัฒนาการทางด้านการสอนที่ดีขึ้นด้วย ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาแตกต่างไปจากการจัดการเรียนรู้แบบเดิม ที่ผู้เรียนไม่ค่อยมีโอกาสดำเนินการปฏิบัติด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนัญดา ภูโปรง (2560 : 203) ได้ทำการศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่2 ในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา ค่าเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา ซึ่งผลการวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดสร้างสรรค์ทั้ง3 ด้าน ด้านที่มีพัฒนาการมากที่สุดลำดับแรกได้แก่ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ลำดับที่สองด้านความคิดริเริ่ม ลำดับสุดท้ายคือด้านความคิดยืดหยุ่น เมื่อพิจารณาจากการทำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแคล่วพบว่า ผู้เรียนสามารถวาดภาพต่อเติมได้อย่างรวดเร็วและเสร็จสมบูรณ์ ตามเวลาที่กำหนดมากกว่าก่อนเรียน ทำให้ความคิดริเริ่มมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านความคิดริเริ่มนักเรียนมีคำตอบที่ไม่ซ้ำกับเพื่อนและมีความแปลกใหม่ ทำให้ค่าเฉลี่ยของความคิดริเริ่มหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและเมื่อนำคำตอบของผู้เรียนมาจัดเรียงตามกลุ่มพบว่า มีคำตอบที่หลากหลายทำให้ค่าเฉลี่ยของความคิดยืดหยุ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากได้มีวิชาศิลปะเข้ามาบูรณาการเข้ากับการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้วาดภาพ ระบายสี มีการออกแบบประดิษฐ์ชิ้นงานด้วยตนเอง ในการทำชิ้นงาน สามารถคิดและจินตนาการได้อย่างไม่จำกัด มีการแข่งขันระหว่างกลุ่ม เพื่อกกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความคิดคล่องแคล่วมากยิ่งขึ้น และหากกลุ่มใดทำงานได้ถูกต้อง รวดเร็วและเสร็จสมบูรณ์ก่อนจะได้รับรางวัลนอกจากนี้มีการนำเสนอผลงาน ที่ผู้เรียนภายใน

กลุ่มสามารถนำเสนอได้อย่างอิสระตามความคิดเห็นของเพื่อนภายในกลุ่มว่าจะนำเสนออย่างไรให้ชิ้นงานมีความน่าสนใจ หากนำเสนอจนเสร็จทุกกลุ่มแล้ว เพื่อนภายในห้องจะทำการโหวตให้สำหรับกลุ่มที่ทำชิ้นงานและนำเสนอได้ดี มีความถูกต้อง หากเพื่อนโหวตให้กลุ่มใดชนะ ก็จะได้รับรางวัล ซึ่งจากกิจกรรมนี้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดและจินตนาการได้เป็นอย่างดีส่งผลทำให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ที่สูงขึ้นตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาอย่างละเอียด เพื่อจะได้ทำความเข้าใจและนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิผลตามที่มุ่งหวังไว้

1.2 การจัดการเรียนรู้ ที่เน้นให้ผู้เรียน ลงมือปฏิบัติ ซึ่งบางกิจกรรม เวลาที่ใช้ใน การทำกิจกรรม ไม่เพียงพอ ดังนั้นการจัดกิจกรรมในลักษณะที่เป็นการลงมือปฏิบัติ ควรมีการเพิ่มเวลา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาไปเผยแพร่ให้กับคณะครูในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ต่อไป

2.2. ควรมีการ จัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาในระดับชั้นอื่นๆ

2.3 ควรมีการศึกษารายละเอียดของการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา ที่ส่งผลต่อตัวแปรอื่นๆ

2.4 ควรมีการศึกษารายละเอียดของการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา กับหน่วยการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

เจนจิรา สันติไพบุลย์ (2561). *การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิด STEAM ร่วมกับการสอนเชิงผลิตภาพ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการและความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปกร.

ชลธิชา ชิวปรีชา. (2554). *ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปะด้วยใบตอง*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชนัญดา ภูโปรง. (2560). *การจัดการเรียนรู้แบบ สะเต็มศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่2ในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์*. ในโครงการบัณฑิตศึกษา วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด(บ.ก.), นวัตกรรมสร้างสรรค์ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนไทยแลนด์ 4.0. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัย ระดับชาติ ครั้งที่ 1 (น. 790-798).
- นวลจิตต์ เขาวีรติพงศ์ . (2559). *คิดสร้างสรรค์ สอนและสร้างได้อย่างไร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559.
- ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเลิศล้ำถนนเกษตร นวมินทร์. (2563). *หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเลิศล้ำถนนเกษตร นวมินทร์ พุทธศักราช 2563 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์*. เอกสารวิชาการ: โรงเรียนเลิศล้ำถนนเกษตร นวมินทร์.
- ภิญโญ วงษ์ทอง. (2561). ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ STEAM Education ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วารสาร หน่วยวิจัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้. 10, (1), 101-109.
- วิจารณ์ พานิช. (2560). *ศาสตร์และศิลป์ของการสอน*. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์, 2560.
- มัทยา บัวผัน. (2563). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความคิดสร้างสรรค์ และเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 48 (2), 203 - 224.
- ยศวีร์ สายฟ้า. (2555). การเสริมสร้าง วิทย์เทคโนโลยี ศิลปะ และคณิตศาสตร์ด้วย STEAM Model. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.educathai.com/workshop_download_handout_download.php?id=60&
- ศูนย์ดำเนินงาน PISA แห่งประเทศไทย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2564). *ผล การประเมิน PISA 2018 การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร.
- ศูนย์สะเต็มศึกษาแห่งชาติ. (2557). *คู่มือหลักสูตรอบรมครูสะเต็มศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สิรารวรรณ จรัสวิวัฒน์. (2560). การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในยุคไทย 4.0 ตามแนวคิด STEM, STEAM, STREAM. *วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม*. 13 (1), 19 - 30.
- สุภัก โอฬารพิริยกุล. (2562). นวัตกรรมการศึกษาบูรณาการสู่การจัดการเรียนรู้. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร,โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)*. 9 (1), 1-16.

สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2559). แนวคิดเกี่ยวกับประเทศไทย 4.0. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2564.

แหล่งที่มา: http://planning2.mju.ac.th/goverment/20111119104835_planning/Doc_25590823143652_358135.pdf

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *สภาวะการศึกษาไทยปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อก้าวสู่ยุค Thailand ๔.๐*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

Michaud, Meghan Reilly. (2014). K-12 Students see STEAM every day. In *The STEAM Journal*. 1 (2).

Yakman, G. (2008). *STEAM education: An overview of creating a model of Integrative education. Pupils' Attitudes Towards Technology (PATT-19) Conference : Research on Technology, Innovation, Design & Engineering Teaching*, Salt Lake City, Utah, USA.

Zhuang's Dynamics Designing Based Authentic Handicrafts Marketing Management

Huang Peijun and Manus Kaewbucha

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand
Corresponding Author, E-mail. 229437189@qq.com

Abstracts

The purpose of this research is 1) To enthusiasm understanding on authentic handicrafts making process, 2) To expansion in Zhuang's dynamics trade designing for marketing management.

Research Methodology qualitative and creative research methods, including in-depth interviews and case studies, in order to collect data on the production process and market management strategies of Zhuang's handicrafts.

Research result those the traditional production techniques of Zhuang's authentic handicraft textiles not only embodied rich cultural connotations, but also presented new development potential in the context of modern dynamic design. Finally, the study points out the limitations of the current research and makes suggestions on how to better combine the traditional characteristics of Zhuang's authentic handicraft textiles with modern market demands.

Keywords: Zhuang's Authentic Handicrafts; Dynamics Designing; Marketing Management

Introduction

On the basis of analyzing the embodiment and development status of national cultural elements in Zhuang folk handicrafts, the research direction is to deeply explore the national cultural connotation of Zhuang folk handicrafts and accelerate the perfect integration of national cultural connotation with the design and creation of modern Zhuang folk handicrafts. By exploring the inheritance and innovative development strategies of national culture in Zhuang folk handicrafts as a means, the research goal is to better inherit and innovatively develop national culture and improve the design innovation level of modern Zhuang folk handicrafts, in order to achieve a better understanding of national culture. Inheritance and innovative development also provide certain reference value for the integration of similar national cultures and modern handicrafts (Sun, 2021: 125-129).

In contemporary globalized society, the preservation and transmission of national culture have become crucial issues. The Zhuang, being the largest ethnic minority in China, possess unique handicrafts that not only constitute a vital aspect of cultural heritage but also serve as a manifestation of national identity and cultural pride. However, with the acceleration of modernization, traditional handicrafts are encountering significant challenges, including obstacles in skill inheritance, market competition pressures, and cultural homogenization. Therefore, exploring a sustainable development path for Zhuang's handicrafts in modern society is not only important for preserving and inheriting Zhuang's culture but is also crucial for enhancing the market value and competitiveness of these handicrafts (Gao, 2020: 155-158).

* Received: February 6, 2024; Revised: February 13, 2024; Accepted: February 16, 2024

Therefore, exploring a sustainable development path for Zhuang's handicrafts in modern society is not only important for preserving and inheriting Zhuang's culture but is also crucial for enhancing the market value and competitiveness of these handicrafts.

Research Objectives

1. To enthusiasm understanding on authentic handicrafts making process.
2. To expansion in Zhuang's dynamics trade designing for marketing management.

Literature review

Zhuang Ethnic Culture and handicraft textiles

The largest ethnic minority in China, inhabit the Guangxi Zhuang Autonomous Region and other areas, and have a long and rich history and culture. Among their cultural expressions, Zhuang traditional handicrafts, particularly textiles, stand out for their rich colours, distinctive patterns, and traditional techniques. Symbolic patterns such as dragons, phoenixes, flowers, and birds convey profound cultural connotations. Zhuang's authentic handicraft textiles serve as both practical items and carriers of culture. They showcase their unique charm during traditional festivals, weddings, and other occasions. The production techniques, including spinning, dyeing, weaving, and embroidery, have been passed down through generations, resulting in a distinctive production process. Scholars have conducted in-depth studies on Zhuang's authentic handicraft textiles, drawing from historical documents and modern research. This provides a robust foundation for comprehending their cultural and historical value, underscoring the irreplaceable role of this traditional craft in Zhuang's culture (Statistics Bureau of Guangxi Zhuang Autonomous Region, 2022).

Li Ming's 2018 study explores the historical background and cultural characteristics of the Zhuang people, with a focus on the status and influence of traditional Zhuang handicrafts. This study provides a basis for understanding the fundamental elements of Zhuang culture and their embodiment in handicraft textiles.

work presents a detailed survey and description of the techniques used in making Zhuang handicraft textiles. The paper focuses on the textile production process, traditional tools and materials, and the methods used to pass on these skills. The meticulous studies provide substantial support for the section discussing the process of making Zhuang's handicrafts (Zhao, 2019).

In 2020, Wang Hong analyzed representative Zhuang handicraft textiles, exploring their significance in the cultural and social life of the Zhuang people through a case study. The research highlights the significance of Zhuang's authentic handicraft textiles in cultural heritage and historical traditions.

Zhang (2021) study focuses on the use of dynamic design in Zhuang's handicrafts. He examines the incorporation of traditional elements with modern design trends, emphasizing the crucial role of dynamic design concepts in enhancing the appeal of handicrafts.

Dynamic Design Theory

Dynamic design theory is an important aspect of the design field, emphasising the incorporation of change and innovation in the creative process to adapt to the evolving social and cultural environment. In the field of Zhuang's handicrafts, the application of dynamic design theory helps to integrate traditional elements with modern aesthetics, creating more dynamic and contemporary works.

According to Smith and Jones (2017), dynamic design theory plays a key role in the creation of handicrafts. By introducing this concept, handicraft makers can break the constraints of traditional design and use various elements, including patterns, materials, and production techniques, more flexibly. These innovations stimulate consumer interest and make the products more attractive to the market.

Gao and Li's (2019: 155-158) study explores the application of dynamic design theory in traditional cultural heritage. It is believed that dynamic design can not only incorporate modern elements but also preserve the essence of traditional culture, making it more appealing to contemporary society. This integration makes handicrafts more dynamic in the process of cultural inheritance and more likely to be embraced by the younger generation.

Application of market management in the field of handicrafts

Marketing management in the handicrafts industry is a multifaceted field that requires consideration of various factors, including product pricing, distribution channels, and marketing strategies. MDPI suggests that design thinking can bridge the gap between natural and human sciences, improving methodologies and research tools for sustainable development. Research has shown that effective marketing management strategies are essential for promoting and competing in the handicraft market. Literature highlights how market management can contribute to the sustainable development of traditional handicrafts in modern markets while preserving their cultural values.

Jones and Smith (2018) suggest that successful market management in the handicrafts industry involves branding, digital marketing, and target market positioning. They argue that building a unique brand image can help craft makers stand out in a competitive market. Additionally, the use of digital marketing, particularly promotion on social media platforms, can provide wide exposure for handicrafts and enhance brand awareness.

Smith and Brown's (2019) study investigated the impact of market management strategies on the sale of handicrafts. The study found that handicraft producers can better meet the needs of different consumer groups by positioning their target markets and adopting differentiated pricing strategies. Additionally, active participation in local and international handicraft exhibitions and market events can help expand the market reach of their products.

Research Methodology

The research methodology was qualitative research by using interview and observation method.

This academic paper provides a systematic summary and evaluation of existing research on Zhuang's authentic handicraft textiles. It reveals the current status, problems, and trends of research by integrating relevant literature. It reveals the current status, problems, and trends of research by integrating relevant literature. Additionally, it provides a theoretical basis and research direction for subsequent research.

Research tools: interview form and observation form

Data collection: Collect data by interviewing key informants

Data analysis: The data from the interview and observation will be analyzed by using content analysis.

Research Conceptual Framework

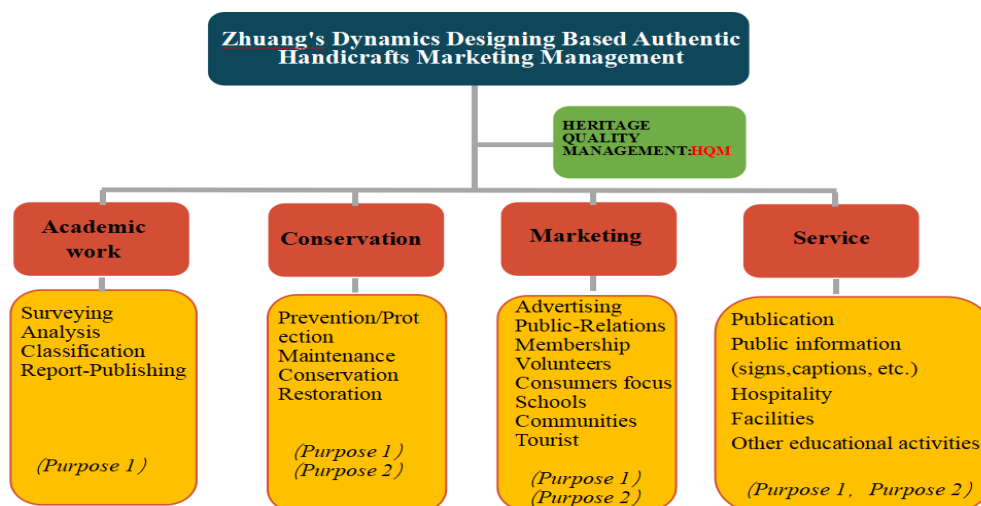

Figure 1: Conceptual Framework on Marketing

Soure:Designing by Huang Peijun based on ICCROM International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property.

Research Results

Enthusiasm understanding on Authentic Handicrafts Making process

Authentic Handicrafts of raw materials

The raw material of Zhuang's authentic handicraft textiles originates from historical records. In the early days, Zhuang's textiles were mainly based on hemp. With the introduction of silk-cotton, the development of Zhuang's authentic handicraft textiles went through the stages of jacquard (plain jacquard cotton weaving) and zebu (coloured jacquard weaving), and eventually evolved into Zhuang's authentic handicraft textiles (coloured jacquard cotton-silk mixed weaving). The production process of Zhuang's authentic handicraft textiles is mainly based on the use of cotton strands as warp threads, while the weft threads are made of untwisted or twisted strands of silk, which are interwoven with each other.

A distinctive feature is that Zhuang's authentic handicraft textiles is woven with a cotton and silk blend, which was chosen as the warp because cotton yarn was readily available. In contrast, silk yarns were more precious but had a beautiful appearance and were therefore used as the weft yarns for displaying patterns. Such a choice is consistent with the use of cotton and silk in the history of Zhuang's textiles.

From a historical perspective, the textile industry was closely linked to cultivation, with twine, cotton yarn and silk seen as important raw materials for textiles, fueling the production and development of Zhuang's authentic handicraft textiles. This correlation reflects the close links between agriculture and textiles, and also emphasizes the evolution of Zhuang's authentic handicraft textiles as a culture and craft. The production of Zhuang's textiles begins with the careful selection of raw materials.

Figure 3-4: Raw materials for authentic Zhuang handicrafts
source: Photo token by Huang Peijun on September 15,2023.

Machinery and equipment

The evolution of machinery and equipment for the Zhuang's authentic handicraft textiles weaving process has undergone a remarkable change from traditional handcraft to modern mechanization. In the traditional stage, Zhuang's authentic handicraft textiles weaving relied on craftsmen who wove unique patterns and textures with traditional techniques. However, with the rise of the Industrial Revolution, the trend towards mechanization came to the fore in textiles weaving, and in the late 19th and early 20th centuries, various types of looms, jacquard machines and other mechanical equipment were gradually used, which greatly increased the speed of production and expanded the possibilities of design.

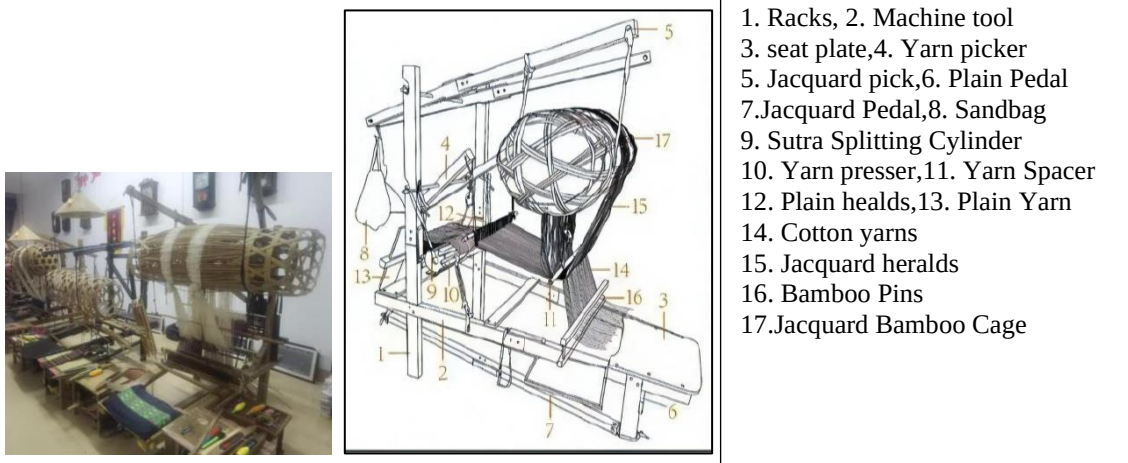

Figure 5-7: Weaving tools for authentic Zhuang handicrafts
Source: Photo token by Huang Peijun on January 18,2023.

15 Steps in Zhuang's authentic handicrafts Textile Techniques

The production process of Zhuang's authentic handicrafts has its own unique requirements and techniques. During the production of Zhuang's authentic handicraft textiles, the designer creates a craftsman's drawing which is then used by the craftsman to select the appropriate textile thread materials. To enhance the cultural connotation and artistic value of

Zhuang's Authentic Handicrafts Making process, including:

Table2 :15 Steps in Zhuang's authentic handicrafts Textile Techniques

Step	concrete content		Step	concrete content	
1		Traction and arrange warp threads to ensure they are neat and orderly.	2		Organizing the arranged warp to organizing the arranged warp threads to make them parallel and tight, preparing for subsequent processes.
3		Threading the warp threads into the heddles of the loom, forming the warp system on the loom	4		Using a yarn combing machine to comb the raw material into fine and even yarn suitable for weaving.
5		Loading the organized warp threads onto the loom, preparing for the weaving process.	6		Dividing the yarn into smaller warp beams according to the required quantity for easier weaving.
7		Separating the yarn into large warp beams and threading the pattern heddles with different colored yarns, preparing for the textiles pattern.	8		Repeating the threading process to ensure the preparation of the pattern heddles is completed.
9		Using a shuttle, which carries the weft thread with the fabric, for the weaving process.	10		Simultaneously processing the fabric edges during weaving to make them neat.
11		Designing and arranging the pattern plates or borders for the textiles weaving.	12		Feeding the organized warp threads into the loom and opening the shed for weaving at the intersection of warp and weft threads.
13		Picking up or lowering pattern threads according to the pattern plates, creating designs and color effects during weaving.	14		The shuttle passes through the woven area where the warp and weft threads intersect, forming the basic structure of the textiles.

15		During weaving, beating the weft threads with force to ensure the fabric's firmness and uniformity.		

Cited: Designed by Huang Peijun. and all photos in the table were also from Microsoft Bing

After observing and analyzing the process of Zhuang's Authentic handicraft textiles weaving techniques, the following characteristics have been identified:

- (1) In minority textiles, the technique of breaking the warp and weft is commonly employed;
- (2) "Pick flower knotting" stands out as the core technique in Zhuang's Authentic handicraft textiles;
- (3) The process of weaving Zhuang's Authentic handicraft textiles involves a coordinated effort between humans and looms;
- (4) Improving the materials used in Zhuang's Authentic handicraft textiles can enhance their quality and aesthetics.

It is clear that Zhuang's Authentic handicraft textiles craftsmanship is a comprehensive weaving system, with interconnected processes that interact with each other and allow for separation and transformation based on their attributes. These processes can be used dynamically in product design.

Patterns of Zhuang's authentic handicraft textiles

The patterns of Zhuang's authentic handicraft textiles contain the handmade wisdom and deep emotions of Zhuang's women, and at the same time record the long historical evolution of the Zhuang's people as the descendants of the ancient Baiyue nation. Influenced by the beautiful geographical environment and long history of Guangxi's beautiful mountains and waters, Zhuang's authentic handicraft textiles culture shows a rich and colorful local history and ethnic characteristics. This unique culture is expressed through the Zhuang's authentic handicraft textiles pattern, applicable to a number of categories, each of which presents different styles of pattern styles, vividly demonstrating its long history and strong local history and national characteristics. Zhuang's authentic handicraft textiles patterns can be divided into four categories.

(1) Traditional geometric decorative patterns, including thunder pattern, water wave pattern, chevron pattern, swastika pattern, etc. These geometric decorations often do not appear alone, but in a variety of ways with each other, and animal patterns, plant patterns, etc., combined with the use of the formation of unique and layered sense of decorative effect.

(2) Patterns motifs, which are based on the theme of flowers, are the main design direction of folk Zhuang's authentic handicraft textiles. Based on the cultural characteristics of the Zhuang's people, these floral motifs reflect local plants, natural landscapes, as well as flower-related meanings and symbols. For example: chrysanthemum pattern, plum blossom pattern, anise pattern, kapok pattern, lotus pattern and so on.

(3) The motifs in the text reflect the intermingling of different ethnic cultures during dynasties. Some of these motifs express auspicious, pleasant, and peaceful meanings, reflecting the unique style of national culture in that period. Examples include the Butterfly Loves Flower Pattern, Double Crane with Spring Pattern, Colorful Butterfly Auspicious

Pattern, Auspicious Phoenix Pattern, Auspicious Octagonal Pattern, and Python Dragon Pattern.

(4) Modern and Innovative Patterns, as the era develops, Zhuang's authentic handicraft textiles patterns continue to innovate. Modern designers combine traditional elements to create more fashionable and creative patterns, making Zhuang's authentic handicraft textiles more attractive in the contemporary market. For example, the feathered man pattern, the frogman pattern, the weaving flower longevity pattern, the "longevity" pattern, the "blessing" pattern, the "happiness" pattern, the "good luck" pattern "Long life" pattern, "longevity" pattern, "long life" pattern and so on.

Zhuang's authentic handicraft textiles patterns generally have the following characteristics:

- (1) Most of the motifs symbolize good luck and happiness;
- (2) Expression of distinctive national characteristics;
- (3) The lines of the motifs are general and condensed, and most of them are continuous and symmetrical;
- (4) Reflecting the Zhuang's people's love of life and nature.

Zhuang's authentic handicraft textiles patterns are full of rich historical information and cultural connotations. In form, the clever composition, vivid shape and rigorous structure reflect the simple and genuine aesthetics of the Zhuang's people, and also reflect the unique coherent and balanced national style of Zhuang's authentic handicraft textiles patterns.

Colour Patterns of Zhuang's authentic handicraft textiles

The patterns and colours of Zhuang's authentic handicraft textiles are intricately intertwined, creating a nuanced and distinctive visual language. The colours exhibit clear contrasts, vibrant hues, and harmonious pairings, with layers and a unique rhythmic quality. Zhuang women often use 'five-coloured' warp threads in blue, cyan, green, red, and black, with additional shades such as orange, medium yellow, pink, and purple. Common colour combinations for Zhuang women's weaving include orange-blue-cyan, red-blue-cyan, and pink-red-blue-black.

Artisans use two colour combinations in the weaving process: one for their drawings and another for the picking textiles. The careful selection of colours enhances the portrayal of motifs, reflecting Zhuang women's understanding of nature in daily life and expressing their aspirations for beauty.

Zhuang's authentic handicraft textiles exhibit a bold use of primary colours, including red, yellow, blue, and green. These colours are versatile, allowing for exaggeration or variation as needed. Five-coloured textile threads are commonly used in clothing, skirts, scarves, and quilts, reflecting the Zhuang people's fondness for vibrant hues.

In summary, Zhuang's authentic handicraft textiles boast a diverse colour palette, forming a comprehensive system that serves both aesthetic and cultural purposes. The colour combinations not only have visual appeal but also convey cultural significance, enriching the tapestry of Zhuang culture.

Expansion in Zhuang's Dynamics trade Designing for Marketing Management Uncovering Potential Needs from the User's Perspective

The analysis of the target market is crucial to understanding the needs of consumers from different sectors and cultural backgrounds.

Table: Dynamics Designing process Marketing target need

target need	Textile types	consumer demand	trade textiles
Culture lovers and collectors	Framed decorative paintings, tapestries	The traditional production process and cultural background of Zhuang's textiles as unique artefacts, showing a keen interest in original handmade textiles	
fashion lover	Textile patterns are incorporated into clothing, backpacks and other fashion items.	Focus on aesthetics, texture and practicality, emphasizing the value of the product for everyday use	
Business Customers	Stationery, office supplies, small gifts, etc.	Favoring modern machine-made products to meet the needs of mass supply and economy	
traveler	Bracelets, ornaments, fridge stickers, etc.	Focus on regional characteristics and cultural representation, suitable for souvenirs or gifts.	
Customized Demanders	Daily necessities, souvenirs, etc.	Seeking unique customized products, handmade Zhuang's textiles are able to meet their individual needs.	

Cited: Designed by Huang Peijun. and all photos in the table were also from Microsoft Bing

Based on the research on different demand groups and consumer needs, it is evident that Zhuang's authentic handicraft textiles have a wide market potential among various groups, including cultural enthusiasts and collectors, fashion enthusiasts, commercial customers, tourists, and customized demanders. Meeting these potential needs can help manufacturers and designers position themselves better in the market, provide products that meet diverse consumer expectations, and promote the market development of Zhuang's authentic handicraft textiles.

Insight into potential problems from a product perspective

- (1) Unclear product market positioning
- (2) Uneven layout of product operating grades and incomplete product lines
- (3) Lack of creativity and variety
- (4) Lack of practicality and experience
- (5) Cultural excavation is not deep
- (6) Insufficient transformation of handicrafts into "design", weak craftsmanship, and a general lack of a sense of design, aesthetics and practicality.
- (7) Less integration with Guangxi Zhuang regional tourism culture.

To sum up, the current development of Zhuang's authentic handicraft textiles product design is facing many challenges, and it is urgent to solve the bottleneck problems in the R&D and design stage of the product, so as to provide theoretical and technical guidance for the subsequent product manufacturing practice.

Zhuang's textile product design

In Zhuang's textiles design, through the pre-production of original handcrafted textiles and market research, new vigor and creativity are injected by adopting dynamic product design, which skillfully combines traditional craftsmanship with modern aesthetics, in order to satisfy the contemporary consumer demand and market changes. The following key steps are proposed:

New Dynamics Ideas: Preliminary design through hand-drawing and computer software at the sketch and conceptual design stage. Reconstruct and restructure the traditional patterns and introduce modern elements to create unique and fashionable designs; make the original plain patterns more in line with contemporary aesthetics by adjusting the color scheme; explore new fabrics to replace the traditional cotton and linen to give the work a new visual feeling. The aim of this stage is to form a preliminary product idea through sketching and conceptual design, laying the foundation for subsequent design and production.

Figure 8-9: Dynamic Designing I

Cited: Photo taken by Huang Peijun on October 9, 2023.

New Dynamics products: After the design is finalized, technical refinement will be carried out through expert assessment, taking into account the choice of materials, production process and cost control to ensure that the design is feasible in production. In the production of the products, try to integrate different materials and processes, in addition to the traditional mulberry silk, but also replace or combine with other textile materials, leather, metal, etc., to expand the texture and use of the products. At the same time, explore different techniques, such as embroidery, weaving, silk printing and dyeing, etc., to increase product artistry and personalization. This stage emphasizes the use of new materials, highlights the practicality and functionality of the products, realizes the organic combination of traditional and modern materials, and meets the modern consumers' pursuit of multi-functional products.

Figure 10-12: Dynamic Designing II

Cited: Photo taken by Huang Peijun on November 15,2023.

New Dynamics functions: Through expert assessment and technical refinement, we focus on multifunctional designs that add utility to textiles on a decorative basis, for example, by introducing warmth-retaining, breathable and other properties. The use of innovative materials includes new fabrics that replace traditional cotton and linen, and the introduction of materials with antibacterial, waterproof and sunscreen functions to enhance product quality. At the same time, the textiles are given novel functionality by exploring new craftsmanship techniques, such as smart textile technology and wearable technology, to integrate with modern technology. This design phase aims to make Zhuang's textiles more relevant to the contemporary consumer's lifestyle, showing modernity and innovation.

Figure 13-14: Dynamic Designing III

Cited: Photo taken by Huang Peijun on December 21,2023.

From the above, it is concluded that: Zhuang's authentic handicraft textile products can be favored by consumers, not only should the design be in line with the social trend and public aesthetic trend, but also the protection, inheritance and application of original textile techniques in product design are important factors, and also follow the principles of product style series and dynamic design, so that Zhuang's authentic handicraft textiles handicrafts can really serve the dynamic product design.

Expert aesthetic assessment

During the process, product designers, cultural management experts and target consumers are invited to evaluate the aesthetics of the product and give their opinions. Feedback is collected to ensure that the design strikes a balance between cultural heritage and market needs.

Table: Dynamics Designing Approve agreement

Areas of Expertise	Name of expert	Rresearch area	Eexpert advice	
Craft textile production of the Zhuang ethnic group	Tan Xiangguang	National Non-Genetic Inheritors of Zhuang's textiles	1.Traditional skills are complex and need to be preserved, created, developed and mechanized. 2.Modern machine-made Zhuang's textiles may be more compatible with mass production and economic practicality.	
	Wei Fengxian	Provincial Non-Genetic Inheritors of Zhuang's textiles	1.Aadhering to traditional, handmade textiles. 2.Actively innovate in graphics and cultural content.	
Textile design	Zong MingMing	Creative Product Design	1.Considers Zhuang's textiles as fashion accessories, focusing on product design, colors and trendy elements. 2.Continuously enriching the material and technology of the product, also actively exploring new carriers.	
Marketing	Huang Aiqun	Product marketing	1.Develop Zhuang's textiles to create cultural and tourism souvenirs based on their unique culture. 2.A clever blend of local culture, materials and craftsmanship makes it an ideal gift for special occasions or festivals to give to friends and family. 3.The expand the platform for online sales.	

Knowledge management	Lan CHanglong	Intangible Cultural Heritage Policy	1.Determining the quality, uniqueness and cultural value of Zhuang's handicrafts through in-depth market analyses using HQM principles. 2.Finalize the marketing strategy based on the pre-market analysis and UNCTAD's guidance on handicraft markets in developing countries.	

Cited: Designed by Huang Peijun, and all photos in the table were also taken by Huang Peijun in 2023

Marketing Strategies for Zhuang's authentic handicraft textiles

To effectively market Zhuang's authentic handicraft textile products. According to the cited conceptual framework on marketing from ICCROM International Centre, a holistic approach that combines on *advertising, public relations, membership, volunteers, consumer focus, schools, communities, and touristt* can be implemented:

(1) Advertising: Utilize illustrated brochures, social media ads, and videos for targeted online promotion. Collaborate with local media for event coverage and sponsorships. Actively engage in social media conversations to enhance brand awareness.

Figure 13-14: Marketing

Cited: Designing by Huang Peijun on October 10,2023.

(2) Public Relations: Forge strategic partnerships with cultural organizations for joint events and exhibitions. Conduct media conferences to highlight the uniqueness of Zhuang's authentic handicraft textiles. Participate in social responsibility activities to build a positive CSR image.

(3) Membership: Launch an appealing membership program offering exclusive benefits to enhance member loyalty. Use the membership base for market research and product feedback.

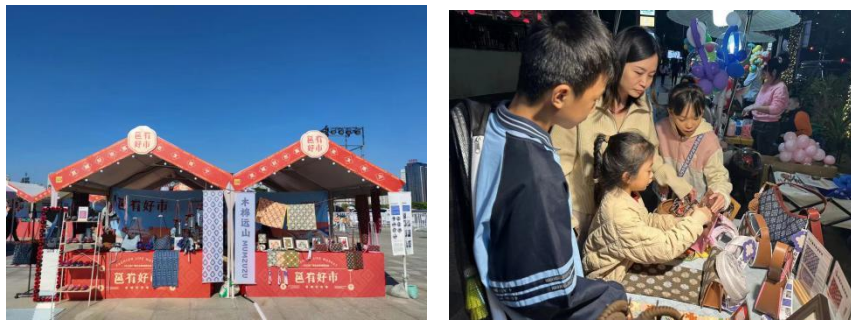

Figure 14-15: Marketing

Cited: Market photo taken from Xiao Mumain on December 12, 2023.

(4) Volunteers: Create a volunteer team for community engagement, cultural exhibitions, and charity sales. Develop an incentive program to encourage active participation and storytelling about textile products.

(5) Consumer Focus: Establish direct interaction through social media, responding to user comments and offering a personalized shopping experience. Implement a user-generated content (UGC) strategy to encourage consumers to share photos and stories related to Zhuang's authentic handicraft textiles.

(6) Schools: Collaborate with schools for art education programs introducing students to the history and culture of Zhuang's authentic handicraft textiles. Organize craft experience activities in schools to foster students' interest in handicrafts.

(7) Communities: Participate in community events, bazaars, and cultural festivals to showcase products and build ties with residents. Conduct community workshops to increase understanding of the production process and boost product sales.

(8) Touristt: Establish boutiques or exhibition spaces in tourist attractions. Collaborate with tourism organizations to create customized tour packages related to textile products, enhancing product visibility in the tourism market.

These integrated strategies aim to comprehensively promote and sell Zhuang's authentic handicraft textiles, building a stronger brand image through multifaceted promotion and interaction to attract a broader audience.

Conclusion

The process of creating authentic handicrafts involves using raw materials with distinctive features. For instance, Zhuang's authentic handicraft textiles are woven with a blend of cotton and silk. This choice reflects historical traditions, where cotton, being more readily available, was used as the warp, while precious silk yarns were used as weft yarns to display intricate patterns. Traditionally, Zhuang's authentic handicraft textiles were crafted by hand, but there has been a significant shift towards modern mechanization. This transition has altered the weaving process, bringing about remarkable changes in machinery and equipment. The 15-step technique used in Zhuang's authentic handicrafts creates patterns filled with rich historical and cultural significance. The compositions, shapes, and structures reflect the genuine aesthetics of the Zhuang people and embody a unique national style. Color combinations in Zhuang women's weaving typically include orange-blue-cyan, red-blue-cyan, and pink-red-blue-black.

To effectively market Zhuang's authentic handicraft textile products, a holistic marketing approach is crucial. This approach involves advertising, public relations, engaging with consumers, collaborating with schools, communities, and tourists, and leveraging volunteers. By integrating these strategies, the unique beauty and cultural heritage of Zhuang's authentic handicraft textiles can be effectively showcased and promoted.

Discussion

Research objectives was to enthusiasm understanding on authentic handicrafts making process, Researcher found that the process of creating authentic handicrafts involves using raw materials with distinctive features. For instance, Zhuang's authentic handicraft textiles are woven with a blend of cotton and silk. This choice reflects historical traditions, where cotton, being more readily available, was used as the warp, while precious silk yarns were used as weft yarns to display intricate patterns. Traditionally, Zhuang's authentic handicraft textiles were crafted by hand, but there has been a significant shift towards modern mechanization the result consistent with (Tian,2018). This transition has altered the weaving process, bringing about remarkable changes in machinery and equipment. The 15-step technique used in Zhuang's authentic handicrafts creates patterns filled with rich historical and cultural significance. The compositions, shapes, and structures reflect the genuine aesthetics of the Zhuang people and embody a unique national style. Color combinations in Zhuang women's weaving typically include orange-blue-cyan, red-blue-cyan, and pink-red-blue-black (Sun, 2021: 125-129).

Research objectives was to expansion in Zhuang's dynamics trade designing for marketing management, Researcher found that the effectively market Zhuang's authentic handicraft textile products, a holistic marketing approach is crucial. This approach involves advertising, public relations, engaging with consumers, collaborating with schools, communities, and tourists, and leveraging volunteers. the result consistent with (Chen, 2014). By integrating these strategies, the unique beauty and cultural heritage of Zhuang's authentic handicraft textiles can be effectively showcased and promoted.

Recommendations

1.General Recommendations

This paper discusses for to enthusiasm understanding on authentic handicrafts making process, and to expansion in Zhuang's dynamics trade designing for marketing management. These integrated strategies aim to comprehensively promote and sell Zhuang's authentic handicraft textiles, building a stronger brand image through multifaceted promotion and interaction to attract a broader audience.

2. Recommendation for future research

Recommendation for future research should development of original Zhuang's handicrafts through, Integrating traditional skills with innovation, combining traditional techniques with new technologies, Emphasizing product design with modern elements, defining market positioning, and enhancing brand awareness, Strengthening digital marketing, leveraging social media, and expanding e-commerce channels for increased online exposure and sales, Promoting community participation, encouraging local involvement, and fostering collaborations with artists and enterprises for innovation, Undertaking cultural education activities to raise public awareness and appreciation of Zhuang's handicrafts.

References

- Chen, Y. (2024). *Special Economic Zone Research on the integration model of cultural industry and software industry*. Economy.
- Gao, S. (2020). Research on the development of cultural and creative handicrafts with ethnic tourism characteristics in Guangxi. *Beihai College of Art and Design, Tourism and Photography*. 14 (6), 155-158
- Tian, H. (2017). *Research on the application of Zhuang culture in the design of modern ethnic handicrafts*. Xi'an Polytechnic University.
- Sun, S. (2021). Inheritance and innovation strategies of national culture in Zhuang folk handicrafts, *Journal of Tiangong*. 14 (9), 125-129
- Zhang, W. (2021). *The application of dynamic design in Zhuang's handicrafts*. China Economist.
- Zhao, L. (2019). *Production techniques of Zhuang's authentic handicraft textiles*. Special Zone Economy.

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภท
ของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

**Development of E-books for Science Subject about Animals and Types
of Animals for Grade 4 Students**

ณัฐพงศ์ บุญคง และ อภิชา แดงจำรูญ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Nattapong Boonkong and Apicha Dangchamroon

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nattapong05936@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) กับนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนวัดตะกล้า ทั้งหมด 5 ห้องเรียน จำนวน 176 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 70 คน ได้แก่ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ t-test for Independent samples

ผลการวิจัยพบว่า

1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.93/81.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ : 28 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 20 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 23 มิถุนายน 2566

Received: May 28, 2023; Revised: June 20, 2023; Accepted: June 23, 2023

คำสำคัญ: หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book); สัตว์และประเภทของสัตว์; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน;
IMTEAC Model

Abstracts

The objectives of this research were 1) to develop an e-book on science subjects on animals and types of animals for Grade 4 students to meet the specified efficiency criteria of 80/80, 2) Comparison of learning achievement in science subjects on animals and types of animals for Grade 4 students learning with IMTEAC Model and e-book with students learning with IMTEAC Model. The research model is quasi-experimental research. The population used in this research was Grade 4 students studying in the second semester of the academic year 2022, Wattaklam School, a total of 5 classrooms, totaling 176 students. The research tools used are: 1) E-book, 2) Learning management Plan, 3) Academic achievement test analyze data using mean, standard deviation, and t-test for independent samples

The results of the research were as follows:

1) The e-book of science subjects on animals and types of animals for Grade 4 students had an efficiency of 81.93/81.00, which met the specified criteria of 80/80.

2) The achievement in the science subject animals and types of animals for Grade 4 students learning with the IMTEAC Model and E-book was statistically significantly higher than those learning with the IMTEAC Model at.05.

Keywords : E-book; Animals and types of animals; Learning achievement; IMTEAC Model

บทนำ

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ในสังคมปัจจุบันโดยมนุษย์ได้นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพัฒนาความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตอันจะก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ที่เอื้ออำนวยต่อความเจริญและการสร้างชาติให้เข้มแข็ง ในบรรดาประเทศที่พัฒนาหลายๆ ประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้เล็งเห็นประโยชน์ของความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสังคมสมัยใหม่ที่จะช่วยยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนให้สูงขึ้นตลอดจนการเสริมสร้างและพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้า ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

ปัจจุบันการเรียนรู้ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะห้องเรียนและครู การเรียนการสอนแบบดั้งเดิมลดน้อยลง ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและผู้สอนเปลี่ยนไป เกิดเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่นักเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ด้วยตนเองทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ทุกฝ่ายจะต้องช่วยกันพัฒนาองค์ความรู้ใหม่จากองค์ความรู้เดิมที่มีอยู่ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทต่อการศึกษามากโดยเฉพาะเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ ความก้าวหน้าทั้งด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ การศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนา

เปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี (หาญศึก เล็บครุฑ และ ปรัชญนันท์ นิลสุข, 2553 : 1-9) ซึ่งปัญหาการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียนวัดตะกล้า สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร พบว่า การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนยังไม่หลากหลาย ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาผู้เรียนอันเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียน การสอนไม่น่าสนใจ นักเรียนขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีความแตกต่างระหว่าง บุคคล นักเรียนเก่งจะมีการแข่งขัน นักเรียนอ่อนจะถูกทอดทิ้ง ทำให้เกิดความท้อแท้ในการเรียน ส่งผลให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์

โรงเรียนวัดตะกล้า เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้น อนุบาล - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการจัดการศึกษาตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของ กระทรวงศึกษาธิการ จากการรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ปีการศึกษา 2564 รายวิชา วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนนักเรียน 176 พบว่า มีนักเรียนได้ผลการเรียนระดับ 4 จำนวน 66 คน ผลการเรียนระดับ 3.5 จำนวน 28 คน ผลการเรียนระดับ 3 จำนวน 20 คน ผลการเรียนระดับ 2.5 จำนวน 6 คน ผลการเรียนระดับ 2 จำนวน 11 คน ผลการเรียนระดับ 1.5 จำนวน 14 คน และผลการ เรียนระดับ 1 จำนวน 31 คน จะเห็นได้ว่ายังมีนักเรียนจำนวน 45 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 60 ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยเฉพาะหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ พบว่า เนื้อหาที่ใช้สอนมีความมีความซับซ้อนและเป็นวิชาการมากเกินไป ทำให้นักเรียนจำเนื้อหาได้ไม่ครบถ้วน และ สื่อการเรียนการสอนไม่มีความน่าสนใจ การสอนโดยวิธีการบรรยายเนื้อหาตามหนังสือไม่สามารถตอบโจทย์ ความต้องการของผู้เรียนได้ และไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อที่เป็นรูปธรรม ทำให้นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างมาก ช่วย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเรียน อ่านง่าย ดึงดูดความสนใจของนักเรียน นักเรียน สามารถนำเนื้อหามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนมีความสุขเพลิดเพลินในการอ่านสามารถ อ่านได้ทุกที่ทุกเวลา และส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้นถือได้ว่าเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับ ผู้เรียนในทุกช่วงวัย และสามารถปรับให้สอดคล้องกับทุกรายวิชา เนื่องจากภายในมีรูปภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว กิจกรรมการทดลอง และแบบทดสอบ อีกทั้งยังสามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งข้อมูลอื่นได้อีก ด้วย ในปัจจุบันมีการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มาทดลองใช้ในการจัดการเรียนการสอนในหลากหลายวิชา ดังเช่น แว่ววิไล จำปาศักดิ์ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ลักษณะนาม กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ลักษณะนาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 81.06/82.84 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อน

เรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (แรววิไล จำปาศักดิ์, 2560 : บทคัดย่อ) และงานวิจัยของ รุจิรา ภูมิไชยา ได้ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบบร่างกายมนุษย์ โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์กับการสอนปกติ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ระบบร่างกายมนุษย์ มีประสิทธิภาพ 82.97/84.33 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (รุจิรา ภูมิไชยา, 2560 : บทคัดย่อ) สรุปผลจากการวิจัยที่ได้มีการทดลองนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จะเห็นได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนรู้ปกติ

ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ IMTEAC Model โดยจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) จำนวน 5 เล่ม ประกอบด้วย เล่มที่ 1 การจำแนกสัตว์, เล่มที่ 2 สัตว์มีกระดูกสันหลัง กลุ่มปลา กลุ่มสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและกลุ่มสัตว์เลื้อยคลาน, เล่มที่ 3 สัตว์มีกระดูกสันหลัง กลุ่มสัตว์ปีกและกลุ่มสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม, เล่มที่ 4 สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง และเล่มที่ 5 สัตว์ที่มีขาเป็นข้อ ซึ่งนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ มีการออกแบบและพัฒนาอย่างเป็นระบบ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ มีการวางรูปแบบการเล่าเรื่องเป็นอย่างไรดี เนื้อหาไม่ซับซ้อนใช้ภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับช่วงวัย ภายในรูปเล่มยังมีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา สามารถสื่อสารผ่านภาพได้อย่างชัดเจน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) มีความแปลกใหม่เนื่องจากการใช้เทคโนโลยีที่ร่วมสมัยมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสภาพการศึกษาในปัจจุบัน ช่วยให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสามารถพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) กับนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการสุ่มและวัดหลังการทดลอง (The Randomized Posttest-Only Control Group Design)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 176 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนวัดตะกล้า สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนวัดตะกล้า สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ซึ่งมาจากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 70 คน โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) จำนวน 35 คน และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model จำนวน 35 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น คือ วิธีการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ แบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) และการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ IMTEAC Model

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 นำมาทดสอบหาประสิทธิภาพทั้ง 3 ขั้นตอน มีประสิทธิภาพดังนี้ ขั้นที่ 1 (แบบรายบุคคล) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.67/81.67 ขั้นที่ 2 (แบบกลุ่มย่อย) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.78/80.56 และขั้นที่ 3 (แบบภาคสนาม) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.93/81.00 แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80

3.2 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 แผน รวม 10 ชั่วโมง ที่มีการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมเท่ากับ 4.59 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ IMTEAC Model เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 แผน รวม 10 ชั่วโมง ที่มีการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมเท่ากับ 4.37 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

3.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน ทั้งนี้จะเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ที่มีค่า p ระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่า r ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป นำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเลอร์-ริชาร์ดสัน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.791

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง ติดต่อผู้อำนวยการโรงเรียนวัดตะกล้า สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองจัดการเรียนรู้และเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบก่อนทำการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่าเท่ากับ 0.791 หมายความว่าข้อสอบชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่นสูง จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (pre-test) ก่อนที่จะเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเก็บรวบรวมคะแนนของกลุ่มทดลองไว้

4.3 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 แผน ในขณะที่ดำเนินการสอนผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมนักเรียน ด้านทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเก็บบันทึกข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมและการทำแบบฝึกหัดการบุคคล

4.4 หลังจากดำเนินการจัดการเรียนการสอนครบแล้วทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (post-test) โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน

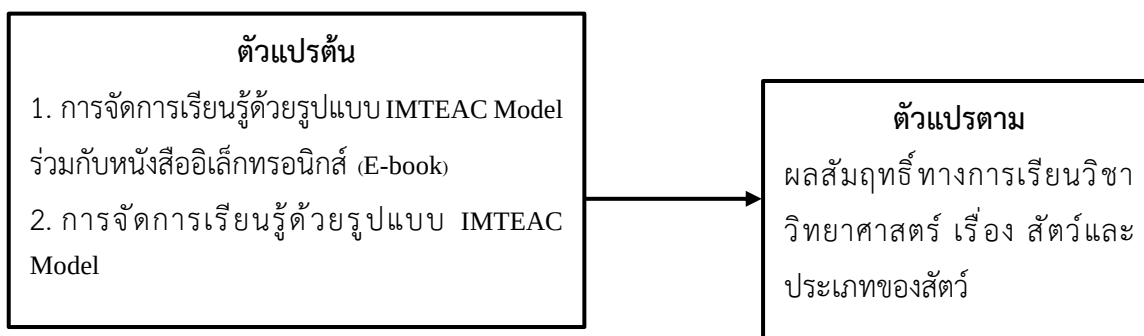
4.5 นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของแต่ละกลุ่มไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/80
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ หลังเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) กับนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยทดสอบค่าที่ t-test for independent samples

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏผลการวิเคราะห์และการแปลความหมายของข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสามารถสรุปและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ได้ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และ
ประเภทของสัตว์ ตามเกณฑ์ 80/80

การทดลอง	จำนวน นักเรียน	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนทดสอบหลังเรียน		ประสิทธิภาพ E_1/E_2
		คะแนน	ร้อยละ (E_1)	คะแนน	ร้อยละ (E_2)	
รายบุคคล	3	121	80.67	49	81.67	80.67/81.67
กลุ่มย่อย	9	368	81.78	145	80.56	81.78/80.56
ภาคสนาม	30	1,299	81.93	486	81.00	81.93/81.00

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ ตามขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) 3 ขั้นตอน กล่าวคือในการหาประสิทธิภาพขั้นที่ 1 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบรายบุคคล จำนวน 3 คน พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.67/81.67 ขั้นที่ 2 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มย่อย จำนวน 9 คน พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.78/80.56 และขั้นที่ 3 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนาม จำนวน 30 คน พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.93/81.00 หมายความว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าประสิทธิภาพ 81.93/81.00 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของ สัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ (E-book) กับนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ (E-book) กับนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model

นักเรียน	จำนวน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	Sig.
กลุ่มทดลอง	35	20	17.46	1.70	5.870	.000*
กลุ่มควบคุม	35	20	14.71	2.18	5.870	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ ตามกระบวนการในการหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.93/81.00 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ทั้ง 5 เล่ม มีการออกแบบและพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการวางรูปแบบการเล่าเรื่องเป็นเรื่องราว เนื้อหาในแต่ละเรื่องมีความต่อเนื่องกันไม่ซับซ้อน ใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับช่วงวัย สีและขนาดของตัวอักษรเป็นขนาดใหญ่เหมาะสมกับนักเรียน มีการยกตัวอย่างประกอบการใช้ตัวการ์ตูนหรือตัวละครที่มีความน่ารัก สดใส แปลกใหม่และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว อีกทั้งภายในรูปเล่มมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ร่วมสนุก ผูกคิด ทำหาคำความสามารถ ครูผู้สอนนำเทคโนโลยีที่ร่วมสมัยมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสภาพการศึกษาในปัจจุบัน ด้วยการออกแบบกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์ให้นักเรียนสามารถสแกนคิวอาร์โค้ด (QR code) เพื่อทำกิจกรรมและทราบผลคะแนนทันที จึงทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เล่มที่ 1-5 นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 80 มีความรู้สึกร่วมและให้ความสนใจ โดยครูทำการสอบถามนักเรียนว่านักเรียนรู้สึกอย่างไรหลังจากเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ซึ่งนักเรียนได้ตอบมาว่า “ครูคะ หนูอยากช่วยไท่ก้าตามหาวัตถุดิบมารักษาคุณแม่คะ” และ “ครูครับ เมื่อไรจะถึงชั่วโมงต่อไปผมอยากอ่านเล่มต่อไปแล้วครับ” เป็นต้นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อภิชา แดงจำรูญ (2565) กล่าวว่า การสร้างสื่อนวัตกรรมนั้นต้องมีความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ เติมไปด้วยจินตนาการซึ่งจะมีความน่าสนใจ กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น นำติดตาม มีใช้การนำเนื้อหาความรู้ หลักการ ทฤษฎีจากในตำราย้ายมาอยู่ในสื่อ ดังนั้นการนำเสนอเนื้อหาจึงเป็นการนำเนื้อหาหลักการต่างๆ สร้างให้เป็นเรื่องราว ดำเนินเรื่องให้เข้าใจง่ายจากนามธรรมให้เป็นรูปธรรม สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับผู้ชมหรือทำอย่างไรให้ผู้ชมมีความรู้สึกร่วมอินและฟินไปกับสื่อที่ได้รับชม นอกจากนี้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ได้ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผ่านการ

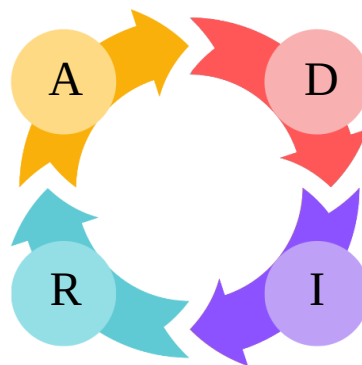
ประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ มีการนำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ จึงทำให้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ทั้ง 5 เล่ม มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สโรชา ภาระจำ และอรนุช ลิ้มตศิริ (2564 : 289-302) ที่พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง หลักเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเศรษฐบุทรบำเพ็ญ ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ $81.11/82.78$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ $80/80$ และสอดคล้องกับ รุจิรา ภูมิไชยา (2560 : บทคัดย่อ) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบบร่างกายมนุษย์ โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์กับการสอนปกติ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ระบบร่างกายมนุษย์ มีประสิทธิภาพ $82.97/84.33$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ $80/80$

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.46 และนักเรียนกลุ่มควบคุม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.71 ทั้งนี้เนื่องจากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ ถูกออกแบบด้วยเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัย มีการวิเคราะห์เนื้อหาตรงตามหลักสูตรและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีเนื้อหาที่มีความถูกต้องและจัดเรียงลำดับเนื้อหาตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง มีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ภาษาที่ใช้ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) มีการใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้องชัดเจนและเข้าใจง่ายเหมาะสมกับช่วงวัย นักเรียนมีความสนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่านสามารถอ่านได้ทุกที่ทุกเวลา และส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เป็นบทเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนตลอดการเรียนรู้ กระตุ้นความสนใจและเพิ่มประสบการณ์ให้แก่ นักเรียนได้ อีกทั้งการจัดการเรียนรู้ร่วมกับรูปแบบ IMTEAC Model ที่เป็นลำดับขั้น 6 ขั้นตอน ช่วยส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศเชิงบวก โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง (อภิชา แดงจำรูญ, 2562 : 32-33) ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมสนใจในการเรียนมากขึ้น เกิดเป็นความรู้ที่คงทนมากกว่าการเรียนรู้แบบท่องจำ นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างง่าย ส่งผลให้นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สโรชา ภาระจำ และอรนุช ลิ้มตศิริ (2564 : 289-302) การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง หลักเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเศรษฐบุทรบำเพ็ญ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วย

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าการเรียนรู้ปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ เมวิกา บุญไชย (2564 : บทคัดย่อ) การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง *Adjectives* สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสระหลวงวิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ก่อนเรียนและหลังเรียน มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติระดับ .05 และสอดคล้องกับ สุกัญญา วันเดาและอภิชาตแจ้งจำรุณ (2564 : 94-107) การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวันด้วยการเรียนรู้แบบ *IMTEAC Model* สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามรูปแบบ *IMTEAC Model* สูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบ *IMTEAC Model* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ด้านกระบวนการสร้างและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้วยหลักการ *A-D-I-R Model* ดังแผนภาพ

แผนภาพ 2 A-D-I-R Model

A - Analyze learners วิเคราะห์ผู้เรียน วิเคราะห์ถึงปัจจัยปัญหาในการเรียนรู้และความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งผู้วิจัยได้สำรวจปัญหาซึ่งมีหลากหลายปัจจัย เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่หลากหลาย นักเรียนขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนเก่งจะมีการแข่งขัน นักเรียนอ่อนจะถูกทอดทิ้ง ทำให้เกิดความท้อแท้ในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จำนวน 45 คน ซึ่งการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้และความแตกต่างในการ

เรียนรู้ของผู้เรียนได้ตรงจุดจะทำให้เกิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

Design and Development การออกแบบและพัฒนา ออกแบบและพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ตื่นเต้น สนุกสนานชวนให้น่าติดตาม เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความต้องการที่จะเรียนและสนใจในเนื้อหา การออกแบบสื่อการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย เนื้อหาตรงตามหลักสูตร สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และความสนใจของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบและวางเค้าโครงเนื้อเรื่อง มีการวางรูปแบบการเล่าเรื่องเป็นเรื่องราว เนื้อหาในแต่ละเรื่องมีความต่อเนื่องกันไม่ซับซ้อน ตัวการ์ตูนหรือตัวละครที่มีความน่ารัก สดใส แปลกใหม่และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น เล่มที่ 2 กระเบนฟ้าที่สามารถบินได้และปล่อยพลังโจมตีสายฟ้า เล่มที่ 4 ราชามิกโอรสสัตว์เป็นราชาที่ปกป้องไข่มุกรাত্রีและมีดาวสีรุ้งเป็นบริวาร เป็นต้น อีกทั้งภายในรูปเล่มมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ร่วมสนุก ฝึกคิดท้าทายความสามารถ โดยนักเรียนสแกนคิวอาร์โค้ดเพื่อทำกิจกรรมและทราบผลคะแนนทันทีหลังทำกิจกรรมเสร็จ ซึ่งเป็นการออกแบบที่ผสมผสานข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าด้วยกัน เพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความสุขในการอ่าน อยากติดตามและลุ้นว่าเรื่องราวของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ในเล่มถัดไปจะเป็นอย่างไร

I – Interaction to Innovation การมีปฏิสัมพันธ์กับนวัตกรรม หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ที่สร้างขึ้นภายในเล่มของทุกเล่มจะประกอบด้วยกิจกรรมฝึกทักษะที่แตกต่างกันออกไป ผู้วิจัยได้สร้างกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ Top Worksheets เช่น แบบฝึกทักษะแบบเติมคำตอบ แบบฝึกทักษะแบบลากวาง แบบฝึกทักษะแบบระบายสี แบบฝึกทักษะแบบเติมเครื่องหมายถูก และแบบฝึกทักษะแบบวาดภาพ เป็นต้น ซึ่งนักเรียนสามารถสแกนคิวอาร์โค้ด (QR code) เพื่อทำกิจกรรมและทราบผลคะแนนทันที การออกแบบและสร้างสื่อการเรียนการสอนที่มีการผสมผสานข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ นักเรียนสามารถทบทวนความรู้ความเข้าใจของนักเรียนหลังเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ได้ทุกที่ทุกเวลา ทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับนวัตกรรม เกิดความสนใจและตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เล่มที่ 1-5 นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 80 มีความรู้สึกร่วมและให้ความสนใจ โดยครูทำการสอบถามนักเรียนว่านักเรียนรู้สึกอย่างไรหลังจากเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ซึ่งนักเรียนได้ตอบมาว่า “ครูคะ หนูอยากช่วยไทก้าตามหาวัตถุดิบมารักษาคุณแม่คะ” และ “ครูครับ เมื่อไรจะถึงชั่วโมงต่อไปผมอยากอ่านเล่มต่อไปแล้วครับ”

R – Reflection การสะท้อนกลับ หลังจากผ่านนวัตกรรมที่ออกแบบแล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอนนำข้อมูลจากสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน การมีปฏิสัมพันธ์กับนวัตกรรม และสอบถามนักเรียนว่านักเรียนมีความสนใจ เข้าใจบทเรียนมากน้อยเพียงใด นักเรียนพบปัญหาหรืออุปสรรคจากการทำกิจกรรมออนไลน์หรือไม่ และพบข้อบกพร่องใดในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) บ้าง ซึ่ง

ข้อมูลเหล่านี้ผู้วิจัยสามารถนำไป ปรับปรุง แก้ไข พัฒนาและออกแบบนวัตกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุด

จากการที่ผู้วิจัยใช้ หลักการ A-D-I-R Model เป็นกระบวนการสร้างและพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน ทำได้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.93/81.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ IMTEAC Model อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สะท้อนให้เห็นว่า หลักการ A-D-I-R Model เป็นองค์ความรู้ที่ดีที่เกิดขึ้นจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และรายวิชาอื่นๆ

1.2 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่สนใจในการเรียนและสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในเรื่องอื่นๆ และปรับปรุงให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ร่วมกับสื่อรูปแบบอื่น เช่น แอนิเมชันภาพเคลื่อนไหว เพื่อเพิ่มความน่าสนใจในเนื้อหาให้มีความหลากหลายมากขึ้น

2.2 ควรมีการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ ในห้องเรียนอื่นๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติมและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เมวิกา บุญเชย. (2564). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง *Adjectives* สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสระหลวงวิทยาคม. ปริญญานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รุจิรา ภูมิไชยา. (2560). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบบร่างกายมนุษย์ โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์กับการสอนปกติ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- แวววิไล จำปาศักดิ์. (2560). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ลักษณะนาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุกัญญา วันเดวและอภิชา แดงจำรูญ. (2564). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวันด้วยการเรียนรู้แบบ *IMTEAC Model* สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สโรชา ภาระจำ และอรนุช ลิ้มตศิริ. (2564). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง หลักเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเศรษฐบุตธำเพ็ญ. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- หาญศึก เล็บครุฑ และ ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2553). แนวคิดการใช้สารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้เกิดกระบวนการคิด. *วารสารวิทยบริการ*. 21 (1), 1-9.
- อภิชา แดงจำรูญ. (2562). *จัดอบรมอย่างไรให้โดนใจ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชา แดงจำรูญ. (2565). *ทักษะชีวิต : หนังสือชุดครูผู้สร้างแรงบันดาลใจ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการ
พิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติขององค์กรปกครอง
ส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
**People's Opinions on the Implementation of the Government's Permission
Facilitation Policy of Nihom Phatthana Subdistrict Administrative
Organization, Bang Rakam District, Phitsanulok Province**

อารีรัตน์ แก่นลิ้ม และ ภาสกร ดอกจันทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Areerath Kanluem and Phasakorn Dokchan
Phibunsongkhram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: areerathkanluem65@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ และศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกนที่จำนวน 367 คน โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% เครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนานำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคู่มือสำหรับประชาชน ด้านการรับคำขออนุญาต ด้านการพิจารณาคำขออนุญาต และด้านศูนย์บริการร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด และความคิดเห็นการนำนโยบายอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ พบว่า ประชาชนที่มีอายุ และระดับการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งแนวทางในการพัฒนาการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน หน่วยงานต้องเผยแพร่จัดทำคู่มือสำหรับประชาชนที่เป็นข้อมูลปัจจุบัน และบริการประชาชนโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับการขอใบอนุญาต และการต่อใบอนุญาตเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

* วันที่รับบทความ : 29 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 1 กรกฎาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 4 กรกฎาคม 2566

Received: May 29, 2023; Revised: July 1, 2023; Accepted: July 4, 2023

คำสำคัญ: การอนุญาต; นโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

Abstracts

The purpose of this research was to study the opinions of the implementation of the government permit approval facilitation policy in local government organizations. A case study of Nikhom Phatthana Subdistrict Administrative Organization, Bang Rakam District, Phitsanulok Province. Including a comparative study of personal factors and the implementation of the government's policy of facilitating permission consideration. and study problems and obstacles and suggestions for implementing the government's policy of facilitating permission consideration. This research is a quantitative research. The sample size was calculated using the Craig C and Morgan tables of 367 subjects with a confidence level of 95 %. The instrument used for data collection was a questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics to distribute frequency, percentage, mean and standard deviation. The results showed that Factors affecting the implementation of the policy to facilitate government permission consideration. The overall picture is at the highest level. When considering each side, it was found that the handbook for the people request for permission consideration of the request for permission and the joint service center at the highest level and opinions on the implementation of facilitating policies. Considering the government's permission to practice, it was found that people of the age and education level There were different opinions with statistical significance at the 0.05 level. Agencies must disseminate and provide up-to-date information to the public. and public services using electronic media regarding license application and license renewal to facilitate the public

Keywords: permission; Policies to facilitate consideration of government permits

บทนำ

ในอดีตที่ผ่านมา มุมมองในการตรากฎหมายมักคำนึงถึงแต่เพียงการมี เครื่องมือไว้ใช้ในการบริหารราชการ สั่งการ บังคับการ หรือจัดระเบียบในเรื่องหนึ่งเรื่องใดเพื่อให้เป็นไปตามความประสงค์ในการตรากฎหมาย โดยเฉพาะในการจัดระเบียบสำหรับการประกอบกิจการของประชาชนหรือภาคเอกชน ซึ่งกลไกของรัฐที่กำหนดไว้ในกฎหมายเหล่านั้นมักจะอยู่ในรูปแบบการควบคุมหรือกำกับดูแล ไม่ว่าจะเป็นการจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การลงทะเบียน หรือระบบการอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ (พงษ์สวาท กายอรุณสุทธิ์, 2540) แต่ในปัจจุบันนี้มีกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตจำนวนมาก และกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตได้กำหนดให้ประชาชนหรือภาคเอกชนที่ประกอบกิจการต้องติดต่อหน่วยงานภาครัฐ เพื่อขออนุญาต อนุมัติ ขึ้นทะเบียน และรับแจ้ง ซึ่งการอนุญาตในบางเรื่องมีกฎหมายหลายฉบับที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน ฉะนั้นในการดำเนินการเรื่องดังกล่าวจึงต้องติดต่อกับส่วนราชการหลายแห่ง นอกจากนี้ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตบางฉบับไม่ได้มีการกำหนดระยะเวลา รายละเอียดของเอกสาร และหลักฐานที่จำเป็นต้องใช้ยื่นเพื่อประกอบพิจารณา รวมทั้งไม่ได้มีการกำหนดขั้นตอนในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ไว้อย่างชัดเจนจนทำให้เกิดความไม่

ชัดเจน เป็นการสร้างภาระ และเป็นอุปสรรคต่อประชาชนในการยื่นคำขออนุญาตเพื่อดำเนินการต่างๆ (พิรุณวรรณ กิตติคุณ, 2563) นับแต่มีพระราชบัญญัติอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและระยะเวลาในการอนุมัติ อนุญาตจากทางราชการเพื่อให้การบริการประชาชนเกิดความสะดวกรวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ตรวจสอบขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตว่าเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่ เช่น กำหนดให้ผู้มีอำนาจต้องมีคู่มือไว้บริการประชาชน ผู้อนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด เป็นต้น และประกาศยุทธศาสตร์ชาติที่มุ่งเน้นการปรับปรุงบทบาทและกลไกภาครัฐให้เป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ที่ต้องการให้การบริการภาครัฐอยู่บนพื้นฐานของความยุติธรรม เสมอภาค มีช่องทางการบริการสะดวก ทันสมัย มีกรอบเวลาในการให้บริการที่ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารภาครัฐมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสูงขึ้น (วิโรจน์ ก่อสกุล , 2563) ดังนั้นเพื่อให้มีกฎหมายกลางที่จะกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตให้มีความชัดเจน รวมทั้งมีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมเพื่อรับคำร้องและศูนย์รับคำขออนุญาต ณ จุดเดียว เพื่อให้การบริการและข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการอนุญาต ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนตามหลักของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 (คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2560) โดยปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงาน คือผู้นำขององค์กรในทุกระดับต้องมีส่วนร่วมในการผลักดันให้เกิดความชัดเจนอย่างแน่วแน่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ หน่วยงานต้องสนับสนุนนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก และต้องมีการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนที่พระราชบัญญัติอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ (ธนเทพ ทองชมพู, 2554 : 25-52)

องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาได้จัดทำคู่มือสำหรับประชาชนตามพระราชบัญญัติอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558 ได้นำหลักการของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาเป็นหลักการสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการลดต้นทุนของประชาชน และเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการของภาครัฐ การสร้างให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ โดยการลดดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ เปิดเผยขั้นตอนระยะเวลาให้ประชาชนทราบ เพื่อเป้าหมายอันเป็นหัวใจสำคัญคือ การอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน (องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา , 2558) องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ได้ดำเนินการให้บริการประชาชนและมีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนผู้เข้ารับบริการประจำปีงบประมาณ 2565 ระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนกันยายน 2565 โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก คิดเป็นร้อยละ 87.68 การสำรวจความพึงพอใจของประชาชนผู้เข้ารับบริการมีการประเมินผลงานบริการแบ่งหัวข้อการประเมินออกเป็น 3 ด้าน คือ 1. ด้านขั้นตอนการให้บริการ เช่น การให้บริการให้บริการเป็นไปตามเวลาที่กำหนด การให้บริการตามลำดับ

ก่อนหลัง การลดขั้นตอนและความรวดเร็วในการให้บริการ 2.ด้านบุคลากรที่ให้บริการ เช่น การให้บริการโดยไม่เลือกปฏิบัติ ความเต็มใจและความพร้อมในการให้บริการอย่างสุภาพ ความรู้ความสามารถในการให้บริการ ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ 3.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น จุด/ช่องให้บริการมีความเหมาะสมเข้าถึงได้สะดวก ความพอเพียงของสิ่งอำนวยความสะดวก และความสะอาดของสถานที่ให้บริการและมีมาตรการป้องกันโรคติดต่อ โดยเฉลี่ยความพึงพอใจของประชาชนผู้เข้ารับบริการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา, 2565)

ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการนำนโยบายอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการมาใช้ในหน่วยงานเพื่อให้เกิดความพึงพอใจต่อประชาชนผู้ที่มาขอรับบริการจากหน่วยงานและศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำไปวางแผนงานให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน เพิ่มประสิทธิภาพต่อการให้บริการแก่ประชาชน และปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานในด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดความสะดวก และรวดเร็วต่อการรับบริการของประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก เป็นการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการราชไปปฏิบัติ โดยแนวทางในการกำหนดความคิดเห็นของการนำนโยบายมีทั้งหมด 4 ด้าน

ประกอบด้วย ด้านคู่มือสำหรับประชาชน ด้านการรับคำขออนุญาต ด้านการพิจารณาคำขออนุญาต และ ศูนย์บริการร่วม ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

ทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา ตรวจสอบโครงสร้างของแบบสอบถาม ว่ามีข้อคำถามครบที่จะศึกษาตามที่ระบุไว้ในวัตถุประสงค์ การวิจัย และ สมมติฐานการวิจัย ที่เรียกว่าการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) เพื่อแก้ไข ปรับปรุง หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความ สอดคล้องของข้อความในเครื่องมือที่สร้างไว้ว่ามีความสอดคล้องกับการนิยามตัวแปรที่ต้องการวัดหรือไม่ ที่ เรียกว่าการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC : Index of item objective congruence) โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

การทดสอบข้อคำถาม เป็นการทดสอบรายข้อ โดยข้อคำถามที่ใช้ได้ในขั้นตอนนี้ ค่า IOC ต้องมีค่า มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความเห็นของประชาชนผู้มารับบริการในเขตตำบลนิคมพัฒนา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก จำแนกเป็น 4 ด้าน 1)คู่มือสำหรับประชาชน 2)การรับคำขออนุญาต 3)การพิจารณาคำขออนุญาต 4)ศูนย์บริการร่วม เป็นคำถามแบบปลายปิด และ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert Scale ด้วยการให้คะแนนความพึงพอใจแต่ละปัจจัยจาก 1 ถึง 5 ซึ่งเพียงพอที่จะแสดงค่าความพึงพอใจที่แตกต่างกันเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีโอกาสเลือกตอบได้ตามความเป็นจริง โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย

ระดับ 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก

ระดับ 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

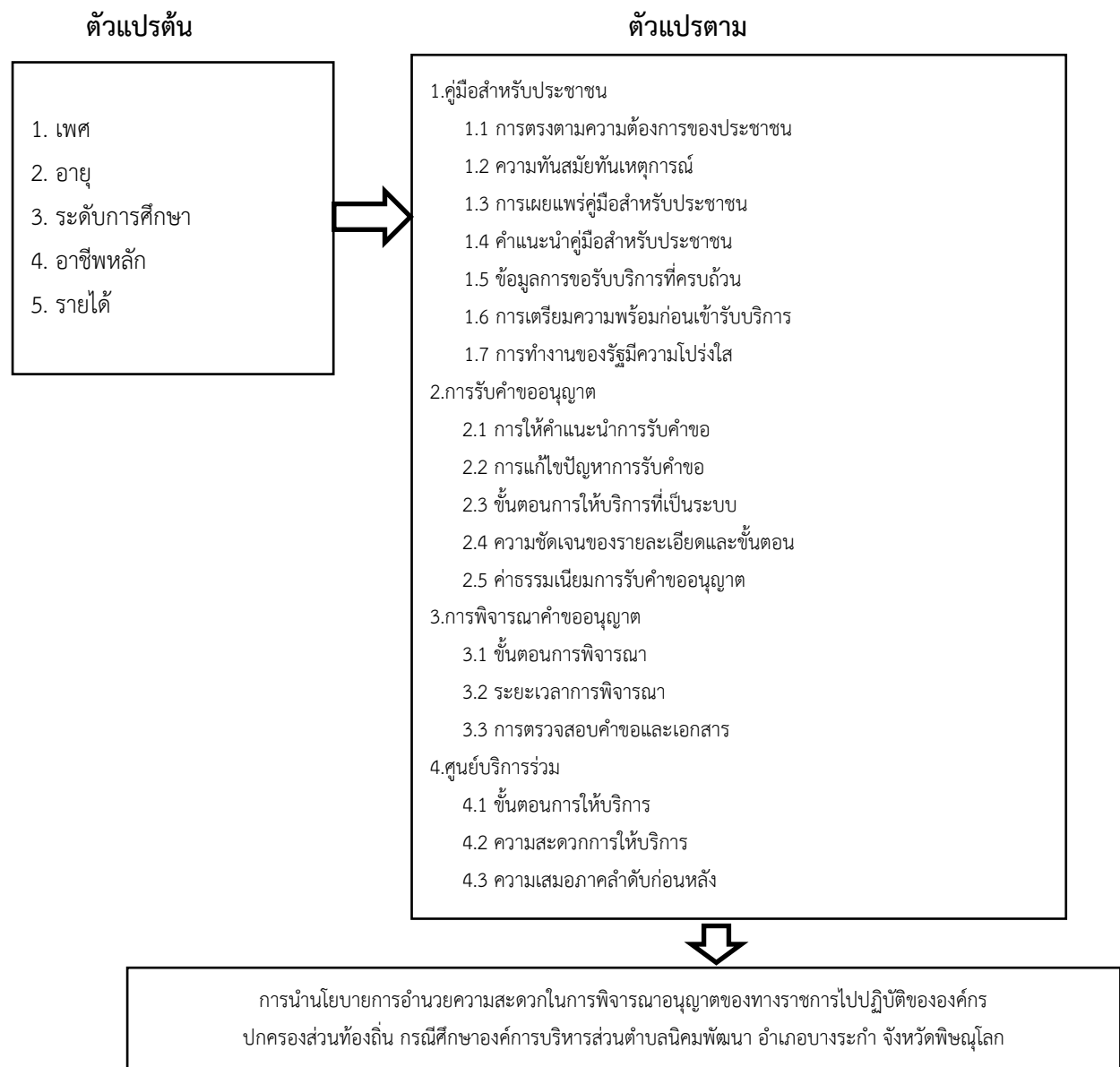
โดยให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชากรในเขตพื้นที่ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก จำนวนทั้งหมด 8,069 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) อย่างเป็นระบบ รวม จำนวน 367 ตัวอย่างเรียบร้อยแล้ว เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเองทั้งหมด โดยผู้วิจัยช่วยให้คำแนะนำในการตอบ

คำถามในแบบสอบถาม ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจคำถาม เมื่อทำการเก็บแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 367 ตัวอย่างเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดระเบียบข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ความคิดเห็นของการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ โดยนำไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการใช้สถิติเปรียบเทียบที (t-test) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารวิชาการ เช่น ตำรา วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย บทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสาร ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ คำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการทำวิจัย และประกอบการวิเคราะห์สรุปผล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558 ให้ใช้บังคับกับบรรดาการอนุญาต การจดทะเบียน หรือแจ้ง โดยให้ผู้อนุญาตจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา 7 และให้มีเจ้าหน้าที่รับคำขออนุญาตจากผู้ยื่นคำขอตามมาตรา 8 การพิจารณาคำขออนุญาต ผู้อนุญาตต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จตามคู่มือสำหรับประชาชน ตามมาตรา 10 และให้มีศูนย์บริการร่วมเพื่อรับคำขออนุญาตเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนตามมาตรา 14 (พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ 2558) จึงได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา : ภาพโดยผู้วิจัย อาริรัตน์ แก่นลิ้ม

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยข้อมูลได้ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชาชนที่ตอบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 52.32 มีช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.89 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.25 ด้านอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 30.25 และรายได้ต่อเดือนอยู่ในระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.33

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำนโยบายอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ จำแนกเป็นรายด้าน

ลำดับ	การนำนโยบายอำนวยความสะดวก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านคู่มือสำหรับประชาชน	4.41	0.26	มากที่สุด
2.	ด้านการรับคำขออนุญาต	4.37	0.28	มากที่สุด
3.	ด้านการพิจารณาคำขออนุญาต	4.36	0.34	มากที่สุด
4.	ด้านศูนย์บริการร่วม	4.38	0.31	มากที่สุด
รวม		4.38	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 การนำนโยบายอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.38$, S.D. = 0.23) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคู่มือสำหรับประชาชน ด้านการรับคำขออนุญาต ด้านการพิจารณาคำขออนุญาต และด้านศูนย์บริการร่วม ทุกด้านมีความเฉลี่ยมากที่สุด

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำนโยบายอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ ด้านคู่มือสำหรับประชาชน

ด้านคู่มือสำหรับประชาชน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. คู่มือสำหรับประชาชนที่ได้รับตรงตามความต้องการ	4.47	0.58	มากที่สุด
2. คู่มือสำหรับประชาชนมีความทันสมัย ทันเหตุการณ์	4.37	0.59	มากที่สุด
3. มีการประชาสัมพันธ์คู่มือสำหรับประชาชนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต	4.42	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 การนำนโยบายอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ ด้านคู่มือสำหรับประชาชน เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อในด้านคู่มือสำหรับประชาชนมีค่ามากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือคู่มือสำหรับประชาชนที่ได้รับตรงตามความต้องการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.47$, S.D. = 0.58)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำนโยบายอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ ด้านการรับคำขออนุญาต

ด้านการรับคำขออนุญาต	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและตอบปัญหาข้อซักถามได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน	4.44	0.62	มากที่สุด
2. เจ้าหน้าที่สามารถแก้ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม	4.28	0.62	มากที่สุด
3. ขั้นตอนการให้บริการเป็นระบบ สะดวก รวดเร็ว ไม่ยุ่งยาก	4.33	0.63	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 การนำนโยบายอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ ด้านการรับคำขออนุญาต เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อในด้านการรับคำขออนุญาตมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและตอบปัญหาข้อซักถามได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.44$, S.D. = 0.62)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำนโยบายอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ ด้านการพิจารณาคำขออนุญาต

ด้านการพิจารณาคำขออนุญาต	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ขั้นตอนในการพิจารณาคำขออนุญาตมีความเหมาะสม	4.45	0.62	มากที่สุด
2. การนำคำขออนุญาตที่ได้รับการอนุญาตแล้วไปใช้ประโยชน์	4.24	0.62	มากที่สุด
3. ระยะเวลาในการพิจารณาคำขออนุญาตมีความเหมาะสม	4.31	0.66	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 การนำนโยบายอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ ด้านการพิจารณาคำขออนุญาต เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ขั้นตอนในการพิจารณาคำขออนุญาตมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.45$, S.D. = 0.62)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำนโยบายอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ ด้านศูนย์บริการร่วม

ด้านศูนย์บริการร่วม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ขั้นตอนการให้บริการมีความคล่องตัวและไม่ยุ่งยาก	4.43	0.67	มากที่สุด
2. มีความสะดวกรวดเร็วทันตามกำหนดเวลา	4.28	0.65	มากที่สุด
3. มีความเสมอภาคตามลำดับก่อนหลัง	4.28	0.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 การนำนโยบายอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ ด้านศูนย์บริการร่วม เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความทันสมัยของอุปกรณ์ เครื่องมือในการให้บริการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.45$, S.D. = 0.62)

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นดังนี้

3.1 ปัญหาและอุปสรรค พบว่า คู่มือสำหรับประชาชนมีความล่าช้า และการขออนุญาตบางประเภทมีการปรับปรุงแก้ไขเนื่องจากคู่มือประชาชนของหน่วยงานได้จัดทำในปี พ.ศ.2558 อาจจะทำให้เกิดความไม่สะดวกและผิดพลาดต่อการเตรียมเอกสารก่อนเข้ารับบริการที่หน่วยงาน อุปสรรคการขอรับเอกสาร

เกี่ยวกับการอนุญาตทางราชการในระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของประชาชนในพื้นที่ห่างไกล

3.2 แนวทางในการพัฒนาการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ มีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาควรปรับปรุงและจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนทุก 5 ปีและเผยแพร่เอกสารบนเว็บไซต์และเผยแพร่คู่มือสำหรับประชาชน ณ สถานที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงขั้นตอนและวิธีการของการขอรับบริการก่อนที่จะยื่นคำขอต่อหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาควรให้บริการประชาชนในด้านการขอเอกสารเกี่ยวกับการรับคำขออนุญาตของทางราชการทางระบบอีเมลของหน่วยงานของรัฐ โดยที่ประชาชนไม่ต้องไปขอรับเอกสารคำขอที่หน่วยงาน เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของประชาชนในพื้นที่ห่างไกล และทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว เกิดความพึงพอใจกับประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยที่เป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าประชาชนในเขตตำบลนิคมพัฒนา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จะเห็นได้ว่าการที่องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ได้นำนโยบายในการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ ได้จัดทำคู่มือสำหรับประชาชน เป็นที่น่าพึงพอใจกับประชาชนเป็นอย่างมากที่จะเข้ามายื่นคำขออนุญาตในเรื่องต่างๆของหน่วยงาน ทำให้เกิดความไว้วางใจของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ความโปร่งใสในการทำงานของเจ้าหน้าที่ ตามรายงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ได้ดำเนินการสรุปแบบประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนผู้เข้ารับบริการ ประจำปีงบประมาณ 2565 โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นร้อยละ 87.68 ส่งผลให้การดำเนินการตามนโยบายตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558 ซึ่งสอดคล้องกับ (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2665 : 77-92) การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการนโยบายที่ส่งผลต่อการบรรลุ ความสำเร็จของนโยบาย เป็นการจัดการและประสานกิจกรรมเพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามเจตจำนงของนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสำคัญต่อผู้ตัดสินใจนโยบาย กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากนโยบาย หน่วยปฏิบัติที่จะได้รับความเชื่อถือไว้วางใจ ความคุ้มค่าใน การใช้ทรัพยากร และความก้าวหน้าใน

การพัฒนาประเทศ การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสำคัญเพราะ เป็นกระบวนการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบาย

2. ความคิดเห็นของการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ ด้านคู่มือสำหรับประชาชน พบว่าอยู่ในระดับมากทำให้เราได้เห็นชัดเจนแล้วว่า ด้านคู่มือสำหรับประชาชนต่อการนำนโยบายอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ เป็นสิ่งที่ยังยี่ง ดังจะเห็นได้จากแบบสอบถามที่ประชาชนในเขตตำบลนิคมพัฒนา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ได้แสดงความคิดเห็นว่าคู่มือสำหรับประชาชนเป็นสิ่งสำคัญในการอำนวยความสะดวกในด้านพิจารณาอนุญาตของทางราชการ ซึ่งได้นำหลักการของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาเป็นหลักการสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการลดต้นทุนของประชาชนและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ การสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ โดยการลดใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ เปิดเผยขั้นตอน ระยะเวลาให้ประชาชนทราบ ซึ่งเป้าหมายที่สำคัญคือ การอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน และหน่วยงานของรัฐมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กำหนดให้ประชาชนต้องขออนุญาต จดทะเบียน ขึ้นทะเบียน หรือแจ้งก่อนจะดำเนินการใดๆ ต้องจัดทำคู่มือสำหรับประชาชน เพื่อกำหนดให้ประชาชนต้องมายื่นคำขออนุญาตก่อนดำเนินการใดให้มีการจัดทำคู่มือสำหรับประชาชน และนำไปใช้ในการบริการประชาชน เพื่อให้เกิดความชัดเจน ไม่สับสน ในการติดต่อขอรับบริการของประชาชน ทำให้ทราบแนวปฏิบัติในการรับบริการอย่างชัดเจน ได้รับบริการที่มีมาตรฐาน และมีความโปร่งใส สอดคล้องกับงานวิจัยของเทศบาลนครอุบลราชธานี ที่ศึกษาคู่มือสำหรับประชาชนตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558 พบว่าหน่วยงานจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนเป็นไปตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558เป็นไปตามแนวทางในการติดต่อขอรับบริการจากหน่วยงาน สอดคล้องกับ (ธนาพร เติงรัตนประเสริฐ , 2564 : 89-115) ความสัมพันธ์ระหว่างระดับธรรมาภิบาลและการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจของหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนความยากง่ายในการประกอบธุรกิจเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ การกำกับดูแลภาครัฐมีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีนัยสำคัญกับความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ดังนั้น ภาครัฐควรพิจารณาบทบาทที่เหมาะสม มุ่งเน้นความโปร่งใสและมีปฏิสัมพันธ์กับประชาชนมากขึ้น และสร้างแพลตฟอร์มในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด

3. ความคิดเห็นของการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ ด้านศูนย์บริการร่วม พบว่าด้านศูนย์บริการร่วม ซึ่งจากผลการวิจัยที่พบว่า การจัดตั้งศูนย์บริการร่วมองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาได้ตั้งศูนย์บริการร่วมขึ้น เพื่อลดขั้นตอนการให้บริการแก่ประชาชนในการใช้บริการต่างๆ โดยให้บริการลงทะเบียนเด็กแรกเกิด บริการประสานการทำบัตรผู้พิการ บริการช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางสังคม บริการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย บริการด้านการแพทย์ฉุกเฉิน บริการเสียภาษีต่างๆ บริการขออนุญาตก่อสร้าง/รื้อถอนอาคาร/การขุด-ถมดิน บริการขอข้อมูลข่าวสารทางราชการ บริการรับ

เรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ และบริการด้านอื่นๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา การบริการของศูนย์บริการร่วมทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ และตอบสนองความต้องการในการให้บริการที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ (พิรุวรรณ กิตติคุณ, 2561) ควรมีการประเมินผลการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของศูนย์รับคำขออนุญาตเป็นประจำทุกปี เพื่อให้สอดคล้องกับประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจริงและสถานการณ์แนวโน้มในอนาคตตามนโยบายรัฐบาล และในอนาคตควรมีการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์รับคำขออนุญาตให้สามารถให้บริการทุกกระบวนการงานบริการ เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตได้อย่างแท้จริง

4. ความคิดเห็นของการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ ไปปฏิบัติ ด้านการรับคำขออนุญาต พบว่าเป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการรับคำขอ ตรวจสอบคำขอและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ในกรณีคำขอไม่ถูกต้องหรือยังขาดเอกสารหรือหลักฐานใดให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบทันที ซึ่งสอดคล้องกับ (อารีย์พันธ์ เจริญสุข, 2558) พนักงานเจ้าหน้าที่จะแก้ไขให้ทันทีในกรณีที่ทำได้ หรือแก้ไขไม่ได้ในทันที พนักงานเจ้าที่จะทำบันทึกความบกพร่องและกำหนดระยะเวลาและลงนามทั้งสองฝ่ายไว้ในบันทึกนั้น ในกรณีคำขอถูกต้อง ครบถ้วน หรือแก้ไขแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกเก็บเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมอีกไม่ได้ พนักงานเจ้าที่ปฏิเสธการพิจารณาคำขอโดยอ้างความไม่สมบูรณ์ของคำขอหรือความไม่ครบถ้วนของเอกสารหรือหลักฐาน ไม่ได้ เว้นแต่ ความไม่สมบูรณ์หรือความไม่ครบถ้วนเกิดจากความประมาทเลินเล่อ หรือทุจริตของพนักงานเจ้าหน้าที่ทำให้ไม่อาจอนุญาตได้ ในกรณีนี้ให้ผู้อนุญาตสั่งการตามที่เห็นสมควร กรณีที่ประชาชนที่มายื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติม พนักงานเจ้าหน้าที่จะคืนคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอ พร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือถึงเหตุผลของการคืนคำขอให้ประชาชนที่มายื่นคำขอทราบ และผู้ยื่นคำขอมีสติที่จะอุทธรณ์หรือยื่นคำขอใหม่ได้ ในความรับผิดชอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการรับคำขอ กรณีความไม่สมบูรณ์ของคำขอ หรือความไม่ครบถ้วนของเอกสาร หรือหลักฐานซึ่งเกิดจากความประมาทเลินเล่อ หรือทุจริตของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผลให้ไม่อาจอนุญาตได้ ในกรณีนี้ให้ผู้อนุญาตสั่งการตามที่เห็นสมควร และให้ผู้อนุญาตดำเนินการทางวินัย หรือดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (ตุลญา โรจน์ทั้งคำ, 2563) ปัญหาอันเกิดจากหน่วยงานภายนอกอาจเกิดจากการที่หน่วยงานนั้นไม่ให้ความร่วมมือ หรือมีการประสานงานหรือดำเนินการที่ล่าช้า ด้วยสาเหตุที่หน่วยงานภายนอกเหล่านั้นอาจเพิกเฉยหรือทำตามกฎเกณฑ์ภายในระเบียบของหน่วยงานนั้นๆ จึงย่อมเกิดผลกระทบต่อระยะเวลาของหน่วยงานต้นเรื่องได้

5. ความคิดเห็นของการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ ไปปฏิบัติ ด้านการพิจารณาคำขออนุญาต พบว่า การพิจารณาคำขออนุญาตขององค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาเป็นไปตามคู่มือสำหรับประชาชน เมื่อประชาชนที่ยื่นคำขอมีความสมบูรณ์ ครบถ้วน ต่อพนักงาน

เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับคำขอแล้ว ผู้อนุญาตจะดำเนินการพิจารณาคำขอให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่คู่มือสำหรับประชาชนกำหนดไว้ และแจ้งให้ประชาชนที่ยื่นคำขอทราบภายใน 7 วันนับแต่วันที่พิจารณาแล้วเสร็จ แต่หากผู้อนุญาตดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนแล้ว ผู้อนุญาตจะต้องดำเนินการแจ้งให้ผู้ยื่นขออนุญาตทราบเป็นหนังสือถึงเหตุแห่งความล่าช้าทุก 7 วัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภัสสร ผลวงษ์, กานต์ เจริญพวงผล และสุภาภรณ์ หลักรอด (2560) ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการพิจารณาอนุญาตและรับรองการแจ้ง โดยใช้คณะกรรมการเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาและรับรองการแจ้ง พบว่า การดำเนินงานพิจารณาอนุญาตและรับรองการแจ้งที่พัฒนาขึ้น โดยใช้กลไก “คณะกรรมการเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาอนุญาตและรับรองการแจ้ง” เป็นรูปแบบการดำเนินงาน (Working Model) ที่ดี มีประสิทธิภาพ มีระบบงาน/วิธีการ ที่เหมาะสม กับบริบทของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ที่ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม สร้างความโปร่งใส ชัดเจน เป็นธรรม และถูกต้องตามกฎหมาย และหลักวิชาการ เหมาะสมกว่ารูปแบบเดิม เนื่องจากเป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่ หน่วยงานเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ภายนอกหน่วยงาน(หลายกระทรวงที่เกี่ยวข้อง) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งมีการทำงานเป็นทีมอย่างจริงจัง เป็นที่ยอมรับจากผู้บริหาร ผู้ประกอบการ คณะกรรมการฯ และผู้ปฏิบัติงาน ทำให้สามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ไม่เป็นภาระกับผู้ปฏิบัติงานมาก โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่สอดคล้องกับแนวคิดของการวิจัย

6. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการวิจัยด้านคู่มือสำหรับประชาชน ด้านการรับคำขออนุญาต ด้านการพิจารณาคำขออนุญาต และด้านศูนย์บริการร่วม พบว่าประชาชนมีความคิดเห็น ดังนี้

6.1 ปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ คือการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติมีกฎหมายและระเบียบที่ต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตซึ่งการประสานงานหรือดำเนินการพิจารณาอนุญาตต่างๆ อาจเกิดล่าช้าด้วยสาเหตุที่หน่วยงานที่รับเรื่องพิจารณาจะต้องส่งเอกสารเพื่อดำเนินการต่อไปยังหน่วยราชการอื่นภายนอก อาจเพิกเฉยหรือทำตามกฎเกณฑ์ภายในระเบียบของหน่วยงานนั้นๆ จึงย่อมเกิดผลกระทบต่อระยะเวลาของหน่วยงานต้นเรื่องได้

6.2 แนวทางในการพัฒนาการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติมีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา มีความสำคัญต่อการบริหารราชการของหน่วยงานภาครัฐอย่างยิ่งเพราะถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารซึ่งกระบวนการอำนวยความสะดวกต้องใช้กฎหมายและระเบียบระยะเวลาในการพิจารณาเพื่อลดขั้นตอนการดำเนินงานจึงปรับปรุงแก้ไขโดยกำหนดกรอบระยะเวลาการทำงานไว้อย่างกว้างๆ เพิ่มอัตรากำลังให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ฝึกอบรมการใช้เครื่องมืออย่างสม่ำเสมอและทำความเข้าใจของกระบวนการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มุ่งขจัดความล่าช้า โดยประชาชนเกิดความพึงพอใจต่อการให้บริการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษานโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ 4 ด้าน ได้แก่ด้านคู่มือสำหรับประชาชน ด้านการรับคำขออนุญาต ด้านการพิจารณาคำขออนุญาต และด้านศูนย์บริการร่วม

1. ด้านคู่มือสำหรับประชาชน ควรมีการปรับปรุงคู่มือสำหรับประชาชนทุก 5 ปี เพื่อให้ข้อมูลในการขออนุญาตเป็นข้อมูลปัจจุบันต่อการยื่นคำขออนุญาตของประชาชน และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ
2. ด้านการรับคำขออนุญาต ควรมียื่นเอกสารหรือหลักฐานการรับคำขออนุญาตผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต เช่น อีเมล เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในพื้นที่ห่างไกล ลดค่าใช้จ่ายให้กับประชาชน
3. ด้านการพิจารณาคำขออนุญาต เป็นหน้าที่ของผู้อนุญาตที่พิจารณาคำขออนุญาตเป็นไปตามคู่มือสำหรับประชาชน ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด และแจ้งให้ประชาชนทราบภายใน 7 วัน นับแต่วันที่พิจารณาแล้วเสร็จ
4. ด้านศูนย์บริการร่วม ควรให้คำปรึกษางานรับเรื่องขออนุมัติ อนุญาต รวมทั้งงานอื่นๆ และเจ้าหน้าที่ของศูนย์บริการร่วมประสานงานจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตของประชาชนให้หน่วยงานเจ้าเรื่องนำไปดำเนินการให้แล้วเสร็จ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ต้องติดตามความคืบหน้าจากหน่วยงานเจ้าของเรื่อง และประสานงานกับประชาชนเมื่อบริการแล้วเสร็จ โดยประชาชนไม่จำเป็นต้องติดต่อกับหน่วยงานเจ้าของเรื่องเอง

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทาง วิธีการตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติ เพื่อขจัดปัญหา และอุปสรรคต่างๆ เกี่ยวกับการยื่นขออนุญาตและการอนุญาตของทางราชการให้กับประชาชนได้สะดวกยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาความคิดเห็นของภาคเอกชน ภาคประชาชนต่อการปฏิบัติงานด้านการนำนโยบายการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เห็นต่อปัญหาอุปสรรคหรือความไม่สะดวกในการอนุญาตหรือการติดต่อกับราชการ

เอกสารอ้างอิง

- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2565). การนำนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา : สมรรถนะและแนวทางการพัฒนา. *วารสารครุศาสตร์สาร*. 16 (1). 77-92.
- คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2560). พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2565.แหล่งที่มา : <https://www.opdc.go.th/content/MzI>.
- ตุลญา โจน์ทั้งคำ. (2563). ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ที่ดินในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคม*. 6 (2).
- ธนเทพ ทองชมพู. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเกี่ยวกับความโปร่งใสและเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมกรมพัฒนาที่ดินไปปฏิบัติ. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ*. 2 (2), 25-52.
- ธนาพร เต็งรัตนประเสริฐ. (2564). การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดตามหลักธรรมาภิบาลภาครัฐ และการปฏิบัติราชการในแง่การอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ: การวิเคราะห์สหสัมพันธ์. *วารสารการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน*. 28 (1), 89-115.
- ประภัสสร ผลวงษ์. (2560). การพัฒนารูปแบบการพิจารณาอนุญาตและรับรองการแจ้ง ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535. เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี.
- พิรุวรรณ กิตติคุณ. (2563). การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2565. แหล่งที่มา: https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=31202.
- พงษ์สวาท ภายอรุณสุทธิ. (2540). การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2566 แหล่งที่มา: <https://www.krisdika.go.th/data/activity/act270.pdf>
- พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ. (2558). ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 27 มิถุนายน 2566. แหล่งที่มา: https://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.sme.go.th/upload/mod_download/a1145-20-2558-a0001.pdf.
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2563). การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ. *วารสารรามคำแหง ฉบับรัฐประศาสนศาสตร์*. 3 (3),
- องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา .(2558). คู่มือสำหรับประชาชนตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2566 แหล่งที่มา https://www.nikomattana.go.th/dnm_file/project/358452716_center.pdf

องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา .(2565). บันทึกข้อความเรื่องรายงานการประเมินความพึงพอใจของ
ประชาชนผู้เข้ารับบริการ องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ประจำปีงบประมาณ 2565 .
ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2566 แหล่งที่มา [https://www.nikompattana.go.th/dnm_file/
project/1687423123022_44259_side1.pdf](https://www.nikompattana.go.th/dnm_file/project/1687423123022_44259_side1.pdf).
อารีย์พันธ์ เจริญสุข .(2558). พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาของทางราชการ พ.ศ.
2558.

ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนต่อการบริหารจัดการพื้นที่
ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

**Collaborative Policy in the Opinion of Public Sector to Area-based
Management at Koh Yor Sub-District, Mueang Songkhla
District, Songkhla**

อัญชลีภรณ์ กิจเวช,
วิศรุตฯ ทองแถมแก้ว และ ไชยา เกษารัตน์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
Anchaleeporn Kitwetch,
Wisaruta Thongkamkaew and Chaiya Kesarat
Songkhla Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: wisaruta.th@skru.ac.th

บทคัดย่อ

ปัจจุบันประชาชนในตำบลเกาะยอได้เข้ามามีบทบาทด้านความร่วมมือมากขึ้นในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และมีความสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา และ 3) เพื่อวิเคราะห์ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 368 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก 2) ระดับการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พบว่า อยู่ในระดับมาก 3) ผลการวิเคราะห์ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พบว่า ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนมีผลต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีข้อเสนอแนะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ ควร

* วันที่รับบทความ : 19 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 8 สิงหาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 9 สิงหาคม 2566

ต่อยอดการผลักดันความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ให้มีเพิ่มขึ้นในแง่ของบทบาทการกำหนดนโยบาย ส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกันเพื่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ

คำสำคัญ: ความร่วมมือเชิงนโยบาย; การบริหารจัดการพื้นที่; ตำบลเกาะยอ

Abstracts

Nowadays, The people of Koh Yor sub-district have come to play more roles in cooperation in promoting tourism and they are important in driving the development of Koh Yor sub-district, Mueang Songkhla District, Songkhla. The objectives of this research were 1) To study the level of policy cooperation according to the attitudes of the people's sector regarding the management of Koh Yor sub-district, Mueang District, Songkhla Province. 2) To study the management level of Koh Yor sub-district, Mueang District, Songkhla province 3) To analyze the policy cooperation based on the people's sector's attitude towards management of the area of Koh Yor sub-district, Mueang District, Songkhla Province. This research was a quantitative research. The sample group used in this research was 368 people in Koh Yor sub-district, Mueang District, Songkhla Province. Researcher used the questionnaire as a tool. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation and simple regression analysis. The results of the research found that 1) The level of policy cooperation according to the attitudes of the people's sector in Koh Yor sub-district, Mueang District, Songkhla Province, was at a high level. 2) The area-based management level of Koh Yor sub-district, Mueang District, Songkhla Province was at a high level 3) The results of the analysis of Collaborative Policy according to the attitudes of the people's sector towards area-based management at Koh Yor sub-district, Mueang District, Songkhla Province found that collaborative policy according to the attitudes of the people's sector had effect on the area-based management of Koh Yor sub-district, Mueang District, Songkhla Province statistically significant at the .001 level. Researcher provided suggestion that Koh Yor sub-district administrative organization should further push the cooperation of the people in the area to increase in terms of the role of joint tourism promotion policies for the area-based management at Koh Yor sub-district.

Keywords: Collaborative Policy; Area-based Management; Koh Yor Sub-District

บทนำ

ความร่วมมือเชิงนโยบายมีจุดเริ่มต้นจากพัฒนาการการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในบทบาททางการเมืองในยุครัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ได้รับการยกย่องและถูกขนานนามว่าเป็น “รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน” ซึ่งเกิดจากการยกร่างโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร.) มีกระบวนการจัดทำที่ประชาชนเลือกสมาชิกร่างรัฐธรรมนูญจากแต่ละจังหวัดเข้ามาด้วยตนเอง รวมถึงมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนอย่างไม่เคยมีมาก่อน (ยุทธศาสตร์ หน่อแก้ว, 2563 : 62) จากปรากฏการณ์ดังกล่าว ทำให้พลังการมีส่วนร่วมพัฒนามาเป็นการปรึกษาหารือ และความร่วมมือในยุคปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่า

ประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อประสานความร่วมมือระหว่างรัฐกับประชาชนในพื้นที่ ให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ ระดับบทบาทของภาคประชาชนในการบริหารจัดการพื้นที่ยังอยู่ในระดับน้อย ดังการศึกษาของ ภาณุวัฒน์ แก้วแหยม (2563 : ออนไลน์) พบว่า ในการประชุมและดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้งมีประชาชนเข้าร่วมจำนวนน้อย เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง ทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของประชาชนไม่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อโครงการเป็นอย่างมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ รัฐ กัญญ์ (2558 : 465) พบว่า เทศบาลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีบทบาทขับเคลื่อนในการวางแผน ดำเนินกิจกรรม หรือ ประเมินผล โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนใหญ่เป็นสมาชิกเทศบาลและข้าราชการท้องถิ่น ทำให้ประชาชนเข้าถึงได้ยากในการพัฒนาท้องถิ่น จากประเด็นปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ความร่วมมือของภาคประชาชนในการบริหารจัดการพื้นที่ยังอยู่ในระดับน้อย ซึ่งเกิดจากหลาย ๆ ปัจจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือเชิงนโยบาย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในประเด็นความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เนื่องจากในอดีตความร่วมมือของประชาชนตำบลเกาะยอต่อการดำเนินงานของรัฐอยู่ในระดับน้อย โครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ ประชาชนจะเข้าไปมีบทบาทน้อย ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินงานทั้งหมด อีกทั้งโครงการที่จัดทำขึ้นไม่ค่อยเอื้อให้ประชาชนเข้าไปมีบทบาทในการขับเคลื่อนเท่าที่ควร ด้วยเป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงเลี้ยงชีพหาเลี้ยงชีพมากกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอจัดขึ้น แต่ในปัจจุบัน ประชาชนในตำบลเกาะยอได้เข้ามามีบทบาทด้านความร่วมมือมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากสถานที่ต่าง ๆ เช่น โฮมสเตย์ ร้านอาหาร ร้านค้าของชุมชน และร้านขายของฝาก ที่มีเกิดขึ้นมาอย่างแพร่หลายในพื้นที่ตำบลเกาะยอ (องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ, 2565 : ออนไลน์) ซึ่งที่กล่าวมานี้ล้วนแล้วแต่เป็นความร่วมมือในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพราะทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอและประชาชนในพื้นที่ต้องการผลักดันด้านการท่องเที่ยวในตำบลเกาะยอ เพื่อการพัฒนาจัดการให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ดังนั้น จากปรากฏการณ์ในปัจจุบัน จึงกล่าวได้ว่า ประชาชนมีความต้องการที่จะร่วมมือในการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มากขึ้น ความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
3. เพื่อวิเคราะห์ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 4,547 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ, 2565 : ออนไลน์) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของยามาเน (Taro Yamane, 1973 : 727-728) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวน 368 คน และเมื่อได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมแล้วผู้วิจัยได้ทำการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อกำหนดขนาดตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากอาศัยพิจารณาจากกรอบแนวคิดทฤษฎี ต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำตัวแปรแต่ละตัวมาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยการแปลผลใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ตามแนวคิดของ Best W. John (1997: 190) เกณฑ์การแปลความหมาย ใช้แบบอันตรภาคชั้นกำหนดเป็นช่วงคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง อยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง อยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา” เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากประเด็นปัญหาวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีขั้นตอนสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนและการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาสร้างข้อคำถามของแบบสอบถาม

2) ร่างแบบสอบถาม และสำนวนของคำถาม ได้ทั้งหมด 31 ข้อ

3) นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรึกษาและพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสม จำนวน 31 ข้อ

4) นำแบบสอบถามฉบับร่าง ที่สร้างขึ้นเป็นแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้ และประสบการณ์พิจารณาแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความครอบคลุมเนื้อหา และความถูกต้องในสำนวนภาษา จากนั้นผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์หาดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item - Objective Congruence) โดยผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item-Objective Congruence) พบว่า ข้อคำถามทั้ง 31 ข้อ มีค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความเที่ยงตรงของเนื้อหา

5) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนตำบลบ่อয় อำเภอมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน

6) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้รับคืนภายหลังการนำไปทดลองใช้ (Try Out) มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบราค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.981 แสดงว่าแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บตัวอย่างจริงของการวิจัยได้

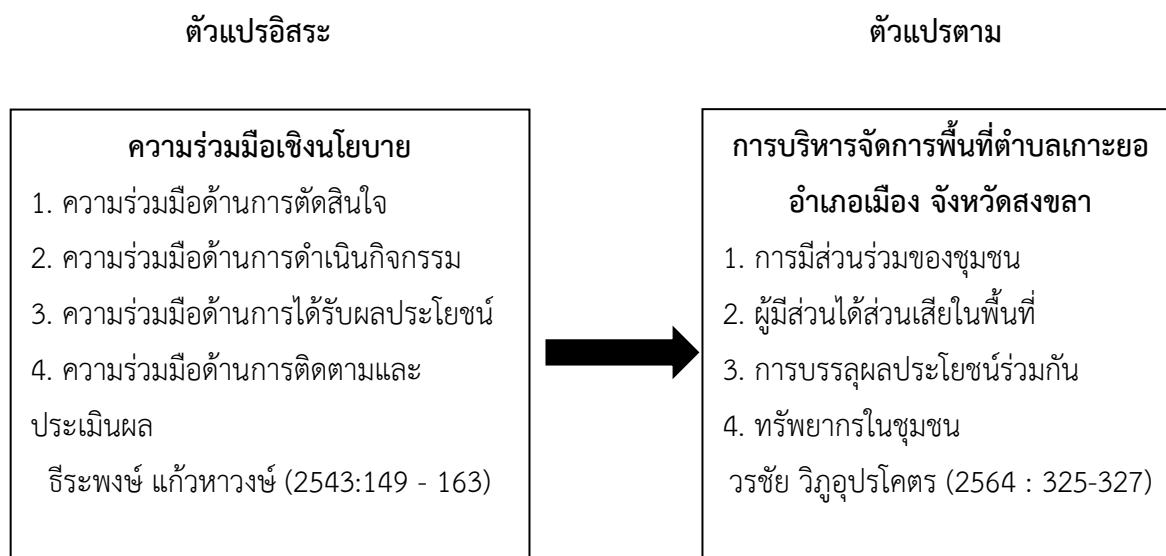
7) นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ และปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ระดับความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชน และ การวิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ ใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอมือง จังหวัดสงขลา ใช้การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 : เพื่อศึกษาระดับความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ระดับความร่วมมือเชิงนโยบาย

(n = 368)

ความร่วมมือเชิงนโยบาย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการตัดสินใจ	3.84	0.80	มาก
ด้านการดำเนินกิจกรรม	3.81	0.80	มาก
ด้านการได้รับผลประโยชน์	3.96	0.94	มาก
ด้านการตรวจสอบและประเมินผล	3.71	0.90	มาก
รวม	3.83	0.86	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 : เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

(n = 368)

การบริหารจัดการพื้นที่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การมีส่วนร่วมของชุมชน	3.82	0.84	มาก
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่	3.83	1.24	มาก
การบรรลุผลประโยชน์ร่วมกัน	3.88	1.31	มาก
ทรัพยากรชุมชน	4.15	1.15	มาก
รวม	3.92	1.13	มาก

จากตารางที่ 2 ระดับการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 1.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 : สมมุติฐานการวิจัย : ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนมีผลต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนที่มีผลต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

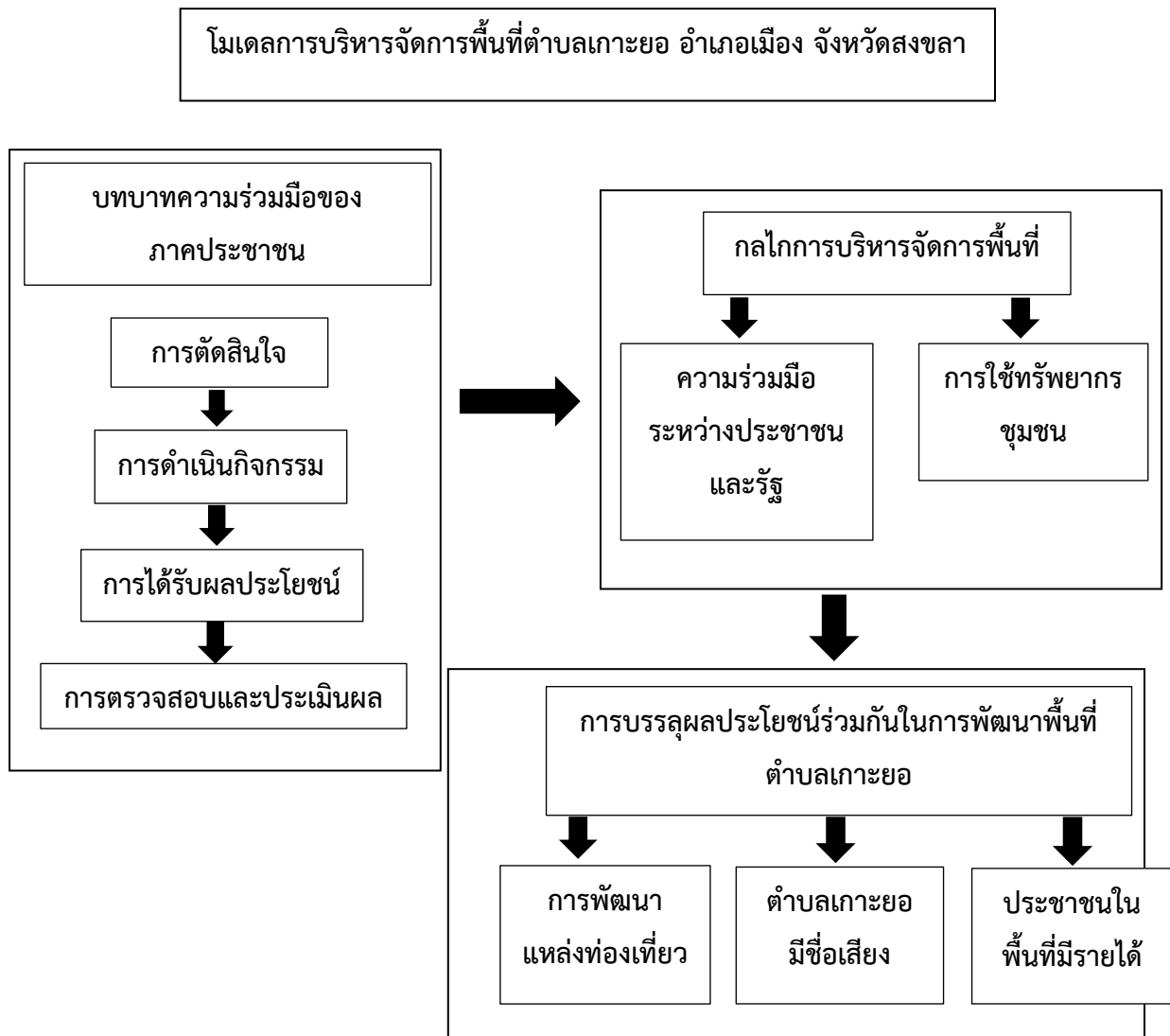
ตัวแปร	การบริหารจัดการพื้นที่		t	P
	B	Beta		
ค่าคงที่ (constant)	.261		3.597	.000
ความร่วมมือเชิงนโยบาย	.469	.813***	26.679	.000

$R^2 = .660$, $F = 711.757$, Sig of $F = .000$, $n = 368$

$p < .05^*$, $p < .01^{**}$, $p < .001^{***}$

จากตารางที่ 3 พบว่า ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนมีผลต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ($\beta_1 = .813, p < .001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย โดยอิทธิพลของความร่วมมือเชิงนโยบายสามารถอธิบายการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาได้ร้อยละ 66.0

จากข้อค้นพบ สรุปผลการวิจัยเป็นโมเดลการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ได้ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 โมเดลการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

จากแผนภาพที่ 2 อธิบายได้ว่า จากฐานแนวคิดบทบาทความร่วมมือของประชาชนตามกระบวนการตั้งแต่การตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การได้รับประโยชน์ การตรวจสอบและประเมินผล มีอิทธิพลต่อกลไกความร่วมมือระหว่างประชาชนในตำบลเกาะยอและองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ ด้วยการใช้ทรัพยากรของชุมชนที่มีอยู่ ในการขับเคลื่อนกลไกเช่นนี้จะส่งผลให้เกิดการบรรลุผลประโยชน์ร่วมกันในการพัฒนาพื้นที่ตำบลเกาะยอ โดยมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเติบโตขึ้น ทำให้ตำบลเกาะยอมีชื่อเสียง และ ประชาชนในพื้นที่มีรายได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก อภิปรายผลเมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยระดับความร่วมมือเชิงนโยบายของภาคประชาชนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ในด้านความร่วมมือในการตัดสินใจมีระดับความร่วมมือเชิงนโยบายอยู่ในระดับมาก โดยมีความร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ได้แก่ ป่าไม้ แหล่งน้ำ จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นอย่างมาก ซึ่งส่งผลต่อความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม เช่น การจัดงานประเพณี การรณรงค์ต่าง ๆ รวมทั้งได้ร่วมสนับสนุนงบประมาณส่วนตัวเพื่อใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นตำบลเกาะยอ เป็นผลให้ความร่วมมือในการได้รับประโยชน์เกิดขึ้นกับประชาชนในชุมชน เช่น การได้รับการสนับสนุนด้านการส่งเสริมและการพัฒนาอาชีพ ซึ่งนำไปสู่ขั้นตอนด้านความร่วมมือในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เกาะยอ สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ พิฑูรย์ ทองฉิม (2558 : บทคัดย่อ) ที่มีข้อค้นพบว่า ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ในด้านความร่วมมือด้านการตัดสินใจ ความร่วมมือด้านการดำเนินกิจกรรม ความร่วมมือด้านการรับผลประโยชน์ และความร่วมมือด้านการประเมินผล พบว่า มีความร่วมมือในระดับที่ดี ทั้งนี้เพราะทุกฝ่ายล้วนเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะลันตา เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี อีกทั้งสามารถแข่งขันกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกันได้ โดยเกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน

2. ระดับการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาอยู่ในระดับมาก อภิปรายผลได้ว่า จากการพิจารณาผลการวิจัยเชิงปริมาณเป็นรายด้าน สมาชิกในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นบ่อยครั้ง ทั้งนี้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งประชาชน ภาครัฐ และภาคเอกชนต่าง ๆ ได้เข้าไปพัฒนาท้องถิ่นและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาบ่อยครั้ง โดยมีการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ปราชญ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อีกทั้ง หน่วยงานรัฐและภาคเอกชนได้ร่วมกันส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพในการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ตำบลเกาะยอ นำไปสู่

การบรรลุผลประโยชน์ร่วมกันจากการใช้ทรัพยากรของชุมชนที่มีอยู่ โดยได้มีการนำทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นอาชีพที่หลากหลาย เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรในท้องถิ่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรินทร์ ช่างสม (2559 : 40-41) ที่มีข้อค้นพบว่า มีการดำเนินงานในลักษณะแบบเครือข่ายที่เห็นได้จากการประกอบกันจากหลายภาคส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมกันในการดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยมีการสร้างสายสัมพันธ์ผูกโยงระหว่างตัวแสดงฝ่ายต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นเครือข่าย ทำให้สามารถเห็นการแลกเปลี่ยนทรัพยากรแต่ละประเภท เช่น ทุนการเงิน ทุนมนุษย์ ทุนทางสังคม ทุนข้อมูลความรู้ ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางกายภาพ ซึ่งการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย

3. ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนมีผลต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 อภิปรายผลได้ว่า สถานการณ์ในปัจจุบันนั้น การดำเนินงานของภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของบริหารจัดการส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จะต้องพึ่งพาภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งประชาชนในท้องถิ่นนั้นจะทราบถึงปัญหาในท้องถิ่นดีกว่าภาครัฐ ทำให้การแก้ไขและพัฒนาในท้องถิ่นนั้นตรงต่อความต้องการมากกว่า ดังนั้น ยิ่งประชาชนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ให้ความร่วมมือในการพัฒนาเชิงนโยบายต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มากขึ้น การจัดการเชิงพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ก็จะประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น ดังแสดงให้เห็นจากผลการวิจัยระดับความร่วมมือเชิงนโยบายของประชาชน และ ระดับการบริหารจัดการพื้นที่ ซึ่งผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชาญ ฤทธิธรรม (2564 : 27-28) ที่มีข้อค้นพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานของเทศบาลนครให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในลักษณะ 4 ประการ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลนครสามารถนำไปสู่กระบวนการบริหารจัดการพื้นที่ นำไปกำหนดเป็นนโยบายการบริหารจัดการพื้นที่ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนมากยิ่งขึ้น หรือกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการให้กับบุคลากรได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการในกระบวนการตัดสินใจ การลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ การแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และการประเมินผลโครงการนั้น ๆ รวมทั้งงานวิจัยของ วิไล บุญบรรจง (2543 : บทคัดย่อ) ที่จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาในพื้นที่หากขาดความร่วมมือจากประชาชน จะทำให้การพัฒนาในพื้นที่เป็นไปอย่างล่าช้าและการพัฒนาพื้นที่ในด้านต่าง ๆ อาจจะไม่ประสบผลสำเร็จ โดยเมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนมีผลต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพราะเมื่อประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือเชิงนโยบายสูงจะส่งผลให้การจัดการเชิงพื้นที่ประสบผลสำเร็จที่สูงขึ้นเช่นเดียวกัน ดังนั้น

หากรัฐต้องการให้การจัดการเชิงพื้นที่ประสบผลสำเร็จได้นั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคประชาชนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากผลการวิจัย พบว่า ความร่วมมือในการตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านได้ร่วมคัดค้าน แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในการพัฒนา และท้องถิ่นที่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนท้องถิ่น มีความคิดเห็นต่ำสุด ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ ควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมอภิปรายและคัดค้านแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ประชาชนเห็นว่าไม่จำเป็นต่อท้องถิ่น และนำไปพิจารณาอย่างถี่ถ้วนในการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม นั้น ๆ และประชาชนในท้องถิ่นเองต้องให้ความสนใจต่อแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาของท้องถิ่นเช่นเดียวกัน

2) จากผลการวิจัย พบว่า ความร่วมมือในการตรวจสอบและประเมินผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านได้ร่วมตรวจสอบการจัดซื้อ จัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นต่ำสุด ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอต้องให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อ จัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือจัดทำเอกสารต่อการใช้งบประมาณอย่างเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนได้ร่วมตรวจสอบ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) จากผลการวิจัย พบว่า ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านได้ร่วมสนับสนุนงบประมาณส่วนตัวเพื่อใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น มีความคิดเห็นต่ำสุด ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ ต้องทำให้ประชาชนในพื้นที่ตำบลเกาะยอเล็งเห็นถึงความสำคัญและผลจากการพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีความต้องการที่จะพัฒนาท้องถิ่น โดยการให้ความเชื่อมั่นถึงประโยชน์ที่จะตามมาจากการพัฒนาเพื่อให้ประชาชนกล้าที่จะสนับสนุนงบประมาณส่วนตัวเพื่อใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น

2) จากผลการวิจัย พบว่า ความร่วมมือในการได้รับผลประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านได้รับการฝึกอบรมหรือการสนับสนุนด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ มีความคิดเห็นต่ำสุด ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอควรส่งเสริมด้านการฝึกอบรมและให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพทั้งบุคลากรและงบประมาณในการพัฒนาด้านอาชีพให้แก่ประชาชนตำบลเกาะยอ ในด้านประชาชนในท้องถิ่นก็ต้องให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมการส่งเสริมด้านอาชีพเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพเช่นเดียวกัน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาประสิทธิภาพการพัฒนาความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนในการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยเน้นการวิจัยเชิงลึกในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อนำข้อค้นพบการวิจัยไปเป็นแนวทางในการต่อยอดพัฒนาการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

เอกสารอ้างอิง

- ธีระพงษ์ แก้วหาญ. (2543). *กระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ชุมชน และภาคประชาสังคม*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). ขอนแก่น: คลังนาวิทยา.
- พิฑูรย์ ทองฉิม. (2558). *การจัดการความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ภาณุวัฒน์ แก้วแหยม.(2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหิน อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2565. แหล่งที่มา: http://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/files/2563_1614231662_6214830033.pdf
- ยุทธศาสตร์ หน่อแก้ว.(2563).รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนกับการผลักดันแนวทางประชานิยมภายใต้การสนับสนุนรัฐบาลของชนชั้นรากหญ้าในสังคมไทย. *วารสารนิติ รัฐกิจ และสังคมศาสตร์*. 4 (1), 57-92.
- รัฐ กันภัย.(2558).การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 8 (1), 465-482.
- วรชัย วิภูอุปโคตร. (2564). การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารปัญญาวิวัฒน์*. 13 (3), 320-332.
- วิชาญ ฤทธิธรรม. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลนครสกลนคร. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม*. 8 (5), 27-40.
- วิไล บุญบรรจง. (2543). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลเมืองระยอง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุรินทร์ ชาญสมร.(2559). *ความร่วมมือในแบบเครือข่ายกับโครงสร้างชุมชนแห่งการอยู่ร่วมกันและเข้าถึงได้ในอาเซียน กรณีศึกษาชุมชนต้นแบบเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ.(2565). ข้อมูลพื้นฐานตำบลเกาะยอ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2565. แหล่งที่มา: <http://www.kohyor.go.th/strategy/?cid=11>

Best W. John.(1997). *Research in Education*. Boston MA. : Allyn and Bacon.

Taro Yamane. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis*. 3rd ed. Harper and Row Publications : New York.

บทบาทสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก
ตามทัศนะของสมาชิกสหกรณ์

**The role of the first cooperative in Thailand Wat Chan Cooperative Limited,
Phitsanulok Province according to the viewpoint of cooperative members**

วีรวัฒน์ วรสิริวัฒนนันทน์ และ ภาสกร ดอกจันทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Weerawat Worasiriwatthananon and Phasakorn Dokchan
Phibunsongkhram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: yapuza@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทัศนะของสมาชิกสหกรณ์ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการพัฒนาบทบาทของสหกรณ์ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือสมาชิกสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 400 คน จากผลการศึกษาพบว่า

1. บทบาทสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทัศนะของสมาชิกสหกรณ์ โดยผู้วิจัยศึกษาการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บทบาทในด้านการพัฒนาด้านสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนบทบาทในการพัฒนาด้านการเมือง และบทบาทในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคมากที่สุดคือ การทำธุรกรรมทางการเงินต้องเข้าไปสหกรณ์เท่านั้น รองลงมา คือ สมาชิกบางคนอายุมากเข้าไม่ถึงข้อมูลทางออนไลน์ ราคาสินค้าทางการเกษตรบางชนิดมีคู่แข่งทางการตลาดสูง สมาชิกสหกรณ์มีหนี้สินเพิ่มมากขึ้น ค่าการชำระ สินค้าที่นำมาจำหน่ายไม่หลากหลาย สินค้าที่นำมาจำหน่ายบางชนิดราคาใกล้เคียงกับท้องตลาด และการประชุมควรมีการระบุวัน เวลา ที่ชัดเจน ตามลำดับ

* วันที่รับบทความ : 29 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 30 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 1 กรกฎาคม 2566

Received: May 29, 2023; Revised: June 30, 2023; Accepted: July 1, 2023

แนวทางในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง ของสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จากความสำคัญมากที่สุด พบว่า สหกรณ์ควรมีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มการรู้จักให้คนทั่วไป เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกันเพื่อสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น และสหกรณ์ได้สินค้าที่หลากหลายเพื่อนำมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก

คำสำคัญ: สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด; บทบาทสหกรณ์; แนวทางการพัฒนา

Abstracts

The purpose of this research was to study the role of the first cooperative in Thailand. Wat Chan Cooperative Limited, Phitsanulok Province According to the viewpoints of cooperative members, 3 aspects are economic, social, political and to study problems and obstacles. Suggestions for the development of cooperative roles This research study uses a quantitative research methodology. Which is a survey research sample group were 400 members of Wat Chan Cooperative Limited, Phitsanulok Province.

1. Role of Wat Chan Cooperative Limited Phitsanulok Province According to the views of cooperative members The researcher studied economic, social and political development. The overall level was at the highest level. And when considering each aspect, it was found that the role in social development was at the highest level. As for the role in political development and its role in economic development was at a high level.

2. Problems, obstacles and suggestions, it was found that the most problems and obstacles were Financial transactions must only go to cooperatives, followed by some older members who do not have access to information online. The prices of some agricultural products are highly competitive in the market. Cooperative members have more debts, overdue payment, not a variety of products sold. Some of the products sold are priced close to the market. And the meeting should have a clear time, respectively.

guidelines for economic, social and political development of the Wat Chan Cooperative Limited. From the most important point, it was found that the cooperative should be more widely linked with other agencies. to increase awareness among the general public There was an exchange of goods between each other to generate more income. And the cooperative has a variety of products to sell to its members.

Keywords: Wat Chan Cooperative Limited; Cooperative Roles; Development Guidelines

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม และอาชีพเกษตรกรถือว่าเป็นอาชีพหลักของคนไทยอยู่คู่กับคนไทยมาช้านานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และอาชีพเกษตรกรยังผลิตผลผลิตทางการเกษตรเป็นสินค้าหลักส่งออกสร้างรายได้ให้แก่ประเทศเป็นลำดับหนึ่งมาช้านาน นับว่าเศรษฐกิจของประเทศขึ้นอยู่กับอาชีพเกษตรกรเป็นสำคัญ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2560) ปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้การประกอบอาชีพเกษตรกรไทยเป็นหนี้ มีหลายสาเหตุมีหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยภายในที่สามารถควบคุมได้และปัจจัยภายนอกที่เกษตรกรไม่

สามารถควบคุมได้ มีดังนี้ ในเรื่องของ การขาดเงินทุนเกษตรกรมีเงินทุนไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพจึงทำให้เกษตรกรยืมเงินจากนายทุน หรือแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ที่มีดอกเบี้ยราคาสูง ในเรื่องของ การขาดพื้นที่ดินในการประกอบอาชีพ เกษตรกรบางรายมีพื้นที่ในการประกอบอาชีพจำนวนน้อย เกษตรกรบางรายไม่มีพื้นที่ในการประกอบอาชีพจึงทำให้เช่าพื้นที่เสียค่าเช่าที่ราคาแพงบางครั้งถูกเอาเปรียบจากการเช่าที่ดินทำกิน ปัญหาในเรื่องผลผลิตและการผลิต เกษตรกรไม่มีความรู้ในเรื่องของการผลิตสมัยใหม่ที่ถูกต้อง ทั้งในเรื่องของการดูแลรักษาหรือการใช้ปุ๋ย ยาฆ่าแมลงและยาปราบศัตรูพืชต่าง ๆ ใครว่าดีเกษตรกรก็ทำตามโดยไม่ได้ศึกษาให้ดูว่าสิ่งที่ทำเหมาะสมกับพื้นที่ทางการเกษตรของตนเองหรือไม่ และปัญหาสำคัญคือในเรื่องของการตลาด เกษตรกรยังใช้วิธีการแบบตลาดแบบเดิม ๆ ทำมากแต่ได้น้อย ซึ่งถือว่าเป็นเกษตรกรยุค 0.1 เลยก็ว่าได้ ผลิตอะไรออกมาก็ขายสิ่งนั้นออกไป เมื่อผลิตสินค้าทางการเกษตรออกมาเหมือนกันจำนวนมากๆ ทำให้สินค้าล้นตลาด หรือการที่สินค้าไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐานส่งผลให้ถูกกดราคาผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ การถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง (พิชญา แยมทัศน, 2559) “วงจรหนี้ของเกษตรกรมาจากการขาดสภาพคล่อง ทุนต่ำ ทำเกษตรไม่ได้ดี รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ติดกับดักนโยบายแก้หนี้ ที่เน้นช่วยระยะสั้น เช่น การพักหนี้ มากกว่าการแก้ปัญหาระยะยาว ขณะที่สถาบันการเงินก็เน้นการปล่อยสินเชื่อให้ลูกหนี้กู้เงินมาใช้หนี้ก้อนเดิม สร้างวัฒนธรรมหมุนหนี้ แทนที่จะส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินที่ยั่งยืน เพราะฉะนั้นตรงนี้ต้องปลดล๊อควัฒนธรรมการปล่อยกู้ของสถาบันการเงิน เปลี่ยน KPI เรื่องปริมาณสินเชื่อ เป็นคุณภาพสินเชื่อแทน” สิ่งเหล่านี้คือสาเหตุที่ทำให้เกษตรกรเป็นหนี้ และเจ้าหนี้รายใหญ่ของเกษตรกรไทยคือธนาคารเพื่อการเกษตร (ข่าวช่อง 8, 2565 : ออนไลน์)

การบริหารจัดการสหกรณ์เป็นการดำเนินธุรกิจแบบหนึ่ง ซึ่งคณะบุคคลร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และจะต้องจดทะเบียนตาม พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ. 2542 ปัจจุบันมีสหกรณ์ประเภทต่างๆ ถึงแม้ว่าสหกรณ์ส่วนใหญ่สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นองค์กรที่เข้มแข็งและให้บริการแก่สมาชิกอย่างเพียงพอและทั่วถึง แต่ในขณะเดียวกันยังมีสหกรณ์จำนวนไม่น้อยที่มีปัญหาในการดำเนินงานและเกิดข้อบกพร่องในการบริหารจัดการจนต้องปิดตัวไปไม่สามารถดำเนินกิจการต่อได้ สาเหตุสำคัญก็เนื่องมาจากระบบการบริหารจัดการของสหกรณ์ยังไม่มีประสิทธิภาพ ในปัจจุบันนี้สหกรณ์มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น สหกรณ์มีขนาดใหญ่ขึ้น ปริมาณธุรกิจมากขึ้นและซับซ้อนยิ่งขึ้น สหกรณ์จึงจำเป็นต้องมีบทบาทของสหกรณ์ที่ชัดเจนรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สหกรณ์สามารถมีการบริหารจัดการที่ดีขึ้นและสามารถดำเนินกิจการอยู่ได้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2560)

สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลกจึงเป็นสหกรณ์ที่น่าสนใจซึ่งเป็นต้นกำเนิดสหกรณ์ของประเทศไทย ยังเป็นสหกรณ์ที่มีสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องปัจจุบันมีสมาชิกสหกรณ์จำนวนสมาชิก 7,327 คน (รายงานประจำปี สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด, 2564) และ จากข้อมูลสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558 สหกรณ์วัดจันทร์จำกัด มีผลการจัดระดับมาตรฐานปี 2556 ระดับดีเลิศ (รอบปีบัญชี 31 มีนาคม 2557) และที่สำคัญสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัดเป็นสหกรณ์เดียวที่ได้รับรางวัลจรรยาบรรณกิตติคุณ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2561 จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ซึ่งพิจารณาจากการบริหารจัดการสหกรณ์ได้โดยเป็นระยะเวลา ณ ขณะนั้น 102 ปี ซึ่งถือว่าเป็นสหกรณ์ต้นแบบที่สามารถดูแลสมาชิกสหกรณ์ได้เป็นระยะเวลายาวนานจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลากว่า 107 ปีแล้ว ที่สำคัญมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ซึ่งได้รับการควบคุมดูแลโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (โพสต์ทูเดย์ ออนไลน์, 2561 : ออนไลน์)

ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของคำว่าสหกรณ์ที่เกิดจากการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ก่อตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งอยู่ภายใต้ความเสมอภาค ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์ ผู้วิจัยมีความคิดว่าสิ่งสำคัญที่ทำให้สหกรณ์สามารถดำเนินกิจการอยู่ได้ และมีสมาชิกที่เพิ่มมากขึ้นทุกปีนั้นคือเรื่องบทบาทของสหกรณ์ ที่มีต่อสมาชิกสหกรณ์ในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง และเพื่อหาแนวทางและวิธีการพัฒนาของสหกรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาบทบาทของสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์ เป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงบทบาทสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์ โดยแบ่งบทบาทของสหกรณ์ออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกของสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด มีสมาชิกสามัญ จำนวน 4,538 คน สมาชิกสมทบจำนวน 2,789 คน รวมมีสมาชิกทั้งสิ้น จำนวน 7,327 คน (รายงานประจำปี สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด, 2564)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกของสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จำนวน 400 คน ใช้วิธีคำนวณตามสูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 อ้างถึงใน ปิยะวัฒน์ น้อยนอมเมือง, 2559) ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้เท่ากับ 380 คน อย่างไรก็ตามเพื่อความลงตัวในการเก็บข้อมูลในแต่ละแห่ง และสำรองการเสียหายหรือฉีกขาดเพื่อป้องกันการเกิดความไม่สมบูรณ์ในแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงได้กลุ่มตัวอย่างรวมจำนวน 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาการบริหารจัดการสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทของสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง

โดยคำถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้คะแนนเป็นรายข้อมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีเกณฑ์ที่กำหนดให้คะแนนคำตอบแบบสอบถามในแต่ละระดับดังนี้

5	หมายถึง	บทบาทสหกรณ์ระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	บทบาทสหกรณ์ระดับมาก
3	หมายถึง	บทบาทสหกรณ์ระดับปานกลาง
2	หมายถึง	บทบาทสหกรณ์ระดับน้อย
1	หมายถึง	บทบาทสหกรณ์ระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แนวทางในการพัฒนาสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์

3. การสร้างเครื่องมือการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้า และสังเคราะห์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ หนังสือ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และเอกสารต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้สมบูรณ์ที่สุดสำหรับการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้

3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ตรงตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3.3 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เพื่อเสนอเพิ่มและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนจะนำไปใช้ในการศึกษางานวิจัย จำนวน 3 ท่าน

4. การทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

ทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบโครงสร้างของแบบสอบถาม ว่ามีข้อคำถามครบที่จะศึกษาตามที่ระบุไว้ในวัตถุประสงค์ การวิจัย และสมมติฐานการวิจัย ที่เรียกว่าการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) เพื่อแก้ไข ปรับปรุง หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความในเครื่องมือที่สร้างไว้ว่ามีความสอดคล้องกับการนิยามตัวแปรที่ต้องการวัดหรือไม่ ที่เรียกว่าการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC : Index of item objective congruence) โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

การทดสอบข้อคำถาม เป็นการทดสอบรายข้อ โดยข้อคำถามที่ใช้ได้ในขั้นตอนนี้ ค่า IOC ต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5

การทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำเอาแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ทำสำเนาแบบสอบถามจำนวน 20 - 30 ชุด ไปทดลองใช้ (pretest) กับกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้ ไปทดสอบหาความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรของ ครอนบาช (Cronbach) เพื่อคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha – Coefficient)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความเชื่อถือได้จากค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha – Coefficient) ของ ครอนบาช (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha – Coefficient) = (> 0.75) จากค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาชที่ได้ แสดงว่าคำถามในแบบสอบถามสามารถวัดค่าตัวแปรในการวิจัยอยู่ในระดับที่เชื่อถือได้สูงพอที่จะยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถาม ดังกล่าวนี้นี้ไปใช้เก็บข้อมูลจริงต่อไป ซึ่งหลังจากเก็บข้อมูลจริงเพื่อทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม ค่า Alpha-Coefficient ที่ได้ คือ 0.958 แสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการได้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณ

5.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ วัดจันทร์ จำกัด จำนวน 400 ตัวอย่าง เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเองทั้งหมด โดยผู้วิจัยช่วยให้คำแนะนำในการตอบคำถามในแบบสอบถาม ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจคำถาม

5.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารวิชาการ เช่น ตำรา วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย บทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสาร ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ คำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการทำวิจัย และประกอบการวิเคราะห์สรุปผล

6. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

เมื่อทำการเก็บแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่างเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดระเบียบข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ความพึงพอใจการบริหารจัดการสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์ โดยนำไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สำหรับการวิเคราะห์บทบาทสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

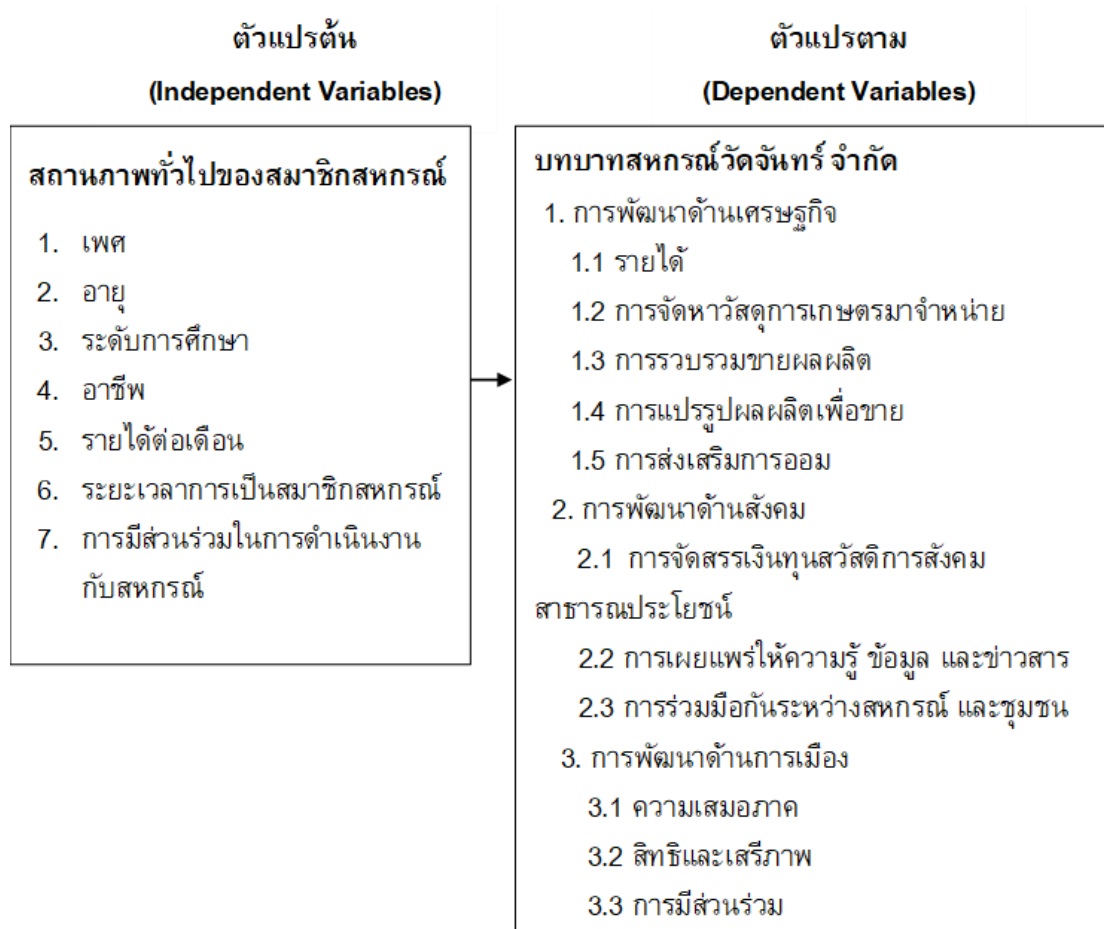
การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หลักการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยโปรแกรม สำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติดังนี้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive) ได้แก่

7.1 ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

7.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สำหรับการวิเคราะห์บทบาทสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทบทวนและรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและมีความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องบทบาทสหกรณ์ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จึงได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องบทบาทสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยข้อมูลได้ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 63.8 มีอายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 ระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34 มีอาชีพทำนาจำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน อยู่ช่วงรายได้ 20,001 – 25,000 บาทต่อเดือนจำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 มีธุรกิจสินเชื่อ/การกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ 100,000 บาทขึ้นไป จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 และมีการถือหุ้นในสหกรณ์ (วงเงิน) ของสมาชิกสหกรณ์ 10,000 – 50,000 บาท จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3

ตารางที่ 1 บทบาทสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก

บทบาทสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก	$\bar{x}$	<i>S. D.</i>	ระดับบทบาท
1. บทบาทในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	4.40	0.63	มาก
2. บทบาทในการพัฒนาด้านสังคม	4.64	0.57	มากที่สุด
3. บทบาทในการพัฒนาด้านการเมือง	4.50	0.59	มาก
รวม	4.51	0.60	มากที่สุด

2. จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์ โดยผู้วิจัยศึกษาในเรื่องของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ในภาพรวมพบว่า สหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก มีบทบาทในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของสมาชิกสหกรณ์ ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทในด้านการพัฒนาด้านสังคม ($\bar{x} = 4.64$) มีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนบทบาทในการพัฒนาด้านการเมือง ($\bar{x} = 4.50$) และบทบาทในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ($\bar{x} = 4.40$) ของสมาชิกสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม และรายชื่อที่สหกรณ์ให้บริการและดำเนินกิจการเพื่อสนับสนุนตามบทบาทสหกรณ์ ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง พบว่า

2.1 สหกรณ์มีบทบาทในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ($\bar{x} = 4.40$) ของสมาชิกสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมในด้านเศรษฐกิจ พบว่า สหกรณ์มีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การส่งเสริมการออมทรัพย์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อยของกิจกรรมการออมทรัพย์ พบว่าระดับมากที่สุดทั้ง 2 กิจกรรมย่อย สหกรณ์มีการส่งเสริมและให้บริการรับฝาก – ถอนเงินซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือสหกรณ์ให้ความสะดวกรวดเร็วแก่สมาชิกสหกรณ์ และสหกรณ์มีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมด้านรายได้ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือกิจกรรมการจัดหาวัสดุ การเกษตรมาจำหน่าย กิจกรรมการรวบรวมขายผลผลิต และกิจกรรมการแปรรูปผลผลิตเพื่อขายตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมย่อยของกิจกรรมหลักในด้านต่าง ๆ พบว่า กิจกรรมด้านรายได้ สมาชิกสหกรณ์มีความคิดเห็นว่าสหกรณ์เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิกอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือสหกรณ์ทำให้สมาชิกมีรายได้จากการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก ในส่วนกิจกรรมการจัดหาวัสดุการเกษตรมาจำหน่าย สมาชิกมีความคิดเห็น พบว่าระดับมากที่สุดทั้ง 2 กิจกรรมย่อย สหกรณ์เป็นร้านค้าขายสินค้า และวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรที่ตรงตามความต้องการ และให้บริการที่สะดวกรวดเร็วให้กับสมาชิกสหกรณ์ซึ่งค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัดเป็นสถานที่จัดหาสินค้าวัสดุอุปกรณ์การเกษตรมาขายให้สมาชิกในราคาที่ยุติธรรม และมีคุณภาพ ในส่วนกิจกรรมการรวบรวมขายผลผลิตสมาชิกสหกรณ์มีความคิดเห็นว่สหกรณ์มีเครื่องมือและอุปกรณ์การตลาดเพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกอยู่ในระดับมากที่สุด และรองลงมาสหกรณ์ได้รวบรวมผลผลิตทางการเกษตรของสมาชิกอยู่ในระดับมากที่สุด และกิจกรรมด้านการแปรรูปผลผลิตเพื่อขายสมาชิกสหกรณ์มีความคิดเห็นว่สหกรณ์มีระบบการจัดการความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลผลิตอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือสหกรณ์มีเครื่องมือและอุปกรณ์การแปรรูปอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 สหกรณ์มีบทบาทในด้านการพัฒนาด้านสังคม ($\bar{x} = 4.64$) ของสมาชิกสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมในด้านสังคม พบว่า สหกรณ์มีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมด้านการจัดสรรเงินทุนสวัสดิการสังคม สาธารณประโยชน์ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือกิจกรรมการเผยแพร่ให้ความรู้ ข้อมูล และข่าวสาร และกิจกรรมการร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์และชุมชนตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมย่อยของกิจกรรมหลักในด้านต่าง ๆ พบว่า กิจกรรมด้านการจัดสรรเงินทุนสวัสดิการสังคมสาธารณประโยชน์ระดับมากที่สุดทั้ง 2 กิจกรรมย่อย สมาชิกได้รับประโยชน์เมื่อสหกรณ์จัดสรรเงินทุนเพื่อสวัสดิการสังคมซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือสหกรณ์ให้การช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบภัยธรรมชาติ ในส่วนกิจกรรมการเผยแพร่ให้ความรู้ ข้อมูล และข่าวสาร สมาชิกสหกรณ์มีความคิดเห็นว่สหกรณ์จัดให้มีการประชุมให้การศึกษาฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด และในส่วนกิจกรรมการร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์และชุมชน พบว่าระดับมากที่สุดทั้ง 2 กิจกรรมย่อย สมาชิกมีความคิดเห็นว่สหกรณ์มีส่วนช่วยให้ชุมชนร่วมกันแก้ปัญหาความยากจนซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และรองลงมาคือสหกรณ์มีส่วนช่วยให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้

2.3 สหกรณ์มีบทบาทในการพัฒนาด้านการเมือง ($\bar{x} = 4.50$) ของสมาชิกสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก มีบทบาทอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมในการเมือง พบว่า สหกรณ์มีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมสิทธิและเสรีภาพซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ กิจกรรมความเสมอภาค เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมย่อยของกิจกรรมหลักในด้านต่าง ๆ พบว่า กิจกรรมสิทธิและเสรีภาพอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 2 กิจกรรมย่อย สมาชิกมีความคิดเห็นว่สมาชิกมีสิทธิและเสรีภาพในการออกเสียงคนละ 1 เสียงโดยเท่าเทียมกันซึ่งค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือสหกรณ์ได้แจ้งให้สมาชิกทุกคนทราบเพื่อเข้าร่วมการประชุม ในส่วนของกิจกรรมความเสมอภาคสมาชิกมีความคิดเห็นว่ในการประชุมของสหกรณ์มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกออกเสียงในระดับมากที่สุด และสหกรณ์ให้บริการแก่สมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจด้วยความเสมอภาคอยู่ในระดับมาก และในส่วนของกิจกรรมการมีส่วนร่วมมีบทบาทอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมย่อยของกิจกรรมหลักในด้านต่าง ๆ พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในการออกเสียงแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และสหกรณ์มีบทบาทอยู่ในระดับมาก 2 กิจกรรมย่อย คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาผลการดำเนินงานซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือสมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อกำหนดแผนงานโครงการ

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง ของสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก พบว่าสมาชิกสหกรณ์มีความคิดเห็นดังนี้

3.1 ปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มากที่สุดคือ การทำธุรกรรมทางการเงินต้องเข้าไปสหกรณ์เท่านั้น รองลงมา คือ สมาชิกบางคนอายุมากเข้าไม่ถึงข้อมูลทางออนไลน์ ราคาสินค้าทางการเกษตรบางชนิดมีคู่แข่งทางการตลาดสูง สมาชิกสหกรณ์มีหนี้สินเพิ่มมากขึ้น ค่าการชำระ สินค้าที่นำมาจำหน่ายไม่หลากหลาย สินค้าที่นำมาจำหน่ายบางชนิดราคาใกล้เคียงกับท้องตลาด และประชุมควรมีการระบุเวลาที่ชัดเจน ตามลำดับ

3.2 แนวทางในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง พบว่า สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก มีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง ของสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัดควรมีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นมากขึ้นเพื่อเพิ่มการรู้จักให้คนทั่วไป เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าเพื่อมาจำหน่ายให้มีความหลากหลายมากขึ้น และเพื่อสร้างรายได้มากขึ้น ส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิกในเรื่องการเงิน การออม รวมไปถึงการบริหารจัดการในเรื่องการเงิน ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้ยั่งยืน และเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรให้สูงขึ้น จูงใจให้สมาชิกสหกรณ์ให้ความร่วมมือมาประชุมกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสิทธิประโยชน์ของสมาชิก จูงใจสมาชิกให้ร่วมมือกับสหกรณ์ในทุกโครงการ จึงทำให้ทุกๆโครงการที่สหกรณ์จัดขึ้นมีความเข้มแข็ง พร้อมก้าวไปข้างหน้าพร้อมกัน รณรงค์ให้สมาชิกซื้อสินค้าสหกรณ์มากขึ้น สหกรณ์ควรมีการเผยแพร่เกี่ยวกับการบริหารจัดการอย่างเปิดเผย ให้สมาชิกมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นด้านการเมืองการ

ปกครอง และมีส่วนร่วมคิดเห็นด้านสังคมและเศรษฐกิจด้านต่างที่เกี่ยวข้องระบบสหกรณ์ และสมาชิกควรมีความกล้าที่จะเสนอความคิด นโยบายมากขึ้น เพื่อพัฒนาสหกรณ์ให้ทันสมัย ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์ ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยที่เป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก มีบทบาทในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของสมาชิก ในภาพรวมมีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด จากผลวิจัยนี้อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด มีความเชื่อถือ เชื่อมมั่น และไว้วางใจในการดำเนินกิจการต่างๆ ของสหกรณ์ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจอาจจะส่งผลต่อสมาชิก ซึ่งสมาชิกสามารถรับรู้ และเข้าถึงผลประโยชน์ที่ตนเองได้รับ ช่วยแก้ไขปัญหาในเรื่องการดำเนินชีวิตให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของสมาชิกได้อย่างแท้จริง สิ่งเหล่านี้อาจเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์วัดจันทร์ยังคงอยู่ และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจในการเป็นสหกรณ์ตัวอย่างที่สามารถนำไปเป็นต้นแบบในการดำเนินการของสหกรณ์อื่น ๆ ได้ สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด ได้ดำเนินธุรกิจหลัก คือ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้กับสมาชิก ธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก และธุรกิจแปรรูป (น้ำดื่ม) ซึ่งสหกรณ์วัดจันทร์ ยังเป็นต้นกำเนิดสหกรณ์ของประเทศไทย และที่สำคัญสหกรณ์วัดจันทร์สามารถดำเนินการมาได้จนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลากว่า 107 ปีแล้วได้ดำเนินธุรกิจเพื่อให้บริการแก่สมาชิกมาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง เพื่อให้สมาชิกมีวิถีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากข้อมูลสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558 สหกรณ์วัดจันทร์จำกัด มีผลการจัดระดับมาตรฐานปี 2556 ระดับดีเลิศ (รอบปีบัญชี 31 มีนาคม 2557) ส่งผลให้สมาชิกของสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัดมีจำนวนที่เพิ่มขึ้นทุกปีอีกด้วย

2. บทบาทของสหกรณ์ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ พบว่าสหกรณ์มีบทบาทอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสหกรณ์ให้ความสำคัญกับเรื่องของการรายได้สมาชิกเกษตรกรเป็นสำคัญดังคำที่ว่า ยามมีมาฝาก ยามยากมาถอน ยามเดือดร้อนมากู้ สวัสดิการมีอยู่ตลอดชีวิต เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ พร้อมส่งเสริมสนับสนุน และช่วยเหลือสมาชิกตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ทั้งในด้านเงินทุน/วัสดุที่ใช้ในการทำเกษตรกรรม เป็นตลาดในการรวบรวมผลผลิตให้กับสมาชิกโดยเฉพาะในเรื่องของการรวบรวมข้าวจากธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก ทั้งยังมีสินค้าอุปโภคบริโภคที่สมาชิกจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวันที่สามารถซื้อได้ในราคาไม่สูง และสหกรณ์ใช้วิธีการปันผลโดยนำเงินปันผลมาชำระสินค้าของสหกรณ์สมาชิกที่สั่งซื้อสินค้าของสหกรณ์จำนวนมากมีบริการส่งฟรีถึงหน้าบ้านอีกด้วย ส่วนเงินปันผลที่เหลือนำไปเข้าหุ้นและเงินฝากออมทรัพย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประคอง งามศิริศักดิ์ (2551) ที่ศึกษาบทบาทสหกรณ์ภาคเกษตรของจังหวัดอุตรดิตถ์ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของสมาชิก พบว่า บทบาทในการพัฒนาด้าน

เศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก เพราะว่าสหกรณ์มีความประสงค์ช่วยเหลือและสนับสนุนในการประกอบอาชีพโดยมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านการผลิต การเป็นแหล่งเงินทุนให้เงินกู้/สินเชื่อสนับสนุนแก่สมาชิก การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรมาจำหน่ายเพื่อลดต้นทุนการผลิต และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญา สุริยะ (2559) ที่ศึกษาบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนกับการพัฒนาชุมชน : กรณีศึกษาสหกรณ์เครดิตยูเนียนหมอสมหวังแคว้ง จำกัด ตำบลปลงแสนทอง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง พบว่าบทบาทในการส่งเสริมเศรษฐกิจได้แก่การสร้างแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพที่ดีให้แก่สมาชิก และการส่งเสริมด้านอาชีพให้สมาชิกได้มีรายได้ที่มั่นคง

หากวิเคราะห์พิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า การส่งเสริมการออมทรัพย์สหกรณ์มีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะว่าสหกรณ์มีการส่งเสริมและให้บริการรับฝาก – ถอนเงิน และให้ความสะดวกรวดเร็วแก่สมาชิกสหกรณ์ การให้สินเชื่อแก่สมาชิกสหกรณ์เป็นปัจจัยหลักในการที่ทำให้สมาชิกได้เข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ เพื่อใช้ในการลงทุนทำเกษตรกรรม ที่มีความมั่นคง ปลอดภัยต่อสมาชิกสหกรณ์ ทั้งยังมีเงินเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรณาสีทิ กิจเจริญถาวรชัย (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรจำกัดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการและความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ผลต่อการเลือกใช้บริการ และความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีเหตุผลในการมาใช้บริการเรื่องอัตราดอกเบี้ยเงินเชื่อ เงินกู้ต่ำ ส่วนอัตราเงินฝากสูง ราคาสินค้าที่นำมาจำหน่ายถูกกว่าท้องตลาด มีอัตราดอกเบี้ยการใช้เครดิตถูกกว่าที่อื่น พร้อมทั้งอัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูง มีการให้บริการรับฝากเงินถอนเงินที่สะดวกรวดเร็ว และถูกต้อง สหกรณ์มีบทบาทอยู่ในระดับมาก 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมด้านรายได้ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เพราะว่าสหกรณ์เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ และสหกรณ์ทำให้สมาชิกมีรายได้จากการประกอบอาชีพ รองลงมาคือกิจกรรมการจัดหาวัสดุทางการเกษตรมาจำหน่าย เพราะว่า สหกรณ์เป็นร้านค้าขายสินค้าและวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรที่ตรงตามความต้องการให้บริการที่สะดวกรวดเร็ว และเป็นสถานที่จัดหาสินค้าวัสดุอุปกรณ์การเกษตรมาขายให้สมาชิกในราคาที่ยุติธรรม และมีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ คุณเงิน (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องข้าวกับบทบาทสหกรณ์การเกษตรในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่พึงประสงค์ ผลการศึกษาพบว่า สหกรณ์การเกษตรมีบทบาทในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกสหกรณ์ตั้งแต่ การให้ตัดสินใจเพื่อใช้จ่ายในการเพาะปลูกข้าว ตั้งแต่ เมล็ดพันธุ์ การเตรียมแปลง การจ้างดำนา ซ้ำปุ๋ยและยาฆ่าแมลง ค่าใช้จ่ายในการเกี่ยวเกี่ยว ตลอดจนมีบทบาทเช่นเดียวกับพ่อค้าคนกลางในการรับซื้อข้าวเปลือกจากสมาชิก โดยสหกรณ์จะรับซื้อตามราคาตลาดซึ่งอาจเท่ากับพ่อค้าคนกลางหรือสูงกว่า โดยมีการชั่งตวงวัดอย่างยุติธรรม ไม่เอารัดเอาเปรียบ กิจกรรมการรวบรวมขายผลผลิตสหกรณ์อยู่ในระดับมาก เพราะว่ามีเครื่องมือและอุปกรณ์การตลาดเพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก และสหกรณ์ได้รวบรวมผลผลิตทางการเกษตรของสมาชิก และกิจกรรมการแปร

รูปผลผลิตเพื่อขายอยู่ในระดับมาก เพราะว่าสหกรณ์มีระบบการจัดการความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลผลิต และสหกรณ์มีเครื่องมือและอุปกรณ์การแปรรูปสำหรับสมาชิก

3. บทบาทของสหกรณ์ในด้านการพัฒนาด้านสังคม พบว่าสหกรณ์ มีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะว่าสหกรณ์การจัดสรรเงินทุนสวัสดิการสังคมสาธารณประโยชน์ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือเผยแพร่ให้ความรู้ ข้อมูล และข่าวสาร และการร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์ ตามลำดับ

หากวิเคราะห์พิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่ากิจกรรมด้านการจัดสรรเงินทุนสวัสดิการสังคมสาธารณประโยชน์ระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกได้รับประโยชน์เมื่อสหกรณ์จัดสรรเงินทุนเพื่อสวัสดิการสังคมทั้งสวัสดิการเงินฝากออมทรัพย์สำหรับบุตรแรกของสมาชิก ทุนการศึกษาให้กับบุตรหลานของสมาชิก เบี้ยยังชีพให้กับสมาชิกที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป และเงินฌาปนกิจสงเคราะห์ให้กับสมาชิกที่เสียชีวิต และสหกรณ์ให้การช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบภัยธรรมชาติจากการทำการเกษตรอีกด้วย ในเรื่องกิจกรรมการเผยแพร่ให้ความรู้ ข้อมูล และข่าวสาร อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสหกรณ์จัดให้มีการประชุมให้การศึกษาฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องทุกปี ไม่ว่าจะเป็นการอบรมแก่กลุ่มสตรี การอบรมแก่สมาชิก สหกรณ์โครงการผลิตข้าวคุณภาพ หรือสมาชิกสหกรณ์ใหม่มากมายหลายโครงการ และมีการให้ข้อมูลประชาสัมพันธ์เรื่องต่างๆ ของสหกรณ์ได้อย่างทั่วถึงทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ ที่สำคัญสหกรณ์วัดจันท์ยังได้รับรางวัล COOP SELECT 4.0 จากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ร่วมกับ ISMED, กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ ได้นำเสนอโมเดลธุรกิจ “สหกรณ์วัดจันท์ จำ กัด 4.0” Social Media Platform ใช้ในการประชาสัมพันธ์ และติดต่อประสานงานกับสมาชิกสหกรณ์ให้มีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

4. บทบาทของสหกรณ์ในการพัฒนาด้านการเมือง พบว่าสหกรณ์มีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมในด้านการเมือง พบว่า สหกรณ์มีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมสิทธิและเสรีภาพซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ กิจกรรมความเสมอภาค และในส่วนของกิจกรรมการมีส่วนร่วมมีบทบาทอยู่ในระดับมาก

หากวิเคราะห์พิจารณาเป็นรายกิจกรรม กิจกรรมสิทธิและเสรีภาพมีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกมีความคิดเห็นว่าสมาชิกมีสิทธิและเสรีภาพในการออกเสียงคนละ 1 เสียงโดยเท่าเทียมกันซึ่งค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาสหกรณ์ได้แจ้งให้สมาชิกทุกคนทราบเพื่อเข้าร่วมการประชุม ในส่วนของกิจกรรมความเสมอภาคสมาชิก มีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าการประชุมของสหกรณ์มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกออกเสียงระดับมากที่สุด และสหกรณ์ให้บริการแก่สมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจด้วยความเสมอภาคอยู่ในระดับมาก และในส่วนของกิจกรรมการมีส่วนร่วมมีบทบาทอยู่ในระดับมาก พิจารณากิจกรรมย่อยพบว่าสมาชิกมีส่วนร่วมในการออกเสียงแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด สมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือสมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อกำหนดแผนงานโครงการ ตาม

กฎหมายและข้อบังคับสหกรณ์ได้บัญญัติและกำหนดเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมไว้ เป็นไปตามหลักการสหกรณ์ หลักการข้อที่ 2 การควบคุมสมาชิกตามแนวประชาธิปไตย (ประคองงามสิริศักดิ์, 2551)

5. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง ของสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก พบว่าสมาชิกสหกรณ์มีความคิดเห็น และวิเคราะห์ได้ดังนี้

5.1 ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานได้แก่ การทำธุรกรรมทางการเงินต้องเข้าไปสหกรณ์เท่านั้น รองลงมา คือ สมาชิกบางคนอายุมากเข้าไม่ถึงข้อมูลทางออนไลน์ ราคาสินค้าทางการเกษตรบางชนิดมีคู่แข่งทางการตลาดสูง สมาชิกสหกรณ์มีหนี้สินเพิ่มมากขึ้น ค่าการชำระ สินค้าที่นำมาจำหน่ายไม่หลากหลาย สินค้าที่นำมาจำหน่ายบางชนิดราคาใกล้เคียงกับท้องตลาด และประชุมควรมีการระบุเวลาที่ชัดเจน ตามลำดับ

5.2 แนวทางในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง

มีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง ของสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัดควรมีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นมากขึ้นเพื่อเพิ่มการรู้จักให้คนทั่วไป เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าเพื่อมาจำหน่ายให้มีความหลากหลายมากขึ้น และเพื่อสร้างรายได้มากขึ้น ส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิกในเรื่องการเงิน การออม รวมไปถึงการบริหารจัดการในเรื่องการเงิน ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้ยั่งยืน และเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรให้สูงขึ้น จูงใจให้สมาชิกสหกรณ์ให้ความร่วมมือมาประชุมกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสิทธิประโยชน์ของสมาชิก จูงใจสมาชิกให้ร่วมมือกับสหกรณ์ในทุกโครงการ จึงทำให้ทุก ๆ โครงการที่สหกรณ์จัดขึ้นมีความเข้มแข็ง พร้อมก้าวไปข้างหน้าพร้อมกัน รมรณคให้สมาชิกซื้อสินค้าสหกรณ์มากขึ้น สหกรณ์ควรมีการเผยแพร่เกี่ยวกับการบริหารจัดการอย่างเปิดเผย ให้สมาชิกมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นด้านการเมืองการปกครอง และมีส่วนร่วมคิดเห็นด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจและด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องระบบสหกรณ์ และ สมาชิกควรมีความกล้าที่จะเสนอความคิด นโยบายมากขึ้น เพื่อพัฒนาสหกรณ์ให้ทันยุคสมัย ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ตามทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษบทบาทของสหกรณ์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง พบว่าปัญหาและอุปสรรคที่มากที่สุดคือ การทำธุรกรรมทางการเงินต้องเข้าไปสหกรณ์เท่านั้น รองลงมา คือ สมาชิกบางคนอายุมากเข้าไม่ถึงข้อมูลทางออนไลน์ ราคาสินค้าทางการเกษตรบางชนิดมีคู่แข่งทางการตลาดสูง สมาชิกสหกรณ์มีหนี้สินเพิ่มมากขึ้น ค่าการชำระ สินค้าที่นำมา

จำหน่ายไม่หลากหลาย สินค้าที่นำมาจำหน่ายบางชนิดราคาใกล้เคียงกับท้องตลาด และประชุมควรมีการระบุเวลาที่ชัดเจน ตามลำดับ ผู้วิจัยจึงขอเสนอประเด็นข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด ควรมีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นมากขึ้นเพื่อเพิ่มการรู้จักให้คนทั่วไป ซึ่งจะเกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าเพื่อมาจำหน่ายให้มีความหลากหลายมากขึ้น และเพื่อสร้างรายได้มากขึ้น ส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิกในเรื่องการเงิน การออม รวมไปถึงการบริหารจัดการในเรื่องการเงิน ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้ยั่งยืน และเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรให้สูงขึ้น

2. การพัฒนาด้านการเมือง สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการอย่างเปิดเผย ให้สมาชิกมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบสหกรณ์ และสมาชิกควรมีความกล้าที่จะเสนอความคิด นโยบายมากขึ้น เพื่อพัฒนาสหกรณ์ให้ทันสมัย

3. การพัฒนาด้านสังคม สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด ควรมีการจัดกิจกรรมและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกสหกรณ์และชุมชน และมีแหล่งกระจายข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ให้สมาชิกสหกรณ์ได้รับทราบอย่างทั่วถึง มีการจัดสรรเงินทุนเพื่อสวัสดิการสังคม ให้ความช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์เมื่อประสบภัยธรรมชาติต่างๆ

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาทบทวนสหกรณ์ภาคเกษตรในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และสังคมเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ระดับครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์วัดจันทร์ เพื่อได้รับทราบข้อมูลของสมาชิกแบบละเอียดในการดำเนินชีวิต และปัญหาอุปสรรคต่างๆ เพื่อสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการดำเนินการหรือเป็นนโยบายของสหกรณ์เพื่อช่วยเหลือสมาชิกต่อไป

2. ควรมีการศึกษากิจการการจัดการของสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด เป็นวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่ในสหกรณ์ และประเมินความพึงพอใจในการบริหารจัดการแบบย้อนกลับโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกสหกรณ์ เพื่อศึกษากิจการการจัดการที่ดีที่สหกรณ์อื่นๆสามารถนำไปบริหารจัดการตามได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2560). รายงานการประชุมคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกร. กรุงเทพมหานคร: สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- ข่าวช่อง 8. (2565). วิฤตเกษตรกรไทย! 90% มีหนี้. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2565. แหล่งที่มา : https://www.thaich8.com/news_detail/105639
- ประคอง งามศิริศักดิ์. (2551). บทบาทสหกรณ์ภาคเกษตรของจังหวัดอุดรธานีในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของสมาชิก. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ปัญญา สุริยะ. (2559). บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนกับการพัฒนาชุมชน : กรณีศึกษาสหกรณ์เครดิตยูเนียน หมอสมวังแก้ว จำกัด ตำบลปงแสนทอง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปิยะวัฒน์ น้อยนอนเมือง. (2559). การจัดการสหกรณ์ที่มีผลต่อคุณภาพการให้บริการสมาชิกของสหกรณ์ การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. คณะวิทยาการจัดการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พิชญา แยมทัศน. (2559). บทบาทสหกรณ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรถาวรพัฒนา พิชณุโลก จำกัด จังหวัดพิษณุโลก. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- โพสต์ทูเดย์ ออนไลน์. (2561). กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จัดงานวันคล้ายวันสถาปนาครบรอบ 66 ปี. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2565. แหล่งที่มา: <https://www.posttoday.com/pr/544246>
- พรณาสีทิ กิจเจริญถาวรชัย. (2553). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรจำกัดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการและความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สมศักดิ์ คุณเงิน. (2556). ข้างกับบทบาทสหกรณ์การเกษตรในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ที่พึงประสงค์. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจ และการเมือง. วิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด. (2564). รายงานประจำปี 2564 รายงานประจำปี สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด. พิชณุโลก: สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด.

กลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในจังหวัดขอนแก่น
**Competitive Strategies of Artificial Grass Football Field Rental Business
in Khon Kaen Province**

ชวรินทร์ ออบสุกลิ่น และ รัชดา ภักดียิ่ง

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Chawarin Obsuklin and Ratchada Phakdeeying
Northeastern University, Thailand
Corresponding Author, Email : t.obsuklin@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการ ส่วนประสมการตลาดและกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ความสัมพันธ์ของส่วนประสมทางการตลาดกับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และนำเสนอกลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง ผู้ใช้บริการจำนวน 240 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มาครั้งละ 2-6 คน ใช้บริการช่วงวันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 20.00-22.00 น. ครั้งละประมาณ 2 ชั่วโมง เพื่อนมื่อพักผ่อนต่อการตัดสินใจใช้บริการ มาเพื่อออกกำลังกายด้วยการเตะบอล และจองสนามผ่านโทรศัพท์ ด้านส่วนประสมการตลาด พบว่าค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดกับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขัน พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านส่งเสริมการตลาดและด้านพนักงาน มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านกระบวนการให้บริการ ด้านลักษณะทางกายภาพไม่มีความสัมพันธ์กัน และกลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ (Product Strategy) กลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์ (Relationship Strategy) กลยุทธ์ด้านทรัพยากรมนุษย์ (Human Strategy) และ กลยุทธ์การสร้างภาพลักษณ์ (Image Strategy)

คำสำคัญ : ส่วนประสมทางการตลาด; กลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขัน; สนามฟุตบอลหญ้าเทียม

* วันที่รับบทความ : 22 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 1 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 2 มิถุนายน 2566

Received: May 22, 2023; Revised: June 1, 2023; Accepted: June 2, 2023

Abstracts

The purposes of this research were to investigate service usage behavior, marketing mix, and competitive advantage strategy; the relationship between marketing mix and competitive advantage; and to propose a competitive strategy for the artificial grass football field rental business in Khon Kaen province. The sample size was 240 service users. The questionnaire was used to collect data. The statistic used to analyze data included frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and the Pearson correlation coefficient.

The research results revealed that most of the time, 2 to 6 people used the service at once, during Monday-Friday from 8:00 pm - 10:00 pm, and approximately 2 hours each time. Friends had influenced their decision to use the service to exercise by playing football and reserving the field over the phone. Both the marketing mix and overall competitive advantage strategy were found to have an average at a high level. The relationship between marketing mix and competitive advantage strategy revealed that the product, price, place, promotion, and people aspects were correlated with competitive advantage strategy at the statistically significant level of 0.01, except for the process aspect, and the physical aspect. The competitive strategy of the artificial grass football field rental business in Khon Kaen province included product strategy, relationship strategy, human strategy, and image strategy.

Keywords: Marketing Mix, Competitive Advantage Strategy, Artificial Grass Football Pitch

บทนำ

ฟุตบอลเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมทั่วโลก แม้ในประเทศไทยเองกีฬาฟุตบอลจัดได้ว่าเป็นกีฬาอันดับต้นๆ ของประเทศที่ได้รับความนิยม โดยฟุตบอลเริ่มเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2440 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา) เป็นผู้ริเริ่มนำกีฬาฟุตบอล เข้ามาเล่นในไทยเป็นครั้งแรก จนกระทั่งเกิดความนิยมแผ่ขยาย กว้างขวางไปทั่วประเทศ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ก่อตั้งสโมสรคณะฟุตบอลสยาม ขึ้น โดยมีพระองค์และพระบรมวงศานุวงศ์ ทรงลงแข่งขันเป็นผู้เล่นเอง และเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2458 มีการจัดแข่งขัน ในระดับนานาชาติขึ้นเป็นครั้งแรก ระหว่างทีมชาติสยาม (ปัจจุบันคือ ฟุตบอลทีมชาติไทย) กับทีมชาติกรีซที่สนามราชกรีฑาสโมสร โดยมี ดักลาส โรเบิร์ตสัน เป็นกรรมการผู้ตัดสิน (สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย, 2562) ในปี พ.ศ.2539 สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยมีแนวคิดในการพัฒนากีฬาฟุตบอลให้มีความสากลมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการจัดการแข่งขันฟุตบอลลีกอาชีพของประเทศไทย หรือ “ไทยลีก” (Thailand Soccer League) ขึ้นเป็นครั้งแรก โดยสโมสรที่ทำการแข่งขันส่วนใหญ่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ทำให้การแข่งขันในปีแรกๆ นั้นยังไม่ตื่นตัวเท่าที่ควรจนกระทั่งในปี พ.ศ.2552 เมื่อสมาพันธ์ฟุตบอลแห่งเอเชีย ได้มีกฎระเบียบว่าด้วยความเป็นสโมสรฟุตบอลอาชีพที่สมบูรณ์แบบโดยการบังคับให้สโมสรฟุตบอลต่างๆ ต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล และทำให้สมาคมฟุตบอลฯ ต้องจัดตั้งบริษัทไทยพรีเมียร์ลีกขึ้นมาเพื่อดำเนินการจัดการแข่งขันฟุตบอลลีกภายในประเทศให้เป็นฟุตบอลอาชีพสากลอย่างแท้จริง จึงทำให้เกิดกระแสการตื่นตัว

ของการแข่งขันฟุตบอลลีగాอาชีพภายในประเทศไทย จึงส่งผลให้ธุรกิจสนามฟุตบอลให้เข้านั้นเติบโตอย่างรวดเร็วตามไปด้วยจากมีแค่เพียงภายในกรุงเทพมหานคร ยังขยายตัวไปทั่วทุกภูมิภาคต่างๆในประเทศรวมทั้งขอนแก่นด้วยเช่นกัน จากกระแสความนิยมฟุตบอลในเมืองไทยเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะฟุตบอลพรีเมียร์ลีกของไทยที่แต่ละจังหวัดมีสโมสรฟุตบอลเป็นของตนเอง ทำให้แต่ละจังหวัด มีคนสนใจเล่นกีฬาประเภทนี้ กันเพิ่มขึ้น จนกลายเป็นกระแส “ฟุตบอลฟีเวอร์” และเพราะกระแสฟีเวอร์ ทำให้ธุรกิจทำสนาม ฟุตบอลมีจำนวนผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น (ปรัชญา เทพสกุล, 2555) ซึ่งสนามฟุตบอลหญ้าเทียม สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างหลากหลาย ถึงแม้ว่าธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมเข้าจะมีระยะหนึ่งแล้วนั้น แต่ด้วยกระแสการออกกำลังกาย ณ ปัจจุบันนี้ก็ยังคงได้รับความนิยมอย่างมากทั้งในกลุ่มคนวัยทำงานและในกลุ่มของเยาวชน อีกทั้งในจังหวัดขอนแก่น มีสโมสรฟุตบอล 2 สโมสรคือขอนแก่นเอฟซีและขอนแก่นยูไนเต็ด จึงทำให้การเข้าสนามฟุตบอลยังคงมีอย่างต่อเนื่องและเกิดการแข่งขันกันทางการตลาดกันมากขึ้น ในระยะเวลาเพียงไม่กี่ปีก็มีสนามฟุตบอลหญ้าเทียมเพิ่มมากขึ้นหลายแห่ง จะเห็นได้ว่าธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้านั้นมีแนวโน้มที่จะเจริญเติบโตและมีการแข่งขันที่สูงมากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีผู้สนใจประกอบกิจการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้เล่นฟุตบอล ซึ่งในอดีตนั้นมีปริมาณจำนวนของธุรกิจสนามฟุตบอล หญ้าเทียมน้อย ทำให้หาผู้ใช้บริการได้ไม่มากนัก แต่ในปัจจุบันจำนวนของธุรกิจสนามฟุตบอล หญ้าเทียมที่มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ได้ก่อให้เกิดปัญหาจากการแย่งผู้ใช้บริการ ระหว่างกันด้วยการสร้างกลยุทธ์ทางการตลาด การจัดโปรโมชั่น และการประชาสัมพันธ์ ซึ่งต้องมีจุดเด่นเป็นของตนเอง (กุญจนาท จันเจริญ, รชฏ ยอดนิลและสุนทร วิริยะศิริไพศาล, 2554) พอร์เตอร์ได้นำเสนอกลยุทธ์การแข่งขันทั่วไป (Generic Competitive Strategy) ที่สามารถนำไปใช้แข่งขันได้ในทุกๆอุตสาหกรรมโดยใช้กลยุทธ์ต้นทุนต่ำหรือ กลยุทธ์สร้างความแตกต่างซึ่งกลยุทธ์นี้พอร์เตอร์เรียกว่า กลยุทธ์การแข่งขันทั่วไปเพราะสามารถนำไปใช้ได้กับองค์กรทุกชนิดและทุกขนาดทั้งองค์กรที่มุ่งหวังกำไรและไม่ได้มุ่งหวังกำไร ซึ่งรายละเอียดของกลยุทธ์การแข่งขันทั่วไปพอร์เตอร์ ได้กำหนดไว้ดังนี้ (Michael E.Porter, 1990:38) กลยุทธ์ต้นทุนต่ำ (Lower Cost Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่องค์กรหรือหน่วยธุรกิจใช้ความสามารถของตนในการออกแบบ การผลิต และการตลาดให้มีประสิทธิภาพสูงกว่าธุรกิจคู่แข่งส่งผลให้มีต้นทุนการผลิตสินค้าหรือบริการที่ต่ำกว่าคู่แข่ง จึงสามารถนำเสนอราคา จำหน่ายสินค้าหรือบริการที่ต่ำกว่าคู่แข่งก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน กลยุทธ์การสร้างความแตกต่าง (Differentiation Strategy) เป็นความสามารถในการสร้างคุณค่าของสินค้า หรือบริการขององค์กรที่สูงกว่าหรือพิเศษกว่าคู่แข่งรายอื่นให้กับผู้ซื้อ การสร้างความแตกต่างอาจจะเป็นความแตกต่างด้านคุณภาพของสินค้า คุณลักษณะพิเศษของสินค้าหรือการบริการหลังการขายที่ดีกว่า เป็นต้น ในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับองค์กรตามแนวคิดของพอร์เตอร์ องค์กรจะต้องค้นหาและกำหนดขอบเขตการแข่งขันของกลยุทธ์การแข่งขัน(Competitive Strategy) ให้ชัดเจนว่าองค์กรต้องการแข่งขันในขอบเขตกว้างหรือแคบในตลาดขนาดเล็กตามความสามารถของ องค์กรที่จะ

ไปให้ถึงตลาดเป้าหมายนั้น ซึ่งขอบเขตการแข่งขันจะเป็นแนวทางในการเลือกความหลากหลายของสินค้าที่จะผลิต ช่องทางการจัดจำหน่าย ลักษณะของผู้ซื้อที่องค์กรจะต้องการสนองตอบ ขนาดพื้นที่จำหน่ายและอุตสาหกรรมอื่นที่มีความสัมพันธ์กับการแข่งขัน ถ้าหากว่าองค์กรเลือกแข่งขันในตลาด เป้าหมายที่กว้างจะมุ่งแข่งขันในตลาดขนาดกลางหรือใหญ่ ถ้าหากว่าเลือกแข่งขันวงแคบจะเน้นตลาดเป้าหมายขนาดเล็ก (Michael E.Porter, 1990:37)

สำหรับกลยุทธ์ทางการแข่งขันที่ธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เขานำมาใช้ทั้งในส่วนของการสร้างความแตกต่างของสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เขาและกลยุทธ์ต้นทุนต่ำ ประกอบไปด้วยความสวยงามของความเรียบของพื้นสนาม ระบบการถ่ายเทอากาศและความมีมาตรฐานของสนาม สร้างความแตกต่างที่จอตลอด ห้างเปลี่ยนเครื่องแต่งกายห้องอาบน้ำ ทำเลที่ตั้งสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เขา ความสะดวกในการเดินทางมาสนามฟุตบอลฯ ทำเลที่ตั้งสนามฟุตบอล ด้านกลยุทธ์ต้นทุนต่ำโดยเก็บค่าเช่าสนามฟุตบอลในร่มถูกกว่าสนามอื่นเก็บค่าเช่าถูกสำหรับลูกค้าประจำ นอกจากนั้นแล้วธุรกิจสนามฟุตบอลฯยังนำกลยุทธ์ส่งเสริมการตลาด เช่น ใช้บริการ 2 ชั่วโมงแถม1/2ชั่วโมง การลดค่าเช่าสนามในบางช่วงเวลา ส่วนลดพิเศษสำหรับสมาชิกสะสมแต้มเช่าและแถมเครื่องดื่มฟรีหลังจากผู้เช่าสนามใช้บริการ (พัชรินทร์ เกียรติดอนเมือง, 2558: 69-83.) ซึ่ง วิวิธ เสนาวัตร์ (2556: 78-96.) ได้ทำการวิจัย รูปแบบให้บริการที่มีประสิทธิผล ของสนามฟุตบอลหญ้าเทียมในร่มในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมในร่มในเขตกรุงเทพมหานครมีทั้งหมด 9 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้าน สนับสนุนการให้บริการ ปัจจัยด้านหลักฐานทางกายภาพ และกระบวนการ ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ปัจจัยด้านบุคลากรปัจจัยด้านราคา ปัจจัย ด้านความเหมาะสมของกิจกรรม ปัจจัยด้านความสะดวก ของสถานที่และปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดอย่าง ต่อเนื่องและหลากหลาย จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยในฐานะเป็นเจ้าของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เขาต้องการค้นหาแนวทางการเพิ่มมูลค่าและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันธุรกิจสนามฟุตบอลฯ ในจังหวัดขอนแก่นที่ผู้ใช้บริการให้ความสำคัญมากที่สุดทั้งในส่วนของการบริหารจัดการและปัจจัยด้านส่วนประสมการตลาด ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์อย่าง ยิ่งต่อการดำเนินธุรกิจสนามฟุตบอลฯ และธุรกิจที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินธุรกิจภายใต้สภาวะการแข่งขันและดำเนินธุรกิจอยู่ ได้อย่างยั่งยืนซึ่งจะส่งผลต่อผู้ใช้บริการผู้ประกอบการชุมชนสังคมและประเทศชาติโดยรวม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการ ปัจจัยส่วนประสมการตลาด และกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจบริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของส่วนประสมทางการตลาดกับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าในจังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อเสนอกลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าในจังหวัดขอนแก่น

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษากลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าในจังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ใช้บริการหรือผู้ที่เคยใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าในเขตเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

กลุ่มตัวอย่าง พิจารณาความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงขนาดกลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficients) เพื่อทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของตัวแปร กลุ่มตัวอย่างขึ้นอยู่กับค่า Reliability สำหรับตัวแปรที่มีค่า Reliability ไม่น้อยกว่า 0.8 ใช้กลุ่มตัวอย่าง 20 ตัวอย่างต่อ 1 ตัวแปร (Sidiqui, 2013) ซึ่งผู้วิจัยมีตัวแปรสังเกตได้ในงานวิจัยนี้จำนวน 12 ตัวแปร โดยพิจารณาจากค่าที่มากที่สุดของการวิเคราะห์องค์ประกอบคือ 20 เท่า เป็น $20 \times 12 = 240$ ซึ่งผลการคำนวณดังกล่าวได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 240 กลุ่มตัวอย่าง เพื่อความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องมือทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficients) การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดสุ่มแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ของผู้มาใช้บริการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เข้ามาใช้บริการ ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับส่วนประสมทางการตลาด 7P และส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับกลยุทธ์การสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเนื้อหาเพื่อให้ถูกต้องตามหลักและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามโดยพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยวิธีการ IOC (Index of Item – objective Congruence) เลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ได้ค่า IOC ทั้งฉบับ = 0.93 และหาค่า

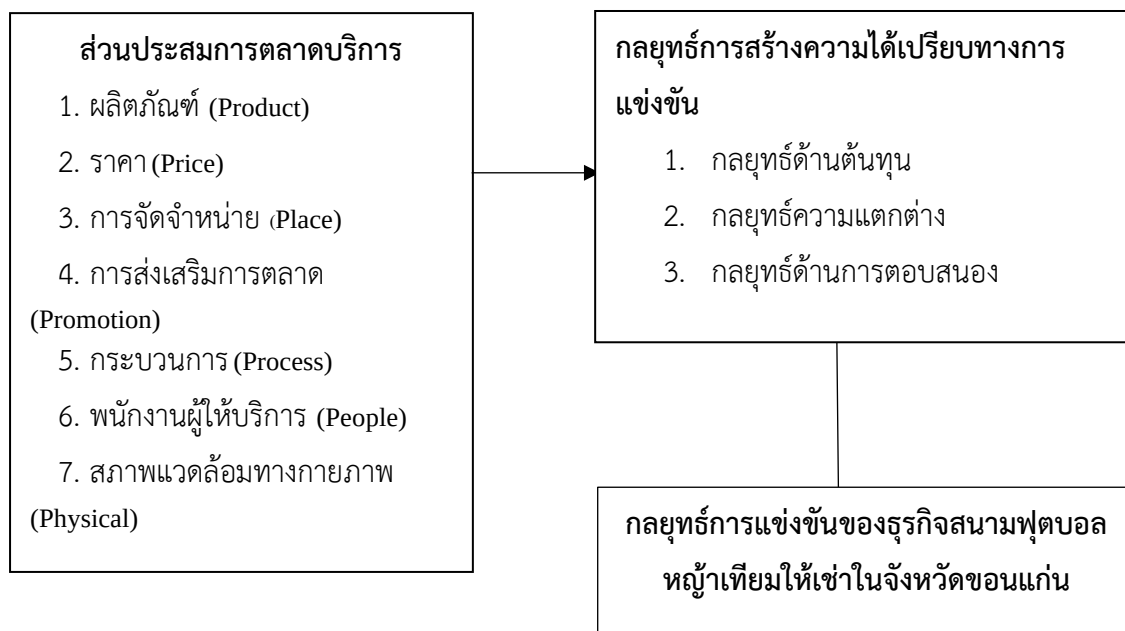
อำนาจจำแนกด้วยวิธีหา Item-total Correlation เป็นรายข้อและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (a-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Conbach) จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงทั้งฉบับเป็น 0.831

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficients)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการตรวจสอบกลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าในจังหวัดขอนแก่น นำร่างกลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าในจังหวัดขอนแก่น เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน เพื่อพิจารณาร่างแนวทาง ด้านความสอดคล้อง (Consistency) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) โดยใช้กระบวนการสัมภาษณ์เพื่อวิพากษ์ และนำร่างกลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าในจังหวัดขอนแก่น นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขัน 3 ประการ (Michael E. Porter, 1998) ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์ด้านต้นทุน 2) กลยุทธ์ความแตกต่าง 3) กลยุทธ์ด้านการตอบสนอง และทฤษฎีปัจจัยส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix : 7P's ของ (Kotler 1997 อ้างใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2552) ประกอบด้วย 1) ผลิตภัณฑ์ (Product) 2) ราคา (Price) 3) การจัดจำหน่าย (Place) 4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) 5) กระบวนการ (Process) 6) พนักงานผู้ให้บริการ (People) 7) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical) นำมาใช้ในการวิจัยเพื่อเสนอกลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งผู้วิจัยสรุปกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยไว้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการใช้บริการ ส่วนประสมการตลาดและกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจบริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในเขตจังหวัดขอนแก่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีลักษณะการมาใช้บริการ 2-6 คน จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ทราบข้อมูลสนามฟุตบอลหญ้าเทียมมาจากคำแนะนำจากบุคคลอื่น จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสนามส่วนใหญ่จากเพื่อน / รุ่นพี่/รุ่นน้อง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 มาใช้บริการช่วงเวลา 20.00 -22.00 น. มากที่สุด จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 34.17 มาใช้บริการ 3- 4 ครั้ง/เดือน จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 40.83 วันที่มาใช้บริการส่วนใหญ่วันธรรมดา (จันทร์ - ศุกร์) จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 ระยะเวลาที่มาใช้บริการสนามฟุตบอลในแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่ 2 ชั่วโมง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 กิจกรรมที่ทำเมื่อมาใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียม ส่วนใหญ่มาเตะบอล จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 ในแต่ละครั้งที่มาใช้บริการมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้ง ส่วนใหญ่ 201 - 300 บาท จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 25.83 วัตถุประสงค์ในการใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียม ส่วนใหญ่มาเพื่อออกกำลังกาย จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 ระยะทางที่ใช้เดินทางไปสนามฟุตบอลหญ้าเทียมเช่า ส่วนใหญ่อยู่บริเวณ ไม่เกิน 5 กิโลเมตร จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 30.83 ช่องทางในการจองสนามฟุตบอลหญ้าเทียมเช่า จอผ่านทางโทรศัพท์โดยส่วนใหญ่ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และผู้มาใช้บริการโดยส่วนใหญ่ไม่มีการ

เปรียบเทียบการให้บริการของสนามฟุตบอลหญ้าเทียม จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 59.17 ปัจจัยส่วนประสมการตลาดของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในจังหวัดขอนแก่น พบว่า โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$ S.D.= .374) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ / บริการ ($\bar{X}=4.25$ S.D.= .482) รองลงมา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X}= 4.15$ S.D.= .564) ด้านราคา ($\bar{X}=4.05$ S.D.= .633) ด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X}=3.77$ S.D.= .735) ด้านพนักงาน ($\bar{X}=3.76$ S.D.= .700) ด้านลักษณะทางกายภาพ ($\bar{X}=3.48$ S.D.= .447) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการให้บริการ ($\bar{X}=3.45$ S.D.= .473)

กลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขัน พบว่า กลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$ S.D.= .539) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านดังนี้ กลยุทธ์ด้านความแตกต่าง ($\bar{X} = 4.23$ S.D.= .607) กลยุทธ์การตอบสนองอย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.18$ S.D.= .625) กลยุทธ์ด้านต้นทุน ($\bar{X} = 3.90$ S.D.= .766)

2. ความสัมพันธ์ของส่วนประสมทางการตลาดกับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในจังหวัดขอนแก่น

ส่วนประสมทางการตลาด	กลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขัน			
	Pearson Correlation	Sig.(2-tailed)	ทิศทาง	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านผลิตภัณฑ์ / บริการ	0.689**	0.000	เดียวกัน	ค่อนข้างสูง
2. ด้านราคา	0.613**	0.000	เดียวกัน	ค่อนข้างสูง
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	0.759**	0.000	เดียวกัน	ค่อนข้างสูง
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	0.417**	0.001	เดียวกัน	ปานกลาง
5. ด้านพนักงาน	0.688**	0.000	เดียวกัน	ค่อนข้างสูง
6. ด้านกระบวนการให้บริการ	0.070	0.448		ไม่สัมพันธ์กัน
7. ด้านลักษณะทางกายภาพ	0.048	0.601		ไม่สัมพันธ์กัน
รวม	0.775**	0.000	เดียวกัน	ค่อนข้างสูง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านส่งเสริมการตลาดและด้านพนักงาน มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านกระบวนการให้บริการ ด้านลักษณะทางกายภาพไม่มีความสัมพันธ์กัน

3. กลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในจังหวัดขอนแก่น

1. Product Strategy หรือกลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ สำหรับธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในจังหวัดขอนแก่น ในมุมมองของผู้ใช้บริการนับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ผู้ใช้บริการต่างก็มุ่งหวังที่จะมาใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมที่ได้มาตรฐาน คุ่มค่ากับเงินที่ต้องจ่ายออกไป ซึ่งผู้ใช้บริการมักมีความคาดหวังในคุณภาพของสนามฟุตบอลหญ้าเทียมที่สามารถใช้งานได้เทียบเท่ากับสนามแข่งขัน มุ่งเน้นสร้างรายได้เปรียบทางด้านผลิตภัณฑ์ ด้วยการออกแบบสนามให้มีความทันสมัยหรือมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบสนามตามฤดูกาลแข่งขันฟุตบอล นอกจากความทันสมัยผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงคุณภาพของมาตรฐานของสนามทั้งในส่วนของพื้นสนามหญ้าเทียม วัสดุอุปกรณ์ที่แข็งแรงทนทาน ทำเลที่ตั้งของสนามอยู่ในบริเวณที่ใกล้แหล่งชุมชน มีบริเวณพื้นที่กว้างขวาง มีที่จอดรถเพียงพอต่อผู้ใช้บริการ มีความสะดวกต่อการเดินทางทั้งรถส่วนบุคคลและรถโดยสารสาธารณะ ความสะดวกภายในอาคาร/สนามด้วยเช่นเดียวกัน สนามควรจัดให้มีห้องอาบน้ำ ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่สะอาดปลอดภัย สะดวกต่อการใช้งาน ควรมีการจัดให้บริการเช่ารองเท้าฟุตบอล หรือจำหน่ายอุปกรณ์เครื่องแต่งกายกีฬา นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจองสนามและผู้ใช้บริการสามารถตรวจสอบว่าสนามว่างช่วงเวลาไหน และควรจัดให้มีรอบของการตรวจสอบมาตรฐานอยู่เสมอซึ่งอาจจะ ตรวจทุกๆ 2 เดือน

2. Relationship Strategy หรือกลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์การที่ผู้ประกอบการได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้บริการและได้มีการตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงนั้นได้จะช่วยให้ความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันเกิดได้ง่ายขึ้น และโอกาสที่ลูกค้าใหม่จะเปลี่ยนมาเป็นลูกค้าประจำในระยะยาวก็ย่อมมีมากขึ้นด้วย จึงควรต้องใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่างๆ ทั้งผ่านป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ (Billboard) ป้ายโฆษณาตามร้านค้า (Banner) ตลอดจนประชาสัมพันธ์ผ่านทาง Social Media อย่าง Facebook Twitter และ Web site ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างมากในปัจจุบันและมีต้นทุนที่ต่ำ ควรคำนึงถึงความจริงใจในการเก็บค่าบริการ อาทิ อัตราค่าบริการมีความสมเหตุสมผลกับคุณภาพผลิตภัณฑ์และบริการ การใช้คูปอง Coupon ถือเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการขายที่นิยมใช้แพร่หลายวิธีหนึ่ง เพราะวิธีนี้ผู้ใช้บริการที่ได้รับจะถือว่าเป็นการให้ส่วนลดอย่างหนึ่ง ผ่านการจัดโปรโมชั่นสะสมจำนวนชั่วโมง การจัดการแข่งขันฟุตบอลในร่ม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้ใช้บริการ หากแข่งขันในกรณีจำนวนคนไม่พอ มีบริการจัดหาผู้ตัดสิน (กรรมการ) และมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำการเล่นกีฬาฟุตบอล

3. Human Strategy หรือกลยุทธ์ด้านทรัพยากรมนุษย์ ผู้ดูแลสนามหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่ให้บริการเพราะมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้บริโภคหรือผู้รับบริการ สภาพของการปฏิบัติต่อกันในขณะให้บริการส่งผลต่อการรับรู้ของลูกค้าในด้านคุณภาพการบริการ องค์กรที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่มักทุ่มเทความพยายามอย่างมากกับการจ้างและคัดเลือกพนักงาน การฝึกอบรม การจูงใจพนักงาน โดยเฉพาะพนักงานที่ติดต่อกับผู้ใช้บริการโดยตรงนั้นคือ บุคลากรที่ผ่านการคัดเลือก การฝึกอบรม การจูงใจ เพื่อให้สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ใช้บริการได้แตกต่างเหนือคู่แข่ง พนักงานต้องมีความสุภาพเรียบร้อย สามารถ

ให้บริการได้อย่างรวดเร็ว การเอาใจใส่ลูกค้า แก้ไขปัญหาให้ได้ บริการเยี่ยมไปด้วยรอยยิ้ม ความรวดเร็วในการให้บริการที่เคาน์เตอร์สนามฟุตบอล ความเป็นกันเองแก่ลูกค้าที่น่าประทับใจและมีการนำเสนอแนะของลูกค้ามาปรับปรุงการบริการอย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า การให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสม เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้ความมั่นคงในการทำงาน และสามารถลดการเข้าออกของพนักงานบ่อยครั้งอันเป็นการช่วยลดต้นทุนในการสรรหาพนักงานใหม่มาทดแทนคนเก่า

4. Image Strategy กลยุทธ์การสร้างภาพลักษณ์ เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้องค์กรมีความโดดเด่นเหนือคู่แข่งด้วยการกำหนดการใช้สัญลักษณ์ สโลแกนหรือคำสำคัญมาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารถึงผู้ใช้บริการ ภาพลักษณ์องค์กรที่มีประสิทธิภาพนอกจากช่วยกระตุ้นความสนใจ และสร้างความน่าเชื่อถือในกลุ่มลูกค้า แล้วยังช่วยกระตุ้นให้ยอดขายเพิ่มสูงขึ้นด้วย ภาพลักษณ์องค์กรแสดงให้เห็นถึงบุคลิกที่ไม่ซ้ำกันของแต่ละองค์กรที่แตกต่างจากคู่แข่งในมุมมองของแต่ละบุคคล การสร้างภาพลักษณ์เพื่อส่งเสริมการตลาดโดยอาศัยการประชาสัมพันธ์ (Public Relations) เป็นเครื่องมือที่สร้างความเชื่อถือได้ดี โดยถ่ายทอดผ่านทางกิจกรรมพิเศษ การรณรงค์ แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น การช่วยเหลือสังคม, จัดการแข่งขันการกุศล และรณรงค์ไม่ให้มีการเล่นพนัน นับได้ว่าเป็นการสร้างภาพลักษณ์ “องค์กรที่ดีของสังคม” (Good Corporate Citizen) ตลอดทั้งให้ความสำคัญกับการรักษาสุขภาพของผู้มาใช้บริการ โดยมีระบบการรักษาความปลอดภัย มีห้องหรือสถานที่รักษาพยาบาล มีอุปกรณ์ในการรักษาพยาบาลเบื้องต้นในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุระหว่างการแข่งขันหรือเล่นฟุตบอล การสร้างภาพลักษณ์โดยอาศัยการส่งเสริมการขาย การส่งเสริมการขายในที่นี้หมายรวมทั้งกิจกรรมและอุปกรณ์ส่งเสริมการขาย ซึ่งการพัฒนา Clubhouse ให้มีความทันสมัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณ Clubhouse เช่นทีวี พัดลม ห้องรับรองมีแอร์ ร้านขายอุปกรณ์กีฬา

อภิปรายผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการมาใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมเช่า ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ทราบข้อมูลสนามฟุตบอลหญ้าเทียมมาจากคำแนะนำจากบุคคลอื่น ผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสนาม ส่วนใหญ่จากเพื่อน / รุ่นพี่ / รุ่นน้อง สอดคล้องกับการศึกษาของ ธีรรัตน์ เพ็ชรโยธิน (2560) พบว่า ส่วนใหญ่รู้จักสนามจากเพื่อน / เพื่อนร่วมงาน และยังได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกีฬาฟุตบอลเป็นกีฬาที่เล่นเป็นทีม โดยมีทั้งทีม 7 คน และทีม 11 คน ดังนั้นการตัดสินใจใช้บริการจึงเป็นการตัดสินใจร่วมกันของคนในทีม ช่วงเวลาที่มาใช้บริการช่วงเวลา 20.00 -22.00 น. มากที่สุด วันที่มาใช้บริการส่วนใหญ่วันธรรมดา (จันทร์ - ศุกร์) ระยะเวลาที่มาใช้บริการสนามฟุตบอลในแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่ 2 ชั่วโมง มาใช้บริการ 3- 4 ครั้ง/เดือน ส่วนใหญ่มาเพื่อออกกำลังกาย สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ อภิทัย บำรุงพินิจถาวร (2562 : 245-256) ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมจะอยู่ในช่วงเวลาในการมาใช้บริการ 20.01 ถึง 22.00 น มาใช้บริการจันทร์ถึงศุกร์

ระยะเวลาในการใช้บริการ 2 ชั่วโมง ความถี่ในการมาใช้บริการส่วนใหญ่ใช้บริการ 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ อาจเป็นเพราะผู้ให้บริการส่วนใหญ่เป็นนักเรียน หรือกลุ่มคนทำงานจึงเลือกเวลาใช้บริการช่วงเลิกงาน เหตุผลในการเข้ามาใช้บริการเพื่อต้องการออกกำลังกาย /เตะบอล ระยะทางที่ใช้เดินทางไปสนามฟุตบอลหญ้าเทียมเข้าส่วนใหญ่อยู่บริเวณ ไม่เกิน 5 กิโลเมตร มาใช้บริการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนหรือครอบครัว และส่วนใหญ่จองสนามผ่านการโทรศัพท์ สอดคล้องกับ เวนิส บรรพตา (2560) ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าในเขตอำเภอธัญบุรี พบว่าผู้ให้บริการส่วนใหญ่เดินทางไปสนามไม่เกิน 5 กิโลเมตร มาเพื่อการออกกำลังกายและสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนและครอบครัว ช่องทางที่ในการจองสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้า ส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์อาจเป็นเพราะสะดวกและได้สอบถามโดยตรงกับผู้รับบริการ

2. ปัจจัยส่วนประสมการตลาดของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าในจังหวัดขอนแก่น พบว่าโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 7 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) การจัดจำหน่าย (Place) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) กระบวนการ (Process) พนักงานผู้ให้บริการ (People) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical) นั้นเป็นปัจจัยที่ผู้ให้บริการให้ความสำคัญและมีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ อีกทั้งยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจสนามฟุตบอล ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ รัฐพล วนาเฉลิม, ชัยธนต์ถ์กร ภาวิศพิริยะภักติ (2564 : 394-403.) พบว่า สนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าในพื้นที่เขตบางบอน ประสบความสำเร็จในเชิงธุรกิจตามปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 7 ด้าน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดกับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิเคราะห์สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ ส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์/บริการมีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าในจังหวัดขอนแก่น อีกทั้งความสัมพันธ์ในด้านส่วนประสมทางการตลาด ด้านราคามีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าในจังหวัดขอนแก่น อาจเป็นเพราะปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ / บริการ เป็นปัจจัยภายนอกที่ผู้มาใช้บริการสามารถสัมผัสได้ง่ายทั้งในด้านคุณภาพ มาตรฐานสนาม ไฟส่องสว่างในสนาม หลังคาสนาม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภเชษฐ์ ทิตยสีแสง (2559) พบว่า กลยุทธ์ทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ คุณภาพพื้นสนาม แสงสว่างภายในสนาม ที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียม อีกทั้งความสัมพันธ์ในด้านส่วนประสมทางการตลาด ด้านราคามีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียม และกลยุทธ์ทางการตลาดด้านราคาที่มีความสอดคล้องในการคิดค่าบริการ ราคาเหมาะสมกับคุณภาพสนาม ราคาต่อชั่วโมงมีความเหมาะสม มีการแจ้งราคาบริการที่ชัดเจน และราคาเครื่องดื่ม อาหารมีความเหมาะสม มีผลทำให้ผู้ใช้บริการเลือกใช้บริการสนามนี้ ความสัมพันธ์ของส่วนประสมทางการตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่าย เกี่ยวกับสถานที่ตั้งของสนามตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม เช่น ใกล้แหล่งชุมชน มี

ความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในจังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับงานวิจัย ศิริโรจน์ เียนระทา (2563) อธิบายว่า กลยุทธ์การสร้างความแตกต่าง มีความสัมพันธ์กับช่องทางการจัดหน่ายของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ธุรกิจมีช่องทางการติดต่อเพื่อขอรับปรึกษาแนะนำหรือรับบริการ ที่สะดวกและไม่ ซับซ้อน ธุรกิจมีทำเลตั้งอยู่ ใกล้กับกลุ่มเป้าหมายของผลิตภัณฑ์ เพื่อความสะดวกและเข้าถึงง่ายของลูกค้า ความสัมพันธ์ส่วนประสมทางการตลาดด้านส่งเสริมการตลาดมีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในจังหวัดขอนแก่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ใช้บริการมีความสนใจในเรื่องของส่วนลดค่าบริการเพราะในภาวะเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันอย่างมากมายทำให้ผู้ใช้บริการมีทางเลือกในการใช้บริการมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทรินทร์ เกียรติดอนเมือง (2558 : 69-83.) พบว่า กลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลในร่ม ด้านความแตกต่างด้านการส่งเสริมการขายผู้ใช้บริการให้ความสำคัญกับส่วนลดพิเศษสำหรับสมาชิก การลดค่าเช่าสนามในบางช่วงเวลา จัดให้มีการสะสมแต้มในการมาใช้บริการ ส่วนประสมทางการตลาดด้านพนักงานมีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในจังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การให้บริการของพนักงานมีความรวดเร็ว, การให้บริการของพนักงานมีความสุภาพ และ การพูดจาของพนักงานมีความเราะ มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในจังหวัดขอนแก่น รัฐพล วนาเฉลิม, ชัยชนันต์กร ภวิศพิริยะภฤติ (2564 : 394-403.) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่า ในเขตพื้นที่บางบอน จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า สนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในพื้นที่เขตบางบอน ด้านพนักงาน มีการฝึกอบรมพนักงาน เพื่อให้สามารถให้บริการและตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าได้มากขึ้น ส่วนประสมทางการตลาดด้านกระบวนการให้บริการ มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ความรวดเร็วในการให้บริการที่เคาน์เตอร์สนามฟุตบอล และ ความรวดเร็วในการบริการอื่นๆ เช่น สั่งน้ำดื่มมาที่สนามฟุตบอล มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Michael E. Porter (1998) อธิบายว่า ปัจจัยที่จะทำไปสู่ความสำเร็จขององค์กรต้องมีหลักการบริการที่แตกต่างออกไป กล่าวคือ การบริการ (Service Differentiation) เป็นการเสริมคุณค่าและนำเสนอการบริการที่มี คุณค่าต่อลูกค้าด้วยรูปแบบการบริการที่แตกต่างจากคู่แข่ง เช่น การให้บริการที่รวดเร็ว ความสะดวกสบาย ความเอาใจใส่ และรูปแบบการบริการอื่นใดที่ร้านอาหารอื่นๆ ไม่มีการนำเสนอ เป็นต้น ส่วนประสมทางการตลาดด้านลักษณะทางกายภาพ มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมด้านลักษณะทางกายภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บรรยากาศภายในสนามฟุตบอลมีความร่มรื่น อากาศถ่ายเท ทั้งนี้เป็นเพราะการเล่นหรือแข่งขันกีฬาทำให้ร่างกายเกิดความร้อนและเหนียวล้าสนามฟุตบอลมีระบบการถ่ายเท

อากาศได้เป็นอย่างดี จะทำให้ผู้ใช้บริการตัดสินใจเลือกใช้บริการได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรินทร์ เกียรติดอนเมือง (2558: 69-83.) พบว่า กลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลในร่ม ผู้ให้บริการให้ความสำคัญกับ การตกแต่งสนามให้มีความร่มรื่นสวยงาม พร้อมทั้งมีระบบถ่ายเทอากาศในสนามให้ผู้มาใช้บริการรู้สึกสบาย

4. กลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในจังหวัดขอนแก่น จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบกลยุทธ์การแข่งขันทั้งหมด 4 ด้าน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1) **Product Strategy** หรือกลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ สำหรับธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เช่าในจังหวัดขอนแก่น ในมุมมองของผู้ใช้บริการต่างก็มุ่งหวังที่จะมาใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมที่ได้มาตรฐาน คำนึงถึงเงินที่ต้องจ่ายออกไป มักมีความคาดหวังในคุณภาพของสนามฟุตบอลหญ้าเทียมที่สามารถใช้งานได้เทียบเท่ากับสนามแข่งขัน มุ่งเน้นสร้างความได้เปรียบทางด้านผลิตภัณฑ์ ด้วยการออกแบบสนามให้มีความทันสมัยหรือมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบสนามตามฤดูกาลแข่งขันฟุตบอล และต้องคำนึงถึงคุณภาพของมาตรฐานของสนามทั้งในส่วนของพื้นสนามหญ้าเทียม ดังคำอธิบายของ **Michael E. Porter (1998)** ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับ ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จขององค์กรธุรกิจ ต้องมีหลักการในการสร้างความแตกต่างทางด้านผลิตภัณฑ์ (**Product Differentiation**) เป็นการสร้างความแตกต่างที่ตัวผลิตภัณฑ์ โดยให้ความสำคัญตั้งแต่กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความแตกต่างและมีความได้เปรียบเหนือคู่แข่ง รวมถึง มุ่งเน้นทางด้านการออกแบบสินค้า ด้านรูปลักษณ์ การตกแต่ง สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งของ เครื่องใช้ต่างๆ ภายในร้าน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรินทร์ เกียรติดอนเมือง (2558 : 69-83.) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ กลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลในร่ม พบว่าปัจจัยการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ธุรกิจสนามฟุตบอลในร่มในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ในภาพรวมเฉลี่ยและรายด้านทุกด้าน ผู้ให้บริการให้ความสำคัญมากหากพิจารณาลำดับความสำคัญ จากค่าเฉลี่ย พบว่าลำดับแรกปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาด ด้านความแตกต่างการให้บริการ ด้านความแตกต่างสนาม ฟุตบอลในร่ม ด้านความแตกต่างของทำเลที่ตั้ง สนามฟุตบอลในร่ม

2) **Relationship Strategy** หรือกลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์ การที่ผู้ประกอบการได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้บริการและได้มีการตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงนั้นได้จะช่วยให้ความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันเกิดได้ง่ายขึ้น และโอกาสที่ลูกค้าใหม่จะเปลี่ยนมาเป็นลูกค้าประจำในระยะยาวก็ย่อมมีมากขึ้นด้วย จึงควรต้องใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่างๆ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ผ่านทาง **Social Media** ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างมากในปัจจุบันและมีต้นทุนที่ต่ำ คำนึงถึงความจริงใจในการเก็บค่าบริการ อาทิ อัตราค่าบริการมีความสมเหตุสมผลกับคุณภาพผลิตภัณฑ์และบริการ การใช้คูปอง **Coupon** ถือเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการขายที่นิยมใช้แพร่หลายวิธีหนึ่ง เพราะวิธีนี้ผู้ใช้บริการที่ได้รับจะถือว่าเป็นการให้ส่วนลดอย่างหนึ่ง ผ่านการจัดโปรโมชั่นสะสมจำนวนชั่วโมง สอดคล้องกับการศึกษา

ของ ศุภเชษฐ์ ทิตยสีแสง (2559) พบว่า กลยุทธ์ทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการในระดับมาก ทั้งด้านความปลอดภัยและการดูแลทรัพย์สินระหว่างใช้บริการสนาม ความสะอาดเป็นระเบียบ คุณภาพพื้นสนาม แสงสว่างภายในสนาม มีห้องน้ำและห้องอาบน้ำที่เพียงพอสำหรับผู้มาใช้บริการ ขนาดสนามได้มาตรฐาน มีสถานที่จอดรถเพียงพอและเหมาะสม มีสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านราคามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านความซื่อสัตย์ในการคิดค่าบริการ ราคาเหมาะสมกับคุณภาพสนาม ราคาต่อชั่วโมงมีความเหมาะสม มีการแจ้งราคาบริการที่ชัดเจน และราคาเครื่องดื่ม อาหารมีความเหมาะสม และด้านส่งเสริมการตลาด การลดราคาสำหรับลูกค้าประจำ มีการสะสมชั่วโมงการให้บริการ แลกของรางวัลจากสนาม การจัดการแข่งขันฟุตบอลในร่ม กลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้ใช้บริการ หากแข่งขันในกรณีจำนวนคนไม่พอ มีบริการจัดหาผู้ตัดสิน (กรรมการ) และมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำการเล่นกีฬาฟุตบอล

3) **Human Strategy** หรือกลยุทธ์ด้านทรัพยากรมนุษย์ ผู้ดูแลสนามหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่ให้บริการเพราะมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้บริโภคหรือผู้รับบริการ สภาพของการปฏิบัติต่อกันในขณะให้บริการส่งผลต่อการรับรู้ของลูกค้าในด้านคุณภาพการบริการ องค์การที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่มักทุ่มเทความพยายามอย่างมากกับการจ้างและคัดเลือกพนักงาน สอดคล้องกับ ปภาวิญญ์ บุญแกร (2562) อธิบายเกี่ยวกับ กลยุทธ์การสร้างแตกต่างในด้านบุคลากร ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการในรูปแบบคาเฟ่ขนมหวานของผู้บริโภค ได้มีความใส่ใจในด้านบุคลากร ให้มีบุคลากรที่มีคุณภาพคอยให้บริการแก่ผู้บริโภค เพื่อให้โดดเด่นกว่าคู่แข่งและเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความพึงพอใจในเข้าใช้บริการ ด้วยการจัดสรรพนักงานให้มีความเหมาะสมทั้งในหน้าที่และจำนวนในการบริการ ซึ่ง Michael E. Porter (1998) ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับความแตกต่างในด้านบุคลากร (People Differentiation) เป็นการสร้างความแตกต่างที่ผู้ให้บริการด้วยการคัดสรรบุคลากรที่มีคุณภาพในด้านต่างๆ รวมถึง การใช้กลยุทธ์ในการสร้างความโดดเด่นที่ตัวผู้ให้บริการ ที่มีวิสัยทัศน์และทัศนคติในการให้บริการที่มีความเป็นเลิศในคุณภาพ มีมาตรฐาน มีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะในการให้บริการที่ดีที่ทำให้องค์กรธุรกิจสามารถเพิ่มคุณค่าและความได้เปรียบที่โดดเด่นและแตกต่างจากคู่แข่ง

4. **Image Strategy** กลยุทธ์การสร้างภาพลักษณ์ เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้องค์กรมีความโดดเด่นเหนือคู่แข่งด้วยการกำหนดการใช้สัญลักษณ์ สโลแกนหรือคำสำคัญมาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารถึงผู้ใช้บริการ ช่วยกระตุ้นความสนใจ และสร้างความน่าเชื่อถือ แล้วยังช่วยกระตุ้นให้ยอดขายเพิ่มสูงขึ้นด้วย การสร้างภาพลักษณ์เพื่อส่งเสริมการตลาดโดยอาศัยการประชาสัมพันธ์ (Public Relations) เป็นเครื่องมือที่สร้างความเชื่อถือได้ดี โดยถ่ายทอดผ่านทางกิจกรรมพิเศษ การรณรงค์ แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบที่ธุรกิจมีต่อสังคม เช่น การช่วยเหลือสังคม, จัดการแข่งขันการกุศล และรณรงค์ไม่ให้นักเรียนเล่นพนัน นับได้ว่าเป็นการสร้างภาพลักษณ์ “องค์กรที่ดีของสังคม” (Good Corporate Citizen) สอดคล้องกับ ศิโรรัตน์ เย็นระทา (2563)

กล่าวว่า กลยุทธ์การสร้างความแตกต่างที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันต้องมุ่งเน้นในการทำกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) เพื่อสร้างคุณค่าและการแบ่งปันแก่ชุมชน สังคมสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างภาพลักษณ์ ที่ดีแก่องค์กร ให้มีความสำคัญต่อการบริการที่มีคุณธรรม และพัฒนาคุณภาพให้ยิ่งขึ้นไป และ มองเห็นความพึงพอใจของลูกค้าเป็นหลักสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษณุ เทียนภู และวัชร เวชประสิทธิ์ (2565) ได้อธิบายถึง กลยุทธ์การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการ กลยุทธ์การสร้างสินค้าหรือบริการที่เป็นเอกลักษณ์ การสร้างภาพลักษณ์และชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก สร้างเอกลักษณ์ของสินค้าหรือบริการ เป็นของตัวเองที่ไม่ซ้ำกับกิจการอื่น ๆ สร้างความแตกต่างของสินค้าและบริการต่างจากคู่แข่ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษากลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าปรับปรุงด้านคุณภาพและมาตรฐานให้เทียบเท่าสนามแข่งขันจริง และควรมีการตรวจสอบคุณภาพของสนามอย่างสม่ำเสมอ
2. ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษากลยุทธ์ด้านทรัพยากรมนุษย์ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้มีความรักในงานบริการ มีความสุภาพ การเอาใจใส่ลูกค้า แก้ไขปัญหาให้ได้ บริการเยี่ยมไปด้วยรอยยิ้ม และตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว
3. ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษากลยุทธ์การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีโดยถ่ายทอดผ่านทางกิจกรรมพิเศษ การรณรงค์ และสื่อ เพื่อบ่งบอกถึงประสิทธิภาพ และแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อธุรกิจมีต่อสังคม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษากลยุทธ์การแข่งขันของสนามฟุตบอลหญ้าเทียมเช่าในจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรศึกษาการสร้างแตกต่างทางการแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลในร่มเฉพาะพื้นที่เขตเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อสามารถนำข้อมูลที่ได้มาสร้างกลยุทธ์สำหรับผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ
2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลยุทธ์เพื่อความอยู่รอดของธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมเช่า เนื่องจากปัจจุบันมีผู้ให้ความสนใจทำธุรกิจด้านการออกกำลังกายมากขึ้น การดำเนินธุรกิจให้ยั่งยืนจำเป็นต้องรู้จักกลยุทธ์ในการทำธุรกิจต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณานาถ จันเจริญ, รชฏ ยอดนิล และ สุนทร วิริยะศิริไพศาล. (2554). *หลักการตลาด*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.มหานคร
- ธีรารัตน์ เพ็ชรโยธิน. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามฟุตบอลลูกหญ้าเทียม ของสนามฟุตบอล Non soccer*. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ปภาวิชัย บุญแกร. (2562). *การใช้กลยุทธ์การสร้างความแตกต่างที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการในคาเฟ่ขนมหวาน ของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาร้านอาฟเตอร์ ยู(After You)*. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ปรัชญา เทพสกุล. (2555). *ธุรกิจลำไยบนสนามหญ้าเทียม*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 23 กรกฎาคม 2563. แหล่งที่มา: <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/business/idea-design/html>
- พัชรินทร์ เกียรติดอนเมือง. (2558). *กลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจสนามฟุตบอลในร่ม*. วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก. 1 (2), 69-83.
- รัฐพล วนาเฉลิม และ ชัยธนต์กร ภาวิศพิริยะภักดี. (2564). *แนวทางการพัฒนาธุรกิจสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้า ในเขตพื้นที่บางบอน จังหวัดกรุงเทพมหานคร*. การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 2 (14), 394-403.
- วิวิธ เสนาวัตร. (2556). *รูปแบบให้บริการที่มีประสิทธิผล ของสนามฟุตบอลหญ้าเทียมในร่มในเขตกรุงเทพมหานคร*. วารสารสิทธิปริทัศน์. 27 (83), 78-96.
- เวนนิส บรรพตา. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมให้เข้าของผู้ใช้บริการในเขตอำเภออัญบุรี จังหวัดปทุมธานี*. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). *การบริหารการตลาดยุคใหม่*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.
- ศิริรัตน์ เย็นระทา. (2563). *กลยุทธ์การสร้างความแตกต่างที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ศุภเชษฐ์ ทิตยสีแสง. (2559). *กลยุทธ์ทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย. (2562). *กรรมการผู้ตัดสิน*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2562. แหล่งที่มา: <http://www.fathailand.org>.

- อภิทัย บำรุงพนิชถาวร. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกสนามฟุตบอลหญ้าเทียม: กรณีศึกษา
ผู้ให้บริการ สนามฟุตบอลหญ้าเทียม WINNING SEVEN. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 6 (2), 245-256.
- Michael E. Porter. (1990). The Competitive Advantage of Nations. The Machillan Press Ltd.
Hong Kong.
- Michael E. Porter. (1998). Competitive Strategy. Second edition. New York: Free Press.

The Tolerance of Learning English for Chinese Persons in the Classroom: The Views of Chinese Postgraduates in Thailand

Meng Longzhen and Eric A. Ambele

Maharakham University, Thailand

Corresponding Author, Email: 545945425@qq.com

Abstracts

The research investigates how Chinese ELT students studying abroad in Thailand perceive China English as a variant of English and its tolerance in Chinese English language classroom. Based on semi-structured interviews with seven Chinese ELT students using qualitative content analysis, the study found that the majority of the students did not support the use of China English in English language classes. However, they recognized the legitimacy of China English in terms of different accents and its use in media and intranational and international communication. The students preferred to follow traditional pedagogical approaches that emphasize American and British English, as well as other native English varieties. The findings suggest that language teachers in China could incorporate a range of English varieties in the classroom through the use of authentic learning resources and relevant learning activities. By doing so, students could develop cultural and global awareness while being exposed to a range of English varieties. The study highlights the importance of acknowledging and valuing the diversity of English language use across the world and the need for ELT educators to provide a more inclusive approach to English language teaching.

Keywords: The Tolerance of Learning English; Chinese Persons; The Views of Chinese Postgraduates in Thailand

Introduction

The concept of successful communication in English has evolved from a focus on native-speaker norms to recognizing the validity of different English varieties for diverse communicative purposes (D'Angelo, 2012: 121-139; Jenkins, 2009, McKay & Brown, 2015). This shift is in line with the principles of World Englishes practices, which acknowledge the emergence of English varieties due to global use and spread of the language in diverse sociolinguistic and sociocultural contexts (Author, 2022; Kirkpatrick, 2014: 15-29; Seidlhofer, 2011).

Today, English has become a universal language for communication between people of different linguistic and cultural backgrounds. It has become a global language that anyone or any country can claim proprietorship of and use for any purpose (D'Angelo, 2012: 121-139; Crystal, 2008; Jenkins, 2011; Galloway & Rose, 2015). As a result, there are different names that have been given to this phenomenon, including English as a lingua franca (ELF), English as an international language (EIL), World Englishes (WE), and Global Englishes (GE). Each of these terms highlights different aspects of the pluricentric nature of English and its use in diverse contexts.

* Received: April 29, 2023; Revised: June 1, 2023; Accepted: June 12, 2023

Indeed, the concept of World Englishes challenges the traditional notion of English belonging exclusively to Inner Circle nations and instead recognizes the diverse varieties of English used around the world. This approach acknowledges the unique linguistic, cultural, and social contexts in which English is used and emphasizes the importance of understanding and respecting these different varieties. As English continues to spread globally, the World Englishes paradigm has become increasingly relevant and necessary in understanding the complexities of the language and its use (Author, 2021, 2022; Rose & Galloway, 2019).

The slow response of teachers to the shift towards WE-informed pedagogy in the ASEAN context could be due to various factors, such as lack of training and awareness of the pluricentric nature of English, and the perceived prestige associated with Inner-Circle English varieties (Tarrayo et al., 2021). However, it is important to recognize that English language teaching and learning in a WE context is not about rejecting Inner-Circle English varieties but rather acknowledging the diversity of English and recognizing the legitimacy of localized varieties in specific contexts of use. As argued by Seidlhofer (2011), the goal of EIL pedagogy should be to enable students to use English effectively and appropriately in a range of international and intercultural contexts, rather than to teach them to mimic a particular variety of English. In this sense, a pluralist approach to WE pedagogy could benefit not only learners but also teachers, who can develop a more critical and reflexive awareness of their own language ideologies and practices.

Students' views on local China English continue to be crucial in influencing policy in English language teaching (ELT) in China, even though research on China English (CE) has been conducted in professional writing contexts, mass media, or education. (Tupas & Weninger, 2020; Zein, 2018). This study therefore aims to investigate the perceptions of Chinese postgraduate English major students regarding China English (CE) after taking a 15-week course on WE in order to understand how the students felt about the pluricentric nature of English and the use of CE as a regional variety of English in China. The study also aimed to explore how the students' perceptions were related to their beliefs about the tolerance of CE in Chinese classroom. The research was conducted at a Northeastern Thai university, where the students had exposure to various English varieties, including standard English and CE. The study is relevant to the field of English language teaching, particularly in China, where there is a growing interest in WE and the use of CE as a regional variety of English. Put differently, this study examines how Chinese postgraduates in Thailand perceive the tolerance of learning English in the classroom and how these perceptions reflect their beliefs about tolerating China English in Chinese English classroom.

Literature Review

The term "China English" refers to the English variety used by Chinese speakers, which is influenced by their first language and the cultural context in which it is used (Hu, 2005). Some of the linguistic features of China English include pronunciation, grammar, vocabulary, and pragmatics (Xu, 2010). For example, Chinese speakers may have difficulty distinguishing between certain English sounds that do not exist in Chinese, such as "l" and "r," leading to a characteristic accent. Moreover, Chinese speakers often use different sentence structures and word orders compared to native English speakers. Additionally, they may use vocabulary that is not commonly used in standard English or have unique idiomatic expressions (Hu, 2005; Xu, 2010).

The WE paradigm challenges the notion of native-speakerism, which suggests that

only those who grew up speaking English as their first language can be considered proficient or accurate users of the language. Instead, the WE paradigm emphasizes the legalization of English varieties and recognizes the value and legitimacy of English spoken by non-native speakers (Author, 2022). While some may argue that China English is not as suitable or understandable as standard English, the WE paradigm challenges this view and recognizes the unique linguistic features and cultural context that influence the language variety. As the use of English continues to grow in China, it is likely that China English will continue to evolve and develop as a distinct form of the language.

The linguistic features of China English have been studied across various levels of language, including phonological, morphosyntactic, pragmatic, and discourse-related aspects (Cheng, 1992; Deterding & Kirkpatrick, 2006: 391-409; Kirkpatrick & Xu, 2002: 269-279.; Xu, 2006, 2010). Phonologically, the distinct accent and pronunciation of Chinese speakers of English have been noted, including difficulty in distinguishing certain English sounds. Morphosyntactically, the influence of Chinese grammar on English usage has been observed, such as the use of null-subject/object utterances, subject pronoun copying, and yes-or-no responses. Lexically, loanwords from Chinese, nativized English words in Chinese contexts, and common English words have been categorized and studied. At the discourse and pragmatic levels, the influence of Chinese cultural concepts on language use has been explored, including the use of politeness markers, deference to authority, and the use of implicatures. These cultural concepts can influence language use and understanding, leading to unique features of China English that reflect the cultural context in which it is used (Xu, 2008, 2010).

The attitudes of Chinese students towards different varieties of English have been studied in several research (Pan, Lui & Fang, 2021; Lui, Zang & Fang, 2021; Fang, 2018). However, there is a limited amount of research that has explored Chinese students' perceptions of their own English variation, China English. Some studies have found that Chinese students generally have negative perceptions of China English accent in terms of correctness, but they have a positive view of its pleasantness. Fang's (2018) study found that a lack of understanding of World Englishes and a predominantly standard English language ideology were the primary reasons for these negative perceptions. Qiong's (2004: 26-33) investigation found that most Chinese students preferred inner circle English accents, such as American and British English, while the majority disliked the China English accent. Xu and Wang's (2012: 103-135) research discovered that stereotypes existed concerning non-native speakers' English accents, which had an impact on Chinese students' perceptions of their own English variation. However, research on Chinese English major students' perceptions of their own variation after taking a World Englishes course in another EFL context remains limited. It is essential to continue exploring these perceptions to gain a better understanding of how Chinese students view their English variation and the impact it has on language teaching and learning.

Research Methodology

A qualitative research design is indeed useful in exploring perceptions and attitudes towards a particular phenomenon. It allows for an in-depth exploration of individuals' experiences and perspectives, as well as the social and cultural contexts that shape them. In the case of this study, a qualitative approach can help to uncover the complex attitudes and beliefs that Chinese English major students hold towards their own variation of English, as well as the reasons behind these perceptions, providing a more comprehensive understanding of students' attitudes towards China English.

1. Participants

Seven second-year Chinese students majoring in English language teaching at an institution in the northeast of Thailand made up the study's sample. Purposive sampling is a non-probability sampling technique that allows the researcher to choose participants based on specific criteria that are relevant to the research question (Cohen et al., 2011). In this case, the criteria were the students' enrollment in the English language teaching program, their completion of a world Englishes course, and their experience teaching and using English with various linguistic and cultural groups. This type of sampling allows the researcher to select participants who have relevant knowledge and experience to provide valuable insights into the research question. However, it can also limit the generalizability of the findings to the wider population since the sample is not randomly selected.

2. Instrument

Semi-structured interviews can be an effective method for gathering information in qualitative research, as they allow participants to express their ideas and thoughts in their own words (Creswell, 2007: 236-264). The use of both pre-prepared prompts and spontaneous questions can ensure that the research objectives and questions are addressed. Additionally, semi-structured interviews can allow for flexibility in the interview process, enabling the researcher to probe deeper into certain topics or follow up on unexpected responses (Creswell, 2007: 236-264). Overall, the use of semi-structured interviews in this study was a suitable method for gathering information on the students' perceptions of China English and its tolerance in Chinese ELT classroom from the perspective of World Englishes.

3. Data Collection

The researchers first clarified what China English (CE) means from a sociolinguistic and WE viewpoint to make sure that everyone who participated has the same understanding of CE and its characteristics. In this manner, the meaning of CE within the context of the research goals was understood by all of the students. The seven students agreed to take part in the interview after observing all ethical considerations. In order to promote natural and relaxed conversations, the researchers generally attempted to listen to the voices of the participants by refraining from interrupting during interviews (Creswell, 2007: 236-264). The following methods were used to gather information from the one-on-one interviews: students were each separately interviewed for 40 to 50 minutes at a time and location that worked for them, like a classroom or study area. The informants were briefed by the researchers on the objectives of the study and the interview procedure prior to the interview. With the interviewees' consent, the researchers used a recording device to capture the audio of the conversations. Given that the students were English majors with strong listening and speaking skills, the interview was conducted in English. It also took place in a more relaxed and casual setting so that the students could talk more freely. Individual student responses were provided in response to the researchers' queries. The researchers either asked additional questions to elucidate the initial

response or just asked the student to explain or provide specific examples when the responses were too general or ambiguous. Each student was questioned regarding their remarks after the interviews.

4. Data Analysis

The data gathered from the conversation was analyzed and interpreted using qualitative content analysis. In general, qualitative content analysis looks at meanings in specific situations and aims to offer fundamental patterns and trustworthy conclusions (Patton, 2002: 261-283). It is employed to identify word or idea patterns in texts or collections of texts. Two general stages of content analysis were described by Dörnyei (2007, p. 254): (1) going through each respondent's response one at a time and noting any distinctive content elements, substantive statements, or key points; (2) creating broader categories based on the ideas and concepts highlighted in the texts to describe the content of the response in a way that permits comparison with other responses. Thus, to analyze the qualitative data in this research, the content analysis techniques described by Dörnyei (2007) were used. In addition, Dörnyei (2009: 1-8) divided content analysis methods into four stages: data transcription, pre-coding and coding, growing ideas—memos, vignettes, profiles, and other forms of data display—and interpretation and conclusion-making. While the fieldwork was still ongoing, the audio recordings from the interviews were instantly transcribed. Any prosodic features that occurred during the interviews were not transcribed because the primary focus of this research was the content of the respondents' answers rather than the way in which they provided the information. The meticulously transcribed interviews were sent to each participant for confirmation. Then, by reading the transcript from beginning to finish, the researchers began to spot emerging themes or patterns pertinent to the study. Coding was required for this second procedure in order to describe, organize, and analyze the data. Coding is a tactic used to categorize and arrange the data that has been gathered as well as to find relationships and trends, according to Dörnyei (2007) and Miles et al. (2014). Researchers have the opportunity to "at first summarize data segments" and "identify an emergent theme, configuration, or explanation" (Miles, et al, 2014, p. 86). In terms of coding, QSR NVivo 10 was used to keep the transcribed information gathered from the conversations. Additionally, it was used to develop and construct coding for data analysis. After the data were transferred to the Nvivo, the subjects' conceptions of CE, WE, and learning were also coded appropriately. In order to fully understand WE and CE and to address the research goals and research questions, these sets of codes were considered to be the most important coding categories. Many early potential codes emerged from these coding categories. The codes were later enhanced and changed. Memos are "an exploration of the ideas, hunches, and thoughts about the codes," according to Dörnyei (2007, p. 254). These memos should contain ideas or important concepts. They can be brief sentences or phrases or several pages in length. This method helped the analysis concentrate on the new topics for further examination. The final stage of data analysis in this research involved the interpretation of the findings from the participant data and the drawing of conclusions.

Conceptual Framework

This study takes on social constructionism as the conceptual framework. Social constructionism (SC) is perceived as an epistemological position that seeks to understand the social actions and processes that drive knowledge creation, and consequently the formation of social constructs (Dickins, 2004; Burr, 1995). By following this notion, it seems that the ways of building a particular object or person can be changing and dependent on social construction, which is situated historically and culturally, for example, how Chinese students perceive English language users and English language uses in comparison with Thai people (Willig, 2008). Within this study, the researchers attempt to explore how Chinese postgraduates in Thailand construct their ideas of the tolerance of learning English in the classroom and how these constructions reflect their beliefs about tolerating China English in Chinese English classroom.

In relation to SC, moreover, the concepts, experiences and knowledge that a person collects from within a specific historical and cultural context or environment can arguably influence the way they view the world (Khan et al., 2021). Providing a definition of "truth" thus becomes problematic, because knowledge gained from different perspectives from a particular group of people is likely to serve different interests that disallow or make "truth" difficult to form. In other words, what we perceive as the "truth" in one particular context or society might not always be perceived as the "truth" in another context where people have different beliefs, and cultural and historical backgrounds (Gergen, 2001). For this reason, SC prefers to understand the action processes that emerge within society that guide to knowledge, as this is something that people construct together rather than simply possess by birth.

Research Findings and Discussions

This section presents and discusses data from the participants' interview based on the two key themes that correspond to the research questions: (1) **Students' views of China English**, (2) **Tolerating China English in Chinese English classroom**. Excerpts from interview data are also presented here word verbatim as reported by the participants. For reasons of anonymity, the participants are represented in this section using their initials (e.g. J), followed by a number to indicate the order in which they were interviewed so as to distinguish them (e.g. J-1 and L-7).

1. Students' views of China English

The participants' general opinions about China English could be evaluated on two levels based on their responses: prospective acceptability (i.e., expanded and regular use) and distinctive characteristics. According to Seilhamer (2015), the frequent use of English relates to "the extent to which language is seen as considerable in terms of quantity," whereas the expanded use of English refers to the use of English in "many diverse spheres in the community in question" (p. 373). According to Excerpts 1 and 2, which demonstrate how China English is a variety of English that Chinese and non-Chinese can comprehend depending on context and culture, the students thought that China English was real at the first level.

Excerpt 1

Yes, I concur. China English is evident all around us. For instance, in China, we frequently witness linguistic mistakes, misspellings, and word misplacement in warning signs, notice boards, billboards, and other places. Some Chinese speakers who combine Chinese and English can also be heard. We feel a little funny perhaps because of the language mistake (Z-6).

Excerpt 2

Asian People who are familiar with the Chinese context, language, and culture use English. Such individuals, in my perspective, include both Chinese and non-Chinese folks who are conversant with the Chinese language (Q-4).

As shown in Excerpts 3 and 4, the participants recognized several distinctive aspects of China English at the second level. These include variations in pronunciation, particular grammatical constructions, and the use of expressions and allusions from Chinese culture.

Excerpt 3

Chinese English is distinguished by its peculiar word stress, intonation, and pronunciation. Some vowels and consonants in English are changed, dropped, or added when spoken by Chinese speakers (M-2).

Excerpt 4

Possibly due to the English pronunciation of Chinese speakers? Chinese speakers of English have their own unique manner of pronouncing words. And I believe it distinguishes them from other Chinese in that they speak English very uniquely (H-3).

The majority of the participants had favorable opinions of these features, demonstrating that they give the language richness and complexity and reflect Chinese identity and culture. (Fang & Ren, 2019). They added that while some of these characteristics might make China English more challenging for non-Chinese speakers to comprehend, this is not always a bad thing. But some of the participants (H-3, Q-4, and L-7) continue to believe that the "so-called China variety of English is just a form of non-standard kind of English used in China," citing instances like newspaper discourse and the tourist industry (Xiaoqiong, 2005: 27-38). (Hu & Liu, 2007). Excerpts 11 and 12 bolster this conflicting opinion.

Excerpt 5

Because of English's changing role and ability to adapt to many contexts to meet unique communicative demands, more non-native speakers are now using it as a common language. This does not automatically render the type of English employed in these situations acceptable, though. In truth, these varieties are more often just types of broken English than a true variety in places like China (H-3).

Excerpt 6

It therefore makes little difference how someone talks or what variety of English they use today, such as the China English variant, as long as they are understood. I believe that China English plays an equally significant function as native variants of English based on my travel and study experience in Thailand. China English is the English variation of China and specifically reflects Chinese' identity, local cultural values, and ways in which they use English. It is not a variety that anyone, especially Chinese, need to be embarrassed of in order to avoid criticism (M-5).

Excerpt 7

Chinese people cannot just run with this idea of China English to believe that it should be promoted as legitimate; it is still considered as bad English in my view (L-7).

Excerpt 8

I have come to appreciate the beauty of such linguistic diversity as it shows how the language has changed. I am always delighted to listen to Chinese people speak using China English. Comprehension is what matters and not the English variety that one uses to express oneself. Chinese should appreciate the beauty of how they use English and feel proud, yet, still aim for native or near-native competence (Q-4).

It is intriguing to note that despite acknowledging China English's non-standard characteristics, the study's participants appear to have a positive outlook on the language. This demonstrates how crucial it is to recognize and value linguistic variety in a world where English is used as a common language. (xu, 2017). It also implies that a variety of elements, including context, society, and individual experiences, shape language attitudes and perceptions.

The participants observed that the dominance of Mandarin as the national language and the lack of widespread English language proficiency among Chinese people may impede the development of China English as a distinctive variety. (e.g. M-5 and Z-6). They also emphasized how crucial institutional support is in helping to promote and legitimize China English as a recognized variety, including government policies, schooling, and the media. The participants also acknowledged that a key element in determining China English's growth and development is its acceptability among prospective users, including non-Chinese speakers (Excerpts 13 and 14).

This highlights the importance of promoting linguistic diversity and recognizing non-standard varieties of English as legitimate forms of communication. It also emphasizes the role of language policies and institutions in promoting and supporting the development of China English as a distinct variety. Furthermore, it suggests that the acceptability of China English among non-Chinese speakers is crucial in its development and acceptance as a valid form of English. Overall, these findings have significant implications for language teaching and learning, as well as language policy and planning.

Excerpt 9

If Chinese people accept the necessity of learning English, English has the potential to develop into a localized variation of English. If they themselves are not particularly comfortable with English, they cannot pretend to speak it. First, they must acknowledge that China English exist before China English can be viewed as a variety of English (M-5).

Excerpt 10

Because Chinese people dislike English, it can be difficult to say that China English exist. There is no China English if they do not enjoy speaking English (Z-6).

In accordance with these findings, the participants (in Excerpts 15 and 16) asserted that there are comparatively few and dubious China English users and adopters.

Excerpt 11

When enough people adopt it, China English will be localized. However, I believe that educated Chinese will not accept the use of China English as a localized version of English. Also, Chinese society places a high value on native speakers, and nearly all of the country's schools mandate that students learn either American or British English. Additionally, they hire teachers from nations with English as the native language (L-7).

Excerpt 12

I do not believe this is the case since, compared to other types of Englishes, less people speak China English, and, as far as I am aware, it has not yet been promoted as the nation's official language (J-1).

Alternatively, comprehensibility and intelligibility in ELF contact should take precedence over the English variety a speaker uses. (Rose & Galloway, 2019; Boonsuk, Ambele & McKinley, 2021: 297-308). As a result, speaking in China with a distinctive Chinese accent, such as an English one, could be endearing and represent the culture of the country as a whole. Others see it as a charming and genuine reflection of Chinese linguistic identity, while some players see it as a type of broken English. "China English should not be viewed as a strange or failed English," as two participants stated. (Q-4 and M-5). The participants agree that comprehension and intelligibility should be prioritized in English as a Lingua Franca encounters rather than accentuating pronunciation and grammar that are similar to those of native speakers. (Baker, 2012; Kirkpatrick, 2014: 15-29). This viewpoint is consistent with global Englishes-informed pedagogy, which acknowledges the ongoing significance of native English varieties while recognizing and promoting the diversity of English varieties worldwide (Galloway & Rose, 2018: 3-14). The use of English should therefore not be restricted to only the varieties spoken by native speakers (such as British or American Englishes), but also to other English varieties created by the local environment. (Author, 2020, Baker, 2012, 2015). It

is important to recognize and value linguistic diversity in English as a Lingua Franca encounters, rather than adhering to the standard English varieties spoken by native speakers. The participants in this study agree that the comprehensibility and intelligibility of communication should be prioritized over pronunciation and grammar that are similar to those of native speakers. This approach aligns with global Englishes-informed pedagogy, which recognizes the ongoing importance of native English varieties while promoting the diversity of English varieties worldwide. Therefore, it is essential to embrace and acknowledge China English as a legitimate English variety and promote its growth and development.

This acknowledgment of the importance of both native and nonnative English speakers in educational settings is in line with the tenets of world Englishes-informed pedagogy, which aims to advance linguistic inclusivity and variety in the study of the English language. (Fang & Ren, 2018; Jindapitak & Teo, 2012). Therefore, it may only seem like a partial solution to the issue to fully eradicate "native speakerism" (Holliday, 2006: 385-387) and EFL-oriented ideas in ELT settings like China. (Galloway & Rose, 2018: 3-14). This method acknowledges the diversity of English dialects spoken around the globe and promotes learners' creation of their own regional dialects of the language that are representative of their linguistic and cultural identities. Additionally, it recognizes the value of native English dialects in some situations, such as ELT with a global emphasis. In contrast, it contends that nonnative English speakers should be permitted to creatively appropriate and use their own local variety of the language for intracultural conversation rather than being expected to adhere to native standards. (Jenkins, 2006; Seidhlofer, 2011). Incorporating diverse English varieties in ELT settings can also help promote a greater appreciation for linguistic diversity and intercultural competence among learners. Moreover, it can help reduce the power dynamics between native and nonnative English speakers that can often exist in educational and professional settings. (Holliday, 2006: 385-387; Jenkins, 2007). However, implementing such pedagogical approaches can be challenging and require changes in attitudes, policies, and resources. (Kubota, 2013). Nonetheless, with a growing recognition of the importance of diversity and inclusivity in language education, there is hope that world Englishes-informed pedagogy will continue to gain momentum and positively impact language education worldwide.

2. Tolerating China English in Chinese English classroom

Participants in this study perceive American and British English as the "correct" or standard versions of the language, while they perceive China English as deviating from this standard. (Excerpts 17-19). This viewpoint is prevalent in ELT settings where native English types are frequently viewed as the ideal or standard. (Jenkins, 2006). However, as was already stated, world Englishes-informed pedagogy places a strong emphasis on the necessity of recognizing and legitimizing the various English varieties used throughout the world, including regional variants like China English. (Baker, 2012, 2015). The importance of native English varieties in ELT settings should be noted as it may result in linguistic imperialism where nonnative English varieties are viewed as inferior or insufficient (Phillipson, 1992: 12-18). Additionally, this perception may contribute to the privileging of certain cultures and countries over others, reinforcing power imbalances that exist in the world. World Englishes-informed pedagogy, on the other hand, recognizes the validity and richness of all English varieties and aims to promote linguistic inclusivity and cultural diversity. It also acknowledges that language is intimately linked to culture and identity and that individuals should be allowed to express themselves through their own linguistic and cultural backgrounds.

Excerpt 13

The most common and widely acknowledged varieties of English are now both American and British. Although English teachers dislike the concept of the non-native/native dichotomy, the truth is that they unknowingly employ it because textbooks and even schools encouraged it (Z-6).

Excerpt 14

I believe this is so because textbooks, teaching aids, and learning materials frequently use the major varieties. When students are learning a language that may be used with everybody in this world, they should study the varieties that are most frequently used. China English, in my opinion, cannot be used to teach English in a classroom setting. First, the local accent in China has a significant influence on their English. If you instruct students in English using China English, you are giving them the wrong pronunciation of words (J-1).

Excerpt 15

I do not even know much about China English, but if the English spoken by Chinese with a strong Chinese accent is considered to be China English, then using it in a classroom to teach vocabulary and pronunciation in particular does not appear to be a smart idea. To put it another way, I personally would not really advise instructors to utilize China English since I think that learning a language is all about immersing yourself in it, thus if China English is used in the classroom as a medium of instruction, this will limit the students' exposure to standard English (Q-4).

Excerpt 16

British and American English varieties should still be regarded as the best models to prepare Chinese students for high-stakes examinations in English. EFL-oriented pedagogy where native varieties are prioritized as the standard seem to have a strong influence on teaching and learning goals in ELT in China. While this will cater for laissez-faire attitudes in preparing students for real-world exams, certainly, this does not reflect how students use English in the classroom; and most importantly, learners' needs and goals of learning English are disregarded (J-1).

Excerpt 17

Amidst globalization, English remains a significant pedagogical language in East Asia. With English being used to access life opportunities, Chinese learners as citizens in the global village need more responsive ELT strategies in the classroom that will familiarize them with interlocutors of different English varieties and cultures. Therefore, while native English varieties should still be emphasized in the classroom for purposes of exams, for example, the learners own English variety,

for instance, and culture should also be emphasized for effective English language learning (Q-4).

Another way to look at it is that the participants recognized that there was "a kind of China way of using English" (Q-4 in Excerpt 23) in the classroom. On the other hand, some of the participants went on to say that "China English can be allowed to be used alongside native varieties in China English language classrooms." Given that most, if not all, Chinese students will be required to take high-stakes exams in English, all participants agreed that native English varieties (such as British and American Englishes) still predominate in China's EFL classroom (see Excerpts 20–23), and that this should still be the target norm. However, they believed that teachers should emphasize students' awareness of the differences between English variety types as well as their contextual use and appropriateness. (see Excerpts 24-26). The participants appear to concur that without such awareness and preparation, there may be a certain type of *laissez-faire* perceptions that won't prepare the students for "real-world" exams that they are most likely to face after they graduate from school. It seems that the participants recognize the importance of preparing students for high-stakes exams in English by emphasizing native English varieties, but they also believe that students should be made aware of the differences between English variety types and their contextual use. This approach aligns with world Englishes-informed pedagogy, which acknowledges the importance of native English varieties in certain situations but also recognizes and promotes the diversity of English varieties worldwide (Galloway & Rose, 2018: 3-14). By acknowledging and valuing the various English varieties used throughout the world, including regional variants like China English, students can develop a more nuanced understanding of the language and be better prepared for real-world situations where they may encounter a variety of English speakers.

The participants' opinions on China English's function in Chinese English language classes appear to be complex. Given the high stakes of English exams in China, they acknowledge the dominance of native English varieties, such as American and British English, and think that these should still be the goal norm. (Excerpt 20). On the other hand, they accept China English's existence and legality and think that it can coexist in the classroom with native varieties while placing an emphasis on understanding how each variety differs and using it appropriately in each situation. (e.g. J-1, M-2 and Z-6). In other words, it seems that the participants value both the diversity of English varieties and the need for knowledge of their appropriate use while also appreciating the significance of preparing students for real-world exams and contexts. This indicates that a balanced approach to teaching English in China might put equal emphasis on native and non-native varieties of the language while also emphasizing communicative skills and an awareness of the differences between varieties and context. It suggests that a balanced approach that incorporates both native and non-native varieties of English while also emphasizing communicative skills and awareness of linguistic diversity and appropriateness could be effective in preparing students for both high-stakes exams and real-world contexts.

Excerpt 18

British and American English varieties should still be regarded as the best models to prepare Chinese students for high-stakes examinations in English. EFL-oriented pedagogy where native varieties are prioritized as the standard seem to have a strong influence on teaching and learning goals in ELT in China. While this will cater for laissez-faire attitudes in preparing students for real-world exams, certainly, this does not reflect how students use English in the classroom; and most importantly, learners' needs and goals of learning English are disregarded (J-1).

According to the data, participants agree that native American and British English speakers are the finest role models for 'preparing students for real-world exams' (see Excerpt 20) in the classroom. According to the participants, the bulk of students, if not all of them, will have to take significant exams in English. Additionally, policies, curricula, and teaching methods that idolize the native speaker variation have an impact on ELT in China (D'Angelo 2012: 121-139; Saengboon 2015: 131-154.). Fundamentally, according to these curricula (Author, 2021; Fang & Ren, 2018; Jindapitak & Teo, 2012; Saengboon, 2015: 131-154.; Weerachairattana et al., 2019: 125-181), Chinese students and instructors are pressured to follow the norm of native English speakers. The Author (2022, p. 739) claims that "when one thinks of the practicality of using English for international academic tests and exams," this argument "seems to make sense."

It's true that studying and living in nations where English is a second language can give students useful exposure to different English dialects and aid in their understanding of the idea of World Englishes. It is crucial to remember, though, that students' opinions and views toward various forms of English can change depending on their individual backgrounds and experiences. Since earlier studies have shown that Chinese students may have negative perceptions of non-native Englishes, including China English, the perception of China English and its acceptance in the classroom is a complex problem. (Pan, Lui & Fang, 2021). Furthermore, there is ongoing discussion regarding whether China English qualifies as a legitimate form of English or not, highlighting the need for additional empirical research in this field. (Lui, Zang & Fang, 2021; Fang, 2018). It is crucial to keep researching and comprehending the variety of English dialects and how they are used in various settings as this can support more effective and inclusive communication in the international community. Indeed, the issue of which English variety to teach and prioritize in ELT is a complex and ongoing discussion. While the dominance of native English varieties in ELT settings can perpetuate linguistic imperialism and stigmatize non-native varieties, it is also important to acknowledge the practicality of preparing students for international exams and the perceived prestige associated with native English varieties. Additionally, students' perceptions and attitudes towards different English varieties can be influenced by their individual backgrounds and experiences, and further research is needed to understand and address these complexities. As the world becomes more interconnected and globalized, it is essential to promote effective and inclusive communication across diverse English-speaking communities. This requires a nuanced understanding of the various English dialects and their appropriate use in different contexts, as well as an openness to non-native English varieties and a recognition of their legitimacy and value. Ultimately, a balanced approach to ELT that incorporates both native and non-native English varieties and emphasizes communicative skills and cultural awareness can

better prepare students for the globalized world and promote more equitable and inclusive communication practices.

Conclusion

There are differing views on the validity and legitimacy of China English, which is still a hotly debated topic in China. However, it is crucial that educators acknowledge the reality of China English's development and its ability to help students become more comfortable communicating across and within cultures. (Sifakis, 2019: 288-306.). Although local English dialects can also be made more aware of to improve students' communicative skills, standard English still has a role in Chinese education. Learners can benefit from the creation of new laws that address issues with language pluricentricity as well as how diverse and fluid English conversation is today. (Akkakoson, 2019). Ultimately, to make learning and using the language more appropriate in learners' situations, both domestic and foreign teachers in EFL settings should be conscious of and comprehend the diversity of English.

Furthermore, the research did not examine the perspectives of Chinese students who had not studied abroad, whether in Thailand or elsewhere, which might have limited the applicability of the findings to a larger group of Chinese students. A comparative perspective on the use and perceptions of these English varieties in an international setting might have been provided by the study had it taken into account the perspectives of non-Chinese students who had exposure to China English or other non-native English varieties. Another drawback of the research is the possibility of social desirability bias, as participants might have been reluctant to express unfavorable or critical opinions about China English or their experiences studying the language abroad. This might have had an impact on the study's self-reported data's validity and precision. Furthermore, the research did not investigate the efficacy of various pedagogical strategies for teaching China English or other World Englishes in EFL classrooms. Future studies might examine which instructional strategies and resources can best foster the growth of students' international communication skills in a pluricentric English-speaking environment.

Overall, the study highlights the complexity of attitudes towards China English and its role in Chinese English language education. While acknowledging the dominance of native English varieties and the importance of preparing students for real-world exams, educators should also recognize the existence and legitimacy of China English and other World Englishes, and promote an awareness of the differences between varieties and contexts. Further research is needed to explore the efficacy of different pedagogical strategies for teaching China English and other non-native English varieties, and to examine the perspectives of a wider range of Chinese and non-Chinese students in international settings. Overall, a balanced and inclusive approach to English language education in China can help students develop the communication skills needed in today's globalized world.

References

- Baker, W., & Fang, F. (2021). 'So maybe I'm a global citizen': developing intercultural citizenship in English medium education. *Language, Culture and Curriculum*, 34 (1), 1-17.
- Baker, W. (2015). Culture and identity through English as a lingua franca. In *Culture and Identity through English as a Lingua Franca*. De Gruyter Mouton.
- Boonsuk, Y., & Ambele, E. A. (2020). Who 'owns English' in our changing world? Exploring the perception of Thai university students in Thailand. *Asian Englishes*, 22 (3), 297-308.
- Cohen, J. (2011). Building Fluency through the Repeated Reading Method. In *English Teaching Forum* (Vol. 49, No. 3, pp. 20-27). US Department of State. Bureau of Educational and Cultural Affairs, Office of English Language Programs, SA-5, 2200 C Street NW 4th Floor, Washington, DC 20037.
- Creswell, J. W., Hanson, W. E., Clark Plano, V. L., & Morales, A. (2007). Qualitative research designs: Selection and implementation. *The counseling psychologist*, 35 (2), 236-264.
- D'Angelo, J. (2012). WE-informed EIL curriculum at Chukyo: Towards a functional, educated, multilingual outcome. *Principles and practices of teaching English as an international language*, 121-139.
- Deterding, D., & Kirkpatrick, A. (2006). Emerging south-east Asian Englishes and intelligibility. *World Englishes*, 25 (3-4), 391-409.
- Fang, F. G. (2017). World Englishes or English as a Lingua Franca: Where does English in China stand?: An ideological negotiation and attitudinal debate of the use and function of English in the Chinese context. *English Today*, 33 (1), 19-24.
- Fang, F., & Baker, W. (2018). 'A more inclusive mind towards the world': English language teaching and study abroad in China from intercultural citizenship and English as a lingua franca perspectives. *Language Teaching Research*, 22 (5), 608-624.
- Fang, F., & Ren, W. (2018). Developing students' awareness of Global Englishes. *ELT journal*, 72 (4), 384-394.
- Fang, F. (2018). Ideology and identity debate of English in China: Past, present and future. *Asian Englishes*, 20 (1), 15-26.
- Galloway, N., & Rose, H. (2015). *Introducing global englishes*. Routledge.
- Galloway, N., & Rose, H. (2018). Incorporating Global Englishes into the ELT classroom. *ELT journal*, 72 (1), 3-14.
- Holliday, A. (2006). Native-speakerism. *ELT journal*, 60 (4), 385-387.
- Jindapitak, N., & Teo, A. (2012). Thai tertiary English majors' attitudes towards and awareness of world Englishes. *Journal of Studies in the English Language*, 7.
- Kirkpatrick, A., & Zhichang, X. (2002). Chinese pragmatic norms and 'China English'. *World Englishes*, 21 (2), 269-279.
- Kirkpatrick, A. (2014). English as a medium of instruction in East and Southeast Asian universities. *Dynamic ecologies: A relational perspective on languages education in the Asia-Pacific region*, 15-29.
- Liu, H., Zhang, X., & Fang, F. (2021). Young English learners' attitudes towards China English: unpacking their identity construction with implications for secondary level language education in China. *Asia Pacific Journal of Education*, 1-16.

- Lopriore, L., & Vettorel, P. (2015). Promoting awareness of Englishes and ELF in the English language classroom. *International perspectives on English as a lingua franca: Pedagogical insights*, 13-34.
- Ma, Q., & Xu, Z. (2017). The nativization of English in China. *Researching Chinese English: The state of the art*, 189-201.
- Pan, H., Liu, C., Fang, F., & Elyas, T. (2021). "How Is My English?": Chinese University Students' Attitudes Toward China English and Their Identity Construction. *Sage Open*, 11 (3), 21582440211038271.
- Patton, M. Q. (2002). Two decades of developments in qualitative inquiry: A personal, experiential perspective. *Qualitative social work*, 1 (3), 261-283.
- Phillipson, R. (1992). ELT: the native speaker's burden?. *ELT journal*, 46 (1), 12-18.
- Qiong, H. X. (2004). Why China English should stand alongside British, American, and the other 'world Englishes'. *English Today*, 20 (2), 26-33.
- Ridder, H. G. (2014). *Book Review: Qualitative data analysis. A methods sourcebook* (Vol. 28, No. 4, pp. 485-487). Sage UK: London, England: Sage publications.
- Rose, H., & Galloway, N. (2019). *Global Englishes for language teaching*. Cambridge University Press.
- Sadeghpour, M., & D'Angelo, J. (2022). World Englishes and 'Global Englishes': competing or complementary paradigms?. *Asian Englishes*, 24 (2), 211-221.
- Saengboon, S. (2015). An Exploratory Study of Thai University Students' Understanding of World Englishes. *English Language Teaching*, 8 (11), 131-154.
- Sifakis, N. C. (2019). ELF awareness in English language teaching: Principles and processes. *Applied linguistics*, 40 (2), 288-306.
- Tupas, T. R. F., Weninger, C., & Mizusawa, K. (2020). *Fostering cross-cultural communication and understanding in the English language writing*. Office of Education Research, National Institute of Education, Singapore.
- Ushioda, E., & Dörnyei, Z. (2009). Motivation, language identities and the L2 self: A theoretical overview. *Motivation, language identity and the L2 self*, 2, 1-8.
- Walkinshaw, I., & Kirkpatrick, A. (2014). Mutual face preservation among Asian speakers of English as a Lingua Franca. *Journal of English as a Lingua Franca*, 3 (2), 269-291.
- Wang, C., Hu, J., Zhang, G., Chang, Y., & Xu, Y. (2012). Chinese College Students' Self Regulated Learning Strategies and Self-Efficacy Beliefs in Learning English as a Foreign Language. *Journal of Research in Education*, 22 (2), 103-135.
- Weerachairattana, R., Duan, J., & Buripakdi, A. (2019). World Englishes in expanding circle: Views from university students in Thailand and China. *Journal of Studies in the English Language*, 14 (1), 125-181.
- Xiaoqiong, H. (2005). China English, at home and in the world. *English Today*, 21 (3), 27-38.
- Xu, J., & Fan, Y. (2017). The evolution of the college English curriculum in China (1985–2015): Changes, trends and conflicts. *Language Policy*, 16, 267-289.
- Xu, W., Wang, Y., & Case, R. E. (2010). Chinese attitudes towards varieties of English: A pre-Olympic examination. *Language Awareness*, 19 (4), 249-260.
- Xu, Z. (2020). Chinese English: A future power?. *The Routledge handbook of world Englishes*, 265-280.
- Zheng, Y., Lu, X., & Ren, W. (2019). Profiling Chinese university students' motivation to learn multiple languages. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 40 (7), 590-604.

แนวทางการส่งเสริมประเพณีบูชาเสาอินทขีลของพุทธศาสนิกชน
จังหวัดเชียงใหม่
**Guideline for Promoting Tradition of Worshipping Inthakhin Pillar of
Buddhist People, Chiang Mai Province**

พระปลัดไกลนาค อริยวโส (ศรีแสง),
สงัด เขียนจันทิก และ พระมหาวิเศษ ปณณาวชิโร
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
**Phrapalad Klainak Ariyavamsa (Srisaeng),
Sangad Chienjuntuk and Phramaha Wiset Pannavajiro**
Mahamakut Buddhist University Lanna campus, Thailand
Corresponding Author, Email: ariyawangso 2559 @gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประเพณีบูชาเสาอินทขีลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาการส่งเสริมประเพณีบูชาเสาอินทขีลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมประเพณีบูชาเสาอินทขีลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กำหนดโดยเฉพาะเจาะจง จำนวน 17 รูป/คน

ผลการวิจัยพบว่า :

1) ประเพณีบูชาเสาอินทขีลที่ปฏิบัติสืบทอดกัน เป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่พุทธศาสนิกชน เมื่อสักการบูชาเสาอินทขีลแล้ว บ้านเมืองจะพ้นภัยพิบัติและมีความเจริญรุ่งเรือง ในทุก ๆ ปี จึงต้องมีพิธีสักการบูชาเสาอินทขีล เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต

2) ส่งเสริม อนุรักษ์ โดยการปลูกจิตสำนึกให้คนในท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าแก่นสาระและความสำคัญของประเพณีบูชาเสาอินทขีล ส่งเสริมสนับสนุนเยาวชนให้มาร่วมกันอนุรักษ์ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด อันจะสร้างความรู้และความภูมิใจ และสืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ดำรงอยู่ ไม่ถูกกลืนไปกับกระแสโลกาภิวัตน์โดยปราศจากดุลยภาพทางปัญญาและความรู้ที่มีค่าควรแก่การอนุรักษ์ให้เป็นมรดกที่สืบทอดต่อไป

* วันที่รับบทความ : 24 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 9 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 10 มิถุนายน 2566

Received: May 24, 2023; Revised: June 9, 2023; Accepted: June 10, 2023

3) แนวทางการส่งเสริมประเพณีกำหนดไว้ 7 ด้าน ดังนี้ ด้านการจัดการ และวิธีการถ่ายทอด ประเพณีบูชาเสาอินทขีล ด้านการทํานุบำรุงและส่งเสริม ประเพณีท้องถิ่น ด้านการสืบทอดประเพณี ด้านการพัฒนาประเพณี ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษา และด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การร่วมมือกันของหน่วยงานจากภาครัฐ เอกชน ในการสืบสานประเพณีท้องถิ่น

คำสำคัญ : แนวทางการส่งเสริม; ประเพณีการบูชา; เสาอินทขีล

Abstracts

The objectives of this research article are 1) to study the tradition of worshipping the Inthakhila pillar of the Buddhists. Chiang Mai Province 2) to study the promotion of the tradition of worshipping the Inthakhin pillar of the Buddhists Chiang Mai Province 3) to find ways to promote the tradition of worshipping the Inthakhin pillar of the Buddhists Chiang Mai Province It is a qualitative research. Study data were collected from relevant documents and data were collected by in-depth interviews from 17 key informants.

The research results showed that :

1) tradition of worshipping the Inthakhila pillar that has been passed down from generation to generation It is a morale booster for the Buddhists. When worshipping the Inthakhin pillar The country will be free from disaster and prosper every year, so there must be a ceremony to worship the Inthakhin pillar. to create morale and encouragement for the prosperity of life,

2) promoting conservation by raising awareness of local people to realize the value, essence and importance of the tradition of worshipping the Inthakhin Pillars. Encourage youth to come together to preserve the unique traditions of the province. which will create knowledge and pride and continue local arts and culture to exist not be immersed in globalization without an intellectual balance and knowledge worthy of preservation as a legacy,

3) guidelines for promoting traditions are defined in 7 areas as follows: Management and the method of transmitting the tradition of worshipping the Inthakhin pole maintenance and promotion local customs Tradition inheritance Tradition Development information preparation, education and cultural tourism Collaboration of agencies from the public and private sectors in the preservation of local traditions.

Keywords : promotion guidelines; worship traditions; Inthakhin pillar.

บทนำ

ประเทศไทยมีวัฒนธรรมและประเพณีเป็นสิ่งที่สืบทอดและปฏิบัติต่อ ๆ กันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ที่ได้สั่งสมมาอย่างยาวนานผ่านการกระทำ สร้างขึ้น ถ้ายทอด และรักษาไว้จากคนรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหนึ่ง อาจอยู่ในรูปแบบของความคิด ความเชื่อ และการกระทำ อันเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกคนในชุมชน เป็นลักษณะของการมีแบบแผนความคิด ความเชื่อ การกระทำ ค่านิยมร่วมกัน สู่การกำหนดเป็นระเบียบแบบแผนความประพฤติปฏิบัติที่สืบทอดกันมาถึงปัจจุบัน (อาหมัดอัลซารีย์ มูเก็ม, 2559 : 17) สำหรับประเพณีบูชาอินทิลเป็นประเพณีประจำท้องถิ่นของจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีอายุยาวนาน มากกว่า 1,000 ปี และมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นไม่เหมือนกับการบูชาเสาหลักเมืองในจังหวัดอื่นของ ประเทศไทย คือการใส่ขันดอก เพื่อสักการะเสาอินทิลซึ่งเป็นเสาหลักเมืองศักดิ์สิทธิ์ที่ช่วยปกป้อง คุ่มครองเมืองเชียงใหม่ให้รอดพ้นจากภัยพิบัตินานัปการ จากเอกลักษณ์อันโดดเด่นผนวกเข้ากับ ความเชื่อที่ยึดถือกันมานานนับพันปี ส่งผลให้ประเพณีบูชาอินทิลสามารถยืนหยัดและดำรงคงอยู่คู่กับเมืองเชียงใหม่ได้จนถึงปัจจุบัน อันจะเห็นได้จากเมื่อถึงงานประเพณีในช่วงวันขึ้น 13 ค่ำเดือน 8 เหนือถึงวันแรม 4 ค่ำเดือน 9 เหนือ ซึ่งตรงกับช่วงเดือนพฤษภาคมและมิถุนายนของทุกปีจะมีประชาชนจำนวนมากนับแสนคนเดินทางไปที่วัดเจดีย์หลวงวรวิหารเพื่อสักการะเสาอินทิลสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองเมืองเชียงใหม่ที่วิหารอินทิล เพราะต่างมีความเชื่อว่าเสาอินทิลมีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ช่วยดลบันดาลให้บ้านเมืองอยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นสุขและฝนตกต้องตามฤดูกาล (ลัดดา จิตตคุตตานนท์, 2565, หน้า 91-92)

จากประเพณีอินทิลในอดีตเจ้าผู้ครองนครจะเริ่มพิธีด้วยการเซ่นสังเวยเทพยดาอารักษ์ ผีบ้าน ผีเมือง และบูชากุมภภัณฑ์ พร้อมกับเชิญผีเจ้านายลงทรง เพื่อถามความเป็นไปของบ้านเมืองว่าจะดีจะร้ายอย่างไร ฟ้าฝนจะอุดมสมบูรณ์หรือไม่ หากคนทรงทำนายว่าบ้านเมืองชะตาไม่ดี ก็จะทำพิธีสืบทอดชะตาเมืองเพื่อแก้ไขปัดเป่าให้เบาบางลง นอกจากนี้ยังมีการขอและการฟ้อนดาบ เป็นเครื่องสักการะถวายแด่วิญญาณบรรพบุรุษด้วย พิธีกรรมนี้ทำสืบทอดมาจนถึงสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงหยุดไป ปัจจุบันเทศบาลนครเชียงใหม่ได้ดำเนินการสืบทอดประเพณีอินทิลโดยมีพิธีทางพุทธศาสนาเข้ามาผสมผสาน ในวันแรกของการเข้าอินทิลมีการแห่พระเจ้าฝนแสนห่า หรือพระพุทธรูปคันธารราชภรรอรอบตัวเมือง เพื่อให้ประชาชนสรงน้ำและใส่ขันดอกเพื่อเป็นสิริมงคลกับชีวิต ส่วนภายในวิหารอินทิล พระสงฆ์ 9 รูป จะทำพิธีเจริญพระพุทธมนต์บูชาเสาอินทิลซึ่งฝังอยู่ใต้ดินภายใต้บุษบกที่ประดิษฐานองค์พระพุทธรูป เมื่อเสร็จพิธีจะมีมหรสพสมโภชตลอดงาน (มิวเซียมไทยแลนด์, มปป.ออนไลน์)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าพิธีบูชาเสาอินทิลหรือเสาหลักเมือง ชาวเชียงใหม่เชื่อว่าเป็นเสาหลักที่สร้างความมั่นคง การอยู่ดีมีสุข การสร้างขวัญและกำลังใจเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ให้คนเชียงใหม่ ไม่ว่าจากอดีตถึงปัจจุบันความเชื่อนี้ยังคงอยู่ ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการส่งเสริมประเพณีบูชาเสาอินทิลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อส่งต่อถึงอนุชนรุ่นหลัง เพื่อยังคงรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ดั้งเดิมที่

บรรพบุรุษคิดค้นขึ้นมา โดยการผสมผสานระหว่างแนวความเชื่อของพระพุทธศาสนากับจุดประสงค์เดิมของการบูชา นอกจากนี้การแสดงออกด้วยวิธีการบูชาเสาอินทขีลจึงมีนัยที่สำคัญคือ เพื่อเป็นพุทธบูชาและเชื่อมโยงกับการรักษาไว้ซึ่งประเพณีอันดีงามและสร้างมูลค่าด้านวัฒนธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประเพณีบูชาเสาอินทขีลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาการส่งเสริมประเพณีบูชาเสาอินทขีลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมประเพณีบูชาเสาอินทขีลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมประเพณีบูชาเสาอินทขีลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาประเพณีบูชาเสาอินทขีลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาการส่งเสริมประเพณีบูชาเสาอินทขีลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมประเพณีบูชาเสาอินทขีลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว มีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประเพณีบูชาเสาอินทขีลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่ โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 17 รูป/คน ประกอบด้วย บุคลากรภาครัฐ พระสงฆ์ พิธีจารย์ มัคทายก และประชาชนทั่วไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นเครื่องมือแนวทางการสัมภาษณ์ (Interview guide) โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามปัญหาวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย และการนิยามศัพท์ปฏิบัติการ ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

2.1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือแนวทางการสัมภาษณ์

2.2) ร่างเครื่องมือแนวทางการสัมภาษณ์เพื่อให้ครอบคลุมและสามารถตอบวัตถุประสงค์ได้ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา และวัตถุประสงค์ในการวิจัย

2.3) นำร่างเครื่องมือแนวทางการสัมภาษณ์ ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและเสนอแนะไปแก้ไขให้ถูกต้องตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้

2.4) นำเครื่องมือแนวทางการสัมภาษณ์ตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแล้วมาแก้ไขสำนวน ตลอดจนพิจารณาถึงความเหมาะสมของเครื่องมือแนวทางการสัมภาษณ์ โดยครอบคลุมถึงรายละเอียดของเนื้อหา เพื่อปรับปรุงข้อบกพร่อง

2.5) นำไปใช้เก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตัวเอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1) การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายโดยใช้เครื่องมือแนวทางการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ประเพณีปฏิบัติ และสภาพปัญหา และแนวทางการส่งเสริมประเพณีบูชาเสาอินทขิลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่ ในประเด็นรูปแบบการส่งเสริม ผู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริม และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่งานประเพณี

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) มีหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแนบเอกสารที่เป็นเครื่องมือสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างไปยังผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เตรียมตัวและกำหนดเวลาในการให้ สัมภาษณ์

2) ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลตามวันและเวลาที่กำหนดไว้ พร้อมเตรียมอุปกรณ์ในการสัมภาษณ์ เช่น เทปบันทึกเสียง สมุดจดบันทึก

เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้ว ทำการถอดเทปบันทึกเสียง แล้วนำมาวิเคราะห์ ประมวลผลตามกรอบแนวคิดที่กำหนดในการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในกรณีที่ข้อมูลไม่สมบูรณ์ผู้วิจัยได้เก็บเพิ่มเติมในภายหลังจากผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเป้าหมาย

3.2) การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัย รายงานการวิจัย หนังสือวิชาการ บทความวิชาการ ตำรา สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งการค้นคว้าจากฐานข้อมูล วิทยานิพนธ์ อิเล็กทรอนิกส์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย คือ บุคลากรภาครัฐ พระสงฆ์ พิธีจารย์ มคทายก และประชาชนทั่วไป รวมจำนวน 17 รูป/คน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดงานประเพณีบูชาเสาอินทขิล แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยเชื่อมโยงให้เห็นความสัมพันธ์ในแง่ต่าง ๆ ตามความเป็นจริงซึ่งเป็นการวิเคราะห์ออกมาในรูปเชิงพรรณนา และได้จัดหมวดหมู่ในประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้

ผลการวิจัย

1) ประเพณีบูชาเสาอินทขิลยังไม่ปรากฏหลักฐานเอกสารที่บันทึกเรื่องราวของประเพณีบูชาเสาอินทขิลในยุคล้านนาสมัยราชวงศ์มังราย หรือช่วงก่อนสมัยพระเจ้ากาวิละ จึงมีความเป็นไปได้ว่ารูปแบบของประเพณีบูชาเสาอินทขิลที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบันนี้อาจเป็นรูปแบบของธรรมเนียมปฏิบัติที่ถูกฟื้นฟูขึ้นในสมัยพระเจ้ากาวิละก็เป็นได้ ส่วนของการทำพิธีสักการบูชาเสาอินทขิล ซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคูเมืองเชียงใหม่ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เป็นเวลา 7 วัน ตามปฏิทินจันทรคติล้านนา คือตั้งแต่แรม 13 ค่ำ เดือน 8 (เหนือ) หรือที่เรียกว่า “วันเข้าอินทขิล” ถึงขึ้น 4 ค่ำ เดือน 9 (เหนือ) เรียกว่า “วันออกอินทขิล” รูปแบบการบูชาเสาอินทขิลมีลักษณะผสมผสานทั้งพิธีพราหมณ์และพุทธศาสนารวมถึงความเชื่อทางไสยศาสตร์ จากความเชื่อการบูชาเสาอินทขิลในเชิงพุทธศาสนา จะเทียบเคียงได้กับการทำบุญเปตพลี คือ การทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพชนผู้ล่วงลับไปแล้ว ส่วนความเชื่อดั้งเดิม (ศาสนาผี) มีการเซ่นสรวง ด้วยการฆ่าสัตว์บูชายัญ รำดาบถวาย เข้าทรง แต่ภายหลัง ถูกงดส่วนทางพิธีกรรมยังคงเหลือไว้แต่การฟ้อนรำขับร้องถวาย เน้นการจุดธูปเทียนดอกไม้ บูชาเสาอินทขิล บูชากุมภภัณฑ์ บูชาฤๅษี มีการสวดมนต์ มีกิจกรรมต่าง ๆ อีกมากมายที่แสดงออกถึงการบูชาและที่สำคัญมีการนำเอา “พระเจ้าฝนแสนห่า” ออกมาแห่ขบวนให้ประชาชนได้สรงน้ำ เพราะมีความเชื่อที่ว่าฝนฟ้าจะตกต้องตามฤดูกาล พืชผลทางการเกษตรจะอุดมสมบูรณ์ และถ้าหากปีไหนไม่ได้ทำการบูชาปีนั้นจะประสบเหตุ เพช ภัย ถือได้ว่าเป็นความเชื่อทางจิตใจ และเมื่อได้ทำพิธีบูชาแล้วจะทำให้อยู่เย็นเป็นสุข ซึ่งปัจจุบันประเพณีนี้ยังช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ด้วย ปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมาของประเพณีบูชาเสาอินทขิล คนที่มาบูชาเสาอินทขิลยังไม่มีความเข้าใจในเป้าหมายของการบูชามากนัก มีแต่ทำตามเพราะเป็นวัฒนธรรมประเพณีที่บรรพบุรุษสืบทอดมาและเน้นความสนุกสนานเป็นหลัก วิทยากรที่มีความเข้าใจในประเพณีเสาอินทขิลเริ่มขาดหาย เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไปเดิมประเพณีบูชาเสาอินทขิลเน้นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับคติความเชื่อที่ผูกเกี่ยวกันแต่เมื่อมีเรื่องการท่องเที่ยวเข้ามาจะเน้นเม็ดเงินและการเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ปัญหาปริมาณขยะที่ต้องจัดการอย่างเป็นระบบในแต่ละคืนละวันเพราะจำนวนผู้คนที่มาใส่ขันดอกบูชาเสาอินทขิล อย่างน้อยต้องมีข้าวตอกดอกไม้ ธูปเทียนเพื่อนำมาบูชาตามคติความเชื่อของชาวล้านนา และอุปสรรคสำหรับประเพณีบูชาเสาอินทขิลอีกอย่างหนึ่งคือ การแพร่ระบาดของไวรัส โควิด 19 รวมไปถึงด้านการคมนาคมขนส่ง การเดินทางเข้าสู่พื้นที่จัดงาน

2) การบูชาเสาอินทขิลมีการส่งเสริมด้านพิธีกรรมหลายอย่าง เช่น พิธีกรรมบูชาพระเจ้าฝนแสนห่า พิธีกรรมบูชาเสาอินทขิลซึ่งเดิมทีเคยเป็นการบูชาด้วยชีวิตสัตว์แต่เมื่อเวลาผ่านไปพิธีกรรมนั้นถูกลดทอนและมีการเปลี่ยนแปลงโดยใช้ดอกไม้ ธูปเทียนซึ่งสอดคล้องกับหลักการทางพระพุทธศาสนาที่ไม่ให้เอาชีวิตสัตว์เป็นหลัก นอกจากนั้นพฤติกรรมที่เน้นความสัมพันธ์และผูกพันกับวิญญาณบรรพบุรุษก็ยังคงสภาพอยู่ นอกจากนี้พิธีกรรมนั้นยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับธรรมชาตินิยม คือดินฟ้าอากาศเพื่อให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล จากการสืบสานประเพณีบูชาเสาอินทขิลนั้นแสดงให้เห็นว่าประเพณีนี้มีการรักษา มีการดำเนินตามและมีการถ่ายทอด

สืบทอดระหว่างรุ่นต่อรุ่นมานานแล้วแต่ภายในการติดต่อระหว่างรุ่นต่อรุ่นนี้อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงบ้างซึ่งเพื่อให้สอดคล้องกับกาลเวลา แต่ในขณะเดียวกันการสืบทอดนี้ยังคงได้รับการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่องในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านพิธีกรรมไม่ว่าจะเป็นด้านคติความเชื่อไม่ว่าจะเป็นด้านเป้าหมายของการทำกิจกรรมและเป้าหมายเชิงความสัมพันธ์ระหว่างคนต่อคนและคนต่อธรรมชาติหรือคติความเชื่อ

การส่งเสริมด้านคุณธรรมของประเพณีบูชาเสาอินทขิลซึ่งคุณธรรมเบื้องต้นคือ อปายันมัย คือการประพฤติอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นเหตุนำสู่บุญกิริยาวัตถุในด้านอื่นไม่ว่าจะเป็น ทาน ศีล ภาวนา ที่จะตามมาและยังเป็นโอกาสให้ประชาชนได้ใกล้ชิดพระพุทธศาสนาผ่านทางพิธีกรรม และที่เห็นได้ชัดก็คือด้านความกตัญญูต่อบรรพชน ซึ่งความกตัญญูทศเวทต่อบรรพชนของชาวล้านนา ประเพณีบูชาอินทขิลแสดงให้เห็นถึงอนุชนรุ่นต่อมาเคารพบรรพบุรุษอย่างแท้จริง ด้านวัดและโรงเรียนร่วมกันส่งเสริมให้ศรัทธาประชาชนหรืออนุชนรุ่นหลังได้เกิดความรักหวงแหนในประเพณีท้องถิ่นอย่างเห็นได้ชัด การส่งเสริมให้เกิดตระหนักถึงคุณค่าทางสังคมให้สังคมมีความสงบร่มเย็น รวมไปถึงคุณค่าทางท้องถิ่นที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ให้อนุชนรุ่นหลัง เป็นการถ่ายทอดคติความเชื่อ "เสื้อเมือง" อย่างชาญฉลาดให้เป็นวิถีท้องถิ่นที่ไม่ต้องกำหนดไว้ในบทเรียนอย่างเป็นทางการ ส่วนปัญหาและอุปสรรคด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวประเพณีบูชาเสาอินทรี ซึ่งเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนานจึงทำให้มีพิธีกรรมค่อนข้างมาก ในการดำเนินงาน ค่อนข้างซับซ้อน นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวมีความรู้เกี่ยวกับประเพณีค่อนข้างน้อย ไม่เข้าใจในพิธีกรรมต่าง ๆ ไม่มีข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพิธีและประเพณีดังกล่าว เน้นเรื่องพิธีการและกระตุ้นทางด้านเศรษฐกิจเสียเป็นหลัก

3) แนวทางการส่งเสริมประเพณีบูชาเสาอินทขิลของพุทธศาสนิกชนจังหวัดเชียงใหม่ นั้น ควรมีการส่งเสริมอย่างเป็นโครงสร้างองค์รวม โดยบุคคลที่เกี่ยวข้องควรทำความเข้าใจร่วมกันในกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีบูชาเสาอินทขิลซึ่งหนึ่งในนั้นก็ควิธีการบูชาเสาอินทขิลควรที่จะแยกให้ออกระหว่างพิธีกรรมด้านคติความเชื่อพิธีกรรมด้านพระพุทธศาสนาและพิธีกรรมเรื่องบรรพชนนิยม พิธีกรรมนั้นควรที่จะเน้นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคนต่อคนมากกว่าทุนทางด้านเศรษฐกิจอันจะทำให้พิธีกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นลดทอนลงไป ส่วนแนวทางส่งเสริมด้านประเพณี บุคลากรที่เกี่ยวข้องในทุกด้านต้องมีความเข้าใจว่าประเพณีบูชาเสาอินทขิลนั้นว่าด้วยเรื่องอะไรและควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและถูกต้องซึ่งรวมถึงการนำปัญหาและอุปสรรคในแต่ละปีมาขึ้นโต๊ะในการประชุมหารือแล้วหาทางแก้ไข แต่ตัวแก่นแกนของการบูชาเสาอินทขิลนั้นให้ยกประเด็นเรื่องประเพณีที่ดิงามโดยเป้าหมายนั้นคืออะไรและควรดำเนินการอย่างไรให้เหมาะสมและสอดคล้องในทุก ๆ ด้าน การส่งเสริมด้านคุณธรรมควรส่งเสริมให้ประชาชนใกล้ชิดพระพุทธศาสนามากขึ้นผ่านพิธีกรรมที่อิงเค้าโครงความเชื่อดั้งเดิมมาประยุกต์เข้ากับความเชื่อหลักศรัทธาทางพระพุทธศาสนาเพื่อยกระดับด้านคุณธรรมของประชาชนเพิ่มขึ้น

ด้านสังคมในประเพณีบูชาเสาอินทขิล ควรส่งเสริมขบวนการเรียนรู้ร่วมกับ บ้าน วัด โรงเรียน และเน้นหลักธรรมในการประกอบพิธีด้านศาสนา ความสามัคคี และควรส่งเสริมให้แต่ละอำเภอหรือหน่วยงานราชการ บริษัทเอกชน โรงเรียน สถาบันการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดเครื่องสักการะบูชาเสาอินทขิล โดยยึดหลักการจัดทำเครื่องสักการะที่ถูกต้องตามแบบโบราณ จะเป็นการส่งเสริมสังคมให้มีส่วนร่วมในประเพณีบูชาเสาอินทขิล และแนวทางการแก้ปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นด้านท่องเที่ยวต่อการจัดงานประเพณีบูชาเสาอินทขิล มีประเด็นดังนี้

1. ควรทำความเข้าใจต่อบุคลากรด้านการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นสถาบันให้บริการการท่องเที่ยว ไกด์นำเที่ยวหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น อย่างเป็นองค์รวมเพื่อประชาสัมพันธ์และทำสื่อทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อให้ถึงข้อมูลที่แท้จริงของเป้าหมายด้านการจัดประเพณีบูชาเสาอินทขิลว่าคืออะไรและควรทำตัวปฏิบัติในกิจกรรมนี้อย่างใดให้ถูกต้อง

2. ควรจัดพื้นที่ที่เหมาะสมในหลาย ๆ มิติไม่ว่ามิติทางด้านพิธีกรรม มิติทางการประชาสัมพันธ์ มิติทางด้านเศรษฐกิจ และมิติอื่น ๆ เป็นต้น ให้สอดคล้องกันโดยมีพื้นที่ในการทำกิจกรรมที่หลากหลายและเป็นองค์รวม

3. ควรนำปัญหาและอุปสรรคมาขึ้นโต๊ะโดยการประชุมเพื่อแก้ปัญหาในแต่ละวันเพื่อให้ทันทั่วทั้งที่และฉบับลงเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกมิติ

4. ในแต่ละวันของการจัดงานนั้นควรมีพื้นที่ในการรับแจ้งปัญหาและอุปสรรค เช่น การจราจร ดอกไม้ ธูปเทียนไม่เพียงพอ หรืออื่น ๆ เป็นต้น เพื่อที่จะบริหารจัดการได้อย่างถูกต้อง

5. ควรทำข้อตกลงกับหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว เช่น รีสอร์ท หรือโรงแรม เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางมามีส่วนร่วมและเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในเวลาเดียวกัน

6. ควรหาพื้นที่รองรับการจอดรถให้เพียงพอโดยการทำข้อตกลงกับบริษัทห้างร้านหรือโรงแรมต่าง ๆ โดยการลดราคาหรือมีสิทธิพิเศษในการจอดรถโดยไม่คิดค่าจอดใด ๆ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้คนเข้ามาร่วมกิจกรรมมากขึ้น

7. กระทรวงวัฒนธรรมการท่องเที่ยวควรสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประเพณีบูชาเสาอินทขิลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่า ประเพณีบูชาเสาอินทขิลยังไม่ปรากฏหลักฐานเอกสารที่บันทึกเรื่องราวของประเพณีบูชาเสาอินทขิลในยุคล้านนาสมัยราชวงศ์มังราย หรือช่วงก่อนสมัยพระเจ้ากาวิละ จึงมีความเป็นไปได้ว่ารูปแบบของประเพณีบูชาเสาอินทขิลที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบันนี้อาจเป็นรูปแบบของธรรมเนียมปฏิบัติที่ถูกฟื้นฟูขึ้นในสมัยพระเจ้ากาวิละก็เป็นได้ ส่วนของการทำพิธีสักการบูชาเสาอินทขิล ซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองเชียงใหม่ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เป็นเวลา 7 วัน ตามปฏิทินจันทรคติล้านนา คือตั้งแต่แรม 13 ค่ำ เดือน 8 (เหินือ) หรือที่เรียกว่า “วันเข้าอินทขิล” ถึงขึ้น 4 ค่ำ เดือน 9 (เหินือ) เรียกว่า “วันออกอินทริล” รูปแบบการบูชาเสาอินทขิลมีลักษณะผสมผสานทั้งพิธีพราหมณ์และพุทธรวมถึงความเชื่อทางไสยศาสตร์ จากความเชื่อการบูชาเสาอินทขิลในเชิงพุทธศาสนา จะเทียบเคียงได้กับการทำบุญเปตพลี คือ การทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพชนผู้ล่วงลับไปแล้ว ส่วนความเชื่อดั้งเดิม (ศาสนาผี) มีการเซ่นสรวง ด้วยการฆ่าสัตว์บูชาโยธู ร้าดาบถวาย เข้าทรง แต่ภายหลัง ถูกงดส่วนทางพิธีกรรมยังคงเหลือไว้แต่การฟ้อนรำขับร้องถวาย เน้นการจุดธูปเทียนดอกไม้ บูชาเสาอินทขิล บูชากุมภภัณฑ์ บูชาฤๅษี มีการสวดมนต์ มีกิจกรรมต่าง ๆ อีกมากมาย ที่แสดงออกถึงการบูชาและที่สำคัญมีการนำเอา “พระเจ้าฝนแสนห่า” ออกมาแห่ขบวนให้ประชาชนได้สรงน้ำ เพราะมีความเชื่อที่ว่าฝนฟ้าจะตกต้องตามฤดูกาล พืชผลการเกษตรจะอุดมสมบูรณ์ และถ้าหากปีไหนไม่ได้ทำการบูชาปีนั้นจะประสบเหตุ เพช ภัย ถือได้ว่าเป็นความเชื่อทางจิตใจ และเมื่อได้ทำพิธีบูชาแล้วจะทำให้อยู่เย็นเป็นสุข ซึ่งปัจจุบันประเพณีนี้ยังช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ด้วย ปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมาของประเพณีบูชาเสาอินทขิล คนที่มาบูชาเสาอินทขิลยังไม่มีความเข้าใจในเป้าหมายของการบูชามากนัก มีแต่ทำตามเพราะเป็นวัฒนธรรมประเพณีที่บรรพบุรุษสืบมาและเน้นความสนุกสนานเป็นหลัก วิทยากรที่มีความเข้าใจในประเพณีเสาอินทขิลเริ่มขาดหาย เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไปเดิมประเพณีบูชาเสาอินทขิลเน้นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับคติความเชื่อที่ผูกเกี่ยวกันแต่เมื่อมีเรื่องการท่องเที่ยวเข้ามาจะเน้นเม็ดเงินและการเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ปัญหาปริมาณขยะที่ต้องจัดการอย่างเป็นระบบในแต่ละวันเพราะจำนวนผู้คนที่มาใส่ขันดอกบูชาเสาอินทขิล อย่างน้อยต้องมีข้าวตอกดอกไม้ ธูปเทียนเพื่อนำมาบูชาตามคติความเชื่อของชาวล้านนา และอุปสรรคสำหรับประเพณีบูชาเสาอินทขิลอีกอย่างหนึ่งคือ การแพร่ระบาดของไวรัส โควิด 19 รวมไปถึงด้านการคมนาคมขนส่ง การเดินทางเข้าสู่พื้นที่จัดงาน มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกับ พระสมชาย กิตติญาโณ,ดร. (2560 : 82) ที่กล่าวว่า วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แสดงถึงความภาคภูมิใจของชาติและ วัฒนธรรมอันดีงาม สืบทอดความเป็นชาติอันยาวนานจึงมีศิลปะวัฒนธรรมอันมากมายให้คงความเป็น มรดก คู่ชาติไทย วัฒนธรรม ประเพณี มีรากฐาน มาจากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพราะหลักธรรมพระพุทธศาสนา สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาสังคมได้เป็นอย่างดี ซึ่งประเพณี เป็นวิถีชีวิตที่มนุษย์สร้างขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นการแสดงการร้องเพลงการละเล่น เป็นผลงานที่มนุษย์ได้ สร้างสรรค์ขึ้น มี

ลักษณะ ที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ที่เป็นภาษา ศิลปะ ประเพณีและวัฒนธรรม ให้เกิดความสามัคคี ความ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สังคมที่มีวัฒนธรรม เดียวกันย่อมจะมีผูกพันเกิดความเป็นปึกแผ่นวัฒนธรรมเป็น เครื่องมือสร้างระเบียบและแบบแผนแก่สังคมมนุษย์ การนับถือ ศาสนาและความเชื่อของคนไทยมีลักษณะเป็น แบบการกราบไหว้บูชา พระพุทธรูป บูชาศาลพระภูมิและผีสงเทวดา วัฒนธรรมไทยมีลักษณะเป็นสากล เป็น เอกลักษณ์ แห่งความเป็นไทยเฉพาะกลุ่มของ ตน นับได้ว่าเป็นวัฒนธรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา อย่างถาวร โดยเน้นคุณค่าของการอยู่ ร่วมกัน อย่างสงบสุข สอดรับกับทัศนะของ พระครูสิริธรรมาภิต (2562 : 620) ที่ได้ให้ความเห็นแนวทางการฟื้นฟูและพัฒนากระบวนการประเพณี การสวดด้านวัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหารว่า 1.ประวัติความเป็นมาของประเพณีการสวดด้านวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัด นครศรีธรรมราช คือการนำหนังสือมาอ่านเป็นทำนองภาษาภาคใต้ เกิดขึ้นเพราะอาศัยความศรัทธาใน พระพุทธศาสนาและองค์พระบรมธาตุเจดีย์ มีเพียงแห่งเดียวเฉพาะที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัด นครศรีธรรมราช ได้สูญหายไปประมาณ 20 ปีและเมื่อปี พ.ศ. 2549 ทางคณะสงฆ์ ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาม กุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช ได้เริ่มฟื้นฟูขึ้นใหม่ แต่ยังไม่มั่นคงเท่าที่ควร จำเป็นต้องมีการพัฒนา รูปแบบและการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและเป็นเอกภาพ มิฉะนั้นอาจจะทำให้ประเพณีนี้ ไม่ได้รับสนใจหรืออาจจะสูญหายไปอีกก็ได้ 2.องค์ความรู้ของประเพณีสวดด้าน เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สื่อ ถึงอัตลักษณ์ของชาวนครศรีธรรมราช ว่ามีวิถีชีวิตผูกพันกับวัดกับพระพุทธศาสนาอย่างแน่นแฟ้น การสวดด้าน มีองค์ความรู้หลายประการ คือ ด้านการพัฒนาสติปัญญา ด้านการพัฒนาจิตใจและอารมณ์ ด้านการพัฒนา สังคม สามารถสร้างสายสัมพันธ์ให้คนในชุมชนเกิดความรู้รักสามัคคีใจ มีความภาคในอัตลักษณ์ของท้องถิ่นได้ จึงควรที่จะมีการจัดเก็บองค์ความรู้อย่างเป็นระบบสามารถถ่ายทอด เพื่อไปสู่คนรุ่นหลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อความคงอยู่ของประเพณีสวดด้านอย่างยั่งยืน 3. แนวทางในการฟื้นฟูและสืบทอดประเพณีสวดด้านที่ เหมาะสมกับยุคปัจจุบันจะต้องปรับปรุงรูปแบบและพัฒนารูปแบบให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ไป แต่ในขณะเดียวกันจะต้องอนุรักษ์ของการสวดด้านเอาไว้ และจะต้องมีการศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้และมี กระบวนการจัดองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ สร้างภาคีเครือข่ายการอนุรักษ์และสืบทอดประเพณีสวดด้านจาก องค์กรภาครัฐและเอกชนทุกภาคส่วน พร้อมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมและเผยแพร่อย่างมีระบบทำให้จะ ทำ การฟื้นฟูประเพณีสวดด้านยังคงสามารถดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความหมายและยั่งยืนต่อไปได้

2. การส่งเสริมประเพณีบูชาเสาอินทขิลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่า การบูชาเสาอินทขิลมีการส่งเสริมด้านพิธีกรรมหลายอย่าง เช่น พิธีกรรมบูชาพระเจ้าฝนแสนห่า พิธีกรรมบูชาเสาอินทขิลซึ่งเดิมทีเคยเป็นการบูชาด้วยชีวิตสัตว์แต่เมื่อเวลาผ่านไปพิธีกรรมนั้น ถูกลดทอนและมีการเปลี่ยนแปลงโดยใช้ดอกไม้ รูปเทียนซึ่งสอดคล้องกับหลักการทางพระพุทธศาสนาที่ไม่ให้ เอาชีวิตสัตว์เป็นหลัก นอกจากนั้นพฤติกรรมที่เน้นความสัมพันธ์และผูกพันกับวิญญาณบรรพบุรุษก็ยังคงสภาพ อยู่ นอกจากนี้พิธีกรรมนั้นยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับธรรมเนียม คือดินฟ้าอากาศเพื่อที่จะให้ฝนตกต้องตาม

ฤดูกาล จากการสืบสานประเพณีบูชาเสาอินทขิลนั้นแสดงให้เห็นว่าประเพณีนี้มีการรักษา มีการดำเนินตามและมีการถ่ายทอดสืบต่อระหว่างรุ่นต่อรุ่นมานานแล้วแต่ภายในการติดต่อระหว่างรุ่นต่อรุ่นนี้อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงบ้างซึ่งเพื่อให้สอดคล้องกับกาลเวลา แต่ในขณะเดียวกันการสืบต่อยังคงได้รับการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่องในทุกมิติไม่ว่าจะเป็นด้านพิธีกรรมไม่ว่าจะเป็นด้านคติความเชื่อไม่ว่าจะเป็นด้านเป้าหมายของการทำกิจกรรมและเป้าหมายเชิงความสัมพันธ์ระหว่างคนต่อคนและคนต่อธรรมชาติหรือคติความเชื่อ และการส่งเสริมด้านคุณธรรมของประเพณีบูชาเสาอินทขิล ซึ่งคุณธรรมเบื้องต้นคือ อปายันมัย คือการประพฤติอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นเหตุนำสู่บุญกิริยาวัตถุในด้านอื่นไม่ว่าจะเป็น ทาน ศีล ภาวนา ที่จะตามมาและยังเป็นโอกาสให้ประชาชนได้ใกล้ชิดพระศาสนาผ่านทางพิธีกรรม และที่เห็นได้ชัดก็คือด้านความกตัญญูต่อบรรพชน ซึ่งความกตัญญูทวนเวทต่อบรรพชนของชาวล้านนา ประเพณีบูชาอินทขิลแสดงให้เห็นถึงอนุชนรุ่นต่อมาเคารพบรรพบุรุษอย่างแท้จริง ด้านวัดและโรงเรียนร่วมกันส่งเสริมให้ศรัทธาประชาชนหรืออนุชนรุ่นหลังได้เกิดความรักหวงแหนในประเพณีท้องถิ่นอย่างเห็นได้ชัด การส่งเสริมให้เกิดตระหนักถึงคุณค่าทางสังคม ให้สังคมมีความสงบร่มเย็น รวมไปถึงคุณค่าทางท้องถิ่นที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ให้อนุชนรุ่นหลัง เป็นการถ่ายทอดคติความเชื่อ "เสือเมือง" อย่างชาญฉลาดให้เป็นวิถีท้องถิ่นที่ไม่ต้องกำหนดไว้ในบทเรียนอย่างเป็นทางการ ส่วนปัญหาและอุปสรรคด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวประเพณีบูชาเสาอินทรี ซึ่งเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนานจึงทำให้มีพิธีกรรมค่อนข้างมาก ในการดำเนินงาน ค่อนข้างซับซ้อน นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวมีความรู้เกี่ยวกับประเพณีค่อนข้างน้อย ไม่เข้าใจในพิธีกรรมต่าง ๆ ไม่มีข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ ความ เป็นมาของพิธีและประเพณีดังกล่าว เน้นเรื่องพิธีการและกระตุ้นทางด้านเศรษฐกิจเสียเป็นหลัก ซึ่งมีเป็นไปในทางเดียวกับความเห็นของ พระปลัดอนันต์ สนพะเนาว์ (2560 : 715) ในเรื่องเกี่ยวกับบุญประเพณีข้าวเหนียว : การสืบสานภูมิ ปัญญาพื้นบ้านด้านวัฒนธรรม ความเชื่อและพิธีกรรมของชุมชนอีสานใต้ ที่ว่า 1.ความเป็นมาด้านประเพณีวัฒนธรรม ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับข้าวเหนียวของชุมชนอีสานใต้ ก่อนลงมือทำนาประมาณเดือน 6-7 และหลังจากเก็บเกี่ยวข้าว แล้วเสร็จประมาณเดือนอ้ายถึงเดือนยี่ จะต้องเลี้ยงผีตาแฮก ดังกล่าว "ขึ้นปลง ลงเลี้ยง" และยังเชื่อว่าต้องเชิญขวัญข้าวและนำเมล็ดขึ้นไปเก็บไว้ในยั้งฉาง ปิดประตูมิดชิดห้ามเปิด จนกว่าจะหาพิธีเปิดยั้งฉางในวันขึ้น 3 ค่ำ เดือน 3 และตักเมล็ดข้าวเปลือกไปทำบุญที่วัด ในวันนี้ยังมีประเพณีหาบฝุ่นใส่บาตร เชื่อว่า "กบไม่มีปาก นากไม่มีรูทวาร มะขามป้อมมีรสหวาน" ตามความเชื่อของชาวอีสานใต้ 2.สภาพปัจจุบัน พบว่า บุญประเพณีข้าว ได้แก่ บุญเปิดยั้งฉาง ประกอบพิธีในวันขึ้น 3 ค่ำ เดือน 3 และบุญข้าวจี๋บุญคุณลาน โดยชาวบ้านนำข้าวเปลือกไปรวมกันที่วัด กล่าวคำถวายพร้อมกัน บุญกระยาสารทหรือประเพณีแซนโฎนตาของ ชาวไทยเขมร จัดขึ้นในวันแรม เดือน 10 ชาวไทยลาว ไทยโคราช จัดช่วงวัน ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10 เดือนเดียวกัน ชาวอีสานใต้ ทั้งสามกลุ่ม มีความเชื่อตรงกันว่า ในวันเวลาดังกล่าว ผีบรรพบุรุษ รอรับส่วนบุญจากลูกหลานอยู่ที่วัด หากไม่เห็นลูกหลานมาทาบบุญอุทิศส่วนกุศลให้ผีจะเสียใจและสาปแช่งให้ทำมาหากินฝืดเคือง ไม่เจริญรุ่งเรือง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรณิดา ชันธพัทธ์ (2558 : 179)

ที่ทำการศึกษารื่อง “การปรับเปลี่ยนวิถีทางประเพณีพิธีกรรม ความเชื่อ และอัตลักษณ์ของชาวไทใหญ่ในจังหวัดเชียงใหม่” ซึ่งพบว่า อัตลักษณ์ของชาวไทใหญ่เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรม เมื่อมีการปรับเปลี่ยนวิถีทางประเพณีพิธีกรรมและความเชื่อของชาวไทใหญ่ ในมิติที่สัมพันธ์ กับปัจจัยด้านแผนนโยบายท้องที่ สักคม และเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ของชาวไทใหญ่ ก็ปรับเปลี่ยนไปในลักษณะต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน ซึ่งเป็นการปรับตัวบนทางอัตลักษณ์ สู่วัฒนธรรมภายนอกด้วย การแสดงออกถึงอัตลักษณ์ใหม่ในการเป็นส่วนหนึ่งของรัฐไทย ผ่านทาง ประเพณีพิธีกรรม รวมถึงการผลิตซ้ำ สร้างใหม่ หรือฟื้นฟูทางประเพณี ทั้งนี้ ก็เพื่อนำเสนอตนเองโดยมุ่งหมายให้คนในสังคมไทยตระหนักถึงคุณค่าและยอมรับในการดำรงอยู่ร่วมในสังคม เดียวกัน รวมทั้งเพื่อเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ให้แก่ชาติพันธุ์ของตนเองบนการเปลี่ยนทางด้านผลของการปรับเปลี่ยนทางอัตลักษณ์สู่สังคมและวัฒนธรรมภายนอกของชาวไทใหญ่นั้น มีทั้งผลต่อสังคมไทยและผลิตซ้ำ ชาวไทใหญ่เอง ผลที่มีต่อสังคมไทย คือ ทำให้เกิดองค์กรต่าง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและเผยแพร่ เกี่ยวกับชาวไทใหญ่ และทำให้เกิดองค์ความรู้จุดประกายให้เกิดกับกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ เพิ่มขึ้น ส่วนผลที่มีต่อชาวไทใหญ่ คือ หน่วยงานภาครัฐให้ความช่วยเหลือดูแลเรื่องสิทธิ และชาวไทใหญ่ก็กลายเป็นผู้อุปถัมภ์ทางพุทธศาสนากลุ่มใหม่ และทางวัดต่าง ๆ ก็เปิดรับ ของชาวไทใหญ่เพิ่มขึ้น

3. แนวทางการส่งเสริมประเพณีบูชาเสาอินทขิลของพุทธศาสนิกชน จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการส่งเสริมอย่างเป็นโครงสร้างองค์กรรวม โดยบุคคลที่เกี่ยวข้องควรทำความเข้าใจร่วมกันในกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีบูชาเสาอินทขิลซึ่งหนึ่งในนั้นก็คือวิธีการบูชาเสาอินทขิลควรที่จะแยกให้ออกระหว่างพิธีกรรมด้านคติความเชื่อพิธีกรรมด้านพระพุทธศาสนาและพิธีกรรมเรื่อง บรรพชนนิยมพิธีกรรมนั้นควรที่จะเน้นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคนต่อคนมากกว่าทุนทางด้านเศรษฐกิจอันจะทำให้พิธีกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นลดทอนลงไป ส่วนแนวทางส่งเสริมด้านประเพณี บุคลากรที่เกี่ยวข้องในทุกด้านต้องมีความเข้าใจว่าประเพณีบูชาเสาอินทขิลนั้นว่าด้วยเรื่องอะไรและควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและถูกต้องซึ่งรวมถึงการนำปัญหาและอุปสรรคในแต่ละปีมาขึ้นโต๊ะในการประชุมหารือแล้วหาทางแก้ไข แต่ตัวแกนแกนของการบูชาเสาอินทขิลนั้นให้ยกประเด็นเรื่องประเพณีที่ติงามโดยเป้าหมายนั้นคืออะไรและควรดำเนินการอย่างไรให้เหมาะสมและสอดคล้องในทุก ๆ ด้าน การส่งเสริมด้านคุณธรรมควรส่งเสริมให้ประชาชนใกล้ชิดพระพุทธศาสนามากขึ้นผ่านพิธีกรรมที่อิงเค้าโครงความเชื่อดั้งเดิมมาประยุกต์เข้ากับความเชื่อหลักศรัทธาทางพระพุทธศาสนาเพื่อยกระดับด้านคุณธรรมของประชาชนเพิ่มขึ้น ส่วนด้านสังคมนั้นประเพณีบูชาเสาอินทขิล ควรส่งเสริมขบวนการเรียนรู้ร่วมกับ บ้าน วัด โรงเรียน และเน้นหลักธรรมในการประกอบพิธีด้านศาสนา ความสามัคคี และควรส่งเสริมให้แต่ละอำเภอหรือหน่วยงานราชการ บริษัทเอกชน โรงเรียน สถาบันการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดเครื่องสักการบูชาเสาอินทขิล โดยยึดหลักการจัดทำเครื่องสักการะที่ถูกต้องตามแบบโบราณ จะเป็นการส่งเสริมสังคมให้มีส่วนร่วมในประเพณีบูชาเสาอินทขิล และแนวทางการแก้ปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นด้านท้องที่เกี่ยวกับการจัดงานประเพณีบูชาเสาอินทขิล มีประเด็นดังนี้

1. ควรทำความเข้าใจต่อบุคลากรด้านการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นสถาบันให้บริการการท่องเที่ยว ไกด์นำเที่ยวหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น อย่างเป็นองค์รวมเพื่อประชาสัมพันธ์และทำสื่อทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อให้ถึงข้อมูลที่แท้จริงของเป้าหมายด้านการจัดประเพณีบูชาเสาอินทขิลว่าคืออะไรและควรทำตัวปฏิบัติในกิจกรรมนี้อย่างใดให้ถูกต้อง

2. ควรจัดพื้นที่ที่เหมาะสมในหลาย ๆ มิติไม่ว่ามิติทางด้านพิธีกรรม มิติทางการประชาสัมพันธ์ มิติทางด้านเศรษฐกิจ และมิติ อื่น ๆ เป็นต้น ให้สอดคล้องกันโดยมีพื้นที่ในการทำกิจกรรมที่หลากหลายและเป็นองค์รวม

3. ควรนำปัญหาและอุปสรรคมาขึ้นโต๊ะโดยการประชุมเพื่อแก้ปัญหาในแต่ละวันเพื่อให้ทันทั่วทั้งและฉับพลันเพื่อที่จะให้สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกมิติ

4. ในแต่ละวันของการจัดงานนั้นควรมีพื้นที่ในการรับแจ้งปัญหาและอุปสรรค เช่น การจราจร ดอกไม้ ทุบเทียนไม่เพียงพอ หรืออื่น ๆ เป็นต้น เพื่อที่จะบริหารจัดการได้อย่างถูกต้อง

5. ควรทำข้อตกลงกับหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว เช่น รีสอร์ท หรือโรงแรม เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางมามีส่วนร่วมและเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในเวลาเดียวกัน

6. ควรหาพื้นที่รองรับการจอดรถให้เพียงพอโดยการทำข้อตกลงกับบริษัทห้างร้านหรือโรงแรมต่าง ๆ โดยการลดราคาหรือมีสิทธิพิเศษในการจอดรถโดยไม่คิดค่าจอดใด ๆ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้คนเข้ามาร่วมกิจกรรมมากขึ้น

7. กระทรวงวัฒนธรรมการท่องเที่ยวควรสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

ซึ่งมีผลคล้ายคลึงกับงานวิจัยของ พระอธิการสมาน สุนติกโรและคณะ (2564 : 226) ที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมประเพณีบุญข้าวจี๋ของชุมชนตำบลทุ่งกุลารำไรอำเภอสวรรคภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยพบว่า มูลเหตุสำคัญที่ชาวอีสานทำบุญข้าวจี๋ในเดือนสาม ก็เพราะเป็นเวลาที่ชาวบ้านหมดภาระในการทำนา ชาวบ้านได้นำข้าวใหม่ขึ้นยุ้ง ขึ้นฉาง จึงอยากร่วมกันทำบุญข้าวจี๋ถวายพระสงฆ์ ชาวอีสานทราบถึงอานิสงส์ของการทานดังกล่าวจึงพากันทำข้าวจี๋ถวายทานแต่พระสงฆ์สืบต่อมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน ส่วนปัญหาการจัดประเพณีบุญข้าวจี๋ของชุมชนตำบลทุ่งกุลารำไรในปัจจุบัน พบว่า มีปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ ปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนและกำหนดการ ปัญหาด้านการดำเนินงานปัญหาการเผยแพร่ความรู้โดยบูรณาการประเพณีบุญข้าวจี๋เข้ากับชุมชน สังคม องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมประเพณีบุญข้าวจี๋ 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นแนวทางการส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งประกอบด้วย การส่งเสริมบุญประเพณีบุญข้าวจี๋ในมิติทางสังคม มิติทางการเมือง มิติทางพระพุทธศาสนา มิติทางวัฒนธรรม มิติทางการท่องเที่ยว มิติทางการสื่อสาร มิติทางการศึกษา มิติทางเศรษฐกิจ มิติทางวิถีประชา มิติทางจิตสาธารณะ และ ในมิติของสุขภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริมโดยมีบทบาทหน้าที่รองรับ โดยจะทำให้เกิดกระบวนการขับเคลื่อนการส่งเสริม

ประเพณีบุญข้าวจีเป็นเครือข่ายร่วมกัน ส่วนที่สองเป็นแนวทางการส่งเสริมบุญประเพณีบุญข้าวจีในมิติทางวัฒนธรรม คือ การส่งเสริมบุญประเพณีบุญข้าวจีด้านวัฒนธรรม ด้านคตินิยม และด้านสภธรรม ซึ่งแต่ละส่วนจะเป็นองค์ประกอบในการส่งเสริมประเพณีบุญข้าวจีของชุมชนตำบลทุ่งกุลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระปลัดพลกฤต แก้วมนตรีและคณะ (2555 : 10) ในการให้ความเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์พุทธปรัชญาในการพัฒนาประเพณีสงกรานต์ของพระสงฆ์ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ว่า ประวัติความเป็นมาของงานประเพณีสงกรานต์ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่แบ่งออกเป็น 3 ช่วงคือช่วงอดีตที่มีขนบธรรมเนียมในการปฏิบัติแบบเดิมในสมัยโบราณต่อมาช่วงที่เทศบาลนคร หาดใหญ่เข้ามามีบทบาทในการจัดงานประเพณีสงกรานต์โดยมีการจัดเป็นโครงการต่อเนื่องประจำปีและช่วงที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเข้ามามีบทบาทในการจัดงานประเพณีสงกรานต์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณีขึ้นตอนและกิจกรรมของงานประเพณีสงกรานต์ในเขต เทศบาลนครหาดใหญ่แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ขึ้นตอนและกิจกรรมของเทศบาล ซึ่งมีการเตรียมการก่อนวันสงกรานต์ ได้แก่ การกำหนดแนวทางปฏิบัติการ แบ่งภาระหน้าที่การแต่งตั้ง คณะกรรมการประชาสัมพันธ์และขอความอนุเคราะห์การประดับตกแต่งเมืองรวมทั้งกิจกรรมเนื่องในวันสงกรานต์ ได้แก่ ด้านประเพณีประกอบด้วยพิธีบวง สรวงทวามหาพรหมงานสมโภชพระโพธิสัตว์กวนอิมการทำบุญตักบาตรและสรงน้ำพระพุทธรูปศักดิ์ ด้านการกีฬาแข่งขันเทนนิส การแข่งขันแอโรบิค ด้านการประกวดประกอบด้วยการประกวดเทพีสงกรานต์ตลอดจนดุริยางค์ ประกอบด้วยการแสดงบนเวทีต่าง ๆ และงานมิดไนท์สงกรานต์ ส่วนขึ้นตอนและกิจกรรมของชาวบ้านมีการเตรียมการก่อนวันสงกรานต์ ได้แก่ การทำความสะอาดบ้านเรือน การเตรียมเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายเตรียมเครื่องสักการบูชาและอาหารสำหรับถวายพระรวมทั้งกิจกรรมในวันสงกรานต์ได้แก่ การทำบุญตักบาตรการสรงน้ำพระพุทธรูปและพระสงฆ์การรดน้ำผู้ใหญ่และการเล่น สาดน้ำสงกรานต์งานประเพณีสงกรานต์ช่วยเหนี่ยวนำหรือฟื้นฟูความสัมพันธ์อันดีงามในระหว่างสมาชิกในครอบครัวช่วยให้ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ได้รับการอนุรักษ์ส่งเสริมให้ยั่งยืนสืบไป ตลอดจนช่วยส่งเสริมพุทธศาสนาให้คงความศรัทธาเอาไว้ต่อไปสำหรับด้านการท่องเที่ยวงานประเพณี สงกรานต์มีส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวเป็นอย่างมากก่อให้เกิดเงินตราแพร่สะพัดหมุนเวียนเข้ามาในท้องถิ่นและกระจายรายได้ เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชนในทางที่ดีขึ้นปัจจุบันกิจกรรมงานประเพณีสงกรานต์ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงคือ งานทำบุญเดือน 5 ห่มผ้าพระนอนโดยจัดที่วัดมัทตมังคลารามในวันที่ 14-15 เมษายน ของทุกปีมีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ 1) ห่มผ้าพระนอนที่ใหญ่อันดับ 3 ของโลก 2) ก่อเจดีย์ทราย 3) สรงน้ำพระพุทธรูปพันปี 4) รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ 5) จัดงานประเพณีสงกรานต์ย้อนยุคองค์ความรู้ใหม่จากการนำพุทธปรัชญามาประยุกต์ในการพัฒนาประเพณีสงกรานต์ได้แก่ จากการศึกษาพบปัญหา ดังนี้ 1) ปัญหาด้านการขาดหลักการในการทำงาน 2) ปัญหาด้านการวางแผนในการจัดงานประเพณีสงกรานต์ 3) ปัญหาด้านบทบาทหน้าที่ของพระสงฆ์ในการจัดงานประเพณีสงกรานต์ 4) ปัญหาด้านงบประมาณ ในการจัดงานประเพณีสงกรานต์ 5) ปัญหาด้านเวลาในการจัดงานประเพณีสงกรานต์

6) ปัญหาด้านการเข้าถึงชุมชน และ 7) ปัญหาด้านพฤติกรรมของพระสงฆ์ปัญหาดังกล่าวพระสงฆ์ได้นำเอาพุทธปรัชญามาประยุกต์ใช้ในการแก้ไข ได้แก่ หลักสัปปริสธรรม 7 ประการ ประกอบด้วย รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน รู้จักบุคคล

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากผลการวิจัยทำให้เห็นว่าประเพณี พิธีกรรมเกี่ยวกับการบูชาเสาอินทขิล เป็นข้อมูลที่ละเอียดแต่ไม่ได้มีการจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร หรือมีการบันทึกไว้ในรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะอยู่กับตัวบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญมากกว่า เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เฒ่าผู้แก่ จึงมีแนวโน้มที่จะเสี่ยงต่อการสูญหายไปพร้อมกับตัวบุคคลและกาลเวลา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาวิธีการบันทึกเก็บไว้เป็นหลักฐานทางวัฒนธรรม เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ทำการศึกษา และต่อยอดได้ในอนาคต ฉะนั้น คณะสงฆ์ คณะกรรมการจัดงานเทศบาล พิธการย์ นักวิชาการ ปราชญ์ชาวบ้าน ควรมีนโยบายการมีส่วนร่วมในการจัดงานการบูชาอินทขิลของประชาชนในท้องถิ่น

การสืบทอดทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการประกอบพิธีกรรมให้แก่ผู้ที่มีความสนใจ ให้ได้ทำการศึกษา เรียนรู้ และลงมือปฏิบัติโดยได้รับการถ่ายทอดด้านพิธีกรรม ทั้งนี้หากไม่มีผู้ใดทำการสืบทอดอาจส่งผลให้พิธีกรรม ความเชื่อ สูญหายไปพร้อมกับตัวบุคคลได้ในวันข้างหน้า และเพื่อป้องกันไม่ให้ประเพณี พิธีกรรม ความเชื่ออันมีคุณค่าต้องหยุดชะงักและสูญหายไป ฉะนั้นองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น คณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แก่เยาวชนโดยการลงมือปฏิบัติเพื่อสืบทอดประเพณีบูชาเสาอินทขิลทั้งด้านพิธีกรรม ความเชื่อ และรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น

การส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกให้เด็กเยาวชนเกิดความตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมใน การอนุรักษ์ สืบสานวัฒนธรรมอันมีคุณค่า ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมทางประเพณี พิธีกรรม และความเชื่อในการบูชาเสาอินทขิล ฉะนั้นกระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการบูชาเสาอินทขิล

และการส่งเสริมการปลูกฝังในการอนุรักษ์ศิลปพื้นบ้านที่สอดคล้องกับประเพณีบูชาเสาอินทขิล ฉะนั้น คณะกรรมการจัดงานควรมีนโยบายในการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของชุมชนโดยมีการจัดแสดงและค้าขายไม่ว่าจะเป็น ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เกษตรกรรม ศิลปกรรมที่ไม่ขัดกับประเพณีบูชาเสาอินทขิล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1.1) คณะสงฆ์ คณะกรรมการจัดงาน เทศบาล พิธำจารย์ นักวิชาการ ปราชญ์ชาวบ้าน ควรมีนโยบายส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แก่เยาวชนโดยการลงมือปฏิบัติเพื่อสืบทอดประเพณีบูชาเสาอินทขิลทั้งด้านพิธีกรรม ความเชื่อ และรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมในการจัดงานการบูชาอินทขิล ของประชาชนในท้องถิ่น ควรมีการบันทึกเก็บไว้เป็นหลักฐานทางวัฒนธรรม เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ทำการศึกษา และต่อยอดได้ในอนาคต

1.2) กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการบูชาเสาอินทขิล

1.3) การส่งเสริมการปลูกฝังในการอนุรักษ์ศิลปพื้นบ้านที่สอดคล้องกับประเพณีบูชาเสาอินทขิล คณะกรรมการจัดงานควรมีนโยบายในการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของชุมชนโดยมีการจัดแสดงและค้าขายไม่ว่าจะเป็น ผลผลิตหัตถกรรม เกษตรกรรม ศิลปกรรมที่ไม่ขัดกับประเพณีบูชาเสาอินทขิล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1) ควรทำวิจัยเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อของการบูชาเสาอินทขิลยังคงดำรงอยู่ มีการเปลี่ยนแปลงไปต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน

2.2) ควรทำวิจัยเกี่ยวกับ บทบาทและความสำคัญของประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อของการบูชาเสาอินทขิล

เอกสารอ้างอิง

พรณิดา ชันธพัทธ์. (2558). การปรับเปลี่ยนวิถีทางประเพณีพิธีกรรมและอัตลักษณ์ของชาวไทยใหญ่ความเชื่อในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. 23 (41), 179-199.

พระครูสิริธรรมภาณี. (2562). แนวทางการฟื้นฟูและพัฒนากระบวนการประเพณีการสวดด้านวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม*. 6 (2), 620-621.

พระปลัดพลกฤต แก้วมนตรีและคณะ. (2555). การประยุกต์พุทธปรัชญาในการพัฒนาประเพณีสงกรานต์ของพระสงฆ์ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่จังหวัดสงขลา. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*. 7 (1), 10-18.

พระปลัดอนันต์ สนพะเนาว์. (2560). บุญประเพณีข้าวเหนียว : การสืบสานภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านวัฒนธรรมความเชื่อและพิธีกรรมของชุมชนอีสานใต้. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 6 (2), 715-722.

พระสมชัย กิตติญาณ. (2560). วัฒนธรรมไทย ประเพณี ความเชื่อตามแนวทางพระพุทธศาสนา. *วารสารสิรินปริทรรศน์*. 18 (1), 82-95.

- พระอริการสมาน สนติกโร และคณะ. (2564). แนวทางการส่งเสริมประเพณีบุญข้าวจีของชุมชนตำบลทุ่งกุลา อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์*. 6 (1), 226-240.
- มิวเซียมไทยแลนด์. (มปป.). ประเพณีเข้าอินทขิล ตำนานอินทขิลและประเพณีบาอินทขิล. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2566. แหล่งที่มา: <https://www.museumthailand.com/th/3826/storytelling/ประเพณีเข้าอินทขิล/>
- ลัดดา จิตตคุตตานนท์. (2565). การวิเคราะห์การสื่อสารเชิงวัฒนธรรมเพื่อการผลิตซ้ำตำนานอินทขิล. *ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้*. 10 (1), 91-92.
- อาหมัดอัลซารีย์ มูเก็ม. (2559). *ประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ ที่มีความสัมพันธ์ต่อวิถีชีวิตของชนกลุ่มชาติพันธุ์เขมรบนพื้นที่บ้านจารย์ อำเภอสงขะ จังหวัดสุรินทร์*. ประกาศนียบัตรบัณฑิต. สาขาวิชาบัณฑิตอาสาสมัคร. วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

การพัฒนากระบวนการกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอด
ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2
**Developing the Process of Identified Indicators the Development Plan
of the Upper Northern Provincial Cluster 2**

กิตติพัชญ์ สุขสวัสดิ์ และ พจนา พิชิตปัจจา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Kittiphat Suksawat and Pojjana Pichitpatja

Chiang Mai University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Kittiphat_Suksawat@cmu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดในกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ 2) เพื่อจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาด้านเอกสาร และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กำหนดประชากรผู้ให้ข้อมูลหลัก แบ่งเป็น 2 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 6 หน่วยงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับกลุ่มจังหวัดในแต่ละระดับ ประกอบด้วย ระดับนโยบาย และระดับการจัดทำแผน รวมทั้งสิ้น 6 คน

โดยผลการศึกษาพบว่า กระบวนการกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์และแนวทางในการบรรลุสภาพการณ์ที่กำหนดบนพื้นฐานข้อมูลที่รอบด้านอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ผ่านเป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด ประเด็นการพัฒนาในแต่ละด้าน รวมถึงกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด สามารถนำมาสร้างกรอบในการกำหนดกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดใน 4 ขั้นตอน คือ การกำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning) การกำหนดค่าเป้าหมายของตัวชี้วัด การกำหนดตัวชี้วัด และการวิเคราะห์และคัดเลือกตัวชี้วัด โดยอาศัยหลัก SMART มาตั้งเป้าหมายขององค์กรเพื่อให้ตัวชี้วัดแต่ละระดับมีคุณภาพ สอดคล้องและเชื่อมโยงกัน โดยผู้ศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในระยะถัดไป ใน 2 ประการ คือ 1) ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดให้มีความเหมาะสมชัดเจนตามหลัก SMART และเป็นมาตรฐานสามารถขับเคลื่อนและถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติได้จริงมีความเชื่อมโยงกันผ่านการยกร่าง KPI Map หรือมีตัวชี้วัดหลัก KPI Bank และ 2) ควรมีการนำระบบ

* วันที่รับบทความ : 19 พฤษภาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 31 พฤษภาคม 2566; วันตอบรับบทความ : 1 มิถุนายน 2566

สารสนเทศมาใช้ในการบูรณาการข้อมูลด้านต่างๆ จากแต่ละหน่วยงานที่มีภารกิจสอดคล้องกันเพื่อให้เกิดการบูรณาการข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกลุ่มจังหวัดในการวิเคราะห์และจัดทำตัวชี้วัดในแต่ละระดับ

คำสำคัญ: การกำหนดตัวชี้วัด; แผนพัฒนาพื้นที่; การถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ; กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

Abstracts

The purposes of this research were 1) to study problems and limitations in the development process and area development plan indicators according to the strategy transferring into practice. 2) to make proposals on the process for developing and setting indicators for the provincial cluster development plan.

This study is a qualitative research. Collected data by the study Documents and In-depth Interview. The main informant population was divided into 2 groups with a total of 6 organizations involved in the area development plan preparation process as the provincial group level, each level consists of Policy Level and Plan Making Level, totaling 6 people.

The results of the study showed that Strategic direction setting process and approaches to achieve the situation determined on the basis of systematic information in Economic, Social, Political and Environmental aspects of the Upper Northern Provincial Cluster 2, through the provincial group development goals. Development issues in each area Including strategies and guidelines for the development of the provincial group can be used to create a framework for defining the development process and setting indicators in 4 steps: 1) Determining strategic standpoints; (Positioning) 2) Determination of the target value of the indicator. 3) Determination of the indicator. and 4) Analysis and selection of indicators based on SMART principles to set goals of the organization for indicators at each level of quality consistent and connected.

The suggestion from this study in setting indicators for area development plans according to the approaches for transferring strategies into implementation to achieve results of the development plan of the Upper Northern Provincial Cluster 2 in the next phase in two respects, namely 1) There should be a set of indicators to be appropriate, clear, according to SMART principles and to be a standard that can be driven and transferred into actual practice. There is a connection through the drafting of a KPI Map or KPI Bank key indicators, and 2) Information systems should be implemented, used to integrate information in various fields from each agency that has a corresponding mission to achieve integration Information sharing among agencies in the provinces for analysis and preparation of indicators at each level.

Keywords: Identified Indicators; the Development Plan; Strategic Implementation; the Upper Northern Provincial Cluster 2

บทนำ

การจัดทำแผนเป็นกระบวนการเพื่อการตัดสินใจไว้ล่วงหน้า เกี่ยวกับสิ่งที่จะกระทำในอนาคต โดยอาศัยประสบการณ์ ข้อมูลในอดีต การคาดการณ์อนาคต มาประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้สิ่งนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยใช้ “แผน” เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยการจัดทำแผนและงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเป็นกระบวนการที่ได้ดำเนินการและมีพัฒนาการมาตามลำดับ จนได้พัฒนาเป็นรูปแบบของการได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการในพื้นที่จังหวัดโดยตรง ในฐานะเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ทั้งนี้ ได้มีพัฒนาการการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมาตามลำดับช่วงเวลาโดยนับตั้งแต่ประเทศไทยได้เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2504 – 2509) จนถึงฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2565) ซึ่งเชื่อมโยงมาสู่การกำหนดทิศทางการพัฒนาพื้นที่ในระดับจังหวัดไปพร้อมกัน โดยมีการกำหนดให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาจากการใช้ข้อมูลพื้นฐานจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อพัฒนาระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน อย่างไรก็ตามการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับจังหวัดถึงแม้วิธีการจัดทำจะคำนึงถึงนโยบาย และแนวทางการพัฒนาของชาติและปัญหาจากพื้นที่ซึ่งเป็นลักษณะการพัฒนาแบบ 2 ทางทั้งจากบนลงล่าง (Top Down) และจากล่างขึ้นบน (Bottom Up) แต่การขอรับงบประมาณยังต้องขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลาง ซึ่งก็มีปัญหาที่แผนงาน โครงการที่เสนอขอรับการสนับสนุนภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดได้รับการสนับสนุนน้อยหรือบางครั้งได้ไม่ตรงกับปัญหาความต้องการของพื้นที่ ต่อมาในช่วงปลายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 – 2549 รัฐบาลได้เห็นความสำคัญต่อการเสริมสร้างเอกภาพ และประสิทธิภาพในการบริหารงานจังหวัดจึงได้นำแนวคิดการบริหารงานในรูปแบบ CEO (Chief Executive Officer) โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้บริหารสูงสุดในจังหวัดเป็นเจ้าภาพบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการบริหารงานจังหวัด และรัฐบาลได้กำหนดให้ใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือในการพัฒนา ทั้งในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยจัดสรรงบประมาณ งบกลาง ให้แก่จังหวัดเพื่อการพัฒนาและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จังหวัดและกลุ่มจังหวัดไปสู่ยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ และเพื่อให้เป็นไปตามแนวทางข้างต้น รัฐบาลจึงได้นำแนวคิดการบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการมาใช้โดยนำเอาแนวทางระบบบริหารงานของธุรกิจเอกชนมาปรับใช้ โดยกำหนดให้จังหวัดมีฐานะเสมือนหน่วยธุรกิจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Business Unit) ที่สามารถวินิจฉัยสถานการณ์ ปัญหาอุปสรรค และตัดสินใจกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา ตลอดจนดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่ตัดสินใจได้อย่างแท้จริงในระดับพื้นที่จังหวัด รวมทั้งการปรับเปลี่ยนบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นผู้บริหารสูงสุดของจังหวัด (Chief Executive Officer : CEO) ที่สามารถบังคับบัญชาสั่งการหัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ ได้อย่างเบ็ดเสร็จโดยตรง

ทั้งนี้ เมื่อมีการตราพระราชกฤษฎีกาพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.2551 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2551) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 เป็นต้นมา มีการเน้นการพัฒนากระบวนการบริหารพัฒนาที่ยึดพื้นที่เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาของแต่ละพื้นที่ให้มีลักษณะใกล้เคียงกันและตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการแนวใหม่ ที่จัดความสัมพันธ์ในแนวตั้งระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น รวมทั้งความสัมพันธ์ในแนวนอนระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกัน (พระราชกฤษฎีกาพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.2551 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2551)

อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย ซึ่งได้มีการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) เป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติเป็นเครื่องมือหรือกลไกถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรมในระดับพื้นที่ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 ได้เห็นชอบให้จำแนกแผนออกเป็น 3 ระดับ เพื่อการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติสู่แผนระดับต่าง ๆ ได้แก่ แผนระดับที่ 1 แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ/แผนปฏิรูปประเทศ/แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ/แผนความมั่นคงและแผนระดับที่ 3 แผนที่ทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของแผนระดับที่ 1 และระดับที่ 2 ให้บรรลุเป้าหมาย หรือจัดทำขึ้นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามพันธกรณี หรืออนุสัญญาระหว่างประเทศ รวมถึงแผนปฏิบัติการทุกระดับ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จัดตั้งขึ้นโดยประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เรื่อง การจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2560 ประกอบด้วยจังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา จังหวัดน่านและจังหวัดแพร่ มีแผนพัฒนาพื้นที่ที่เปรียบเสมือนจุดเชื่อมต่อที่สำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างแผนแต่ละระดับไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ซึ่งเป็นแผนระดับที่ 3 ที่จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของแผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนระดับที่ 2 ทั้งในส่วนของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาภาคให้บรรลุเป้าหมายโดยเป้าหมายของการพัฒนากลุ่มจังหวัดมุ่งตอบสนองเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ และการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนา

ภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ที่กำหนดให้ภาคเหนือมีการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยวบริการสุขภาพและการศึกษาที่ได้มาตรฐาน พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร และสร้างมูลค่าเพิ่มภายใต้แนวคิดเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้คืนความอุดมสมบูรณ์ และการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุรองรับการเปลี่ยนแปลง โดยได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดตามแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ฉบับปี พ.ศ. 2561 – 2565 ให้เป็น “ประตูการค้าสากล โตเด่นวัฒนธรรมล้านนา สินค้าเกษตรปลอดภัย ประชาชนร่วมใจอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ” ภายใต้แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ (Positioning) 3 ด้าน ประกอบด้วย (1) เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนเชื่อมโยงประเทศในกลุ่ม GMS เมืองการค้าชายแดนเชื่อมโยงประเทศในกลุ่ม GMS (2) เป็นศูนย์กลางเมืองท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและเชื่อมโยงสู่กลุ่มประเทศ GMS และประเทศอาเซียน +6 (3) เป็นศูนย์กลางสินค้าเกษตรคุณภาพดีและปลอดภัย และมีประเด็นการพัฒนาใน 4 ประเด็น ดังนี้

- (1) พัฒนาสภาพแวดล้อมในการพัฒนาการค้า การลงทุนและโลจิสติกส์เชื่อมโยงกับต่างประเทศ
 - (2) การสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยที่มีศักยภาพ
 - (3) พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศิลปวัฒนธรรม สุขภาพ และ MICE เพื่อสร้างรายได้สู่ชุมชน และเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอย่างยั่งยืน
 - (4) ดำรงฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่การเป็นกลุ่มจังหวัดสีเขียว
- (แผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ฉบับปี พ.ศ. 2561 – 2565 สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2)

จากการดำเนินการตามแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในห้วงปี พ.ศ. 2561 -2565 ที่ผ่านมา ได้มีการตรวจสอบและติดตามผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินการตามแผนข้างต้นจากหน่วยตรวจสอบ (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน) ซึ่งได้เข้าทำการตรวจสอบและประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการดำเนินการตามแผนพัฒนาในกลุ่มจังหวัดในห้วงดังกล่าว และมีข้อเสนอแนะในส่วนของการดำเนินการกำหนดตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาในกลุ่มจังหวัดฯ ว่ายังไม่มีชัดเจน ไม่สามารถวัดผลได้ อย่างเป็นรูปธรรม สะท้อนถึงผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ไม่เป็นไปตามผลสัมฤทธิ์ที่ได้กำหนดรวมทั้งไม่สามารถติดตามประเมินผลสำเร็จตามตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในแต่ละยุทธศาสตร์ได้ (รายงานการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานยุทธศาสตร์ที่ 1 - 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2564 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 9 จังหวัดลำปาง)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการการกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 เพื่อทราบถึงปัญหาและข้อจำกัดในกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ และการกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในระยะถัดไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดในกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ
2. เพื่อจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์ (Interview)

1. ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม จำนวน 6 คน ดังนี้

1.1 ระดับนโยบาย

1.1.1 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคเหนือ) จำนวน 1 คน คือ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคเหนือหรือผู้แทน

1.1.1 กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำนวน 1 คน คือ ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

1.2 ระดับการจัดทำแผน

1.2.1 คณะทำงานด้านการจัดทำแผนฯ กลุ่มภารกิจด้านการค้าการลงทุน (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย) จำนวน 1 คน คือ ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์ หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

1.2.2 คณะทำงานด้านการจัดทำแผนฯ กลุ่มภารกิจด้านการท่องเที่ยว (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย) จำนวน 1 คน คือ ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์ หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

1.2.3 คณะทำงานด้านการจัดทำแผนฯ กลุ่มภารกิจด้านการเกษตร (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงราย) จำนวน 1 คน คือ ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์ หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

1.2.4 คณะทำงานด้านการจัดทำแผนฯ กลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย) จำนวน 1 คน คือ ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์ หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีลักษณะปลายเปิด โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

- ก. แบบสัมภาษณ์ของกลุ่มที่ 1 ระดับนโยบาย
- ข. แบบสัมภาษณ์ของกลุ่มที่ 2 ระดับการจัดทำแผน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาข้อมูลทางเอกสาร และการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

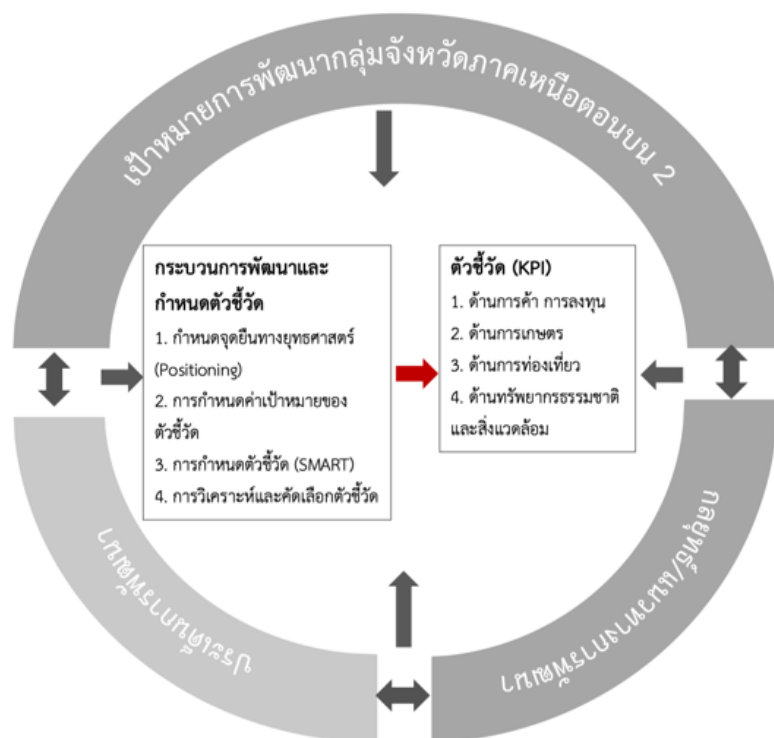
- 3.1 ประสานกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อบรรยายการสัมภาษณ์
- 3.2 ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 6 คน
- 3.3 ทำการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ ประกอบการข้อมูลทางเอกสาร
- 3.4 นำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์และสรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดศาสตร์สู่การปฏิบัติ กรณีศึกษา การกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงใหม่ พะเยา แพร่ น่าน) ฉบับปี พ.ศ. 2561 – 2565 สร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาข้อสรุปในทางความคิดเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดของงานวิจัยที่กำหนด การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) คือ การรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มย่อย รวมทั้งการสังเกตการณ์ของผู้วิจัยจึงนำมาสังเคราะห์สรุปตามประเด็นข้อคำถามงานวิจัยแต่ละข้อคำถาม ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลแต่ละกลุ่มที่ได้ตอบคำถามจากการสัมภาษณ์ พูดคุย อภิปรายร่วมกันในแต่ละประเด็นคำถามว่ามีความคิดเห็นเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร หลังจากนั้นจึงนำมาสังเคราะห์สรุปภาพรวมตามประเด็นการศึกษา และวัตถุประสงค์การวิจัย รวมทั้งการวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิด ทฤษฎีที่กำหนดไว้ในกรอบการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้องค์ความรู้และนวัตกรรมที่ใหม่ยิ่งขึ้นจากงานวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ได้ประยุกต์มาจากแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์แผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) ของ Thanos Kriemadis, Elena Theakou (2007) เพื่อใช้ในการอธิบายกระบวนการกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ตั้งแต่การกำหนดสภาพการณ์ในอนาคตที่ต้องการบรรลุ และกำหนดแนวทางในการบรรลุสภาพการณ์ที่กำหนด บนพื้นฐานข้อมูลที่รอบด้านอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานของข้อมูลที่รอบด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม ผ่านเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด ประเด็นการพัฒนาในแต่ละด้านรวมถึงกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด โดยใช้รูปแบบการวางแผนเชิงกลยุทธ์แผนยุทธศาสตร์จากปัญหาเป็นฐาน (Issue – base model) ซึ่งมีกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดใน 4 ขั้นตอน คือ การกำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning) การกำหนดค่าเป้าหมายของตัวชี้วัด การกำหนดตัวชี้วัด และการวิเคราะห์และคัดเลือกตัวชี้วัด ประกอบกับแนวคิดการนำหลักการ SMART มาตั้งเป้าหมายขององค์กรให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพเพื่อให้ตัวชี้วัดในแต่ละระดับเป็นตัวชี้วัดที่มีคุณภาพใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการค้า การลงทุน ด้านการเกษตร ด้านการท่องเที่ยว และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังแผนภาพข้างล่างนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดในกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และเพื่อจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 โดยการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) ทั้งในรูปแบบการสัมภาษณ์ที่เป็นทางการ และการสัมภาษณ์ที่ไม่เป็นทางการ โดยใช้แบบการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาด้านเอกสาร และการสัมภาษณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ผ่านทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ ซึ่งกำหนดประชากรผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย 2 ระดับ ได้แก่ ระดับนโยบาย และระดับการจัดทำแผน รวมทั้งสิ้น 6 คน ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ทั้งนี้ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ใน 3 ประเด็น ดังนี้

1. กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาและกระบวนการจัดทำตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

ตามกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาและกระบวนการจัดทำตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พ.ศ. 2561 – 2565 จะมีการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด ซึ่งเห็นชอบด้วยมติคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) อันมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการเพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางและหลักเกณฑ์ในการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

เมื่อมีการประกาศนโยบาย หลักเกณฑ์ข้างต้นแล้วหน่วยงานระดับพื้นที่ที่ทำหน้าที่ในการจัดทำแผนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 คือกลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่จะดำเนินการวิเคราะห์และกำหนดกรอบทิศทางในการพัฒนากลุ่มจังหวัดผ่านฐานข้อมูลที่เคยได้จัดทำหรือข้อมูลในฐานข้อมูลของกลุ่มจังหวัด เพื่อยกร่างกรอบและทิศทางการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 อันประกอบด้วยข้อมูลศักยภาพกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 Positioning ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พันธกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 เป้าประสงค์หลักของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 รวมถึงแนวทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 เพื่อเป็นร่างข้อมูลสำหรับการประชุมกลุ่มย่อยร่วมกันระหว่างกลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 สำนักงานจังหวัดภายในกลุ่มจังหวัด (เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน) สถาบันการศึกษา และเลขาธิการกลุ่มภารกิจในแต่ละด้านตามคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนา

กลุ่มจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัด ได้แก่ กลุ่มภารกิจด้านการค้า การลงทุน กลุ่มภารกิจด้านการท่องเที่ยว กลุ่มภารกิจด้านการเกษตรและกลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เลขาธิการกลุ่มภารกิจในแต่ละด้านจะมีการจัดประชุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็นตามกลุ่มภารกิจ ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบทิศทางหรือกรอบข้อมูลการพัฒนากลุ่มจังหวัดที่ได้มีการยกร่างไว้ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภารกิจนั้น ๆ ร่วมกันบูรณาการความคิดและนำเสนอทบทวนข้อมูล และกำหนดตัวชี้วัดที่เห็นว่ามีค่าสำคัญรวมทั้งร่วมกันวิเคราะห์และคัดเลือกตัวชี้วัดที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 และสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการที่หน่วยงานจะดำเนินการในห้วงการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดเมื่อได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบทิศทางหรือกรอบข้อมูลการพัฒนากลุ่มจังหวัดที่ได้มีการยกร่างไว้จากการประชุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็นตามกลุ่มภารกิจ

ทั้งนี้ จะมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อบูรณาการและระดมความคิดเห็นต่อกรอบทิศทางหรือกรอบข้อมูลการพัฒนากลุ่มจังหวัดที่ได้มีการยกร่างไว้ให้เป็นไปตามนโยบายหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ก่อนนำเข้ารับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 มาตรา 19 และมาตรา 27 วรรค 2 และนำเข้าสู่ประชุมคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงใหม่ พะเยา แพร่ น่าน) เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนฯ ก่อนจัดส่งแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 และแผนปฏิบัติการประจำปีให้ที่มบูรณาการกลาง อันประกอบด้วยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงาน ก.พ.ร. ต่อไป

2. ปัญหาและข้อจำกัดในกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ

สำหรับปัญหาและข้อจำกัดในกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ทั้งในระดับนโยบาย และในระดับการจัดทำแผนตามกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาและกระบวนการจัดทำตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 สามารถสรุปได้ดังนี้

ระดับนโยบาย	ระดับการจัดทำแผน
1. ในระดับนโยบายตัวชี้วัดบางตัวมีการประกาศล่าช้าทำให้ไม่สามารถวัดผลการพัฒนาได้อย่างทันทั่วถึง 2. การดำเนินงานบางโครงการไม่สามารถหาตัวชี้วัดที่เหมาะสม และเป็นมาตรฐานได้ เนื่องจากไม่มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นทางการ อาทิ ผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ 3. ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาของแผนพัฒนาพื้นที่ในปัจจุบัน บางตัวชี้วัดยังมีข้อจำกัดสำหรับการวัดผลการพัฒนาในพื้นที่ เนื่องจากเป็นการนำตัวชี้วัดในภาพรวม มาใช้ในการวัดผลของการดำเนินงานของพื้นที่ ทำให้ไม่เห็นถึงผลของการดำเนินงานที่แท้จริง เนื่องจากงบประมาณของพื้นที่ มีอยู่อย่างจำกัด เมื่อเทียบกับขนาดของเศรษฐกิจในพื้นที่นั้น ๆ อาทิ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เป็นต้น 4. ระเบียบหลักเกณฑ์การจัดทำแผนไม่เอื้อต่อการพัฒนาในพื้นที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ 5. การพิจารณาโครงการของทึมบูรณาการกลางทำให้โครงการถูกพิจารณาปรับลดงบประมาณส่งผลต่อตัวชี้วัดภาพรวมของของโครงการที่ได้กำหนดไว้ในชั้นคำของบประมาณตามแผนอาจส่งผลให้ไม่สำเร็จตามค่าเป้าหมาย 6. ยังขาดการให้ความรู้ในการถ่ายทอดความเชื่อมโยงของตัวชี้วัดทำให้ ไม่สามารถสะท้อนความเชื่อมโยงระดับตัวชี้วัดในระดับตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติได้	1. ในขั้นตอนการจัดทำแผนผู้เข้าร่วมการประชุมฯ (ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม) เป็นเพียงผู้รับฟังมากกว่าให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำแผนและการกำหนดตัวชี้วัด 2. การคัดเลือกและกำหนดตัวชี้วัดบางครั้งหน่วยงานมักใช้มุมมองหรือประสบการณ์การทำงานส่วนตัวมากกว่าการนำหลักสถิติหรือข้อมูลอ้างอิงมาประกอบพิจารณาตัวชี้วัดทำให้ตัวชี้วัดขาดความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดในภาพรวม เป็นเพียงการพัฒนาเฉพาะด้านหรือเฉพาะพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง 3. ขาดผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญที่กล้าวิจารณ์การกำหนดตัวชี้วัดที่มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ โดยมักจะใช้ตัวชี้วัดเดิมที่หน่วยงานเคยวัดผลการดำเนินงานเท่านั้นซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องกับแนวทาง การพัฒนา ประเด็นการพัฒนา และเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด 4. การปรับลดงบประมาณโครงการในชั้นพิจารณางบประมาณจากทึมบูรณาการกลางส่งผลให้ตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไม่สามารถดำเนินการจนบรรลุเป้าหมายได้

3. ข้อเสนอในการกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในระยะถัดไป

สำหรับกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในระยะที่ผ่านมาพบว่ากระบวนการในการดำเนินการในการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดตั้งแต่การประชุมหรือตั้งแต่หน่วยงานระดับพื้นที่ที่ทำหน้าที่ในการจัดทำแผนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 เพื่อวิเคราะห์และกำหนดกรอบทิศทางในการพัฒนากลุ่มจังหวัดผ่านฐานข้อมูลที่เคยได้จัดทำหรือข้อมูลในฐานข้อมูลของกลุ่มจังหวัด เพื่อยกร่างกรอบและทิศทางการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 อันประกอบด้วยข้อมูลศักยภาพกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 Positioning ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พันธกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 เป้าประสงค์หลักของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 รวมถึงแนวทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ผ่านการประชุมกลุ่มย่อยร่วมกันและการประชุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็นตามกลุ่มภารกิจ ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบทิศทางหรือกรอบข้อมูลการพัฒนากลุ่มจังหวัดที่ได้มีการยกร่างไว้ เพื่อวิเคราะห์และคัดเลือกตัวชี้วัดที่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นตัวชี้วัดในแต่ละระดับของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมถึงการประชุมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนภาคประชาสังคมและสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อบูรณาการและระดมความคิดเห็นต่อกรอบทิศทางหรือกรอบข้อมูลการพัฒนากลุ่มจังหวัดที่ได้มีการยกร่างไว้ให้เป็นไปตามนโยบายหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ก่อนนำเข้ารับฟังความคิดเห็นให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จนถึงการนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงใหม่ พะเยา แพร่ น่าน) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนฯ ก่อนจัดส่งที่มบูรณาการกลางพิจารณา

จากกระบวนการข้างต้นถือว่าเป็นกระบวนการกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติที่มีความเหมาะสมพอสมควร แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นเพื่อให้การพัฒนาและจัดทำตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ให้สามารถถ่ายทอด เชื่อมโยง และมีความสอดคล้องกันในแต่ละระดับ พบข้อเสนอ ในการกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในระยะถัดไป คือ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดให้มีความเหมาะสม ชัดเจนและเป็นมาตรฐานสามารถขับเคลื่อนและถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติได้จริง มีความเชื่อมโยงตัวชี้วัดในแต่ละระดับผ่านการยกร่าง KPI Map หรือมีตัวชี้วัดหลัก KPI Bank ที่ได้มีการเชื่อมโยงตัวชี้วัดแผนระดับต่างๆ และสอดคล้องกับทิศทางหรือศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ตามความเหมาะสมจากหน่วยงานบูรณาการกลางหรือหน่วยงานระดับพื้นที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญซึ่งตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ที่ผ่านมามีความสอดคล้องกับเป้าหมายพัฒนากลุ่มจังหวัด สามารถวัดผลลัพธ์และ

ความสำเร็จได้ แต่ขาดการกำหนดค่าเป้าหมายและปฏิฐานที่ชัดเจน ดังนั้น การพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดตามกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดข้างต้นจะต้องดำเนินการกำหนดตัวชี้วัดให้มีความท้าทายและอยู่บนพื้นฐานที่สามารถดำเนินการได้จริง มีการวิเคราะห์และคัดเลือกตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาของพื้นที่ก่อนการกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย สำหรับการกำหนดตัวชี้วัดของแต่ละกลุ่มภารกิจ ได้แก่ กลุ่มภารกิจด้านการค้า การลงทุน กลุ่มภารกิจด้านการท่องเที่ยว กลุ่มภารกิจด้านการเกษตร และกลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภารกิจนั้น ๆ จะต้องร่วมกันบูรณาการวิเคราะห์และคัดเลือกตัวชี้วัดที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 และสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการที่หน่วยงานจะดำเนินการในห้วงปีนั้น ๆ ซึ่งมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนระดับต่างๆ ได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมตามหลัก SMART โดยตัวชี้วัดจะต้องขับเคลื่อนและถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติได้จริงและตัวชี้วัดต้องวัดได้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สามารถกำหนดค่าเป้าหมายโดยมีข้อมูลพื้นฐานอ้างอิงชัดเจน และแสดงถึงความก้าวหน้าและความเป็นไปได้ในแต่ละปี ทั้งนี้ค่าเป้าหมายอาจมีการปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนากระบวนการกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 โดยใช้รูปแบบการวางแผนเชิงกลยุทธ์ แผนยุทธศาสตร์จากปัญหาเป็นฐาน (Issue – base model) ซึ่งมีกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดใน 4 ขั้นตอน คือ การกำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning) การกำหนดค่าเป้าหมายของตัวชี้วัด การกำหนดตัวชี้วัด และการวิเคราะห์และคัดเลือกตัวชี้วัด ประกอบกับแนวคิดการนำหลักการ SMART มาตั้งเป้าหมายขององค์กรให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพเพื่อให้ตัวชี้วัดในแต่ละระดับเป็นตัวชี้วัดที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดในกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จากกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ข้างต้น โดยพบประเด็นที่น่าสนใจซึ่งสามารถอภิปรายผลการศึกษได้ใน 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 กระบวนการกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

กระบวนการกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์และแนวทางในการบรรลุสภาพการณ์ที่กำหนดบนพื้นฐานข้อมูลที่รอบด้านอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ผ่านเป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด ประเด็นการพัฒนาในแต่ละด้าน รวมถึงกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนา

ของกลุ่มจังหวัด สามารถนำมาสร้างกรอบในการกำหนดกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดใน 4 ขั้นตอน คือ การกำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning) การกำหนดค่าเป้าหมายของตัวชี้วัด การกำหนดตัวชี้วัด และการวิเคราะห์และคัดเลือกตัวชี้วัด โดยอาศัยหลัก SMART มาตั้งเป้าหมายขององค์กรเพื่อให้ตัวชี้วัดแต่ละระดับมีคุณภาพ สอดคล้องและเชื่อมโยงกัน กล่าวคือ การกำหนดตัวชี้วัดตามภารกิจทั้ง 4 ด้านของกลุ่มจังหวัด หน่วยงานที่ร่วมจัดทำตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ได้ระบุตัวชี้วัด/เป้าหมายที่ หน่วยงานต้องการ เช่น การเพิ่มรายได้การท่องเที่ยว การลดจำนวนจุดความความร้อนในพื้นที่ (S = Specific) รวมทั้งร่วมกันการวิเคราะห์และคัดเลือกตัวชี้วัดที่เหมาะสมซึ่งตัวชี้วัดดังกล่าวหน่วยงานที่เสนอมีข้อมูล ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาทำให้สามารถคาดการณ์ค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดนั้นๆ ว่าสามารถดำเนินการให้ บรรลุผลได้จริงโดยสามารถวัดผลได้ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (M = Measurable/การกำหนดค่าเป้าหมาย ของตัวชี้วัด, A = Attainable) และตัวชี้วัดดังกล่าวมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด ประเด็นการพัฒนาในแต่ละด้านรวมถึงกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด ตลอดจนแผนงาน/ โครงการที่หน่วยงานจะดำเนินการ (R = Relevant) รวมทั้งตัวชี้วัดมีห้วงระยะเวลาในการวัดผลตลอดปีงบประมาณ ที่จัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (T = Time-Limited)

ประเด็นที่ 2 ปัญหาและข้อจำกัดในกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

สำหรับปัญหาและข้อจำกัดในกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มาจากตัวชี้วัดบางตัวมีการประกาศ ข้อมูลค่าฐานข้อมูลล่าช้าทำให้ไม่สามารถวัดผลการพัฒนาได้อย่างทันทั่วทั้งการดำเนินงานบางโครงการไม่สามารถ หาตัวชี้วัดที่เหมาะสม และเป็นมาตรฐานได้ เนื่องจากไม่มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นทางการ อาทิ ผลิตภัณฑ์มวลรวม ด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาของแผนพัฒนาพื้นที่ในปัจจุบัน บางตัวชี้วัดยังมีข้อจำกัด สำหรับการวัดผลการพัฒนาในพื้นที่เนื่องจากเป็นการนำตัวชี้วัดในภาพรวม มาใช้ในการวัดผลของการ ดำเนินงานของพื้นที่ ทำให้ไม่เห็นถึงผลของการดำเนินงานที่แท้จริง เพราะงบประมาณของพื้นที่มีอยู่อย่างจำกัด เมื่อเทียบกับขนาดของเศรษฐกิจในพื้นที่นั้น ๆ อาทิ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เป็นต้น อีกประการหนึ่ง ระเบียบหลักเกณฑ์การจัดทำแผนไม่เอื้อต่อการพัฒนาในพื้นที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ การพิจารณาโครงการ ของทีมบูรณาการกลางตามกรอบวงเงินที่จำกัดทำให้โครงการที่ถูกพิจารณาปรับลดงบประมาณส่งผลต่อ ตัวชี้วัดภาพรวมของของโครงการที่ได้กำหนดไว้ในขั้นค่าของงบประมาณตามแผนซึ่งอาจส่งผลให้การดำเนินการ ตามตัวชี้วัดไม่สำเร็จตามค่าเป้าหมาย รวมทั้งทีมบูรณาการกลางยังขาดการให้ความรู้ในการถ่ายทอดความเชื่อมโยง ของตัวชี้วัดให้แก่หน่วยงานจัดทำแผนระดับพื้นที่ทำให้ไม่สามารถสะท้อนความเชื่อมโยงระดับตัวชี้วัดในระดับ ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติได้ ซึ่งกลุ่มจังหวัดทั้ง 18 กลุ่มจังหวัดจะพบประเด็นปัญหา และข้อจำกัดดังกล่าวในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ทั้งนั้น อีกหนึ่งประเด็นปัญหาที่ส่งผลให้การพัฒนาและกำหนด

ตัวชี้วัดระดับพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดยังไม่สามารถถ่ายทอด เชื่อมโยง และสอดคล้องกันในแต่ละระดับได้ชัดเจน และเป็นรูปธรรม พบว่า ในขั้นตอนการจัดทำแผนผู้เข้าร่วมการประชุมฯ (ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม) เป็นเพียงผู้รับฟังมากกว่าให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำแผนและการกำหนดตัวชี้วัดการคัดเลือก และกำหนดตัวชี้วัดบางครั้งหน่วยงานมักใช้มุมมองหรือประสบการณ์การทำงานส่วนตัวมากกว่าการนำหลักสถิติหรือข้อมูลอ้างอิงมาประกอบพิจารณาตัวชี้วัดทำให้ตัวชี้วัดขาดความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดในภาพรวม เป็นเพียงการพัฒนาเฉพาะด้านหรือเฉพาะพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ขาดผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญที่กล้าวิจารณ์การกำหนดตัวชี้วัดที่มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ โดยมักจะใช้ตัวชี้วัดเดิมที่หน่วยงานเคยวัดผลการดำเนินงานเท่านั้นซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ประเด็นการพัฒนา และเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ แผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) ของ Thanos Kriemadis, Elena Theakou ในรูปแบบการวางแผนเชิงกลยุทธ์แผนยุทธศาสตร์จากปัญหาเป็นฐาน (Issue – base model) ที่มีการดำเนินการวิเคราะห์ ถึงปัญหา และข้อจำกัด จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อหาแนวทางการปรับแก้ไขและพัฒนายุทธศาสตร์หลักที่สามารถใช้ในการจัดการกับปัญหาหรือเป้าหมายที่ได้วิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญไว้ โดยมุ่งเน้นการจัดการกับปัญหาที่มีความสำคัญลำดับแรกเพื่อทบทวนและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ในระยะถัดไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาและกระบวนการจัดทำตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนา กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

ควรมีการจัดทำตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์สำคัญของการกำหนดตัวชี้วัด และองค์ประกอบของ ค่าเป้าหมายที่ดี โดยต้องมีความเชื่อมโยงความสอดคล้องกันในระดับกิจกรรม โครงการ และระดับประเด็นการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญ (Specific) สามารถใช้สะท้อนความสำเร็จของโครงการ ได้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สามารถวัดค่าได้จริง มีความชัดเจนและ มีความเป็นไปได้ในการบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไป มีค่าฐาน (Baseline) หรือค่าอ้างอิงมาตรฐาน (Benchmark) เพื่อใช้เปรียบเทียบ ผลการดำเนินการ และสามารถจัดเก็บข้อมูลได้ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด (Measurable) ทั้งนี้ทั้งนั้น การพัฒนากระบวนการจัดทำและกำหนดตัวชี้วัดของกลุ่มจังหวัดจะต้องมีการนำหลักการ SMART มาตั้งเป้าหมายขององค์กรให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ตัวชี้วัดในแต่ละระดับเป็นตัวชี้วัดที่มีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะปัญหาและข้อจำกัดในกระบวนการพัฒนาและกำหนดตัวชี้วัดแผนพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ

2.1 ความเชื่อมโยงและความสอดคล้องของตัวชี้วัดในแต่ละระดับ

เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงและความสอดคล้องของตัวชี้วัดแต่ละระดับให้เป็นไปในทิศทางและเป้าหมายที่ได้กำหนดควรมีการจัดทำ KPI MAP ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดในระยะถัดไป

2.2 การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1 ควรมีการนำระบบสารสนเทศด้านมาใช้ในการบูรณาการข้อมูลด้านต่างๆ จากแต่ละหน่วยงานที่มีภารกิจสอดคล้องกันเพื่อความสะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อการบูรณาการข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกลุ่มจังหวัด

2.2.2 เสนอทีมบูรณาการกลางหรือระดับกระทรวงหรือระดับกลุ่มจังหวัดจัดทำคลังตัวชี้วัด (KPI Bank) ที่มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายแผนระดับต่างๆ รวมถึงเป็นตัวชี้วัดตามบริบทการพัฒนาพื้นที่ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการวิเคราะห์และคัดเลือกตัวชี้วัดในการกำหนดตัวชี้วัดในระดับพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.2551. (2551, 30 ธันวาคม).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 137 ก

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2560. (2560, 17 พฤศจิกายน).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนพิเศษ 281 ง

สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2552). *แผนกับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด*, (สป.มท.)

กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2. (2564). *แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พ.ศ.2561 – 2565*. กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเหนือ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น
**The Factors Influencing towards Disciplinary Actions of Inmates
at Khon Kaen Central Prison**

รจนา บุตตะโคตร, กนกอร บุญมี,
พงษ์เมธี ไชยศรีหา และ รัชดา ภักดียิ่ง
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
**Rotjana Buttakhot, Kanok-on Boonmee,
Pongmetee Chaiseeha and Ratchada Phakdeeying**
Northeastern University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: rose2222a@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาสภาพการแห่งการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบสอบถามการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญ มี 10 องค์ประกอบ 3 ลำดับแรกคือ ความสัมพันธ์ของครอบครัว (23.929) สภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก (12.450) สังคมเพื่อนภายในเรือนจำ (7.731) 2) สภาพการแห่งการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จำแนกออกเป็นรายการพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเจ้าพนักงานเรือนจำ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการรับรู้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และมีระดับน้อย 1 ด้าน ได้แก่ด้านสังคมเพื่อนผู้ต้องขัง 3) แนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น พบว่า ประกอบด้วย 6 แนวทางสำคัญ 1) แนวทางการพัฒนารูปแบบการติดต่อสื่อสารภายในครอบครัว 2) แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเรือนจำ 3) แนวทางการพัฒนาสภาพทางสังคมภายในเรือนจำ 4) แนวทางกฎ ระเบียบ ข้อบังคับภายในเรือนจำ 5) แนวทางการพัฒนาความรู้และทักษะเจ้าหน้าที่ภายในเรือนจำและ 6) แนวทางการลงโทษทางวินัยของผู้ต้องขัง

คำสำคัญ : การกระทำผิดวินัย; แนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัย; ผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น

* วันที่รับบทความ : 21 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 30 พฤษภาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 31 พฤษภาคม 2566

Abstracts

The purposes of this research were 1) to study the components affecting disciplinary offense of Inmates at Khon Kaen Central Prison, 2) to study situation of disciplinary offense of Inmates at Khon Kaen Central Prison and 3) to propose guidelines for disciplinary offense of Inmates at Khon Kaen Central Prison. This research was a mixed research between quantitative research and qualitative research. The instruments used in this research consisted of a questionnaire, in-depth interview and group discussion.

The research results were found that: 1) The components affecting disciplinary offense of prisoners in Khon Kaen Central Prison consisted of 10 important components, the first three components were family relation (23.929), environment and facilities (12.450), society within prison (7.731). 2) The situation of disciplinary offense of the prisoners was found that, in overall, it was rated at a moderate level, when classified by aspects, it was found at a moderate level consisting of 4 aspects including the aspect of prison officials, the environment, recognition of laws, rules, regulations, family relation and 1 aspect was rated at the lowest level, namely society of prisoners. 3) The guidelines for disciplinary offense of prisoners in Khon Kaen Central Prison were found that they consisted of 6 important guidelines as follows: 1) guidelines for developing communication patterns within family, 2) guidelines for improving the environment and facilities for prison, 3) guidelines for developing social situation within prison, 4) guidelines for rules, regulations, regulations within prison, 5) guidelines for developing knowledge and skills of prison officials and 6) guidelines for disciplinary offense of prisoners.

Keywords : Disciplinary Offense; Guidelines for Disciplinary Offense; Prisoners at Khon Kaen Central Prison

บทนำ

การดำเนินงานด้านวินัยผู้ต้องขังเป็นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 หมวด 7 ว่าด้วยวินัยและบทลงโทษ ในมาตรา 68 ผู้ต้องขังผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติผู้้นั้นกระทำความผิดวินัยมาตรา 69 เมื่อผู้ต้องขังกระทำความผิดวินัยจะถูกลงโทษสถานหนึ่งสถานใดและมาตรา 70 ผู้ต้องขังกระทำความผิดอาญาขึ้นภายในเรือนจำและความผิดนั้นเป็นความผิดลหุโทษในการดำเนินการด้านวินัยผู้ต้องขัง มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ด้านการปกครองผู้ต้องขังให้ประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนแผนการดำเนินต่างๆ ให้เกิดความสงบเรียบร้อย เมื่อเกิดการกระทำความผิดวินัยของผู้ต้องขัง จะมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายพิจารณาความประพฤติเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และกำหนดมาตรการในการกระทำความผิดวินัยของผู้ต้องขังนับว่าเป็นแนวทางที่สำคัญ และมีกฎระเบียบหลายประการที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาปรับทัศนคติของผู้ต้องขัง เช่น การอบรมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติหรือแนวทางการแก้ปัญหา รวมถึงการสอบสวนเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งมีข้อกำหนด ระเบียบ ข้อบังคับหลาย ๆ ฉบับที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทันที่

เรือนจำกลางขอนแก่น เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ทำหน้าที่เป็นเรือนจำกลางประธานเขต 4 มีอำนาจการควบคุมผู้ต้องขัง ไม่เกิน 30 ปี ทำให้มีผู้ต้องขังจำนวนมาก มีอัตรากำหนดโทษสูงสุดในเขต 4 และเป็นศูนย์กลางการประสานงานระหว่างเรือนจำ/ทัณฑสถาน/สถานกักกันและสถานกักขังภายในเขตทั้งสิ้น 16 แห่ง ซึ่งมีผู้ต้องขังต้องโทษหลากหลายคดี ผู้ต้องขังจะถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามกฎหมายเพื่อเข้ารับการฟื้นฟูและพัฒนาพฤตินิสัยให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีของสังคม แต่ยังมีผู้ต้องขังส่วนหนึ่งที่มีพฤติกรรมหรือความประพฤติในการกระทำผิดวินัยในเรือนจำอยู่ อาทิเช่น การทะเลาะวิวาท การทำร้ายร่างกาย การลักลอบเล่นการพนัน การลักทรัพย์ และฝ่าฝืนกฎระเบียบเรือนจำ เป็นต้น ปัญหาการกระทำผิดวินัยดังกล่าวมีผลทำให้ผู้ต้องขังสูญเสียโอกาสที่จะได้รับการลดโทษ ส่งผลให้ผู้ต้องขังยังคงล้นเรือนจำไม่สิ้นสุด ซึ่งนอกจากจะส่งผลเสียต่อตัวผู้ต้องขังเองแล้วยังต้องสูญเสียงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ การจัดสวัสดิการ การจัดสรรทรัพยากรส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนการจัดกำลังเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอต่อการดูแลผู้ต้องขัง

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น ศึกษาสภาพการแห่งการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น และนำเสนอแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น อันจะส่งผลต่อการลดจำนวนผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยให้น้อยลงและเพิ่มโอกาสให้ผู้ต้องขังได้รับการลดโทษ แก้อภัย ฟื้นฟูตามกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการสู่การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับข้อกำหนดระหว่างประเทศ เช่น หลักพื้นฐานต่อการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง, หลักการว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลที่ถูกจำคุกในทุกรูปแบบต้องคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานความเป็นมนุษย์ เช่น สิทธิการติดต่อกับครอบครัว เป็นต้น ทั้งนี้ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners) : SMR หรือข้อกำหนดแมนเดลา และข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง (United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-Custodial Measures for Women Offenders) หรือ ข้อกำหนดกรุงเทพ(กิตติพงษ์ กิตยารักษ์และคณะ, 2556) เพื่อมาส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้เรือนจำได้ปฏิบัติตามแนวทางที่สหประชาชาติกำหนด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาสภาพการแห่งการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยเรือนจำกลางขอนแก่น จำนวน 843 คน (เรือนจำกลางขอนแก่น, 2564)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยเรือนจำกลางขอนแก่น จำนวน 320 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และลักษณะของเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยสอบถามผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยเรือนจำกลางขอนแก่น

2.2 ลักษณะของเครื่องมือ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) อาชีพก่อนต้องโทษ 5) รายได้จากการประกอบอาชีพ 6) ลักษณะการกระทำผิด 7) ชั้นนักโทษ 8) จำนวนครั้งที่ได้รับเยี่ยมจากญาติ/บุคคลภายนอก 9) ระยะเวลาต้องโทษ มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพการแห่งการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น ตามแนวคิดของ **Mandela Rules (1955)** ข้อกำหนดกรุงเทพ (2553) พ.ร.บ.ราชทัณฑ์ (2560) และกฎกระทรวงการดำเนินการทางวินัยผู้ต้องขัง เรือนจำกลางขอนแก่น (2563) 10 ด้าน 1) ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว 2) สภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก 3) สังคมเพื่อนภายในเรือนจำ 4) ระเบียบข้อบังคับเรือนจำ 5) เจ้าพนักงานเรือนจำ 6) โทษทางวินัย 7) อิทธิพลภายในกลุ่ม 8) ความรู้ทักษะเจ้าหน้าที่เรือนจำ 9) การลงโทษไม่รุนแรงทำให้ไม่เกรงกลัว 10) ความแออัดจำนวนผู้ต้องขังมากเกินไปจนเกิดความจุกจิกเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale Method)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง
2. ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างหรือพัฒนาแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมิน ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านความสอดคล้อง ความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุม และความครบถ้วนของรายการคำถามในแบบสอบถาม จำนวน 3 ท่าน
5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) เท่ากับ .947
7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บัญชาการเรือนจำกลางขอนแก่นเพื่อขออนุญาตให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ให้ได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ มาตรวจสอบความครบถ้วนและถูกต้องของการตอบอีกครั้ง เพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ จำนวนและร้อยละ
2. การวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น สถิติที่ใช้ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) โดยวิธี Principal-Component Analysis (PC) และ ใช้วิธีหมุนแกนออร์ทोगอนนอลแบบวาริแมกซ์ (Varimax Orthogonal Rotation)
3. สภาพการแห่งการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่นสถิติที่ใช้ได้แก่ ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เพื่อพัฒนาร่างแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เพื่อให้ได้องค์ความรู้ (Informant) แนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น

2.2 ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) และแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non Structure Interview) โดยทั้งสองแบบใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

2.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำถามเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น

2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์โดย กำหนดขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัยและขอคำแนะนำจากที่ปรึกษา เพื่อความสมบูรณ์ในประเด็น และเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น

3) ผู้วิจัยได้ร่วมการพัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้น และใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริง ที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป

4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วนำเสนอให้ที่ปรึกษา เพื่ออนุมัตินำไปปฏิบัติในภาคสนาม

3. การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

3.1 ศึกษาจากเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเอกสาร ผลงานการวิจัย และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย แนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น

3.2 สำรวจพื้นที่ภาคสนาม หาข้อมูลและข้อเท็จจริง โดยการสัมภาษณ์เบื้องต้น การสำรวจ การสังเกต เพื่อนำมาสร้างแนวทางสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบเจาะลึก (Semi-structured In-Depth Interviews)

3.3 ร่างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเจาะลึก (Semi-structured In-Depth Interviews) เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการสัมภาษณ์, ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้

3.4 นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเจาะลึก (Semi-structured In-Depth Interviews) ที่ไปหาหรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเจาะลึก (Semi-structured In-Depth Interviews) ฉบับปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปใช้สัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเจาะลึก กับกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต นำเสนอหน่วยงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์การของการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบกลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเจาะลึก (Semi-structured In-Depth Interviews) แล้วนำมาดำเนินการดังนี้

5.1 จำแนกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ตามแนวทางของข้อคำถามและประเด็นของวัตถุประสงค์

5.2 เรียบเรียงเกี่ยวกับกิจกรรมตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามที่กำหนดไว้

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่และภาพถ่าย จากการจดบันทึกภาคสนามเป็นการวิเคราะห์เบื้องต้นแล้ววิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นสำคัญๆ

5.4 ศึกษาข้อมูลจากประเด็นแนวทาง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ให้ข้อมูลแต่ละชุด เป็นช่วงๆ เก็บบันทึกข้อมูลไว้เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

5.5 ประเด็นข้อมูลที่ไม่ครอบคลุม และอาจไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมอีก แล้วบันทึกข้อมูลรายบุคคลที่เสนอแนะเป็นคำกล่าว คำพูดของผู้ให้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนต่อไป

หลังจากนั้นผู้วิจัยนำเอาผลที่ได้มาร่างเป็นแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง เรือนจำกลางขอนแก่น เพื่อนำไปยืนยันแนวทางต่อไป

ส่วนที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อยืนยันแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น

1. ขอบเขตแหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น จำนวน 10 คน เพื่อพิจารณา สังเคราะห์แนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น ด้านความสอดคล้อง (Consistency) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) โดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และนำร่างแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่นนำเสนอ คณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

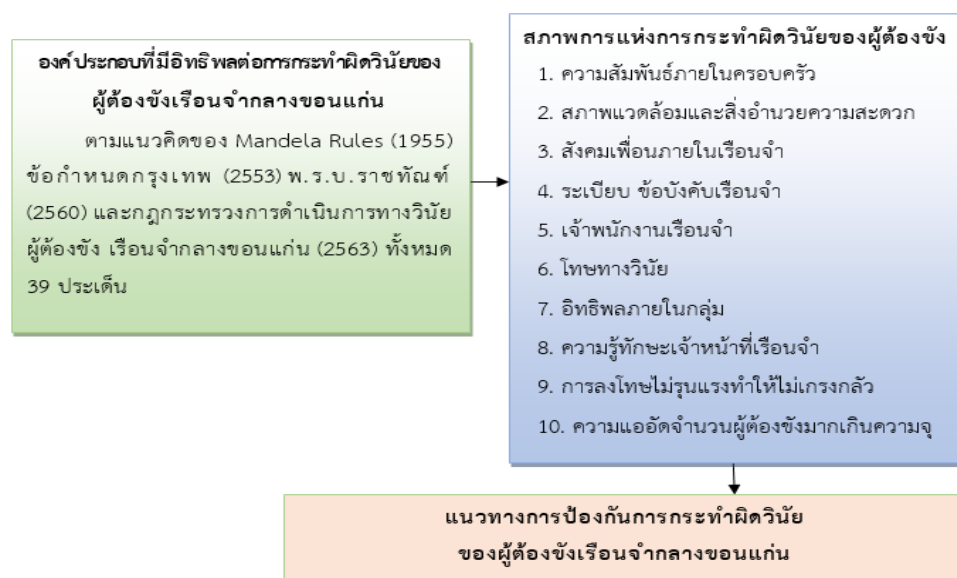
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อยืนยันแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ความถูกต้องของแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น จากการสนทนากลุ่ม โดยการวิเคราะห์ เนื้อหา และตรวจสอบความถูกต้องของแต่ละประเด็น

3.2 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ความถูกต้องของแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น มาปรับปรุงแนวทางก่อนนำไปนำเสนอแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น ต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น องค์ประกอบที่อธิบายค่าน้ำหนักมากที่สุดคือ ความสัมพันธ์ของครอบครัว (23.929) รองลงมาเป็น สภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก (12.450) สังคมเพื่อนภายในเรือนจำ (7.731) ระเบียบ ข้อบังคับเรือนจำ (6.144) การให้บริการ (3.985) โทษทางวินัย (3.506) อิทธิพลภายในกลุ่ม (3.188) ความรู้ทักษะเจ้าหน้าที่เรือนจำ (2.835) การลงโทษไม่รุนแรงทำให้ไม่เกรงกลัว (2.661) และความแออัดจำนวนผู้ต้องขังมากเกินไปจนความจุ (2.590)

สภาพการแห่งการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.705$, $S.D=.076$) ด้านที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางมากที่สุดคือ ด้านระเบียบ ข้อบังคับเรือนจำ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.292$, $S.D=1.067$) รองลงมาเป็นด้านเจ้าพนักงานเรือนจำ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.949$, $S.D=1.046$) และด้านสังคมเพื่อนภายในเรือนจำ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.046$, $S.D=0.887$) ตามลำดับ เมื่อแยกเป็นประเด็นรายด้าน พบว่าด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.652$, $S.D=1.075$) ในเรื่องเมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำสมาชิกในครอบครัวมาเยี่ยมและให้กำลังใจ อยู่ในระดับปานกลางด้านสภาพแวดล้อม พบว่า โดยรวมอยู่ใน

ระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.992$, $S.D=.949$) ประเด็นที่มีความสำคัญสุดเรื่องจำเป็นระบบการรักษาความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.168$, $S.D=1.323$) ด้านการรับรู้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.045$, $S.D=.887$) ในประเด็น การกระทำผิดวินัยเกิดจากการต้องการเป็นที่ยอมรับและศักดิ์ศรีอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.175$, $S.D=1.242$) ด้านระเบียบข้อบังคับเรือนจำ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.292$, $S.D=1.067$) มากสุดคือเรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับเรือนจำ เคร่งครัดมากเกินไป อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.456$, $S.D=1.377$) ด้านเจ้าพนักงานเรือนจำ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.949$, $S.D=1.046$) จากประเด็นเจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับปัญหาทางสุขภาพจิตอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.071$, $S.D=1.333$) ด้านโทษทางวินัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.725$, $S.D=1.133$) จากประเด็นการลงโทษทางวินัยทำให้ผู้ต้องขังไม่กล้ากระทำผิดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.984$, $S.D=1.260$) ด้านอิทธิพลภายในกลุ่ม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.239$, $S.D=1.144$) จากประเด็นการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเกิดจากการแบ่งพรรคแบ่งพวกอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.287$, $S.D=1.236$) ด้านความรู้ทักษะเจ้าหน้าที่เรือนจำพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.686$, $S.D=1.069$) จากประเด็นพื้นฐานที่ใช้ในการควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.753$, $S.D=1.258$) ด้านความแออัดจำนวนผู้ต้องขังมากเกินไปจนเกินไป พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.937$, $S.D=1.260$) ด้านการลงโทษไม่รุนแรงทำให้ไม่เกรงกลัว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.590$, $S.D=1.178$) ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เพื่อนำเสนอแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็น ด้านความสอดคล้อง (Consistency) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ไปในทิศทางเดียวกัน พบว่า แนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น ประกอบด้วย 1) แนวทางการพัฒนารูปแบบการติดต่อสื่อสารภายในครอบครัว 2) แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเรือนจำ 3) แนวทางการพัฒนาสภาพทางสังคมภายในเรือนจำ 4) แนวทางกฎ ระเบียบ ข้อบังคับภายในเรือนจำ 5) แนวทางการพัฒนาความรู้และทักษะเจ้าหน้าที่ภายในเรือนจำ 6) แนวทางการลงโทษทางวินัยของผู้ต้องขัง

อภิปรายผลการวิจัย

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการกระทำผิดวินัยมากที่สุดคือ ความสัมพันธ์ของครอบครัว การได้รับการติดต่อสื่อสารกับทุกคนในครอบครัว เมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำสมาชิกในครอบครัวมาเยี่ยมและให้กำลังใจอย่างน้อยการติดต่อกับครอบครัวโดยทางโทรศัพท์ยังสามารถทำให้เกิดขวัญและกำลังใจหรือช่องทางเยี่ยมผ่านแอปพลิเคชันไลน์องค์ประกอบรองลงมาคือ สภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้

ผู้ต้องขังในเรือนจำเกิดความพึงพอใจไม่ว่าจะเป็นอาคาร สถานที่ เครื่องนุ่งห่ม ที่เพียงพอและเอื้อต่อการใช้ชีวิตในเรือนจำซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความกดดันทางสังคม (อ้างถึงใน นิमित ทัทวนานต์, 2560 : 7) สาเหตุอาชญากรรมว่ามาจากสภาพแวดล้อมทางสังคมที่สร้างความกดดันให้แก่ บุคคลในสังคม ทำให้บุคคลต้องมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด ในเรื่อง เครื่องหลับนอน ที่ทางเรือนจำกำหนดไว้ให้ท่านมีความเหมาะสมสถานพยาบาลมีเตียงนอนเพียงพอทางด้านสถานที่ให้บริการและเรือนจำจัดพื้นที่เรือนนอนสำหรับการหลับนอนอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ ปิยพงศ์ สุพรัตน์ (2556) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง : ศึกษาเฉพาะกรณีในเรือนจำกลางคลองเปรม พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังมาจากสภาพความเป็นอยู่ที่แออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ และน้อยที่สุดคือ ความรู้ทักษะเจ้าหน้าที่เรือนจำเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสิทธิมนุษยชนหรือหลักสิทธิขั้นพื้นฐานที่ใช้ในการควบคุมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปฐมพล ไกรยา (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย กรณีศึกษาเรือนจำกลางสมุทรปราการพบว่า เรือนจำควรมีการเพิ่มการฝึกระเบียบวินัยของเจ้าหน้าที่ทุกคนให้สามารถปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ การลงโทษไม่รุนแรงทำให้ไม่เกรงกลัวและองค์ประกอบที่ทำให้เกิดการกระทำผิดวินัยน้อยที่สุดคือ ความแออัดจำนวนผู้ต้องขังมากเกินไปจนความจุ

สภาพการแห่งการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น พบว่า อยู่ในระดับปานกลางด้านที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางมากที่สุดคือ ด้านระเบียบ ข้อบังคับเรือนจำรองลงมาเป็นด้านเจ้าพนักงานเรือนจำ อยู่ในระดับปานกลาง และด้านสังคมเพื่อนภายในเรือนจำ อยู่ในระดับน้อยตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โรจน์ศักดิ์ การุณ (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดสกลนคร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในเรื่อง รู้สิทธิขาดความอบอุ่นจากครอบครัว ครอบครัวมีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ มีรายได้ไม่พอกับการครองชีพและรับภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว ทำให้เกิดสภาวะการกระทำผิดซ้ำ เมื่อแยกเป็นประเด็นรายด้าน พบว่า ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำคัญสุดในเรื่องเมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำสมาชิกในครอบครัวมาเยี่ยมและให้กำลังใจ อยู่ในระดับปานกลางรองลงมาเป็นท่านกระทำผิดท่านคิดถึงสมาชิกในครอบครัวเป็นบุคคลแรก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครกร ไชยพงษ์ (2555 : 125-148) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชายในเรือนจำ เขต 8 พบว่า ด้านครอบครัว มีสาเหตุมาจากผู้ต้องขังส่วนใหญ่ขาดการขัดเกลาจากบิดามารดาแม้ว่าจะมีผู้ปกครองอื่นที่คอยดูแลก็ตามแต่ไม่ได้รับความอบอุ่นเท่ากับบิดามารดา และส่วนใหญ่บิดามารดาแยกกันอยู่ เมื่อมีปัญหาจะปรึกษาเพื่อนมากกว่า ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรื่องที่มีความสำคัญสุดเรือนจำมีระบบการรักษาความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลางรองลงมาเป็น เรือนจำจัดพื้นที่เรือนนอนสำหรับการหลับนอนอย่างเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของปฐมพล ไกรยา

(2564) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของเรือนจำพบกับความแออัดทำให้ผู้ต้องหาเกิดความเครียดและกระทำผิดวินัยได้ และเป็นไปตามผลการวิจัยของ ปิยพงศ์ สุพรรณ (2556) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังมาจากสภาพความเป็นอยู่ที่แออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำทำให้เกิดความกดดันจึงทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ และด้านที่มีสภาพการกระทำผิดวินัยน้อยสุดคือ ด้านเจ้าพนักงานเรือนจำ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรื่อง เจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับปัญหาทางสุขภาพจิตอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาเป็นเจ้าหน้าที่คอยให้บริการทางการแพทย์อย่างเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสกสัน เครือคำ พิชัย เสนา และกัญญาธิตา ศรีภา (2562 : 117-135) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม พบว่า ปัญหาการกระทำผิดวินัยในเรือนจำประกอบด้วย การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ด้านจิตวิทยาให้เพียงพอในการดูแลผู้ต้องขังเพื่อลดปัญหาด้านจิตใจและบุคลิกภาพของการควบคุมต่ำ

แนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น ประกอบด้วยทั้งหมด 6 แนวทางหลักที่สามารถนำมาใช้ในการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังภายในเรือนจำกลาง ได้แก่ 1) แนวทางการพัฒนารูปแบบการติดต่อสื่อสารภายในครอบครัว พัฒนาการดำเนินงานในเรื่อง 1.1) เพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ต้องขังและครอบครัวให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น 1.2) ลดขั้นตอนการเยี่ยมเพื่อให้สามารถเข้าถึงได้สะดวกมากยิ่งขึ้น 2) แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเรือนจำ เรื่อง 2.1) จัดสรรให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ต้องขัง 2.2) ความปลอดภัย/ของใช้ส่วนตัวผู้ต้องขัง 3) แนวทางการพัฒนาสภาพทางสังคมภายในเรือนจำเรื่อง 3.1) จัดอบรมปฐมนิเทศให้กับผู้ต้องขังเข้าใหม่ทุกรายและปลูกฝังทัศนคติที่ดีเพื่อลดการกระทำผิด 3.2) จัดหาแหล่งข่าวและเก็บข้อมูลผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมกับกลุ่มบ้าน พร้อมทำประวัติไว้เป็นข้อมูลเพื่อเวลาเกิดเหตุ จะได้ควบคุมและขยายผลทันทีอย่างรวดเร็ว 4) แนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับภายในเรือนจำเรื่อง 4.1) อบรม กำกับผู้ต้องขังให้ปฏิบัติตัวให้อยู่ในกฎระเบียบของทางเรือนจำอย่างเคร่งครัด 4.2) มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับแล้วควรใช้อย่างเคร่งครัดและควรมีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนางานด้านวินัย ช่วยปรับปรุงแก้ไขจากเดิมให้ดีขึ้นและทันสมัยสอดคล้องกับงานวิจัยของปฐมพล ไกรยา (2564) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย พบว่า เรือนจำได้ดำเนินการตามแนวคิดการป้องกันไม่ให้ผู้ต้องขังกลับมากระทำผิดซ้ำตามกรอบของกฎ ระเบียบ ข้อสั่งการ และนโยบายของกรมราชทัณฑ์ อย่างเคร่งครัด โดยเรือนจำได้ดำเนินการการฝึกระเบียบวินัย ผู้ต้องขัง ตามนโยบาย 5 ก้าวอย่างแห่งการเปลี่ยนแปลงราชทัณฑ์ โดยให้เรือนจำดำเนินการฝึกระเบียบวินัย เพื่อเป็นการเสริมสร้างลักษณะนิสัยแห่งความรับผิดชอบให้กับผู้ต้องขัง 5) แนวทางการพัฒนาความรู้และทักษะเจ้าหน้าที่ภายในเรือนจำ 5.1) พัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภายในเรือนจำให้มีความชัดเจน 5.2) อบรมพัฒนาด้านจิตวิทยาการดูแลผู้ต้องขังอย่างสม่ำเสมอซึ่งสอดคล้อง

กับ กระทรวงยุติธรรม, กรมราชทัณฑ์ (2561) ได้กำหนดให้มีการฝึกอบรมวินัยผู้ต้องขัง และอบรมพัฒนาจิตใจ ต่อผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยขณะที่ถูกคุมขังในเรือนจำ เพื่อเป็นการเสริมสร้างลักษณะนิสัยแห่งความรับผิดชอบให้กับผู้ต้องขัง และ6) แนวทางการลงโทษทางวินัยของผู้ต้องขัง 6.1) ผู้ต้องขังเคยถูกลงโทษทางวินัย 6.2) การกระทำผิดวินัยเป็นการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้ต้องขังผู้มีอิทธิพลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยพงศ์ สุพรัตน์ (2556) ได้ทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยผู้ต้องขัง กรณีเรือนจำคลองเปรม พบว่าแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง ด้านการลงโทษ ควรมีการกำหนดโทษที่ชัดเจน รวดเร็วและไม่ยืดเยื้อ และควรมีการจัดกิจกรรมให้ผู้ต้องขังทุกคนได้มีส่วนร่วมเพื่อผ่อนคลายความเครียดเพื่อสร้างความคุ้นเคย ความไว้วางใจระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขัง และลดเวลาให้ผู้ต้องขังอยู่กับกลุ่มเพื่อน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำวิจัยไปใช้

1.1 ควรวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด เพื่อเป็นการอุดช่องโหว่ในการกระทำผิดของผู้ต้องขัง

1.2 คนปฏิบัติควรทำตามระเบียบ ข้อบังคับโดยเคร่งครัด และมีการประเมินประสิทธิภาพในการทำงานเพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุงส่วนที่บกพร่องอยู่ให้ดีกว่าเดิม

1.3 ส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดี เคารพกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กติกาของสังคมอย่างเคร่งครัด

2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการให้บริการเยี่ยมญาติผู้ต้องขัง โดยกระบวนการทำให้เกิดความสะดวกและเกิดความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และพนักงานให้บริการเยี่ยมญาติผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลสำหรับเก็บข้อมูลประวัติความเป็นมาสำหรับผู้ต้องขังใหม่ และการคัดแยกผู้ต้องขังตามประวัติและพฤติกรรมก่อนกระทำความผิดเพื่อนำมาตรวจสอบและจัดการการกระทำผิดของผู้ต้องขังได้ง่ายขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงยุติธรรม, กรมราชทัณฑ์. (2561). การฝึกอบรมวินัยผู้ต้องขัง. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2566. แหล่งที่มา: <http://www.correct.go.th/infosaraban/letter/filepdf/1522655575.pdf>
- ปิยพงศ์ สุพรรณ. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง : ศึกษาเฉพาะกรณีในเรือนจำกลางคลองเปรม. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปฐมพล ไกรยา. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย กรณีศึกษาเรือนจำกลางสมุทรปราการ. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- โรจน์ศักดิ์ การุณ. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดสกลนคร. หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- เสกสัน เครือคำ, พิชัย เสนา และกัญญาธิดา ศรีภา. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม. วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา. 11 (2), 117-135.
- อัศกร ไชยพงษ์. (2557). การพัฒนากลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชายในเรือนจำ เขต 8. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 4 (1), 125-148.
- นิมิต ท้าวพานต์. (2560). การพัฒนาแนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังไร้ญาติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
- กิตติพงษ์ กิตยารักษ์. (2556). ข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง. (United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-Custodial Measures for Women Offenders) หรือ ข้อกำหนดกรุงเทพ (Bangkok Rules) กรมราชทัณฑ์.

ประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อ

โครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน

อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

**The effectiveness of public policy implementation for low income earners
through the People's Bank Project Loan a case study of the
Government Savings Bank, Muang District,
Phitsanulok Province**

ชิตชนก ชัยวัฒน์ตระกูล,

ธนัสสา โรจนตระกูล และ โชติ บดีรัฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Chidchanog Chaiwattakul,

Tanastha Rojanatrakul and Chot Bodeerat

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : Chidchanog.C@psru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ลูกค้ายืมเงินและยื่นสินเชื่อ จำนวน 264 คน จากสูตรของยามานะ เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.881 สถิติ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test และ F-test และการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 16 คน เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยรูปแบบข้อมูลเชิงพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบ พบว่า ลูกค้ายืมเงินส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน และ 3) แนวทางการพัฒนาควรดำเนินการ คือ 1) การประเมินโครงการก่อนดำเนินการที่ผ่านมา ให้เห็นถึง

* วันที่รับบทความ : 14 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 30 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 1 กรกฎาคม 2566

ปัญหา อุปสรรค 2) การประเมินระหว่างดำเนินการโครงการ เพื่อเป็นการทบทวนแผนของโครงการ 3) การประเมินโครงการหรือการประเมินประสิทธิภาพ การประเมินที่ให้เห็นถึงผลสำเร็จของการดำเนินโครงการในเชิงของประสิทธิภาพ และ 4) การพัฒนาปรับปรุงการดำเนินโครงการ เพื่อนำผลการดำเนินงานที่ผ่านมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานต่อไป

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ; การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ; ผู้มีรายได้น้อย; สิ้นเชื่อโครงการธนาคารประชาชน

Abstracts

The objectives of this research are: 1) to study the effectiveness of public policy implementation for low-income earners through the People's Bank Project Loan; 2) to compare personal factors and the effectiveness of public policy implementation for low-income earners through People's Bank Project Loan 3) To study the development of public policy implementation for low-income earners through the People's Bank Project Loan. Conducted according to the integrated research methodology. during quantitative research The sample group was 264 customers who could use and apply for credit from Yamane's formula. The tool was a questionnaire with a confidence value of 0.881. Statistics were frequency, percentage, mean, and standard deviation. and t-test and F-test and qualitative research. and in-depth interviews with 16 key informants. The tools were interview forms, analyzed by descriptive data.

The results of the research were as follows: 1) the level of effectiveness of public policy implementation for low-income earners through the People's Bank Project Loan found that the overall picture was at a high level. 2) The comparison found that customers with different personal factors had different opinions on the effectiveness of public policy implementation for low-income earners through the People's Bank project loan. A case study of the Government Savings Bank, Muang District, Phitsanulok Province and 3) development guidelines found that should be implemented are 1) project evaluation before implementation in the past. to see problems and obstacles 2) Assessment during project implementation To review the plan of the project. 3) Project evaluation or performance evaluation. Evaluation that shows the success of the project in terms of efficiency and 4) improvement of project implementation. in order to bring the past performance to further improve the operation

Keywords: Effectiveness; Implementation Of Public Policy; Low-Income People; People's Bank Project Loan

บทนำ

สถานการณ์ความยากจนในสังคมไทยถือเป็นปัญหาที่ทุกรัฐบาลต่างให้ความสำคัญในการแก้ไขเยียวยา ซึ่งแม้ว่าสถานการณ์ความยากจนของไทยจะลดลงในทุกๆ ปีจากข้อมูลจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือสภาพัฒน์ พบว่า สถานการณ์ความยากจนปี 2563 ไม่ได้เพิ่มขึ้นมากดังที่มีการคาดการณ์ไว้ โดยมีจำนวนคนยากจนในปี 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 4.8 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนคนจนที่ร้อยละ 6.84 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.24 ในปี 2562 หรือคนจนมีจำนวนเพิ่มขึ้น 0.5 ล้านคน (5 แสนคน) จากปีก่อนหน้านั้น การที่สัดส่วนคนจนเพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการระบาดของโควิด-19 ที่กระทบต่อเศรษฐกิจอย่างรุนแรง โดยเศรษฐกิจไทยในปี 2563 หดตัวลงถึงร้อยละ 6.1 เมื่อเทียบกับการขยายตัวร้อยละ 2.3 ในปีก่อนหน้าด้านความเหลื่อมล้ำก็เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเช่นเดียวกับความยากจน โดยค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคจีนิ (Gini coefficient) ด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคในปี 2563 อยู่ที่ 0.350 เพิ่มขึ้นจาก 0.348 ในปี 2562 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ทำให้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและรายได้ของคนลดลงขณะเดียวกันยังทำให้ครัวเรือนมีภาระค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการป้องกันโรค โดยเมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายครัวเรือนเปรียบเทียบระหว่างครัวเรือนผู้มีรายได้น้อย มีรายจ่ายลดลงร้อยละ 1.6 ขณะที่ครัวเรือนรายได้สูงมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.76 ทั้งนี้ สาเหตุที่ครัวเรือนรายได้น้อยมีรายจ่ายลดลง เนื่องจากการระบาดของ COVID-19 และมาตรการควบคุมการแพร่ระบาด ทำให้ครัวเรือนกลุ่มนี้ที่ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระมีข้อจำกัดในการหารายได้ จึงต้องปรับลดรายจ่ายลง โดยเฉพาะการบริโภคอาหารที่ครัวเรือนรายได้น้อยมีการบริโภคลดลงถึงร้อยละ 4.36 แม้ภาพรวมครัวเรือนรายได้น้อยจะมีรายจ่ายเพื่อการบริโภคลดลง แต่ค่าใช้จ่ายจำเป็นเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะด้านเวชภัณฑ์ และการตรวจรักษาพยาบาล เนื่องจากต้องป้องกันตนเองในช่วงการแพร่ระบาด อีกทั้งยังมีค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา อาทิ อุปกรณ์การเรียน ค่าเล่าเรียน ที่เพิ่มขึ้นมากกว่าครัวเรือนรายได้สูงด้วย เนื่องจากครัวเรือนรายได้น้อยจำเป็นต้องซื้ออุปกรณ์เพื่อให้เด็กสามารถเรียนออนไลน์ได้ (ทศพล ชื่นจ่อหอ, 2564) ขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และการสื่อสาร ยังพบว่ากลุ่มครัวเรือนผู้มีรายได้น้อย มีค่าใช้จ่ายในด้านนี้เพิ่มขึ้น เนื่องจากลักษณะการประกอบอาชีพของวัยแรงงานที่ส่วนใหญ่ไม่สามารถทำงานจากที่บ้านได้ ซึ่งแตกต่างจากครัวเรือนรายได้สูง รวมทั้งค่าใช้จ่ายด้านการสื่อสารต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น ค่าใช้บริการโทรศัพท์ ค่าบริการอินเทอร์เน็ตเป็นต้นปัญหาความยากจนจึงยังคงปรากฏเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทยอยู่ และยังเป็นที่ต้องหาทางเยียวยาแก้ไขผ่านนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ของรัฐ ในการปรับปรุงระบบสวัสดิการและบริการพื้นฐานให้สามารถครอบคลุมและมีคุณภาพเพียงพอกับความต้องการของคนในสังคม และต้องเปิดโอกาสให้ทุกคนในสังคมสามารถเข้าถึงอย่างเท่าเทียมและใช้ได้อย่างเป็นธรรม เพื่อพยายามลดช่องว่างของความยากจนให้เกิดการกระจายรายได้ที่เท่าเทียมกันให้มากขึ้น ซึ่งนโยบายของภาครัฐที่ผ่านมาเน้นนโยบายเรื่องการแก้ปัญหา

ความยากจน ซึ่งได้ผลในบางระดับแต่ยังไม่ได้ลดความเหลื่อมล้ำอย่างแท้จริง เพราะคนจนแม้จะมีสภาพที่ดีขึ้น แต่ก็ยังไม่เกิดการลดช่องว่างของรายได้สูงสุดกับรายได้ต่ำที่สุดได้อย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง (ธนาการออมสิน, 2565)

รัฐบาลได้มอบหมายให้ธนาการออมสินในฐานะสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐมีบทบาทที่สำคัญในการเป็นพลังขับเคลื่อนตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ การลดปัญหาความยากจน การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจจากฐานรากให้มีความเข้มแข็งพร้อมมุ่งสู่การเป็น “ธนาการเพื่อสังคม” อันนำไปสู่การสร้างอนาคต ที่มั่นคง และความสุขที่ยั่งยืนของประเทศและประชาชนธนาการได้ให้ความสำคัญต่อการดำเนินการกิจเพื่อสังคมและชุมชนอย่างมีธรรมาภิบาล คำนึงถึงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตามแนวทาง ESG (Environmental, Social and Governance) ผ่านการดำเนินงานที่สำคัญต่างๆ เช่น การส่งเสริมการออมและสร้างวินัยทางการเงิน การสร้างความรู้สร้างอาชีพ สร้างตลาดสร้างรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิต และสร้างวินัยทางการเงินให้แก่เศรษฐกิจฐานราก เยาวชนและผู้สูงอายุ ตลอดจนการบริหารจัดการภารกิจด้านสังคมและนโยบายรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ และด้วยมติคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2561 เห็นชอบให้ธนาการออมสินดำเนินมาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในหลาย ๆ มาตรการ โดยมอบหมายให้ธนาการออมสินเข้าไปดูแลประชาชนในระดับฐานรากที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ที่ต้องการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ โดยให้โครงการธนาการประชาชน สำหรับผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ PSA เป็นโครงการธุรกรรมตามนโยบายรัฐบาล (Public Service Account : PSA) ขอรับสนับสนุนจากภาครัฐให้นำต้นทุนในการดำเนินการสำหรับโครงการออมสินเพื่อผู้มีรายได้น้อยและผู้สูงอายุมาบวกกลับเป็นผลงานธนาการ (ธนาการออมสิน, 2565)

จากการระบาดของโควิด-19 ที่หลายคนต้องประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจ เงินฝืดเคือง ส่งผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน ตกงาน ว่างงานเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย ดังนั้นรัฐบาลได้ออกมาตรการทางการเงิน ผ่านสถาบันการเงินของรัฐ เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของไวรัสโควิด-19 โดยเฉพาะประชาชนผู้มีรายได้น้อยให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น "กู้เงิน" ด้วยการปล่อยสินเชื่อประชารัฐ ผ่านธนาการออมสินภายใต้โครงการธนาการประชาชน สำหรับผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ให้ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ หรือบัตรคนจน สามารถกู้เงินผ่านธนาการออมสินตามมาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยเป็นการปล่อยเงินกู้ให้กับผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ อัตราดอกเบี้ยที่ถูกหลักเสี่ยงการกู้เงินจากนอกระบบและเพื่อสร้างพื้นฐานความมั่นคงที่ยั่งยืนให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อย ตามแผนการดำเนินงานของธนาการออมสิน ภายใต้จุดยืนธนาการเพื่อสังคม ด้วยเป้าหมายลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างการเข้าถึงแหล่งเงินที่เป็นธรรม ธนาการออมสินจึงจัดให้มีโครงการสินเชื่อสำหรับผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยธนาการออมสินได้ดำเนินปล่อยสินเชื่อในวงเงิน 50,000 บาท ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.75% ต่อปี ระยะเวลา 5 ปี และสามารถนำเงินจำนวนนี้ไปใช้จ่ายซื้อของอุปโภคบริโภค

หรือนำไปหมุนเวียนหรือเริ่มต้นในการเป็นเงินทุนเพื่อทำธุรกิจ และยังสามารถไปช่วยแก้ปัญหาหนี้ในระบบที่มีดอกเบี้ยแพง ซึ่งสินเชื่อสำหรับผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐถือเป็นทางเลือกหนึ่งที่ช่วยบรรเทาและบางเบาภาระของประชาชนต่อไป จากการนำนโยบายสาธารณะมาปฏิบัติผ่านระบบการให้สินเชื่อผ่านธนาคารออมสินทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา “ประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินโครงการดังกล่าวตอบสนองต่อผู้มีรายได้น้อยอยู่ในระดับใด และจะมีแนวทางการพัฒนาอย่างไร เพื่อจะได้นำผลจากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมวิธี จากการวิจัยเชิงปริมาณ จากการแจกแบบสอบถาม และจากการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง **ประชากร** ได้แก่ ลูกค้าที่สามารถใช้และยื่นสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชนสำหรับผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 776 คน **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ ลูกค้าที่สามารถใช้และยื่นสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชนสำหรับผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 264 คน ที่ได้จากสูตรของยามาเน่ (Yamane) **ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ** ได้แก่ ผู้จัดการและพนักงานของธนาคารออมสิน จำนวน 8 สาขา สาขาละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 16 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 2.1 แบบสอบถาม ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 2.2 แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ข้อมูลผู้ให้

สัมภาษณ์ และแนวทางการพัฒนาการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ควรมีแนวทางอย่างไร โดยสร้างมาจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และดำเนินการสร้างและปรับเปลี่ยนสอบถาม โดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน โดยมีค่าความสอดคล้องในแต่ละข้อตั้งแต่ 0.5 - 1.0 และนำไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) จำนวน 30 คน ตามวิธีการของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.881

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ขอนหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อนำไปขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม จำนวน 264 ชุด และจากการสัมภาษณ์ จำนวน 16 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และวิเคราะห์โดยรูปแบบข้อมูลเชิงพรรณนาความจำแนกข้อมูลตามวัตถุประสงค์ต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่า t-test และ F-test โดยกำหนด เกณฑ์การแปรผลตามเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

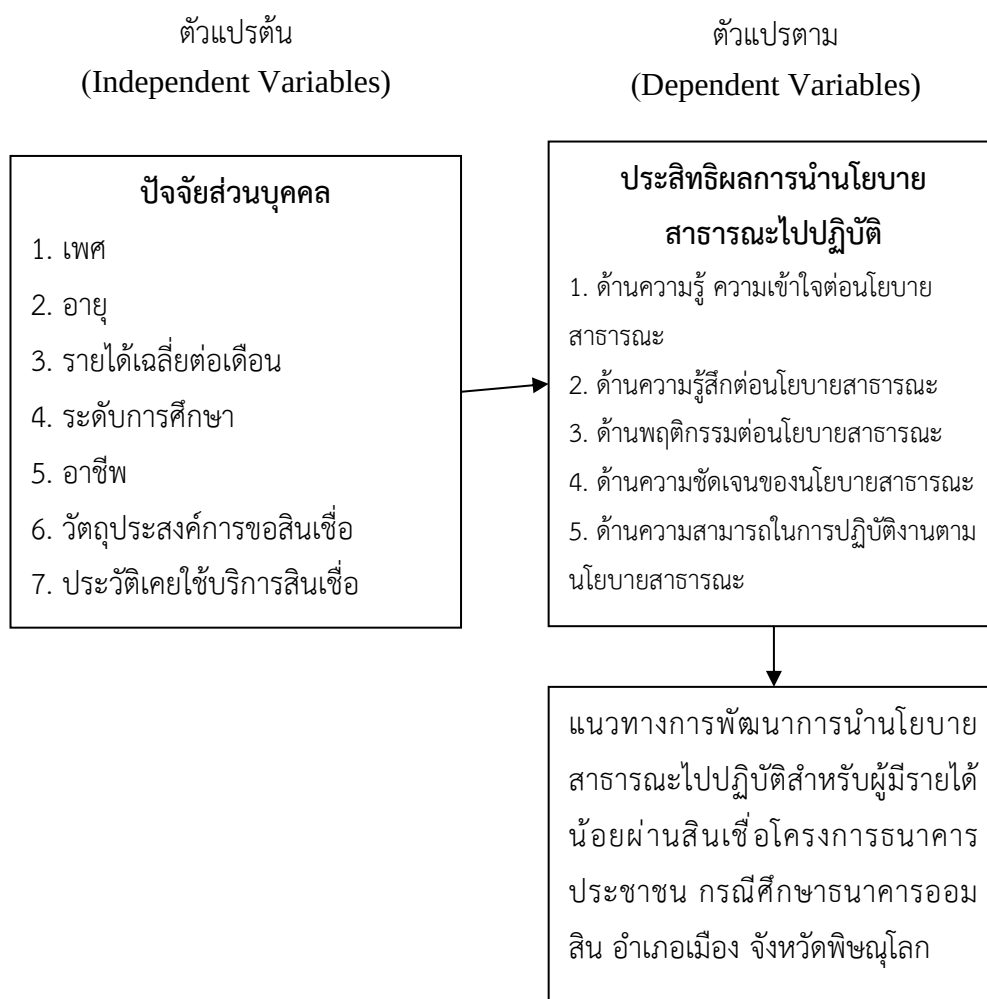
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์รูปแบบข้อมูลเชิงพรรณนาความ นำมาแปลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษานักเรียนออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กรอบแนวคิด ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่าน
สินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยสรุป
ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับประสิทธิภาพการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่าน
สินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

**1. ระดับประสิทธิภาพการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการ
ธนาคารประชาชน**

ตาราง 1 ระดับประสิทธิภาพการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการ
ธนาคารประชาชน โดยภาพรวม

ลำดับ	ประสิทธิภาพการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านความรู้ ความเข้าใจต่อนโยบายสาธารณะ	3.63	0.80	มาก
2.	ด้านความรู้สึกต่อนโยบายสาธารณะ	3.72	0.63	มาก
3.	ด้านพฤติกรรมต่อนโยบายสาธารณะ	3.76	0.74	มาก
4.	ด้านความชัดเจนของนโยบายสาธารณะ	3.64	0.72	มาก
5.	ด้านความสามารถในการปฏิบัติงานตามนโยบาย สาธารณะ	3.66	0.68	มาก
ภาพรวม		3.68	0.49	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ระดับประสิทธิภาพการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่าน
สินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่
ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านพฤติกรรมต่อนโยบาย
สาธารณะ ($\bar{X} = 3.76$) รองลงมา คือ ด้านความรู้สึกต่อนโยบายสาธารณะ ($\bar{X} = 3.72$) ด้านความสามารถใน
การปฏิบัติงานตามนโยบายสาธารณะ ($\bar{X} = 3.66$) ด้านความชัดเจนของนโยบายสาธารณะ ($\bar{X} = 3.64$) และ
ด้านความรู้ ความเข้าใจต่อนโยบายสาธารณะ ($\bar{X} = 3.63$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิภาพการนำนโยบายสาธารณะไป
ปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน

ตาราง 2 ผลสรุปการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	ประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	1.193	-	0.234	-	✓
อายุ	ประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	-	0.387	0.818	-	✓
รายได้เฉลี่ย	ประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	0.546	-	0.586	-	✓
การศึกษา	ประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	-	0.948	0.437	-	✓
อาชีพ	ประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	-	0.665	0.575	-	✓
วัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ	ประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	-	0.808	0.491	-	✓
ประวัติเคยใช้บริการสินเชื่อธนาคารออมสิน	ประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	1.088	-	0.278	-	✓

จากตาราง 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ลูกค้ำที่มี เพศ อายุ รายได้เฉลี่ย การศึกษา อาชีพ วัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ และประวัติเคยใช้บริการสินเชื่อธนาคารออมสินที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการพัฒนาการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 16 คน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยสรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ได้ ดังนี้ แนวทางการพัฒนาการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน ควรดำเนินการ คือ 1) การประเมินโครงการก่อนดำเนินการที่ผ่านมา ให้เห็นถึงปัญหา อุปสรรค ความเสี่ยงของโครงการ ตลอดจนผลลัพธ์หรือประสิทธิผลที่คาดว่าจะได้รับ 2) การประเมินระหว่างดำเนินการโครงการ เพื่อเป็นการทบทวนแผนของ

โครงการ เพื่อระบุนผลการดำเนินโครงการ ปัญหา อุปสรรค ในขณะที่ดำเนินโครงการโครงการ 3) การประเมินโครงการหรือการประเมินประสิทธิภาพ การประเมินที่ให้เห็นถึงผลสำเร็จของการดำเนินโครงการในเชิงของประสิทธิภาพ และ 4) การพัฒนาปรับปรุงการดำเนินโครงการ เพื่อนำผลการดำเนินงานที่ผ่านมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานและสังเคราะห์รูปแบบการดำเนินการใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการในปีต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ระดับประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีขอบเขตการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า 1) ด้านความรู้ ความเข้าใจต่อนโยบายสาธารณะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สินเชื่อโครงการธนาคารประชาชนฯ มีการส่งข่าวสารให้ท่านได้รับทราบความเคลื่อนไหวอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เข้าใจถึงสิทธิประโยชน์ 2) ด้านความรู้สึกลต่อนโยบายสาธารณะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สินเชื่อโครงการฯ มีประโยชน์ต่อผู้มีรายได้น้อยอย่างแท้จริง และเจ้าหน้าที่สามารถตอบคำถามและแก้ไขปัญหาได้อย่างชัดเจน 3) ด้านพฤติกรรมต่อนโยบายสาธารณะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชำระหนี้เงินคืนให้กับธนาคารออมสินตรงเวลาเมื่อถึงวันนัดชำระ 4) ด้านความชัดเจนของนโยบายสาธารณะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หน่วยงานมีการกำหนดอำนาจหน้าที่และบทบาทการดำเนินงานตามนโยบายไว้อย่างชัดเจน และ 5) ด้านความสามารถในการปฏิบัติงานตามนโยบายสาธารณะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ปฏิบัติงานมีการแบ่งงานกันทำตามลักษณะงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีความเข้าใจต่อการดำเนินการของสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชนฯ เช่น กระบวนการการขอสินเชื่อ เอกสารประกอบที่ใช้ในการขอสินเชื่อ เป็นต้น มีความเข้าใจต่อโครงสร้างของสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน เช่น วงเงินกู้ อัตราดอกเบี้ย หลักประกัน เป็นต้น ได้เข้าถึงสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชนฯ ได้ง่ายขึ้น จากการติดตามข่าวสารจากธนาคารอย่างต่อเนื่อง มีความเข้าใจต่อวัตถุประสงค์ของสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน ฯ สินเชื่อโครงการธนาคารประชาชนฯ มีการส่งข่าวสารให้ท่านได้รับทราบความเคลื่อนไหวอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เข้าใจถึงสิทธิประโยชน์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยวัฒน์ จูวรรณ (2564) ศึกษาเรื่อง การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อ

พิจารณารายด้าน ลำดับแรก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผลลัพธ์ รองลงมาคือ ด้านบริบท และด้านปัจจัยนำเข้า ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจารุวิทย์ ศิริพรรณปัญญา (2564) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ ด้านระยะเวลาในการดำเนินการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านความสะดวกที่ได้รับ และด้านคุณภาพของบริการที่ได้รับ

2. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ลูกค้ายกมี เพศ อายุ รายได้เฉลี่ย การศึกษา อาชีพ วัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ และประวัติเคยใช้บริการสินเชื่อธนาคารออมสินที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยวัฒน์ จูวรรณ (2564) ศึกษาเรื่อง การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะ ส่วนบุคคล พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจารุวิทย์ ศิริพรรณปัญญา (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่าผลเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ประชาชนที่มีระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อปีต่างกันส่งผลต่อความพึงพอใจในโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน พบว่า ควรดำเนินการ คือ 1) การประเมินโครงการก่อนดำเนินการที่ผ่านมา ให้เห็นถึงปัญหา อุปสรรค ความเสี่ยงของโครงการ ตลอดจนผลลัพธ์หรือประสิทธิผลที่คาดว่าจะได้รับ 2) การประเมินระหว่างดำเนินการโครงการ เพื่อเป็นการทบทวนแผนของโครงการ เพื่อระบุผลการดำเนินโครงการ ปัญหา อุปสรรค ในขณะที่ดำเนินโครงการโครงการ 3) การประเมินโครงการหรือการประเมินประสิทธิภาพ การประเมินที่ให้เห็นถึงผลสำเร็จของการดำเนินโครงการในเชิงของประสิทธิภาพ และ 4) การพัฒนาปรับปรุงการดำเนินโครงการ เพื่อนำผลการดำเนินงานที่ผ่านมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานและสังเคราะห์รูปแบบการดำเนินการใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการในปีต่อไปซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยชัยวัฒน์ จูวรรณ (2564) ศึกษาเรื่อง การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ด้านบริบท ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิที่ตนจะได้รับ และควรพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ทั่วถึง ด้าน

ปัจจัยนำเข้า ควรมีการยกสิทธิ์ สวัสดิการและยอดเงินคงเหลือให้ไปสมทบในเดือนถัดไปได้ ด้านกระบวนการ ควรเชิญชวน ร้านค้าภายในชุมชนให้เข้าร่วมโครงการเป็นร้านธงฟ้า และด้านผลลัพธ์ ควรขยายขอบเขต สวัสดิการภายในบัตรให้กว้างขวางออกไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่าน สินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” ผู้วิจัยขอเสนอ ประเด็นข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ธนาคารออมสินควรมีการประเมินโครงการก่อนดำเนินการที่ผ่านมา ให้เห็นถึงปัญหา อุปสรรค ความเสี่ยงของโครงการ ตลอดจนผลลัพธ์หรือประสิทธิผลที่คาดว่าจะได้รับ
2. ธนาคารออมสินควรมีการประเมินระหว่างดำเนินการโครงการ เพื่อเป็นการทบทวนแผนของ โครงการ เพื่อระบุดผลการดำเนินโครงการ ปัญหา อุปสรรค ในขณะดำเนินโครงการโครงการ
3. ธนาคารออมสินควรมีการประเมินโครงการหรือการประเมินประสิทธิภาพ ที่ให้เห็นถึงผลสำเร็จ ของการดำเนินโครงการในเชิงของประสิทธิภาพ
4. ธนาคารออมสินควรมีการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินโครงการ เพื่อนำผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานและสังเคราะห์รูปแบบการดำเนินการใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการในปีต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาความต้องการของประชาชนในการดำเนินการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสำหรับผู้มี รายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้สินเชื่อสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านสินเชื่อโครงการธนาคาร ประชาชน กรณีศึกษาธนาคารออมสิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

เอกสารอ้างอิง

- จารุวิทย์ ศิริพรรณปัญญา. (2564). ความพึงพอใจของประชาชนต่อโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขต
จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชัยวัฒน์ จุวรรณ. (2564). การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัด
สกลนคร. ปรินญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทศพล ชื่นจ่อหอ. (2564). บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ: เครือข่ายนโยบายและการเมืองนครในจังหวัดพิษณุโลก.
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธนาคารออมสิน. (2565). คำสั่งที่ 26/2565. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2565. แหล่งที่มา:
<https://www.gsb.or.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์
ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ปี 2563. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

การพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาด้วยกระบวนการนิเทศ

แบบ PIDRE ร่วมกับเทคนิคการสังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียน

เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการชี้แนะสะท้อนคิดผู้นิเทศ

The Development of Internal School Supervision Leadership with Pidre Supervision Process and Active Learning Observation Techniques in Classrooms to Implement Supervisors' Thinking Reflection Coaching Competencies

อลงกรณ์ สุขวัน, ไชยวัฒน์ ชุ่มนาเสียว,

ศรีสมพร โคตะคำ, จารุกิตติ สายสิงห์,

อติศ ไชยศิริพันธ์, ยุทธศาสตร์ กงเพชร และ ชาติชาย เกตุพรหม

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Alongkorn Sukawan, Chaivat Chumnasaiw,

Srisomporn Kotakam, Jarukitt Saiysing,

Athis Chaikhirin, Yutthasat Kongpet and Chatchai Getprom

Northeastern University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : alongkorn.suk@neu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)พัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ร่วมกับเทคนิคการสังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการชี้แนะสะท้อนคิดของผู้นิเทศ 2) ศึกษาความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อการจัดนิเทศภายในสถานศึกษาด้วยกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ร่วมกับเทคนิคการสังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียน เป็นการวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้การวิจัยแบบทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Design) เน้นการวัดผลหลังเรียน กลุ่มเป้าหมายเป็น นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เรียนรายวิชาการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้จากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษารวมทั้งหมด 4 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง แบบประเมินภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้นิเทศ และแบบประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ สถิติที่ใช้เป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

* วันที่รับบทความ : 11 มกราคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 28 มกราคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 29 มกราคม 2567

ผลการวิจัย พบว่า

1.การพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้นิเทศ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีการพัฒนามากที่สุด คือ ด้านการจัดการกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก และด้านสมรรถนะการชี้แนะสะท้อนคิดของผู้นิเทศอยู่ในระดับมาก

2.การศึกษาความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ พบว่า ครูผู้รับการนิเทศด้วยกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ร่วมกับการสังเกตการณ์สอนเชิงรุกในชั้นเรียนในภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยการชี้แนะสะท้อนคิดขั้นนำเข้าสู่บทเรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การชี้แนะสะท้อนคิดขั้นพื้นฐานความรู้อยู่ในระดับมาก และการชี้แนะสะท้อนคิดขั้นนำสู่การฝึกปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษา; กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE

Abstracts

The objective of this research is to: 1) Develop supervision leadership within the school with a supervision process. PIDRE Together with proactive teaching observation techniques in the classroom to strengthen the supervisor's reflective guidance capacity. 2) Study on the satisfaction of supervision teachers with the in-school supervision process PIDRE Combined with observation techniques, active teaching in the classroom is a classroom research using experimental research in the early layers (Pre-Experimental Design) Focus on post-study measurement The target group is graduate students studying inservice courses within the institution. 14 The tools used in the research include: Plan for inservice activities within the school as a whole. 4 Plans, plans 3 Hours Total 12 The supervising leader's on-campus leadership assessment and the supervision teacher's satisfaction assessment. Statistics used as averages ($\bar{X}$) Standard Deviation (S.D.) and quality translation according to defined criteria.

The research findings revealed that:

1. The results from the development of the supervisors' internal school supervision leadership implied in overall at the much level When looking into each aspect, it found that the aspect with the most development was internal school supervision process management in the much level the latter was the aspect of active learning active learning management in classrooms at the much level and the aspect of supervisee' coaching competency reflecting thinking was in the much level

2. The supervisee teachers' satisfaction indicated that the supervisee teachers with PIDRE together with active learning observation in classrooms in were satisfisfied in overall at the much level .The reflecting thinking coaching in lead-in lessons was in the first satisfaction rank at the most level. The latter included that the aspect of reflecting thinking coaching in the basic knowledge level was in the much level and reflecting thinking coaching in practices appeared in the much level.

Keywords : Internal School Supervision Leadership; PIDRE Supervision Process

บทนำ

ปัจจุบันการพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทางการศึกษา เป็นที่สำคัญเนื่องจากต้องการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม และทุกวันนี้การเรียนรู้ไม่ได้มีอยู่เพียงแคในห้องเรียนเท่านั้น การนิเทศแบบ PIDRE ร่วมกับเทคนิคการสังเกตการสอนเชิงรุก เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการนำเสนอแนวคิดที่ทันสมัยในการสอนและการเรียนรู้ที่แตกต่างจากรูปแบบเดิม ซึ่งกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE (Plan, Implement, Document, Reflect, and Evaluate) เป็นกรอบที่ช่วยให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้ที่มีระบบและมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ทุกคนมีทิศทางการดำเนินการที่ชัดเจนตั้งแต่การวางแผนการเรียนรู้จนถึงการประเมินผล มีเทคนิคการสังเกตการสอนเชิงรุกเสริมให้ครูมีมุมมองที่ลึกซึ้งต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ด้วยการสังเกตพฤติกรรมและการเรียนรู้ของนักเรียนในบริบทของการเรียน เทคนิคนี้ช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงการสอนของตนได้ และยังช่วยสนับสนุนและพัฒนานักเรียนด้วย

เพื่อให้เกิดความสำคัญของการนิเทศแบบ PIDRE ร่วมกับเทคนิคการสังเกตการสอนเชิงรุกในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนและท้าทายนักเรียนในการต่อสู้กับทักษะและความรู้ที่ต้องการในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจะต้องมีกระบวนการสู่ความสำเร็จในการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย 3 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา โดยกระบวนการนิเทศศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือชี้แนะ และพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จได้ อีกทั้งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือ สนับสนุนให้กระบวนการบริหารและกระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของประเทศ ดังนั้น การนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนา ปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ทั้งด้านการนำหลักสูตรไปใช้ในชั้นเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการเสริมสร้างคุณลักษณะที่ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) การนิเทศการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติต่อเนื่องกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน รูปแบบกระบวนการวิธีการนิเทศ ได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย จากลักษณะที่เป็นการตรวจสั่งการ พัฒนามาเป็นลักษณะการร่วมมือ การแนะนำช่วยเหลือระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศ ได้พัฒนาความสามารถ และปรับพฤติกรรมการสอนด้วยตนเอง นอกจากนี้ การนิเทศการศึกษาจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การนิเทศภายนอก โดยผู้รับการนิเทศจะรับการนิเทศ จากศึกษานิเทศก์หรือผู้บริหารการศึกษาระดับต่างๆ ที่อยู่ภายนอกสถานศึกษา และ 2) การนิเทศภายในสถานศึกษาที่เกิดจากผู้บริหารและคณะครูร่วมกันจัดขึ้น ผู้วิจัยและคณะในฐานะอาจารย์ผู้สอน รายวิชา 8013307 การนิเทศภายในสถานศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จึงได้นำคำอธิบายรายวิชานี้ที่เน้นการนำจุดมุ่งหมาย ความจำเป็นในการนิเทศ

ภายในสถานศึกษา เพื่อนำหลักการรูปแบบเทคนิคและการจัดกิจกรรมสู่การประยุกต์ใช้ รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน มคอ. 3 ไปออกแบบเป็นแผนการจัด กิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษา ให้นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ใช้ดำเนินการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ ภายในสถานศึกษาในสถานการณ์จริง เพื่อให้การเรียนรู้ระดับอุดมศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ การสร้างความรู้การสร้างความรู้และการสร้างสังคม (ไพฑูรย์สินลาร์ตัน, 2563) โดย 1) การสร้างความรู้เน้นให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐาน และประสบการณ์ด้านการจัดนิเทศภายในสถานศึกษา 2)การสร้างคนเมื่อนักศึกษาเข้าสู่สายบริหารสถานศึกษา สามารถออกแบบกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาได้และ 3) การสร้างสังคมนักศึกษาสามารถพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเองได้

จากการศึกษาข้อมูลรายบุคคล และการสอบถามนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่เรียนในปีพ.ศ. 2564 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ยังอยู่ในสายปฏิบัติการสอน และยังไม่เข้าสู่ตำแหน่งสายบริหาร จึงส่งผลให้นักศึกษาขาดองค์ความรู้ ขาดทักษะและสมรรถนะด้านภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะการจัดกระบวนการนิเทศเชิงรุก และสมรรถนะการชี้แนะสะท้อนคิดอย่างเด่นชัด ผู้วิจัยและคณะจึงสนใจ ที่จะพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายใน สถานศึกษา ให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง ในการจัดนิเทศภายในสถานศึกษาด้วยกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ร่วมกับ เทคนิคการสังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียน ของครูผู้รับการนิเทศ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการชี้แนะสะท้อนคิดให้นักศึกษาในฐานะผู้นำเทศขึ้น

ผู้วิจัยและคณะจึงได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบการวิจัยเพื่อใช้เป็นฐานในการพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษา พอสังเขป ดังนี้

ภาวะผู้นำทางการนิเทศ เสาวนีย์ ศิริสุขศิลป์ (2564) ได้สรุปคุณสมบัติของภาวะผู้นำทางการนิเทศไว้ดังนี้ ผู้นำทางการนิเทศต้องเป็นผู้นำวิสัยทัศน์ (Visionary leadership) มีวุฒิทางอารมณ์ และมีความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional stability and maturity) มีความซื่อสัตย์ (Personal Integrity) มีความเชื่อมั่นใน ตนเอง (Self-Confident) ใช้หลักการให้อำนาจ (Empowerment) และหลักการมีส่วนร่วม (Participation) มีความมุ่งมั่นในการทำงานสามารถใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการสื่อสารเพื่อให้งานด้านการนิเทศการศึกษาบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่ วางไว้ได้ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ นิเทศและผู้รับการนิเทศที่จะนำไปสู่การเติบโตในวิชาชีพของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในที่สุด

ด้านกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผู้วิจัยและคณะได้นำกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ของ สกต อุทรานันท์ (2530) ใช้เป็นเครื่องมือการพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของนักศึกษา ร่วมกับเทคนิคการสังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียนของครูผู้รับการนิเทศ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ (Planning-P) เน้นให้นักศึกษาแต่ละกลุ่ม ร่วมกันวางแผนการจัดนิเทศภายในสถานศึกษาในสถานการณ์จริงอย่างเป็นระบบ

ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing-I) ให้นักศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มให้เด่นชัดสอดคล้องกับ ภารกิจ การจัดนิเทศภายในสถานศึกษา

ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติงาน (Doing-D) ให้นักศึกษาหาครูที่จะรับการนิเทศเพื่อพาสร้างบทเรียน (Lesson) เชิงรุกหรือ (Active Learning) ใช้ปฏิบัติการสอน 1 รายวิชาจำนวน 1 ชั่วโมง เพื่อใช้สังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 สร้างเสริมกำลังใจ (Motivation-M) นักศึกษาดำเนินการชี้แนะสะท้อนคิดครูผู้รับการนิเทศอย่างกัลยาณมิตร

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E) นักศึกษาร่วมกันประเมินผลการสังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียนของครูผู้รับการนิเทศตามแบบประเมินที่สร้างขึ้น

ด้านเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด ผู้วิจัยและคณะได้นำขั้นตอนเทคนิคการชี้แนะสะท้อนคิดให้นักศึกษานำสู่การปฏิบัติ ดังนี้

1. ขั้นก่อนการชี้แนะสะท้อนคิด (Pre-Reflective Coaching Supervision) ให้นักศึกษาทำความเข้าใจกับครูและนักเรียน เกี่ยวกับการสังเกตการสอนในชั้นเรียน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาที่เรียน

2. ขั้นการชี้แนะ สะท้อนคิด (Reflective Coaching Supervision) ให้นักศึกษาสะท้อนคิดจากกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาที่สังเกตการสอนดังนี้

2.1 การจัดทำบทเรียนเชิงรุกรายวิชา

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 2) ชี้นำพื้นฐานความรู้ 3) ชี้นำสู่การฝึกปฏิบัติ 4) ชี้นำเจตจำนงเสนอชิ้นงาน 5) ชี้นำสืบสานประเมินผล

2.3 การ ตั้งคำถามสะท้อนคิด ประเด็นการตั้งคำถาม ได้แก่

- กรอบแนวคิดการวิจัยในชั้นเรียนจากบทเรียนเรื่องนี้คืออะไร

- ประสบการณ์ขั้นสุดยอด (Peak Experience) ที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับคืออะไร

3. ขั้นสรุปผลการชี้แนะสะท้อนคิด ให้นักศึกษาสรุปผลการชี้แนะสะท้อนคิด (Post-Reflective Coaching Supervision) จากข้อ 2.1 ถึง 2.3

4. ขั้นการ ติดตามผลการพัฒนา (Follow up) ให้นักศึกษาติดตามผลการพัฒนาจากการนำกรอบแนวคิดการวิจัยในชั้นเรียนไปพัฒนาต่อยอดของครูผู้รับการนิเทศ

ด้านงานวิจัย

ด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย

จารุกิตต์ สายสิงห์ (2563 : 59-71) ได้นำระบบจัดเก็บฐานข้อมูลบุคลากรทางการศึกษาแบบ 360 องศาสามารถใช้งานได้จริง บุคลากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถเข้าถึงนำข้อมูลบุคลากรได้ตรงตามความต้องการ ซึ่งระบบดังกล่าวประกอบด้วย 16 ส่วน ได้แก่ ระบบแสดงข้อมูลบุคลากรทั้งหมด ระบบแสดงข้อมูลบุคลากรแบบแยกสังกัด ระบบสมัครสมาชิก ระบบล็อกอิน ระบบเพิ่มข้อมูลความเชี่ยวชาญ ระบบเพิ่มข้อมูลด้านคุณวุฒิ ระบบเพิ่มข้อมูลด้านงานบริหาร ระบบเพิ่มข้อมูลด้านงานสอน ระบบเพิ่มข้อมูลด้านเอกสาร-ตำรา ระบบเพิ่มข้อมูลด้านงานวิจัย ระบบเพิ่มข้อมูลด้านการตีพิมพ์งานวิจัย ระบบเพิ่มข้อมูลด้านบริการวิชาการ ระบบเพิ่มข้อมูลด้านทำนุศิลปวัฒนธรรม ระบบเพิ่มข้อมูลด้านวิทยากร ถ่ายทอดความรู้ ระบบเพิ่มข้อมูลด้านผลงาน-รางวัล และระบบการนิเทศ เพิ่มข้อมูลด้านเกียรติบัตร-ประกาศนียบัตร ผลการประเมินประสิทธิภาพระบบ จากผู้เชี่ยวชาญมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ที่สุด

ผู้วิจัยและคณะคาดหวังว่า การวิจัยประเด็นนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษานำสู่การปฏิบัติเชิงระบบได้อย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ร่วมกับเทคนิคการสังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ การชี้แนะสะท้อนคิดของผู้นิเทศ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อการจัดนิเทศภายในสถานศึกษาด้วยกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ร่วมกับเทคนิคการสังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยแบบทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Design) ตามแบบแผนการวิจัยแบบ One-Shot Case Study ที่กำหนดให้นักศึกษาจัดกิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษาปีการศึกษา 2564 เป็นกลุ่มรวม 2 กลุ่มโดยกลุ่มที่ 1 จัดนิเทศภายในสถานศึกษาและสังเกตการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์ โรงเรียนยางตลาดอำเภอยางตลาดจังหวัดกาฬสินธุ์ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา และกลุ่มที่ 2 จัดนิเทศภายในสถานศึกษาและสังเกตการสอนรายวิชาภาษาไทย ณ โรงเรียนประเสริฐแก้วอุทิศ อำเภอบ้านไผ่จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษา หลังจากนักศึกษาแต่ละกลุ่มจัดกิจกรรมนิเทศภายในแล้วเสร็จ ผู้วิจัยและคณะจึงได้ประเมินภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของนักศึกษาใน

ฐานะผู้นิเทศ รวม 2 ด้าน ด้านคือ ด้านการจัดกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาและด้านสมรรถนะ
ชี้แนะสะท้อนคิด รวมทั้งประเมินความพึงพอใจครูผู้สอนในฐานะผู้รับการนิเทศมีรายละเอียดดังนี้

4.1 กลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษาที่เรียนรายวิชา 8013307 การนิเทศภายในสถานศึกษา (School-based Supervision) ภาคเรียน
ที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ได้จากการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 14 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

4.2.1 แผนการจัดกิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษารวมทั้งหมด 4 แผน แผนละ 3
ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

4.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบประเมินภาวะผู้นำทางการนิเทศ
ภายในสถานศึกษาของผู้นิเทศ และแบบประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ

4.3 ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการดังนี้

4.3.1 แผนการจัดกิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษาจัดทำเป็นแบบตรวจสอบคุณภาพเสนอ
ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน โดยจัดทำตามมาตราประมาณค่า จำนวน 5 ระดับ ของ ลิกอร์ท (Likert, 1970)
คือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แล้วใช้เกณฑ์ระดับคุณภาพของ (บุญชม ศรีสะอาด
, 2545) ใช้แปรผลคือ ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 น หมายถึง ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง
ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับ
น้อย และค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ผลการตรวจสอบแผนการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน มีความ
เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$,S.D.= .37)

4.3.2 แบบประเมินภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษา และแบบประเมินความ
พึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ จัดทำเป็นแบบตรวจสอบคุณภาพด้วยค่า ioc และ ค่าความเหมาะสม 5 ระดับ
ของ (Likert) จำนวน 5 ระดับ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ให้ค่า IOC+1 ทุกรายการ และค่าความ
เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$,S.D.= .46) และ ($\bar{X} = 4.53$,S.D.= .54) ตามลำดับ

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและคณะดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากการจัดกิจกรรมนิเทศ
ภายในสถานศึกษาของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มหลังจากนั้นได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐานค่าร้อยละและเกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการแปรผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยและคณะกรรมการกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ ดังนี้

จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทฤษฎี PIDRE ช่วยให้การนิเทศในหน่วยงานการศึกษาเป็นกระบวนการที่สมบูรณ์และนำไปสู่การปรับปรุงต่อไปในทุกระดับ. การควบคุมและการปรับปรุงที่ต่อเนื่องในกระบวนการนี้ช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการทางการศึกษา ผู้วิจัยจึงนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ต่อไปนี้

1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

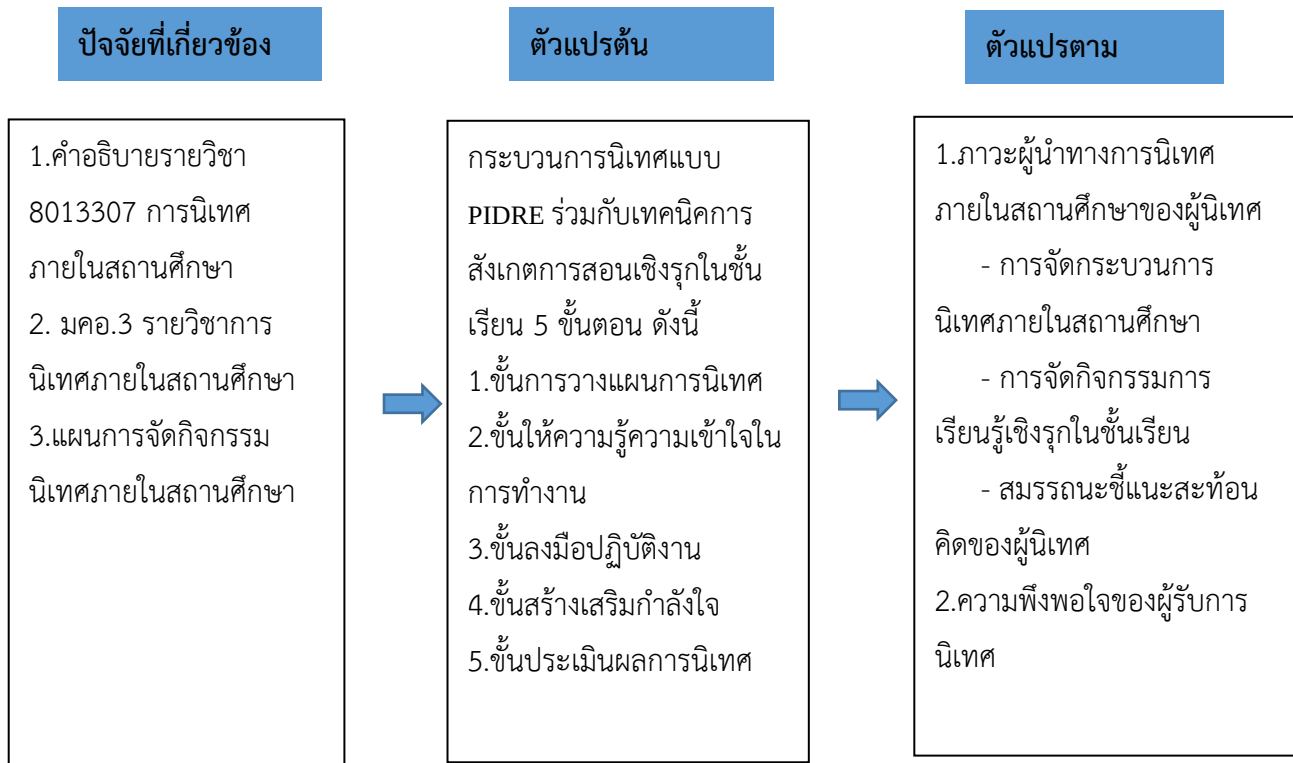
1. คำอธิบายรายวิชา 8013307 การนิเทศภายในสถานศึกษา
2. มคอ.3 รายวิชาการนิเทศภายในสถานศึกษา
3. แผนการจัดกิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษา

2) ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ร่วมกับเทคนิคการสังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการวางแผนการนิเทศ
2. ขั้นให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน
3. ขั้นลงมือปฏิบัติงาน
4. ขั้นสร้างเสริมกำลังใจ
5. ขั้นประเมินผลการนิเทศ

3) ตัวแปรตาม (dependent Variables)

1. ภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้นิเทศ
2. ความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้นิเทศ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยผลการพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้นิเทศ

กิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษา	ระดับการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ด้านการจัดกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้นิเทศ			
1 การวางแผนการนิเทศ	4.17	.65	มาก
2 การให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน	3.91	.89	มาก
3 การลงมือปฏิบัติงาน	4.18	.64	มาก
4 การสร้างเสริมกำลังใจ	4.63	.57	มากที่สุด
5 การประเมินผลการนิเทศ	4.68	.56	มากที่สุด
6 การจัดทำบทเรียนเชิงรุกรายวิชาของครูผู้รับการนิเทศ	4.42	.62	มาก
รวม	4.33	.56	มาก

กิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษา	ระดับการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน			
1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	4.18	.95	มาก
2 ขั้นปูพื้นฐานความรู้	4.87	.37	มากที่สุด
3 ขั้นนำสู่การฝึกปฏิบัติ	4.16	.65	มาก
4 ขั้นเจนจัดนำเสนอชิ้นงาน	4.21	.61	มาก
5 ขั้นสืบสานประเมินผล	4.15	.65	มาก
รวม	4.31	.57	มาก
3. ด้านสมรรถนะการชี้แนะสะท้อนคิดของผู้นิเทศ			
1 กรอบแนวคิดการวิจัยในชั้นเรียนที่ค้นพบ	4.15	.65	มาก
2 ประสพการณ์ขั้นสุดยอดที่ผู้เรียนได้รับจากการฝึกปฏิบัติ	4.21	.61	มาก
รวม	4.18	.67	มาก
ภาพรวมทั้งหมด	4.23	.79	มาก

จากตาราง พบว่า ภาพะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้นิเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$,S.D.= .79) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการพัฒนามากที่สุด คือด้านการจัดกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา อยู่ระดับมาก ($\bar{X}= 4.33$,S.D.=.56) รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.31$,S.D.= .57) และด้านสมรรถนะการชี้แนะสะท้อนคิดของผู้นิเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.18$,S.D.= .67)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละผลการพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้นิเทศ

กิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษา	ระดับการพัฒนา			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ร้อยละ
1 ด้านการจัดกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้นิเทศ	4.33	.56	มาก	94.0
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน	4.31	.57	มาก	93.0
3. ด้านสมรรถนะการชี้แนะสะท้อนคิดของผู้นิเทศ	4.18	.67	มาก	90.0
ภาพรวม	4.23	.79	มาก	92.0

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้นำเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}=4.23, S.D.=.79$) คิดเป็นร้อยละ 92.0 และในด้านการจัดกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้นำเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.33, S.D.=.56$) คิดเป็นร้อยละ 94.0 รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.31, S.D.=.57$) คิดเป็นร้อยละ 93.0 ส่วน ด้านสมรรถนะการชี้แนะสะท้อนคิดของผู้นำเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18, S.D.=.67$) คิดเป็นร้อยละ 90.0

2. ผลความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ

ตารางที่ 3 ผลความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อการจัดนิเทศภายในสถานศึกษาด้วยกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ร่วมกับการสังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียน

กิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 การให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดบทเรียนเชิงรุกรายวิชาที่สอนของผู้นำเทศ	4.15	.63	มาก
2 การสร้างเสริมกำลังใจในการจัดการเรียนรู้ของผู้นำเทศ	3.55	.81	มาก
3 การชี้แนะสะท้อนคิดขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	4.75	.49	มากที่สุด
4 การชี้แนะสะท้อนคิดขั้นปูพื้นฐานความรู้	4.32	.54	มาก
5 การชี้แนะสะท้อนคิดขั้นนำสู่การฝึกปฏิบัติ	4.21	.64	มาก
6 การชี้แนะสะท้อนคิดขั้นเสนอแนะงาน	3.69	.97	มาก
7 การชี้แนะสะท้อนคิดขั้นสื่อสารประเมินผล	3.60	.85	มาก
8 การชี้แนะสะท้อนคิดการนำเสนอกรอบแนวคิดการวิจัยในชั้นเรียน	4.11	.63	มาก
9 การชี้แนะสะท้อนคิดประสบการณ์ขั้นสุดยอดที่ผู้เรียนได้รับ	4.15	.69	มาก
รวม	4.26	.46	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อการจัดนิเทศภายในสถานศึกษาด้วยกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ร่วมกับการสังเกตการณ์สอนเชิงรุกในชั้นเรียน ในภาพรวม มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26, S.D.=.46$) โดยการชี้แนะสะท้อนคิดขั้นนำเข้าสู่บทเรียน มีความพึงพอใจเป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.75, S.D.=.49$) รองลงมา คือ การชี้แนะสะท้อนคิดขั้นปูพื้นฐานความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32, S.D.=.54$) และการชี้แนะสะท้อนคิดขั้นนำสู่การฝึกปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21, S.D.=.64$)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาด้วยกระบวนการนิเทศ แบบ PIDRE ร่วมกับเทคนิคการสังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียน สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้นิเทศ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$,S.D.=.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีระดับการพัฒนามากที่สุด คือ ด้านการจัดกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.33$,S.D.=.56) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$,S.D.=.57) และด้านสมรรถนะการชี้แนะสะท้อนคิดของผู้นิเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18$,S.D.=.67)

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ พบว่า ครูผู้รับการนิเทศด้วยกระบวนการนิเทศแบบ PIERE ร่วมกับการสังเกตการณ์สอนเชิงรุกในชั้นเรียน ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$,S.D.=.46) โดยการชี้แนะสะท้อนคิดชั้นนำเข้าสู่บทเรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.75$,S.D.=.49) รองลงมา คือ การชี้แนะสะท้อนคิดขั้นปูพื้นฐานความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$,S.D.=.54) และการชี้แนะสะท้อนคิดชั้นนำสู่การฝึกปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก($\bar{X}=4.21$,S.D.=.64)

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ร่วมกับเทคนิคการสังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการชี้แนะสะท้อนคิดผู้นิเทศ อภิปรายผลในประเด็นต่างๆ ได้ ดังนี้

1. การพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้นิเทศ

ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการสร้างอิทธิพล จูงใจคนหรือกลุ่ม เพื่อให้เกิดความพยายามร่วมกัน ดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง เป็นความสามารถที่ทำให้บุคคลอื่นกระทำตามด้วยความเต็มใจ โดยเฉพาะการเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง (Dubin, 2010) ซึ่งสอดคล้องกับ (Yukl, 2010) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำจะสะท้อนความตั้งใจที่จะใช้อิทธิพลเหนือคนอื่น, ในการนำโครงสร้างและการอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมและสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่ม หรือองค์กรโดยเสาวนีย์ สิริสุขศิลป์ (2560) ได้สรุปภาวะผู้นำไว้ว่า เป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่มในการจูงใจและปฏิสัมพันธ์ให้ทุกคนองค์กรเข้าใจและมุ่งมั่นในอุดมการณ์ขององค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการกิจกรรมได้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งภาวะผู้นำดังกล่าว มีความสำคัญและจำเป็นต่อการนิเทศการศึกษาเป็นอย่างมาก กล่าวคือ การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้รับการนิเทศได้พัฒนาตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนการ

สอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนของนักเรียนและให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้น ผู้นิเทศจึงต้องพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศ โดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษาของตนเองให้เป็นที่ยอมรับและศรัทธาของผู้รับการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย ช่วยให้ผู้รับการนิเทศมีทักษะและสมรรถนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของรายวิชาเพิ่มสูงขึ้นได้ การพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้นิเทศ ด้วยการนำกระบวนการนิเทศ แบบ PIDRE มาประยุกต์ใช้ร่วมกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน 5 ขั้น แล้วกำหนดให้ผู้นิเทศที่แนะนำสะท้อนคิดให้ผู้รับการนิเทศ พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .79) โดยมีการจัดกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .56) อันดับ 2 คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .57) และอันดับ 3 สมรรถนะการชี้แนะสะท้อนคิดของผู้นิเทศอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .67) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกัมพล ชันทะวงษ์ (2565) ที่ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิดของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพปัจจุบันภาพรวมการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก เหตุผลเพราะการนิเทศภายในด้วยเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิดมีความเหมาะสมสอดคล้องเป็นประโยชน์และมีความเป็นไปได้ในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา ครูมีการนำสื่อและนวัตกรรมมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ชัดเจนขึ้น

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศภายในสถานศึกษา

Maslow (อ้างถึงใน สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2565) ได้แบ่งความต้องการพื้นฐาน ออกเป็น 5 ประเภท คือ ความต้องการทางสรีระหรือความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความมั่นคง ปลอดภัยหรือสวัสดิการ ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการที่จะรู้สึกรู้ว่าตนเองมีค่า และความต้องการรู้จักตนเองอย่างแท้จริง และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพของตน ซึ่งทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs) นับเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง บนสมมติฐานที่ว่า มนุษย์มีความต้องการอย่างสม่ำเสมอไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองหรือพึงพอใจอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ความต้องการสิ่งอื่นๆ ก็จะเกิดขึ้นมาอีก

นิรุช นิละการ (2562) ได้กล่าวถึง การวัดความพึงพอใจไว้ว่า สามารถวัดได้หลากหลายวิธี ประกอบด้วย การใช้แบบสอบถาม แบบประเมินความคิดเห็นในด้านต่างๆ เช่น การบริการ การจัดกิจกรรม การบริหารจัดการกิจกรรม และเงื่อนไขต่างๆ รวมทั้งการสัมภาษณ์ และการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย จากการแสดงออก การพูด กริยาท่าทางต่างๆ ผู้วิจัยและคณะได้วัดความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อการจัดนิเทศภายในสถานศึกษาด้วยกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ร่วมกับเทคนิคการสังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียน ผ่านกิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษา รวม 9 ข้อ พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ

มาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = .46) กิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีความพึงพอใจเป็นอันดับ 1 คือ กิจกรรมการชี้แนะสะท้อนคิดชั้นนำเข้าสู่บทเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = .45$, S.D. = .49) ที่เป็นเช่นนี้ เพราะผู้นิเทศได้ชี้แนะให้ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ที่เน้นการนำเทคนิคการสอนอย่างหลากหลายทั้งกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านร่างกายด้วยเกมหรือเพลงประกอบบทเรียนด้วยท่าทางประกอบต่างๆ หรือใช้คลิปสถานการณ์ต่างๆ เปิดให้นักเรียนดู เพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน จะช่วยให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ในชั้นถัดไปประสบความสำเร็จได้ ถ้าเด็กมีความพร้อมในการเรียนทั้งร่างกายและจิตใจ

ภาพที่ 2 สรุปการสังเคราะห์ผลการวิจัยกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE
ร่วมกับเทคนิคการสังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยและคณะมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการนิเทศการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. การพัฒนาภาวะผู้นำทางการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีทักษะและสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียนเกิดประสิทธิผล ผู้นิเทศอาจสังเคราะห์กระบวนการนิเทศให้มีขั้นตอนการนิเทศที่สอดคล้องกับธรรมชาติของรายวิชา จะช่วยให้ผู้รับการนิเทศมีทักษะและสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับธรรมชาติของรายวิชาได้อย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การจัดการกิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วนำผลการจัดกิจกรรมมาชี้แนะสะท้อนคิดผ่านเวที PLC ภายในสถานศึกษาเพื่อศึกษาตัวแปรตามต่างๆ ที่เกิดขึ้น

2.2 ควรสังเคราะห์ขั้นตอนการสังเกตการสอนเชิงรุกในชั้นเรียนใช้เป็นกิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษาในแต่ละรายวิชา นำสู่การปฏิบัติแล้วศึกษาประสิทธิผลของขั้นตอนการสังเกตการสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กัมพล ชันทะวงษ์. (2565). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิดของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จารุกิตติ์ สายสิงห์. (2563). ระบบจัดเก็บฐานข้อมูลบุคลากรทางการศึกษาแบบ 360 องศา. วารสารวิชาการการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม. 7 (2), 59-71.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2561). *ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 6. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงัด อุทยานันท์. (2530). *การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สุรางค์ ไคว้ตะกุล. (2565). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 13). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นีนุช นิละการ. (2562). *การพัฒนาทักษะการเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

เสาวณี สิริสุขศิลป์. (2560). *ภาวะผู้นำทางการนิเทศการศึกษา*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.

Dubin, A.J.(2010). *Leadership Research Findings, Practice, and Skills*. 8th ed. Boston New York : Hough.

Yukl, G.A.(2010). *Leadership in Organizations* 7th ed. New Lersey : Pearson Prentice Hall.

Factors Affecting the Professional Leadership of Environmental Design Teachers in Public Universities in Guangdong Province

Ji Xing,
Sukhum Moonmuang and Prapatpong Senarith
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-Mail: 54619184@qq.com

Abstracts

The objectives of this research were: (1) to study factors affecting teachers' professional leadership, (2) to study the mediating effect of teachers' leadership on the relationship between factors and teachers' professional leadership (3) to test the relationship model fit to the empirical data.

Population in this research were teachers majoring in environmental design in public universities in Guangdong Province. Sample were selected by using stratified random sampling method, sample sized were 787 teachers majoring in environmental design in 21 of 38 public universities in Guangdong Province. According to the design of this study, a sample population of no less than 555 people was calculated using G*Power.555 valid questionnaires were collected. Confirmatory factor analysis and structural equation model were used to analyze and statistical data.

The research finding showed that: (1) There were two main factors or second-order factors that affecting teachers' professional leadership, learning ability and teachers' leadership. Learning ability which were composed of 2 sub factors or first-order factors, teaching ability and scientific research ability. Teachers' leadership were composed of 2 sub-factors or first-order factors, personal characteristics, and organizational management ability. (2) Teachers' leadership had no mediating effects on the relationship between factors and teachers' professional leadership. (3) The relationship model fit well to the empirical data ($\chi^2/df = 2.694$, CFI = 0.985, TLI = 0.983, RMSEA = 0.055).

Keywords: Teacher Leadership; Professional Leadership; Environmental Design Teachers; Guangdong Province; Teaching Ability

Introduction

At present, although the research on "teacher leadership" was increasing, most of the research results were focused on the review of the results of "teacher leadership" in the West and the definition and clarification of the concept of "teacher leadership". In recent years, "teacher leadership" had become increasingly popular in the field of teacher education. In the process of teacher leadership training, teachers' professional abilities have been developed and professional knowledge has been enriched. The development of each individual teacher is education opportunities for changes in the field. The attention to the professional development of teachers has never diminished. Whether each front-line teacher's professional development makes progress would directly affect the process of university education and university reform in China. The study of teacher leadership from the perspective of teacher professional development has important theoretical significance for the formulation of my country's

* Received: May 25, 2023; Revised: June 12, 2023; Accepted: June 15, 2023

education policy, the process of university reform, and the improvement of teachers' professional ability (Wang,2020).

The professional development of teachers runs through the career of every teacher, and it is a major problem that cannot be avoided in the development of teachers. The research and interpretation of teacher leadership from the perspective of professional development helps teachers establish a correct and noble "leadership view". Its practical value and theoretical significance were self-evident. Took teacher leadership as an opportunity to promote the professional development of teachers, so that every teacher can get a sense of happiness in his career, so as to promote the continuous development of the entire education industry. In actual teaching, most teachers were assuming the responsibility of "teaching leadership", but teachers do not link "leadership" with their own educational activities, and only introduce "teacher leadership" to promote the professional development of teachers. In the professional growth of teachers, "teacher leadership" can have real meaning for teachers (Wen,2011).

With the improvement of teacher leadership, it would help teachers to clarify their own position in university practice and teaching activities, constantly change their understanding of teachers' profession, and stimulate teachers' enthusiasm for work and sense of ownership.

The key to the reform of environmental design education lies in teachers. Improving the professional ability of environmental design teachers is the core of the teaching reform. The key to the development of university environmental design education is not in high-rise buildings, but in having first-class environmental design teachers and first-class teaching and research level. Only first-class environmental design teachers and other professional educators build first-class disciplines and shape the professional culture of the university can improve the overall quality of the environmental design education system and win the international voice in the field of environmental design education. The "National Medium and Long-term Educational Reform and Development Plan Outline" pointed out that teachers need to update the concept of talent training, innovate the talent training model, and reform the education quality evaluation and talent evaluation system. (China,2010). This not only gives a deeper connotation to the professional development of environmental design teachers, but also puts forward higher requirements for the professional development of teachers. However, facing the opportunities and challenges given to us by the era of globalization, were our environmental design teachers ready today?

Research Objective(s)

The purposes (objectives) of this research were:

- (1) to study factors affecting teachers' professional leadership;
- (2) to study the mediating effect of teachers' leadership on the relationship between factors and teachers' professional leadership;
- (3) to test the relationship model fit to the empirical data.

Research Methodology

This research took "teacher professional leadership" as the research perspective and adopted a quantitative research methodology design. The following methods were mainly used: literature research method, survey research method, quantitative analysis, analytic hierarchy process and other methods. On the basis of literature research, this paper constructed five factors that affect the professional leadership of environmental design teachers in universities. Dimensional model. In order to further understand the development status of environmental design teachers' professional leadership in Guangdong Province, and to provide a more realistic and realistic reference for promoting the development of teachers' professional leadership, A questionnaire survey was conducted on the current situation of the professional leadership development of environmental design teachers in public universities and the environmental factors that affect its development.

This research used SPSS26.0 and AMOS22.0 statistical software to analyze the results of the questionnaire, and further verifies the model of influencing factors of professional leadership of environmental design teachers in public universities in Guangdong Province constructed through quantitative research. Through analysis and moderating effect analysis, the development status of environmental design teachers' professional leadership in public universities in Guangdong Province was understood, and the correlation between various elements is verified. This chapter was divided into the following sections: (a) Study Design, (b) Population and Sampling, (c) Instrument Development, (d) Data Collection, (e) Data Analysis and Interpretation, (f) Abstract.

The sample size was determined by using the multi-state random sampling method which sampled from the population in the academic year 2023, obtained by adopting the method of proportional stratified random sampling, with universities as stratum. According to the environment design profession where teachers were located and the colleges and universities, and then use a proportional simple random sampling to select samples from each cluster. 21 universities in Guangdong Province were randomly selected sampling method, totaling 787 Samples. Use the G*Power software to set the following parameters to calculate the sample size: the effect amount $w=0.30$, α the error prob= 0.05 , the degree of freedom= 155 , and the chi square test obtained 0.80 statistical data, with a total number of samples of 547 . The tool used for data collection was the questionnaire. 555 questionnaires have been received, and the response rate was 100% . The measurement model (CFA) and structural equation model (SEM) (CollierE.Joel., 2020) technique employed for data analysis and hypothesis testing.

Research Scope

The research population of this article is mainly environmental design teachers in the University of Design of Public Undergraduate Universities in Guangdong Province. According to statistics, there were 38 public undergraduate universities in Guangdong Province, 27 of which have art and design colleges, and 21 of the 27 art and design colleges. There were 787 environmental design teachers. The population scope of this study is the heads and teachers of environmental design majors in the design college of these 21 public universities.

The population in this study will be teachers who were teaching environmental design in public universities in Department of the University of Design conducted detailed research, Guangdong province in academic year 2023.

Samples was selected by used the proportional stratified random sampling technique with universities will be stratum, and the sample size will be 547 teachers. The time of this study will be an academic year 2022-2023.

Research Findings

In the measurement model specification of this study, the researchers identified six factors, namely:

(1) Personality Characteristic (PC) include Dedication and integrity (DI), Example and demonstration (ED) and Treat people equally and help others grow (TEG);

(2) Teaching Ability (TA) include Excellent teaching ability and experience (ETE), Teaching innovation (TI) and Lead others to improve the quality of teaching (LIQ);

(3) Scientific Research Ability (SR) include Academic enthusiasm (AE), Academic innovation (AI) and Academic guidance (AG);

(4) Organizational Management Ability (OM) include Sense of responsibility (SR), Team motivation (TM) and Team communication (TC);

(5) Learning Ability (LA) include Learning motivation (LM), Learning perseverance (LP) and Learning innovation (LI);

(6) Professional Leadership Ability (PL) include Teacher ethics demonstration (TED), Teaching reform and innovation (TRI), Educational teaching research (ETR), University management (UM) and Curriculum construction and development (CCD).

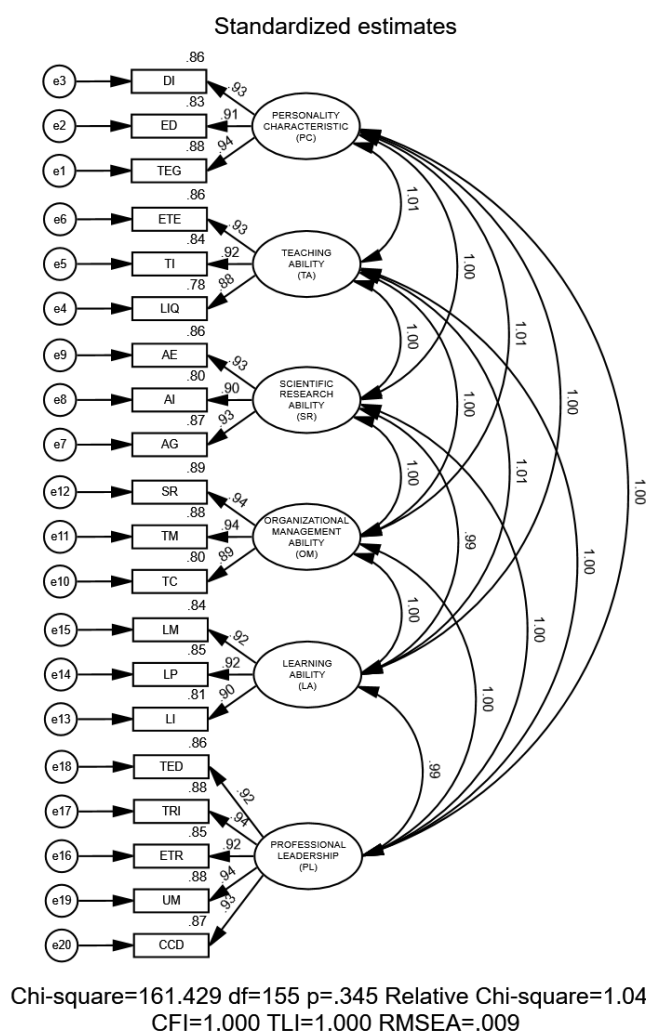

Figure 1 Re-specifics Measurement Model (standardized estimates)

Table 1 validity analysis, the composite reliability (CR), the average variance extracted (AVE) the maximum shared variance (MSV), the Maximum reliability (MaxR(H)), and the latent variables intercorrelation with square root of AVE at the diagonal.

	CR	AVE	MSV	MaxR(H)	PC	TA	SR	OM	LA	PL
PC	0.947	0.857	1.012	0.948	0.926					
TA	0.935	0.827	1.012	0.937	1.006***	0.909				
SR	0.943	0.846	1.008	0.945	0.995***	0.995***	0.920			
OM	0.946	0.854	1.012	0.950	1.006***	1.004***	1.004***	0.924		
LA	0.938	0.835	1.011	0.939	0.999***	1.006***	0.995***	1.000***	0.914	
PL	0.97	0.867	1.000	0.971	1.000***	1.000***	0.997***	0.999***	0.994***	0.931

Data analysis from table 1 shown the α value of each variable was greater than 0.8, the AVE value was greater than 0.5, and the CR value was greater than 0.7. It was proved that the CFA model has good reliability.

But in the table1.1 showed the MSV value was mainly observed. The MSV value of PC was 1.012>AVE value was 0.857, the MSV value of TA was 1.012>AVE value was 0.827, the MSV value of SR was 1.008>AVE value was 0.846, the MSV value of OM was 1.012>AVE value was 0.854, the MSV value of LA was 1.011>AVE value was 0.835, and the MSV value of PL was 1.0 and AVE value was 0.867. All MSV values were greater than AVE values, indicating poor discrimination validity. The relationship between modification factors needs to be considered.

Table 2 HTMT Analysis

	PC	TA	SR	OM	LA	PL
PC						
TA	1.007					
SR	0.955	0.994				
OM	1.008	1.006	1.005			
LA	0.998	1.006	0.994	1.001		
PL	1.000	1.001	0.996	1.000	0.994	

From Table 2, HTMT Warnings: PC and TA were nearly indistinguishable. PC and SR were nearly indistinguishable. TA and RS were nearly indistinguishable. PC and OM were nearly indistinguishable. SR and OM were nearly indistinguishable. PC and LA were nearly indistinguishable. TA and LA were nearly indistinguishable. SR and LA were nearly indistinguishable. OM and LA were nearly indistinguishable. PC and PL were nearly indistinguishable. TA and PL were nearly indistinguishable. SR and PL were nearly indistinguishable. OM and PL were nearly indistinguishable. LA and PL were nearly indistinguishable. If the HTMT value was less than 0.85 (sometimes 0.9 was used as the standard), the discriminative validity between the two factors was indicated. Otherwise, the discriminative validity of each factor was not obvious.

All of these three methods that were used to evaluate the discriminant validity' the Fornell & Larker criteria, the use of Maximum share variance, and the HTMT, all were pointed that the model was lack of discriminant validity, that means the all factors were highly correlated each other, and also pointed that the measurement model need to modify to eliminate the lack of discriminant validity.

How to solve the lack of discriminant validity was to combine constructs into one overall measure, into higher order (Hair, et al., 2014). Hence, in this study the research combined factor PC and OM to be first order factor, and LS as 2nd-ordr factor and also combined TA and SR to be 1st-order factor of LA as 2nd-order Factor. Then the researcher re-specifies the factor leadership factor as dependent variable that could be explained by the independent variable LA.

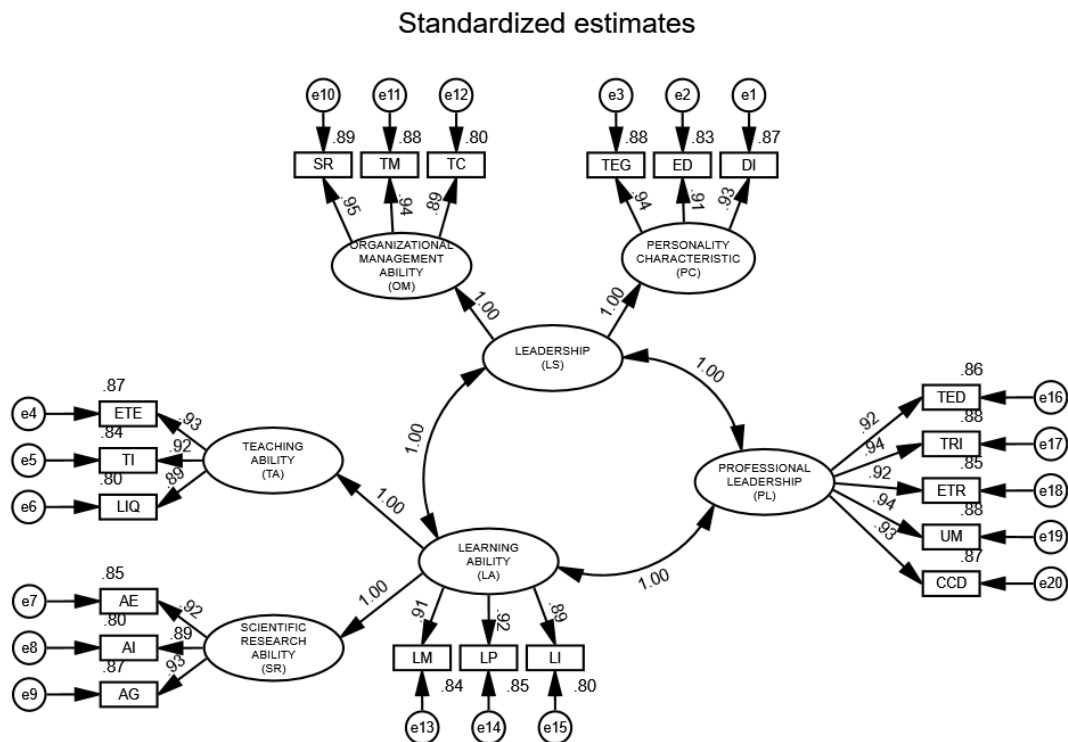

Figure 2 Re-specifics Measurement Model (standardized estimates)

Table 3 validity analysis, the composite reliability (CR), the average variance extracted (AVE) the maximum shared variance (MSV), the Maximum reliability (MaxR(H)), and the latent variables intercorrelation with square root of AVE at the diagonal.

	CR	AVE	MSV	MaxR(H)	LA	PL	LS
LA	1.000	1.000	1.004	1.000	1.000		
PL	0.970	0.867	0.999	0.971	1.000***	0.931	
LS	1.000	1.000	1.004	1.000	1.002***	0.998***	1.000

From Table 3, the MSV value is mainly observed. The MSV value of LA was 1.004 > AVE value was 1, the MSV value of PL is 0.999 > AVE value was 0.867, and the MSV value of LS was 1.004 > AVE value was 1. From the MSV values of the above three dimensions, we can see that the discriminant validity of the scale data is very good. However, it is worth noting that the PL value in this group of data is 0.931, which is less than the previous value of 1, but it did not affect the discriminant validity.

The Structural Equation Model was a second-order model. In this study the research combined factor PC and OM to be first order factor, and LS as 2nd-order factor and also combined TA and SR to be 1st-order factor of LA as 2nd-order Factor. Then the researcher re-specifies the factor leadership factor as dependent variable that could be explained by the independent variable LA. The Structural Equation Model showed as figure 3 and figure 4

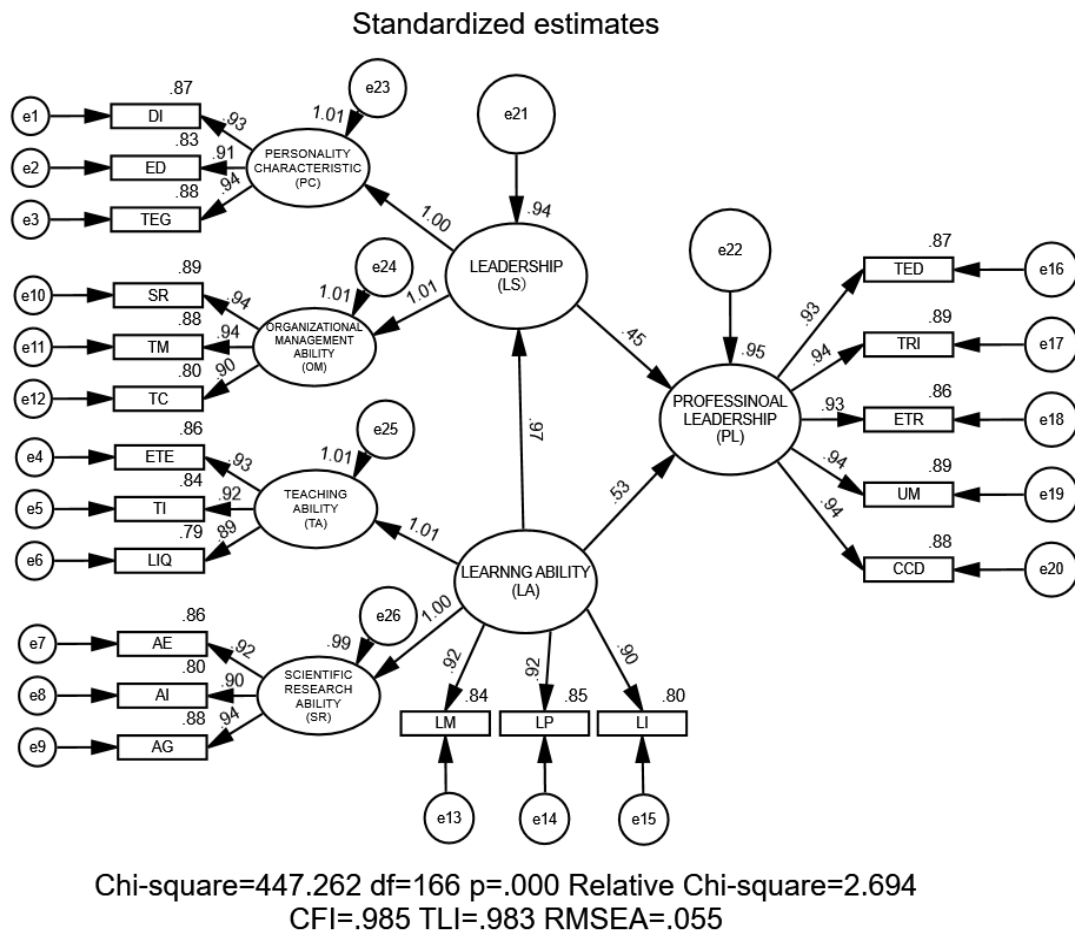

Figure 3 Structural Equation Model (standardized estimates)

From Figure 3, the formula of the model was $PL = 0.094 + 0.434*LA + 0.541*LS$, and the Determination coefficient (R^2) of the model was 0.952, which means that LA, LS can explain 95.2% of the variation of PL. It was found that the model passes the F test ($F=5459.668$, $p=0.000 > 0.05$), that was, at least one of LA, LS will have an impact on PL. The regression coefficient value of LS was 0.541 ($t=13.754$, $p=0.000 > 0.01$), meaning LS has a significant positive influence on PL. The regression coefficient of LA was 0.434 ($t=11.008$, $p=0.000 > 0.01$), which means that LA has a significant positive influence on PL.

The formula of the model was $LS = 0.092 + 0.974*LA$, and the R-square value of the model was 0.945, which means that LA can explain 94.5% of the change of LS. The model passed the F test ($F=9433.145$, $p=0.000 > 0.05$), which means that LA must have an influence on LS. The final concrete analysis shows that:

The regression coefficient of LA was 0.974($t=97.124$, $p=0.000>0.01$), indicating that LA has a significant positive effect on LS

Table 4 Hypothesis testing for Structural Equation model

Label	Description	Estimate	S.E.	P
H1	PL←LS	0.46	0.073	***
H2	PL←LA	0.566	0.076	***
H3	LS←LA	1.005	0.024	***
IE1	LA --> LS --> PL	-0.185	-0.185	0.620

Note: *represents $P\leq 0.05$, ** represents $P\leq 0.01$, ***represents $P\leq 0.001$.

According to the data analysis in Table 4.3, hypothesis 1 was that Leadership (LS) has a positive impact on Professional Leadership (PL). In hypothesis testing, we usually observe the P value calculated according to the model, which was the result probability when the original hypothesis was true. The P value ≤ 0.05 statistically indicates that this hypothesis is valid. This table shows the P value, (p), which was less than 0.05, indicating that hypothesis 1 was valid.

This table shown hypothesis 2 was that Learning Ability (LA) has a positive impact on Professional Leadership (PL). the P value (p) was less than 0.05, indicating that hypothesis 2 was valid.

This table shown hypothesis 3 was that Learning Ability (LA) has a positive impact on Leadership (LS). the P value (p) was less than 0.05, indicating that hypothesis 3 was valid.

This table shown indirect effect 1, learning ability (LA) has a positive effect on professional leadership (PL) through leadership (LS). The P value (P) was greater than 0.05, indicating that the indirect effect was not significant.

Discussion

The research shown that teacher leadership had a direct impact on the professional leadership of teachers in environmental design (Bass B. B., 1994). The researchers found in the study that, first of all, team communication was inferior to team responsibility and team motivation from the value of the three factors of organizational and management ability in leadership (Bryman, 1992). 10% of environmental design teachers believed that team communication was not enough in their leadership. 6% of environmental design teachers think that teacher leaders did not play their responsibility and motivate each other well. Secondly, from the value of the three factors of personality charm in leadership, 9% of environmental design teachers think that their leaders did not play a good role model and demonstration, but professional leaders should have dedication and integrity values. They were able to teach people as equals, as well as help other teachers grow. Finally, organizational and management ability and personality charm were important measures to measure leadership and professional leadership of teachers (Qiufang., 2007). It was also an important synergistic ability. After all, teacher professional leaders were engaged in leadership activities, which require certain organizational and management abilities, communication skills and personal charm to infect

and promote the development of other teachers and their profession (Bryman, 1992) (Gao, 2008).

The research shown that learning ability had a direct and significant impact on the professional leadership of environmental design teachers (mylie, 2004) (Zhang, 2018). The researchers found in the study that, first of all, from the value of the three factors of learning ability, learning motivation and learning perseverance can further improve the teaching ability and scientific research ability of professional leaders, and enhance their professional leadership. Learning innovation ability, scientific research innovation ability and teaching innovation need to be improved (Rao, 2019). Secondly, from the value of the three factors of teaching ability in learning ability, professional leaders had strong teaching ability and experience, and had their own opinions on teaching innovation, but they needed to improve the teaching quality of others. From the value of the three factors of research ability in learning ability, it could be seen that professional leaders could play a leading role in academia. They had high enthusiasm for academia, but academic innovation needs to be improved. Finally, there was no significant difference between formal teacher leaders and informal teacher leaders in terms of teaching ability and scientific research ability (Kuan, 2009). Both of them could promoted the development of their teaching and scientific research ability through their personal learning ability (Li J. , 2007).

The research shown that learning ability had a direct and significant impact on the leadership of environmental design teachers (Sergiovanni, 2003). Researchers found in the study that, first of all, the improvement of teaching ability and scientific research ability in learning ability could have a significant impact on the improvement of teachers' leadership (Peng, 2017). Secondly, learning ability had a significant impact on the personality charm in leadership, and learning ability also had a significant impact on the organizational management ability in leadership. This showed that the improvement of learning ability helped to improve their personality charm and organizational management ability (Li, 2016). Therefore, the characteristics of leaders could be reflected through their learning ability, teaching ability and scientific research ability (Gao, 2008).

Recommendations

1.Recommendation for policy formulation development.

For universities, attracting, retaining and cultivating talents was a key issue to be solved. The key to keeping good teachers was to make universities collaborative workplaces. Teacher professional leaders will feel a higher sense of accomplishment and satisfaction when engaged in teaching and research activities (Ling, 2019). Universities should take important responsibilities in the development of teacher professional leadership. They should establish an incentive mechanism for the development of teacher professional leaders, provide intellectual support, material guarantee and time guarantee, and encourage teachers to participate in various training and implement professional leadership practices. Building a harmonious and favorable environment for university professional development was an important guarantee to improve teachers' professional leadership, and university culture was the key to the development of teachers' professional leadership (Tannenbaum, 1958). it was very important to provide a cultural environment for teachers to learn and develop mutually, and to create a working atmosphere of unity and collaboration. Positive university culture was the soil for the breeding of teachers' professional leadership. Teachers form teaching and scientific research teams, share professional power, discuss teaching ideas together, share

teaching experience, and support and encourage each other in scientific research (Yan, 2008). Universities should develop well-thought-out plans for teacher professional leadership development in order to produce sustainable results. A clear career development plan should include a series of work-linked learning and follow-up programs and mechanisms, such as mentoring, training, and organizing professional learning communities in a positive campus atmosphere to help teachers become professional leaders.

2.Recommendation for practical application

Teacher professional leadership helps to improve teachers' communication and management skills. After becoming a professional leader, teachers gain more self-recognition and self-confidence, learn how to motivate and lead others, and learn how to communicate and deal with conflicts, thus improving their overall efficiency (al.etAchuan, 2010). The results of questionnaire survey on teacher professional leadership of environmental design show that although teacher professional leadership exists in educational practice, it was not well known. However, no teacher will be satisfied with his mediocre teaching and research achievements. We acknowledge that a small number of teachers do not have the solid professional knowledge and basic skills to improve their teaching effectiveness and enhance their professional competence. However, we found that more teachers can continue to learn, timely update their knowledge structure and teaching skills, strive to improve teaching efficiency, strive to improve their professional level, and strive to expand their influence in university reform through multiple channels. What we need to do was to find, recognize and arouse teachers who were active in these areas, and they were teachers who have the potential to develop as professional leaders. Recognizing formal or potential teacher professional leaders can set a positive example for other teachers as professional leaders (Basham, 2010).

3.Recommendation for Further Research

In the process of education, teaching and academic research, teacher professional leaders exert influence on students, other teachers and the entire professional field through their personality charm, organizational and management ability, learning ability, teaching ability and scientific research ability (Peng, 2017). Teacher professional leaders mobilize the emotions of their followers, summon loyalty to the university's vision and shared values, and exercise influence. Even though most teacher professional leaders were not formal teacher leaders they also become role models for teachers and were recognized by other teachers. So how to cultivate teachers' professional leadership so as to effectively influence others?

(1) Develop equal and trusting interpersonal relations

First of all, teacher professional leaders need to improve their teaching leading ability and drive others to improve their teaching effectiveness (Rao, 2019). Teacher professional leaders need to constantly learn advanced teaching concepts, combine with the current development of disciplines, and on the basis of careful analysis of the needs of society and students, set and develop clear and explicit teaching tasks and objectives, so that students and other teachers in the team can clearly understand the significance of teaching. Secondly, in order to prevent knowledge aging and ability degradation, teachers need to improve their learning ability, so as to change their educational concepts, update their educational thoughts, master cutting-edge information, broaden their knowledge field and improve their academic research ability. Teachers' professional leaders need to cultivate their own innovative thinking, actively promote teaching reform, improve teaching quality. Teacher professional leaders should stay in the forefront of teaching reform, not adhere to the old system in teaching methods, teaching content and teaching means, and constantly explore new ways of education

reform. Teacher professional leaders should also learn to create working and learning environments that support effective professional development, attach importance to the management of teaching resources, create interactive learning environments, and establish appropriate incentive systems (Moller., 2001).

(2) Promote learning in oneself and in others

First of all, teacher professional leaders need to improve their teaching leading ability and drive others to improve their teaching effectiveness (YouhuiHu., 2002). Teacher professional leaders need to constantly learn advanced teaching concepts, combine with the current development of disciplines, and on the basis of careful analysis of the needs of society and students, set and develop clear and explicit teaching tasks and objectives, so that students and other teachers in the team can clearly understand the significance of teaching. Teachers' professional leaders need to cultivate their own innovative thinking, actively promote teaching reform, improve teaching quality (mylie, 2004). Teacher professional leaders should stay in the forefront of teaching reform, not adhere to the old system in teaching methods, teaching content and teaching means, and constantly explore new ways of education reform.

(3) Enhance teachers' self-confidence and sense of responsibility

First of all, the confidence and sense of responsibility of teacher professional leaders can fully stimulate students' confidence in their own learning and learning perseverance. Secondly, the excellent professional quality of teachers improves students' trust in teachers and sets a good example for students to learn. Students directly realize that teachers are not only knowledge imparts, but also high-level professional leaders who are responsible for student development, which undoubtedly promotes students' academic progress. Teachers as professionals themselves have the professional decision of curriculum and teaching. Teachers should have leadership for students, curriculum and teaching, and academic research development. The emphasis on teachers' professional leadership is helpful to improve teaching practice and students' academic performance. Teachers being given the freedom to make professional decisions will help them better shoulder the responsibility for students' work (Sergiovanni, 2003).

References

- Basham M.L. (2010). *Presidents as transformational or transactional leaders in higher education*. Commerce: Texas A&M University-Commerce.
- Bass, B. B. (1994). *Improving organizational effectiveness through transformational leadership*. . Thousand Oaks. CA: Sae Publications.
- Bryman, A. (1992). *Charisma and Leadership in Organizations*. Thousand Oaks: Sage Publications.
- Collier E. Joel. (2020). *Applied Structural Equation Modeling Using AMOS*. . New York: Routledge.
- Gao, H. (2008). Charismatic Leadership Theories. . *Leadership Quarterly, Research on leadership style and leadership effectiveness in the management of college student associations*.
- Kuan, L. (2009). Analysis on improving teachers' leadership. . *Modern Education Theory Series*,, p. 31.
- Li, J. (2016). Five Qualities of Excellent Teachers. *China Higher Education*.
- Ling, C. (2019). The Game Analysis of Private universities and teachers' Research Intention under the incentive mechanism of research Achievements. . *Jiangsu Science and Technology Information*.
- Moller., M. K. (2001). *Awakening the Sleeping Giant : Leadership Development for Teachers*. . Thousand Oaks, Calif. : Corwin Press.
- mylie, M. A. (2004). *School Leadership for Teacher Learning and Change: From Human and Social Capital Development The point of view*. Taipei: Psychology.
- Peng, Y. (2017). *Core Elements of Teacher Leadership and ways to Improve It*. . Educational Theory and Practice.
- Qiufang., W. (2007). Scholars should not doubt to know and do together. *Voice of Foreign Research*, pp. 27-29.
- Rao, A. W. (2019). *Education teachers in colleges and universities teaching leadership construction era of big data*. . Modern education management.
- Sergiovanni, T. (2003). *The Lifeworld at the Center : Values and Action in Educational Leadership*. . London: Paul Chapman.
- Tannenbaum, A. a. (1958). *How to choose a leadership pattern*. Harvard Business Review.
- wang, y. (2012). *Research on Professional Leadership of Foreign Language Teachers in university*. . East China Normal University.
- Yan, Z. (2008). *An Analysis of the Professional Development Model of College Teachers*. . Journal of Shangqiu Normal University.
- Youhui Hu. (2002). *Qualitative Research: Theories, Methods, and Examples of Local Women's Tobacco and Alcohol*. . Taipei: Juliu Book Company.
- Zhang, Y. (2018). *Research on Teaching Leadership of University Teachers*. Southeast University.

รูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ **Active Learning** ของครู
ผ่านกระบวนการ **Lesson Study** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

**A Supervision Model to Enhance Active Learning-based instructional
for teacher through Lesson Study in the school under the Nongkhai
Primary Education Service Area Office 2**

อรอุมา บวรศักดิ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

Ornuma Bowonsak

Nongkhai Primary Education Service Area Office 2

E-mail: ornumaaoey@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการ
จำเป็นการจัดการเรียนรู้แบบ **Active Learning** ของครู 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการ
เรียนรู้แบบ **Active Learning** ของครูผ่านกระบวนการ **Lesson Study** 3) ศึกษาผลการนำรูปแบบการนิเทศ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ไปใช้ แบ่งเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 การศึกษา
ความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำนวน 291 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (PNI Modified) ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศ โดยนำ
ผลที่ได้จากระยะที่ 1 การทบทวนวรรณกรรม และการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 โรงเรียน ยกย่องโดย
ผู้วิจัยนำรูปแบบและคู่มือผ่านกระบวนการสัมมาอึงผู้เชี่ยวชาญ (Connoiseuship) จำนวน 13 คน
เพื่อวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะและประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์
ของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน ระยะที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้และศึกษาผลการใช้ กลุ่มเป้าหมาย
คือ ครูที่เข้าร่วมด้วยความสมัครใจ จำนวน 30 คน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู เรียงลำดับได้ ดังนี้ 1) เทคนิคการสอนที่หลากหลาย 2) การประเมินการเรียนรู้ 3) สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย 4) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) หลักสูตรและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และ 6) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้

2. รูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู ผ่านกระบวนการ Lesson Study ชื่อ 3P-ED Model ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ นิเทศมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การเตรียมความพร้อม (Preparation : P) การวางแผน (Planning : P) การปฏิบัติการนิเทศ (Practice : P) การประเมินผล (Evaluation : E) และ การเผยแพร่ (Diffusion : D) และปัจจัยสู่ความสำเร็จ โดยมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

3. ผลการนำรูปแบบไปใช้ พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สูงขึ้น สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และสามารถจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ผ่านกระบวนการ Lesson Study จำนวน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning : P) การสอนและการสังเกต (Do & See) การสะท้อนผล (Reflect : R) และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนา (Share & Development) ได้ดี โดยมีการทำงานร่วมกับผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ ครูคู่สัญญาและผู้ทรงคุณวุฒิหรือศึกษานิเทศก์ ส่วนใหญ่มีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย สามารถประยุกต์ใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย และใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงได้ และครูมีความพึงพอใจในรูปแบบการนิเทศอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ; การนิเทศ; การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning; กระบวนการ Lesson Study; ความต้องการจำเป็น

Abstracts

The research aimed 1) to study the current state and desired state and assess the needs of the teacher's Active Learning-based instructional. 2) to develop a supervision model to enhance the teacher's Active Learning-based instructional through Lesson Study. 3) to study the results of applying the model. The research method was divided into 4 phases as follows: Phase 1 : Study the needs from a sample of 291 teachers, the instrument was 5 scale rating questionnaire, Data were analyzed by mean and standard deviation and using Modified Priority Needs Index (PNI Modified). Phase 2: Develop a supervision model by the result of Phase 1, Literature Review and the result study of 3 schools Best Practice. Drafting by the researcher take the model and manual through connoisseurship of 13 experts for critique and suggestion. Evaluate about the content validity appropriateness, possibility and usefully of the model by 11 experts. Phase 3: Using and study the result of using the model, the target group was 30 volunteer teachers participating in the research.

The research results found that

1. The needs of the teacher's Active Learning-based instructional are as follows 1) Various techniques for the instructional 2) Learning assessment 3) Modern media and technology 4) Student-centered instructional 5) Curriculum and instructional design 6) environment of learning

2. A supervision model to enhance the teacher's Active Learning-based instructional through Lesson Study named 3P-ED model consisting of principle, objective and supervision process. There are 5 components namely P: Preparation, P: Planning, P: Practice, E: Evaluation and D: Diffusion. Assessment results overall, it is consistency, appropriateness, possibility and usefully at excellent level.

3. The result of using the model, most of the teachers have more knowledge and understand in Active Learning-based instructional, can do the lesson plan and teaching through Lesson Study in 4 steps : Planning, Do & See, Reflect and good in Share & Development by cooperative working with school administrators, academic teachers, experts and educational supervisor. The most of contracting party teachers have various techniques for the instructional, use modern media and technology, use the appropriate innovation of learning, authentic assessment and the overall satisfaction assessment of the supervision model results were at the highest level.

Keywords: model ; supervision ; Active Learning-based instructional ; Lesson Study ; Need Assessment

บทนำ

แนวขับเคลื่อนภาคการศึกษาของประเทศไทยตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 ซึ่งกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา คือ 1) การพัฒนาสถานศึกษา ให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทรัพยากรบุคคลในทุกมิติทุกช่วงวัย ให้เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณภาพ มีความรู้มีทักษะเจตคติ สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ สร้างนวัตกรรม ตลอดจนมีทักษะจำเป็นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 และการขับเคลื่อนประเทศตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 3) การผลิต และการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเหมาะสมกับบริบทสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 : 25) ดังนั้น ถือได้ว่าการพัฒนาวิชาชีพครู (Professional development) มีความสำคัญ ทั้งนี้ เพราะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นจะบรรลุผลหรือไม่ คุณภาพครูถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะหากครูมีความคลาดเคลื่อนทางมโนทัศน์ ขาดความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ ไม่สามารถวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ไม่สามารถออกแบบและประเมินการเรียนรู้ได้ ก็จะทำให้การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาการศึกษาเกิดความล้มเหลว (ประสาธน์ เนื่องเฉลิม, 2558 : 3) ซึ่งเมื่อความเจริญก้าวหน้าและเทคโนโลยีเข้ามา แนวคิดการสอนเปลี่ยนไป ผู้เรียนเริ่มมีบทบาทมากขึ้น การถ่ายทอดความรู้จะเน้นที่กระบวนการเรียนการสอน (Instruction) เปลี่ยนจากผู้สอนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้เป็นการคำนึงถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ (ทิศนา ขัมมณี, 2561 : 10)

การนิเทศการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อนิเทศ ติดตาม สนับสนุน ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและดำเนินการนิเทศการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ โดยมุ่งที่ความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรและผู้บริหารในโรงเรียน โดยจะต้องยึดหลักการนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนมุ่งเน้นการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนโดยตรง เป็นการนิเทศแบบรายบุคคลและรายกลุ่มที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของครูผู้สอนและของสถานศึกษา มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ มีการสังเกตการสอนและบันทึกข้อมูลที่เป็นปรนัย มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างครูและผู้นิเทศอย่างต่อเนื่อง มีการวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ผู้ทำหน้าที่ผู้นิเทศต้องอยู่ในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ด้านการพัฒนาหลักสูตร เทคนิควิธีการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การสื่อสารและสื่อความหมาย นวัตกรรมและเทคโนโลยีการวัดและประเมินผล และประเมินผลสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูได้ (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2550 : 15)

การจัดการเรียนรู้แบบ **Active learning** คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป (Bonwell, 1991 : 18) ดังนั้น ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการอ่าน, การเขียน, การโต้ตอบ, และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ดังนั้น จึงจัดได้ว่าการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง ซึ่งเนาวนิตย์ สงคราม (2553 : 10) โดยการนำเอาวิธีการสอน เทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับครู โดยจากการศึกษา พบว่าแนวทางการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนแบบ **Active Learning** ของครู คือ การเรียนรู้ร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพในการพัฒนาครูให้ทำงานร่วมกัน ด้วยกระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (อรไท แสงลุน, 2564 : 21)

การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (**Lesson Study: LS**) เป็นแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครูที่ว่าด้วยการพัฒนาตนเองของครูในบริบทการทำงานจริงในชั้นเรียน ผ่านการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง (**Collaborative Learning**) ซึ่งดำเนินงานโดยร่วมกันเลือกบทเรียนที่ต้องการสอนมาศึกษาวิจัยตามขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (**Lesson Study Approach**) จนได้บทเรียนคุณภาพ สามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้จริง รวมทั้งครูเกิดการเรียนรู้ขึ้นด้วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2551 อ้างถึงใน ชาริณี ตรีวรวิญญู, 2558 ; 15) และช่วยพัฒนาความสามารถในการสอนของครูได้ ซึ่งครูจะมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายระยะยาวเพื่อพัฒนานักเรียน และร่วมกันสื่อสาร ทำให้ครูมีทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นความคิดของนักเรียนและเป็นที่สะสมข้อมูล ทำให้เกิดการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้ได้เครื่องมือที่จะสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูด้วยกันและได้แผนการจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น อาจดำเนินการได้หลายครั้งหากต้องการหรือจำเป็น และสามารถช่วยพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูได้ในทุกด้าน (ชาธิณี ตรีวิทย์, 2550 : 50)

จากผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา 2563 ที่ผ่านมามีพบว่า ครูผู้สอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการจัดการเรียนรู้แบบบรรยายแบบสาคิต ซึ่งเป็นวิธีการสอนแบบเดิม และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ไม่ได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังคงให้ครูเป็นผู้ให้ความรู้มากกว่า โดยจากผลของการนิเทศด้านครูผู้สอนโดยรวม มีระดับคุณภาพ อยู่ระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนจัดเตรียมเอกสารประกอบการเรียนอย่างครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน รองลงมา คือ ครูผู้สอนมีรายงานผลการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและต่ำสุด ครูผู้สอนมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการ **Active Learning** ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์สังเคราะห์ รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2, 2563 : 12) ที่พบว่า จุดที่ควรพัฒนามากที่สุดของโรงเรียนด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ การใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ และการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2558) ยังระบุว่า ในรอบปีหนึ่ง ๆ ครูได้รับการพัฒนาค่อนข้างมาก แต่ไม่มีความชัดเจนว่าได้มีการติดตาม และของครูที่สะท้อนจากการยกระดับผลการเรียนของนักเรียนและไม่มีความสัมพันธ์กับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด โดยคุรุสภา (OECD/UNESCO, 2016 : 15)

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นทำให้เห็นว่า ผู้วิจัยซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียน ได้ตระหนักถึงการใช้การนิเทศที่ช่วยให้ครูผู้สอนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน จึงเกิดแนวคิดที่จะพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ **Active Learning** ของครูผ่านกระบวนการ **Lesson Study** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่เหมาะสม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการนิเทศการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถปรับเปลี่ยนวิธีสอนที่สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนได้จริงและมีประสิทธิภาพ ผ่านแนวคิดการพัฒนารูปแบบที่ร่วมกันที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียน การสอนให้เกิดขึ้น โดยการร่วมมือร่วมพลังของครูและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู ผ่านกระบวนการ Lesson Study สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
3. เพื่อศึกษาผลการนำรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผ่านกระบวนการ Lesson Study สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ไปใช้และการศึกษาผลการใช้รูปแบบ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) แบ่งเป็น 3 ระยะ ตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผ่านกระบวนการ Lesson Study (R1) แบ่งเป็น

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบตัวบ่งชี้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อยืนยันองค์ประกอบ

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบสอบถามและสำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน จำนวน 291 คน

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) และวิเคราะห์จัดลำดับ

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู ผ่านกระบวนการ Lesson Study สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 (D1) แบ่งเป็น

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาการนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูในโรงเรียนที่ปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 5 ยกร่างรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู ผ่านกระบวนการ Lesson Study และจัดทำร่างคู่มือการใช้รูปแบบ

ขั้นตอนที่ 6 การประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและประเมินร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 คน พร้อมทั้งประเมินรูปแบบเพื่อสรุปความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน

ระยะที่ 3 การนำรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ตามแนว Active Learning ของครูผ่านกระบวนการ Lesson Study สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 (R2 และ D2) ไปใช้และการศึกษาผลการรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 7 การนำรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู ผ่านกระบวนการ Lesson Study ไปใช้ โดยนำไปใช้กับครูที่สมัครใจเข้าร่วม จำนวน 30 คนใน 10 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 8 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู ผ่านกระบวนการ Lesson Study โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นครูที่ใช้รูปแบบกลุ่มเดิม จำนวน 30 คน โดยศึกษาความพึงพอใจในการใช้รูปแบบ และประชุมสะท้อนผลการปฏิบัติงานของครู (After Action Review : AAR)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ จากเอกสารงานวิจัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

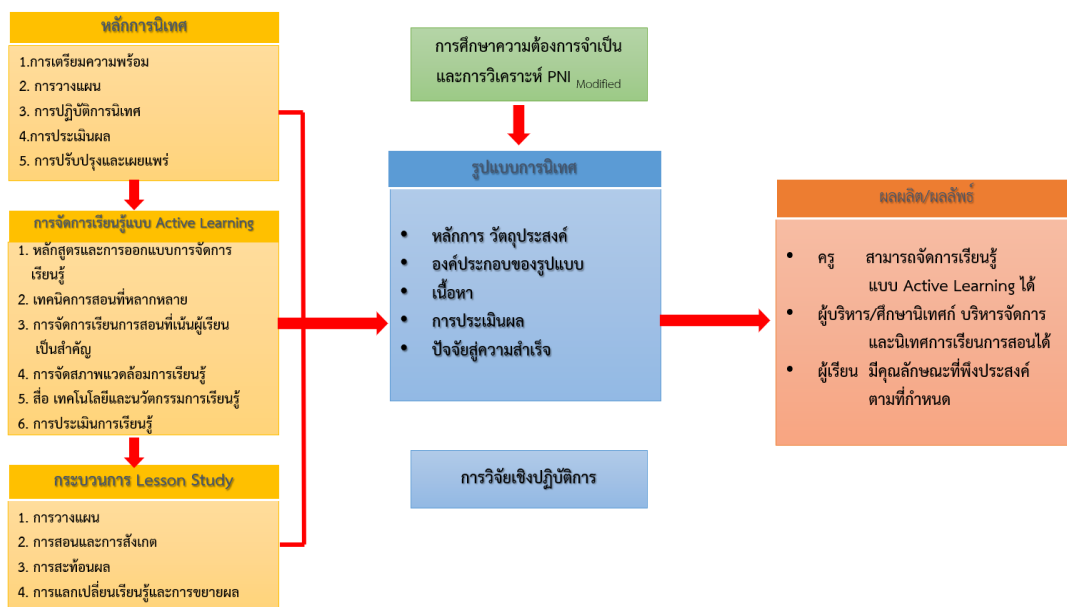
ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการนิเทศการศึกษาของนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้ สัจ อูทรานันท์(2530 : 16), ชารี มณีศรี (2538 : 30), วัชร เล่าเรียน ดี (2550 : 15), ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548 : 98) และรูปแบบการนิเทศภายในของนักการศึกษาต่างประเทศ Glatthorn (1984 : 35), Harris (1985 : 12), Glickman (1985 ; 10) ซึ่งผู้วิจัยสรุป สังเคราะห์ ได้แนวความคิดกระบวนการนิเทศ จำนวน 5 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมความพร้อม 2) การวางแผน 3) การปฏิบัติการณ์นิเทศ 4) การประเมินผล และ5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการขยายผล เป็นไปตามลำดับขั้นตอน

2. แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ดังนี้ งานวิจัยของสุรพล ธรรมร่มดีและคณะ (2553 : 58), วิจารย์ พานิช (2554 : 62), ศักดิ์ชัย ภูเจริญ (2557 : 75), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562 : 23), ผู้วิจัยสรุป สังเคราะห์แนวความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning จำนวน 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักสูตรและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) เทคนิคการสอนที่หลากหลาย 3) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 5) สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย 6) การประเมินการเรียนรู้

3. แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของกระบวนการ Lesson Study

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ดังนี้ วิสุทธิ วิจิตรพัชรารณ (2547 : 87), ศิริชัย กาญจนวาสี (2548 : 53), ศักดา สถาพรวัฒนา (2549 : 27), ทิศนา แคมมณี และคณะ (2548 : 53), Brown and Moberg (1980 : 17), Husen and Pause (1994 : 54) ซึ่งผู้วิจัยสรุป สังเคราะห์แนวความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning จำนวน 4 ขั้น ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การสอนและสังเกต 3) การสะท้อนผล 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขยายผลตามกรอบแนวคิด ดังภาพ

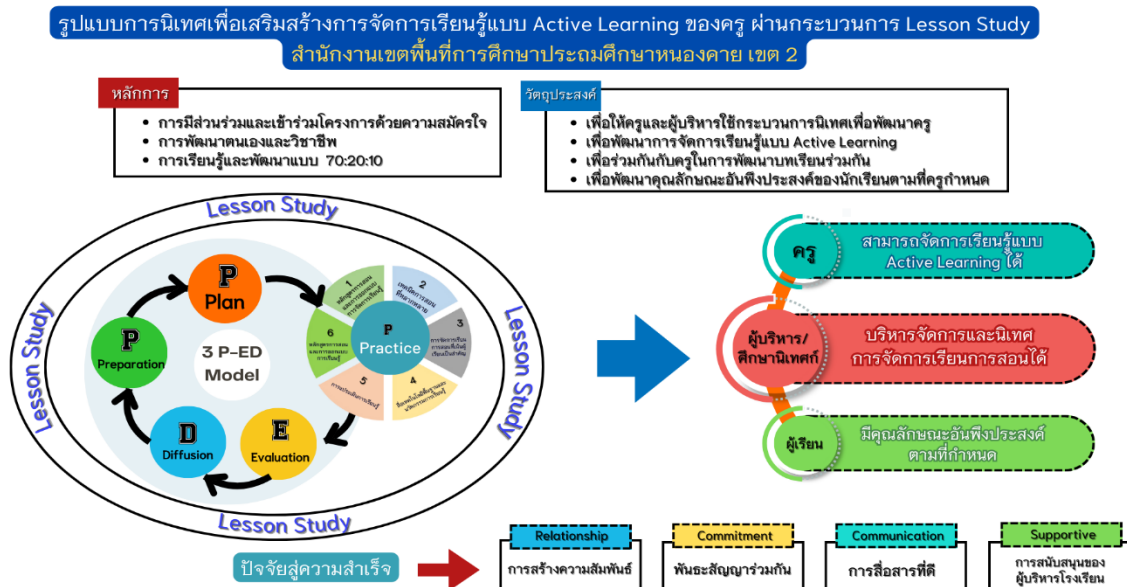

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผ่านกระบวนการ Lesson Study (R1) เป็นดังนี้ สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อยู่ในลำดับมากที่สุด รองลงมา คือ หลักสูตรและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และน้อยที่สุด คือ เทคนิคการสอนที่หลากหลาย สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในลำดับมากที่สุด รองลงมา คือ การประเมินการเรียนรู้ และน้อยที่สุดคือ หลักสูตรและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ดัชนีความต้องการจำเป็น เรียงตามลำดับจากค่า PNI Modified ได้แก่ 1) ด้านเทคนิคการสอนที่หลากหลาย 2) การประเมินการเรียนรู้ 3) สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย 4) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) หลักสูตรและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ 6) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้

2. รูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผ่านกระบวนการ Lesson Study สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ชื่อ 3P-ED Model ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการนิเทศมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การเตรียมความพร้อม (Preparation : P) การวางแผน (Planning : P) การปฏิบัติการนิเทศ (Practice : P) การประเมินผล (Evaluation : E) และการเผยแพร่ (Diffusion : D) โดยมีวิธีการเนื้อหาวิธีการปฏิบัติการประเมินผล พฤติกรรมชี้วัด และปัจจัยสู่ความสำเร็จ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 คน ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมาก ดังรูป

ภาพที่ 1 รูปแบบการนิเทศ “3P-ED Model”

ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผ่านกระบวนการ Lesson Study สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีผลการประเมินด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

3. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผ่านกระบวนการ Lesson Study สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 (R2 และ D2) และการศึกษาผลการใช้ พบว่า

3.1 ครูความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ผ่านกระบวนการ Lesson Study มากขึ้น

3.2 ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้โดยมีองค์ประกอบด้าน 1) เทคนิคการสอนที่หลากหลาย 2) การประเมินการเรียนรู้ 3) สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย โดยกระบวนการนิเทศ ครั้งที่ 2 มีพัฒนาการมากกว่า กระบวนการนิเทศ ครั้งที่ 1

3.3 ครูสามารถจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ผ่านกระบวนการ Lesson Study จำนวน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning : P) การสอนและการสังเกต (Do & See) การสะท้อนผล (Reflect : R) และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนา (Share & Development) ร่วมกับผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ ครูคู่สัญญา และผู้ทรงคุณวุฒิหรือศึกษานิเทศก์ได้ ส่วนใหญ่มีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย สามารถประยุกต์ใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ประเมินการเรียนรู้ ตามสภาพจริงได้ โดยกระบวนการนิเทศ ครั้งที่ 2 มีพัฒนาการมากกว่า กระบวนการนิเทศ ครั้งที่ 1

3.4 ผู้บริหาร สามารถใช้รูปแบบการนิเทศ เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู ผ่านกระบวนการ Lesson Study โดยมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศทุกขั้นตอน

3.5 นักเรียน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนด

3.6 ครูมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการนิเทศ เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผ่านกระบวนการ Lesson Study โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู ผ่านกระบวนการ Lesson Study (R1) พบว่า

1.1 องค์ประกอบของการนิเทศ มี 5 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning มี 6 องค์ประกอบหลัก 25 พฤติกรรมบ่งชี้ และเมื่อนำไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน เพื่อตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ และประเมินความสอดคล้อง พบว่า องค์ประกอบหลักคงเดิม ปรับเปลี่ยนข้อความขององค์ประกอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการสังเคราะห์องค์ประกอบและกรอบแนวคิด ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างละเอียดลออ และลุ่มลึก ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงทำให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็นและประเมินความสอดคล้องอยู่ในระดับเกือบสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของ อนงค์นาถ เคนโพธิ์ (2562 : 271) ที่พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา 4 องค์ประกอบหลัก และ 12 ตัวชี้วัด สอดคล้องกับวศินี รุ่งเรือง (2562 : 210) พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้น มี 6 องค์ประกอบ คือ ความเป็นมา หลักการวัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินผลและปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ สอดคล้องกับฐาปนา จ้อยเจริญ (2563 : 218) พบว่า รูปแบบการนิเทศตามแนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเชิงรุกของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ และ Weigel, & Bonica, (2014) ได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้แนวคิดของ Blomm's Taxonomy ทั้ง 3 องค์ประกอบ

ส่วนการศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) พบว่า มีความสอดคล้องและยืนยัน โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน ทั้งนี้ เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิด หลักการ และงานวิจัยอย่างหลากหลาย กลุ่มเล็ก ทั้งในและต่างประเทศ โดยยึดแนวคิดหลักของบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นต้นตำหรับ ผู้เป็นเจ้าของหลักแนวคิดจริง ๆ จวบจนกระทั่งในยุคปัจจุบัน ทำให้องค์ประกอบครบและครอบคลุมกรอบความคิด สอดคล้องกับแนวคิด หลักการ และงานวิจัยของท่านเหล่านี้ คือ C Lewis (2000), M Yoshida and Fernandez (2002 : 12), ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (2547 : 96) และชาโรนีย์ ตรีวรวิญญู (2550 : 212)

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู พบว่า

1.2.1 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้แบบ Active leaning โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อยู่ในลำดับมากที่สุด รองลงมา คือ หลักสูตรและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และน้อยที่สุด คือเทคนิคการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญชนก บุญประกอบ (2560 : 23) ที่พบว่า ปัญหาคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็กในปัจจุบัน ครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนไม่ได้รับการปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพสังคมและความต้องการของผู้เรียน ครูและบุคลากรไม่ได้นำหลักสูตรมาใช้ปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม และไม่สามารถแก้ปัญหาได้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น และครูไม่จัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนแบบฝึกปฏิบัติไม่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และการประเมินค่า

1.2.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบ Active leaning โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า การจัดสภาพแวดล้อม อยู่ในลำดับมากที่สุด รองลงมา คือ การประเมินการเรียนรู้และน้อยที่สุดคือหลักสูตรและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีความต้องการพื้นฐานที่ทำให้คนเราแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ตามแรงจูงใจ (Motivation) และพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวกับความต้องการจากน้อยไปหามาก เมื่อความต้องการใดเกิดขึ้นแล้วไม่ได้รับการบำบัดความต้องการเหล่านั้นเพียงพอ ความต้องการนั้นยังคงอยู่เสมอดัง Maslow, Abraham M. (อ้างถึงในณัฐวรรณ สุนทรวริทธิโชติ, 2556 : 33) ในลำดับที่ 5 ของความต้องการคือ ความต้องการประสบผลสำเร็จและสภาพการปฏิบัติงานของครูจะต้องให้ความสนใจในการโน้มน้าวให้ครูผู้สอนให้ปฏิบัติการสอนโดยไม่ละทิ้งอาชีพ ทั้งอัตราเงินเดือนและสิทธิประโยชน์ และการพัฒนาครูด้านอุปกรณ์การสอน (Teaching materials) การสอนในโรงเรียนนั้นจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์การสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบเรียนจะต้องปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอโดยครูมีส่วนร่วมทั้งในขั้นวางแผนและดำเนินการ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำเสนอความรู้ใหม่ ๆ

การสอนทักษะและการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนจะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Delors & others, 1996 : 32) สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญชนก บุญประกอบ (2560 : 112) ที่พบว่า แนวทางที่ครูต้องการแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูส่วนใหญ่มีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและควรได้รับการชี้แนะสะท้อนคิดให้คำปรึกษาและการเป็นพี่เลี้ยงการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากศึกษานิเทศก์หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อที่ครูจะได้นำไปปรับปรุงพัฒนาตนเองและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เกิดจากการวิเคราะห์ได้ตรงตามความต้องการของนักเรียน ได้รับการสังเกตการเรียนการสอนจาก ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ควรมีคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อที่จะได้มีการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลต่อนักเรียน

1.2.3 ดัชนีความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้แบบ **Active leaning** เรียงตามลำดับจากค่า **PNI Modified** จากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านเทคนิคการสอนที่หลากหลาย 2) การประเมินการเรียนรู้ 3) สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย 4) การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) หลักสูตรและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ 6) สภาพแวดล้อม การเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อจำกัดของการบริหารจัดการสถานศึกษาปัจจุบันที่มีจุดอ่อน อย่างน้อย 3 ประการ คือ 1) ภาระงานที่แตกต่างกันระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่โดยในโรงเรียนขนาดเล็กครูมีภาระงานอื่นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อชั่วโมงสอนและคุณภาพการสอน 2) การฝึกอบรมครูไม่ยึดโยงกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และการฝึกอบรมก็ไม่สร้างนัยสำคัญต่อการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 3) รูปแบบการพัฒนาครูที่เป็นการแลกเปลี่ยนการสอนในรูปแบบชุมชนวิชาชีพนั้นยังปรากฏน้อยและภาระงานอื่น ๆ ของโรงเรียนที่ครูต้องปฏิบัติไม่มีโครงสร้างเวลาพอที่ครูจะมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ประวิต เอรารวรรณ์, 2562 : 47) และตามผลการวิเคราะห์ปัจจัยและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับระบบการใช้ครูและการพัฒนาวิชาชีพที่ส่งผลต่อที่คุณภาพการศึกษาในระดับสถานศึกษาของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (2558 : 23) ที่สรุปไว้ว่า การขาดอิสระในการปรับใช้หลักสูตร ครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานถูกจำกัดทั้งทางตรงและทางอ้อมในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการลดทอนความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลายและมีความหมายต่อผู้เรียนมากขึ้น ครูจึงมุ่งเน้นการสอนแบบบรรยายเนื้อหาให้ครบตามหลักสูตร ขณะที่ทางอ้อม คือ ครูต้องเข้ารับการฝึกอบรมตามประเด็นเฉพาะหน้าหรือตามนโยบายที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งล้วนแต่ทำให้ครูขาดโอกาสสร้างสรรค์และปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนตามสภาพผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญชนก บุญประกอบ (2560 : 187) ที่พบว่า ครูต้องได้เรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ **Active Learning** ที่นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงจนเกิดความร่วมมือในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ครูจะต้องจัดกิจกรรมโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญครูได้วิเคราะห์ผู้เรียนและจัดทำสร้างหาสื่อการเรียนการสอนจัดสภาพบรรยากาศชั้นเรียนได้เหมาะสมกับการเรียนรู้ ศึกษานิเทศก์จะต้องสร้างความตระหนักให้ครูนำแบบทดสอบมาใช้ทดสอบก่อนกับผู้เรียนเพื่อประเมินความรู้

พื้นฐานของผู้เรียน วางแผนการสอนซ่อมเสริมดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านตามมาตรฐานการเรียนรู้และควรมีการนำรูปแบบเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการอบรมประชุมพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง และหลากหลายวิธีการ เพื่อช่วยให้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอนและสามารถแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กได้อย่างสอดคล้องกัน จนสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้ วชิรา เครือคำอ้าย (2561 : 96) พบว่า ประเด็นความต้องการจำเป็นที่นำมาสู่การพัฒนากระบวนการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง มี 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) สภาพการจัดการเรียนรู้ จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน พบว่า มีการใช้เทคนิค การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยมีการจัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถ (เก่ง ปานกลาง และอ่อน) 2) การสืบเสาะหาความรู้ การใช้กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยมีครู เป็นผู้ชี้แนะ การใช้คำถามกระตุ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนและกระตุ้นความสนใจจากผู้เรียน 3) การใช้สื่อ ICT เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนเป็นรูปธรรมมากขึ้น 4) การสอนแบบเพื่อนสอนเพื่อน การเน้นย้ำ ซ้ำ ทวน โดยใช้แบบฝึกหัด การสอนแบบเน้นมนทัศน์ และการให้ผู้เรียนทำใบงานที่มีเชื่อมโยงกับบทเรียน เป็นต้น

2. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผ่านกระบวนการ Lesson Study สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 (D1)

รูปแบบการการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผ่านกระบวนการ Lesson Study สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประกอบด้วย 1) ชื่อรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) หลักการแนวคิดของรูปแบบ 4) กระบวนการนิเทศ และ 5) ปัจจัยสู่ความสำเร็จ ซึ่งมีรายละเอียดของการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนของกระบวนการนิเทศที่ชื่อว่า “3P-ED Model” ประกอบด้วย 1) การเตรียมความพร้อม (Preparation : P) 2) การวางแผน (Planning : P) 3) การปฏิบัติการณ์ (Practice : P) 4) การประเมินผล (Evaluation : E) และ 5) การเผยแพร่ (Diffusion : D) โดยมีหลักการดำเนินการเป็น 3 ระยะ คือ 1) การเตรียมการก่อนการพัฒนา 2) การพัฒนา 3) การประเมินผลหลังการพัฒนา

รูปแบบนี้มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก เมื่อถูกประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการยกย่องรูปแบบดังกล่าวจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู การศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ด้านการนิเทศกระบวนการ Lesson Study และการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อใช้เป็นข้อมูลสู่การยกย่องรูปแบบ และนำเข้าประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อให้ข้อเสนอแนะและตรวจสอบการยกย่องรูปแบบดังกล่าว จึงทำให้รูปแบบรูปแบบการการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผ่านกระบวนการ Lesson Study สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

เขต 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ร่างกำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จ และเป้าประสงค์ที่ดี ควรทำดังนี้ 1) กำหนดตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์นี้จะเป็นตัวบ่งบอกวิธีการที่สามารถทำให้ประสบความสำเร็จ 2) ตัวชี้วัดควรมีความชัดเจน ประยุกต์สู่การปฏิบัติได้จริง 3) ตัวชี้วัดต้องสามารถประเมินได้ เพื่อที่จะสามารถทราบได้ถึงประสิทธิภาพของสิ่งที่ต้องการนั้น ๆ 4) การกำหนดตัวชี้วัดต้องมีความเป็นรูปธรรม สามารถวัดตามสภาพจริงได้ 5) ตัวชี้วัดของแต่ละกลุ่มหรือแต่ละบุคคลไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน อาจจะเสริมกัน แต่ต้องกำหนดให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งในรูปแบบที่สร้างขึ้นนี้ มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน รูปแบบจึงมีความสอดคล้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์ (2562 : 29) และสอดคล้องกับ อนงค์นาถ เคนโพธิ์ (2562 : 273) ที่พบว่า การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาสรุปผลการวิเคราะห์ ดังนี้ หลักการของรูปแบบการนิเทศ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ และปัจจัยความสำเร็จของรูปแบบ วศินี รุ่งเรือง (2562 : 198) พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ คือ ความเป็นมา หลักการวัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินผลและปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ คือ ความเป็นมา หลักการวัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินผลและปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ โดยการจัดกิจกรรมดำเนินการเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การสร้างการยอมรับร่วมกัน ระยะที่ 2 การสร้างความรู้สู่การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน และระยะที่ 3 ปฏิบัติการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อศิลปะการสอน มี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหาและตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ขั้นที่ 2 การออกแบบและพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ขั้นที่ 3 การสอนและสังเกตการสอนร่วมกัน ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลและปรับปรุงร่วมกัน และขั้นที่ 5 การขยายผลการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งรูปแบบมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับอาทิฐยา วรนิธย์ (2562 : 213) เห็นว่า รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดแก้ปัญหาที่มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผ่านกระบวนการ Lesson Study สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 (R2 และ D2) และการศึกษาผลการใช้รูปแบบ พบว่า

3.1 ครูความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ผ่านกระบวนการ Lesson Study มากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีความสนใจเข้าร่วมพัฒนา ได้มีส่วนร่วม ได้รับโอกาสและได้ใช้โอกาสกระทำในลักษณะการทำงานร่วมกัน มีความต้องการร่วมกันทั้งทางด้านการดำเนินการในการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การร่วมกันรับผลประโยชน์และการติดตามประเมินผลเพื่อให้เกิดการพัฒนาและเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ (อาภาภรณ์ พุทธปวนและคณะ, 2557) และสอดคล้องกับวัชรยา เล่าเรียนดี (2556) ได้สรุปไว้ว่า การพัฒนาวิชาชีพมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครู ทุกระดับความรู้ประสบการณ์หรือความเชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และผู้ที่ทำ

หน้าที่นี้เทศ เพราะการพัฒนาในวิชาชีพของบุคลากรต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อาจส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของวศินี รุ่งเรือง (2562 : 252) พบว่า ครู มีพัฒนาการความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะการสอน หลังการพัฒนาสูงขึ้นจากก่อนการพัฒนา มีศิลปะการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลการสังเคราะห์ศิลปะการสอนของครู พบว่า ครูมีศิลปะในการเสริมแรงทางบวกการสร้างปฏิสัมพันธ์ การสื่อสารกับผู้เรียน การเรียนรู้แบบร่วมมือ การสืบเสาะ การสร้างความสนใจผ่านการทดลอง การใช้เกมในการเรียนรู้การจัดกลุ่ม การใช้เทคนิค Snowball การใช้เทคนิค Brian Gym การใช้สื่อใกล้ตัว และการใช้สื่อที่ทันสมัยในการจัดการเรียนรู้ 4) ผู้เกี่ยวข้องต่อการใช้รูปแบบ มีความเห็นว่า รูปแบบช่วยพัฒนาศิลปะการสอนของครูที่สูงขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่ดีขึ้นและครู เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการทำงานร่วมกัน และอนงค์นาถ เคนโพธิ์ (2562 : 271) ที่พบว่า 1) ผลการเรียนรู้โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Training) พบว่า ผู้เข้าร่วมพัฒนามีความมุ่งมั่นตั้งใจในการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการสามารถวางแผนการดำเนินงาน กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจนผู้ร่วมพัฒนามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งมีคะแนนหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา 2) การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (Learning by Practice) มีผลการประเมินความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนก่อนได้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปรับปรุง และเมื่อครูผู้สอนได้รับการนิเทศการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะภาษาไทยด้านการอ่านแล้ว พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี นอกจากนั้นยัง พบว่า ครูมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

3.2 ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้โดยมีองค์ประกอบด้าน 1) เทคนิคการสอนที่หลากหลาย 2) การประเมินการเรียนรู้ 3) สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยกระบวนการนิเทศ ครั้งที่ 2 มีพัฒนาการมากกว่า กระบวนการนิเทศ ครั้งที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แนวทางในการพัฒนาวิชาชีพครูนั้นต้องมุ่งที่ตัวครูเป็นสำคัญ ครูดีย่อมช่วยให้สังคมดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน ครูจึงต้องมีความสามารถสูง สามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับการพัฒนาการศึกษาในอนาคต (อำรุง จันทวานิช, 2541) และตามแนวคิดการพัฒนาครูมีความจำเป็นมากในศตวรรษที่ 21 โดย Delors & other (1996) ได้ให้แนวคิดการพัฒนาครู ไว้ว่า ในอนาคตครูต้องมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลิกภาพของเยาวชน และการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ต้องเปิดโอกาสให้ครูประจำการได้รับการอบรมความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ โดยเฉพาะการอบรมที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารและการนิเทศต้องทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของวชิรา เครือคำอ้าย (2561 : 125) พบว่า ผู้รับการนิเทศสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับดีมาก และสามารถบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ ได้ชัดเจน โดยประเด็นที่ผู้นิเทศก์และผู้รับการนิเทศเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือการร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และฐานา จ้อยเจริญ (2563 : 217) พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการนิเทศด้วยรูปแบบการนิเทศฯ นี้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเชิงรุกในวิชาวิทยาศาสตร์สูงขึ้น ทั้งด้านการออกแบบเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยนักศึกษาทุกคนมีการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเชิงรุกในระดับสูง ภายในการนิเทศครั้งที่ 3

3.3 ครูสามารถจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ผ่านกระบวนการ Lesson Study จำนวน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning : P) การสอนและการสังเกต (Do & See) การสะท้อนผล (Reflect : R) และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนา (Share & Development) ร่วมกับผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ ครูคู่สัญญา และผู้ทรงคุณวุฒิหรือศึกษานิเทศก์ได้ ส่วนใหญ่มีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย สามารถประยุกต์ใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม และสามารถประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงได้ โดยกระบวนการนิเทศ ครั้งที่ 2 มีพัฒนาการมากกว่า กระบวนการนิเทศ ครั้งที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกันทำให้ครูสามารถพัฒนาความรู้ ความเชื่อ ในเนื้อหาสาระวิชา ศาสตร์การสอน การเรียนรู้ของผู้เรียนและเป้าหมายที่จะพัฒนาผู้เรียนในระยะยาว นอกจากนี้ยังสร้างให้ครูเกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเป็นการสร้างแรงจูงใจ สร้างความสามารถทางกาย และทางใจที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกันเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนนั้น มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Lewis, Perry & Hurd, 2009) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา บุญมาก (2561 : 158) พบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ครูควรจัดเตรียม เอกสาร สื่อ อุปกรณ์และควรใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านเทคนิค ครูต้องมี การบรรยายเพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ ก่อนและมีการลงมือปฏิบัติการจัดครูควรทำแผนและปฏิทิน การดำเนินงานครูจะร่วมกับผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันจัดทำขึ้น

3.4 ผู้บริหาร สามารถใช้รูปแบบการนิเทศ เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู ผ่านกระบวนการ Lesson Study โดยมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศทุกขั้นตอน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นและผลักดันให้ครูมีการดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดสรรเวลาในการปฏิบัติงานตามกระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกันให้แก่ครู (ชาธิณี ตรีวิทย์, 2556 : 87) และสุเมธ งามกนก (2556 : 195) ได้เสนอแนวทางในกระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกันที่ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการ ได้แก่ 1) การกำหนดเป็นนโยบายแห่งชาติในการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้อย่างแท้จริง พาคณะศึกษาดูงาน หรือเชิญวิทยากร มาบรรยายให้ความรู้ และสาธิตการจัดการเรียนการสอนแบบพัฒนาบทเรียนร่วมกัน 2) ควรจัดสรรงบประมาณให้ครูเพิ่มมากขึ้นในการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติจริง 3) ควรใช้การนิเทศแบบสอนงานและปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในการทำงานแบบเกรงใจกันเป็นการสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนอย่างตรงไปตรงมาเพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพ

การศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ วงษาปัน (2561 : 224) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา บริหารงานทำแบบมีส่วนร่วม เป็นผู้ฟังที่ดี สุขุมเยือกเย็นมีเหตุมีผล มีความเป็นกลาง สื่อสารกับครูและ ให้ข้อเสนอแนะในเชิงบวก ช่วยเหลือและสนับสนุนครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นกัลยาณมิตร โดยกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของ นักเรียน ครูปรับกระบวนการคิด เปลี่ยนวิธีการสอน ให้ความสำคัญกับนักเรียน เอาใจใส่และวิเคราะห์ นักเรียนเป็นรายบุคคล ยอมรับข้อบกพร่องของตนเองในการ จัดการเรียนรู้จากเพื่อนร่วมคิด (Buddy) หัวหน้าวิชาการ และผู้บริหารสถานศึกษาอย่างถ้อยที่ถ้อยอาศัย และ มีความรู้สึกที่ดีต่อกัน เพื่อนำไปใช้

3.1.5 นักเรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ลักษณะสำคัญ และคุณค่าของการเรียนรู้เชิงรุก มีไว้ว่า ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม มากกว่าเป็นผู้รับ ฟังความรู้ จากครูเพียงคนเดียว ได้รับการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาได้รับการบ่มเพาะพัฒนาคุณธรรม เจตคติ และคุณค่า ที่มีอยู่ในตัวผู้เรียน รวมทั้งบ่มเพาะด้านสุนทรียภาพมีส่วนร่วม นับเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (Child-Centered) ได้เรียนรู้แบบรวมพลัง คือ ทุกคนคิดทุกคนทำงานเดี่ยว และทุกคนร่วมทำงานกลุ่มและเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนที่มีความสามารถและความถนัดน้อยและร่วมกันทำกิจกรรม ทำงานอย่างมีชีวิตชีวา อย่างตื่นตัว และ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ ค่านิยม, อารมณ์, ความรู้สึก (พิมพ์พันธ์ เดชะคุป, 2561) และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Baffour-Awuah (2011 : 8) พบว่า การสอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมและได้คิดในระดับสูง สามารถปรับปรุงคุณภาพของบทเรียนและช่วยให้นักเรียนรักษาและเข้าใจข้อมูล รวมถึงผลิตผลในการเรียน

ครูมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการนิเทศ เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผ่านกระบวนการ Lesson Study โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัย ของ Risso (2016 : 15) ที่พบว่า การเข้าใจพื้นที่ในการนิเทศ การจักษภาพปัจจุบันและความแตกต่าง ของโรงเรียน การเป็นที่ปรึกษาที่มีความสามารถ ไวใจได้ มีวิธีการนิเทศที่หลากหลายความสัมพันธ์ของครูและ ศิษยานิเทศก์ การมีส่วนร่วมของครู ผลของการนิเทศบอกความแตกต่างของการพัฒนาการนิเทศ การเข้าถึง ความแตกต่างของโรงเรียน การนิเทศอย่างสม่ำเสมอ ไม่ได้มาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว และการดูแล ความเป็นอยู่ของครูเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาการนิเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู 3 ลำดับแรก คือ เทคนิคการสอนที่หลากหลาย การประเมินการเรียนรู้ และสื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย ควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบเหล่านี้ในการพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู ควรส่งเสริม สนับสนุน ชี้นำและช่วยเหลือให้ครูมีการพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สูงขึ้น โดยการเน้นและให้ความสำคัญรวมทั้งให้เวลากับการปรับพฤติกรรมเหล่านี้ ดังนี้

1.1.1 ด้านเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการสอน (Teaching model/instruction model) เช่น รูปแบบวงจรการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 step) รูปแบบการเรียนรู้ CIPPA เป็นต้น การใช้แนวการสอนได้อย่างหลากหลาย เช่น การใช้โครงงานเป็นฐาน การใช้ปัญหาเป็นฐาน การใช้วิจัยเป็นฐาน การใช้กิจกรรมเป็นฐาน และความเข้าใจแนวทาง (approach) การจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่กลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอน

1.1.2 ด้านการประเมินการเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินครบทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ (knowledge : K) ทักษะ (Skill : S) และเจตคติ (Attitude : A) การจัดทำเกณฑ์ การประเมินที่เป็นมาตรฐานกลางไว้ให้ผู้เรียนใช้ประเมินตนเอง และการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้มากที่สุดโดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาครูที่ทันต่อความท้าทาย โดยการสร้างแรงบันดาลใจ เรียนรู้จากความสำเร็จของบุคคลอื่น มองหาโอกาสเพื่อการเรียนรู้อยู่เสมอ

1.1.3 ด้านสื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย ได้แก่ ครูสามารถประเมินประสิทธิภาพ ประเมินประสิทธิผลของสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยได้ สามารถเข้าถึง (access) สื่อและประเมินข้อดี ข้อเสียของเรื่องที่เข้าถึงได้ และสามารถใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่หลากหลายตั้งแต่พื้นฐานไปจนถึงเทคนิคขั้นสูง

1.2 การนำรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผ่านกระบวนการ Lesson Study ไปใช้ ควรศึกษาคู่มือให้ละเอียด ปรับตัวชี้วัดความสำเร็จให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยควรกำหนดเป้าประสงค์ให้ชัดเจนก่อน แล้วกำหนดตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ที่วางไว้ ประยุกต์สู่วิธีการปฏิบัติได้จริง และประเมินได้ทุกไตรมาส หรือ ทุก 6 เดือน 12 เดือน เป็นต้น

1.3 รูปแบบที่ออกแบบไว้ อาจมีการปรับระยะเวลาได้ตามความเหมาะสมของบริบทและเงื่อนไขเรื่องเวลา จากรูปแบบที่ทดลองใช้ มี 3 ระยะ คือ 1) การเตรียมการก่อนการพัฒนา 3) การพัฒนา 4) การประเมินผลหลังการพัฒนา ซึ่งหากจากนับจำนวนชั่วโมงรวมทั้งการฝึกปฏิบัติด้วยตนเองและการศึกษาดูด้วยตนเองรวมเป็น 330 ชั่วโมง อย่างไรก็ตามสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและบริหารเวลาได้ การนำเอาไปใช้ไม่ควรน้อยกว่า 30 ชั่วโมง แล้วฝึกปฏิบัติได้ด้วยตนเองเพิ่มเติม

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า รูปแบบการนิเทศสามารถเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผ่านกระบวนการ Lesson Study ได้ โดยครูมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีการจัดการความรู้รายบุคคล จึงควรนำเอารูปแบบการนิเทศนี้ไปใช้ เพื่อให้ครูผู้สอนเกิดการพัฒนาดตนเอง พัฒนาในวิชาชีพ โดยครูมีการปรับเปลี่ยนวิธีสอน พัฒนาสถานศึกษา พัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1 ควรนำรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูไปใช้ส่งเสริมพัฒนาความสามารถด้านอื่นๆ ที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้ และควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่มีประสิทธิภาพต่อไป ตลอดจนต้องมีความสอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัดหลากหลายมากขึ้น

3.2 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผ่านกระบวนการ Lesson Study ที่ควรนำมาศึกษาต่อไป เช่น การนิเทศภายใน เทคนิคการนิเทศต่าง ๆ เช่น การโค้ช การเป็นพี่เลี้ยงและการสะท้อนผลการนิเทศ เป็นต้น

3.3 ควรออกแบบระเบียบวิธีวิจัยแบบวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากรที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา หรือ ครู แล้วเสริมปัจจัยสอดแทรก (intervention) เพื่อให้ผลการพัฒนาความสามารถ (Competency) เหล่านั้นให้ประสบผลสำเร็จได้

เอกสารอ้างอิง

- ชาลี มณีศรี. (2538). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศิลปาบรรณาคาร.
- ชาลินี ตรีวรัญญ. (2550). *การพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาตามแนวคิด การศึกษาผ่านบทเรียน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุ ศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาลินี ตรีวรัญญ. (2558). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC). ใน บังอรเสรีรัตน์ ชาลินี ตรีวรัญญ และเรวดี ชัยเขาวรัตน์ (บ.ก.), 9 *วิธีสร้างครูสู่ศิษย์เอกสารประมวล แนวคิดและแนวทางพัฒนาวิชาชีพครู* (13-27). กรุงเทพมหานคร: โครงการพัฒนาระบบกลไกและ แนวทางการหนุนเสริมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียน สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่ง การเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน (สสค.).
- ฐาปนา จ้อยเจริญ. (2563). *ศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพร่วมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน เชิงรุกของนักศึกษาครุวิทยาาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาาสตร์ศึกษา ศูนย์วิทยาาสตร์ศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ โรฒ.
- ณัฐารธน์ สุนทรวิริทธิ์ โขติ และกาญจนา สุชาบุรณ์. (2556). *การศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตตำบล สามบั้งติ: ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในตำบล สามบั้งติ*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.
- ทิตนา แคมณี และคณะ. (2548). *แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมณี. (2557). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ ครั้งที่ 18). กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- ทิตนา แคมณี. (2561). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ ครั้งที่ 22). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญมณ บัญประกอบ. (2560). *ศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กด้วย เทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เนาวนิตย์ สงคราม. (2553). *หลักการออกแบบและการประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน Power Point สำหรับครู*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประวิต เอราวรรณ์. (2562). การสังเคราะห์ระบบและแนวทางการปฏิรูปการพัฒนาวิชาชีพครู : จากแนวคิดการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสู่การปฏิบัติ. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. 11 (2). 160-178.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2558). *การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์. แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2561). *ทักษะ 7C ของครู 4.0 PLC&Logbook*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2550). *การนิเทศการสอน (Supervision of Instruction)*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ: ทฤษฎีกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ*. นครปฐม โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วชิรา เครือคำอ้าย. (2561). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่. โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่งบประมาณแผ่นดิน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 โดยการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)*
- วราภรณ์ วงษาปัน (2561). *ผลการพัฒนาครูในการพัฒนาบทเรียนร่วมกันของโรงเรียนบ้านแม่จ้อง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.*
- วศินี รุ่งเรือง. (2562). *ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพที่ส่งเสริมศิลปะการสอนของครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎิบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- วาสนา บุญมาก. (2561). *ศึกษาการพัฒนาครูรูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎิบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- วิจารณ์ พานิช. (2554). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: ตาตาพาล์บลีเคชั่น จำกัด.

- วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์. (2547). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ สถาพรวงษา (2549). *การจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษาร่วมสมัย*. จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สังต์ อุทรนันท์. (2530). *การนิเทศการศึกษา: หลักการ ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: มิตรสยาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. (2563). *รายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2563*. หนองคาย : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. *รายงานการนิเทศ ติดตาม การเตรียมความพร้อมในการเปิดภาคเรียน ปีการศึกษา 2563*. หนองคาย : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน*. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ.2558 (IMD2015)*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา: กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุเมธ งามกนก.(2556). *การบริหารการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาบทเรียน (Lesson Study)*. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 24 (3), 37-47.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนงค์นาถ เคนโพธิ์. (2562). *ศึกษาการพัฒนาแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาภรณ์ ภู่วิทยพันธุ์. (2562). *OKRs Coaching แนวทางการโค้ชเพื่อสร้างสรรค์ผลงานอย่างต่อเนื่อง*. กรุงเทพมหานคร: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.

- อาทิสฐยา วรณิตย์. (2562). *ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมทักษะการคิดแก้ปัญหา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อภาภรณ์ พุทธปวน และคณะ. (2557). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้วยวิธีพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์สตรีตำบลต้นธง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อรไท แสงลุน. (2564). *การพัฒนา รูปแบบการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้การศึกษาชั้นเรียนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อำรุง จันทวานิช. (2541 -2542). *การพัฒนาคุณภาพการศึกษา : แนวทางสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรรุ่นที่ 41 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- Baffour-Awuah, P. (2011). *Supervision of Instruction in Public Primary Schools in Ghana: Teachers' and Head teachers' Perspectives*. Educational Process International Journal, 4(1-2), 56-70.
- Bonwell, C. C. และ Eison, J. A. (1991). *Active Learning: ASHE-ERIC, Washington DC: School of Education and Human Development*, George Washington University.
- Brown, W.B., & Moberg. D. J.(1980). *Organization theory and Management: A macro approach*. New York: John Wiley and Sons.
- Delors, Jacques & others. (1996). *Learning : The Treasure within. Report to UNESCO of The International Commission on Education for the Twenty first Century* Vendome: Unesco Publishing
- Glatthorn. (1984). *Differentiate Supervision*. Washington D.C.: Association for Supervision And Curriculum Development.
- Glickman, Carl. D., Stephen P. Gordon and Jovita M. Ross-Gordon. (1995). *Super Vision and Instruction : A Developmental Approach*. 3rd ed. Massachusetts : Allyn and Bacon, Inc.
- Harris, B., & M., M. (1975). *Supervisory Behavior in Education*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Husen, T & Postlethwaite, N. T (1994). *The international encyclopedia of education*. New York: Pergamon press.
- Lewis, C. & Hurd, J. (2011). *Lesson Study step by Step: How Teacher Learning Communities Improve Instruction*. Heinemann: Portsmouth.
- OECD/UNESCO. (2016). *Education in Thailand: An OECD-UNESCO Perspective*. Reviews of National Policies for Education, OECD Publishing, Paris. [Online]. Retrieved June 3, 2020, from <http://dx.doi.org/10.1787/9789264259119-en>.
- Risso, J. F. (2016). *Teacher's and supervisor's perception of current and experiences*. Retrieved January -16, from <http://www.lib.umi.com/dissertations/fulleit/3118327>

การส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเขตชุมชน

อุตสาหกรรม : บริบทคณะสงฆ์วัดโป่งไผ่ ตำบลท่าตูม

อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี

**Promotion of Buddhist education for lifelong learning in industrial areas
: Context of the Buddhist monks of Pong Phai Temple Tha Tum
Subdistrict, Si Maha Phot District, Prachinburi Province**

¹ณัฐพัชร สายเสนา, ²เริงวิชญ์ นิลโคตร,

³อภิชาติ หาจัตรัส, ⁴สิรินพร หาจัตรัส และ ⁵วิลาวณีย์ จารุอรียานนท์

^{1,3,4,5} มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ² มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

¹Natthapat Saisena, ²Reongwit Nilkote,

³Apicharti Hajaturus, ⁴Sirinporn Hajaturus and ⁵Wilawan Jaruariyanon

^{1,3,4,5} Chandrakasem Rajabhat University, Thailand

²Rambhai Barni Rajabhat University, Thailand.

Corresponding Author, E-mail : praewpanprajakko@gmail.com

บทคัดย่อ

สังคมไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ซึ่งพัฒนาการพระพุทธศาสนาได้เจริญเติบโตมาพร้อมๆ กับประวัติศาสตร์ของสังคมไทย มีการผสมผสานกลมกลืนกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในทุกๆ ด้านของคนไทยทุกระดับชั้นจนไม่สามารถที่จะแยกออกจากกันได้ ความเจริญเติบโตหรือความเสื่อมของพระพุทธศาสนา นับว่ามีผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทย ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนาประเทศสู่ความทันสมัยส่งผลกระทบอย่างมากกับวัดต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ถูกพัฒนาขึ้นจนกลายเป็นเขตเมืองเกิดการเคลื่อนย้ายประชากรต่างถิ่นเพื่อมาใช้แรงงานในเขตอุตสาหกรรม มีการผสมผสานประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้นบทบาทของพระสงฆ์จึงต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ มีการปรับตัวและพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมพระพุทธศาสนาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตชุมชนใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเขตชุมชนอุตสาหกรรมซึ่งมีบริบทที่แตกต่างกับชุมชนแบบดั้งเดิม ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนรุ่นใหม่ให้หมั่นศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาผ่านช่องทางการสื่อสารใหม่ๆ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติธรรมตามโอกาสที่สอดคล้องกับภารกิจของสถานที่ทำงาน การรณรงค์และ

* วันที่รับบทความ : 6 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่แก้ไขบทความ 26 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 28 กุมภาพันธ์ 2567

ส่งเสริมกิจกรรมตามประเพณีทางศาสนาและวันสำคัญของประเทศ และพัฒนาเครือข่ายเพื่อส่งเสริมพุทธศาสนาในองค์กรระดับท้องถิ่น

คำสำคัญ: พระพุทธศาสนา; การเรียนรู้ตลอดชีวิต; เขตชุมชนอุตสาหกรรม

Abstracts

Thai society has Buddhism as the state religion and the development of Buddhism has grown along with the history of Thai society. It is so harmonious with the lifestyle of all levels of Thai people that it cannot be separated. The growth or decline of Buddhism has an impact on Thailand's society and culture. In the midst of the country's transition from development to modernization, there has been a significant impact on the temples located in the area that have been developed into urban areas. The movement of foreign populations to use labor in industrial areas. There is a mix of different traditions and cultures. Therefore, the role of monks must change according to the situation, adapt and develop guidelines for promoting Buddhism in order to achieve lifelong learning and in line with the new community lifestyle that has emerged.

The purpose of this paper is to present guidelines for promoting lifelong learning of Buddhist education in industrial areas that have a different context from traditional communities. The results of the study reflect that the promotion of Buddhism education for lifelong learning has important components: encouraging the new generation of Buddhists to keep learning about Buddhism through new communication channels, organizing activities to promote Dhamma practices on occasion in line with the mission of the workplace, campaigning and promoting activities according to religious traditions and important days of the country, and developing networks to promote Buddhism in local organizations.

Keywords: Buddhism; Lifelong Learning, Industrial Community Area

บทนำ

การพัฒนาประเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความอยู่ดีกินดีเป็นความมุ่งหมายของแต่และประเทศ เนื่องจากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศให้เท่าเทียมกับนานาชาติและเพื่อพัฒนาสังคมให้อยู่อย่างมีความสุขได้ ความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้จากแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ซึ่งเป็นแผนสืบเนื่องจากแผนยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย สาระสำคัญจากแผนดังกล่าวได้ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศ ซึ่งมีความครอบคลุมถึงหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อให้ทุกองคาพยพได้ขับเคลื่อนภารกิจให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และมิติการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการที่จะนำพาประเทศเข้าสู่การเป็นสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 พร้อมๆ กับนานาชาติ (คณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560: 2) สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ซึ่งเป็นแผนมุ่งส่งเสริมคุณธรรมในการการพัฒนาประเทศ ได้กำหนดแนวทางเพื่อนำสู่ความเป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์” โดยการส่งเสริมให้คนไทยมีพฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรม “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” มุ่งส่งเสริมคุณธรรมที่คนไทยอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ภายใต้หลักทางศาสนาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม และประเทศไทยปลอดทุจริตและประพฤติมิชอบ” เพื่อพัฒนาประเทศให้มั่นคงในมิติคุณธรรม มีคุณธรรมเป็นหลักยึดถือและปฏิบัติ รวมทั้งพัฒนาคุณธรรมในสังคมไทยให้ปรากฏชัดและเป็นรูปธรรม (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2565) การพัฒนาทุนทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้เป็นบุคลากรของประเทศที่มีความสมบูรณ์พร้อมและพัฒนาประเทศให้เกิดความยั่งยืนต่อไปได้เป็นโจทย์สำคัญที่ต้องมีการศึกษาและพัฒนาให้สอดคล้องสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตหรือการศึกษาตามอัธยาศัยจะเป็นแนวทางหนึ่งที่สำคัญในการหนุนเสริมให้เป็นบุคลากรที่สมบูรณ์พร้อมได้ ทั้งด้านการเน้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ตามศักยภาพความพร้อมและโอกาสจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและแท้จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565: 61)

พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของสังคมและวัฒนธรรมไทยมาเป็นระยะเวลายาวนาน หลักธรรมทั้งธรรมและวินัยมีความเกี่ยวเนื่องกับพระสงฆ์และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นพื้นฐาน วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนโดยเฉพาะด้านการศึกษา และเป็นสมบัติของสมาชิกทุกคนในชุมชน บทบาทของพระสงฆ์และวัดจึงทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่สมาชิกทุกคน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต), 2548: 3) อย่างไรก็ตามในสถานการณ์ปัจจุบันภายใต้แนวทางการพัฒนาประเทศสู่ความทันสมัย หลายพื้นที่ของประเทศได้เปลี่ยนจากชุมชนแบบดั้งเดิมเป็นชุมชนเมืองอย่างสมบูรณ์ รวมถึงชนชนดั้งเดิมหลายพื้นที่ที่กลายสภาพเป็นพื้นที่เขตอุตสาหกรรม มีการเคลื่อนย้ายกลุ่มประชากรจากหลายภูมิภาคเข้ามาเพื่อมาประกอบอาชีพส่งผลให้เกิดเป็นชุมชนเมือง และเกิดวิถีวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตที่หลากหลายเป็นสังคมผสมผสานวัฒนธรรม พระสงฆ์ในฐานะที่เป็นผู้นำชุมชนเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ และเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของสังคมจะต้องเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการตนเองให้เข้าใจและการเรียนรู้ให้เข้ากับสังคมยุคใหม่ (พระสมุห์วศิน วิสุทฺโธ, 2564: 203) การเข้าใจถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงแบบรู้เท่าทันและปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ของพระสงฆ์จะเป็นการสร้างคุณูปการต่อการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาให้สอดคล้องกับยุคสมัยและดำรงอยู่คู่กับสังคมต่อไปได้

จังหวัดปราจีนบุรีเป็นเมืองสำคัญทางการเมืองการปกครองในภาคตะวันออกของประเทศไทยตั้งแต่อดีต ตามประวัติศาสตร์เป็นพื้นที่ปรากฏหลักฐานว่ามีร่องรอยความเจริญมาตั้งแต่สมัยโบราณเมื่อประมาณ 2,000- 2,500 ปี พบวัตถุโบราณที่แสดงให้เห็นถึงการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนโบราณในภูมิภาคใกล้เคียงและประเทศอินเดีย เช่น ลูกปัดแก้วแบบอินโด-แปซิฟิกส์ ลูกปัดหิน คาร์เนเลียน เป็นต้น แหล่งโบราณที่สำคัญๆ

ได้แก่ บ้านกระทุ่มแพ้ว ตำบลกระทุ่มแพ้ว อำเภอบ้านสร้าง บ้านหนองอ้อ ตำบลดงพระราม อำเภอเมืองปราจีนบุรี และบ้านดงชัยมัน ตำบลประจันตคาม เป็นต้น ในพื้นที่ยังพบชิ้นส่วนกลองมโหระทึก (Bronze Drum) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงโบราณวัตถุในวัฒนธรรมดองซอน (Dong Son) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมของชุมชนในเขตทางตอนใต้ประเทศจีนและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้แล้วพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรียังมีซากเมืองโบราณที่เรียกว่า “เมืองศรีมโหสถ” ในพื้นที่อำเภอศรีมหาโพธิ์ซึ่งปรากฏซากโบราณในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาซึ่งเป็นหลักฐานแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของชุมชนโบราณในอดีต ปัจจุบันพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรีถูกพัฒนาเป็นพื้นที่ภายใต้แนวแกนระเบียงเศรษฐกิจด้านใต้ (Southern Economic Corridor) เชื่อมโยงประเทศกัมพูชาและเวียดนาม เป็นพื้นที่ที่มีบทบาทสำคัญในการรองรับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (Eastern Sea Board: ESB) ส่งผลให้พื้นที่จังหวัดปราจีนบุรีมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมสะอาด ระบบการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ ปี พ.ศ.2560 มีโรงงานทั้งหมด 964 โรง พื้นที่อุตสาหกรรมหลักตั้งอยู่ 2 อำเภอหลัก คือ อำเภอกบินบุรี และอำเภอศรีมหาโพธิ์ (สำนักงานจังหวัดปราจีนบุรี, 2565: 1, 12, 32) ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม จังหวัดปราจีนบุรีมีประชากรนับถือศาสนาหลัก 3 ศาสนาคือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 98 นอกนั้นนับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลาม ในส่วนพุทธศาสนามีวัดจำนวน 410 แห่ง มีสำนักเรียนปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลี รวม 284 แห่ง และโรงเรียนปริยัติสามัญ 1 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอประจันตคาม (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2566) พื้นที่จังหวัดปราจีนบุรีจากภาพสะท้อนผลการพัฒนาในฐานะเป็นพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจของประเทศส่งผลให้พื้นที่จังหวัดเกิดการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด (Exponential Growth) บริบทของชุมชนถูกพัฒนาเป็นชุมชนเมืองและเกิดปัจจัยหลายด้านเข้ามาเกี่ยวข้อง (multi-functional agency) เช่น ทรัพยากรในท้องถิ่นที่เสื่อมโทรม ขยะที่เพิ่มปริมาณมากขึ้น การจราจรที่ติดขัด ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานที่พัฒนาไม่เท่าทัน ปัญหาทางประเพณีและวัฒนธรรม การสืบสานประเพณีที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพความเป็นชุมชนที่เปลี่ยนแปลง เป็นต้น ส่งผลให้หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา สังคม วัฒนธรรม และการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่างๆ รวมถึงองค์กรทางพระพุทธศาสนาทุกระดับต้องมีการปรับตัวบทบาทหน้าที่ตามภารกิจเพื่อให้เท่าทันสถานการณ์

จากความสำคัญและประเด็นปัญหาดังได้ศึกษาข้างต้น บทความนี้คณะผู้ศึกษามุ่งนำเสนอบทเรียนการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเขตชุมชนอุตสาหกรรมได้เจาะจงเลือกบริบทคณะสงฆ์วัดโป่งไผ่ ตำบลท่าตูม อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชนเกษตรดั้งเดิมและถูกพัฒนามาเป็นเขตชุมชนอุตสาหกรรมอย่างสมบูรณ์ พระสงฆ์ในพื้นที่มีบทบาทอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติศาสนกิจและส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษาจากบทความนี้จะเป็แนวทางส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพื้นที่อื่นๆ ที่มีบริบทและประเด็นปัญหาใกล้เคียงกันต่อไป

การจัดการศึกษาแนวพุทธ : การศึกษาตามธรรมชาติและเพื่อการรู้ตลอดชีวิต

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มุ่งให้ความสำคัญกับเหตุและผล มีความเป็นธรรมชาติของธรรมชาติสรรพสิ่งทุกอย่างล้วนเป็นความจริงที่ดำรงอยู่ตามธรรมชาติ หลักธรรมต่างๆ ล้วนแล้วเป็นสิ่งที่มียุ่แล้วตามธรรมชาติ พระพุทธเจ้าจะอุบัติหรือไม่ทุกอย่างก็ล้วนมียุ่ตามธรรมชาติ ตามเหตุผลดังกล่าวมาแล้วนั้น การจัดการศึกษาแนวพุทธจะต้องเป็นไปตามตามความจริงของธรรมชาติ การสอนตามพระพุทธศาสนามุ่งการสอนหรืออธิบายไปตามธรรมชาติ เปิดกว้างให้มีการถกเถียงหากเห็นว่าไม่เป็นจริง ไม่บังคับ สอนเพื่อดูว่าชีวิตเป็นอย่างไร ดำรงอยู่ท่ามกลางธรรมชาติอย่างไร มีความเป็นไปที่เรียกว่าธรรมชาติของมันเป็นอย่างไเพื่อให้ชีวิตมนุษย์พัฒนาอยู่ได้ดีในท่ามกลางสิ่งแวดล้อมต่างๆ ควรดำเนินชีวิตอย่างไร ตามเรียนรู้ถึงความจริงทั้งของโลกและชีวิต จากนั้นมาจัดระบบพัฒนาให้คนอยู่ได้อย่างดีท่ามกลางความเป็นจริงอย่างนั้น (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต), 2548: 2-3) บนหลักการพื้นฐานแล้วพระพุทธศาสนาถือว่าการดำรงชีวิตของมนุษย์นั้นจะต้องประสบกับความขัดข้องปรวนแปร เตือนร้อนลำบาก เจ็บปวด สูญเสีย พลัดพราก และเกิดปัญหาชีวิตต่างๆ สถานะที่เกิดขึ้นนี้คือ “ความทุกข์” เป็นสิ่งที่มียุ่ มนุษย์จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้อง ไม่ว่ามนุษย์จะต้องการหรือไม่ต้องการ จะยอมรับว่ามียุ่หรือไม่ยอมรับ หรือแม้จะเป็นหน้าหนืออย่างไรก็ตาม ดังนั้น ในด้านการศึกษาแล้วภารกิจสำคัญของการศึกษาตามพุทธศาสนาคือการฝึกอบรมบุคคลให้พัฒนาปัญญาให้เกิดความรู้ในข้อเท็จจริงและสภาวะของสิ่งทั้งหลายตามที่ควรจะเป็น และสามารถที่จะจัดการกับสิ่งเหล่านั้นตามที่ควรจะเป็น ให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนและสังคม โดยเมื่อเกิดปัญหาแล้วภารกิจของผู้สอนและการให้การศึกษาทั้งหลายจึงเป็นเพียงผู้ชี้ทางหรืออำนวยความสะดวก ช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้รับการศึกษามอบรมดำเนินเข้าสู่ปัญญา สิ่งที่ดีที่สุดที่ผู้สอนจะทำได้ก็คือ ตั้งใจช่วยเหลือ พยายามสรรหาอุบาย กลวิธี และอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะหนุนเสริมให้กับผู้เรียนได้ให้เข้าถึงปัญญาอย่างที่ได้ผลดีที่สุด หรือเกิดความเป็น “กัลยาณมิตร” (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต), 2562: 4, 6-7) นอกจากนี้แล้ว พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และการฝึกฝนอบรม ส่วนชีวิตที่ขาดการพัฒนาและอบรมตนเองจะเป็นชีวิตที่หย่อนสมรรถภาพและไร้ประสิทธิภาพชีวิตที่มีการศึกษาย่อมมีสมรรถนะภาพและประสิทธิภาพในการปรับตัวและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองได้ ดังนั้นการศึกษาตามแนวพุทธจึงเป็นกระบวนการที่จะทำให้ชีวิตหลุดพ้นจากอำนาจครอบงำของสิ่งแวดล้อม และมีความเป็นใหญ่ในตัว ในการดำรงอยู่ และส่วยประโยชน์จากการดำรงอยู่นั้น (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต), 2556: 8)

ความสามารถในการมีชีวิตที่ดีได้นั้นจะต้องดำรงชีวิตให้ดีและต้องมีการศึกษา การศึกษาเป็นเรื่องตลอดชีวิตและตลอดเวลา ตามหลักการศึกษาในพระพุทธศาสนาแล้วสรุปย่อได้ว่าระบบการศึกษาหรือการฝึกฝนพัฒนานคนเพื่อให้มีการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องในหลักไตรสิกขา ประกอบด้วย “ศีลสิกขา” คือข้อปฏิบัติสำหรับใช้อบรมทางด้านความประพฤติ “จิตสิกขา” คือ ข้อปฏิบัติสำหรับอบรมจิตให้เกิดสมาธิ และ “ปัญญาสิกขา” คือ ข้อปฏิบัติสำหรับอบรมปัญญาให้รู้แจ้งตามความเป็นจริง (พระมงคลธรรมวิธาน และคณะ, 2562)

และด้วยวิถีชีวิตในพระพุทธศาสนานั้นคือการศึกษา ดังนั้น การพัฒนาชีวิตเป็นสิกขาคือเป็นการศึกษา วิถีชีวิตในพระพุทธศาสนาจึงเป็นวิถีชีวิตแห่งการศึกษาหรือที่ปัจจุบันเรียกว่า Lifelong Education แปลว่า การศึกษาตลอดชีวิต (พระครูโสภาสนนทกิตติ์ (ศักดิ์ดา โสภาโส) และพระมหาญาณวิวัฒน์ ฐิตวฑฒโน (บุตดา วงษ์), 2562: 47) ในบริบทของการจัดการศึกษาของประเทศไทยปัจจุบัน “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” ได้เป็นกลไกหนึ่งในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของประชาชน ทั้งนี้เพื่อวางรากฐานให้กับคนไทยเป็นผู้ที่พร้อมที่จะเรียนรู้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกดังปรากฏในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 แผนแม่บทภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ พระพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 รวมถึงแผนยุทธศาสตร์เพื่อรองรับแผนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้ขับเคลื่อนงานสู่เป้าหมาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564 :16-23) การศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาแบบผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เกิดจนตาย เสริมศักยภาพคนในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้สามารถอยู่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงให้ได้ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ความเป็นชุมชน: ลักษณะพื้นฐานเพื่อการศึกษาเบื้องต้น

ระบบสังคมไทยประกอบด้วยองค์ประกอบหลักๆ ที่สำคัญ ได้แก่ บทบาท สถานภาพของสมาชิกในสังคม ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม ทั้งหมดเป็นบรรทัดฐานของการดำเนินชีวิตของสมาชิกในสังคมนั้นๆ ชุมชนเป็นสถาบันหนึ่งในสังคม ความสำคัญของการเป็นสถาบันคือการมีโครงสร้าง มีระบบ มีบทบาทหน้าที่ และต้องมีการระบุสิ่งเหล่านี้ไว้อย่างชัดเจนเป็นที่รับรู้ของสมาชิกทั่วไป และสมาชิกจะต้องทำหน้าที่เหล่านั้น หากสามารถปฏิบัติได้ดีมีคุณภาพ ความเจริญก้าวหน้า และความผาสุกหรือการมีคุณภาพชีวิตที่ดีย่อมเกิดกับชุมชนนั้น (สุรพล พยอมแย้ม, 2556: 23) ปัจจุบันในด้านลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมสามารถแบ่งลักษณะชุมชนโดยสังเขป เป็น 3 ส่วน คือ (1) *ลักษณะชุมชนชนบท (Rural Community) หรือชุมชนขั้นต้น (Primary Community)* เป็นชุมชนมีความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิ (primary relationship) สมาชิกในชุมชนมีความรู้จักมักคุ้น สนิทสนม มีความผูกพัน วิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ไม่มีพิธีรีตองมากนัก ไม่ถือเอาถือเอาทุกคนเป็นพวกเดียวกัน ซึ่งชุมชนลักษณะนี้หากพิจารณาระยะเวลาที่กลุ่มบุคคลที่มาอาศัยอยู่ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ “*ชุมชนท้องถิ่น*” เป็นชุมชนที่มีความผูกพัน วิถีชีวิต วัฒนธรรม ความเชื่อ ความสนใจ หรือผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทางภูมิศาสตร์แห่งใดแห่งหนึ่งในมิติใดมิติหนึ่งร่วมกัน ดังนั้น ชุมชนท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องของความสัมพันธ์และคุณค่าต่างๆ ที่ชุมชนมีอยู่กับพื้นที่ และ “*ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม*” เป็นชุมชนท้องถิ่นที่ยังมีความเป็นพื้นบ้าน (indigenous people) และมีการดำเนินชีวิตแบบดั้งเดิมสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่สืบสืบทอดมาแต่เดิมเอาไว้ โดยบุคคลที่รวมตัวกันนั้นมีความสามารถดั่งกล่าวในระดับที่สูง (ดำรงศักดิ์ แก้วเพ็ง, 2556: 45) ชุมชนบทบทยกถือว่าเป็นฐานรากของสังคมและประเทศที่มี

ความสำคัญ เป็นที่บ่งชี้เฉพาะ ปลุกฝังวิถีชีวิตและวัฒนธรรมให้กับสมาชิกในระยะแรกเริ่ม (2) *ลักษณะชุมชนเมือง (Urban Community)* หมายถึงสถานที่ตั้งถิ่นฐานอันถาวร หนาแน่น และมีขนาดใหญ่ที่มนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม และความเป็นเมือง (*Urbanization*) กระบวนการที่ชุมชนกลายเป็นเมือง หรือการเคลื่อนย้ายของผู้คน หรือการดำเนินกิจการงานเข้าสู่บริเวณเมืองหรือการขยายตัวของเมืองออกไปทางพื้นที่ การเพิ่มจำนวนประชากร หรือในการดำเนินกิจการงานต่างๆ ที่มากขึ้น (อรรถัย กักผล, 2559: 2) ส่วนตามความหมายของการปกครองและการบริหารประเทศหมายถึงเขตเทศบาลซึ่งเป็นชุมชนที่มีประชากรหนาแน่น สามารถมีการปกครองท้องถิ่นสนองตามความต้องการของประชาชน เทศบาลแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล การกำหนดเทศบาลเป็นประเภทใดนั้น ซึ่งอยู่กับจำนวนประชากร ความหนาแน่นของประชากร และรายได้ของเทศบาล (บุญนาค ตีวงกุล, 2545: 9) ลักษณะของชุมชนเมืองจะมีการตั้งถิ่นฐานขนาดใหญ่ มีสิ่งปลูกสร้างที่ถาวร มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภคที่ครบถ้วน เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ มีขนาดประชากรแน่นอน เป็นแหล่งรวมอารยธรรม ศิลปะ และเทคนิควิทยาการ และ (3) *ลักษณะชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท (Semi-Urban, Semi-Society)* หมายถึงชุมชนที่มีลักษณะความสัมพันธ์ในชุมชนแบบที่เป็นชนบทผสมกับหมู่บ้านหรือเมืองเล็ก มักเป็นสภาพที่พบในชุมชนชนบทที่ติดกับเมืองเป็นส่วนใหญ่ โดยมีลักษณะเป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท รูปแบบการดำเนินชีวิต วัฒนธรรม รวมถึงการปฏิสัมพันธ์เชิงสังคมอื่นๆ จะมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่มีความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันมาแบบการแข่งขัน การมีส่วนร่วมของกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมลดน้อยลงไป การดำเนินชีวิตตั้งอยู่บนการทำมาหากินในรูปแบบสังคมเมืองหรือองค์กรเป็นหลัก (ทัศนาศ พงศ์การกิจ, 2558 : 7-15) พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศูนย์กลางของการศึกษาและเรียนรู้บนวิถีของชุมชน ความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่สอดแทรกอยู่ในวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนจะสะท้อนให้เห็นจากการเป็นต้นทุนที่สำคัญของชุมชน (*Social Capitals*) เช่น ประวัติศาสตร์ของวัด กิจกรรมผาผนัง ภาพเล่าเรื่องวรรณคดีทางพระพุทธศาสนา นิทรรศการการต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงวิถีการประกอบอาชีพของชุมชนท้องถิ่น (ณัฐพร สิงห์สร และคณะ, 2566) นอกจากนี้แล้ว บทหลักการพื้นฐานของพระพุทธศาสนาที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของคน ชุมชน องค์กร และสังคม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุข พระพุทธศาสนาได้เป็นอัตลักษณ์และแนวปฏิบัติด้านต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะที่สังคมไทยได้รับรู้ถึงความเป็น “บ ว ร” กล่าวคือ บ้าน วัด รัฐ (หน่วยงานภาครัฐ) ที่เป็นเสมือนกลไกการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนในด้านต่าง ๆ ซึ่งที่สอดคล้องกับบริบทและวิถีการดำเนินชีวิตอย่างชุมชนฐานราก (นิภาวรรณ เจริญลักษณ์ และคณะ, 2566) กล่าวได้ว่าพระพุทธศาสนามีความเป็นชุมชน และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนในทุกๆ ด้าน

การแบ่งลักษณะของความเป็นชุมชนจะลักษณะที่หลากหลาย บทความนี้มุ่งนำเสนอเพื่อนำเสนอเพียงสังเขปให้เป็นพื้นฐานของการศึกษาจุดมุ่งหมายคือการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเขตชุมชนอุตสาหกรรม นอกจากนี้แล้วยังเป็นฐานคิดที่จะวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Change) และการเปลี่ยนแปลงองค์กร (Social Organization) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการศึกษาบริบทชุมชนในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

ประสบการณ์การส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาพื้นที่ชุมชนอุตสาหกรรม: บริบทคณะสงฆ์วัดโป่งไผ่

สภาพบริบทของพื้นที่ตำบลท่าตูม อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี จากข้อมูลบริบทพื้นที่ (องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูม, 2566) ปัจจุบันพบว่าด้านการปกครองตำบลท่าตูมแบ่งเขตพื้นที่ทั้งหมด 10 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้นจำนวน 18,202 คน แบ่งเป็น ชาย 8,866 คนและเพศหญิง 9,336 คน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 21,005 คน ในส่วนของการจัดการศึกษามีสถานศึกษาในพื้นที่ทั้งหมด 5 แห่ง มีตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนต้น (โรงเรียนขยายโอกาส) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) ซึ่งจัดการศึกษารองรับบุตรหลานของประชาชนในพื้นที่จำนวน 6 แห่ง ด้านการประกอบอาชีพโดยเฉพาะเกษตรกรรมซึ่งเป็นอาชีพดั้งเดิมของชุมชนในพื้นที่ อาชีพที่สำคัญคือการทำนา ทำสวน (ส้มโอ มะม่วง และกระเทียม) นอกจากนี้แล้วยังมีการปลูกมันปะหลังเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว โดยในพื้นที่มีแม่น้ำปราจีนบุรีไหลผ่านครอบคลุมพื้นที่หมู่ 5 หมู่บ้าน ส่งผลให้สามารถทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง ในด้านศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมในพื้นที่พบว่าประชาชนร้อยละ 98 นับถือศาสนาพุทธ ในพื้นที่มีวัดในพระพุทธศาสนาจำนวน 6 แห่ง ได้แก่ วัดป่าทรงธรรม วัดหลังถ้ำ วัดบุดายไบ วัดเขาดินฐิตปัญโญ วัดโป่งไผ่ และวัดศรีโพธิมาลัย ปัจจุบันวัดในพื้นที่มีพระครบทุกวัด มากน้อยตามบริบทของวัด ดังการสนทนา “โดยทั่วไปจะไม่ต่ำกว่า 5 รูปต่อวัด ได้รับกฐินทุกวัน จะมีเยอะหน่อยตอนเข้าพรรษา ประมาณ 3-5 รูป อยู่ในเกณฑ์นี้ ส่วนมากจะเป็นคนต่างถิ่นที่เขามาทำงานและลาบวชจากที่ทำงาน ประมาณ 15 วัน ฝึกเป็นนาคอย่างน้อย 3 วัน” (แกนนำชุมชนท่านที่ 1, 2566: สัมภาษณ์) ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่คือการได้รับผลกระทบจากการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจากเมืองเกษตรกรรมสู่เมืองอุตสาหกรรม เกิดการอพยพการย้ายถิ่นของแรงงานจำนวนมาก โดยเฉพาะแรงงานที่ขาดทักษะ (unskilled Labor) ส่งผลให้เกิดชุมชนแออัด อาชญากรรม การสาธารณสุข ปัญหาสิ่งแวดล้อม ระบบจราจร โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น การเบียดเบียนทางวัฒนธรรม เป็นต้น (ศิริวุฒิ วรรณทอง, 2563: 29) อย่างไรก็ตาม หน่วยงานในพื้นที่ต่างตระหนักถึงพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่และประชากรที่เข้ามาใช้แรงงานในเขตพื้นที่อุตสาหกรรมดังจะเห็นได้จากนโยบายและกิจกรรมต่างๆ รวมถึงคณะสงฆ์ในพื้นที่ซึ่งเป็นผู้ทางจิตวิญญาณและเผยแผ่พระพุทธศาสนา

วัดโป่งไผ่เป็นวัดประจำหมู่บ้านโป่งไผ่ ตั้งอยู่เลขที่ 109 อยู่หมู่ที่ 7 ตำบลท่าตูม อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี มีเนื้อที่ทั้งหมด 7 ไร่ 1 งาน 52 ตารางวา ตั้งอยู่ท่ามกลางกลางชุมชนอุตสาหกรรม สังกัดมหานิกาย ตามประวัติการบอกวัดถูกก่อตั้งเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ.2531 โดยนายจ้อย นางภู บัวอ่อน เป็นผู้บริจาค และตั้งชื่อว่า “วัดโป่งไผ่” ตามสภาพนิเวศวิทยาเดิมของพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นหนองน้ำ สภาพเป็นดินเค็ม หรือที่ชุมชนเรียกว่า “โป่งดิน” ส่งผลให้เป็นพื้นที่ที่สัตว์น้อยใหญ่ลงมากินดินโป่งและน้ำในหนองเป็นอาหาร และสภาพโดยรอบเป็นผืนนาชนิดขึ้นรอบๆ บริเวณหนองน้ำซึ่งห่างจากที่ตั้งของวัดประมาณ 500 เมตร ชุมชนจึงได้ตั้งชื่อว่า “วัดโป่งไผ่” โดยได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ.2537 ในปี พ.ศ. 2565-2566 มีพระสงฆ์ทั้งหมด 7 รูป ปัจจุบันมีพระครูศรีเมตตาภรณ์ (พระมหาสมคิด เมตตาจิตโต: ปธ.6, นักรธรรมเอก, พธ.บ) เป็นเจ้าอาวาส และเจ้าคณะตำบลหัวหว้าเขต 1 อีกตำแหน่ง วัดโป่งไผ่เป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนในพื้นที่มาตั้งแต่ยังเป็นชุมชนชนบทดั้งเดิมและพัฒนาความเจริญขึ้นพร้อมๆ กับการเป็นชุมชนเมืองจากการพัฒนาเขตพื้นที่อุตสาหกรรม ในปี พ.ศ.2537 (ค.ศ.1994) ตามนโยบายภาครัฐที่มุ่งส่งเสริมให้พื้นที่จังหวัดปราจีนบุรีเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งใหม่ และเกิดโครงการเขตส่งเสริมการลงทุนหรือ BOI Zone 3 ผลสืบเนื่องดังกล่าวได้ส่งผลให้พื้นที่ได้รับการพัฒนาเป็นเขตพื้นที่อุตสาหกรรมเต็มรูปแบบ โดยในปี 2565 ปรากฏมีโรงงานในพื้นที่อุตสาหกรรมในพื้นที่ตำบลท่าตูมจำนวน 158 แห่ง ธนาครจำนวน 9 แห่ง โรงแรมในพื้นที่จำนวน 8 แห่ง อพาร์ตเมนต์ 14 แห่ง เกิดบ้านเช่า และห้องพักรองรับผู้เข้ามาทำงานเป็นจำนวนมากในพื้นที่ ซึ่งทั้งหมดมีการเคลื่อนย้ายประชากรเข้ามาทำงานในพื้นที่มากกว่า 40,000 คน ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ส่งผลให้พระสงฆ์ในพื้นที่ต้องปรับตัวทั้งด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา แนวทางการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาที่มุ่งให้พุทธศาสนิกชนได้เรียนรู้พระพุทธศาสนาด้วยตนเองและสามารถน้อมนำไปเป็นหลักในการดำเนินชีวิตตามบริบทของแต่ละคนได้ จากผลการศึกษาได้สะท้อนให้เห็นแนวทางการส่งเสริมพระพุทธศาสนาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Education) ในบริบทของเขตชุมชนอุตสาหกรรมที่จะต้องยึดหลักที่เป็นแนวทางของพระพุทธศาสนาไว้ และต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่างๆ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง สรุปลได้ตามลำดับได้ ดังนี้

1. ไตรยางคศึกษาหัวใจการพื้นฐานที่สำคัญในการส่งเสริมการศึกษา คณะสงฆ์วัดโป่งไผ่โดยการนำของพระครูศรีเมตตาภรณ์ (พระมหาสมคิด เมตตาจิตโต) ซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านการสอนสังคมศึกษา(พุทธศาสตรบัณฑิต) จากมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงฆ์ และเป็นอดีตพระธรรมทูตซึ่งมีประสบการณ์ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากประเทศสหรัฐอเมริกา ด้วยประสบการณ์และความรอบรู้ทางพระพุทธศาสนาและการบริหารคณะสงฆ์เป็นต้นทุนที่ดี แนวทางการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ยึดหลักสำคัญคือ “ไตรสิกขา” ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาตามพระพุทธศาสนา ซึ่งพิจารณาตามความหมายแล้ว “สิกขา” มีความหมายถึงการฝึกฝน การอบรมและพัฒนาตนเอง รู้จักคัดเลือกสิ่งที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ ไตรสิกขา โดยความหมาย หมายถึงหลักการ

สำหรับศึกษา เป็นหลักพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการศึกษาที่ข้อปฏิบัติและข้อที่พึงจะต้องศึกษา และการฝึกฝนอบรมตนในเรื่องที่พึงศึกษา 3 องค์ประกอบ *ประการแรก “อิทธิลสิกขา”* หมายถึง การศึกษาเรื่องศีล ในส่วนนี้มีความหมายครอบคลุมถึงการอบรมปฏิบัติให้ถูกต้องดีงาม ให้ถูกต้องตามหลักข้อปฏิบัติสำหรับความเป็นทีมในการทำงาน ความรับผิดชอบต่องานของตนเอง (จุลศีล) หลักการปฏิบัติที่เป็นกฎระเบียบเฉพาะขององค์การ (มัชฌิมศีล) และระเบียบข้อปฏิบัติ รวมถึงแนวปฏิบัติที่ต้องอยู่ในระเบียบของกฎหมายบ้านเมือง นโยบายสำคัญทั้งในระดับสถานการณ์ปกติและไม่ปกติ เช่น สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัส เป็นต้น ตลอดถึงปฏิบัติอยู่การอบรมด้านพัฒนาจิตใจเพื่อให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขกับการทำงาน (มหาศีล) *ประการที่สอง “อิทธิจิตตสิกขา”* ตามความหมายแล้วมุ่งถึงเรื่องของการอบรมและพัฒนาด้านใน (จิต) เป็นการอบรมและพัฒนาจิตใจให้สามารถนำไปสู่ความสงบ เกิดความมั่นคง และสมาธิ ในด้านการบูรณาการและประยุกต์ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ความสามารถที่จะบริหารจัดการใจของตนเองหรือสามารถที่จะฝึกสมถกรรมฐานทำจิตให้สบาย หายเครียด และเกิดความสุขในการทำงานและอยู่ในครอบครัวได้ และ *ประการที่สาม “อิทธิปัญญาสิกขา”* ตามความหมายแล้วคือการศึกษาเรื่องปัญญาอบรมตนให้เกิดปัญญาแจ่มแจ้ง ในมิติของการพัฒนาตนเองแล้ว อาจประยุกต์เชิงเป้าหมายของการพัฒนาตนเองให้สามารถที่จะทำงานได้อย่างบรรลุเป้าหมายตามภารกิจของตนเองในแต่ละวันโดยประการสำคัญที่สุดคือต้องสามารถที่จะสร้างความสุข ความภาคภูมิใจในการทำงานได้ด้วย หลักไตรสิกขาถือว่าเป็นหลักการที่พระสงฆ์จะต้องมีความเข้าใจ และยึดเป็นหลักการพื้นฐานที่จะประยุกต์สู่การเผยแผ่พระพุทธศาสนาสำหรับการดำเนินชีวิตให้ได้

อย่างไรก็ตาม การศึกษาและยึดหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่พระสงฆ์จะต้องตระหนักถึงหลักธรรมและรู้จักประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม การเทศนาและเผยแผ่พระศาสนาจะไม่เหมือนรูปแบบจะปรับให้สอดคล้องกับพุทธศาสนิกชนรุ่นใหม่ที่เข้ามาทำงาน เป็นการผสมผสานเหตุการณ์ปัจจุบันมากขึ้นให้เข้ายุคสมัยที่เปลี่ยนไป ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มพุทธศาสนิกชนที่เข้ามาทำบุญหรือทำกิจกรรมในวัดซึ่งส่วนมากจะเป็นวัยทำงาน มีข้อจำกัดเรื่องเวลาที่ต้องเร่งรีบ พระสงฆ์จึงต้องปรับบทบาท คำสอนต้องมีลักษณะสั้น กระชับ เหมาะกับจริตของวัยทำงาน ดังการสัมภาษณ์ว่า “เทศน์จะเป็นการให้คติธรรมให้ได้หลักคิด จะไม่ใช้เวลานานเกินไป สั้น กระชับ เพราะต้องรีบเร่งไปทำงานให้ทัน ลดขั้นตอนพิธีกรรมในการทำบุญ เน้นส่งเสริมให้ทำกิจกรรม การเสียสละจิตอาสา การปฏิบัติสมาธิ เป็นการให้หลักคิดและแนวปฏิบัติด้วยตนเอง ด้วยบริบททางพื้นที่ที่รับเร่งกับการทำงาน” (พระสงฆ์รูปที่ 1, 2566: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 1: พระครูศรีเมตตาภรณ์ (พระมหาสมคิด เมตตาจิตโต, ปธ.6) เจ้าอาวาสวัดโป่งไผ่
ที่มาภาพ: บันทึกโดยคณะผู้วิจัยบทความวันที่ 27 เมษายน พ.ศ.2566

2. การประยุกต์ใช้ต้นทุนทางสังคมและวัฒนธรรม พระพุทธศาสนาได้ชื่อว่าเป็นศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง พระพุทธศาสนาเป็นการเรียนรู้ถึงความจริงตามธรรมชาติ และการศึกษานั้นคือกิจกรรมของชีวิตที่จะต้องศึกษาและพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและมีความสุข และมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ชีวิตให้สอดคล้องกับต้นทุนทางสังคมและวัฒนธรรม (Social capitals) ที่ตนเองพำนักหรืออาศัยประกอบอาชีพ พื้นที่ตำบลท่าตูมมีต้นทุนทางประเพณีและวัฒนธรรมเหมือนกับบริบทของชุมชนประเทศไทยโดยทั่วไป กล่าวคือ มีประเพณี 12 เดือนเป็นพื้นฐาน แม้จะมีการพัฒนาและเปลี่ยนเป็นชุมชนเมืองแต่สิ่งที่ยังคงเป็นต้นทุนที่เป็นรากฐานคือประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งจากการศึกษาพบว่าโดยหลักๆ พื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.1 ประเพณีตามเทศกาล (calendrical rites) คือประเพณี 12 เดือน ได้แก่ ประเพณีบุญเดือน 5 ตรุษสงกรานต์ ประเพณีบุญเดือน 6 ประเพณีเวียนเทียน ประเพณีวันอัฐมีบูชา ประเพณีสลากภัต เดือน 8 ประเพณีเข้าพรรษา เป็นต้น ประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ จะมีกิจกรรมเกี่ยวกับความเชื่อและกิจกรรมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและศาสนาที่แต่ละท้องถิ่นนับถือ การเผยแพร่และกิจกรรมหลักๆ ของคณะสงฆ์วัดโป่งไผ่จะคงวิถีชาวพุทธทั่วไปคือ การทำบุญตักบาตร และการเวียนเทียนในวัดสำคัญ ซึ่งจะมีการประชาสัมพันธ์และเตรียมพื้นที่รองรับพุทธศาสนิกชนเพื่อให้เกิดความสะดวกกับการทำบุญ เช่น การจัดเตรียมสถานที่ เตรียมรูปเทียนดอกไม้ที่ไม่ได้กำหนดการรับบริจาค การเปิด-ปิดโบสถ์ข้างล่างเพื่อรองรับผู้ที่ทำงานกะดึก ดังการสนทนาที่สะท้อนถึงกิจกรรมให้สอดคล้องสถานการณ์ของวัดว่า “อย่างวันสำคัญๆ การเวียนเทียน

ที่นี้ก็จะเปิดโอกาสให้เวียนเทียนได้ตั้งแต่บ่าย ตามความสะดวกของคนทำงาน ปกติเดิมนั้นจะมีแค่ตอนเย็น โบสถ์ก็จะเปิดถึงเวลาประมาณ 4 ทุ่มเพื่อให้คนที่ทำงานรอบดึกได้มีโอกาสไหว้พระ” (พระสงฆ์รูปที่ 2, 2566: สัมภาษณ์)

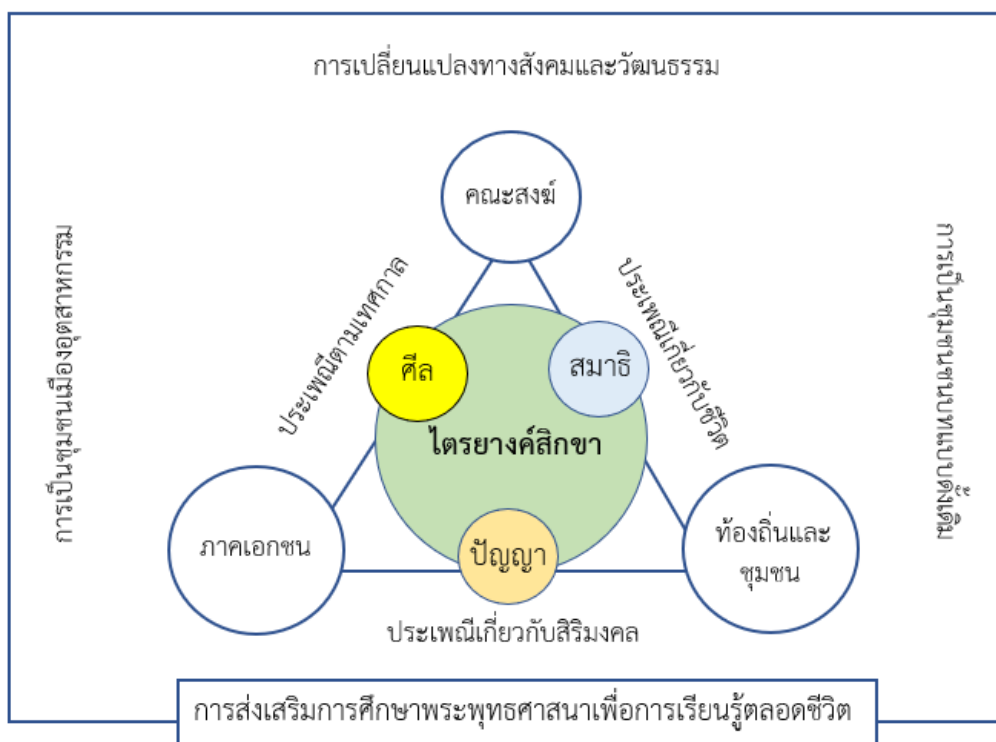
2.2 ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต (*rites of passage หรือ rites of transition*) เป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตั้งแต่เกิดจนถึงเสียชีวิต ทั้งระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน และสังคมภาพรวม เป็นประเพณีที่มุ่งจัดเพื่อในวาระการเปลี่ยนผ่านในช่วงสำคัญๆ ในชีวิต เช่น การเกิด ช่วงการเปลี่ยนจากวัยรุ่นไปสู่ผู้ใหญ่ การบวช การแต่งงาน การขึ้นบ้านใหม่ เปิดบริษัทใหม่ หรือการย้ายงานเปลี่ยนตำแหน่ง เป็นต้น โดยสภาพบริบทที่เป็นเมืองอุตสาหกรรมและประชากรจากพื้นที่อื่นย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานและทำงานในพื้นที่ การทำบุญเกี่ยวกับประเพณีชีวิตโดยเฉพาะการทำบุญอุทิศบุญจะมีมากตามปริมาณของประชากรที่ย้ายเข้ามา การทำบุญจะลดทอนพิธีกรรมและขั้นตอนสั้น กระชับ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจ ดังการสนทนาว่า “การทำบุญอุทิศบุญ จะมีเยอะ มีตลอด ถือว่ามีปริมาณเยอะเมื่อเปรียบเทียบกับเมื่อก่อนตั้งแต่ก่อตั้งวัดมา แต่กิจกรรมจะสั้น เช่น การทำบังสุกุล ถ้าเป็นคนพื้นที่จะนิมนต์ไปที่บ้าน คนจอก็จะนำรูปมา สวดมนต์ และนำรูปกลับบ้านหรือที่พัก ตอนหลักๆ คนพื้นที่นอกชุมชนจะมีเยอะกว่าคนในชุมชน” (พระสงฆ์รูปที่ 1, 2566: สัมภาษณ์)

2.3 ประเพณีเกี่ยวกับสิริมงคล (*festive for social auspiciousness*) การทำบุญและบุญพิธีเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตทั้งเพื่อเป็นขวัญกำลังใจต่อการทำงาน ทำบุญตามวาระหรือโอกาส การทำงานเพื่อเฉลิมฉลอง เป็นต้น ถือเป็นค่านิยมที่เป็นวิถีปกติของสังคมไทยทั้งในชนบทและชุมชนเมือง เป็นการทำบุญที่มุ่งให้เกิดบุญกุศลหนุนเสริมให้มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิตการงาน หรือมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณะ ทั้งหมดล้วนมีพื้นฐานจากความเชื่อจากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ดังกล่าวมาข้างต้น ต้นทุนทางสังคมและวัฒนธรรมโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องพระพุทธศาสนาทั้งหมดล้วนแล้วแต่เป็นกิจกรรมที่อยู่ในวิถีการดำเนินชีวิต พระสงฆ์ในฐานะผู้นำทางจิตวิญญาณในชุมชนสามารถส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาผ่านกิจกรรมต่างๆ ได้ คณะสงฆ์วัดโป่งไผ่ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวและได้รับการกิจเพื่อรองรับศรัทธาให้พุทธศาสนิกชน เช่น การมอบหมายพระสงฆ์บางส่วนเพื่อรองรับบิณฑบาตในบริเวณวัดสำหรับผู้ที่ต้องการทำบุญและรับแรงเข้าทำงานในตอนเช้า การมอบภารกิจเพื่อให้พระสงฆ์ดูแลและเผยแผ่ธรรมให้กับผู้ที่เข้ามาทำบุญในวันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุดบริษัทต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวก ดังการสนทนาถึงบทบาทหน้าที่พระสงฆ์ว่า “การรับบิณฑบาตส่วนหนึ่งจะไปบิณฑบาตตามหมู่บ้านซึ่งเป็นปกติที่จะต้องทำ พระส่วนหนึ่งจะอยู่ที่วัดเพื่อรองรับการบิณฑบาตสำหรับผู้ที่ยังไปทำงาน” (พระสงฆ์รูปที่ 2, 2566: สัมภาษณ์)

3. กลไกการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาในระดับท้องถิ่น หน่วยงานซึ่งจะมีบทบาทเกี่ยวข้องกับระดับท้องถิ่นที่สำคัญในการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาในชุมชนท้องถิ่นซึ่งหากมีการประสานงานและสร้างความรู้ถึงความสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ (1) คณะสงฆ์ ในส่วนของพระสงฆ์ระดับหน่วยปฏิบัติการโดยตรงคือ “วัด” โดยมีเจ้าอาวาส รองเจ้า

อาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส และไวยาวัจกร เป็นผู้ดูแลหลัก ระดับตำบลมีเจ้าคณะตำบลเป็นผู้บังคับบัญชาและดูแล ระดับอำเภอมีเจ้าคณะอำเภอเป็นผู้ดูแล และระดับจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานสูงสุดในพื้นที่ จะมีเจ้าคณะจังหวัดเป็นบังคับบัญชาทั้งหมด การเชื่อมประสานและบูรณาการภารกิจของคณะสงฆ์ และกิจกรรมชุมชนไปพร้อมๆ กันจะส่งเสริมให้การเชื่อมประสานกันได้ (2) *ท้องถิ่นและชุมชน* หมายถึงหน่วยงานระดับท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชน เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล สถานศึกษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ กำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานต่างๆ มีภารกิจในการดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชนอยู่แล้ว การประสานงานและร่วมมือกับท้องถิ่นและชุมชนจะทำให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ เป็นไปด้วยดี และ (3) *ภาคเอกชน* ในพื้นที่เขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบท ภาคเอกชนนับว่าเป็นหุ้นส่วนในการสนับสนุนทรัพยากรในการส่งเสริมการศึกษาทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ทั้งในด้านการอุปโภคและบริโภค และการบริหารจัดการต่างๆ การประสานงานและเชื่อมโยงกับภาคเอกชนจึงมีความสำคัญในการส่งเสริมพระพุทธศาสนาในระดับท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืนได้

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย (1) *การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม* ทั้งปัจจัยระดับมหภาคคือ ด้านการเมือง การปกครอง การศึกษา เศรษฐกิจ พลวัตของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (2) *การเจริญเติบโตของชุมชนเป็นเมืองอุตสาหกรรม* ความเป็นชุมชนดังกล่าวจะมีลักษณะความสัมพันธ์และการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบท การส่งเสริมพระพุทธศาสนาต้องปรับให้สอดคล้องกับภารกิจทั้งขององค์กรต่างๆ ในพื้นที่ และวิถีการทำงานของประชาชน และ (3) *การเป็นชุมชนชนบทแบบดั้งเดิม* หมายถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ดั้งเดิม มีประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ การคำนึงถึงปัจจัยทั้ง 3 ด้านอยู่ตลอดเวลาจะเป็นปัจจัยหนุนเสริมให้การส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตดำเนินไปได้อย่างราบรื่น สามารถสรุปเพื่อเชื่อมโยงองค์ความรู้ได้ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2: หลักพุทธธรรมกับการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ที่มา: พัฒนาโดยคณะผู้เขียนบทความ

สรุป

พระพุทธศาสนามีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นอย่างยิ่งกับวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนชาวไทยทุกช่วงวัย หลักพุทธธรรมเป็นภูมิปัญญาที่ลึกซึ้งมาช้านาน และเป็นรากฐานที่สำคัญในการบ่มเพาะและปลูกฝังบนวิถีการดำเนินชีวิตที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างรอบด้าน พระสงฆ์ในฐานะผู้นำทางจิตวิญญาณของชุมชนเป็นผู้มีบทบาทในการส่งเสริมให้บุคคลเกิดการศึกษาพระพุทธศาสนา และต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้สอดคล้องกับบรรทัดฐาน ค่านิยม อุดมคติในการดำรงชีวิตในสังคมใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น รวมถึงการริเริ่มและพัฒนาโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้พระพุทธศาสนาในการการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตชุมชนใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น บริบทของพื้นที่ตำบลท่าตูม ซึ่งเป็นที่ตั้งของวัดโป่งไผ่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นพื้นที่เมือง (Urban Area) อย่างสมบูรณ์แบบอันเป็นสืบเนื่องจากการพัฒนาเป็นเขตพื้นที่อุตสาหกรรม ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนรุ่นใหม่ ให้หมั่นศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาผ่านช่องทางการสื่อสารใหม่ๆ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติธรรมตามโอกาสที่

สอดคล้องกับภารกิจของสถานที่ทำงาน การรณรงค์และส่งเสริมกิจกรรมตามประเพณีทางศาสนาและวันสำคัญของประเทศ และพัฒนาเครือข่ายเพื่อส่งเสริมพุทธศาสนาในองค์กรระดับท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการประยุกต์ใช้ประโยชน์

พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานที่สำคัญของสังคมและวัฒนธรรมไทย การส่งเสริมการเรียนรู้พระพุทธศาสนาบนฐานคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) จะเป็นการสืบสานวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมให้ดำรงอยู่ นอกจากนี้แล้วยังเป็นแนวทางการเผยแพร่พระพุทธศาสนาให้กับสังคมยุคการเปลี่ยนแปลง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มหาวิทยาลัยสงฆ์ และองค์กรที่เกี่ยวข้องควรศึกษาวิจัยแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ใหม่เพื่อเสริมศักยภาพพระสงฆ์ในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาให้เท่าทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาทบทวนพระสงฆ์ยุคใหม่ที่มีส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาที่บูรณาการไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ชนบทและเขตพื้นที่เมืองของประเทศไทยเพื่อเป็นกรณีศึกษาที่เป็นต้นแบบ (Best Practice) เพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมพระพุทธศาสนาที่หลากหลาย
2. ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาแนวทางการโครงการและกิจกรรมต่างๆ ในการส่งเสริมพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของแต่ละชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการบูรณาการและดำรงอยู่กับชุมชนได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2565). แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- แกนนำชุมชนท่านที่ 1. (29 เมษายน 2566). การส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเขตชุมชนอุตสาหกรรม : บริบทคณะสงฆ์วัดโป่งไผ่ ตำบลท่าตูม อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี. (เริงวิษญู นิลโคตร และคณะ, ผู้สัมภาษณ์)
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). การขับเคลื่อนการศึกษามัธยมศึกษาไทย 4.0 เพื่อการมีงานทำแห่งศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ณัฐพร สิงห์สร และคณะ. (2566). การเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยใช้ชุมชนเป็นฐานตามวิถีพุทธธรรม : กรณีศึกษา วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 8 (4), 315 – 325.
- ดำรงศักดิ์ แก้วเพ็ง. (2556). ชุมชน. สงขลา: บริษัทนำศิลป์โฆษณา จำกัด.

- ทัศนาศ พงศ์การกิจ. (2558). บริบทชุมชนภายใต้สังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*. 9 (1), 7-15.
- นิภาวรรณ เจริญลักษณ์ เริงวิชัย นิลโคตร และคณะ. (2566). การวิจัยและพัฒนาเครือข่ายจิตอาสาในการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มเปราะบางในชุมชน. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 11 (3), 848 – 861.
- บุญนาถ ตีวกุล. (2545). *เมืองและสิ่งแวดล้อม*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระครูโสภาสนนทกิตต์ (ศักดิ์ดา โอภาโส) และพระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฒโน (บุตดาวงษ์). (2562). *แนวคิดทางการศึกษาสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต)*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). อ่างทอง: วรศิลป์การพิมพ์89.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2548). *สู่การศึกษาแนวพุทธ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์สวย จำกัด.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2556). *ปรัชญาการศึกษาของไทย*. สำนักพิมพ์ผลิธัมม์ ในเครือบริษัทสำนักพิมพ์แพรวแอนดโฮม จำกัด.
- พระสงฆ์รูปที่ 1. (29 เมษายน 2566). การส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเขตชุมชนอุตสาหกรรม : บริบทคณะสงฆ์วัดโป่งไผ่ ตำบลท่าตูม อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี. (เริงวิชัย นิลโคตร และคณะ, ผู้สัมภาษณ์)
- พระสงฆ์รูปที่ 2. (29 เมษายน 2566). การส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเขตชุมชนอุตสาหกรรม : บริบทคณะสงฆ์วัดโป่งไผ่ ตำบลท่าตูม อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี. (ณัฐพัชร สายเสนา และคณะ, ผู้สัมภาษณ์)
- พระสมุห์วศิน วิสุทโธ. (2564). พระสงฆ์กับการจัดการตนเองในสังคมยุคใหม่. *วารสารศิลปศาสตร์ราชมงคล สุวรรณภูมิ*. 3 (2), 202-209.
- ศิริวุฒิ วรรณทอง. (2563). แนวทางการพัฒนาจังหวัดปราจีนบุรีสู่ความเป็นเลิศชายขอบ EEC. *วารสารวิชาการมนุษย์และสังคม*. 4 (1), 15-32.
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตโต). (2562). *พุทธวิธีในการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 25). กรุงเทพมหานคร: บริษัท โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์ จำกัด.
- สำนักงานจังหวัดปราจีนบุรี. (2565). *แผนพัฒนาจังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ.2561-2565 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565)*. ปราจีนบุรี: กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อพัฒนาจังหวัด.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2566). รายงานทะเบียนวัด จังหวัดปราจีนบุรี. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2566. แหล่งที่มา: https://data.go.th/dataset/item_8e2a51a9-0472-49be-8ec6-2a4e31ca603b
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2565). *รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2565*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุรพล พยอมแย้ม. (2556). *จิตวิทยาในงานชุมชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บริษัท บางกอก-คอมเทค
อินเตอร์เทรดจำกัด.
- องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูม. (2566). ข้อมูลสภาพทั่วไป องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูม. ออนไลน์. สืบค้น
เมื่อ 15 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา: <https://tt.go.th/public/list/data/index/menu/1144>
- อรรถัย กักพล. (2559). *Urbannization* เมื่อ “เมือง” กลายเป็นโจทย์ของการบริหารจัดการท้องถิ่นสมัยใหม่.
นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- อรศรี งามวิทยาพงศ์ และคณะ. (2559). *พื้นบ้าน คิ่นเมือง*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันอาศรมศิลป์.

The Reviews of Vocal Music Teaching Method Literatures in China

Tan Meng,

Kla Somtrakool and Chinnapat Taipanich

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

In recent years, with the rapid development of China's higher education, vocal music art also occupies a place in higher education and forms a certain scale. Vocal music teaching has reached a certain teaching level for the vocal music of China's career to cultivate high-quality talents. Since the 1950s, all music colleges and universities in the country have established vocal music majors. From this time, Chinese national vocal music has experienced half a century from start to prosperity and established the great cause of Chinese national vocal music. Chinese national vocal music teaching and practice are complementary to each other; we can see from the former study of different periods of vocal music development level, and the teaching level is inseparable from the economic and cultural development in our country; our national culture also improves, our national vocal music teaching to keep up with the pace, to train a new era of national vocal music teaching successors.

Keywords: The reviews of vocal music; Teaching Method Literatures; China

Introduction

In China, vocal music education has had a long history and development and has formed a certain characteristic and system. The following is a summary of the literature related to domestic vocal music education to provide some reference for the development and practice of vocal music education. The vocal music teaching method refers to the methods and techniques of teaching vocal music skills and art. The following are some literature reviews on domestic vocal music teaching methods. That the vocal music teaching mode combining "singing" and "chanting" can improve students' vocal music performance ability and have wide application prospects. However, implementing the teaching mode needs to pay attention to the curriculum design and personalized teaching problems. Future studies could further explore the effectiveness and scope of the application of teaching models and suggest better teaching practices (Xie, 2019: 117-119.).

The large number of Hubei folk songs, unique forms of expression, rich and colorful contents, and strong local characteristics, which all contain the history, culture and life style of our Hubei folk songs. With the development of cultural changes in our country, for the inheritance and protection of Hubei folk songs is also our top priority task, through investigation and research, Hubei folk songs overall inheritance environment need to be strengthened, there are many areas of folk songs have been lost phenomenon, now young people have no interest in folk songs, they prefer pop music, it will appear folk songs for a long time. Once Hubei folk songs are lost, our folk culture will decline and be lost, so the inheritance of Hubei folk songs is the responsibility of our young generation.

Hubei folk songs are the witness of history, is also another way of expression of traditional culture, is the treasure of our Hubei folk music. In order to get a better inheritance and development of our Hubei folk songs, we must present the uniqueness of the protection itself, and will bring forth the new (Ren, (2019: 80-83.).

In the vocal music teaching in Jiangnan University, there are some problems, which may affect the students' learning effect and teaching quality. For example, students lack the understanding of folk songs, because the vocal music teaching needs a lot of practice and training, and the deep understanding of folk songs and the biased understanding of The Times, students may lack of enthusiasm for folk songs. Teaching content is too difficult or too small: some teachers may not make teaching plans according to the students' actual level and ability, resulting in the teaching content is too difficult or too small.

Literature in vocal music teaching method

(1) Vocal Music Teaching Method written by Gao Jianhua

Professor Gao Jianhua writes the Vocal Music Teaching Method from the School of Music and Dance of the Communication University of China. It is a professional book that introduces the teaching of vocal music systematically and comprehensively. This book puts forward a series of effective vocal music teaching methods by systematically analyzing the sound occurrence mechanism of vocal music combined with the author's years of teaching experience.

First, this book introduces the basic principles and methods of vocal music teaching. The author points out that the most basic task of vocal music teaching is to let students learn the correct method of voice while improving their musical literacy and artistic expression ability. Therefore, the author puts forward the teaching principle of "experience before explanation, focus on practice and personalized teaching." The author also detailed the steps and methods of vocal music teaching, including the principle of sound production, body vocal techniques, throat vocal techniques, oral vocal techniques, voice control techniques, etc. Secondly, this book details the techniques and methods of vocal music training. By analyzing the purpose and requirements of vocal music training, the author proposed a series of effective training methods, including pitch, timbre, pitch, breathing, and so on. The author also, combined with the actual teaching cases, introduced in detail how to use these methods for vocal music training. Third, the book also introduces the skills and methods of vocal performance (Zhao & Liu, 2018: 68-70)." The author believes that vocal music performance is the ultimate goal of vocal music teaching, and in-depth research must be conducted based on training. To this end, the author proposed a series of performance techniques and methods, including emotional expression, musical language expression, visual expression, and so on. The author also emphasizes the individualization of artistic performance and proposes the methods and techniques of personalized performance. Finally, the book also introduces the practical application of vocal music teaching. Based on his years of teaching experience, the author introduces in detail how to use the above methods and skills in teaching practice, how to make personalized teaching plans according to the characteristics of different students, how to carry out teaching evaluations, etc.

To sum up, the "Vocal Music Teaching Method" is a systematic and comprehensive professional book on vocal music teaching, which introduces the basic principles, methods, and skills of vocal music teaching in detail and provides a good reference and guidance for vocal music instruction personnel.

(2) Vocal Music Teaching and Singing Skills by Yang Jinhua

"Vocal Music Teaching and Singing Skills" is a teaching material for vocal music lovers and professional singers. The book was written by Professor Yang Jinhua, a professor in the Department of vocal music of the China Conservatory of Music, and enjoys a high reputation in the vocal music teaching field at home and abroad. The book comprehensively introduces the relevant theory and practical content of vocal music teaching and singing skills and has certain authority and practicability. This paper will review the book's structure, content characteristics, and research value.

The book has three characteristics:

1) Comprehensive nature: The book comprehensively introduces the relevant theory and practical content of vocal music teaching and singing skills, covering various areas and all aspects of vocal music teaching.

2) Theory with practice: The book is rich in theoretical knowledge, but it is not a simple theoretical introduction but through practical cases and teaching experience, combined with the actual singing process of music, to make the theoretical knowledge close to the practical application.

3) Strong practicability: The book is suitable for professional vocal music teachers and students and for music lovers and amateur singing lovers, paying more attention to practicality.

The research value of the book:

1) The book systematically introduces the theoretical knowledge of vocal music teaching and singing skills, providing a scientific theoretical basis for vocal music teaching.

2) The book summarizes the experience of vocal music teaching and has new teaching methods and skills, which provides a reference for vocal music teaching.

3) The book can also provide reference and reference for vocal music research and provide certain theoretical support and practical guidance for exploring vocal music skills and performing arts.

4) The book is comprehensive, which not only introduces the basic knowledge and skills of vocal music but also includes the vocal music grading examination, competition skills, and song interpretation, which can provide multi-angle learning references for learners.

5) The book focuses on practicality, emphasizes the connection between teaching practice and theory, and provides learners with more practical vocal music teaching and singing skills guidance, which can improve learners' interest in learning and teaching effect.

To summarize, "Vocal Music Teaching and Singing Skills" (by Yang Jinhua) is an authoritative and practical vocal music textbook covering comprehensive content with certain research value and practical significance, suitable for most vocal music lovers and professional people engaged in vocal music teaching.

(3) Problems and Countermeasures in Vocal Music Teaching by Liu Shaohua

"Problems and Countermeasures in Vocal Music Teaching" was published by Liu Shaohua in 2014. This article mainly discusses some problems in vocal music teaching and how to deal with these problems.

Liu Shaohua believes that one of the main problems in vocal music teaching is that students need more self-cognition and self-control. Many students need a true reflection of their voice and an understanding of their singing skills, preventing them from finding and solving problems themselves. Liu suggested that teachers should encourage students to actively participate in the classroom and provide more opportunities for self-control and self-assessment.

Another problem in vocal music teaching is the need for more individualized teaching. Many teachers adopt the same teaching methods and techniques, which may only apply to some students. According to Liu Shaohua, teachers should conduct individualized teaching according to students' different needs and abilities and design special courses and practice plans for each student.

Moreover, linguistic and cultural differences in vocal music teaching may also lead to problems. Understanding of music and singing may vary in different cultural settings. Liu suggested that teachers should understand students' cultural backgrounds better to understand students' understanding and expectations of vocal music.

Finally, Liu Shaohua also pointed out that there may be problems with the technology and equipment in vocal music teaching. For example, teaching equipment may be inadequate or outdated, and teachers may not be high enough. Therefore, Liu suggested that teachers constantly learn and update technology while using advanced equipment to improve teaching results.

In short, "Problems and Countermeasures in Vocal Music Teaching" provides some useful ideas and methods for vocal music teachers to help them better deal with various problems existing in vocal music teaching and improve the quality of teaching.

(4) A Study on the Relationship between Vocal Music Skills and Singing Skills by Hu Weiping

"A Study on the Relationship between Vocal Skills and Singing Skills," written by Hu Weiping, mainly explores the relationship between vocal and singing skills. The paper was analyzed and summarized from the following aspects.

The article points out that vocal and singing skills are two different concepts but are closely related. Vocal skill refers to the vocal and control skills of sound, while singing skill refers to the skills of expressive force and emotional expression during the singing process. Therefore, vocal and singing skills are very important for singing performance. Studies of the relationship between vocal skills and singing skills will provide a better understanding of the nature of singing performance and improve singing skills and performance levels (Wang & Zhu, 2020: 160-162).

Hu Weiping's research focuses on the relationship between vocal and singing skills. Through the literature review and analysis of related studies on vocal skills and singing skills, he explored the connection between vocal skills and vocal skills and their application in singing performance. Among them, he focused on the relationship between vocal skills such as pitch, timbre, volume, and intonation, and singing performance, as well as how to use these vocal skills to achieve better performance results.

At the same time, according to the method of literature review and analysis, through the combining and analysis of relevant literature, the connection between vocal skills and singing skills is summarized, and corresponding suggestions are put forward. He believes that in singing performances, we should give full play to the role of vocal music skills and constantly improve their singing skills to achieve better performance results. At the same

time, he also put forward some targeted suggestions, such as how to sound correctly, adjust the timbre, control the volume, and so on, to help singers better use their vocal and singing skills.

Through the study of the relationship between vocal skills and singing skills, Hu Weiping reached the following conclusions: vocal skills and singing skills are interdependent, both are indispensable; the vocal skills are the basis, and the use of singing skills can enhance the vocal skills; the correct sound and breathing are the important basis of vocal skills and singing skills, but also the key to protect the vocal cord and prevent sound disease. Through these conclusions, some enlightenment can be drawn: when learning singing skills, we should pay attention to the comprehensive use of vocal skills and singing skills to achieve better performance; Meanwhile, in daily life, we should pay attention to the protection of vocal cords, breathe correctly, and prevent the occurrence of sound disease (Wang & Zhuang, 2016: 100-103).

In short, Hu Weiping's Study on the Relationship between Vocal Skills and Singing Skills provides useful guidance and suggestions for singers by exploring the relationship between vocal skills and singing skills. This significantly improves singing performance, protects the vocal cords, and prevents vocal disease.

(5) On the Enlightenment Stage in Vocal Music Teaching " written by Li Yanhua

In the article on the Enlightenment Stage in Vocal Music Teaching, Li Yanhua discusses the importance and influence of the Enlightenment stage in vocal music teaching on students' vocal music development.

The article first introduces the definition and importance of the enlightenment stage in vocal music teaching. The enlightenment stage refers to the stage in which students come into contact with vocal music teaching and learn basic skills. This stage influences students' vocal music development because it determines the highest-level students can achieve in future studies. Therefore, the teaching of the enlightenment stage should be highly valued.

Then the article discusses the teaching methods of the enlightenment stage and puts forward the following suggestions: First, teachers should pay attention to the students' basic vocal music skills, including pronunciation, rhythm, and pitch. Second, teachers should encourage students to develop correct singing posture and breathing methods to help them achieve better vocal performance. Third, teachers should adopt various teaching methods, such as singing, practice, listening training, and solfeggio practice.

Next, the article discusses the difficulties and coping methods in teaching the enlightenment stage. At this stage, students often have some inherent and bad habits, such as excessive force, unclear pronunciation, etc. To solve these problems, teachers should adopt different teaching methods according to each student's situation, such as breathing training to help students master the correct breathing method or to improve students' attention and musical sense through music games. Finally, the article summarizes the significance and value of teaching in the enlightenment stage.

The enlightenment stage teaching not only has a decisive influence on the development of students' vocal music but also has a great significance to the overall development of students. Through the enlightenment stage of teaching, students can learn to sing and develop their expression ability, musical literacy, and innovative spirit.

In short, in this article, Li Yanhua introduced in detail the importance, teaching methods, difficulties, and coping methods of the enlightenment stage in vocal music teaching, providing valuable references and suggestions for vocal music teachers.

(6) Research on Problems and Countermeasures in Vocal Music Teaching by Tian Weihua

Vocal music teaching has always been an important part of music education. However, there are also various problems in vocal music teaching. Tian Weihua discusses the problems and countermeasures in vocal music teaching in his book *Research on the Problems and Countermeasures in Vocal Music Teaching* (Wang & Chen, 2020: 70-72.).

Tian Weihua believes that the problems existing in vocal music teaching mainly include the following aspects:

First, the problems that arise in the teaching process. Because vocal music teaching is working with highly technical content, teachers need to have solid vocal music technology and teaching experience. However, in practical teaching, many teachers need more vocal music technology and teaching experience to guide students well. In addition, there is also a need for more effective teaching means and methods in the teaching process, as well as insufficient attention to students' personalized needs.

Secondly, the existing problems of the students. While learning vocal music, students may have some problems, such as inaccurate pronunciation, unclear pronunciation, and distorted singing. These problems are mainly due to the students' vocal music technology needs to be more solid and individual differences caused by.

Given the above problems, Tian Weihua put forward some countermeasures:

First, teachers must improve their vocal music technology and teaching experience. This requires teachers to keep learning and improve their vocal music level in ordinary times. However, they also need to pay attention to the innovation of teaching methods and the application of teaching methods.

Secondly, teachers need to pay attention to student's personalized needs. In the teaching process, teachers need to analyze and evaluate the characteristics of each student and formulate personalized teaching programs and methods according to the characteristics of students.

In addition, Tian Weihua also put forward some specific teaching countermeasures, such as using solfeggio and repertoire analysis to improve students' musical literacy and technical level and pay attention to the teaching and practice of vocal skills.

(7) The Exploration of Vocal Music Teaching Method Based on Cognitive Psychology Written by Zhang Yarui, Wang Lin

The book *Inquiry on Vocal Music Teaching Method Based on Cognitive Psychology* was jointly written by Zhang Yarui and Wang Lin, a monograph on the research and application of vocal music teaching methods based on cognitive psychology. This book discusses the application of cognitive psychology in vocal music teaching, aiming to help vocal music teachers understand the theoretical knowledge and teaching methods of cognitive psychology and improve the teaching quality and effect (Gu & Deng, 2020: 83-85).

The book first introduces the basic theories of cognitive psychology, including cognitive process, aspects of cognitive development, cognitive development, and cognitive structure. Next, the author discusses the application of cognitive psychology in vocal music teaching. This part is divided into three aspects:

- the cognitive mechanism of vocal music teaching
- the teaching principle of cognitive psychology in vocal music teaching
- the application of cognitive psychology in vocal music training

In terms of the cognitive mechanism of vocal music teaching, this book introduces the cognitive processes such as perception, attention, memory, and thinking in vocal music training. The author focuses on the feedback mechanism in vocal music teaching and emphasizes the importance of teachers giving students timely and specific feedback in vocal music training.

In terms of the teaching principles of cognitive psychology in vocal music teaching, this book puts forward various teaching principles, including individualized teaching for individual differences, targeted teaching related to students' existing knowledge and skills, and teaching methods to stimulate students' enthusiasm and initiative.

In terms of the application of cognitive psychology in vocal music training, this book introduces various training methods and skills, including attention, memory, and reflection training. In particular, the authors emphasize the importance of practice and provide multiple practice methods and techniques.

In general, this book has in-depth research and discussion on the application of cognitive psychology in vocal music teaching. It provides a variety of teaching methods and skills that can help vocal music teachers to conduct vocal music teaching better and improve the teaching effect.

(8) The Impact of Emotional Factors in Vocal Music Teaching and Its Coping Strategies Written by Yang Yan

In the influence of Emotional Factors in vocal music Teaching, Yang Yan discusses the importance of emotional factors in vocal music teaching and how teachers should deal with these factors.

First, Yang Yan pointed out that vocal music is an art form that requires high emotional input, so emotional factors influence vocal music teaching. Emotional factors include the emotional communication between teachers and students, students' emotional state, the teaching environment, and many other aspects. Teachers need to correctly understand and cope with these factors to improve the effectiveness of vocal music teaching.

For emotional communication, Yang suggested that teachers should have sensitive, emotional insight and effective communication skills to help students better understand and express their emotions. In addition, teachers should adjust their teaching methods and strategies according to students' emotional status to help them overcome their emotional problems.

As for the influence of students' personal emotional states, Yang Yan believes that teachers should pay full attention to student's emotional states, especially when there are difficulties or setbacks in the learning process. Teachers must encourage students to overcome emotional problems and improve their learning results by establishing good relationships with teachers and creating a positive learning environment.

Finally, Yang Yan emphasized the influence of the teaching environment on emotional factors. Teachers must create a positive and comfortable learning environment to encourage students to express and release their emotions and improve their interest and enthusiasm in learning. In addition, teachers should also pay attention to the allocation of teaching resources to provide better learning conditions for students.

Overall, Yang Yan's research shows that the influence of emotional factors is very important in vocal music teaching. Teachers need to pay attention to students' emotional states, flexibly deal with emotional problems, and create a positive learning environment to improve the effect of vocal music teaching.

(9) The Role of "Body" Factors in Vocal Music Teaching by Zhao Qiurong and Feng Zhilin

The Role of the "Body" Factor in Vocal Music Teaching was written by Zhao Qiurong and Feng Zhilin and published in Research on Music Art Education. This paper reviews the role of the "body" factors in vocal teaching and explores how these factors influence students' vocal performance.

First, the article emphasizes the importance of the body for vocal performance. Vocal music is a highly technical art form that requires the singer to control the body during singing fully. The article points out that the body is the foundation of singing, and singing skills and sound quality depend on the singer's physical control ability. Secondly, the article explores the influence of physical control on vocal performance. Body control includes posture, breathing, pronunciation, and so on. The article points out that correct posture and breathing can improve singing skills and sound quality, while wrong posture and breathing can lead to a decline in singing and sound quality. In terms of pronunciation, correct pronunciation skills can make singers sing a purer timbre. The article also discusses the effects of physical relaxation on vocal performance. Body relaxation is integral to vocal performance and allows the singer to sing more naturally. The article notes that tension and anxiety can affect the singer's performance, so physical relaxation is needed to reduce tension and anxiety (Ren, (2019: 80-83)."

Finally, the paper summarizes the necessity of emphasizing physical factors in vocal music teaching. Proper body control and relaxation can improve singing skills and voice quality and make singing more natural and fluid. Therefore, in vocal music teaching, attention should be paid to training physical factors and incorporating them into the teaching plan.

In conclusion, the article "The Role of the" Body "Factors in Vocal Teaching" emphasizes the importance of the body in vocal performance and details the effects of body control and relaxation on vocal performance. This article provides an important reference and guidance for vocal music teaching and a deeper understanding and understanding for vocal performers. Vocal

(10) Music Teaching Practice and Thinking Based on Inquiry Learning by Feng Hui

Feng Hui's vocal music Teaching Practice and Thinking based on Inquiry Learning introduces its application in vocal music teaching and its thinking on inquiry learning.

Feng Hui believes inquiry-based learning can promote students' independent learning and self-discovery in vocal music teaching. In the training of vocal music skills, inquiry learning can allow students to understand and use skills through their attempts and exploration. In training for singing performance, inquiry-based learning can make students think about the artistic conception and emotional expression of the song and express it through their singing. She also proposed a vocal music teaching model based on exploratory learning: "guidance-independent inquiry-discussion-reflection-sharing." In this teaching mode, teachers, as the guide, help students to find and master vocal music skills and performance skills independently by guiding students to think and explore. Through discussion and reflection, students can further deepen their understanding and application of knowledge.

At the same time, inquiry learning can cultivate students' innovative ability and problem-solving abilities and help students better adapt to and cope with challenges in their future studies and life. However, Feng Hui also points out some limitations of inquiry-based learning. First, inquiry learning requires students to have certain basic knowledge and skills. Otherwise, students may need to learn how to start. Secondly, inquiry learning may require more time and energy, which may cause some pressure for some students with strong examination orientation.

Therefore, in practice, it is necessary to use inquiry learning flexibly according to the situation of students and the requirements of courses.

Conclusion

In conclusion, the vocal music teaching mode combining "singing" and "chanting" can improve students' vocal music performance ability and have wide application prospects. However, implementing the teaching mode needs attention to the curriculum design and personalized teaching problems. Future studies could further explore the effectiveness and scope of the application of teaching models and suggest better teaching practices. The problems and countermeasures existing in vocal music teaching need to be taken seriously by the teachers. Only by constantly improving their own vocal music level, paying attention to the innovation of teaching methods and the application of teaching means, and paying attention to students' personalized needs can we better carry out the vocal music teaching work.

References

- Gu, Y., & Deng, H. (2020). "Brief analysis of the emotional education in the kindergarten vocal music education". *Music Creation*, (5), 83-85.
- Ren, J. (2019). "The vocal music teaching inquiry based on auditory psychology". *Music Research*, (2), 80-83.
- Wang, J., & Chen, L. (2020). "Song art singing in college vocal music education". *Chinese Music Education*, (12), 70-72.
- Wang, J., & Zhuang, X. (2016). "Exploration of vocal music teaching based on the 'inverted U' mode". *Music Arts Education*, (8), 100-103.
- Wang, M., & Zhu, W. (2020). "Research on the teaching mode of singing "and" chanting ". *Guangdong Social Sciences*, (7), 160-162.
- Xie, H. (2019). "Art appreciation education in vocal music teaching". *Chinese Art Education*, (9), 117-119.
- Zhao, X., & Liu, Z. (2018). "On the preparation before singing in vocal music education in primary and secondary schools". *Music Creation*, (1), 68-70.

Music Teaching in the Costume Performance Class, China

Wu Yingna,

Jakarayuth Nopparalai and Warisara Rojanabut

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

Costume performance is a way of performing costumes by using body language and walking gait on the performance stage according to the costume requirements. In this process, adding music rhythm can make the model better grasp the shape and gait, according to the rhythm of the music, to provide a good basis for the walking body and gait in the performance so that the model in the performance is more coordinated and smoother. The role of music teaching in the costume performance class has a significant effect in improving the students' music literacy and can make a great contribution to the comprehensive quality.

Keywords: music teaching; costume performance class; China

Introduction

First of all, music teaching can cultivate students' performance quality. In the performance process, music is a language to realize emotion and inner emotion. Good musical habits and professional skills can make the performance more wonderful and vivid and the feelings and atmosphere richer. Therefore, under the influence of music teaching, students can better understand the music and express the music's connotation more perfectly in the performance. Secondly, music teaching can also improve students' aesthetic and cultural tastes. Music art is a high-level art form, has a very high aesthetic nature, and is one of the effective means to cultivate students' comprehensive quality. The historical, cultural, and social backgrounds in different musical works have different style characteristics and artistic concepts, enabling students to learn rich cultural knowledge through music, improve their cultural literacy and public cultural awareness, and further improve the comprehensive quality of students majoring in costume performance. Finally, combining music and costume performance can also expand students' comprehensive function ability. In addition to formalizing the performance through clothing to achieve more profound things that cannot be expressed by language, students also need to explore their unique performance elements based on music, such as facial expression, body language, and other aspects. Therefore, in music teaching, students can learn how to combine musical elements and performance elements to make the performance more personal, and improving this ability is also a manifestation of comprehensive quality.

Music teaching can also help students improve their creative ability based on physiological and auditory habits, introduces the elements such as pitch, sound, rhythm, melody, and timbre, applied to the design of clothing performance auditory elements, using other senses and visual touch, visual smell, visual taste, psychological perception applied to other sensory experience design, explore the practical application of effective fashion performance information method. Music provides internal inspiration and motivation in the

creative design of costume performances (Wu, 2014). By understanding the rhythm and melody of music, students can better play their creativity and improve costume performance's creative and artistic value. In costume performance, for example, although there are different performances, the whole performance needs to realize the fusion of each style and echo; in order to achieve this effect, clothing brands usually invite the composer to create original music based on previous music adaptation processing, make the music style and the overall style of costume performance, present a complete stage effect. Music superiority refers to musicians' more successful language interpretation under challenging listening conditions. In stage performances, music and costumes complement each other. Rhythm, music, and music must serve the dress's theme style and design characteristics and play the role of good atmosphere and emotional infection. At the same time, the costume display must also conform to the characteristics of the musical rhythm to ensure the integration of the musical rhythm and the costume style. Therefore, combining musical rhythm and costume style can create different stage effects and performance styles. Specifically, it mainly includes the following three types:

(1) Leisure pastoral style

The pastoral-style costume performance pays attention to the freshness and tranquility of the stage. The rhythm of things and the same background music brings the audience the feeling of walking into nature, so the stage effect and the costume style form a good echo. Among them, in terms of music style, you can choose fresh, natural, comfortable, simple music. This musical style is mostly modern music, expressing cheerful and free musical emotions through various instruments and vocal music, such as electronic, jazz, or pop music. In terms of clothing type, pastoral clothing should pay attention to leisure and comfortable, using fresh and bright colors and simple modern modeling collocation, fully showing people's free freedom of life and free leisure state; this kind of clothing mainly involves folk leisure, rural, classical leisure, romantic avant-garde, sports leisure.

Casual style clothing and fresh and natural music can bring a good audio-visual experience to the audience to deeply experience the stage performance of the live advertising park style and feel the agility and image of costume design.

(2) Traditional national style

Ethnic-style clothing has a strong national color and regional elements, which not only reflects the national religious belief,

It integrates cultural traditions, living customs, geographical environment, and climatic conditions and deepens the cultural heritage and symbolic characteristics of garment design. Therefore, ethnic, regional culture is an inexhaustible source of inspiration for ethnic clothing design, which can rely on the cultural connotation to strengthen the innovation and uniqueness of clothing itself and enhance the connotation of clothing design.

Ethnic clothing includes professional clothing, dresses, and other specific occasions and fashion, daily clothing, and other clothing. At the same time, in terms of musical style, the background music of costume performance should be based on national style music or choose the music played by national Musical Instruments. This type of music is mostly electronic and modern music, both cheerful, warm, and soothing sadness.

(3) Modern style and creative style

Since music and clothing have a common formal language, costume performances are always accompanied by music: music provides performance rhythm and creates "drumming" sound effects; music renders performance "color" and guides models performing "roles"

(Zheng, 2012: 357-358.). Modern creative clothing focuses on personalization and uniqueness, which requires designers to fully play their imagination and creativity, eliminate the shackles of traditional thinking and design concepts, seek new creative perspectives and ideas, and create unique clothing and new fashion.

Proper music can effectively stimulate the emotion of the mannequins and further highlight the inner spirit of the clothing in the stage performance and fixed-point modeling (Yu, 2018). Excellent creative clothing has good use value and can bring new aesthetic concepts, encourage people to change people's thoughts, form a new social fashion trend, produce a series of commercial value and economic benefits, and promote the metabolism and upgrading of clothing design. At the same time, in terms of the music style, the background music of the creative costume performance should choose the personalized modern music style to create a casual and eclectic rhythm atmosphere.

By combining music and costume performance, students can reflect the personalized and unique design style, making the costume performance more creative and attractive. Music teaching can also improve students' teamwork and management skills. Music and performance are closely related in the costume performance, requiring various skills and abilities to cooperate. Through music teaching, students can better understand their roles and responsibilities in teamwork, master management skills and methods, and improve the efficiency and level of teamwork.

Music teaching is of great help to improve the professional skills and creative ability of students in costume performance. Through the guidance and guidance of music, students can better master the rhythm and dynamics of the performance and improve their performance skills. At the same time, it can stimulate students' creative inspiration, improve their creative level, and cultivate the comprehensive quality of all-around development.

Music rhythm in the costume performance

Musical accompaniment for costume performances was first introduced in the early 20th century and was first adopted by clothing retailers as effect success was widely accepted. Music is the sound environment designed by the costume organizer to create the atmosphere of the performance, and the appropriate music considered by the costume designer is one of the elements of a successful performance.

The musical rhythm in the costume performance differs from the ordinary rhythm, which has unique nature and application range. In the costume performance stage step, the rhythm in the music is produced by the music designated by the director of the costume performance. Costume performers need to reasonably cooperate with the costume performance according to the rhythm of the music and seize the right time to achieve the perfect combination of music and performance. The rhythm of music can mobilize the audience's emotions so that the audience can better understand and experience the emotions and images that the performers want to express. At the same time, good rhythm control can also make the performance form smoother, the movements coordinated and orderly, and make the audience easily feel the rhythm of the performance and the emotional atmosphere of the music. The musical rhythm can also mobilize different emotions and let the performers and the audience be better immersed in the performance situation. The rhythm and melody of the music can guide people's psychological expectations and emotions so that the audience can have resonance and emotional communication while appreciating the performance. In the performance, by mastering the emotional atmosphere of the music, the performers can better

convey the emotions and artistic conception they want to express and deepen the audience's understanding and experience of the performance (Zheng, 2012: 357-358.).

Rhythm is the skeleton of music, while melody is the soul of music. The rhythm of the model is mainly based on the rhythm of the music. From the speed of the model step length, the music rhythm is the basic expression of the music image. It is organized and includes multiple values of sound intensity, relationships between length, and relationships between values. Some people say that with the transformation of the static posture, or the arrangement of the accompaniment, we need to feel the style and design intention of the costume from the change in the intensity and speed of the musical rhythm. Adding music rhythm can make the model grasp the rhythm of the performance, provide a good foundation, and make the overall rhythm of the stage performance more harmonious and vivid. The musical rhythm in the costume performance is different from the other music. The introduction of performing music is greater than other details; the latter should emphasize conceptual things and a sense of rhythm. In the teaching process, teachers must pay attention to cultivating students' good musical literacy and comprehensive artistic accomplishment, as well as good music, dance, drama, and other comprehensive skills (Shi, 2016: 140.). Rhythm is manifested as the alternating movement of musical regularity and intensity, with the same strong and weak time segments, and is repeated in a certain order, called "beat." In costume performances, 2-beat and 4-beat rhythm music are usually used because this rhythm music is more suitable for the requirements of the model stage stepping performance. In the actual performance process, the costume performers need to master the basic elements of the music rhythm, such as beat, beat, section, rhythm, etc., to improve their performance level. As the basic unit of music rhythm, the beat is the basis for the costumed performer to grasp the sense of rhythm by himself. The beat divides the beat into equal time intervals, forming the basic rhythm form of music. The section combines several continuous beats into an organic whole, forming the basic outline of the music. Rhythm type refers to the change of rhythm form between different sections in a piece of music, which can produce different musical effects. Performers need to master a good rhythm of the music to make the performance form perfect (Zheng, 2012: 357-358.).

Teaching content of music rhythm in the costume performance

For models, music can not only help them relax their tension and play at a better level but also stimulate the models' enthusiasm for the performance and guide the models' performance mood and rhythm to strengthen the overall performance effect. With the help of the music rhythm, the models can adjust their stepping pace in time. With the help of the musical rhythm, the model can effectively adjust their performance style. Music is an important basis for models to reduce and correct mistakes in time. Music rhythm is one of the essential elements of costume performance. It can not only help actors better to show the beauty of the costume on the stage but also produce a strong visual effect after the audience sees it, which is easier to resonate with the audience. In the costume performance, the rhythm of the music is particularly important in influencing it. On the one hand, the movement and pace of costume performance need to be coordinated with the rhythm of the music to achieve a comfortable, beautiful, and harmonious effect; on the other hand, costume performance can produce different emotions through the rhythm of the music to achieve a better artistic effect. The performance rhythm, movement, and expression can be adjusted according to the different changes in the musical rhythm to create different artistic effects to express better the costume's characteristics and expression (Jiang, 2022: 95-96.).

The music rhythm can help the actors better grasp the rhythm and rhythm of the costume display to show the costume's beauty better. In the costume performance, the actors need to master the costume display and the dance rhythm in order to show the beauty of the costume and make every detail on the stage perfect. At the same time, based on the musical rhythm, the actors can also choose different costumes to display according to the costumes' style and the stage's effect to bring a richer visual experience.

As an important teaching method, music rhythm is of great significance for improving the overall performance level of the performers and the audience's viewing experience. In the costume performance course of Guangzhou Sport University of Physical Education, the teachers mainly teach the students the musical rhythm through the following three forms:

(1) The foundation of music takes the basic music theory knowledge and the basic knowledge of music appreciation as the main teaching content, with the analysis of music works as the auxiliary means, and mainly teaches the special role of various expression techniques of music in audio-visual works and the basic principles of the music score. Improve students' music appreciation ability. At the same time, through the use of various forms of training content, such as solfeggio ear training teaching methods, improve the students for music style, material, and harmony details of auditory analysis ability, enrich students' music rhythm and music perception, make it better play the importance of music in this professional field, learn how to appreciate music works, music works, choose music works.

(2) The means of musical expression, through understanding the rhythm of music, the relationship between the rhythm and its expression, rhythm practice, and audition practice. Through solfeggio ear training, show the rhythm of the music.

(3) The performance teacher asks the students to practice different rhythm modes in the costume performance class. In the process of costume performance, the performers should complete the corresponding movements according to the speed of the music. For example, fast-paced music often needs more flexible, accurate, and rapid stage steps, which requires the performers to have strong skills and coordination. In the faster rhythm, let the students take fast steps, and in the slower rhythm, let the students do gentle movements, constantly increasing the students' adaptability in different rhythms. Different musical rhythms can present different emotions and atmospheres. The sense of the rhythm of the costume performance is created through the costume performers. The costume performers need to show the corresponding emotion and atmosphere according to the characteristics of the music's strength, loudness, and timbre.

The relationship between costume performance and musical art is like the combination of dance and music, which is a natural and indivisible alliance because rhythm is the common basic element of both. With the great development of social life, the costume performance changed from a kind of silent entertainment game to a complex social game. However, this art is independent, highly developed, delicate, and delicate. The real "costume show music" has been narrowed down to a very modest position. The costume performers can highlight the sense of the rhythm of the costume performance by echoing and coordinating the rhythm of the music. In the costume performance, it is necessary to echo the music rhythm through specific movements, posture, pace, and other means to achieve a better performance effect. At the same time, it is also necessary to maintain coordination in terms of rhythm. For example, there should be a corresponding expression in the strong part, while in the weak part, there should be a natural feeling of freedom and ease, which requires the dancers to have a keen

sense of rhythm and performance consciousness (Zhao, 2013).

Problems existing in music rhythm teaching

Some things could be improved in music rhythm teaching in costume performance majors.

(1) Music teaching in the status quo of students learning in costume performance major.

The music teacher needs more time to teach the music rhythm. In the curriculum setting and class hour arrangement of the talent training program, the school mainly puts the teaching of musical rhythm in the position of the basic theory of music, which cannot make students master the essentials of musical rhythm in the class, which affects the effect of learning. In the teaching of music rhythm, the teaching facilities and teaching conditions have a great influence on the teaching effect. For example, the classroom conditions are relatively simple, and the lack of necessary audio and demonstration equipment it is difficult to provide the necessary teaching environment and experience, which brings difficulties to students' practical learning.

(2) The influence of music teaching on the effect of costume performance students.

Because the students cannot better understand the intensity, loudness, and timbre of the musical rhythm on the skills and effectiveness of the costume performance, they cannot use the musical rhythm reasonably to improve the performance level.

(3) Music teaching deviates from the practical classroom of costume performance, and connecting the music rhythm with the costume performance skills is difficult.

The music rhythm teaching from the practice classroom leads to students of music learning and understanding is not deep enough and cannot improve the art performance ability; students cultivate students' perception and performance of different types of music styles, making it better express clothing performance works to express the artistic conception and emotion.

Conclusion

It found a deviation between course content and professional skills needs and an imbalance between the proportion of theoretical and practical courses. It is the imbalance between courses and teaching and is not closely related to the performance skills of costume performance majors. These are the practical problems in comprehensive teaching, music teaching courses' main problems and challenges, and costume performance. How to solve these problems, as well as further problems to promote the benign curriculum and teaching, coordination and sustainable development, improve the music teaching in the costume performance professional curriculum and teaching system, coordination and quality. In the future, how to better cope with the challenges and improve the quality of education is an important issue in the teaching of our major. Music teaching to improve students' comprehensive quality and performance ability will be of great significance to the future development of costume performance classes.

References

- Jiang, J. (2022). The fusion of music teaching and costume performance arts. *Cotton Textile Technology*, (10), 95-96.
- Shi, M. (2016). Analysis of music selection in costume performance. *Mass Literature and Art*, (6), 140.
- Wu, S. (2014). *Research on the effectiveness of costume performance information transmission*, [master's thesis]. Xi'an Engineering University.
- Zhao, Z. (2013). *Music Studies in Modern Costume Performance*, [Master's Thesis]. Xi'an Engineering University.
- Zheng, X. (2012). The study of the step rhythm of the costume model. *Art Hundred Schools* (S1), 357-358.

Northern folk song teaching in the high school in China

Cao Shuang,

Panravee Pongvatnanusorn and Pariphon Dinlansagoon

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

Northern folk songs are closely related to the development of China's traditional culture, and music comes from life. Northern folk songs crystallize the local people's continuous exploration of art forms. Therefore, the northern folk songs integrate the different local people's artistic expression form and cultural connotation. Folk songs make the students more understanding of the art of music understand the focus of music practice, can promote students' knowledge in practice, deepen the understanding of northern folk songs, also consolidate their learning, enhance their art management and their value, at the same time to strengthen the inheritance of the northern folk songs.

Keywords: Northern folk song; high school, China

Introduction

With the development of music education, the reform of music subject education, including folk song teaching, has been further promoted in the stage of music education in middle schools. In the past, teaching folk songs was limited to in-depth research on the methods of singing folk songs and other problems. In teaching folk songs in middle school music classes, there are still some problems, such as difficulty promoting folk singing teaching, low classroom feedback, and poor teaching quality and effect. In 2014, General Secretary President Xi Jinping pointed out at the symposium on literature and artwork that "The fine traditional Chinese culture is the spiritual lifeblood of the Chinese nation, and it should be carried forward in light of the conditions of the new era." The report to the 19th CPC National Congress stressed: " Culture is the soul of a country and a nation. "Local folk songs are diverse in type, rich in emotion, and profound in cultural connotation. They are a unique musical form and an important part of the excellent traditional Chinese culture. They write about the Chinese nation's origin, prosperity, and development and embody the Chinese temperament. Northern folk songs originated in the northern region of China and are artistic songs with unique artistic charm formed by the working people in the north daily. Therefore, northern folk songs have an important artistic, historical, cultural, and educational value. However, with the further acceleration of globalization, the living space of the northern folk songs is gradually shrinking and even faced with a situation that no one was sung or heard about. Therefore, it is very necessary to effectively inherit and protect the northern ethnic songs by infiltrating the northern ethnic songs in high school music teaching.

The significance of northern folk songs in high school music curriculum

1) Improve the comprehensive quality of students

High school is an important period for students' physical and mental development and a key stage for cultivating their comprehensive ability. Folk songs of different regions and different types have rich ethnic characteristics. In learning northern ethnic songs, students can improve their ability to observe and appreciate different cultures and stimulate their inner interest in creating northern ethnic songs. Northern folk songs have a long history and culture, rich connotation, contains rich historical culture, national culture, folk culture, music culture, etc., such as "Yang Father and son sigh ten, " Liu Zhuang Tragedy," "the little sister joined" reflects the real historical story, help to enrich students' historical and cultural knowledge, expand their cultural horizons, etc., to promote their comprehensive knowledge. At the same time, students can improve their own cultural observation, artistic appreciation, and artistic creation ability while learning the northern ethnic songs. Thanks to the rich resources of northern ethnic songs in China, high school students can also let them feel the rich regional culture of China and enhance their emotional experience of different ethnic customs by studying and appreciating northern ethnic songs.

2) Cultivate students' patriotism

High school is the key stage for shaping students' outlook on life, values, and world outlook. As an important part of Chinese folk art, northern folk songs contain a rich moral value, moral sentiment, and cultural connotation. Infiltrating northern folk songs into high school music teaching can create a good atmosphere of folk songs, make students learn more about national culture, make students like local music more, stimulate their love for their hometown, and cultivate patriotism. For example, the content of the northern folk song "Songhua River" is to praise the heroic deeds of the young students in the eastern Hebei province for actively participating in the war to protect their hometown and resist aggression. Teachers infiltrate folk songs in the music classroom, teaching and guiding students to learn folk songs, not only mastering the music knowledge but also can deepen to uus.

3) Carry forward the excellent local traditional culture

Xiong Shiyi (2020) pointed out that northern ethnic songs are songs with distinctive regional characteristics created by working people in daily life and production. It embodies the crystallization of the wisdom of the Chinese working people and is also an excellent representative of the local traditional culture. Due to the distinctive regional characteristics of the northern ethnic songs, teachers introduce folk songs to guide students to feel the various national cultures and understand the unique national spirit and aesthetic characteristics of the people of different nationalities and regions. Therefore, integrating northern folk songs into high school music teaching can enhance the student's sense of identity with the local traditional culture and stimulate their interest in the excellent local traditional culture. At the same time, this is also the implementation and set of the new curriculum standards for high school music teaching to carry forward the excellent traditional culture of the Chinese nation's requirements. For example, the northern folk song "Back to the Mother's Home" tells the local culture of the daughter returning to her home in northern China after the Spring Festival through humorous and interesting lyrics and catchy musical melodies. In the witty and interesting singing, students can not only feel happiness and learn music knowledge but also deepen their understanding and understanding of local culture and feel the charm of local traditional excellent culture so that students become inheritors.

4) Form an open teaching concept of folk songs

Northern folk songs are the precious wealth of Chinese music and an important part of China's intangible cultural heritage. Introducing local folk songs in high school music teaching concretely implements "intangible cultural heritage on campus" (Su, 2016). At present, some high schools have yet to pay attention to the teaching of folk songs. The penetration of northern ethnic songs in high school music teaching can make up for the shortage of existing music curriculum resources in schools to broaden a new way of inheritance of northern ethnic songs, which is conducive to forming an open concept of folk song teaching. Northern ethnic songs are rich in variety, forms, and characteristics and are open and inclusive (Zhang, 2020). According to the northern ethnic songs in the region, the school has developed "supplementary textbooks" suitable for local schools to create a relaxed and open teaching atmosphere of folk songs and to provide a good environment for the penetration of northern ethnic songs in high school music teaching.

The dilemma of northern folk song teaching in senior high school

1) Teachers' understanding of students is not thorough enough

Teachers' understanding of students is not thorough enough, so they take the concept of "students do not like traditional music, and skills are difficult to learn" and apply some traditional teaching methods to regard the folk song class as an ordinary singing class or appreciation class. Students have lost their subjectivity, interest, and confidence in learning folk song singing (Zhang & Ma, 2017). Teachers do not pay enough attention to northern folk songs and have few professional courses, which leads to the gradual loss of consciousness and motivation for the inheritance of northern ethnic songs. They devote all their energy to exploring Western music teaching systems and teaching methods. The lack of attention paid to cultivating students' aesthetic ability of traditional northern ethnic songs and the inheritance of traditional ethnic culture leads to the low teaching effect of folk song singing (Ding, 2018).

2) Single teaching mode

In the teaching mode, most of the traditional passive music teaching mode, "teachers speak, the mode of students listening, teachers do a demonstration in the lecture room. Students imitate under the platform, are single, and need more innovation. The simple use of traditional teaching methods will ignore students' initiative; teachers can only rely on the existing textbooks that cannot be combined with the specific classroom environment. Make a careful plan before class, rather than teach according to the specific class, completely rely on the music in the textbook so that students can only passively choose the textbook. The atmosphere is dull, and it is difficult to stimulate students to take the initiative to explore singing skills and learn how to sing folk songs. With the development of The Times, traditional folk song classroom teaching can no longer meet the needs of contemporary middle school students.

3) The professional ability of folk song singing and the educational theory level need to be improved

Huo Lei (2017:1) believes that the most prominent problem in folk song singing teaching is that some music teachers cannot sing and cannot sing national style for students. Some teachers have received music education since childhood, have relatively little basic knowledge of cultural quality, and need more understanding of the historical background, regional characteristics, spread, and development of some folk songs, so they also have certain limitations in lesson preparation. Some music teachers need help combining folk song

knowledge with practical teaching after entering middle school. As a result, even if the music teachers have mastered some basic music teaching technology, they still need to be more skilled in mastering folk songs. The level of music teachers is uneven in terms of singing, and many non-vocal music major teachers need to be more competent. Li Zhenhua (2016:1) pointed out that some music teachers can sing simple songs but need help to control slightly more difficult songs. With vocal music skills, they can express the musical feel of the works well. Due to the limitations of the teacher himself, it is impossible to provide scientific guidance for singing folk songs to achieve a good folk song singing effect.

The teaching of folk song singing needs to be more professional, or the teaching of folk song singing is directly equivalent to the singing teaching, and the teaching objectives need to be more complex. These two phenomena are the need for curriculum concepts and educational concepts. Students in this period were not satisfied with the music teachers blindly teaching music in the music class. This will cause the students 'to reverse psychology, affect the effect of teaching, and reduce the students' learning efficiency.

4) Students' consciousness is affected by many factors

In the middle school stage, students' thoughts gradually mature, students' self-awareness is enhanced, and middle school students have a certain musical aesthetic ability and gradually form their aesthetic tendency. With the development of The Times, there are more and more kinds of music. Under the influence of Western music, especially pop songs, most middle school students prefer simple, melodious, and melodic pop music. That folk songs need to be updated, we do not want to learn to sing folk songs, plus the sense of distance and strangeness causes the age of folk songs. The song is too old, too soil, not easy to listen to, and not in line with their interest.

Folk song singing requires that language expression ability, namely the expression of the local language, and even the theme of folk songs are influenced by their tone. For example, when singing northern folk songs, the sound should be strong and smooth; singing folk songs, and so on. Folk songs will appear with many decorative sounds, breath use, and singing skills used in the national singing method of the common pronunciation and other skills; the technical requirements are very high, and different folk songs with sound and skills are also different.

5) Singing in adolescence

In middle school, their physical fitness develops, and their bones, appearance, intelligence, and personality all change. Significant developments in cognitive ability, emotion, volitional behavior, and self-awareness exist. Chang Xiaohong (2017:2) pointed out that middle school students are in an awkward period of voice change and struggle to speak out. They feel their voice is bad and unwilling to open their mouths to hum. After many students enter the voice-changing period, they will have a certain influence on their singing, especially for the boys; this change is much more obvious. For example, the voice becomes low; the vocal range is smaller, and other limited singing problems. Many students who need to become more familiar with the voice change period will question their singing ability, which affects their singing confidence and enthusiasm. Some students have not received training in music since childhood, and think they do not have musical talent, so in the class escape cannot realize the pleasure of folk singing class; some students think they do not want to sing; some students are introverted, embarrassed to sing folk songs. These situations will greatly impact the promotion of folk song teaching in middle school music classes (Wang, 2017).

Northern folk music high School, the theoretical basis for teaching development

1) Orff Music teaching method

The Orff method of teaching was produced in early 1920, and the founder of it was Karl Orff of Germany. The Orff music teaching method is not pointing to a specific method but an idea, which is an attitude toward music education (Zhang, 2020). Sun, H. L (2017) believes that Orff's open teaching concept and unique teaching methods can enable students to enter various music fields in a natural and relaxed state and personally integrate music and feel the music.

Orff's music teaching method shifts its attention to comprehensive music and gradually forms a concept of "overall art" music education that integrates language, poetry, music, and action. Wang, Y (2019) pointed out this teaching method; music includes not only rhythm and melody; it includes too much; it is a rich art world with nursery rhymes, recitation, dialogue, drama, rhythm, dance, painting, etc.; children may guide teachers, to follow, listen to and imitate the sounds from nature and life.

Yue, J et al. (2017) believed that Orff's original thought of music education was based on humanism. It is a core educational concept. They all need to start from the essence, a form of people constantly creating and accumulating in their daily life and labor. Music education is not the teaching of knowledge and skills; music education is the education of people. Starting from human nature, from the original human education, and from the origin of music (Guo, 2018). It is also believed that music is a tool for human beings to conduct emotional expression and emotional communication. Everyone has musical talent and the instinct to use music for emotional expression and communication. The Orff music teaching method is a combination of language and dance; regardless of age, the level can experience and learn the most natural form of music; the participation in the creation, that is, participants in this music mode must actively participate in music performance (Kyunghoon, 2016: 1-16).

1.1) Concept and characteristics of Orff's teaching method

Many scholars believe that the ideas of Orff's teaching method mainly include originality, creativity, comprehensiveness, and practicality.

First, the original nature. The Orff music teaching method advocates the "original sex" music education. This kind of open education has no fixed curriculum standard, teaching syllabus, no unified teaching content, not necessarily according to the textbook or a section of teaching, mostly in an impromptu way. Select the teaching content suitable for students' physical and mental development, combine it with their favorite learning activities, avoid single teaching and singing, and pay attention to the students' learning characteristics of teaching (Wu, X, 2019). This seemingly simple teaching mode has higher requirements for teachers. Teachers should not only carry out impromptu teaching but also have excellent classroom organization, coordination, and grasp ability.

The second is creativity. Impromptu is a human instinct, a reaction from people's hearts. In classroom teaching, respect the true reflection of children, and all study mementos were transformed into the child's own real experience. Teachers need to affirm children's individual differences, make children score music, choose their instruments, and create their own impromptu movements. They do not need to unify regulations and arrange to ensure that children's inner thoughts are fully expressed (Zi-Zhen, 2018). Therefore, Orff's teaching results are from the inner musical instinct of the children, usually created by the students themselves; without careful rehearsal, or fixed arrangement, it looks a little chaotic, but it is

very real.

Third, comprehensive. Orff education has always emphasized the comprehensiveness of music. In Orff's class, music is an art of integrating language, movement, and dance; music teaching often starts with language, based on rhythm teaching, combined with the physical reaction, while exploring the musical talent in human nature (Xiangyang, 2018).

Fourth is practicality. Traditional music classroom attaches stress to too much knowledge and skills. Teachers are the center of the classroom. Students constantly repeat the exercises under the instructions of teachers to achieve the purpose of consolidating knowledge and improving skills. Orff education attaches importance to the teaching process and method, emphasizes the practicality of the music classroom; the classroom must be involved with teachers and students,

To dominate my subject position and express what I think and feel inside me (Wang, 2017). Yao, D. U. (2018) believes that in Orff's concept, music is not high above it but full of vitality, a part of real life, the way people express themselves, and the emotional communication and communication between people.

1.2) Content of Orff teaching method

Orff's teaching method includes four basic contents: language combination teaching, action combination teaching, Orff Musical instrument, and listening training.

First, language combination and teaching. Ding, N (2019) pointed out that teachers can start with their familiar words, names, idioms, ancient poems, and children's songs and can also create sentences with children to do some simple rhythm exercises to cultivate students' sense of rhythm, exercise their language expression ability and enhance creativity while feeling the music.

Second, action combined with teaching. Brilliant teaching is a major feature of Orff's teaching. Zhao, Z. M. (2018) believes that in the teaching process, movement exercises can be combined with local artistic performance forms and dance, such as Yangko, duet, and students can feel the music through the body, release their inner emotions, and also enhance their physical coordination and reaction ability.

Third, Musical Instruments are combined with teaching. Wang, X. (2017) believes that Orff instruments are often set with simple percussion instruments that children can easily master, just like a small toy. The purpose is to allow children to personally participate in music activities and feel the joy brought by music. Orff instruments are simple to make, and teachers can make them with the materials around them. In self-creation and self-playing, children will get different musical insights.

Fourth, listening training. Liu, S. W. et al. (2018) believe that listening training in Orff music education refers to the cultivation of children's discrimination and perception under the guidance of scientific methods, which will greatly help children learn to play and sing in the future.

1.3) Impact of Orff teaching method on high school music classroom

The important thing about Orff's teaching method is the concept. Under the guidance of the concept, Orff education has formed a complete education system in terms of guiding ideology, teaching materials, and teaching process. Wang, J. J. et al. (2016) believes that the concept of Orff's teaching method focuses on all children so that they can actively participate in music classes, discover themselves, and express themselves in music activities. In playing games, playing and learning, the children help and care for each other, forming a good classroom atmosphere of communication and cooperation. In teaching practice, many scholars

believe that the influence of Orff's teaching method on high school classrooms is mainly reflected in the following aspects:

First, Orff's music teaching method has transformed from teaching himself to the students. Fan, X. et al. (2017) believe that Orff's music teaching method eliminates the boring textbook knowledge explanation and realizes that combining teaching and daily life could get twice the result with half the effort. In essence, Orff teaching is a process of music learning, divided into four stages: exploration, imitation, improvisation, and creation; the purpose of music education is to educate music and music education. Educational music can allow children to open the door of music through language, singing, dance, and recitation, feel the charm of music, learn music knowledge, and embark on the road of professional development of music. Music education refers to education through music, harvesting the necessary qualities of non-music in the process of learning music, cultivating children's communication and cooperation ability in chorus ensemble, cultivating children's association and imagination ability in performance creation, and cultivating aesthetic quality in feeling and appreciation (Cai, 2018).

Second, the Orff music teaching method has realized the transformation from curriculum to development. Zang, Z. (2018) pointed out that in the previous curriculum paradigm, we paid more attention to the realization of curriculum objectives and ignored the development of people in the learning process; Orff music teaching emphasized the dominant position of people in the curriculum development process. Orff's curriculum view is an understanding of curriculum and life views with students as the main body of the curriculum, students' real-life experience as the optional teaching content of the music curriculum, and obtaining experience through students' self-experience, practice, reflection, innovation, inquiry, communication, and exchange. The music course of this understanding is more than just an independent, isolated course. Orff's teaching method integrates the content of the historical background and different ethnic and regional cultures.

Thirdly, the Orff music teaching method realizes the comprehensiveness and diversification of content selection. Chun & Bai (2017) believe that traditional music courses are detailed, separated among various knowledge fields, and independent; this also leads to the lack of the overall effect of music, which appears monotonous, boring, and boring. Orff music teaching method has found this problem, advocating the mutual integration and mutual promotion of various fields of music. In the creation, instruments can be used to verify the effect, and music appreciation can be used to deepen students' understanding of music and emotional resonance.

2) Kodaly Music education ideas

Zoltan Kodaly was an internationally renowned Hungarian composer, folk music theorist, and music educator in the 20th century. "Kodaly Teaching," named after him, is one of the far-reaching music education systems in the contemporary world. Kodaly Yi is an accomplished artist, a thoughtful theorist, and a practical educator. However, he chose to devote himself to music education in ordinary schools. His educational system has a very profound educational philosophy but also has a high standard of artistic and aesthetic requirements. Kodaly proposed and discussed a series of fundamental principles in music education. For example, the relationship between the growth and comprehensive development of art education, the role of music culture in all knowledge and culture, folk music thinking for the cultivation of national emotion and the significance in music education; the relationship between inheriting the national tradition and learning the study of excellent human art and

culture; what effective methods should be selected to achieve the educational goal; how to absorb and learn from the excellent traditions of foreign countries from methodology and practice."

Kodaly's education system has provided valuable experience for the value and development of music education in terms of theory and time. Kodaly's music education ideological system is huge and rich. To sum up, it mainly includes the following four aspects.

First, Kodaly will inherit and develop the folk music cultural tradition as the clear goal of his music education. He once clarified that "music is not only a means to develop the human soul and spirit, but also the education of Hungarian nationality, which any other curriculum cannot replace. At the same time, he said, we need a Hungarian music education from the perspective of Hungary and the world. The more Hungarian we are, the more likely we are to interest the world. This is the only path that can produce a Hungarian musical culture. With it, our music education is something, it could only provide a 'container' for foreign art." The above views are enlightening and direct, reflecting Kodak's extensive and profound thinking on music education. In his opinion, music education is related to the development of national culture and the progress of the nation and society, which is of great significance and far-reaching influence.

Second, Kodaly values the relationship between musicians and the people. He believes that "individual musicians do not create the musical culture of a country, but by the people of the nation, so everyone enjoys the right to inherit this precious property. Music is not the enjoyment of a few outstanding people but a source of spiritual strength. Music should not be the unique property of a few people but should belong to everyone, which is the highest ideal. All educated people should make it a public property.

Third, Kodaly believes that music is closely related to human noumenon. He pointed out that people's life cannot be without music; without music, there can be no perfect life. He believed that music expresses people's minds, meets people's spiritual needs, and is an organic part of daily life. Music can develop people's emotions, intelligence, and personality and enrich people's inner worlds. *Music* is the spiritual food that everyone needs. Therefore, he studied how to expose more people to good music. A full spiritual life is inseparable from music because some parts of the human soul can only be illuminated through music. He firmly believes that music can shape character and even transform people and that any language cannot replace its influence on people's emotions.

Fourth, Kodaly attaches importance to youth music education. During his research, he realized that teenagers being led to musical decadence was even worse than becoming musical illiterate. He once vividly said that bad tastes spread so quickly that, in art, it was not as harmless as in clothing. Because vulgar clothes on the clothing may not damage people's health, low-speed artistic interest is a real mental illness. It imprisons the human mind, making it impossible to touch the classic works and the 'nutrition' of life. Without 'nutrition,' the spirit will shrink or hinder development, and the whole character will be branded as weird. This disease is difficult to cure in most adults, and the only way is to prevent it, and immunization is the task of schools.

Conclusion

Northern folk songs can help improve the aesthetic awareness of high school students. Music comes from life, through the expression of life emotion, and goes to life, is the best embodiment of human understanding of life beauty and the discovery of beauty. So, for music teaching, through the northern folk songs, to constantly explore the artistic charm of music and constantly cultivate students' ability to find and understand beauty. This way, it will greatly help the physical and mental development, quality cultivation, and self-confidence of high school students. Because music is the emotion, culture, and customs, through the northern folk songs for high school students through the expression of emotion, the music of the whole teaching process should not only focus on the music practice itself but more on folk songs, comprehensive for students to build an aesthetic space, cultivate the artistic aesthetic ability of high school students.

References

- Cai, P. (2018). *Orff teaching method and music education for preschool children*. The Science Education Article Collects.
- Chang, X. (2017). The innovation of teaching method of original ecological vocal music singing. *Northern Music*, 37 (13), 2.
- Chun, Y., & Bai, R. X. (2017). The application of "Orff's musical teaching methods" in the high efficient classroom of the musical theory in preschool education. *Journal of Jining Normal University*.
- Ding Jie. (2018) Application of Multimedia digital technology in the teaching of ethnic minority folk songs in Northwest Guangxi. *Music Time and Space*, (5), 2.
- Ding, N. (2019). The application of Orff's music teaching method in digital piano group class in higher vocational colleges. *Journal of Hubei Open Vocational College*.
- Fan, X. (2017). The influence of Orff's music teaching method on Chinese musical education. *Journal of Heihe University*.
- Guo, W. (2018). *The Practice and Research of Orff's Music Teaching Method in Contemporary Chinese Music Teaching*. 2018 3rd International Conference on Humanities Science, Management and Education Technology (HSMET 2018).
- Huo, L. (2017). The application of the impromptu singing form of folk songs in the teaching of song compilation. *Northern Music*, 37 (12), 1.
- Kyunghoon. (2016). The meaning and application of the "elementary music" for the special education. *Arts and Human*, 2 (1), 1-16.
- Li, Z. (2016). Research on the teaching reform of music science and vocal music curriculum under the background of the new music curriculum. *Northern music*, 36(17), 1.
- Liu, S.W., & Yang, Q. L. (2018). The influence of Orff's music teaching method in Germany on Chinese music education. *The Journal of Shandong Agriculture and Engineering University*.
- Su, T. (2016). Cultural great power education in ethnic minority song teaching. *Drama House*, (9), 1.
- Sun, H. L. (2017). *Study on Orff's Music Teaching Method*. International Conference on Innovations in Economic Management & Social Science.
- Wang, X. (2017). Feel the development of ethnic music and stimulate the patriotic enthusiasm of students. *Northern Music*, 37 (2), 1.

- Wang, J. J., & Xue, S. (2016). Content analysis of researches on Orff music teaching method in kindergarten. *Journal of Shaanxi Xueqian Normal University*.
- Wang, W. (2017). Significance of Orff's music teaching method in higher vocational music teaching. *Journal of Shandong Institute of Commerce and Technology*.
- Wang, X. (2017). Discussion on the application of Orff's music teaching method in solfeggio teaching. *The Guide of Science & Education*.
- Wang, Y. (2019). A study of piano teaching based on Orff music teaching method. *Journal of Heihe University*.
- Xiangyang, Y. E. (2018). The practice of Orff's music teaching method in piano music teaching in colleges and universities. *Journal of Educational Institute of Jilin Province*.
- Xiong, S. (2020). Analysis of folk songs in Chinese International Education. *Northern Music*, (21), 3.
- Yao, D. U., & Chen, X. Q. (2018). The application of Orff teaching method in music teaching of "neichuban"—taking the "neichuban" in shihezi as an example. *Journal of Bingtuan Education Institute*.
- Yue, J., & Yuan, Q. (2017). Influence of German Orff music teaching method on Chinese musical education. *Journal of Heihe University*.
- Zang, Z. (2018). A study on the cultivation of preschool children's musical sense by Orff's teaching method. *Journal of Jiamusi Vocational Institute*.
- Zhang, L., & Ma, Y. (2017). The development status of Chinese art songs in vocal music teaching in Shanxi universities. *Northern Music*, 37(16), 2.
- Zhang, T. (2020). Take the scientific research and teaching practice of traditional ethnic music with a small population in the north as an example. *Chinese Music*, (1), 9.
- Zhang, Y. (2020). The value of Orff's music teaching method in college music teaching.
- Zhao, Z. M. (2018). Research on the implementation of Orff music teaching method in undergraduate preschool education major. *Journal of Tianjin Sino-German University of Applied Sciences*.
- Zi-Zhen, L. U. (2018). Problems and solutions of Orff music teaching method in kindergarten music activities. *Education Teaching Forum*.

Comparison of cello teaching methods in China's first-tier cities, second-tier cities and third-tier cities

Jiang Weijie,

Jakarayuth Nopparalai and Warisara Rojanabut

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

The development of cello education has become a global topic. With the development of the economy and cultural exchange, more and more people are interested in music education, and cello has become one of the most instrumental music. In China, with the rapid development of cello education, more and more people are beginning to learn cello. Cello education in first, second, and third-tier cities faces different demands and challenges. Therefore, it is of great practical significance to study the development status, influencing factors, and countermeasures of cello education in the first, second, and third-tier cities to promote the promotion and development of cello education. Given the importance of cello education for the inheritance of music culture and talent training, as well as the differences and needs of cello teaching in different regions, conducting in-depth research and putting forward corresponding countermeasures is vital. In addition, with economic globalization and cultural diversity development, more and more students and parents have increasing demands and expectations for music education. Therefore, improving cello teaching also needs to keep pace with The Times to meet the people's social development and needs.

Keywords: Comparison; cello; teaching method; first-tier city; second-tier city; third-tier city; China

Introduction

Cello is a wonderful stringed instrument with a unique timbre and expression, so many people love it. In China, cello education has become a popular form of art education, attracting the attention of many students and parents. Below, we will introduce cello education in China's first-tier, second-tier, and third-tier cities, respectively.

First-tier cities

China's first-tier cities have always been the gathering place of culture and art, and cello education has also been widely developed in these cities. First, there are rich cello education resources in China's first-tier cities. Among these cities are many famous conservatories, music schools, and art schools, which all have strong teaching faculty and advanced teaching equipment. In addition, these cities also have many professional music training institutions and music studios, which can provide more personalized education services.

Secondly, the cello education level in China's first-tier cities is very high. Cello educational institutions and schools in these cities pay attention to cultivating students' musical literacy and skills, not only to training basic skills but also to the expressive force and artistry of music. Among these cities are many renowned cello educators and performers whose

teaching experience and artistic achievements provide valuable learning resources for the students.

Third, the trend of cello education in China's first-tier cities is diversified. In addition to traditional cello education, these cities offer many courses and activities, such as cello ensembles, cello piano duets, and cello solo cello competitions. These activities can enhance students' musical skills and improve their comprehensive quality.

Finally, the challenges of cello education in China's first-tier cities are also quite obvious. On the one hand, due to the fierce market competition, some educational institutions and schools pay attention to superficial publicity and ignore the quality of teaching, resulting in uneven education levels. On the other hand, some students and their parents only pay attention to the performance of achievements when choosing cello education, ignoring the long-term learning and the cultivation of personal interest, which also brings some difficulties to cello education (Peng, 2013).

Second-tier cities

First, cello education institutions in second-tier cities are smaller compared to first-tier cities, but they have flourished in recent years. Most second-tier cities have better music and art schools, which provide both traditional music education and rich cello courses for their students.

Secondly, the faculty of cello education is also constantly improving. Although second-tier cities have fewer talent resources than first-tier cities, with the improvement of education level, more and more people begin to devote themselves to cello education, which not only enriches the city's educational resources but also improves the quality of education.

Thirdly, cello education in second-tier cities focuses on cultivating the students' practical skills. With the development of society, more and more people have begun to pay attention to the cultivation of practical skills, and cello education is no exception. Cello education in second-tier cities pays attention to students' music theory knowledge and to cultivating students' playing skills. Such an education mode allows students to improve their practical learning skills to better adapt to society.

Finally, cello education in second-tier cities also focuses on cultivating students' team spirit. In addition to personal skills, teamwork is also very important in cello playing. Cello education in second-tier cities focuses on the cultivation of team spirit. By letting students feel the team's strength in the performance, they can cultivate their sense of cooperation and teamwork so that students can become indispensable members of a team while becoming excellent cellist players.

Third-tier cities

In recent years, cello education in China has developed rapidly across the country, gradually becoming popular among third-tier cities. Cello education faces some challenges in these cities, but there are also many opportunities.

First of all, cello education in third-tier cities needs more teachers. Compared with first-tier cities, the number of cello teachers in third-tier cities is relatively small, and many teachers also have different levels. Therefore, training high-quality cello players needs better faculty support.

Secondly, there are some areas for improvement in cello education facilities and equipment in third-tier cities. While the educational infrastructure in these cities is improving, more support and input in cello. For example, buy better cello equipment, audio equipment, performance venues, etc.

However, there are also many opportunities for cello education in third-tier cities. First, the market demand in these cities is growing. With the development of China's economy, more and more families have begun to pay attention to music education. Cello, as a traditional Western musical instrument, has also been favored by many people. Therefore, the cello education market in third-tier cities has a great space for development.

Secondly, cello education can promote cultural construction in third-tier cities. The cultural undertakings of these cities need to be developed more, and the cello, as an elegant music form, can enrich the cultural connotation of the city, attract more people to participate, and promote the cultural construction of the city.

Finally, cello education in third-tier cities can realize the sharing of distance education and teaching resources by using new technologies such as network education. This will help address inadequate faculty and facilities and provide high-quality cello education for more students.

Cello education in third-tier cities generally faces challenges, but there are also many opportunities. By strengthening teachers, improving facilities, and using new technologies, we can further improve cello education in third-tier cities, promote the construction of urban culture, and contribute to China's music cause (Zhao & He, 2020: 113-117).

Take Shanghai as an example to describe the current situation of cello education in first-tier cities

As one of the first-tier cities in China, Shanghai has always been a leader in cello education. Both school education and music training institutions have many educational resources and advanced educational concepts, providing a good cello education environment for most students.

First, school education in Shanghai attaches great importance to cello education. Almost all schools will have musical instrument courses, including the cello, from elementary to high school. In these schools, students can receive professional music education about the basic knowledge and skills of the cello. For students interested in music, some middle schools in Shanghai have also set up music classes to train musical talents. These schools have superb music facilities and professional music teachers for students with quality cello education.

Secondly, the music training institutions in Shanghai are also very developed. Music training institutions, large and small, can be seen all over the city, offering a wide variety of cello classes. These institutions have advanced educational concepts and teaching methods and adopted new music teaching methods to enable students to learn the cello better. At the same time, these institutions regularly hold concerts and competitions to provide opportunities for students to show themselves.

Thirdly, Shanghai also has many music conservatories and music groups. These colleges and groups have a group of high-level music teachers and performers, providing students with professional cello education and performance opportunities. These institutions will also invite famous cellists from home and abroad to teach and perform in Shanghai to expose students to a higher level of musical art.

Finally, there are also many music activities and competitions in Shanghai. Every year, many music competitions and concerts are held in Shanghai, allowing students to show themselves. These competitions and concerts will also invite famous cellists from home and abroad to participate, exposing students to a higher level of musical art.

Overall, the cello education situation in Shanghai is very good.

Take Jinan as an example to describe the status quo of cello education in second-tier cities

Jinan is a second-tier city in the eastern part of China and the capital of Shandong Province. In Jinan, cello education has become a popular learning option, attracting the attention of many students and their parents.

Jinan is rich in cello education resources, and many schools and music conservatories have cello majors. In addition, there are some professional conservatories and music schools, and their teaching quality is very high. These schools and institutions usually have professional teams of cello teachers with rich teaching experience and professional playing skills and can provide quality educational services to students.

In Jinan, many students receive cello education from an early age. These students usually take courses in a school, Conservatory, professional music school, or music institution. In addition, there are many amateur cello training institutions in Jinan, which usually provide customized teaching services for students to meet the needs of different students.

In addition to school and institutional courses, many competitions and performances allow students to demonstrate their skills and talents. For example, large-scale music competitions and concerts are held in Jinan annually, attracting students and music lovers from all over the country. These competitions and performances not only provide students to show themselves but also allow them to learn and communicate.

However, some things could be improved in the status quo of cello education in Jinan. First, due to Jinan's relatively few cello education resources, some students may need to go to other cities or regions to find higher-quality education. Secondly, some students may face family financial difficulties or other problems and need more support and help.

The government and social organizations in Jinan have taken some measures to solve these problems. For example, they encourage and support cello education institutions and schools to provide more scholarships and subsidies for students to get a quality education (Yang, 2020: 80-82).

Take Binzhou as an example to describe the status quo of cello education in third-tier cities

As a typical third-tier city, Binzhou has a very different cello education status from other cities. In Binzhou, although there are some problems in cello education, it is still growing.

First of all, Binzhou's cello education resources are relatively scarce. Compared with first-tier cities, Binzhou has fewer cello education institutions, an insufficient number of professional teachers, and relatively simple teaching equipment. Therefore, cello education in Binzhou is faced with the problem of a shortage of teachers and resources.

Secondly, the low market demand for cello education is also a status quo in Binzhou. Compared with traditional instruments such as piano and violin, the market demand for cello in Binzhou is relatively low. This restricts the development of cello education, and it is difficult for cello lovers to find suitable teaching institutions and teachers in Binzhou.

However, cello education in Binzhou also has some positive development trends. With the continuous development of cultural undertakings, cello education in Binzhou has gradually received more attention. More and more cello education institutions began to enter the Binzhou market, providing more choices for Binzhou cello education. At the same time, the Binzhou municipal government also began to increase the investment and support for cello education and encourage more people to participate in cello learning (Fan, 2021).

In addition, cello education in Binzhou is also actively introducing advanced teaching concepts and methods. With the continuous development of information technology, cello education has also begun introducing the Internet and digital teaching resources to provide students with a more convenient learning experience through online video, live streaming, and other classes. These new teaching methods can improve learning efficiency and enhance students' interest in and love for the cello.

To sum up, although there are some problems in cello education in Binzhou, its overall development trend could be more positive. With the continuous development of the social economy and the continuous growth of cultural undertakings, cello education in Binzhou will usher in better development opportunities (Liu & Wang 2021: 75-76).

Classical theory of Cello education

The cello is a beautiful stringed instrument with a rich timbre and expressive power. In the field of cello education, many classical theories are widely used. This article briefly introduces several important theories and discusses their applications in cello education.

1. The "Iron law" theory

The "iron law" theory is one of the most basic theories in cello education, which mainly emphasizes the importance of practice. According to this theory, only continuous practice can enable students to progress in playing skills and performance. Therefore, teachers should help students establish correct practice methods and good practice habits to ensure they can continuously conduct effective practice.

2. The "decomposition" theory

The "decomposition" theory involves splitting complex techniques or repertoire into smaller parts for study and practice. In this way, students can gradually master each technique or part and incorporate it into the entire repertoire. This method can help students avoid learning and playing difficulties, improving their self-confidence and performance level.

3. The "Attention to detail" theory

The "attention to detail" theory refers to paying attention to detail during learning and playing. This includes the correct finger position, pitch, timbre, bow, etc. Students should practice and pay attention to every detail to ensure optimal performance.

4. The "Emotional expression" theory

The "emotional expression" theory means that the cello playing should be full of emotion and expression. This requires students to pay attention to the emotional expression of music in learning and playing, understand the emotional connotation of the repertoire, and integrate it into their performance. In this way, students can better communicate the emotion and meaning of the music and establish closer connections with their listeners.

5. The "flexibility" theory

The "flexibility" theory means that students should be flexible to adjust according to different musical styles and repertoire needs. This requires students to have a wide range of music knowledge and playing skills and to adjust their playing style flexibly in different situations.

These classical theories are very important in cello education (Xiao, 2018).

Factors of cello education

1. Economic aspects

Cello education has an important economic impact. From the perspective of students and educators, cello education can bring multiple economic benefits to individuals and society.

First, cello education can provide students with a promising career choice. With the music industry's continuous development, the demand for cello performers and educators is constantly growing. By receiving a good cello education, students can acquire the skills and knowledge needed to become professional performer or music educator. This education is important to their success in their careers.

Secondly, cello education can enhance students' academic ability. Cello learning requires student concentration, perseverance, and constant practice. These abilities are essential in the student's future career and life. Through cello education, students can improve their learning, memory, time management, and self-discipline.

In addition, cello education can also bring both direct and indirect economic benefits. For example, students can win awards and rewards by showing their talents and skills through music competitions, concerts, and performances. At the social level, cello education can contribute to the music industry's development and economic growth. The music industry creates growing jobs and incomes, greatly promoting economic development.

Finally, cello education is an important economic opportunity for educational institutions and educators. Cello education requires educators to provide guidance and support to their students. Educational institutions can provide students with music education opportunities, thus achieving commercial profits. In addition, cello education can also become a way for educational institutions to expand their educational business and markets.

In short, cello education has extensive influence and significance in economic aspects. It can bring both direct economic benefits and long-term economic benefits to the students and society. With the increasing importance of music education today, the role of cello education at the economic and social levels will become more and more significant.

2. Cultural aspects

First, cello education can help students be exposed to Western music culture. In cello education, students not only learn how to play the cello but also can learn a lot of Western music knowledge and cultural background. For example, students need to understand the backstories of composers, musicians, and pieces better to understand the connotations and emotions of the music. In this way, students can deeply understand the development process and cultural inheritance of Western music and expand their cultural vision and aesthetic experience (Xu, 2018: 78-79).

Secondly, cello education can also help students develop cross-cultural communication skills. In modern society, intercultural communication has become an important ability. As an instrument with Western cultural background, the cello also has certain cultural differences in performance skills and expression methods. By learning the cello, students can understand and experience the differences and similarities between different cultures, cultivate cross-cultural communication skills, and lay a solid foundation for future international exchanges.

Finally, cello education can also help students develop their cultural confidence. As an ancient and profound culture and art, the cello plays an important role in Western culture. By learning and playing the cello, students can feel their status and value in Western culture and enhance their cultural confidence and self-esteem. This cultural confidence can help students better integrate into modern society and become confident, firm, and active.

To sum up, the influence of cello education on culture on students is very important. It can not only help students to gain contact with Western music culture and cultivate cross-cultural communication skills but also help students to develop their cultural confidence and become a global perspective.

3. Historical aspects

The origin of the cello can date back to 16th century Italy. The cello of the time evolved from an instrument called "viola da gamba." During this period, the cello became popular between royalty and nobility in Europe and became part of the musical culture. In the 18th century, the skill and repertoire of cello playing were further developed and perfected. Many famous cellists and composers, such as Bach, Haydn, and Beethoven, have made important contributions to the skill and repertoire of cello playing.

In the 19th century, cello education gradually became a formal discipline. Some prominent European musicians began teaching cello lessons in conservatories and music schools. For example, cellists and educators such as Karl Goldmark in Germany and Friedrich Grenzel in Switzerland have contributed to cello education. In the United States, the development of cello education has also made great progress. In the late 19th century, the cellist William Pitcher of the Boston Symphony Orchestra founded the first cello college and became a pioneer of cello education in the United States.

In the 20th century, cello education was further developed globally. With the development of electronic media and recording technology, cello education has also begun to use new teaching methods and techniques. For example, the use of recording equipment to help students correct problems and deficiencies in playing skills and the Internet and online courses to make cello education more universal and convenient (Wang, 2012).

Conclusion

In terms of teaching methods, we can see that in the teaching of first-tier cities, we pay attention to the personalized teaching of students, emphasizing professional master tutoring and collective training. Second-tier cities pay more attention to skills training and discipline teaching, emphasizing individual tutoring and student interaction. The third-tier cities pay more attention to explaining and practicing basic knowledge and emphasize the shaping of collective training and learning atmosphere. Therefore, the teaching methods are different in different levels of cities. In first-tier cities, students pay more attention to personalized and professional tutoring; in second-tier cities, students pay more attention to skill training and interaction; in third-tier cities, students pay more attention to explaining basic knowledge and creating a learning atmosphere.

In terms of teaching content, we can see that in first-tier cities, in addition to the explanation and practice of basic knowledge, we also pay attention to the cultivation of students' musical literacy, music history, and artistic accomplishment; in second-tier cities, we also pay attention to students' music theory knowledge and playing skills; in third-tier cities, we pay attention to the interpretation of basic knowledge and intensive training. Therefore, the teaching content of cello teaching will vary in different levels of cities. In first-tier cities, students also pay attention to the training of musical literacy, music history, and artistic accomplishment; in second-tier cities, students pay more attention to music theory knowledge and playing skills; in third-tier cities, they pay attention to the explanation of basic knowledge and intensive training.

In terms of teaching effect and evaluation, we can see that in the teaching of first-tier cities, students generally show high-performance skills and music literacy, and the teaching effect is well evaluated; in second-tier cities, students also show good performance skills and music accomplishment, and the teaching effect evaluation is relatively good.

References

- Peng, Z. (2013). *Practical course for cello teaching*. Beijing. People's Music Press.
- Wang, D. (2012). *Research and practice of the cello teaching method*. Tianjin. Tianjin Conservatory of Music Press.
- Yang, R. (2020). The Musicality in Cello Playing. *Research in Art Education*, 39 (4), 80-82.
- Xu, W. (2018). The Innovation and Development of Cello Teaching. *Musical Exploration*, (7), 78-79.
- Xiao, J. (2018). *Research on cello skills practice and performance methods*, [Doctoral dissertation]. Central China Normal University.
- Liu, X., & Wang, Y. (2021). Performance of the musical language in cello playing. *Music Space and Time*, (5), 75-76.
- Fan, H. (2021). *Study on cello playing skills*, [Doctoral dissertation]. Hunan Normal University.
- Zhao, N., & He, J. (2020). Analysis on the aesthetic Characteristics of cello playing art. *Music Research*, (1), 113-117.

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

1. ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

1.1 บทความพิเศษ (Special Article) บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้ วิชาการอย่าง ชุ่มชื้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็น นักวิชาการในวงการวิชาการ/วิชาชีพ

1.2 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็น ประโยชน์ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.3 บทความทางวิชาการ (Academic Articles) ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการมีความโดดเด่นเพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่สู่สังคม

2. การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ใน Journal of Roi Kaensarn Acadami ให้ผู้เขียนทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลด Template บทความวิจัย หรือ Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ ซึ่งเป็นตัวอย่างของการเขียนบทความวารสาร โดย สามารถดาวน์โหลดได้ดังนี้

2.1.1 Template บทความวิจัย (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.docx)

2.1.2 Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.docx)

2.2 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลดหนังสือรับรองก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Roi Kaensarn Acadami โดยสามารถดาวน์โหลดได้ที่ (.pdf) และให้กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วน พร้อมทั้ง บทความที่เขียนส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสารเพื่อตรวจสอบเบื้องต้น

2.3 รอเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับตามเอกสารที่แนบของผู้เขียนบทความที่ส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้า เว็บวารสาร เจ้าหน้าที่ส่งแบบ Google Form ให้ผู้เขียนดำเนินการตามแบบฟอร์มดังกล่าว

2.4 เจ้าหน้าที่แจ้งให้เข้าในระบบสมัครสมาชิกออนไลน์ของวารสารและ/หรือ (กรณีผู้สมัครแล้ว ต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2.1 และ 2.2 เช่นเดียวกัน) ถึงให้เข้าระบบได้ตามลิงค์นี้ <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/user/register> (สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ระบบ Thaijo) เมื่อส่ง บทความเข้าระบบแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดทำบทความให้ ผู้เขียนบทความทราบตามลำดับต่อไป

3. การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้เขียนควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

4. รูปแบบการจัดเตรียมบทความ

4.1 สำหรับภาษาไทย บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH SarabunPSK) ขนาดอักษร 16 จัดกั้นหลังตรง ส่วนบทความภาษาอังกฤษให้ใช้แบบอักษร Times New Roman ขนาดอักษร 12 ในการจัดให้มีระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สี่ขนาดเอ 4 (A4) ระยะขอบกระดาษบน 1.5 นิ้ว, ล่าง 1 นิ้ว, ซ้าย/ขวา 1 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขหน้ากำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความไม่ควรยาวเกิน 20 หน้ากระดาษพิมพ์สี่ โดย นับรวมภาพประกอบและตาราง

4.2 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

4.3 ชื่อผู้เขียน ตำแหน่งทางวิชาการ สาขา คณะ สังกัด/หน่วยงานของผู้ร่วมหรือที่ปรึกษาทุกคน โดยเรียงจากผู้เขียนบทความ 1 ผู้ร่วม 2,3,4 ตำแหน่งได้ชื่อเรื่อง เยื้องชิดฝั่งขวาของหน้ากระดาษ มี E – mail ที่ติดต่อในการส่งบทความได้

4.4 มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 500 คำต่อบทคัดย่อ

4.5 กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

4.6 การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษรและหัวข้อย่อยขนาดเดียวกันต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ควรเว้น ระยะพิมพ์ 0.5 ช่วงบรรทัด

4.7 การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ใช้เป็นตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Network Organization) เป็นต้น

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัย
- 3) วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

4) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่ม ตัวอย่าง และการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ ข้อมูล

5) กรอบแนวคิดในการวิจัย

6) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่าง ชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ

7) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยง ของ ผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อๆ แต่ ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของ ตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

8) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

9) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงบรรณเท่านั้น เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์หนังสือ ให้ เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract)

2) บทนำ (Introduction)

3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับและมีกรอบแนวคิด ผลสัมฤทธิ์ของบทความ

4) บทสรุป (Conclusion)

5) เอกสารอ้างอิง (References)

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความ

←	1 นิ้ว	ระบุหมายเลขไว้ด้านบนขวา (16 pt) ↑ 1. นิ้ว ชื่อบทความภาษาไทย (20 pt) Articles English (14 pt)	→ 1 นิ้ว
ชื่อ - นามสกุล ผู้เขียนบทความ (16 pt) หน่วยงานต้นสังกัด (16 pt) Name - Surname of Article author (12 pt) Agency (12 pt) E-mail (12 pt)			

บทคัดย่อ (18 pt) (16 pt ไม่เกิน 350 คำ)			
.....			
คำสำคัญ : 3-5 คำ (16 pt) Abstract (14 pt) (12 pt ไม่เกิน 350 คำ).....			
.....			
Keywords : 3-5 words (12 pt) บทนำ (18 pt) (16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....			
.....			
เนื้อหาแต่ละประเด็น ตามแบบบทความวิชาการ/วิจัยและอื่นๆ (18 pt) (16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....			
.....			
สรุป (18 pt) (16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....			
.....			
เอกสารอ้างอิง (18 pt) (16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....			
.....			
↓ 1 นิ้ว			

สำหรับการอ้างอิงเอกสารในบทความนั้นใช้ระบบ APA ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด และระบุชื่อ-นามสกุล ของผู้เขียน ปี พ.ศ. และเลขหน้า ของเอกสารที่นำมาอ้างอิงกำกับท้ายเนื้อความที่ได้ อ้างอิง เอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และผู้เขียน บทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด การอ้างอิงเป็นภาษาไทยหรือ ภาษาอังกฤษ โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

1. หากชื่อผู้แต่งอยู่หน้าข้อความที่อ้างถึงให้ใช้ชื่อผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2545 : 15-16) หรือ Baruard, Chester L, (1938 : 50)

2. หากชื่อผู้แต่งอยู่ท้ายข้อความที่อ้างถึง ให้ใช้ (ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น

1) กรณีผู้แต่ง 1 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อผู้เขียน, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น (ขลิต ประภาวนนท์, 2545 : 19) หรือ (Chandler, Alfred D, 1962 : 42)

2) กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อที่ 1 และชื่อที่ 2, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (ทองใส นามดี และวิทยา แสงทอง, 2556 : 20) หรือ (Chandler,Ralph C. and Plano Jack C, 1982 : 3)

3) กรณีผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ครั้งแรกให้เขียนชื่อผู้เขียนทั้งหมด และครั้งต่อไปให้เขียนเป็น คณะ เช่น (ชื่อผู้เขียนคนที่ 1 และคณะ, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ และคณะ, 2556 : 23) หรือ (Argyris et al.,1972 :9)

4) การอ้างอิงท้ายบทความ ให้ใช้รูปแบบ APA เวอร์ชัน 6 ดังตัวอย่างนี้ (<http://www.apastyle.org>)

1) หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. เช่น

1.1) ขาววิทย์ เกษตรศิริ. (2543). 2475 การปฏิวัติสยาม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

1.2) Simon,Herbert A. (1976). *Administrative Behavior*. (3rd ed.). New York: The Free Press.

2) บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), เลขหน้าที่ ปรากฏ บทความในวารสาร. เช่น

2.1) ผลอง พัฒนา. (2556). การสร้างฐานความรู้ในการบริหารจัดการชุมชน. *วารสาร ปกครองท้องถิ่น*, 1(1), 52-67.

2.2) Jurkovich,R (1974). A Core Typology of Organization Environments. *Administrative Science Quarterly*, 19 (2), 380-394.

3) วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

ชื่อผู้วิจัย. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ระดับของงาน.หน่วยงานที่รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัย

3.1สมพร เกษตรศิริ (2550). *การบริหารจัดการองค์กรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

3.2 Jaffee,D. (2001). *The Development on New Generation of Thai Farmers to Propel Thai Economy* . Research Report. College : Thepsatri Rajabhat University.

4) แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ วัน เดือน ปี. แหล่งที่มา : Url
เช่น

พิรพล หาญพิชัยยุทธ. (2553). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย. *ออนไลน์*.สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2555. แหล่งที่มา <http://www.buddhismth.com/index.hp?y>.

BBC New. (2016). Etnical Alzheimers or Social Advocates solution. *Online*. Retrieved May 3, 2017. from : <http://www.bbc.com/2016/ WORLD>

5) รายงานการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อเอกสารรวมเรื่องรายงานการประชุม. วัน เดือน ปี. สถานที่จัด. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น สมาน นิตดาทอง. (2550). การพัฒนาการเรียนรู้แห่งศาสตร์ทางการจัดการ. *เอกสารประกอบการประชุมการประชุมงานชุมชน*. 25 พฤศจิกายน 2550. โรงแรมณานิมิตร. กรุงเทพมหานคร: พิสดการพิมพ์.

Natthabhan, S. (2000). The Besuty of Wonmen in Theravada Philosopy. *Nebraska Symposium on Motivation : voll. 38. Perspectives on Motivation*. 18 July 2000. Lincoln. USA: University of Nebraska Prees.

6) พจนานุกรม

ชื่อหนังสือ. (ปีที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2525). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.

Shoter Oxford English dictionary. (2002). New York: Oxford University Press.

6. ส่วนภาพประกอบ (Figure) และส่วนตาราง (Table)

ภาพประกอบและตารางควรมีเท่าที่จำเป็น โดยพิมพ์หน้าละ 1 ภาพ หรือ 1 ตาราง สำหรับคำบรรยายภาพและตารางให้พิมพ์เหนือภาพหรือตาราง ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมให้ใส่ใต้ภาพหรือตาราง

7. ลิขสิทธิ์

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้เขียนทุกท่านต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มใบมอบลิขสิทธิ์บทความให้แก่วารสาร พร้อมกับบทความต้นฉบับที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้าย นอกจากนี้ ผู้เขียนทุกท่านต้องยืนยันว่าบทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์นั้น ได้ส่งมาตีพิมพ์เฉพาะใน Journal of Roi Kaensarn Acadami เพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อบรรณาธิการ ก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์

8. การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อ และการสมัครเป็นสมาชิกวารสารพัฒนาระบบการจัดการ กรุณาติดต่อ “กองบรรณาธิการวารสาร” ศูนย์พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ บจก.พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/index>

E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

9. กำหนดการออกวารสาร

- ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
- ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
- ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
- ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
- ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
- ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
- ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
- ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
- ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
- ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
- ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
- ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

10. อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 12 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 300 บาท (ไม่รวมค่าส่ง)

11. อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 500 บาท

ใบสมัครเป็นสมาชิก
Journal of Roi Kaensarn Acadami

ที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami

ข้าพเจ้า (ชื่อภาษาไทย).....

(ชื่อภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ (ที่สามารถติดต่อได้).....

.....

E-Mail : โทรศัพท์ โทรสาร.....

มีความประสงค์จะขอรับสมัครเป็นสมาชิก Journal of Roi Kaensarn Acadami

() สมาชิกประเภทรายปี 500 บาท

() เล่มละ 300 บาท

พร้อมนี้ ข้าพเจ้าได้ส่ง

() เงินสด

() อื่นๆ.....

โปรดนำส่ง Journal of Roi Kaensarn Acadami

สถานที่ติดต่อ ☐ ที่บ้าน ☐ ที่ทำงาน

เลขที่.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ มือถือ.....

โทรสาร.....E-Mail :

ลงชื่อ.....
(.....)

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

ค่าบำรุงปี พ.ศ.....

เลขที่ใบเสร็จ.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงบัญชีแล้ว.....

หนังสือรับรอง

ก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Roi Kaensarn Acadami

เรียน บรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami

ตามที่ ข้าพเจ้า.....
ได้ส่งบทความเรื่อง.....
.....
.....
.....

เพื่อตีพิมพ์ใน Journal of Roi Kaensarn Acadami

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม ขอรับรองว่า บทความที่เสนอมา (ถ้ามี)นี้ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ หรือไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือแหล่งตีพิมพ์อื่นใด หรือได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการมีสิทธิพิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่ ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่ หากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และหรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม/ยินยอมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

หาก กองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami ตรวจพบว่าคำรับรองดังกล่าว ไม่เป็นความจริง กองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami มีสิทธิยกเลิกบทความของผู้นี้พนธ์ออกจาก Journal of Roi Kaensarn Acadami ได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้นี้พนธ์ทราบล่วงหน้า และผู้นี้พนธ์ทุกท่าน ขอรับรองและยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว พร้อมทั้งลงนามรับรองไว้ที่ข้างท้ายของหนังสือรับรองฉบับนี้

ลงนามผู้เขียนหลัก (ชื่อที่ 1)

.....
(.....)

ลงนามผู้เขียนร่วม (ชื่อที่ 2)

.....
(.....)

ข้อมูลติดต่อ (เฉพาะผู้เขียนหลัก)

Facebook :

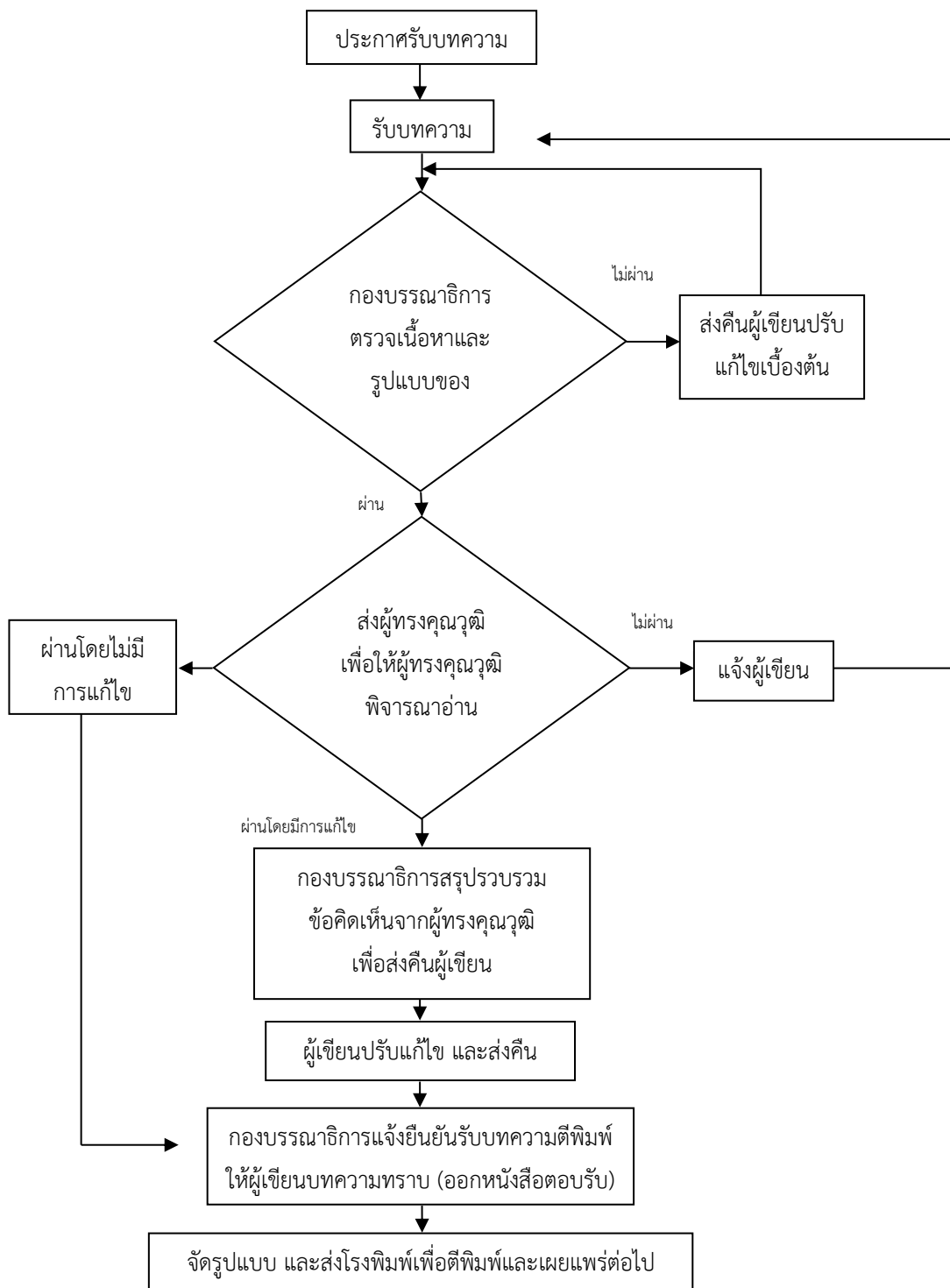
ID : Line

E : mail

เบอร์โทร

หมายเหตุ: ให้ผู้เขียนหลักและผู้เขียนร่วมลงนามให้ครบทุกท่าน หากมีผู้เขียนมากกว่า ท่าน สามารถเพิ่มเติมรายชื่อผู้ลงนาม 2
ข้างท้ายได้ตามจำนวนผู้เขียนบทความทั้งหมด

รูปแบบการตีพิมพ์ Journal of Roi Kaensarn Acadami

จริยธรรมการตีพิมพ์

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนักรับผิดชอบ และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ อันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ
2. บรรณาธิการจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ
3. บรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบ การคัดลอกผลงานของผู้อื่น จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ
4. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน
5. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง
6. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้ว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่
7. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องรับรองว่า บทความที่ส่งมาพิจารณาไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น
2. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย จะต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

3. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “คำแนะนำสำหรับผู้เขียน”
4. ผู้เขียนที่มีชื่อในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย
5. ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น)
6. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากเกินไป
7. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด
8. ผู้เขียนจะต้องระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และจะต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)
9. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป
10. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ
2. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ
3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้เข้าถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วยผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

4. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง
5. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงาน
ชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

Publication Ethics

Duties of Editors

1. The editor will assess the paper quality for publication and select only those passing through the reviewing process, in which the clarity of and congruence with the journal policy must be prioritized. The selected paper must contain a body of knowledge that reflects valuable perception and a theoretical framework derived from experiences or textual/research synthesis. A grounded theory or a conceptual model contributing to further research must be preferably included.

2. No information regarding the paper's author(s) or reviewers shall be revealed to irrelevant parties during the paper reviewing process.

3. The paper published formerly elsewhere must not be accepted by the editor for publication. Plagiarism must be scrutinized seriously by using the credible detecting software. The paper detected as bearing plagiarism must be frozen for further evaluation, the author(s) will be contacted to ask for explanation to support the editor's decision to accept or reject the said paper.

4. The editor must not bear any conflict of interest with the author(s) or the reviewer(s).

5. The editor must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

6. The editor must consider for publication only the paper conducted with valid methodology and yielding accurate findings, and the quality of which serves as the main indicator for publication.

7. In case the editor detects plagiarism or false data in the submitted paper and hence deciding for revocation with which the author(s) refuse(s) to comply, the editor has thus full rights and responsibility to proceed with the revocation process without the author(s)'s prior consent.

Duties of Authors

1. The author has to assure that his/her paper has not been previously published in nor simultaneously submitted to other journals.

2. The author shall not commit any degree of plagiarism in his/her paper.

3. The author shall produce his/her manuscript format in accordance with the 'guideline to authors' stated in the journal.

4. The author whose name listed in the paper shall contribute to paper production or research-related procedure.

5. All pictures, figures, or tables appearing in the paper must be cited properly with their source(s) accurately identified. The author(s) shall be solely liable to any legal suit, if any.

6. The author shall verify the accuracy of content and format in both 'in-text' citations and references, no citation(s) shall be made for unread references, and the proper number of citations is preferable.

7. The author is required to correct or rework on their paper in due time as assessed and advised by reviewers and the editorial board.

8. The author shall identify the source(s) of research fund (if any) as well as any applicable conflict of interest.

9. Findings must be presented in accordance with the acquired data. No exploitation (false summary, or distortion or biased selection of data/finding) shall be committed.

10. No reference shall be made to any revoked article unless the cited statement refers to that in the revocation procedures. A statement must be additionally provided in the said reference as ‘the revoked article’.

Duties of Reviewers

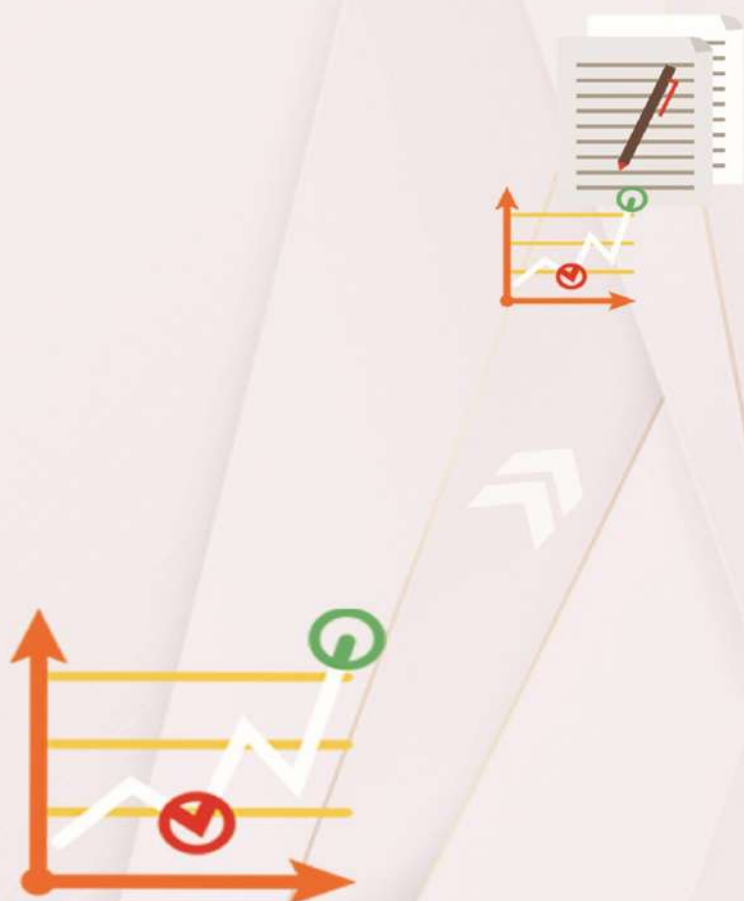
1. The reviewer must keep confidential of the submitted paper and avoid revealing a partial or all of the information of the said paper to irrelevant parties during the paper reviewing process.

2. Perceiving as having a conflict of interest with the paper’s author(s) that may inhibit his/her freedom of expression, the reviewer should notify the editor at once and deny taking part in the reviewing process of the said paper.

3. The reviewer should evaluate the paper that fits with their area of his/her expertise, by assessing the paper’s contribution to the discipline, quality of analysis, and intensity of literature review related to the topic of study. Advices should also be provided regarding the literature failed to be included by the author(s), and personal judgment without supportive evidences should not be used as a criterion for paper evaluation.

4. The reviewer must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

5. In case of the plagiarism detecting, the reviewer must notify the editor at once.

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>

E-mail : journal1990jmsd@gmail.com

